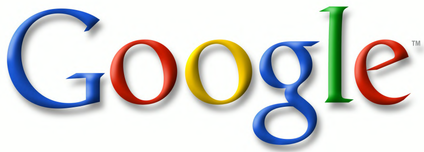

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

NIENDE BIND

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

NIENDE BIND

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1903

MAISA JONS

(1888)

I.

Hun fordrog slet ikke, naar de vilde sætte hende med Sømmen ud i Pigekammerset, Maisa, selv om de kaldte det aldrig saa fint for Strygeværelset eller Jomfrukammeret eller sligt noget. Hun var slet ikke at regne mellem dem, som tog Fæstepenge og stedte sig, — skulde betakke sig for at høre med i det udvendige ...

De tynde, energiske Arme og raske Hænder jog med forarget Hast nedover Traaklesømmene, tre fire lange Sting ad Gangen, før hun drog Traaden til.

Hun sad halvt op mod Vinduet ved Klaffebordet i det lille Forværelse mellem Kjøkkenet og Spisestuen hos Grosserer Tranems og syde sammen lange Skjørtesømmer. Den store Dobbelttraads Træde-Symaskine stod for Øieblikket ubenyttet ved Siden af hende.

„Fordi der var saadan Flugt og Fart ud og ind af Dørene her!" ... Det var nu for tredie Gang denne svævende Tanten spurgte saa venlig, om hun ikke heller vilde sætte sig ud i Jomfrukammeret.

Og jasaamæn lukkede hun ikke idag saa nøiagtig Døren efter sig ind til Spisestuen, som om hun skulde forsegle den, — hun mente vel, hun havde med den at gjøre, som bragte Sladder fra Hus til Hus. — Jo—o, bedst at være forsigtig, Frøken. Men hun kan være saa tryg — for mig da!

„Ude i Strygeværelset, for der er saa godt og varmt!" ...

Hun jepede uvilkaarlig efter Tante Rasks blide, forekommende Mine og flyttede lidt for Lysets Skyld paa den ene grønne Staaltraadjalousi; det skyggede saa mørkt nu her i Underetagen til Gaarden i den skumre Høsteftermiddag, Luften ligesom klinte sig skiddengraa og vaad ind paa Ruden fuld af Sod fra alle Skorstenspiberne.

... Det var ialfald ikke hendes Skyld, at Lena Stuepige bare drog Spisestudøren igjen efter sig med Foden, naar hun bar ind Kaffebrættet. Hun skulde da pent faa lukke den igjen selv; ikke agtede hun at opvarte Tjenestefolkene, saa de kom i Tralt med at overse hende, slet ikke agtede hun det ...

Sømmen gik med samme Iver.

Hun faldt tilbage til at fundere paa det, som hun havde funderet paa helt fra imorges, — hvorledes hun skulde faa fat i de tre Mark og tolv Skilling, som resterede paa Husleien til Madam Dørum; hun havde lovet dem saa vist til iaften, Dørums var i slig Forlegenhed for Husværten.

Tilla over hos Fru Thorsen havde nok ingenting ... Prøve hos gamle Mor Damm, som havde været Gangkone sammen med hendes Mor paa Hospitalet? — hun laante hende nok, hvis hun havde og ikke alt var gaat for at vaage. Men det var saa usikkert —

Havde det ikke været den dyre Paraplyen, hun klemte ivei med, som tog hele Ugelønnen med engang; — og saa Tøiet til det ny Kjolelivet, — saa havde hun nu nok havt Penge. Men hun maatte jo ha det, saa hun kunde gaa nogenlunde anstændig ind og ud i Husene, hvor hun syde, og ikke bli tat rent for en simpel én.

Hun rettede sig spændt; — det ringede paa Entréklokken, og en Dør gik op derude.

„Nogen hjemme, Lena?" lød det huskjendt fortrolig, — „Fruen — nogen af Frøkenerne?"

Endel af Stemmen blev borte; det ramlede, saa

Ruderne ristede, af et tungt Varelæs, der kjørte ind gjennem Portrummet hos Grossereren.

„Joda, Hr. Statskonduktør, allesammen; — og saa kom Frøken Sundt her netop" —

„Saa—aa?"

Det hørtes, som om han blev staaende og betænke sig paa, om han skulde gaa ind.

Nei naa! ... Maisa slog overvældet Øinene op mod Loftet og hang ganske fortabt med Skuldre og Arme.

Huf, der larmede denne Lena igjen og slog sammen Spisebordet. Hun gjorde et hidsigt Kast paa sig.

Saamæn, det skulde da være noksaa morsomt at vide, om der virkelig var noget i dette, som de paastod hos Heibergs, at Statskonduktøren alt gik paa Frierben til Frøken Signe, — græsselig morsomt ... Hun ta en Enkemand? — Aa nei pyt san.

Hun var ganske lummer om Ørene af alt, hvad hun tænkte, da hun igjen fik Hodet ned i Sømmen.

Men jamæn skulde det været morsomt at faa Greie paa, om Statskonduktøren var gaat ind eller ei alligevel! For, havde han virkelig gaat sin Vei, fordi Frøken Sundt var der, saa var det ikke til at snakke om engang; det var jo saa tydeligt, saa tydeligt at —

Hun slog det fast med et Nik paa det lidt topsmale Hoved, det havde i Form og Farve noget af en nys opbastet Kokosnød.

Intet Under at Tante Rask var saa hidsig paa at faa hende afveien ud i Pigekammeret idag, kanske var han ventendes —

Der kom Lena inde fra Stuen med Kaffeen.

Maisa tog Koppen af Brættet og satte den paa Bordet.

„Aa Lena, Di maa vist lukke Døren derude i Entréen; jeg syntes, jeg hørte, den knirkede aaben, da han gik ud isted, han, som var der."

„Statskonduktør Torp? — nei han gik ind i Stuen han."

„Aa saa, — det var ham naa. Jeg tænkte, det var denne Studentersvippen med alt det lyse Haaret jeg, som gaar her og gjør Skøi og plystrer."

„Han kommer nok ikke mere hid han."

„Saa Lena?" — Maisas to smaa rappe Øine skjød op paa hende. — „Saa—aa naa, — saa. —". Hun svirsede med Læberne, medens hun holdt Naalen op mod Dagen forat træde Traaden i; — og Lena skjønte nok, at Maisa tænkte sit om Sagen:

„Di mener kanske, at han har fri'd til Frøkenen? Jeg tænker nok, Folk har sagt det jeg, de har saa trabelt med alting saa."

„Jeg husker ikke engang saa meget som, hvad han hedte jeg, Lena, saa kan Di sjel skjønne," lød det kontant afvisende. „Tro bare ikke, at jeg ligger og noser efter alting; jeg blir hverken rig eller fattig af det jeg."

Nei Tak, hun skulde ikke ha mere end to Stykker Sukker.

Lena gik med Brættet, og Maisa sad igjen, lidt smalskuldret og huket med Fødderne oppe paa Bordfoden, — hun var blet vaad imorges, hvisaarsag hun havde kippet den ene Sko af under sig, — og godgjorde sig og knaskede det fine klippede Sukker til Kaffeen.

Det var et Par smaa levende rødkantede Øine med lubne Bryn, der af og til, som Tankerne tog hende, mødtes i en Nyve over den raske Næse, — tydelig en Næse med Mening i, som den satte slig dristig ud i Luften, — og en kort opbrættet Overlæbe, som gjerne viste et Par gode Fortænder. Det bastebrune Haar tufsede sig under Haarbaandet, og den noget magre Kind havde en gulagtig Let, enten det nu kom af Sommerens Fregner eller af den evige Kaffedrikken, hun var opvokset med. Hun bed af og til eftertænksomt i Sukkeret —

Ne—i saa galt havde hun nu ikke tænkt om Frøken Signe. Denne halvgamle Statskonduktøren ... Han saa ud, som han var oppudset paa nyt igjen; — akkurat som en opsat Hat! Det flade Haaret sit børstede han vist noksaa flittig fremover for at faa Tøiet til at række saavidt over den bare Skallen —

Huf, — la den vakkre Studenten, som lo saa morsomt, gaa fra sig, fordi slig én straks kan by til Bryllup! — Ja rigtig saa smaaagtig, som hun var kommet til Verden i Fa'rens Pengeskuffe.

Hun lyttede ... Nei, hvor hun ler op ligedan bestandig den Signe. Først hy, hy, hy, hy ned i Kjolebrystet, og saa ender det oppe i denne høie fine Tona. — Ja han kan nok faa høre den klare Nattergalen, til han blir fornøiet, — Statskonduktøren!

Hagelinien forlængede sig saare udtryksfuldt, hun skjøv Kaffekoppen fra sig hen paa Voksdugen og gav sig ifærd med de lange Sømmer under Maskinen.

... Om hun skulde driste paa at be Fruen om de tre Mark ikvæld? Hun fik jo tjent dem op imorgen og iovermorgen, inden hun skulde til Schous ...

Hun sad og kneppede med Fingeren ud og ind af Fingerbøllet.

Det var noget med det værste, hun gjorde, at be slig, — og Fru Tranem, som var saa fjer og fin paa det. — Men hun fik næsten se at komme sig til, naar de prøvede Kjolen iaften ...

Hun hørte, der toges Farvel og passiaredes ude i Entréen, — Statskonduktøren og Tante Rask og Frøkenen. Det var alt begyndt at skumre —

„Ja saa Farvel da, — og kom snart igjen!" hermede hun for sig selv efter Tante Rasks af Venlighed overstrømmende Stemme. ... Der gik Frøken Sundt ogsaa; og inde i Spisestuen disputerede de nu ganske hidsigt om, hvem der skulde gaa paa Kontoret til Far og be om at faa gaa i Theatret iaften og se det ny Stykke.

Tante Rask bar selv ud Kaffebrættet fuldstuvet af Messingkanden og alle Kopperne.

Maisa stod og holdt Sømmen op imod Vindusskjæret. I det sølede Gaardsrum var alt en traurig Lygte kommet op paa Indgangsstolpen til Lagerboden; de læssede Sukkerfustager af en svær Arbeidsvogn. Mellem alle de ubegribelige Døre inderst i Gaardsrummets fugtige Halvmørke skimtedes Opgangstrappen til Baggaardsbygningen med dens smaa Ruder og Trægelænderet langs foran Dørene i anden Etage, — en Levning af den gamle Bondehandels- og Logisgaard fra Grosserérens Svigerfars Tid, som ved Om- og Tilbygninger i andet Slægtled var vokset til den moderne graa tre Etagers Stengaard ud til Gaden, der nu indtoges af Grossererfirmaet Tranem & Komp.

Fra Vinduet havde Maisa med en vis Nysgjerrighed fulgt endel uroligt Liv og Rørelse oppe paa Kvisten, hvor Fruens Brorsøn Didrik, Kadetten, holdt til; der havde været saadan Staak og Rend op og ned af Trapperne nu i hele Eftermiddag ... Og lur hende! det var Flasker, Oppasseren smat saa hastig op med, først engang og saa engang til —

Nei saa from og uskyldig han Andreas Oppasser strøg lige forbi sjelve Grossereren med Kurven, — det var vist bare Petroleum og Fyrstikker og Tobak og sligt noget, han bar! ... Heldig, at Grossereren havde saa travelt med at se paa Gaardsgutten, som stod og vaskede og skyllede Kaleschevognen ...

Staut Mand, gamle Grossereren, — rigtig som en kry Hane, naar han reiser sig slig bagover og brisker sig. Men jamæn tar de ham ikke ved Næsen ligevel, saa stor og stolt den snuser om sig. For hun skulde gi Livet paa, at de stelte til Lag deroppe paa Kvisten ikvæld, som han ikke skulde vide noget om.

Se saa, der fo'r saamæn Anton, Sønnen ogsaa opefter Trappen; — passede han ikke paa, straks

Faderen var gaat ind igjen! Det er vel han, som har skikket Flaskerne ...

Den interessante Opdagelsessport afbrødes ved, at Frøken Signe kom ind med en nytændt Lampe, fulgt af sin sekstenaarige Søster Arna.

„Nei staar De der i Mørke, — at De ikke snakker fra da, Maisa! — Naa, hvor gaar det med Mors Kjole?"

„Jo da, Livet ligger tilklippet; jeg tænker vist, Fruen kan komme til at prøve iaften."

Medens Lampen endnu lyste svagt hen i det mørke Uldtøi, trak Maisa Rullegardinet ned og ryddede Sysagerne fra Vinduskarmen hen paa Bordet.

„De skal jo til Schous paa Fredag?" forhørte Signe.

„Ja jeg fik enkommelig Bud, at jeg ikke maatte love mig bort andetsteds."

„Men Mor maa ha Kjolen færdig og den gamle Silkes omsyd, véd De."

„Aa der er god Tid, Frøken. Jeg tænker nok, jeg skal faa begyndt lidt paa Arnas Kjole ogsaa jeg, før jeg slutter iovermorgen; det gaar som bare Bøs her, vi har Symaskine. De snakker om at faa sig en hos Brandts ogsaa; men Assessoren synes nok otte og tyve Daler er mange Penge; han mener, de vil bli billigere snart."

„Men jeg siger Dem, Maisa, jeg vil ha den til at sidde," faldt Arna ind; — „jeg har aldrig faat nogen ordentlig Kjole nogengang undtagen den sorte Konfirmations, og den syde da ikke De."

„Aa jeg skal nok faa den til at sidde; nu har Di da faat lidt Figur; — det var jo før bare ligesom at hænge paa en Stang."

„Ja før ja; men nu" — — Hun rettede sig med Skuldrene tilbagebøiet.

„Ja da, jeg ser nok, De holder paa at bli Frøken."

„Klip ikke feil og indbild Dem, jeg har samme

Figur som Signe, det ber jeg Dem om; — jeg er smal og smidig jeg," foreviste hun sig og strøg Hænderne langs Livet.

„Som et Kosteskaft;" indrømmede Søsteren; — „Du indbilder Dig vel ikke noget?"

„Husk paa, Du Signelil, Anton kaldte Dig her om Dagen for en fin rund Hvedebolle med et Par smaa søde Rosiner i, og det er saa sandt, saa sandt."

Maisa var om at krepere indvendig, for det var saa sandt, saa sandt, — og samme Blidheden i Øinene og hele den betænkte Maaden som hos Tante Rask.

„De maa være saa snil at flytte Dem lidt, Frøken, saa jeg kan komme til Maskinen."

Det durede ivei med en lang Søm, hun igjen havde traaklet op.

„Er det Slaget fra Skulderen dette her?" spurgte Signe, hun havde draget Stolen til og sad og passede og holdt sammen et Par af de tilklippede Tøistykker. — „Hvad er det, de har saadan forskrækkelig Pres med over hos Schous, Maisa?" kom det saa.

„Frøken Elise skal ha sy't en Kjole til Ballet hos Doktor Fayes."

Signe vendte de to smaa Rosiner op imod Loftet.

„Naa Du Verden, — vil Elise virkelig føite paa Baller iaar ogsaa, — tredie Vinteren!"

Maisa brættede lidt paa sin korte Overlæbe; — Frøken Signe var jo altid mindst to tre Aar ældre og havde nok mærket, at det var bedst at trække sig ud af Dansen ...

„Har De set Tøiet, — hvad er det Maisa? Er det noget rigtig fint?"

„Fint ja, jeg skulde mene det. Jeg var indom der igaarmorges og saa paa det, — hel lyseblaa Silke."

„Silke, — og saa la det hjemmesy! — At hun ikke gaar til Søstrene Berg; det ene svarer just ikke til det andet." Signe var adskillig himmelfalden.

„Aa ja, de som ingen Façon har, saa kan de altid faa sig en Figur bestilt der, det er vist og sandt;" mente Maisa, medens hun lagde sig henover Maskinen. — „Men til én, som er slig skabt som Frøken Schou, kan nu en anden ogsaa sy, — naar én har lidt Geni."

„Ja husker Du din Balkjole, som de syde for to Aar siden, Signe," faldt Arna ind, — „med det lange violette Silkelivet og Snøringen bag, som rak saa langt, saa langt nedover, — saa det blev til bare Liv altsammen. Jeg synes jamæn, det var saa stygt saa" —

„Det er mærkeligt, hvad de Schous bestandig har Raad til," undrede Signe mildt; — „Elise faar den ene storartede Kjole efter den anden. Men, er denne ikke heldigere end den, hun fik ifjor saa. Hun har jo slet ingen Farve; — og saa lyseblaat!"

„De siger, hun faar saa udmærket Kulør, naar hun danser," bemærkede Maisa let.

„Ja, naar man vil bygge paa den Slags Tilfældigheder, saa" —

— „og at hun er ligesaameget i Vinden som nogen nykonfirmeret," lagde hun uskyldigt til.

„Det passer sig nu ialfald ikke at agere nyfremskudt Sneklokke i formange Aar," mente Signe; — „det er Maade med Naiveteten ogsaa. Huf," — det grøssede i hende, — „at nogen vil det" ...

„Aa Didrik synes saamæn, hun er vakker nok," brød Arna ud.

„Didrik ja! saadan nybagt Kadetsmag."

„Han siger, hun er paa Gulvet hele Tiden; de bare kappes om at engagere hende."

„Det kommer sandelig an paa, hvad Slags Kavalerer, det er det, — slige som Didrik og hans Kammerater, som kjender hende hjemmefra ja! Naar hun kan regne med hele Søndagsselskabet deres derude paa Løkken saa, — Løitnanter og Kadetter,

begge Brødrene og deres Kammerater, som hun leger Sidsten med og kan pakke ind i Balbogen iforveien ... Forresten har jeg bare sagt, at blaat ikke passer til én, som ikke har videre Farve, min godeste Arna! hun kan jo ikke for, at hun gaar der og har Blegsot."

„Se saa Blegsot! ... Ja skal jeg ikke sige det til Didrik saa. — Gad rigtig vide, hvem Du nogengang synes er vakker jeg," Arna gik ind med et Slæng i Døren.

„Mon der er noget i det, Frøken, at hun har git Konsul Bakke Kurven nylig?" henkastede Maisa; — „de havde hørt det hos Brandts næsten for vist."

„Aa hvad hører de ikke der; derover kjender de jo alting."

Maisa var ikke saa farlig vis paa det hun heller ... Men, — hun ludede det spidse Hoved nedover Maskinen; hun kunde ikke dy sig, for at gi denne Signe noget at bide i, — „saa drar det nu ud, før hun gaar hen og sælger sig. Nei da, ikke gifter hun sig slig!"

„Aa det véd De rigtig ikke en Smule om, Maisa, — i Deres Stilling er det umuligt at dømme om det.

Men sa de virkelig det hos Brandts?" kom det noget efter. Signe var aabenbart henfaldt i Betragtninger.

Maisa syde ivei, — og jo saaminsandten havde hun da git Frøkenen lidt at studere paa dengang lel. Hun traaklede med Il i lange Sting for at faa det til at blive Prøving af, før de gik i Theatret. Neimæn, om hun vidste, hvor hun skulde faa Pengene ellers, — for ha dem maatte hun, hvordan hun saa skulde snu sig.

„Det blir Grete alligevel, som kommer til at gaa med i Theatret," sa Arna ind af Døren. „Anton siger, han vil ikke. Uf, dette med tre Søstre paa Rad!" ...

Ne — hei, tænkte Maisa, Anton vil nok holde sit

eget Theater oppe paa Kvisten ikvæld han. Hun skyndte paa, — det skulde da ialfald være parat og færdigtraaklet fra hendes Side, før de gik. Klokken var vist ikke seks endda ...

„Mai — Mai — Mai — Maisa,

hør lidt paa mig," — hviskede det nynnende fra Kjøkkendøren. Det var Didrik, den svarte Skøieren af en Kadet; han saa ind, om hun var alene.

„Sig mig Maisa, véd De, hvem der skal i Theatret iaften?"

„Aa, — Fruen og Frøken Signe og Arna, — om der skal flere, véd jeg ikke."

„Skal Onkel være med, tror De?" forhørte han forsigtig.

„Jeg tænker, Di vilde gi lidt til for at være vis paa det jeg."

„Jeg? — hvorfor det. — Hvad mener De, om jeg maa spørge."

„Aa jo, om han var bra væk iaften —"

„Hvad for noget? — hvad er det, De primer om, Jomfru?"

„De behøvede jo ikke at spørge mig saadan ud, naar Di ikke vilde, jeg skulde svare."

„De tillod Dem en Bemærkning, som mildest talt var lidt — lidt næbbet, skal jeg sige Dem. Saadanne unge Piger blir let for kry af sig, har jeg lagt Mærke til."

„Jeg er ingen ung Pige, jeg er snart seks og tyve Aar jeg — og nok en god Slump ældre end Di. Hvor gammel er Kadetten?"

„Det kan være det samme det, det er ikke det, jeg snakkede om. Jeg spurgte, hvad De mente med dette Væ||vet Deres."

„Jeg? — ingenting. Jeg syntes bare, Grossereren snakkede noget til Fruen om, at han havde Lyst til at gaa op paa Kvisten og se, hvordan de havde det deroppe om Aftenen."

„Er De gal Maisa? — sa' han det?" Kadetten faldt totalt ud af Holdningen.

„Det er rigtig en snil Mand Grossereren, som er saa glad i Barna sine."

„Sa han det?" — gjentog han.

„Og saa har han vel lagt Mærke til, hvor trabelt Oppasseren har havt det opefter Trapperne med alle de rare Kurvene ieftermiddag."

„Aa Sludder, Maisa, det er Dem, som har siddet og keget ud!" kom det nu usigelig lettet. „Han har ingenting sagt, har han. — Vi skal ha Lag iaften, ser De. Jo det skulde være deilig, om den gamle med ét stak Næsen ind.

Men at De kan være saa ondskabsfuld da, Maisa! De, som er saa pen en Pige."

„Saa De synes det?"

„Har jeg ikke staat og set paa Dem indenfor Gardinet deroppefra baade idag og igaar. Jeg forsikkrer Dem, jeg har ikke tænkt paa andet nu, fra De kom iforgaars. De stikker dem ud allesammen. Lad mig se lidt paa de Hænderne."

„Ja den svarte opsyde Pegefingeren, Di;" hun viste den mod ham.

„Aa pyt san, — naar hele Haanden er saa vakker saa" ... han nærmede sig interesseret.

„Lærer De sligt paa Krigsskolen? Jeg er ikke af den Slags, skal jeg si' Hr. Kadetten; jeg skal nok be mig fri."

„Jeg sa jo bare, at De er pen, og det kan De ikke nægte. En maa da ha Ret til det."

„De siger, der er Lov for, at de militære maa ha Knebelsbarter først."

„Uf jeg tror, jeg drikker mig fuld ikvæld!"

„Bare ikke gjør det, Hovedpinen véd De, imorgen" ...

— Aa nei den frække Fanten! ... Stod han ikke der i Døren saa svartkrøllet og firkantet og snakkede ind til Frøken Rask, om ikke Pigen kunde sætte

lidt Mad op paa Værelset til ham, for han havde saa uhyre meget at læse ikvæld til Krigsskolen. Det hørtes saa endetil og greit, at Tanten rent maatte tro det. — — Og væk var han igjen som en Svedske for at slippe at træffe nogen af de andre. Opdagede den Gutten, hvad for Øine han havde, saa —

Hun syde væk med Kjoleærmet lidt opskudt for Ledigheds Skyld. Traaklestingene hørtes i det stramme Tøi, hun holdt ind under Lampeskjæret, og af og til i Stilheden en Larm nede fra Kjøkkenet, hvor de gjorde op til Aftens, og Pigerne regjerede.

Haahaa! — der raabte alt Arna paa, at de skulde skynde sig op og klæde sig paa til Theatret.

Bare hun endda kunde faat Fruen alene et Øieblik, inden de gik. For saa hundrede Gange til at ta op igjen og aldrig til at bestemme sig, som hun var, blev der nok ingen Prøving af iaften. Og nu kunde hun været færdig til det, naar det skulde være ...

Hun saa endel overgivet ud, medens hun traaklede Ærmerne i for et sidste muligt Haab.

„Herregud, at De ikke har tænkt paa at ta ind Reisetøiet før da, Lena!" hørtes Fruens noget trætte klynkende Stemme, — den lød altid, som der skulde være én eller anden mild Sorg i Huset.

Kom hun bare ind nu, fik hun resolvere sig.

Men der fulgte de andre skyndsomt ovenfra med Dørene aabne efter sig.

Fru Tranem kom paa sin blide Maade fin og pyntelig hen og holdt Haandledet ud til Maisa; hun skulde sy en Hanskeknap i.

„Jeg skulde gi noget til for at vide, om Scheels eller Heibergs for Eksempel gaar iaften, Signe!" undslap det Fruen lidt betænkelig. De side Øienlaag var nedslagne over et Par store endnu bemærkelsesværdige Øine, og den hvide, noget slapbløde Ansigtshuds Dunagtighed gav Indtrykket af at være vedligeholdt omsorgsfuldt ved Hjælp af lunkent Vand

og megen Mandelklid. — Jeg kunde nok ønsket at være en Smule mere beroliget for Stykket" ...

„Men Du hørte jo, hvad Valborg Sundt sa', Mor."

„Jeg skal sige Dig, Signe, Frøken Sundt har ikke saa let for at se netop med vore Øine. Vi ønsker ikke at bli tat for at være af dem, som lar sig rive for vidt med af nogen af Partierne, og der kommer vist Avisstrid nok om dette ny norske Stykke" ...

„Nei, om der blev rigtig Kommers iaften, Pibing og Sjau!" lød det inde fra Arna.

„Jeg har en Følelse af, at vi nødig skulde indladt os paa denne første Gangs Opførelse ... man kan ikke vide ... Tak Maisa!" Resten af hendes Tanker gjemtes under de noget lukkede Træk.

Nei her blir nok ingen Raad ikvæld paa den Kant, gjorde Maisa sig op.

„Aa kjære, kom Dig nu engang til Grete; det der kan Du jo faa gjort bare med en Knappenaal!" skyndte Arna paa.

Den ældste Søster havde staat utaalmodig bag ved Moderen og ventet paa at faa fæstet noget Ærmetyl. Det var en rolig tungfør Dame paa noget over de tredive, som nu rakte sin Tømmerstok af en Arm frem; det store stærkskaarne Ansigt og den lidt runde Ryg mindede endel om Grosserérens svære Døleskikkelse, der nu længst gjemte sig under en borgerlig Velstandsmave og et mageligt Overtræk af Fedt.

Der veksledes endel Ord indenfor i Spisestuen mellem Fruen, medens hun fik paa sig Kaaben, og Tante Rask om Far, som nok vilde ha sin Grynegrød alligevel uanset, at de lavede til Fiskemad. Saa fulgte noget, der holdtes saa sagte, at Maisa ikke kunde høre det; men hun var af hele Maaden vis paa, at det dreiede sig om hende; — hun maatte ses efter, passes paa naturligvis med Sysagerne og Tøiet ...

Ude i Entréen gnagede Arna utaalmodig paa,

at de maatte indom underveis og faa kjøbt Pebermynte og Citronkager. —

„Og De fik ikke prøvet, Maisa," kom Tante Rask ind. „Saa saa, De havde det færdig? — — Men" — hun blev mere og mere forundret, — „kan der virkelig gaa med alt det Tøi til den Kjolen?" Hun saa sig om med stille store Øine, som hun søgte rundt om i Værelset efter et helt Reststykke nogetsteds.

„Fruen har jo villet ha Skjørtet saa rigt; og saa alle Garneringerne ... Det lar sig forresten saa let maale," skar Maisa pludselig af; — „og der ligger alt, hvad der er tilovers af Tøilapper;" hun var ikke i Humør til at bide i sig alt.

„Der tviler jo ingen paa Dem," sagde Frøkenen venlig; — „men det er et eget Lag med at klippe økonomisk. Det er rent forfærdeligt, hvor enkelte kan bruge Tøi, skal jeg sige Dem. — — Det er da heller ikke dem selv, som betaler det, saa de frit kan lade Saksen gaa," kom det efterpaa henne i Døren; Tilberedelserne til Aftensbordet kaldte hende.

Et Par Trappetrin førte som i en Forsænkning ned i Kjøkkenet, og den gamle Jernklinke dernede stirrede endnu fra den forrige Tid over paa det store elegante Porcelænshaandgreb i Spisestudøren lige imod den.

Det lille Forværelse, hvori Maisa havde sin Plads, dannede som en Overgang mellem den ældre og den ny Del af Huset. Paa de oliemalede lyseblaa Vægge hang paa gulnet Papir og i Parykstil Abelards og Heloises Historie i en Række smaa Trærammer, og et Slaguhr i en mørk Kasse, som blot hæst fortvilet drog sig og aldrig slog, var flyttet didud sammen med det gamle Vingebord, der var saa bekvemt for Maisa, fordi hun kunde slaa det ud saa stort, hun vilde, naar hun skulde klippe.

Det susede og det brasede dernede fra Kjøkkenet, skrabedes Fisk og hakkedes Grønt paa Fjæl, og ind-

imellem lød Tante Rasks Stemme. Det duftede appetitlig ind igjennem Døren.

Klokken mod otte bar Lena ind et Bræt med Smørrebrød og The og to nystegte Fiskekager.

Det var nydelig, saa én levede hos Grossereren. Den blanke svære Gaffel laa der saa stor og fin at ta i Haanden, — og saa Fiskekagerne i det varme brunede Smør! Hun skar Biter af dem, delikaterede sig til Smørrebrødet og grublede derunder paa, om hun burde lade den sidste halve ligge igjen; — at spise Tallerkenen saa rent af saa simpelt ud —

„Men skal Di ikke ha Resten af Fiskekagen da?" nødte Lena, da hun kom og hentede Brættet.

„Nei mange Tak, jeg er forsyn't."

„Uf, Frøken," — hørte hun saa Lena sige nede i Kjøkkenet, — „sidder hun ikke der og ser saa madlei ud, denne Sypigen; — det kommer vel af alle de gode Sagerne, de opvarter hende med rundtom i Husene. Neida, hun skal ikke ha mere Fiskekage!" ...

De dækkede Aftensbordet i Spisestuen og bar ind, og Maisa sad ved Lampen med Ryggen til, saalænge det stod paa.

Hun hørte begge Sønnerne snakke derinde, Juristen og Anton, som var paa Kontoret; det var vist Grynegrøden, de opholdt sig over. Det blev stilt med ét, da Grossereren kom, — bare Lyd af Skeer og Tallerkener en lang Stund.

„Fiskekagerne, Lena!" raabte Anton ud med Servietten for Brystet, — „saa vi kan forvinde Grødomslaget," gav han af sig med et Plir til Maisa.

De trak op Ølflasker derinde, og hun hørte Grosserens rappe Stemme — bestandig med hvad, hvad bagefter, før det blev Tid til at svare.

Huf, nu begyndte denne kjedelige Theodor, Juristen, at lægge ud igjen. Han blev hidsigere og hidsigere i Stemmen og føisede Bro'ren af, straks han sa noget; og jasaa, jasaa, svarte Grossereren til.

„Hi—i, — hau—san!"

Der tog Gispen ham. Jo—o det blir nok lige langt som igaar.

Maisa lagde Sysagerne sammen; hun var færdig for idag.

Hun rettede sig lidt paa Gulvet, rystede og slog ud det tynde Orleans Skjørt med et raskt Haandlag og nappede og plukkede sig for Traadstumper. Hun svang paa sig for at faa Kjolen ud og tog Mansjetterne, som laa i den høipullede Hat med Fjervingen, — der var et Snit og et Kast med Sløret for at dække over, at det var den gamle fra Sommeren. Den brune Jakke med Plydskanterne havde hun altid været saa kry af, den sad saa godt til hendes smale ledige Figur; men nu var der adskillig med den ogsaa, hun maatte absolut se til at faa skaffet sig Vintertøi. Hun byttede Traadvanterne, hun havde havt i Regnveiret imorges, med et Par Allunskinds, som hun trak op af Lommen, og tog en fint sammenrullet liden Dameparaply frem af Krogen. Opfikset med det lille rødstribede Silketørklæde, der faldt med Snipper for Halsen, tog hun sig rent fjong ud.

Da hun gik, saa hun et Øieblik gjennem Spisestudøren Grossereren sidde kjed og stange sig med Tinden af Sølvgaffelen op i en Jæksel, medens Sønnen gneldrede løs.

„Farvel, Jomfru Jons, skal De gaa nu?" raabte han godmodig ud paa maafaa gjennem Dørglytten.

Hun vidste, der skulde komme bagefter dette evige: „— og endnu ikke forlovet, Jomfru!" om hun ikke skyndte sig.

Høsttaagen laa graavaad ind paa Gaslygterne, medens hun strøg opover Gaden; det var ikke rigtig til at spendere Paraply paa heller. Hun skraade over Torvet og passerede videre indover Fortoget. Det var en hel Omvei for hende, som bode ude paa Grønland, at maatte opom Rigshospitalet, og hun kunde gjerne komme til at vente der noksaa længe

ogsaa, før hun fik Greie paa Mor Damm. Og, var saa ikke hun at faa fat i —

Hun sagtnede Skridtene ved en liden brun enetages Træbygning ud til Gaden lige før Hospitalsgitteret begyndte. Da hun var liden, slap hun altid ad den Gjenvei ind i Sygehushaven, naar hun skulde op til Moderen, som var Gangkone der.

Der havde været en hel Verden for hende derinde paa Hospitalet; hun havde saa at sige havt en Fornemmelse af et Hjem der. Nu var der længst en anden Reservelæge og nok én og nok én efter ham og et helt andet Menneskeskifte over det hele. Men det blev dog altid som noget, hun eiede sit Forhold til, saalænge Portneren og Mor Damm endnu var der.

Hun bøiede af ved Indgangen mellem de to Gittre, der gjærdede for hver sin Have, og ringede paa Portklokken. Hun havde endnu i Blodet Tiden, da det var for sent efter Reglementet at komme ind, fra dengang hun løb der som lille Maisa, der skulde ind til Gangkonen Marie Jons, — og Forhøret, som maatte bestaas for Portneren. Hun hørte Klokken lyde indover og kjendte noget af den gamle Spænding paa, om han vilde skjænde eller være naadig iaften, denne stive tynde lille Mand, som var saa grætten, — og saa snil imellem, — og som dukkede op af Portnerboligen i slidt blaa Livkjole med blanke Knapper og i høit hvidt Halstørklæde og lignede Professoren ved Kirurgen. Hun havde dengang trot, at de to var lige i Magt og Vælde.

Det var hendes Livs store Overgang, da Moderen døde, og hun ikke mere havde Ret til at komme og gaa der indenfor Gitteret med de svære Træ- og Stenbygninger om Gaardspladsen og de høie susende Piletræer, som i Storm og Regn ligesom sopede i Skyerne med Topperne. —

Det var anderledes let at gaa, da Hospitalsporten en halv Timestid efter igjen slog i efter hende, og hun havde Mor Damms tre Mark i Lommen. Hun

havde saa vel vidst, hvor hun skulde spørge efter hende, — op Trappen tilvenstre, hvor det lyste indover den lange brede Gang, nu Aftenvisiten var over. Hun havde saa mange Gange staat udenfor alle disse Sygerum Nummer 2, Nummer 3, Nummer 7, og ventet og biet, og hun kjendte saavel igjen efter alle de Aar, siden hun gik der hos Moderen, denne egne Lugt deroppe, den hørte saa med ...

Hun var bleven rent i godt Humør ved at tænke paa det altsammen og vidste ikke Ordet af, før hun alt var helt udenfor Vaterlands Bro. Der var det en Fyr, som kom paa Siden af hende, — en Laban af en Student, saa hun ved Gaslygten.

Han kom frem ved den næste Lygte ogsaa. Han havde Briller og keg paa hende; — vær saa god, Far! tag mig i Betragtning.

Med ét hilste han saa svært høflig og tog til Huen: —

„Jomfruen bor kanske nogetsteds herude paa Grønland?"

Noget Svar fik han da ikke; hvad kom det ham ved.

... „Jeg tænkte, fordi De vel nu vender hjemover fra Byen."

Det var bare at lade, som én ikke havde Ører.

„Forsikkrer Jomfruen, — ikke større Fare paafærde end et rent uskyldigt Spørgsmaal, som ikke paa nogensomhelst Maade kan gaa Blufærdigheden for nær. Jeg vilde bare vide, om De skulde kunne sige mig lidt om Nummer 153 paa Grønlandsleret?"

Men Du milde ... havde han ikke opsporet Husnummeret, hvor hun bode!

„Ellefsens Gaard? — Butik nedenunder — og en aaben Indgangsport?"

Hun gik saa raskt, som hun bare kunde; men han holdt sig ved Siden af. Saa spurgte han med ét:

„Kanske er det Døvstummeinstitut herude."

Nu maatte hun le; men hun slog Paraplyen op og saa lige ud, — det var en noksaa Raring.

„Fremdeles ubevægelig — hvad? ... En lav hvid Murgaard, — og ind til et Slags Bygningstomt med diverse Beboere?" drev han paa.

For to paagaaende Katteøine, de lyste ordentlig bag Brillerne; hun kunde høre paa Stemmen, at han gik og morede sig.

Hun havde saa inderlig paa Haanden det, hun vilde svare ham; men saa skal én aldrig indlade sig med Herrer. Gjør én det, om aldrig saa lidet, blir én tat for at være én af dem, de kan bære sig ad, som de vil med. Det er fast det. — Og saa holdt hun sig og tiede, til de kom paa Hjørnet ved Kjøbmand Sundby. Der smat hun pludselig ind. Det var godt at bli kvit ham, og saa kunde hun kjøbe lidt Brystsukker og kanske faa sig en liden Prat med Madamen ...

Det var forresten sandt, at der bode noksaa mange Folk i Ellefsens Gaard. En Kobberslager begyndte fem om Morgenen, saa hun behøvede slet ikke noget Vækkeuhr, og Glasmesteren holdt et svare Politi, naar Ungerne kom for nær Vindusrammerne hans, som stod udenfor Væggen. Dertil peb og ulede Jernbanen trofast hele Natten lige bagom Plankegjærdet.

Da hun gik ind langs Brætterne i den bælmørke vindfyldte Indgangsport til Ellefsens Tomt, vidste hun saa akkurat, hvor hun skulde sætte Foden. Planken sutlede i Væden under Skridtene, og hun kjendte de tre Murstene, hvorfra hun kunde naa Baghunstumperne, der laa slængt her og der i Lersølen hen til Døren i den lille Sidebygning tilhøire, hvor hun bode hos Stolmager Dørum.

At sige hendes Forskrækkelse, da hun med ét i Porten bagom sig hørte:

„Svi—inagtigt ... rentud nederdrægtigt" ...

Var det ikke denne Labanen igjen! — han havde altsaa git sig til at følge efter hende ...

„Hør Di der, skal én vade tilhøire eller tilvenstre i denne Gørja?"

„Hold Dem midtefter Di, der er vist saadan, som Di liker, der er dybest."

„Nei, nei, er det ikke hende, jeg snakkede med isted da? — De tænker nok at dyppe mig nu, De. — Isaafald skal jeg sige Dem, at De holder paa at forgaa Dem mod den rene Uskyldighed. Nei for Svi—i-neri!"

Stemmen lød ynkelig, han var ilde deran.

„Hør nu, høist respektindgydende Jomfru, — skulde De ikke være istand til at fatte Medlidenhed med et Medmenneske, hvis Hensigter, som det synes, totalt miskjendes. Sig blot, skal jeg gaa tilhøire eller tilvenstre? — For her er da vel noget, som heder Planker nogetsteds. De svæver da ikke bare der foran som en Skygge fra en lykkeligere Verden? ...

Nei dette blir tvilsomt," mumlede han. „En kan risikere rentud at komme til at lægge sig paa Svøm her. Ler De, Jomfru? —

Men det er da vel her?" raabte han pludselig, — „jeg saa da tydelig nok paa Husnummeret lige ved Gaslygten — hundrede og tre og femti. Ser De, jeg skal ind i 153 for at komme til Murmester Ellefsen ... Jeg bor her nogetsteds, skal jeg sige Dem; det vil sige, jeg var herude og leiede for en Ugestid siden, men da var det lys Dag; nu kan ingen Pokker kjende sig igjen; — og jeg har flyttet ogsaa idag, om min Oppasser ellers har gjort sin Pligt. Det er Enkefru Thorsen, jeg spør efter."

„Aah!" — nu gik der et Lys op for Maisa. Ikke andet, — havde hun ikke gaat der og gjort sig til Nar for ham hele Tiden.

„Jo hun bor her," svarede hun rask, — „det er Trappen op i Huset lige for Dem, naar De kommer

ind paa Tomten. Ja De ser vist ingenting; — men vil De bare staa lidt der, hvor De er, skal jeg nok retlede Dem."

„Mange Tak; — det er ellers ingen meget tiltalende Plads, jeg her har, med den ene Støvle i Lersølen —"

Hun trampede paa Planken, saa den skvulpede, for at han skulde finde ind paa den ...

„Der, — vil De ta i Paraplyen, saa skal jeg føre Dem helt hen."

„Det er rigtig snilt af dem dette, Jomfru;" lød det nu nok saa manérlig.

Hun lodsede ham velbeholden hen til Trappen. Den halvforfaldne gamle Træbygning var leiet af Toldbetjent Schultz, og ovenpaa hos ham bode igjen Enkefru Thorsen, som averterede Værelse med Opvartning tilleie, — om Sommeren med den dragende Overskrift: „Brillant Udsigt over Bjørviken og Havnen", og paa den kolde Side af Aaret, da Værelset paa Grund af dets Gissenhed i Vinduer og Døre regelmæssig blev opsagt, under det energiske: „Ekstra billigt Logis!"

Hun stod nede ved Gangdøren og lyttede, medens han famlede sig opad Gelænderet og knakkede paa en Dør deroppe. Der var mørkt overalt i Huset undtagen i Sovekammeret nedenunder hos Toldbetjenten. De havde nok ikke ventet ham iaften og var gaat og lagt sig. Saa sprang hun op og bankede paa i Kjøkkenet hos Tilla og fik hende ud.

„Jeg er Student Kielsberg," meldte han sig. „Oppasseren har da vel sagt, at jeg kom iaften?

Tak skal De ha for Hjælpen, Jomfru!" raabte han saa efter hende ned ad Trappen, og hun hørte Fru Thorsens forfjamsede Stemme: — „Bevars, komme paa Folk saa sent" ...

I Smaabygningerne rundtom paa Tomten var der slukket og svart, bare et ensomt ødsligt Skin bag det hvide Gardin paa Træksnoren over hos Malermeste-

rens, der var vist igjen nogen af Børnene syge. Tomten havde i sin Tid været et Landsted, og det gule Træhus, hvori Toldbetjenten og Fru Thorsen bode, var den gamle Hovedbygning. Ud til Gaden bode Bygmester Ellefsen i sit ny hvide Murhus med Butiksleiligheden, og nu, Tomten laa og ventede paa stigende Priser pr. Kvadratalen, havde alskens Haandværkere, hvis Værksteder krævede Plads, leiet sig ind i Husene og Skurene der.

Maisa gik ind Kjøkkenveien til den lille gamle Sidebygning hos Stolemagerens. Der stod en indestængt Lugt i Døren fra Skulibøtten, og hun strøg af Fyrstikker paa Skorstensmuren for at finde frem til en liden Parafinlampe, som var sat hen til hende paa Bordet ved Siden af endel uopvaskede Tallerkener og Kopper fra Familiens Aftensmaaltid. De vaade Sko trak hun af sig og satte dem hen ved den endnu lunkne Kogeovn i Muren, hvor der før stod opreist to Par brede Begsøms Mandfolkesko og hang Strømpesokker over en Stang. Med Lampen i Haanden gik hun saa forsigtig gjennem Værkstedet.

I Slagsengen bag alle de halvfærdige Stoleemner og Dreierbænken i det lune Rum laa Skomagersvenden, han Elling, — Skomagerens og Stolemager Dørums delte Kjøkkenet sammen, — og det hændte undertiden, naar hun maatte gaa den Vei, at han var vaagen og gav sig til at prate og jøne.

I det inderste af de to Værelser over den trange Gang sov Dørum og Madamen og ovenpaa i Rummet tilhøire af Trappen sammen med Tjenestepigen hos Skomageren en halvvoksen Datter, et stakkars gebrækligt Væsen, der var døvstum og næsten maatte passes som et Barn.

Den stumme var vant til at ligge vaagen og passe paa, til Maisa kom.

Der lød et Slags uartikuleret Stønnen, og Maisa satte Lampen fra sig udenfor Døren og gik ind. To af de Brystsukkere, hun havde kjøbt hos Sundby,

fandt Vei til det stakkars Væsens Mund, og, da Pigen vaagnede, gik nok et Par Stykker af Kræmmerhuset til hende mod Løfte om, at hun skulde sørge for at faa hendes Skjørtekant tørret straks, hun imorgentidlig gjorde Ild op nede i Kjøkkenet.

Stolemageren havde stablet alskens Materiale ind over Loftet og bag Brandmuren, saa hun maatte lyse sig frem. Maisas Rum var egentlig ogsaa kun et Stykke afpanelet Loft med et firkantet Vindu fældet ind i det skraa Tag; men Indtrykket af et Værelse gav det dog. Dragkisten efter hendes Mor stod der og fyldte ud sammen med nogle Stole, en Strygefjæl og en Hylde med Husgeraad og Kopper samt nogle Klæder, der hang fra Knaggene i en Træliste.

Maisa havde et Øieblik stanset foran Dragkisten og ledt nede i Skufferne. Det var et Par Strømper, hun fandt frem; og en hastig Undersøgelse lod hende se akkurat, hvad hun havde tænkt sig, at de maatte stoppes. Hun havde alt mange Aftener kviet sig for dem, hun havde paa, indtil de nu var blevet næsten umulige.

Det var inderlig kjedeligt saa træt, hun var, — og som hun havde glædet sig til Sengen og til at putte sig under Dynen og bli rigtig varm. Hun havde ligget i den Dyne og den brunmalede Udtræksseng med de tynde Knopper paa Stolperne fra saa tidlig, som hun huskede. Moderen var død i den medens de bode oppe paa Hammersborg. Mellem Sengegjærdet og Skraavæggen hang hendes Fotografi. Figuren stak op af et skjævt Krinolineskjørt med et Par uheldig fremskudte Arbeidshænder og en vis mager Kraft og Karakter i det langagtige Ansigt. Ved Siden af hang i Glas og Ramme et Udklip af en illustreret Avis. Det var en Doktor og bekjendt Professor, som havde været baade Kandidat og Reservelæge paa Hospitalet i Moderens Tid.

Maisa havde sat Lampen hen paa det lille Bord

ved Sengegjærdet og trukket en Stol til. Hun sad nu og stoppede paa Strømperne og gjorde sig det mageligt med Fødderne opi Sengen og Brystsukkeret foran sig at ta til.

Det rumsterede og filede endnu indenfor i Hokket hos „Maskinen", han gamle Sjøberg. Det var altid som et Liv i Huset, naar hun kom sent hjem om Kvældene; han turede og tullede nu om Dagene med dette dirkefri Laaset sit.

Med ét brast hun ud i Latter. Hun kom til at tænke paa, hvordan hun havde gaat der og værget sig paa rene Livet mod det stakkars uskyldige Menneske, som ikke paa noget Vis kunde faa Svar, alt det han spurgte og forsøgte sig ...

II.

Det var saamæn ikke godt for Maisa at sno sig nu under Jul; hun kunde gjerne behøvet at dele sig i tre for den Sags Skyld, — Bud fra Brandts, Bud fra Jürgensens, — hun havde faat bedt sig fri hos Simonsens, hvor hun havde lovet sig hen hele Ugen for at sy Balkjoler til Frøkenerne; — og saa nu imorges før hun gik, Bud fra Bager Antonisen, at de akkurat skulde ha ny Klæder til alle tre Ungerne! — Svigtede hun der, saa røg den sikkre Plads, hun havde at lide paa til Sommeren, naar alle de fine var paa Landet. Men saa fik det nu staa til, for neimæn, om hun var skabt til at sidde med Barnekjoler og sligt nu, her var saa meget andet.

Det var kommet rent uventet paa dette Ballet hos Direktør Solbergs; — men det var vel for, at de pene Døttrene skulde bli budne med allesteds i Vinter og

gjort Stas af, at de holdt det nu ikke fjorten Dage før Jul.

— Maisa havde siddet her hos Jürgensens til senaftens igaar, — havde de saavist havt Symaskine, skulde der være gjort anderledes Vei, — og var kommet igjen i Snefoget før otte imorges. Hun havde drevet paa i hele Dag; Mina Jürgensens Tarlatans maatte hun bli færdig med nu iaften, for det kneb saa om Theodora Brandts.

Mina kunde ikke være fra det i ti Minuter, før hun kom ind i Spisestuen til hende og fingererede og holdt sammen Tøistykkerne og tvilte og snakkede. Hun fandt frem Haarblomster for at passe dem til ved Lampelyset, og prøvede saa med Perler; — hun var svært godt skabt, let og finvokset, og hun vilde, det skulde vises ogsaa.

Og Maisa vidste saa godt, hvordan det skulde være; — glat Liv med Buffon i rige Folder fra Skulder til Barm, Frøken Mina maatte ha lidt over Brystet til dette spæde tynde; — men det maatte ikke falde tungt og paalæsset, saa det mistede det rette enkle Fald. For saadan ret op og ned som en Kile, det var det værste, hun kunde se.

Mina stod med et fint hvidt Skjørt under den lyserøde Tarlatans og prøvede. — Det var at ta det ind med et lidet Klyp lige i Livet efter Figuren, det gav Myghed og Ledighed ... Og Skjørtet maatte ligge saa blødt og ligesom langs Kroppen —

„Med aldeles ikke meget stivt under!" fandt Mina pludselig ud; hun blev rasende trippende glad nu, hun endelig havde faat Tag i, hvordan det skulde være. — „Bare det kom til at sidde ... b a r e det kom til at sidde!" ... De blaa Øine stod ordentlig blanke i Hodet paa hende, — „løst og frit og saadan ligesom ikke forsiggjort" ...

Hun prøvede og viste og snakkede og sørgede.

Og Maisa havde ogsaa rent faat Feberen i sig: — „Neimæn, om Frøken Mina skulde ha Blomster

paa dette svære askegule Haaret;" — hun trak forsigtig Kjolen af over Hodet paa hende; — hun kunde bli saa nydelig, at det skulde spørges efter! ...

Der kom Assessoren ind med Overfrakke og Paraply; han skulde ud i Selskab i Snefoget ikvæld. Han klappede Mina og saa paa Kjolen; han var nok svært glad i den eneste Datteren:

„Tarvelig og tækkelig og naturlig, — ikke sandt, Mina? Disse raffinerede Kunster i Klædedragten kjender man med ét Øie. — Bare Simpelheden, som maa dække sig, Du! ... Det er inde i selve Følelsen, det ligger. Du kan tro, der er Gradsforskjel." ... Han strøg hende beundrende over Haaret. — „Vi vil ikke vide af sligt vi, Du" ...

Aa nei san! tænkte Maisa; hun saa, hvorledes Mina smøg sig op til Faderen og kyssede ham for at faa ham vel afsted.

„Bare det kommer til at sidde ... bare De faar det til, Maisa! ... Mon vi skulde ta lidt af Folderne igjen i Buffonen?" — hun var saa ræd, hun ikke skulde bli slank nok. Hun kunde næsten ikke begribe, at de ifjor havde danset med Krinoline.

Det lyserøde Skjørt laa endnu ufærdigt over Stolen, nu kom de lange Garneringer.

Maisa reiste sig og lagde Livet hen og begyndte den ensformige Søm. De smale senefulde Fingre havde et overordentlig Lag, medens Naalen smat under Stingene hændig skudt frem af Fingerbørret, og Faldingen gjorde Fortgang, saa Tøiet maatte bytte Fæste i ét væk.

Hun vilde se paa, om ikke Frøken Minas Kjole nu skulde maale sig med baade Søstrene Bergs og Madam Aas's i fint Fald og Snit! Det kunde nok hænde, de spurgte efter, hvem som havde syd den ...

Og det skulde saamæn ikke undre hende, om Frøken Mina blev rigtig i Vinden hos Solbergs ... Hun var saa rent opkavet; — det var vel den Sjøofficeren der, som de sa, gjorde Kur til hende ...

Maisa lo over Sømmen ... Kanske denne Kjolen nu greier det! — slig spæd og let som en Fjær paa Svai over Armen paa ham.

Aa, som de kunde danse! ... Hun havde set dem fra Galleriet paa Borgerballet ifjor, — hele Salen ligesom rørte sig til Musiken under Lysekronerne; Slæb i Silke og Kniplinger og Kjoleflor strøg sig Vei og bøiede og bugtede sig mellem sorte Livkjoler og Uniformer ...

Hun havde siddet og syd for Elise Schou den Kvæld helt, til hun skulde afsted, og fulgt hende i Vognen for at ta Reisetøiet af og saa faat slippe ovenpaa Balkonen for at se paa.

Hun havde fulgt hver en af dem, hun kjendte, — Signe Tranem i rødt med Blomster og Elfenbensviften, og Elise Schou som hele Tiden var paa Gulvet høit oppe i Salen, og Kitty Blom i hvidt, — hun var saa nydelig, men der var noget oppe ved den ene Skulder ligesom noget skjævt i Udringningen, hver Gang hun snudde sig; — og saa Minka Mørk ogsaa i hvidt, men Atlask! — hun blev forlovet paa det Ballet med Løitnant Müller ...

Der var tilslut steget en saa underlig varm Hodesvimmel i Luften af al Eau de Colognen og Lyset og Musiken, saa det blev rent, som hun selv var med dernede ...

— Men det var nu den morsomste Tiden paa Aaret alligevel denne før og efter Jul, naar hun sad saadan og sprængsyde til Ballerne, saa hun næsten blev snur og ikke vidste, hvor Dagen blev af eller nogenting, før hun skulde udover og hjem igjen i Mørket. Det stod jo paa Livet foran hvert et, og enhver syntes nu, det var bare om sin Kjole, saa det blev et Pers udover Aftenerne og svært lidet med Søvn.

Men de unge Frøkener raadspurgte hende og snakkede og passiarede og betrode hende, hvad de gruede for, og sagde sin Mening paa al Vis, saa

hun var helt opi det, — brændende optaget af, hvormange Gange Sjøløitnant Solberg kom til at danse med Frøken Mina, af Signe Tranem og Statskonduktøren eller Arna og den lyshaarede morsomme Jakob Schou. Hun glemte sig ligesom væk i alt dette, hun var saa inde i og levte og havde paa al Vis sin Part i.

Hvad hun imellem kunde have af Sværmerier for egen Regning, kom næsten bort, — Farmaceuten paa Hjorteapotheket, — han havde nu Apothek selv etsteds, havde giftet sig til Pengene og var ikke værdt alle de Tanker, hun havde gaat og uleiliget sig med paa ham ...

— „Det var rigtig heldigt, her blev saadan god Ro iaften," mente Fruen, hun havde været ovenpaa og hjulpet sin Mand med Pudsen; — „det fik ikke være saa nøie, om Maisa blev siddende lidt udover, naar det gjaldt saa. Og nu, Assessoren og Studenten begge var ude, dækkede de bare lidt inde i Stuen til hende selv og Ludvig og Mina, saa slap de at hæfte Maisa ved at rydde af Spisebordet.

Siden paa Aftenen ringede Theodora Brandt paa. Hun kom i Mørke og Snefog for at snakke med Mina om Ballet og se Kjolen; — men det, som stak under, var nok Ængstelsen for ikke at faa Maisa imorgentidlig.

De snakkede og hviskede derinde i Stuen og havde saameget imellem sig, de var saa skrækkelig Perleveninder ... Men Kjolen kom Theodora nu alligevel ikke til at se; — om den blev Maisa nok forhørt og udspurgt imorgen.

Naalen gik og gik, medens de kortede sig Tiden derinde med Dora.

De havde jaget Ludvig med Lekserne ind til Maisa; han sad søvnig og smaamurrede og læste med Albuerne paa Bordet og begge Næverne op i Haaret.

Hun blev ikke færdig før halv elleve ikvæld hel-

ler, der laa endnu halvanden Omgang af Garneringen usyd ... Lampekuplen og det toppede Hode med lidt af det blegsvede Ansigt skimrede i Skraaspeilet over Buffeten, og Skyggen nede paa Væggen ved Siden af hende arbeidede rapt og rastløst med Haanden.

... To hele Dage tilgode her, — og saa imorgen og overmorgen hos Brandts, — det var akkurat en Daler. En Dag fra før staaende hos Simonsens, hvor hun skulde hen igjen paa Torsdag og sidde Ugen ud, — om hun kunde bli færdig der da og slippe hen de resterende fire og en halv Dag før Juleaften til Antonisens ... Husleien maatte være klareret til Madam Dørem, og Resten paa Støvlerne betalt.

Og saa til Levemaaden i Juledagene ...

Hun maatte se til at faa lidt tilovers til Barnedaaben, Søndag mellem Jul og Nytaar, hos Malermester Jørstad; — hun vilde sy en rigtig fin Barnekappe med røde Atlaskes Rosetter og Baand. De havde bedt hende til Pigefadder mellem alle der i Gaarden, og Madam Dørum skulde holde Barnet. Det var nok Meningen, at der skulde være ordentlig Stas og Kalas ... Til Kirken havde hun den ny Vinterhat og Jakken med Boa. Og saa vilde hun fiffe op den sorte Kjolen med de vakkre Uldblonderne, hun havde faat af Fru Schou, — hun fik ribbe dem af igjen, til hun skulde ud og sy Femtedag. Hvid Krave med den lille Guldnaalen i Brystet og fine Mansjetter ... Kanske hun tog det røde Sjalettet med Frynserne om Halsen; eller kanske det var finere og enklere uden. Hun vilde krølle Haaret og sætte det op i Chignon; — aa hun skulde bli smeldende fin! Der var Snak om at be op nogen af Svendene og han Elling, saa de kunde faa danse lidt paa Kvælden ...

Ludvig sad der og gispede, saa det tilslut blev rent smitsomt ...

... „I det sorte Hav: Dniepr og Dniester, Dniepr og Dniester, Dniepr og" —

Han tærskede og tærskede:

„Dniepr og — og —"

„Bare det ikke gaar rent i Baglaas," kastede Maisa ind.

Ludvig saa arg op paa hende.

... „I det hvide Hav: Dwina; i Østersjøen: Dyna — Dyna — Dyna — Dyna ... I Østersjøen Dy—n—"

„Ja det er vist paatide, Du kommer i Dyna naa," mente hun.

„Hold Di Kjæften Deres, — jeg er slet ikke søvnig!" Han slog Bogen hidsig sammen og drog ovenpaa.

Det blev tomt og stille, Lampen fik et svagt rødligt Skjær og begyndte at mattes.

Der var vist ordentlig Snefog ude, blaaste og peb. Hun syde og syde, havde vel endnu en knap Timestid igjen.

Hun kunde faa det saadan over Panden udover Aftenen med en Raptus af Søvnighed, saa hun saa dobbelt ligesom. Men Sømmen gik lige fort for det, og, naar det var over, var hun kommet lange Stykker.

Hun syntes, da hun skvat til, at det var imorgentidlig. Hun gik i saameget umaaget Nysne over Gaarden, svarte Væden under for hvert Skridt! — og mødte denne Trykkergutten, som altid fo'r i Trapperne hos Student Kielsberg med Papirrimserne sine.

... Kielsberg maatte nok synes, han havde som et Slags Kjendtskab til hende fra første Kvælden, han kom der i Gaarden. Han hilste og pratede, hvergang de mødtes derude, og forhørte hende, hvor hun havde været idag og skulde hen imorgen og iovermorgen. Han mente, hun var vist skrækkelig fornøiet med Verden og tjente græsselig mange Penge, — Øinene glippede og glinsede bag Brillerne

— hun, som drev slig baade sent og tidlig. — Joda, nu blev hun snart smeld rig! —

Han var ligesom saa munter af sig, endda det nok ikke var rart med Penge for ham stakkar; Fru Thorsen maatte presse ham svært for Leien, det havde hun fra Tilla. Han studerede til Doktor og var godt kjendt paa Hospitalet.

Det var ærgerligt, at hun i Lørdags skulde være saa uheldig at komme netop, som Vaskerkonen stod og skjændte for Regningen og skreg paa, at hun ikke vilde vaske de fillede Skjorterne hans længere, om han ikke betalte. Hun skulde git noget til, om hun havde kunnet forduftet paa noget Vis, saa gentil, som han vilde være; men hun kunde ikke vende om lige paa Vei, som hun var, med Kjolen op til Fru Thorsen, og saa slog hun sig lystig og strøg forbi i Trappen midt imellem dem. Men neimæn om han havde bryd sig om at vise sig siden alligevel ...

Lampen døsede med et rødagtigt Skjær ind i Mørket. De sidste Rynker af Garneringen laa endnu paa Fanget.

Fruen lukkede paa Døren for at se, om hun ikke snart var færdig; det var kanske ikke værdt for det Stykke, som var igjen, at stelle Lampen? ... Mina havde nok tat sig en Ventelur derinde i Stuen.

I Juledagene havde Maisa da sovet ordentlig ud, lagt i Ovnen, lavet Kaffe, været lidt nede hos Dørums eller over hos Kjøbmand Sundbys og saa gaat op igjen og lagt sig.

Nede hos Dørums og inde hos Skomagerens havde de nok ogsaa alle snud bra i Sengene, det var saavidt, Madam Dørum havde naat frem til Aftensangen første Juledag. Anden Dagen om Kvælden fik de sig et Slag Kort dernede om, hvem der skulde

traktere med Hvedebrød og hvem med to Flasker Øl, og saamæn gispede de nogen hver endda.

At ligge saadan om Eftermiddagen, naar det blev Skumring, og Lyset af Pinderne spillede ud af Ovnen, og saa vide, at én ikke behøvede at reise paa sig før helt til Kvælden — det var ikke til at snakke om engang ... Det var, som én ikke aarkede at tænke paa noget videre heller.

Men nu blev det ikke stort med Hvilen længere. Tredie og Fjerdedagen maatte hun sy Kjolelivet, som hun saa længe havde lovet Pigen hos Kjøbmand Sundby. Og saa Daabskappen — foruden at se over og fiffe op sit eget — — —

— — Malermesteren havde maaget saa pent udenfor Døren sin Søndagsmorgen. Mandfolkfadderne var Tomteformand Andersen og han, Elling, som mødte frem rigtig fin i ny Frakke og hvid i Brystet med Silkehalstørklæde. Den lille skulde hede Kirstine efter sin Moster.

Det drog længe ud og var saa mange fremme til Daaben efter Gudstjenesten, at Maisa var glad, hun kunde komme hjem igjen og faa Fødderne tinet op paa sig; det rigtig knistrede under Støvlerne i Kulden.

Madam Dørum og Maisa maatte ind og se paa, at den lille blev lagt i Vuggen; hun skulde sove, før de tog Daabsstasen af.

Om Kvælden var der nok saa fuldt, — Dørums og Skomagerens, alle hos Tomteformandens og en Søster af Malermesteren, som bode ude i Byen, hun var Enke efter en Baadsmand og havde været Restauratrice paa et af Fjorddampskibene; hendes to Døttre „conditionerede" nogetsteds, sa' di; den ene skulde nu kaldes for Husjomfru og var gruelig udsløifet og fiffig.

De pressede sig straks alle tre op i Slagbænken foran Kaffebordet ved Siden af Madam Andersen, Tomteformandens Kone, saa baade Madam Dørum,

som var Fadder, og Skomagermadamen nu maatte ta tiltakke med Træstolene. Maisa nødte da Formand Andersen til at ta hendes Stol, — ellers var det Meningen, at Mandfolkene skulde sidde paa Bænkene og Krakkerne udenfor og faa bragt hen til sig; — og saa vilde Jensine Andersen igjen, at Maisa skulde ta hendes Plads, fordi hun var Fadder.

Dørums var ogsaa bra forargede over de tre op i Slagbænken. De sad ordentlig og snerpede Munden og dreiede paa sig, hvergang de forsynede sig med Vørterkage eller tog et paasmurt Stykke; — de var altid opi der, hvor de med Eidamerosten laa. Og, medens de tog for sig, var det hele Tiden bare om den yngste Datter Thea, som nu skulde bli Dampskibspige og kanske havde Udsigt til at bli Restauratrice paa det samme Skib, som Madam Rasmussen før havde været paa; Madamen var jo saa urimelig godt kjendt med Kapteinen.

En Stump af en tyk forgyldt Uhrkjæde slang mod Kjolelivet, medens hun snakkede og lagde ud og tog til sig, og Armene paa begge Døttrene igjen smøg sig under hendes og bort i Fadet; de maatte hen i noget med salt Kjød paa.

Det nyttede nok ikke nogen af de andre Madamerne at faa ført et Ord ind hverken om Daaben eller Barnet!

Saa reiste Madam Andersen sig braat:

„Pyh, — her er saa hedt i Sofaen ... kan jeg ikke faa sidde, hvor Du sidder, Andersen?"

Men det bed ikke anderledes paa end, at de tre nu bare satte sig til at brede sig i Sofabænken; og saa drog Snakketøiet videre paa.

„Tro bare ikke den Kjæden er ægte," hviskede Madam Andersen i Øret paa Maisa Jons, — „og de Ringene paa Fingrene hendes ... ikke mere end — pyt! Jeg likte ikke at sidde ved Siden af dem, skal jeg sige Dere."

Den magre høie Malermester med det lille rød-

lette Hode gik saa pyntelig omkring i Vest og vide blaa Skjorteærmer og bød Øl og en Dram til Mandfolkene; han havde et Par røde hede Flekker i Panden og spaste og nødte.

Nu skreg den nydøbte indenfor i det lille Soveværelse, og Madam Jørstad maatte didind og hjælpe sin ældste tolvaarige Datter.

„Det var kanske godt, vi engang kom til at mindes om Barnet," sa Madam Andersen, — hun saa Enkemadamen noksaa hvast i Øinene.

„Ja e—e—e — ja — bi nu, til Mor kommer ind igjen," — begyndte Malermesteren. Han kom sig endelig til med sin tynde Stemme: —

„Ja, naar jeg skal sige, hvad jeg har tænkt paa hele Tiden, saa var det, at jeg og Kona mi skulde takke Fadderne baade, fordi de har været i Kirken med vor Kirstine, og alle gode Gaver, hvorfor vi siger stor Ære og Tak til hver især."

Tomteformanden reiste sig og udbragte, før han stak ud Glasset, Faddernes Ønsker og Haab om den lille Kirstines Velgaaende. Og paa det nødte nu Malermesteren Akeviten rundt ogsaa til Kvindfolkene, som maatte drikke hel eller halv Dram, eftersom de var gifte eller ugifte; — men det var svært saa de fniste og undsaa sig begge Madam Rasmussens Døttre, før han fik dem til at smage stærkt, — Øl gudbevars kunde de nok, men —

„Pas paa," sa Madam Andersen, — „jeg tænker nok, det glir jeg, lar han bare Glasset staa. Tænk, de har tømt hele det bortre Fadet, de tre!"

„Pas paa, — pas paa," hviskede hun saa, hvergang de drak, og puffede i Maisa; hun havde rigtig faat et godt Øie til dem ... „Hun nippede bare hele Glasset ud nu; hun — Husjomfruen! Ikke tror jeg, hun er Husjomfru; — en Husjomfru med slige lange Ørendobber, nei san! — Isch, jeg er glad jeg flyttede mig."

Madam Andersen hviskede sig sintere og sintere,

eftersom hun maatte sidde og se paa, hvordan de havde tat Sofaen fra hende; — hun skulde vel ligesom være den første her, Tomteformandens Kone.

Men nu begyndte de at snakke rundt om, og Dørum og Skomageren rokkede ud ligesom Malermesteren. De sad i islandske Uldtrøier og svedte og røgte. Dørum havde havt sin Porcelæns med Oliehuset stoppet med sig i Lommen, og Tomteformanden slikkede sig med Tungen om Munden og drak Øl saa tit, der blev skjænket; han skjønte nok, der var noget paafærde med Konen, som han fik se til at forlige med Fornøielsen ... „Du, Du," prikkede han hende imellem venlig paa Skulderen. — „Du, Du, Maren, — og saa drik da, Maren, her er Øl ... Du ... se paa Jensine, Du. Jeg si'er Dig, Mor, Du faar være an—svarlig — siger jeg Dig, — for han kommer, véd Du, han i Butiken hos Sundby; — og, hører Du, — enten vil vi det eller vil vi det ikke ... hører Du, Mor, jeg lægger det paa Dig" ... Han hviskede og kneb hende.

Aha, — Johannesen hos Sundby og saa Jensine Andersen, — — saa saa, — tænkte Maisa, hun havde jo altid hørt lidt om det.

Der kom Kobberslagersvenden og nok en ind fra Kulden. De saa lidt forlegne ud, syntes nok ikke, det saa ud til Dans her i den lille opfyldte Stuen, og blev staaende ved Døren, til Malermesteren sa', de fik være saa snille at sidde ned saalænge og ta en Akeviter, til der kom nogen flere; han vilde ikke gjøre Lys i Værkstedet saa tidlig. En maatte tænke paa, at de skulde vare.

Nu, Tomteformanden vel havde faat Konen bort fra det altid iltrere og farligere Krigshumør mod Enkemadamen henne i Slagbænken og over paa at passe Jensine, sad han lun og tryg med den lyserøde Bustekrans under Hagen og nød betænkt et Glas Øl, som han holdt paa Knæet, medens han udstødte Røg-

skodder og snakkede og hyggede sig med Dørum og Skomageren.

„Kan Di ikke faa op lidt paa Dørnane da!" brød det med ét løs henne fra Slagbænken, — „jeg synes, vi retnaa stekes her jeg;" — Madam Rasmussen var blet rent utaalmodig og tydede det med en Røst, der var alt andet end den blide ved Kaffeen.

„Ja, der har Di Figuren der," sa Madam Andersen, — „der har Di den, Maisa. Jeg har nu set lidt paa, hvad de har tat sig for hele Tiden jeg, og jamæn er jeg glad, jeg slap vel ud af Sofaen; — det er nu den tredie Ølflaske, de har faat fat i der paa Bordet, de bytter saa lurt, og Akevitslumperne er ogsaa gaat med."

Malermesteren var tunghør og trøg med at aabne Døren. Der stod alt endel udenfor i Sneveien og ventede, som han havde ondt for at bede ind, og nødig vilde han tænde op paa Værkstedet fortidlig.

„Aa javist blir det noget varmt nu," mente Tomteformanden; han tørkede Ansigtet med Haandbagen.

„Neivist er det ikke, Andersen!" protesterede det hvast fra hans Kones Kant; — „vi véd vel ogsaa saapas Folkeskik, at vi ikke tiltar os at raade i fremmed Hus."

„Blir det noget med Dørnane?" lød det i Kommandobas fra Slagbænken; Enkemadamen gjorde Mine til at reise paa sig.

Nu lukkede Malermesteren op Døren og gik ud for at tænde i Værkstedet.

Kulden strømmede ind som en Taagerim — — det var lettende friskt, — og derude i Maaneskinnet skimtede Maisa Elling og andre, som hun vidste, skulde komme; det saa ud til at være en hel Flok — rigtig en ordentlig Moro.

Hun skjønte nok, hvorfor Elling holdt sig saa tæt til Døren derude; han vilde være den første til at ta hende op ... Og med det samme de skulde ud

for at gaa over paa Værkstedet, var han der ogsaa ...

„Jo da; men saa faar Di be om det derinde ordentlig og ikke her midt ude i Sneen ..."

Der var fint ryddet og slog en varm Gufs ud af Døren til Værkstedet. Der var altid saa hedt hos Malermesteren af alt det nymalede, de maatte ha inde til Tørring baade Nat og Dag om Vinteren. Malerpotter og Pøser og Oliestenen og alskens Malerkoster var sat hen i en Krog med en liggende Stige til Værn, og Kjælker og Tørkesager var kommet op paa Træstænger mellem Loftsbjelkerne, netop saavidt ikke Hoderne strøg i det.

Paa Væggene lyste nogle nytændte Lys indsat i fastspigrede Træklamser og en Lampe fra Hjørnebordet. Musiken var gamle Sjøberg, „Maskinen"; han spillede Violin i lange Rider, naar det bare smurtes med Punsch, og saa fik det gaa til Dragspil indimellem. Meningen var, at nogen hver af de ny fik ha lidt stærkt med sig.

Felen begyndte, og Par paa Par strøg de afsted, saa Vinden af Skjørterne luftede.

Kobberslagersvenden havde nyttet, at han var inde i Stuen, til at faa Lov paa at danse med Jensine, og Larsine havde tre for en om sig, — de bed nok ordentlig paa Ørendobberne og alle de Sløiferne.

„Di faar ikke holde mig slig med Haanden høit op i Ryggen, Elling," udbrød Maisa utaalmodig, — „og heller ikke er det vel saa koldt, at Di behøver Hatten paa."

Hun ærgrede sig over, at de stampede og dunsede i Gulvet med Hæljernene og havde Huerne og Hattene paa; de slængte dem paa skjæve for at være Støvere. Elling var da hvidstrøget i Brystet han, med Silkehalstørklæde og Vækslæders Støvler.

Der tørnede de paa et Par, som stansede bare for at holde anderledes om hinanden, og saa varede det evig, før de kom i Trit igjen.

Henne ved Bordet i Krogen, hvor Lampen skinnede ind i Dampen fra en Stentøismugge med varmt Vand, stod Malermesteren i de blaa vide Skjorteærmer og heldte Punschekstrakten i. Omkring paa Brættet ventede nogle Ølglas og fem seks Spidsglas paa Tidens Fylde ...

„Smag, Andersen. Vi tar os en Prøve paa Forskud vi ... Der, Dørum, — vi har havt stridt Arbeide idag, — Skaal! Jeg tør nok ha en Flaske i Baghaand ogsaa jeg — til os da. Ungdommen faar ta desto mere Vand i Blodet, — he, he, he," lød den tynde Stemme, medens han tilsatte Vandbeholdningen i Muggen en tilsvarende Dosis.

„Sæt Glasset fra Dig i Vinduskarmen, Skomager, bag Nakken din, saa staar det sikkert — og Di ogsaa, Andersen. Ja jeg mener, det Raad tør være bedst for os alle jeg;" han placerede nu ogsaa sit eget der.

„Saa!" — Malermesteren stoppede for første Gang idag sin korte Pibe. Fyrstikken, han strøg først paa Væggen og siden paa Gulvet, gik ud; det var Søsterdatteren, Husholdersken med alle Sløiferne, som feiede forbi med sit svære Krinolineskjørt.

„Saa ja. Saa ja—ah!" ... udstødte han mellem forskjellige Kraftdrag, mens han fik tændt. Hans Ansvar for idag var i det væsentlige over, og han agtede nu at ta sig det lidt mageligt ... Mor fik gaa med Brættet tvertover til Madamerne der paa Bænken — og saa til de andre, saalangt Muggen rak.

„Pen Pige den Maisa," sagde Tomteformanden. — „En kan se, hun ikke er af Folk, som har gaat i Tungarbeide, hvem der saa har været hendes Far — Naada, hyt da, jeg mener, de rent vil trampe én over Fødderne jeg."

De satte ivei med Gallopade, saa to Kjælker faldt ned fra Stilladsen bag Ovnen.

Gamle Dørum sad rundrygget stille og stø og tog en og anden Smaaslurk til Piben. Med det ene

Øie fulgte han Maisa Jons og Elling, som skotskede; han vidste saa greit, hvad hans Kone tænkte om dem, og at hun sad og mærkede sig alting ... Elling var en duelig Kar ... Men saa skulde der nu noget til for at nedsætte sig med eget Værksted ...

Der var nogen Parlamenteren henne i Døren.

„Aa jo da," — raabte Madam Jørstad, — „Tilla kan saamæn faa komme ind og Maren hos Kjøbmand Sundby med; — det er kjendte Folk, skal jeg sige Dem, Madam Andersen."

„Jeg trode nu ikke, vi var kommet didhen jeg, hvor de kaldte Tjenestepiger for kjendte Folk!" Madam Rasmussen raabte overlydt Døttrene ud af Dansen ... „Thea! — Larsine, siger jeg ..."

„Hun vil gaa," kom Madam Jørstad befippet hen.

„By hende bare Punsch, Mor." Malermesteren slumpede Ekstrakt i vældigt Maal i et Ølglas; — han vidste nok, hvad der var paafærde i Humøret; det var ulovlig tyndt det Skvalet, han havde ladet sin Kone by over til Madamerne.

Tilla og Maren feiede alt med hver sin Danser i fuld drivende Fart, medens de stødte an og tørnede paa i det trange Farvand paa Gulvet. Men de havde noget at indhente, og, ret som det var, aabenbaredes et Par grove Uldstrømpelægger over de snevaade skjævede Støvler.

Gamle Dørum harkede og spyttede gjennem Tobaksrøgen; der var nogetslags anstrængende Støv, de trampede frem her paa Malerværkstedet, og som la sig paa Brystet — — uh — uh — uh — uh —. Han vendte sig om til Glasset i Vinduskarmen og tog sig en liden Slurk at skylle Halsen med.

Ind af den halvaabne Dør stod Damp ude fra Kulden, og ved Dørstokken bredte sig mere og mere en sort Flæk efter Snevæden af alle dem, som gik ind og ud.

Flasken vankede nok ganske spendabel derude

mellem Svendene; de kom saa røde og lystige ind igjen. Og Pigerne fik de med sig og lurte Punsch i dem.

„Aa nei Tak, — slip mig Di bare, — nei, siger jeg, det nytter ikke at dra i mig, jeg holder mig til det, jeg faar herinde jeg ..." Jensine likte ikke den Kommersen derude i Døren.

Der kom Johannesen hos Sundby, den lyshaarede Butiksfyr. Han blev modtaget og trakteret særskilt af Malermesteren; og det varede ikke længe, før han var paa Gulvet med Tomteformandens Datter.

Plik, plik, plik, — der kneppede det bare paa Violinen; den holdt op midt i Dansen.

Der stod de.

„Det er Sjøberg, som vil ha Punsch."

„En faar smøre Maskinen," kom Vittigheden.

Og, ret som det var, lød „plik, plik, plik" — og „fik én smøre Maskinen."

„Danser De her?" — Det var Student Kielsberg, som søgte at kige ind af den aabne Dør; han var kommet hjem fra Byen og var blet nysgjerrig ... Der var jo Maisa ogsaa; hun dansede og det, saa det feiede —.

„Hvad vil Di? ... Hører Di til her, Di?" — lød det om ham.

Han fik Øie paa Madam Jørstad og spurgte snarraadig:

„Sjøberg er vel ikke her, Madam Jørstad? — jeg skulde saa nødvendig ha snakket med ham, han skulde lodde Kaffemaskinen min."

„Jo da, Hr. Student."

„Faar jeg den ikke, blir der ikke Snak om Kaffe imorgentidlig."

„Det er nok ikke saa let at faa fat i ham nu, han er Spillemand. Men vil Di ikke være saa snil at komme ind og vente lidt ... Det er en Student her af Gaarden," forklarede hun de omstaaende.

„Naa, saa De har Juleturing," fortsatte han og gik ind.

„Barnedaab, Hr. Student."

„Det var altsaa det, som var paafærde her i Formiddag."

„Ja da, en liden Pige, som vi har kaldt Kirstine."

„Fjerde eller femte, Madam Jørstad?"

„Den sjette ..."

„Aa ja, det er nok altformange," sa Madam Rasmussen, hos hvem han maatte sætte sig paa den eneste ledige Plads — „alt formange for dette Hus ..."

Studenten havde andet at gjøre end at indlade sig med den svære røde Madam Rasmussen; men han smilte og nikkede, som han hørte efter.

... Maisa saa ikke til den Kant, hvor han sad. Nei, jo der lo hun lidt ... Hun var saa løierlig at snakke med, — saa uendelig interesseret for Schous eller Tranems eller, hvad de nu hed de, hun syde hos, rent som hun hørte til der — for sine stakkars optrællede en Mark og seks om Dagen.

Det var da Pokker til Snakkebæst, den tykke Madamen, var hun sint for noget?

Det var akkurat, hvad Madam Rasmussen var; hun var baade temmelig fuld og sint, og det sidste grundet paa, at den støvende Johannesen fra Butiken endnu stadig ikke værdigedes at danse med nogen af hendes Døttre, det var Jensine og Jensine igjen og nu til en Afveksling Maisa Jons.

„Hun forekommer mig lidt for fin den Sypigen," antydede hun. „Naar de saadan ligesom er over sin Stand, saa er det intet godt Tegn. Hun kan da hellerikke la være hele Tiden at se ned paa de Springstøvlerne sine, — hvordan hun nu har fortjent dem ..."

Kielsberg svarte ikke; han havde frygtelig Lyst til at danse, særlig nu med Sy-Maisa; — men han

maatte jo først hen og væve noget sammen om Kaffemaskinen til Sjøberg.

Johannesen drev igjen med Jensine ...

„Aa ja, disse Krambodfyrer, som sprader slig i Klæ'r ... Men tro ikke andet end, at baade Formand Andersen og Madamen sidder og ser paa ... og der drikker saamæn Malermesteren med ham!"

„Hvad — hvem?" sa Kielsberg distræt ... Den Maisa Jons hun var ikke daarlig ... hun holdt sig saa vakkert. Den, hun dansede med, var en rundvokset sorthaaret Kar med lidt Skjæg under Hagen og et overmaade blegt Ansigt, som dryppede af Sved, rimeligvis en Smedarbeider. Men hvor ordentlig fint hun laa til og ligesom holdt sig ud fra ham; hun saa hele Tiden ned paa sine egne Fødder ...

„... Ikke for det, han er saamæn min egen Bror."

„Butiksvenden?"

„Nei Malermesteren."

„Ja han er lur, naar han ser sin egen Fordel," lød det inderlig forarget i Røsten, hun snakkede for sig selv ... „Tvi, tvi, krybe slig for Tomteformanden. — Tvi, siger jeg" — hun spyttede hidsig udover Gulvet ... „Ja Di kan tro her er et underligt Maskepi i denne Gaarden, — naar én skulde snakke om det. De er saa søte Venner allesammen saa!"

„Plik, plik, plik," — der stod Dansen igjen.

„Nu faar Di passe paa at ta ham," kom Madam Jørstad hen.

Kielsberg reiste sig, der var ikke andet at gjøre nu.

„End Kaffetrakteren min, Sjøberg?" spurgte han frækt.

„Kaffetrakt — Kaffe — hvad for noget?" — han vedblev at lægge Violinen ned paa et blaat Tørklæde og saa halvt ud efter det stærke, som skulde komme.

„Studenten vil ha Kaffetrakteren sin, hører Di ikke, Sjøberg," hviskede Madam Jørstad ivrig; hun vidste nok, Sjøberg ikke var i Hjørne nu til at

svare paa Bestillinger og sligt; han maatte purres ordentlig.

Sjøberg havde det med aldrig at ha Reparationer færdig, og i hans smale, indfaldne, gule Ansigt med den stærkt fremskudte Hage viste der sig en Antydning af den vante slette Samvittighed. Han rodede stille i sin Erindring og slog langsomt et Par kloge Øine op paa Kielsberg:

„En Kaffemaskine, siger De?"

De skubbedes og knuffedes bag dem, saa det var ondt at holde Pladsen; der var slig Trafik ud og ind af Døren ...

„Kaf—"

„Ja, som skulde loddes til imorgentidlig," mindede Madam Jørstad.

Sjøberg rystede afgjort paa Hovedet og rakte Haanden ud mod det arriverende Punscheglas: —

„Ikke har jeg faat nogen Kaffemaskine!"

Han stirrede med de blanke blaa Øine længe og tankefuld paa Kielsberg, medens han i forskjellige Afsatser drak ud. Minen fortrak sig mere og mere haanlig: — „Nogen Kaffemaskine ... D i? — høh!" blaaste han. — „Og saa kommer Di hid ..." Udtrykket blev noget generende forskende.

„Den er da skikket over, véd jeg?" udbrød Kielsberg storlig forarget.

„Sig bare hvem, som gik over med den, saa husker han det nok," mente Madam Jørstad. „Det er bare, at Tilla snakker med ham det ... Tilla! ..."

Det var det uheldige, at Tilla ogsaa skulde være her; det nyttede ikke at skylde paa hende.

„Aa nei, Madam Jørstad, Kaffeen imorgentidlig er saa fløiten alligevel," udstødte han høimodig ... „Saa sender jeg den over imorgen Formiddag, Sjøberg." Han gjorde Mine til at gaa.

„Tak skal Di ha, Madam Jørstad. — Men sig mig," sa han som greben af en pludselig Nysgjerrighed, — „hun som staar deroppe og ler og snakker

saa, den sorte høie Pigen, — jeg har set hende flere Gange, — hun hører da ikke til her i Gaarden hun?"

„Det er Jensine Andersen det, Datter af Tomteformanden hos Ellingsen."

„Og hun — oppe ved Madam — jo det er jo Madam Dørum vel? — er det ikke Sypigen derover? ..."

„Ja da, hun var nu Fadder, skal jeg sige Dem. Jomfru Jons."

„Kaffetrakter!" — blaaste det bag ham; Tonen lød uhyggelig.

„Om Studenten ikke vilde forsmaa et lidet Glas Punsch, før Di gaar," bød hun.

„Drikke for lille Kirstine, Madam Jørstad?"

Madamen skyndte sig hen til sin Mand, som sad inde i Skodde og Røg ved Lampen i Hjørnet.

„Di er jo saa svær til at gjøre Opfindelser Di, Sjøberg?" søgte Kielsberg at aflede.

„Ja der er nok nogen, som opfinder! ..."

„Sig mig, tror Di ikke, der kunde findes paa nogen Ting mod Træk i Ruderne De, — for oppe hos mig staar Vinden slig ind, at én kunde drive Veirmøller i Sprækkerne."

„Træk i Ruderne ... Ruderne? — Ne—hei, Glas er tæt det, skal jeg si Dem. Der skal ikke saamegen Tanke til at indse det ... Men Vinduskarmen ja ... og Træværket ..."

„Tror Di ikke, det er klogt at klistre med mange Lag Papir?"

„Lag Papir? — Aa aa—jo, det er jo det gamle Kjærringraad for Vinteren det ... Men ellers, ser Di, naar Di mener det, Di si'er, saa er det nok et Studium det, ser Di, at tætte en Væg ... Mose ja! — og Sneen, naar den kommer og pakker sig til. Paa Sjøen der tætter di med Maur der, — Maurtuer ja, — og jo mere Vandet trykker, des tættere blir Lækken. Jeg har nok spekuleret paa det jeg, maa'

for at gaa over paa Værkstedet, var han der også ...

„Jo da; men saa faar Di be om det derinde ordentlig og ikke her midt ude i Sneen ..."

Der var fint ryddet og slog en varm Gufs ud af Døren til Værkstedet. Der var altid saa hedt hos Malermesteren af alt det nymalede, de maatte ha inde til Tørring baade Nat og Dag om Vinteren. Malerpotter og Pøser og Oliestenen og alskens Malerkoster var sat hen i en Krog med en liggende Stige til Værn, og Kjælker og Tørkesager var kommet op paa Træstænger mellem Loftsbjelkerne, netop saavidt ikke Hoderne strøg i det.

Paa Væggene lyste nogle nytændte Lys indsat i fastspigrede Træklamser og en Lampe fra Hjørnebordet. Musiken var gamle Sjøberg, „Maskinen"; han spillede Violin i lange Rider, naar det bare smurtes med Punsch, og saa fik det gaa til Dragspil indimellem. Meningen var, at nogen hver af de ny fik ha lidt stærkt med sig.

Felen begyndte, og Par paa Par strøg de afsted, saa Vinden af Skjørterne luftede.

Kobberslagersvenden havde nyttet, at han var inde i Stuen, til at faa Lov paa at danse med Jensine, og Larsine havde tre for en om sig, — de bed nok ordentlig paa Ørendobberne og alle de Sløiferne.

„Di faar ikke holde mig slig med Haanden høit op i Ryggen, Elling," udbrød Maisa utaalmodig, — „og heller ikke er det vel saa koldt, at Di behøver Hatten paa."

Hun ærgrede sig over, at de stampede og dunsede i Gulvet med Hæljernene og havde Huerne og Hattene paa; de slængte dem paa skjæve for at være Støvere. Elling var da hvidstrøget i Brystet han, med Silkehalstørklæde og Vækslæders Støvler.

Der tørnede de paa et Par, som stansede bare for at holde anderledes om hinanden, og saa varede det evig, før de kom i Trit igjen.

Henne ved Bordet i Krogen, hvor Lampen skinnede ind i Dampen fra en Stentøismugge med varmt Vand, stod Malermesteren i de blaa vide Skjorteærmer og heldte Punschekstrakten i. Omkring paa Brættet ventede nogle Ølglas og fem seks Spidsglas paa Tidens Fylde ...

„Smag, Andersen. Vi tar os en Prøve paa Forskud vi ... Der, Dørum, — vi har havt stridt Arbeide idag, — Skaal! Jeg tør nok ha en Flaske i Baghaand ogsaa jeg — til os da. Ungdommen faar ta desto mere Vand i Blodet, — he, he, he," lød den tynde Stemme, medens han tilsatte Vandbeholdningen i Muggen en tilsvarende Dosis.

„Sæt Glasset fra Dig i Vinduskarmen, Skomager, bag Nakken din, saa staar det sikkert — og Di ogsaa, Andersen. Ja jeg mener, det Raad tør være bedst for os alle jeg;" han placerede nu ogsaa sit eget der.

„Saa!" — Malermesteren stoppede for første Gang idag sin korte Pibe. Fyrstikken, han strøg først paa Væggen og siden paa Gulvet, gik ud; det var Søsterdatteren, Husholdersken med alle Sløiferne, som feiede forbi med sit svære Krinolineskjørt.

„Saa ja. Saa ja—ah!" ... udstødte han mellem forskjellige Kraftdrag, mens han fik tændt. Hans Ansvar for idag var i det væsentlige over, og han agtede nu at ta sig det lidt mageligt ... Mor fik gaa med Brættet tvertover til Madamerne der paa Bænken — og saa til de andre, saalangt Muggen rak.

„Pen Pige den Maisa," sagde Tomteformanden. -- „En kan se, hun ikke er af Folk, som har gaat i Tungarbeide, hvem der saa har været hendes Far — Naada, hyt da, jeg mener, de rent vil trampe én over Fødderne jeg."

De satte ivei med Gallopade, saa to Kjælker faldt ned fra Stilladsen bag Ovnen.

Gamle Dørum sad rundrygget stille og stø og tog en og anden Smaaslurk til Piben. Med det ene

Øie fulgte han Maisa Jons og Elling, som skotskede; han vidste saa greit, hvad hans Kone tænkte om dem, og at hun sad og mærkede sig alting ... Elling var en duelig Kar ... Men saa skulde der nu noget til for at nedsætte sig med eget Værksted ...

Der var nogen Parlamenteren henne i Døren.

„Aa jo da," — raabte Madam Jørstad, — „Tilla kan saamæn faa komme ind og Maren hos Kjøbmand Sundby med; — det er kjendte Folk, skal jeg sige Dem, Madam Andersen."

„Jeg trode nu ikke, vi var kommet didhen jeg, hvor de kaldte Tjenestepiger for kjendte Folk!" Madam Rasmussen raabte overlydt Døttrene ud af Dansen ... „Thea! — Larsine, siger jeg ..."

„Hun vil gaa," kom Madam Jørstad befippet hen.

„By hende bare Punsch, Mor." Malermesteren slumpede Ekstrakt i vældigt Maal i et Ølglas; — han vidste nok, hvad der var paafærde i Humøret; det var ulovlig tyndt det Skvalet, han havde ladet sin Kone by over til Madamerne.

Tilla og Maren feiede alt med hver sin Danser i fuld drivende Fart, medens de stødte an og tørnede paa i det trange Farvand paa Gulvet. Men de havde noget at indhente, og, ret som det var, aabenbaredes et Par grove Uldstrømpelægger over de snevaade skjævede Støvler.

Gamle Dørum harkede og spyttede gjennem Tobaksrøgen; der var nogetslags anstrængende Støv, de trampede frem her paa Malerværkstedet, og som la sig paa Brystet — — uh — uh — uh — uh —. Han vendte sig om til Glasset i Vinduskarmen og tog sig en liden Slurk at skylle Halsen med.

Ind af den halvaabne Dør stod Damp ude fra Kulden, og ved Dørstokken bredte sig mere og mere en sort Flæk efter Snevæden af alle dem, som gik ind og ud.

Flasken vankede nok ganske spendabel derude

mellem Svendene; de kom saa røde og lystige ind igjen. Og Pigerne fik de med sig og lurte Punsch i dem.

„Aa nei Tak, — slip mig Di bare, — nei, siger jeg, det nytter ikke at dra i mig, jeg holder mig til det, jeg faar herinde jeg ..." Jensine likte ikke den Kommersen derude i Døren.

Der kom Johannesen hos Sundby, den lyshaarede Butiksfyr. Han blev modtaget og trakteret særskilt af Malermesteren; og det varede ikke længe, før han var paa Gulvet med Tomteformandens Datter.

Plik, plik, plik, — der kneppede det bare paa Violinen; den holdt op midt i Dansen.

Der stod de.

„Det er Sjøberg, som vil ha Punsch."

„En faar smøre Maskinen," kom Vittigheden.

Og, ret som det var, lød „plik, plik, plik" — og „fik én smøre Maskinen."

„Danser De her?" — Det var Student Kielsberg, som søgte at kige ind af den aabne Dør; han var kommet hjem fra Byen og var blet nysgjerrig ... Der var jo Maisa ogsaa; hun dansede og det, saa det feiede —.

„Hvad vil Di? ... Hører Di til her, Di?" — lød det om ham.

Han fik Øie paa Madam Jørstad og spurgte snarraadig:

„Sjøberg er vel ikke her, Madam Jørstad? — jeg skulde saa nødvendig ha snakket med ham, han skulde lodde Kaffemaskinen min."

„Jo da, Hr. Student."

„Faar jeg den ikke, blir der ikke Snak om Kaffe imorgentidlig."

„Det er nok ikke saa let at faa fat i ham nu, han er Spillemand. Men vil Di ikke være saa snil at komme ind og vente lidt ... Det er en Student her af Gaarden," forklarede hun de omstaaende.

„Naa, saa De har Juleturing," fortsatte han og gik ind.

„Barnedaab, Hr. Student."

„Det var altsaa det, som var paafærde her i Formiddag."

„Ja da, en liden Pige, som vi har kaldt Kirstine."

„Fjerde eller femte, Madam Jørstad?"

„Den sjette ..."

„Aa ja, det er nok altformange," sa Madam Rasmussen, hos hvem han maatte sætte sig paa den eneste ledige Plads — „alt formange for dette Hus ..."

Studenten havde andet at gjøre end at indlade sig med den svære røde Madam Rasmussen; men han smilte og nikkede, som han hørte efter.

... Maisa saa ikke til den Kant, hvor han sad. Nei, jo der lo hun lidt ... Hun var saa løierlig at snakke med, — saa uendelig interesseret for Schous eller Tranems eller, hvad de nu hed de, hun syde hos, rent som hun hørte til der — for sine stakkars opttrællede en Mark og seks om Dagen.

Det var da Pokker til Snakkebæst, den tykke Madamen, var hun sint for noget?

Det var akkurat, hvad Madam Rasmussen var; hun var baade temmelig fuld og sint, og det sidste grundet paa, at den støvende Johannesen fra Butiken endnu stadig ikke værdigedes at danse med nogen af hendes Døttre, det var Jensine og Jensine igjen og nu til en Afveksling Maisa Jons.

„Hun forekommer mig lidt for fin den Sypigen," antydede hun. „Naar de saadan ligesom er over sin Stand, saa er det intet godt Tegn. Hun kan da hellerikke la være hele Tiden at se ned paa de Springstøvlerne sine, — hvordan hun nu har fortjent dem ..."

Kielsberg svarte ikke; han havde frygtelig Lyst til at danse, særlig nu med Sy-Maisa; — men han

maatte jo først hen og væve noget sammen om Kaffemaskinen til Sjøberg.

Johannesen drev igjen med Jensine ...

„Aa ja, disse Krambodfyrer, som sprader slig i Klæ'r ... Men tro ikke andet end, at baade Formand Andersen og Madamen sidder og ser paa ... og der drikker saamæn Malermesteren med ham!"

„Hvad — hvem?" sa Kielsberg distræt ... Den Maisa Jons hun var ikke daarlig ... hun holdt sig saa vakkert. Den, hun dansede med, var en rundvokset sorthaaret Kar med lidt Skjæg under Hagen og et overmaade blegt Ansigt, som dryppede af Sved, rimeligvis en Smedarbeider. Men hvor ordentlig fint hun laa til og ligesom holdt sig ud fra ham; hun saa hele Tiden ned paa sine egne Fødder ...

„... Ikke for det, han er saamæn min egen Bror."

„Butiksvenden?"

„Nei Malermesteren."

„Ja han er lur, naar han ser sin egen Fordel," lød det inderlig forarget i Røsten, hun snakkede for sig selv ... „Tvi, tvi, krybe slig for Tomteformanden. — Tvi, siger jeg" — hun spyttede hidsig udover Gulvet ... „Ja Di kan tro her er et underligt Maskepi i denne Gaarden, — naar én skulde snakke om det. De er saa søte Venner allesammen saa!"

„Plik, plik, plik," — der stod Dansen igjen.

„Nu faar Di passe paa at ta ham," kom Madam Jørstad hen.

Kielsberg reiste sig, der var ikke andet at gjøre nu.

„End Kaffetrakteren min, Sjøberg?" spurgte han frækt.

„Kaffetrakt — Kaffe — hvad for noget?" — han vedblev at lægge Violinen ned paa et blaat Tørklæde og saa halvt ud efter det stærke, som skulde komme.

„Studenten vil ha Kaffetrakteren sin, hører Di ikke, Sjøberg," hviskede Madam Jørstad ivrig; hun vidste nok, Sjøberg ikke var i Hjørne nu til at

svare paa Bestillinger og sligt; han maatte purres ordentlig.

Sjøberg havde det med aldrig at ha Reparationer færdig, og i hans smale, indfaldne, gule Ansigt med den stærkt fremskudte Hage viste der sig en Antydning af den vante slette Samvittighed. Han rodede stille i sin Erindring og slog langsomt et Par kloge Øine op paa Kielsberg:

„En Kaffemaskine, siger De?"

De skubbedes og knuffedes bag dem, saa det var ondt at holde Pladsen; der var slig Trafik ud og ind af Døren ...

„Kaf—"

„Ja, som skulde loddes til imorgentidlig," mindede Madam Jørstad.

Sjøberg rystede afgjort paa Hovedet og rakte Haanden ud mod det arriverende Punscheglas: —

„Ikke har jeg faat nogen Kaffemaskine!"

Han stirrede med de blanke blaa Øine længe og tankefuld paa Kielsberg, medens han i forskjellige Afsatser drak ud. Minen fortrak sig mere og mere haanlig: — „Nogen Kaffemaskine ... Di? — høh!" blaaste han. — „Og saa kommer Di hid ..." Udtrykket blev noget generende forskende.

„Den er da skikket over, véd jeg?" udbrød Kielsberg storlig forarget.

„Sig bare hvem, som gik over med den, saa husker han det nok," mente Madam Jørstad. „Det er bare, at Tilla snakker med ham det ... Tilla! ..."

Det var det uheldige, at Tilla ogsaa skulde være her; det nyttede ikke at skylde paa hende.

„Aa nei, Madam Jørstad, Kaffeen imorgentidlig er saa fløiten alligevel," udstødte han høimodig ... „Saa sender jeg den over imorgen Formiddag, Sjøberg." Han gjorde Mine til at gaa.

„Tak skal Di ha, Madam Jørstad. — Men sig mig," sa han som greben af en pludselig Nysgjerrighed, — „hun som staar deroppe og ler og snakker

saa, den sorte høie Pigen, — jeg har set hende flere Gange, — hun hører da ikke til her i Gaarden hun?"

„Det er Jensine Andersen det, Datter af Tomteformanden hos Ellingsen."

„Og hun — oppe ved Madam — jo det er jo Madam Dørum vel? — er det ikke Sypigen derover? ..."

„Ja da, hun var nu Fadder, skal jeg sige Dem. Jomfru Jons."

„Kaffetrakter!" — blaaste det bag ham; Tonen lød uhyggelig.

„Om Studenten ikke vilde forsmaa et lidet Glas Punsch, før Di gaar," bød hun.

„Drikke for lille Kirstine, Madam Jørstad?"

Madamen skyndte sig hen til sin Mand, som sad inde i Skodde og Røg ved Lampen i Hjørnet.

„Di er jo saa svær til at gjøre Opfindelser Di, Sjøberg?" søgte Kielsberg at aflede.

„Ja der er nok nogen, som opfinder! ..."

„Sig mig, tror Di ikke, der kunde findes paa nogen Ting mod Træk i Ruderne De, — for oppe hos mig staar Vinden slig ind, at én kunde drive Veirmøller i Sprækkerne."

„Træk i Ruderne ... Ruderne? — Ne—hei, Glas er tæt det, skal jeg si Dem. Der skal ikke saamegen Tanke til at indse det ... Men Vinduskarmen ja ... og Træværket ..."

„Tror Di ikke, det er klogt at klistre med mange Lag Papir?"

„Lag Papir? — Aa aa—jo, det er jo det gamle Kjærringraad for Vinteren det ... Men ellers, ser Di, naar Di mener det, Di si'er, saa er det nok et Studium det, ser Di, at tætte en Væg ... Mose ja! — og Sneen, naar den kommer og pakker sig til. Paa Sjøen der tætter di med Maur der, — Maurtuer ja, — og jo mere Vandet trykker, des tættere blir Lækken. Jeg har nok spekuleret paa det jeg, maa

Di tro. Finde et Stof ja, jo mere Regn og Væde, desto tættere skulde det bli ..."

„Jeg tør vel by lidt Punsch?" Der stod Malermesteren usikker i Stemmen og noget vaklende med et fyldt Spidsglas paa et vaadt Bræt.

„Uf — huf, de skumper én." — — —

Det var Ryggen paa en fnisende Jente, som dunkede ham, mens de trak hende forbi, saa han havde al Møie med at klare Brættet.

„Ja, her er trangt; vil Di ikke ta Glasset og sætte Dem ned?" — han anviste ham igjen den tvilsomme Plads paa Bænkenden ved Siden af den svære røde Madamen.

Madam Rasmussen viede ham ikke synderlig Opmærksomhed; hun sad spændt optaget af Tomteformanden, som drak saa gemytlig med Johannesen fra Butiken. Hendes Thea stod lige bag dem; hun havde endelig engang hun ogsaa sluppet til at faa komme i Snak med Johannesen, — og saa blev det naturligvis straks formeget for Andersens, de maatte faa ham væk fra hende ...

Sjøbergs Fele begyndte en Vals; de skyndte sig og tog hver sin.

... Ja saa mæn strøg han forbi Thea, saa tæt, at han ordentlig skurte i hende, — og lige i Andersens Jensine igjen ...

Madam Rasmussen pustede og pæsede og gjorde nogle Ryk paa sig; hun sad som en Kjedel for fuldt Damptryk.

„Jeg sa, der var Maskepi her i Gaarden med Tomteformanden, — og Di kan tro, om jeg vilde snakke! ... He, he, he," lød det haanligt.

„Eller tænker Di, Malermesteren kunde holde ud med at skaffe sig Ved slig hele Vinteren, saa varmt, som han maa ha det til alt sit ... Skulde han betale den saa! Nei, ser Di — naar Formand Andersen bare stikker bra Ved og Baghun til ham nede fra Tomten, saa faar han minsandten malt baade

indvendig og udvendig hos sig ... og, naar Tomteformanden og Konen og Barna trænger Støvler, saa faar de hos Skomageren baade til Kjøkken og Ovn saameget, de bare kan brænde. Og vil han ha Ruder indsat, saa gaar der bare nogle Trillebører med Plankeender ind til Glarmesteren ... Og derfor gjør de Dans for ham her, forstaar Di, og Punscherering og Traktering for hele Familien ... Di er saa søte saa sammen ... Ellingsen skulde bare vide om det! —"

Plik, plik, plik; det stansede midt i bedst begyndte Fart. Sjøberg var træt nu, sa han.

„Smør ham bare, saa gaar det." —

Felen tog ogsaa noget efter i paa en frisk.

Sy-Maisa sad netop ledig, og Kielsberg skyndte sig hen og tog hende op.

De stod først lidt sammen og vuggede med Armene og proberede sig, før de slap sig ind i den trange Kreds paa Gulvet; — de trampede og svingede med Ryggene rundskudte, røde og svede Ansigter og ret udstrakte Arme, som sa' afveien.

Han var virkelig saa god til at holde, tog Haanden hendes ind til Siden; og rundt gik det godtsom paa samme Flekken, naar det maatte til, for at undgaa at støde paa nogen.

„Jeg har siddet og set paa, hvor net og pent De dansede, Jomfru Jons," sa han, da de vel var inde i Skotsken. Det var ikke let at faa indført videre, de maatte bare passe sig for at tørne paa.

Hun skimtede blot i Hagen og saa hele Tiden lige paa en Knap, som hang halv udgaat i Vesten.

„Og De har jo været Fadder idag?"

„Ja—a."

Hun saa op, — ganske rigtig, han havde vist sin Moro af dem allesammen. Hun gjorde sig med ét lidt haard og tung, — ikke behøvede hun at la ham gjøre Nar af sig.

„Naa en Feil skal alle ha; De har det nu med altid at se ned paa Fødderne Deres."

„Jeg?"

„Ja De, — jeg har lagt Mærke til det." ...

De maatte danse sig fri igjen i et Par snevre Vendinger.

„Er det noget at skyde Kryl paa Ryggen og se ned som i en Brønd, naar én har saa pas skikkelige Øine at se op med ... Det blir jo bare Haartuppen ..."

„Det kunde Di sagt, før Di bad mig op at danse det, saa skulde Di kanske faat Svar."

„Sint, — Sint? ... Aa Snak. Ærligt Folk ser hinanden i Øinene, véd jeg. — Og ellers saa kan De bare spørge hos Schous, eller hvad de heder, — saa skal De høre, de gjør alle slig der ... Se nu, — jeg vender Hodet ud i Øst, og De ud i Vest, — som vi var vildt væk fra hinanden, endda vi danser sammen ... Eller ogsaa De ned i Gulvet og jeg op i Taget. Tror De skikkelige Folk gjør saa?"

„Jeg mener, De har rent Ret jeg," lo hun; — jamæn var det ikke en hel Lærdom.

Plik, plik, plik — det stoppede.

„Smør Sjøberg —"

„Aa nei, han vil ikke."

„Ja dette var nu bare en halv Dans, Jomfru Jons, — jeg faar da faa Resten ogsaa."

Hun skyndte sig hen og satte sig.

„Frem med Dragspillet —"

Elling var som en Vind henne og tog hende op.

En prikkede Kielsberg i Ryggen. Sjøberg var i ham igjen: —

„Nei ser Di, — naar én skulde grunde ud bare det, som skal til med at stoppe Trækken, saa blev det en hel Studering." ...

„End Fattigdommen da, Sjøberg," raabte Skomageren; „snak om den."

„Jaha Fattigdommen er stor den, hu' strækker

til for, hvormange det skal være, jamæn gjør hu' saa." —

Tomteformanden rystede paa Hodet, og Dørum smaabrummede:

„Fattigdom og Elendighed har vi nok af" ......

— At han var Skomager, denne Elling, hun dansede med, som altid var iveien og hang og rak om Maisa, naar han vilde snakke med hende, begreb Kielsberg ikke bare af Maneren med Albuerne. Den svarte Beglug hang tung ned mod Panden, og den tætte Rad af smaa Tænder bed vist til hverdags Skomagergarn og spyttede Svinebuster. Ellers en skikkelig Fyr, saa det ud til ...... Saadan noget smekkert kraftig ved Ryggen, — og slig Ivrighed, — hun driver ligesom hele Tiden Fart i den Stolpen ...

Han smed sig hen til Maisa for at faa Resten af Dansen, da Skomageren slap hende.

„Resten? — jeg vidste ikke, jeg stod i Skyld og Gjæld til Dem, Hr. Student." Det var kommet op i hende igjen det, hun fra først af havde undret sig over, hvorledes han var kommet her.

„Nu, De dansede med ham, Fyren, havde De lige travelt med de Føddeme, — kan De da sletikke la være?"

„Det er vel, som jeg vil det."

„Lad se —"

Det gik i Polket til Dragspillet.

Men hun kunde da ikke se ham slig i Brillerne heller; hun prøvede op imod Panden og paa skraa ved Siden af; og saa gled det nedover mod Halstørklædet og Skulderen ... det var ingen rar Frak, og noget som skulde været sy'd igjen ved Opslaget.

„Nu skal jeg sige Dem noget, Jomfru Jons, som skal kurere Dem for Benskaden, — for jeg studerer Medicin, véd De" ...

Maren hos Sundby holdt paa at ryge overende, og de fik fuld Hyre med at komme sig undaf.

„Deres Ansigt er ikke noget videre, naar De

saadan ser ned; — jeg kommer til at tænke ligesom paa Synaal og Traad ..."

Nu rykkede det i hende, og hun saa aldeles forarget op.

„Men slig ja, det er aldeles det samme, om De er sint, — nei hvor sint! — Bare De mener noget, saa har De et ganske ualmindelig morsomt Gesicht, — et Opsyn, som forandrer Sagen, ser De."

„Aa De! — der kan ingen for sit Ansigt" ...

Hun rettede sig lidt efter lidt. Det var ellers ikke længere saa vanskeligt at se paa den varme Panden over Brillerne med alt det bløde mørke Haaret. At han var en studerendes, var ikke farligt at sige; — og saa holdt han om Livet og svingede saa hændigt, at de klarte sig hele Tiden.

Hun begyndte at tænke paa, om han nu bagefter kanske vilde ta op Jensine ogsaa og nogen af de andre; hun var svært pen den svarte Jensine — med den lange Hestenæsen. — — Eller var han virkelig kommet bare for hendes Skyld ...

„Svær Luft her, — skal et antagelig Kvantum Punsch til for at drive det," — sa han noget aandpustent; det bankede indenfor Vesten, kjendte hun; men han holdt paa i ét lige ivrig.

„Vi maa ha os en Sving en Gang til ikvæld, Jomfru Jons" — Polketen sluttede med et langt flerlydigt døende Hvin, da Dragspillet gav Luften fra sig.

„Gi sig til at danse med en saadan en Studenterstøver!" blaaste Madam Rasmussen bag dem, — det var nok beregnet paa at skulle høres; — „det er da greit nok, at slig én ikke kan ha alvorlige Hensigter ..."

Maisa kjendte, hun blev flyvende sint; men Kielsberg vendte sig ganske rolig om og bukkede spydig:

„Madam, vil De danse næste Dans med mig?"

Madam Rasmussen kopte paa ham med aaben

Mund, — gjorde han Nar af hende lige op i hendes aabne Øine?

„Hvad, — blot en liden Svingom? — det lufter paa én, naar én sidder slig og er hed."

Nei, nei, nei, tænkte Maisa; — han sa det saa lunt troværdig, at Madamens Øine rent smeltede; det røde Ansigtet saa ud, som alting væltede overende i det; hun lyste sødere og sødere.

„Hvad — bare et lidet Trip."

„Ser Hr. Studenten, naar én er ved saapas Aar som jeg —"

Jamæn sad hun ikke der og fiskede!

„Derhenne ser De mine Døttre, Thea og Larsine," spasede hun; „men — jeg blev nu tidlig gift, skal jeg sige Studenten."

„Tænker nok, De har danset jeg i Deres Tid."

„Jeg ja, — aa vær vis!"

„Ingen Kunst at se, at der har været Figur paa Dem."

„He, he, he," kom det beskedent og svært blidt, hun saa ned i Fanget. — „En skal ikke føre Ros over sig selv; men ellers — de Gange, Salen blev ryddet herude paa Grønlandsleret, — ja slig, at det var noget værdt at snakke om da, — og der var baade norske og fremmede Sjøfolk og Styrmænd, og andre Folk ogsaa, — saa," — hun saa stolt selvbevidst op ...

„Og ikke et Vindu var der igjen paa Olsesalen den Kvæld, jeg saa Rasmussen for første Gang, og han kom slig ud for Politiet ... Ja han var aldeles uskyldig, for det var ham, de vilde drive ud gjennem Dørfyldingen, — det er Sandheden, om jeg saa skal gjøre min Ed paa det i denne Stund."

„Og saa gik Reelen, Madam Rasmussen?"

„Jamæn gik'n, — og Vals og Gallop og Hamburgerskotsk."

„De kan nok danse en Reel endda De, Madam?"

„Jeg!" — hun reiste paa sig, suffisant, vældig

lige op til Dobbelthagen, og satte Hænderne i Siden ...

Nei, nu er han rent paa Spel, syntes Maisa.

„Tænkte jeg det ikke, der har Di Figuren!" udbrast Madam Andersen.

„Aa ikke har Di noget med at komme her og drive Apespel med en gammel tilkommen Kone," stammede Malermesteren; han havde nu røde Hedeflekker over hele det sindige Ansigt.

„Aa inte er jeg til Forlystelse hverken for den ene eller den anden," knipsede Madam Rasmussen i Fingrene. — „Ikke er jeg kommet hid for det jeg, — og passer mig ogsaa selv," skreg hun op; hun skjønte, hun var gaat for vidt og skulde dække sig ......

„Aa næ—æ—æ ... Det var nok ikke Meningen, at Di skulde faa mig frem og gjøre Fagter for Dere, Madam Andersen! — Aa næ—æ ..."

Larsine stod svær og overlystig med alle Sløiferne i Døraabningens Kuldegufs og kjølede sit kogende Ansigt. De trængte og sled sig ind og ud om hende og raabte og langede Bayerøl over Dørstokken. Men, da hun saa Moderen derhenne i Positur, banede hun sig Vei, saa Mandfolkeklumpen skjøves tilside som bare let Materiale: — At en, som vilde være en dannet Person, kastede sig over en ældre værgeløs Enke! — Der dirrede dyb Foragt i Stemmen og Sløiferne næsten ristede. — Men, naar Malermesteren tog ind hver fin Fyr, som havde Lyst til at danse her paa Grønland, saa —

Hun var ikke lidt forarget ogsaa paa egne Vegne; — først var det Johannesen i Butiken, som saa øiensynlig havde overset baade hende og hele Familien Rasmussen, og saa Studenten, som bare dansede med denne kaute Sypigen.

Madam Jørstad nappede i Malermesteren og søgte befippet at faa beroliget. Den ene kjappede i, og den anden kjappede i ... „Hvad, — hvad?" lød det fra

dem, som kom til. Madam Andersen og Madam Rasmussen sendte hinanden hvasse Slængord gjennem Larmen; der var ikke Ørenlyd.

Maisa grundede bare paa, hvordan Kielsberg vel skulde slippe ud; hun huskede, at han havde lagt Overfrakken og Stokken oppe paa Stabelen bag Kjælkerne; — han var som i et Hvepsebol ...

I sin sindige Overskuen af Situationen havde Malermesteren udfundet, at Veien til Beroligelse var at faa Dansen i Gang igjen.

De drog og trak i Sjøberg og fristede ham med Punsch for at faa ham til at spille —

„Jo da, jo da, læg Sne paa," lød det nede ved Døren, — „klem ham over Armen, siger jeg, — ellers blø'er han sig fordærvet ... Det er han, Anders, som skar sig. Flasken gik af i Haanden paa'n, meddetsamme han trak den op og skulde traktere Sjøberg ... Vidste ikke Ordet af, før det blødte i Sneen."

Kobberslagersvenden kom ind, holdende med Næven om Haandledet.

„Lad mig se," sa Kielsberg ... „Hjælp mig med at faa Trøien brættet op." Han holdt med Tommelfingeren paa Saaret.

„Kan Di ikke ta i, Elling, — han er Doktor han," ivrede Maisa — „han gaar med paa Visiten paa Hospitalet hver Dag — paa Kirurgen." — Maisa var nok inde i de Ting, hun, hvorledes de gik med Professorerne.

„Det er ikke farligt," beroligede Kielsberg. „Hold der ovenfor De, Madam Rasmussen, — De har set saapas før, skjønner jeg."

Han tog Forbindtasken frem ... „Aa tag ned et af Lysene, Madam Jørstad, jeg maa se —."

„Han er Doktor," hviskedes der.

„Spring op paa mit Værelse, De Tilla, der staar en Rul Linrimser med Naale i og en Flaske, — lige i Hjørnet af Hylden ..."

— Kielsberg følte sig nu hel anderledes populær. Larsine havde ikke ment det ringeste mod Hr. Doktoren, og Malermesteren kom velvillig og vaklende med et fyldt Glas uden videre at kunne udtrykke sig.

„Der kan Dere se," sa Madam Rasmussen, — „tror Di ikke, jeg skjønner mig paa Folk! — Men saa gjør jeg mig rigtignok ikke til Smør som somme for denne Butikstøveren." — Dansen var begyndt igjen, og Johannesen feiede paany forbi med Jensine, medens Sjøberg gned og stottede temmelig mat paa Felen.

Kielsberg var kommet til et Slags stø Værdighed, som ikke burde forspildes. Han stod i Overfrakken færdig til at gaa uden endnu at have sat Hatten paa og saa faderlig upartisk paa de kvindelige Løvinder i Selskabet, nikkede lunt kjendt til Larsine og spøgefuldt til den yngre Bollerose Thea, smilte forstaaende til den høie svarte Jensine og kun ganske let venlig til Jomfru Jons.

Maisa kunde ikke la være at ha sin Følelse af, at hun var ligesom udenfor Spillet. Ikke trode hun, at han var kommet her for hendes Skyld; — men saa var det nu hende, han først havde kjendt ... Han var ikke saa ligetil, som hun havde tænkt — slig, som han stod der med Stokken under Armen og saa saa sødt hen paa den Jensine!

Det gik stærkere og stærkere i Maisa ...

Hun satte hele Tiden Øinene ned i Gulvet, var lidt hidsig i Hofterne og skød noget stærkt Ryg. Saa tog hun sig med ét for under et Stød af Forargelsen at se lige op paa ham; — og hun blev ganske rød af Glæde, — det Nik og det morsomme Blink, hun mødte nu, han satte Hatten paa, forstod hun med engang; — det var, om hun ikke syntes, han havde klaret sig brav ud af det her ikvæld?

Hun rev i Elling, saa der kom ordentlig Fart i ham.

III.

Maisa vendte hjem om Aftenen fra Kjøbmand Bjerke i Grænsen. Gaslygterne stod røde i Kuldetaagen med den matte Stjernehimmel over.

Hun gik rask og maatte alt i ét gnide Ørene varme med Hænderne, Boaen var god at ha nu i den blaasende kolde Sno. I det bidende Vindgufs paa Vaterlands Bro frøs hun, saa hun ordentlig maatte springe med Muffen foran Ansigtet.

En og anden Skikkelse strøg forbi hende paa Fortoget, og ude i Gaden skranglede Dombjelder og knirkede en Langslæde med et Par Bønder, som kjørte hjem fra Byen.

Der rørte sig noget længst bag ved en Gaslygte.

Hun vedblev sin Gang uden at se sig om. — Nei, det var ingen, hun havde forlængst hørt det paa Skridtene. Det traf sig ikke saa sjeldent paa det sidste, at Student Kielsberg kom hjemover netop ved denne Tid han ogsaa, mellem otte og ni, og indhentede hende og pratede og slog Følge, til de skiltes ved Porten.

Hun kjendte ligesom, hun var blet noksaa varm nu — undtagen paa Fødderne, — og gik langsommere.

Men nu skimtede hun allerede frem i Gaslygten foran Ellingsens Port.

Aa nei, — huf hvor det snor! — Hun holdt Hænderne paa Ørene og tog igjen Fart.

Men ud af Butikdøren hos Sundby kom saamæn ingen anden end Student Kielsberg og skjød op paa Siden af hende:

„Er De af dem, som kan le og græde paa en Gang, Jomfru Jons?" spurgte han og stak Brilleøinene nær ind til hende ligesom for at se, hvad hun svarte; han skiftede alt i ét sine lange Skridt for at passe i hendes rappe.

„Saadanne, som holder to Tunger i Munden, mener De, — aa nei da!"

„Nei nei; men paa Søndag gaar der nu et Stykke paa Theatret, som jeg siger, det er Synd, De ikke ser."

„Aah! —"

„Jeg forsikkrer Dem, de holder en Udgangsdør oppe paa hver Side, mens de spiller, og saa bærer de dem, som faar Krampegraad, ud igjennem den ene og dem, som holder paa at krepere af Latter, ud af den anden. Jeg skulde være saa nysgjerrig efter at vide, enten De graad eller lo, Jomfru Jons."

„Det er vel ikke saa farlig vel? Di er jo sluppet vel ud af det."

„Jeg ja, som skriver i Avisen og bedømmer Stykkerne; naar én gjør det, saa ler én aldrig selv. Vi maa prøve det paa upartiske og ufordærvede Hjerter, ser De ...

Hør nu, Jomfru Jons, jeg har jo sagt Dem, at jeg altid har to Billetter at raade over fra Avisen, -- nu skal De ikke være saa gjenstridig, kan jeg ikke faa by Dem en nu ... Jeg vil gi min Hals paa, at De graater tilslut."

Han havde nødt hende flere Gange med Billetter til Theatret; men det kunde hun ikke indlade sig noget paa.

„Di véd da vel, at jeg ikke kan gaa paa Deres fine Pladser og sætte mig ved Siden af alle de Fruer, jeg syr hos?"

„Vi gaar op i Marken naturligvis, Billetterne gjælder der ogsaa, — i Tolvskillingen, om De vil. Men De gaar med mig denne Gang, Jomfru Jons, — møder Klokken syv ved Indgangsdøren —"

De var lige i Ellefsens Port.

„Ja Godaften, det blir ved det," sa han; — han var altid saa forsigtig med ikke at følge hende indenfor.

Hun blev lidt betænkt. En kunde ikke vide,

hvad Slags Tanker, han kunde fatte; — hun vidste ikke rigtig, om hun skulde angre eller ei. Men han havde nu vist fra første Kvæld af faat skjønne, at hun var en reel, ordentlig Pige, — og saa var der disse to tre Dagene at betænke sig paa.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— Uf, hun kunde ikke for, at der kom slig en Uvished over hende paa Morgenen; igaaraftes var hun bestemt ...

Men hun kjendte saa vel, medens hun drev paa med Sømmen der i Husene, at det ikke var saa bra at bli set deroppe mellem Studenterne. — Nogen Fare var der saamæn ikke; for den Sags Skyld saa — — —

Men saa fik hun jo aldrig nogen Moro hun ...

Sidde her og sy og sy og stikke og stikke.

Nu vilde hun akkurat ikke bry sig om nogenting — bare gaa!

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Maisa kom lidt sent til Theatret Søndags Aften, og Kielsberg stod der alt og vinkede til hende; hun maatte skynde sig.

De, som skulde op til de øverste unummererede Pladser, trykkede i tæt Klump foran Indgangsdøren, — de forreste helt oppe i Trinnet med Haanden om Klinken for at være først opefter Trapperne, naar der aabnedes. Og stadig kom der flere; de kjøbte Billetter i sidste Øieblik og pressede paa.

Kielsberg tog det lunt, men kom sig fremover alligevel.

„Nei Di, — aa nei Di!" — lød det imellem tørt eller hidsigt, en gjorde Ryg, og en stemmede uvillig Skulder imod. Han lo og sa' et Ord, og saa gik det, medens han altid fik hende efter sig.

Nei, hvor de stormede paa nu, der aabnedes!

„Hold Dem nu nær mig, Jomfru Jons ..."

Folk trykkede og kjæmpede sig op for hvert Trin. Kielsberg vendte Smalsiden til, hverken skubbede eller brugte Magt, han saa bare saa blid og høflig

ud, at der blev Plads Trin for Trin opefter, og de stadig lod ham glide igjennem.

Saa lunt han drev det! — hun havde sin store Moro af ham.

„Aa De, — De gjør rettest i at slippe mig, De," vendte han sig saa venlig og smilende om til en nedenfor i Trappen, som havde Tag i Frakken hans, han havde vel skjønt, at det kunde være en noksaa heldig Fremkomstvei det.

„Ja for ellers saa spænder jeg," kom det lige blidt. Maisa saa akkurat i de graa Øinene, at det var vel Fyren tog Haanden til sig; der var noget haardt i dem, naar han satte paa.

Oppe paa den øverste Gang trak han hende hastig efter sig. Det gjaldt at naa en af de gode Pladser, hvor én kunde se noget, og i et Øieblik var de der mellem de forreste, hun rigtignok med Hatten forskjøvet paa Hovedet. Men det gjorde ingenting, det var saagodtsom mørkt endnu over hele Theatret.

Det ramlede og dundrede i Trapperne og Gangene under den første Paastormen af Publikum, og Logedørene gik smeldende op og igjen overalt.

Han satte sig lige bag hende, og det faldt hende straks ind, hvor gløg han var, — saa slap de at ses videre sammen nedenfra, og hun havde ogsaa en bra Plads der ved Stolpen.

Hun keg om sig og syntes det lettede, da hun ikke saa nogen fine eller Studenterhuer for nær; der var nok af dem ellers bortover og Piger og unge Krambodfyrer. To tre udpyntede Fruentimmer satte sig og gjorde Stas et Stykke fra hverandre paa første Bænk, og endel Gadegutter holdt Leven.

Nu blev det da endelig lyst, og de stemmede Violinerne. De slog Sæderne op og ned i Parkettet.

Musiken begyndte. Hun saa bagom sig paa Kielsberg.

„Den er vakker, De," — nikkede han, — „forbereder Hjerterne, skal jeg sige Dem."

Og nu gik Teppet op.

Stykket hed „Et Frieri". Det var en Bondestue med Kauing og Lokking og sligt noget og saa en spræk Fjeldbonde, som lurte efter Datteren i Huset og hele Tiden bare gik og sprat med Benene, som han skulde danse Halling. Han lignede just ikke videre paa de Bønderne, som stod om Poteteskjærrerne og Saueskrottene og Smørret og Mysosten paa Youngstorvet.

Der kom Datteren listende og gjorde nogle Fagter og Tegn; han maatte ikke vise sig, — der var nok noget farligt paafærde.

Aanaa, — der var begaat Postrøveri, — og de havde Mistanke til ham, Kjæresten, som havde været paa Jagt den Natten ...

Men snakke med Jenten vilde han.

Nu sprang han op paa Svaltaget for at høre, hvad de sagde derinde, han var rygende sint ... Men Omforladelse, Bordtaget ramlede ned, og der stod han midt imellem dem, Moderen, Faderen, Datteren, Lensmanden og allesammen, saa hele Theatret klappede og lo.

Det var ikke første Gang, Maisa var i Theatret, og om i Husene havde hun da ogsaa hørt adskillig Snak, saa det skjønte hun snart, at dette var noget Gjøgl. Og nu, hun vendte sig om til Kielsberg, — hun vidste nok, han sad og passede paa, hvad hun mente —, smilte hun ogsaa paa den Maade.

„Det var da noget Væv med, at han fløi op paa det løse Taget!"

„Af ham ja; — men han, som har gjort Stykket, Jomfru Jons, han havde Brug for et saadant løst Skur, ser De."

Hun lagde sig igjen udover Rækken for at se, hvordan han nu greiede sig ... Nei, hvor han svarte og harcellerede Lensmanden, saa han tilslut hverken

vidste ud eller ind, fandt paa det ene Puds efter det andet, saa Folk klappede, som de var gale.

La' være at le kunde Maisa ikke, og de trampede og skreg rundt om dem.

„Naa, sa jeg Dem ikke, at det var morsomt?"

„For noget Tøv!"

„Sagen er, at den Endre, Kjæresten, er et godt Hode han."

„Aa neimæn, om jeg aarker at græde af det," lo hun, — „det nytter nok ikke at bære mig ud af den Dør, som De sa."

„Enden er ikke endnu, Jomfru Jons."

Nei, det saa ud til det, for nu blev han bagbundet og ført bort.

Hun keg ned, om hun kjendte en og anden i Theatret. Der var temmelig glissent med Folk i Parket og nederste Logerad nu Søndag Aften og aldeles tæt besat i alle de øvre. Dernede saa hun Torkild Heiberg, og henne paa den anden Side Arnas flotte Student Schou; han stod med en Haand i Lommen og Kikkerten for Øiet og saa sig om i Theatret. Hun trak forsigtig Ansigtet bag Stolpen igjen.

„En Appelsin, Jomfru," bød Kielsberg, han havde været nede i Restaurationen, og Folk strømmede og larmede igjen tilbage paa Pladsene.

De begyndte at spille, og han flyttede sig lidt høiere paa Bænken der bag; — han sad endel ubekvemt og trangt paa Overfrakken og maatte hele Tiden passe, at han ikke kom nær i Ryggen paa hende.

Men nu blev det Jenten, som viste, at hun trode paa Endre og vilde ha ham gjennem tykt og tyndt ...

Faderen snakkede saa pent for hende om at ta den rige Tronsen paa Storeng; og der kom Farbroderen, som var Klokker, og la sit til, — og der tog Moderen hende for sig i Enrum; — men hun havde ikke andet i Hodet end at finde den rette Gjerningsmanden og faa Endre fri ...

„Lad os haabe paa Skjæbnen, Jomfru Jons."

Og jamæn fandt hun da ogsaa en Stump af et Bankobrev i Nærheden af der, hvor Lensmandskaren bode. Nei, hvor glad hun blev.

„Ja det er ikke meget, hun har at gjøre med," sa Kielsberg; „jeg satte endogsaa i Avisen, at jeg syntes, det var alt for lidt; der kan blaase mange slige Lapper omkring paa Landeveien."

Maisa var tydelig blevet meget ivrig paa Opdagelsen; — Gunlaug, Jenten, havde nu faat sin egen Mistanke; Lensmandskaren vilde saa med et fare til Amerika til Vaaren.

„Han har gjort det," sa hun overbevist til Kielsberg, — „den lange sleipe Fanten. Bare hun kunde fange ham!"

Men nu gik det rent galt ... Lensmandskaren forlangte ny Ransagning, og saa fandt de Resten af Brevet med to af Seglene oppe i Endres Lade, — og hele Postsækken med!

„Den Lensmandskaren, han skulde" — Maisa sad svært betaget; det var, som hele Verden var væltet over dem nu i sidste Akt.

Og, da det saa kom til, at de to skulde sige hinanden Farvel der i Fængslet, — han var dømt paa Slaveriet, — saa græd Maisa, saa Taarerne trillede. Hun snufsede og tørrede Øinene og kunde knap se dem dernede. Hun tænkte ikke engang paa, hvad Kielsberg vilde sige, — lige til Døren i Fængslet med ét aabnede sig.

„Det var da endelig vel," vendte hun sig ivrig til Kielsberg og drog et Lettelsens Pust.

Sorenskriveren og Forældrene og allesammen kom ind og fyldte Scenen, — og Lensmandskaren stod bundet der og skulede, — og Gjetergutten blaaste paa et Bukkehorn, det var ham, som havde set Lensmandskaren ved Nattetide drage op til Endres Hus med Postsækken!

„Nu er de vist for længe siden gifte," spøgte Kielsberg, — „gruelig lykkelige!"

Maisa kastede paa Hodet, hun likte slet ikke at bli harcelleret.

„Ja ja, der ser De, Jomfru Jons, — De kom da alligevel ud af den Døren, De ikke tænkte."

Aa, hun havde da vel ogsaa set et Theaterstykke før, bemærkede hun lidt knapt i Tonen.

„Ja jeg skulde saamæn git noget til, om jeg havde kunnet komme ud af nogen af Dørene jeg!"

Hun blev lidt egen ved Munden. Han mente nok, at til hende kunde det være passe.

„Men De har da moret Dem?" spurgte han indtrængende.

„Javist, — og rigtig Tak for Billetten ... Men nu faar jeg sige Godaften; jeg maa skynde mig, — jeg skal til Tranems imorgentidlig."

„Vi gaar da samme Veien, véd jeg?"

„Nei, ellers Tak skal De ha; men jeg maa indom i Kjøkkenet til Bjerkes og hente Modejournalen til imorgen."

„Sesaa — stødt ..." Han stod lidt. — „Forsigtighed er en stor Dyd De; men ikke nogen morsom. — Ja ja, jeg faar hen i Avisen og levere lidt om Stykket jeg," brød han af. — „Godaften, Jomfru Jons!"

— Det endte ikke rigtig hyggelig dette ...

Hun fulgte ham med Øinene, til han var nede i Trappen, saa kontant én altid maatte slaa sig ...

Han var da saa pen paa det, at han sa Farvel heroppe paa Gangen og ikke vilde genere hende med, at det skulde se ud, som hun lod sig følge hjem ...

Hos Grosserer Tranems var der den følgende Morgen en større Raadslagning ude i Forværelset hos Maisa. Der laa Prøver udover Klaffebordet i

alskens rudede skotske Mønstre. Signe og Arna og Grete skulde ha Hverdagskjoler, og de overlagde og grundede.

Skulde det være Galaplæds, maatte det være i rent forskjellige Farver.

Til Grete passede det nu ikke. Hun burde heller ha noget, hun blev mindre i; hun behøvede da ikke at udfolde sig netop med alle de Ruderne ...

Grete stod stor og stum og uvis og hørte paa Familiens forskjellige for og imod; der kom blot af og til et: „hm — saa" —. Hun havde vist Lyst paa det alligevel.

„Me—n synes Dere ikke, at Signe nu, hun er forlovet, hellere skulde ha noget andet," indvendte hun endelig.

„Noget ensfarvet," støttede Arna hende.

„Aa jeg skjønner nok, Arna er ræd for, at vi skal bli for søsterklædte, hun vil løve sig alene nu," sagde Signe.

„Ja jeg vil ialfald ha det, — ikke sandt Mor?" ivrede Arna. „Det er aldeles moderne. Julie Norum skal ogsaa ha storrudet Galaplæds."

„Om det nu blev til Signe og Arna — bare for det første, — hvormange Alen, tror De, de behøver hver, Maisa?" henvendte Fruen betænkt. — — „Aa Arna, kan Du ikke slippe den Saksen, det plager mig saa."

„Nu skal de jo ikke være saa vide," — yttrede Maisa i Beraad.

Hun syde paa et vatteret Stikkeskjørt til Frøken Rask og drev paa med Symaskinen saameget, hun kunde for alt dette Snak og Hefte. De kom nok til at holde paa i hele Formiddag — slig, som Fruen var til at betænke sig. Der stod Frøken Grete og vendte Hodet til den ene og til den anden. — ikke fik hun nogen Galaplæds Kjole; hun skjønte ikke endda, at de alle var enige om, at hun skulde ha noget ensfarvet ...

„Skulde dé ikke kunne hjælpe sig med fjorten Alen hver, mener De?"

„Femten Mor!"

„Ti stille, Arna. — Hvad — om vi tog fjorten og en halv, Maisa?"

„En kan jo skjøde i Ruterne, naar én rigtig nytter hvert Stykke."

„Neimæn, om jeg vil ha Skjødning, vil vi vel, Signe?"

„Jeg synes nok, Mor, vi ikke bør kjøbe for knapt," kom Signe til.

„Om vi tog fjorten til Arna og femten til Signe, Maisa? — det gjør det nok. — — Ja saa faar vi da til at bestemme Mønstrene."

Fruen samlede Prøvelapperne og gik ind i Spisestuen.

„Jo mere de har at ta af, disse Syersker, desmere bruger de, skal jeg sige Dig, Signe," — hørtes det halvhøit derindefra.

„Frit over det stærkt grønrudede," raabte Arna. — „Det, Maisa," kom hun hen og viste i Døren, „hvad siger De?"

De blev ved at vælge og vrage derinde i Spisestuen.

„Det er ikke stygt det vel, — til Signe?" raadførte Fruen sig den ene Gang efter den anden ude hos hende. — „Eller det, Maisa?"

De Prøverne blev da baade vendt og gjennemgaat!

Uf, Maskinen var rent vreden idag, Traaden røg alt i ét ...

„Min Kjole kan vel bli færdig til Søndag, — ikke sandt, Maisa?" raabte Arna, — „for da vil jeg gaa ud til Kjøbmand Norums."

„Aa nei, Arna — Du er for stor og voksen nu til længere at fare saadan paa Smaapigebesøg til Skolekammerater," klynkede Mama.

„De ber mig jo bestandig!"

„Forstaar Du ikke, Arna, at saa maa jo vi be Kjøbmand Norums Smaapiger igjen til os."

„Ja ja —"

„Ja men det er noget, vi ikke kan indlade os paa."

„Skal jeg ikke faa være sammen med Trine og Julie?" indvendte hun forarget.

„Paa Gaden og leilighedsvis ja — saa meget Du vil. Men vi har jo faat saa mange selskabelige Pligter," forklarede Fruen betænksomt, hun prøvede at sætte Ordene forsigtig for sig ... „Far er nu en større Grosserer, ser Du, — og Bankdirektør — og i Formandskabet og høit betroet — og, skulde vi strække vor Omgang ud til hver liden Kjøbmand, vi kan ha noksaa godt og venligt Bekjendtskab til" —

„Godt og venligt, — slig, som vi har været sammen med dem!"

„Det er nu egentlig flere Aar — eller ialfald mindst et Par Aar da, — siden Far og jeg kom der ... Vi maa indskrænke vor Kreds saa forstandig, vi kan, ser Du, Arna ..."

Ja lyst foran mig og mørkt bag mig, tænkte Maisa.

„Og naar Far og Mor ikke gaar der, saa siger det sig selv, at vi, Børnene, hellerikke gaar," faldt Signe afgjørende ind.

„Vi Børnene. — Kalder Du Dig Børnene, — Du og Torp skulde kanske trabelere udover og kalde dere Børnene" ... hun efterlignede ondskabsfuldt en Barnestemme. „Du er altid saa græsselig lumpen, Signe."

„Fy, Arna, dette vil jeg ikke vide af," mindede Fruen, — „hvor kan det falde Dig ind at bære Dig saadan ad mod din Søster."

„Men saa kan jeg spasere med Trine alligevel jeg" ...

— — Symaskinen var ikke naadig idag; Maisa maatte skrue af og gjøre den ren. Naalen var først

for langt oppe, saa den ikke tog, — og nu blev det for langt nede igjen. — Knik, knak, der gik den ogsaa ...

Og der var de alt med Middagen hendes ... hele Formiddagen gaat næsten bare med Sommel.

— Efter Middagen begyndte Maskinen da endelig at gaa nogenlunde — med Forsigtighed.

Det gamle forkjølede Slaguhret drog alt paa tre; men det fortede nu, for Solstriben oppe paa Baggaardstaget var ikke væk endda ...

„Saa, Sypige idag," sa Anton, han keg ind, da han gik paa Kontoret.

Det lunede fra den store hvide Svenskeovn i Spisestuen nu, de havde spist og satte Døren oppe.

Og jamæn tog ikke Fruen fat paa Prøverne igjen; men det samme blev det nu, det vidste Maisa saa inderlig vel.

„Ja mit er nu afgjort det," sa Arna, hun kom ud til hende. „Jeg er glad, fordi De skal sy den, — for saa faar jeg den, som jeg vil.

Jo jeg er. — Det maa bli noget rigtig, rigtig raskt, — hører De. Gjerne lidt kort, find bare paa noget, som er bra usædvanlig. Det skal jo ligesom være Bjergskottedragt, og saa faar det da ikke se ud, som én slæber og drager paa en kjedelig tung Hverdagskjole. — Det er derfor, jeg ikke syntes, det passer til Signe heller," betrode hun sagte.

Fruen holdt nu næsten paa at komme tilbage til sin første Mening derinde; — „det var virkelig noget saa net og friskt ved det ganske bitte smaarudede. — Og saa tar vi den, tænker jeg, Maisa; — ja vi skal vente lidt, til Signe kommer ..."

„Men min Kjole maa endelig være færdig til Søndag," hviskede Arna. — „Den maa — den maa, hører De."

„Bare ikke Deres Mor vil, jeg skal ta Frøken Signes først."

„Se til at faa det til, saa det blir min. Jeg skal

sige Dem, den maa, Maisa ... Trine og jeg og Jakob Schou skal paa Skøiter udover til Ladegaardsøen paa Søndag. Men De nævner det ikke til nogen, — hører De!"

Maisas stærkt optagne Mine viste, at hun forstod.

Det gik saa underlig i hende idag dette om Kjærlighed. Stykket igaaraftes sad i Hodet paa hende, og det ene efter det andet var dukket frem. Hun havde Trang til Meddelelse: —

„De kan tro, Frøken Arna, jeg var i Theatret igaaraftes," fortalte hun, „og saa „Et Frieri"."

„Gunlaug ja!" nikkede Arna, — „vi saa det i Fredags."

„Ja Gunlaug. — Det saa ud som noget Væv i Begyndelsen; men jamæn blev det ikke Alvor."

„Jeg græd nu allermest, da de tog Farvel i Fængslet," betrode Arna.

„Det kunde vist ha gaat til saa nogengang."

„Gaat til saa? ja det skulde jeg mene. Bare jeg om jeg —"

„Mor," — lo Signe inde i Spisestuen, „nu sidder de og er enige om „Et Frieri" derude, det er saa rørende saa."

„Ja saamæn Du, det er da det morsomste Stykke, jeg har set i Vinter."

„Anton kaldte det for et simpelt Tyvetrækkerstykke, for dem i allerøverste han; — og det er det da virkelig ogsaa."

„Ja hun skulde vel gaat hen og tat den rige Tronsen, da havde det været rigtig godt efter din Mening."

„Stykket mangler baade Originalitet og Dybde og lider af store Feil i Kompositionen, min kjære Arna."

„Nei hør Ramsen! — stod det i Avisen?" ...

„Det er det samme, det kan jeg skjønne selv."

„Aa haa, — han har sagt det Statskonduktøren!

— Ja saa maa vi endelig passe os ... Grete, hører Du, Stykket lider af — ja, hvad var det nu" —

„Det er bare Barnagtighed af Dig at holde paa at disputere om dette, Arna," sa Fruen. „Det kan være saa rimeligt, at Du blev lidt rørt; men dømme om Stykkets Værd, maa Du ikke indlade Dig paa."

... „Nei, naar noget er morsomt, saa skal det være kjedeligt," surmulede Arna; — „men er det bare bra kjedeligt, saa —"

„Ja det er saa det, Arna. Det er et simpelt Tredierangs; det er Aviserne og alle enige om, — rigtig for et enfoldigt naivt Fjælebodspublikum."

„Saa passende for Dig og de under Loftet," la Signe til.

„En Theaterdirektør, som kan falde paa at byde et fast abonnerende Fredagspublikum en slig ren Farce, faar nok høre det offentlig paaklaget i Avisen, vil jeg haabe," sa Tante Rask blidt; hun svævede ud gjennem Forværelset, der maatte tænkes paa Kaffeen. — —

— — Uf, huf — denne Symaskinen! den havde rent slaat sig vrang idag; det gik, og det stoppede, gik og stoppede i ét væk i Vatten. Det er da det rigtige Nummer, véd jeg, baade paa Traaden og Naalen; — men det er, som det var forgjort.

„Saadanne simple Folk under Loftet" ... Maisa himlede.

— — — Hun var ikke i Kulør, da hun drog hjemover om Aftenen, — det havde været saa inderlig ærgerligt hos Tranems idag ...

„Naa, hvor De skynder Dem, Jomfru Jons, — — Godaften!" hilste Kielsberg, — der var han iaften igjen.

„Godaften."

„De synes at hænge paa Næbbet, — har Verden Modgang, — er den sort nu — som Blæk?"

Hun lo lidt op med det ene Øie; men var græsselig mørk i Hu.

„Kjære, staar det saa binde pine galt til. — Har De skaaret noget rent feil, — Fru Tranems Kjole?"

„Aa Di," blaaste hun. — „Men jeg er saa ærgerlig, saa ærgerlig, — nu er det blet saa rent elendig det Stykke, vi saa igaaraftes, — bare for simple Folk og tredie Rad, sa de hos Tranems ... Saadant noget, som passer paa Youngstorvet!"

„Saa det sa de hos Tranems?"

„Tyvetrækkerstykke for tredie Rad ja! — og meget andet vakkert. En kunde rent ærgre Sjælen ud af Livet paa sig, som de snakker ... Og det samme mener hele Byen, sa de, — og staar i alle Aviserne."

„Saa det staar i alle Aviserne det, — saa saa saa ... saa det staar i alle" — Han fulgte betænkt Stokkespidsen, som han bevægede og vippede i allehaande Figurer ... „Saa de er saa rent fine der, De? — og holder saadan første Rangs Smag? ... Kanske vi kunde ærgre den Fruen lidt ...

Se til at faa høre, om der staar noget om Stykket i Morgenavisen deres derude en af Dagene De, Jomfru Jons." —

— Det var Moro med Arnas Kjole og ligesom noget at lægge sig ud for og finde paa. Og Maisa trode nok nu, hun havde faat fat i Snittet ogsaa, saa farligt det havde været for, at hun skulde forskjære sig paa dette storrudede Tøiet. Hun skulde da bli saa rask og fjong der paa Isen, — snever og kort i Skjørtet til de høie knappede Støvler.

Og nu, Onsdag Morgen, var det klippet og traaklet, saa det kunde gaa som bare Fyg paa Maskinen.

„Maisa, Maisa!" kom Arna indenfra flaggende med Avisen ... „De kan tro, her staar om „Et Frieri" idag. — „„Der synes at være et Parti i Byen,"" læste hun, — „„som absolut vil lægge det høitidelige Alvors Maalestok paa denne uskyldige Folkekomedie. Den æsthetiske Moral er krænket, Direktøren, som

vover at byde saadant til et høit- og fintdannet Fredagspublikum, burde mildest talt for Offentligheden selv puttes i det Hul, som de to stakkels elskende med saa megen Møie undslipper. Vi har Trang til nationale Folkestykker med vore egne Figurer i og burde ikke behøve at importere fremmede; men her møder Snobberiet i sin hele ængstelige Usikkerhed om, hvad der er dannet og hvad ikke, og raaber paa Fare og Brand! Vi tør nok berolige disse bekymrede med, at den Del af vort bedre Publikum, som sidder noget ældre i Sadlen og ikke er underkastet Parvenüens ømtaalelige Fornemmelser, ser med Tryghed og en vis Tilfredsstillelse paa en saadan Begyndelse til Folkestykket hos os, — lad det være svagt, — alligevel beviser sig at have sunde og brede Sider nok til at gribe en naturlig Følelse"" ...

Maisa slog sammen Hænderne og blev sprudrød.

„Forresten er det nu skrækkelig ondskabsfuldt skrevet," — mente Arna, — „skrækkelig ogsaa — men ellers saa — Anton skal nu ha det og Signe og Statskonduktøren med" — —

Hun feiede ind igjen.

Kors, i den store Avisen! — Det kunde da ikke komme op, at hun havde noget med dette ...

Maisa var hed om Ørene, endda hun nok frydede sig, — det var, som det var sopet rent med en svær Lime.

Du alverden, — det kunde da vel aldrig komme op, — det var næsten, saa hun svedte ...

Aa nei da vel —

— Jamæn narrede ikke Arna Anton til at læse det op for dem allesammen inde i Stuen efter Middagen!

Nei, hvor han snakkede høit, — det hørtes da gjennem to Døre, at han var sint. Og Statskonduktøren lagde ud, saa svært udvalgt og langsomt i Røsten, — sligt Spel havde hun aldrig været ude for.

Der svævede Tante Rask ud og ind. Maisa gløttede op paa hende; hun saa saa underlig rar ud og tog slet ikke saa blidt i Kjøkkenklinken heller denne Gang. — Der var da en Ret over dem ogsaa ...

— Maisa var rent klemt og ræd, naar hun kom der om Morgenerne, før hun fik høre, om der stod noget mere i Avisen.

Det havde jamæn været Staahei. Arna sa, at Theodor og de andre trode, at Artikelen var inspireret af Theaterdirektøren selv, som havde været ude og villet forsvare Stykket. — Men nu var det blet ligesom mere stilt, — og hun kunde ikke sige andet end, at hun havde sin Moro hver Gang, hun saa paa dem og tænkte paa hele denne Komedien; hun kunde gjerne let himlendes høit.

Kielsberg havde spurgt saa efter Fruen; — det var saa leit, at det netop var i deres eget gode gamle Blad, det stod, sa han. Ja Mage til Menneske til at finde paa ...

— — Hun var da akkurat færdig Lørdag Aften ogsaa med Signes Kjole og holdt paa at prøve den paa hende, da Anton kom ind og begyndte at læse op for dem allesammen af Aftenavisen:

„I Onsdags forskrækkede en Mand vor By med, at her gives et stort Parti, som er opfyldt af Indignation og Harme i Anledning af, at „Et Frieri" opføres paa Hovedstadens Theater. Vi satte os straks i Gevær og tør sige, vi har redelig strævet hele Ugen med al vor Evne til at opsnuse Nyheder for at komme efter nogetsomhelst, der kunde ligne et saadant Opinionens opdragende Uveir. Men nei, blik, blik stille overalt, — ikke saa meget som et kontrarigt Vindpust at fornemme. — En Farce, lidt banal, — Folk er saa enige! — Hin Recensent, som stødte saa vældig i Krigstrompeten, forekommer os at eie en vis Lighed med en Buk, der har ligget under for Driften til at stange, men savnet et passende Objekt at øve sig paa" —

— Se saa, nu er det ude med ham, ... tænkte Maisa, hun blev rent skjælv under Prøvingen ...

„Det var det, jeg vidste, at noget maatte komme mod al den Overdrivelse" — undslap det Fruen, det lyste under Øienlaagene, uden at hun ophørte at følge med Signes Kjole.

„Naa, han faar paa Snabelen!" hoverede Anton, — „han stikker nok ikke den saa langt frem en anden Gang."

„Ser Du nu, min gode Arna," udbrød Signe, hendes smaa nøiagtige Øine søgte hende fra Speilet, — „der staar udtrykkelig, at alle er enige om, at det er en banal Farce."

„Nei det staar der ikke; lidt banal, stod der bare."

„De tar det jo saa overlegent," bemærkede Frøken Rask, — „det viser sig nok tilslut, hvem der har Dannelsen."

„De er frygtelig — frygtelig — gode," gottede Anton sig. — „Han er da ekspederet; og saa inderlig vel fortjent!" —

Maisa havde Følelsen af noget ubestemt, hvis Rækkefølger hun ikke kunde overse ... en Skandale, som strakte sig over hele Byen. Hun var bare glad, hun fik sig klareret af Fruen for Ugen og kom sig hjemover.

Og jomæn var Kielsberg ikke der lyslevende ved Gadehjørnet, da hun bøiede udover; han maatte rent ha staat og ventet paa hende.

„Naa, Jomfru, vi er sørgelig slagne iaften!" — —

Det skulde være muntert; men hun skjønte nok, det var gaat ind paa ham.

„Ne—hei — jeg er ikke saa gal at gi mig til at fægte for det Stykke," mumlede han.

„... Men saa har de nu faat det. For jeg traf, ser De; — og der i Huset, hvor De syr, slog jeg nu alle ni ... De frydede sig vist ogsaa der ikvæld.

Hvad? — Fruen? Fandt hun ikke, Artikelen var gyselig god ..."

Det kogte saa inderlig i ham, det hørte hun godt; han gik mest, som han snakkede med sig selv.

„Jeg faar trøste mig med, at jeg har været ude og fældet Lanse for en Dame ..." lo han; — „og en god Samvittighed skal jo indbringe Prygl. — Desuden er det godt at faa lidt Variation paa Sorgerne, skal jeg sige Dem, — formeget af bare en eneste Sort duer ikke."

„Aa Di har nu vel ikke saameget af det Di, som altid er saa munter."

„Ne—i, fortiden ikke andet end, at jeg gaar og vælger imellem enten at hænge mig eller dra ud som Huslærer igjen ..."

Kjære, var det saa svært for ham ogsaa da ... Maisa gik ham noget nærmere; — hun skjønte, han snakkede Alvor nu.

— „Det vil sige det samme som at miste flere Aar det ...... og jeg kunde kanske slidt mig frem nu paa to, tre. — Jeg fik saadan Trøst af en Mand nylig, som havde Tandpine, han sa i ét væk: bare holde ud, bare holde ud! ... ... Ler De, Jomfru?"

„Jeg véd virkelig ikke, enten jeg skal graate eller le jeg." — Maisa var rent kommet i Oprør. — „De mener da vel ikke noget med dette fæle Snakket Deres?"

„Nei, vær tryg, — er der nogen, jeg i det længste vil skaane, saa ... ...; jeg tror nok, jeg saa en hel Del andre hængt først. — Hver har sin Fromhed, ser De; og jeg mener nu, jeg er specielt ansat af Himlen til at sørge for, at ialfald én Mand kommer sig frem i Verden, og han heder Baard Kielsberg —

Og saa faar én fægte og kave og ta det fra den morsomme Kant ..."

Hun følte, det ligesom skurede i Grunden nu —; det var saadan styg Lystighed.

„Sig mig, Jomfru Jons, synes De ikke, det var bra, at de fik Børst der hos Tranems?"

„Jo—o."

„Hold paa Hovedsagen, De har da faat slaat fra Dem over en halv Uge, — levet og frydet Dem saalænge. Vi faar være nøisomme begge to, De."

Nei nu kunde hun ikke svare, for Graaden holdt paa at ta hende.

„De synes da ikke, det er noget rørende? ... Naa, De er rigtignok ansat til at sy hos andre Folk, — — andres Kjoler, andres Sorger, — ja ja, saa glemmer én at sørge for egen Regning —"

Han sa hastig Godaften.

... Der havde været meget idag, — det kom saa paa hende hjemme paa Værelset, — hun maatte græde ordentlig ud.

Det var ikke ligesom bare sørgelig heller ...

IV.

Det var blet saa rent lyst paa Vaarkanten, saa alting vistes, — og det var Synd, saa Kielsberg gik der med den blaa, slidte Overfrakken, som han selv havde gjort ved i Sidelommen, det syntes da baade paa Sømmen og Lintraaden.

Hun havde ikke snakket med ham nu paa over en Uge, bare set saavidt Skimtet af ham; han gik ligesom saa fortrykt med Kraven opbrættet i den leie Vinden og Stokken oppe af Lommevigen. Hun vidste fra Jomfruen hos Sundby, at han var truet med Inkassatoren for Regningen der, — bare nu ikke

Fru Thorsen fik høre det, saa hun blev som forrykt for Leien igjen!

Hun skulde havt saadan Lyst til at komme til at faa kantet den Frakken op for ham. Men, faa budt ham det som en Spas nogengang, — det var Kunsten, — for det var nok ikke det, han vilde være ved, at han kunde staa Bét for Klæ'er ... Og Knaphullerne, — ja de trængte nok til Eftersyn.

Hun havde tænkt paa, om hun skulde be Tilla derover komme med det som fra sig selv, at hun vidste, Jomfru Jons gjerne tog lidt Reparation paa Klæder om Kvældene og gjorde det saa billig. Men — saa trode han vel, hun tog sligt noget ogsaa for alle Svendene der i Gaarden. — Og ikke vilde det passe heller, naar de mødtes, at prutte om den Fillebetalingen —

Hun skulde da træffe ham igjen en Aften lige i Butiken hos Sundby; han stod og fik indpakket et Stykke Ost og saa saamæn ud til at være nok saa vel tilhuse der.

„Jeg skal sige Dem noget, Jomfru Jons," sa han, da de var udenfor, — „det er en ganske vidunderlig Følelse at være kommet paa Forhandlingsfod igjen med sin Kreditor. Vil De se, hvorledes jeg har gaat her om Dagene? — Der ... op til Husmuren," — han viste did med Stokken, — „og ganske tæt under Vinduerne for at lure mig forbi ... Og nu — skal jeg gi Timer i norsk Stil to Gange i Ugen til begge Gutterne deres! — Jeg kiler Visdom i dem, og de Smør og Ost og Kaffe og Tobak og Stearinlys og allehaande dyrebare Sager i mig ... Forstaar sig, maa nyttes med Beskedenhed. — Men Tilfredshed paa begge Sider, ser De ..."

Han snakkede og snakkede.

„Jeg er vis paa, jeg skulde due til Finantsminister i en Stat nogensteds, hvor de slet ingen Penge havde. — For hvad Pokker skulde det være for en

Kunst, naar de havde dem; — jeg kan skabe Udveie, ser De ..."

Han var rigtig som en Unge saa fornøiet; og nok ordentlig lettet ved, at der var kommet Greie med Sundby!

Det var blet saa lyst om Aftenerne nu, at hun slet ikke brød sig om at staa forlænge der og snakke med ham, og saa lo hun med engang op:

„Ja, naar De er blet saa rig, saa var det bedst, De ogsaa sendte Tilla med Overfrakken Deres lidt over til mig; — det er ikke noget for en Skrædder det, — sligt som Mandfolkene faar gjort i Husene."

Han saa noget forlegen nedover sig:

„Denne Frakken? — Den lider af forfærdelige Mén, De ... En ordentlig Skrædderdoktor vilde nok ryste paa Hodet af den. Diagnosen er slem ..."

„Ja ja, saa kan De jo la Dem nøie med lidt Kvaksalving af mig da paa den, — den skulde nok bli fin," lo hun igjen.

„Det er nu vel aldrig Theaterbilletten, De tænker paa at betale, Jomfru Jons?" — udbrød han med ét studst og kryt.

Se saa, — der var hun dumpet i det! — „Jeg tar saamæn gjerne imod flere jeg," svarte hun forceret lystigt; — „det var saapas Spel med den, jeg var paa, saa" —

„De er da det — hyggeligste Fruentimmer, jeg har truffet, Maisa! — — Og slig, som De kan se op paa Folk ... Der er noget, som heder latent Aand, De, — ja det er det samme ... — det er det samme som Fanden i en Kokosnød ... Ja det er ogsaa det samme," — han fulgte hende endnu, medens hun skyndte og unddrog sig ind Porten ... „men De har noget af en Kokosnød der Syd fra Heden, — den har bare blegt sig lidt i Sjøen ..."

Hun var blet rent hed opover Ørene, for hun vidste ikke rigtig længere, hvor hun havde ham.

Hun mærkede, hun fik nok være forsigtig ...

Men hun kunde ikke sige andet end, at jamæn var det ikke rart at træffe ham igjen nu, hun ikke havde set ham paa saa længe. — Han var saa mangfoldig, at hun fik ham i Tankerne bestandig, — — rent som et Barn mange Gange ...

... Deilig Unge! — slig, som han kunde gaa Folk ud og ind —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — Det var da ogsaa dette, hun sad og rugede og grundede over Dagen efter midt i al Sjauen nede hos Bureauchef Kalnæses paa Grev Wedels Plads. Fruen og Datteren drog ud Skuffer og slog dem igjen, trak frem Buffeten og keg bagom alle Møbler, vendte Tæpper og grov ned i Hestehaarssofaen, ledte og ledte, og ikke vilde nogen af dem rigtig ud med, hvad de ledte efter heller.

Maisa brød sig da ikke om at spørge efter, før nogen af dem selv snakkede fra, — hun fik nok høre det, — det var vel det, at de først vilde være sikkre paa, at det var væk denne Gang. — For som de gjemte og glemte og puttede hen i dette Huset, saa —

Hun sad og hørte paa, at det ene Dampskib efter det andet peb dernede ved Bryggen. Trafiken var begyndt igjen nu, Isen holdt paa at gaa op, og der var ligesom blet saa folksomt nede paa de Kanter —

Hun maatte flytte paa sig Gang efter Gang der ved Gardinet; det tog ordentlig paa Øinene dette blanke Skjær i Luften ...

... Det var kommet sig til saa rent forunderligt mellem hende og Kielsberg; — han var jo begyndt at sige hende næsten al Ting ...

Der var ligesom saa mange Slag i ham. Ja der var nok meget indenfor der, san — —

Men hun fik vogte sig for at gaa og narre sig selv op, — — og holde ham ogsaa slig, at han ikke fik feil Tanke ... En saadan en havde ikke alvorlige Hensigter, var det jo, Madam Rasmussen sa', — og det var saadt nok —

Men det maatte nu vel kunne bli, som det var — vel, — — hun kunde da sy lidt Klæ'r istand og snakke og prate med ham i al Rimelighed ......

„Nei det er ikke mere at lede efter det!" kom Fru Kalnæs ind, — hun fo'r endnu i Nattrøien, hun og Pigen og Ovidia havde tilslut havt Skabet fremme ude paa Gangen, — „den sjette af de ægte Sølvgaflerne vores er væk den, — har Du set saa galt, Ovidia? — — Det er ellers mærkværdigt ..."

Maisa saa op, — det var det Ord mærkværdigt; men der kom ikke mere.

Fruen gav sig til at studere paa de opkridtede Streger i Fløilet til Ovidias Vaarkaabe; hun var noksaa stiv. — „Vi tar Kraven saadan, tænker jeg, Jomfru Jons, — efter Nummer tre der paa Modejournalen, — og Lommerne skraa med tykke Snorer — som der ...

Har Du trukket den anden Skuffe i Buffeten ogsaa helt ud, Ovidia? — den kunde være kommet bagom Servietterne."

Ovidia vrikkede og vred Nøglen. „Den er da saa inderlig i Baglaas ogsaa, — det er bare Sølvskuffen, de altid lar staa aaben her i Huset ... Naa der gik den op!"

Maisa havde siddet her i Spisestuen igaar og været nok saa kjed over den halvudtrukne Sølvskuffen deres, — de havde da saameget andet i den ogsaa baade Garn til Kanavasøm og Hæklesager — altsammen i et Rote —

„Det er rigtig temmelig ubegribeligt," — udstødte Fruen — „og Fina havde dem jo alle, da hun vaskede op igaar! ..."

Maisa kjendte, det gik paa sig nu. Det var, som Ovidias lange Rottegnaveransigt vilde smutte ned i Lommen hendes og lede. Hun prøvede at holde Minen, som ingenting var; men kjendte selv, hun blev baade rød og stram. Kom den Sølvgaffelen ikke frem, saa —

„Den kan jo være forlagt nogetsteds og saa godt komme igjen, naar vi vel har holdt op at lede," — mente Fruen.

Og Maisa begreb ogsaa, hvad Fruen mente; — havde hun tat den, saa skulde hun faa en Udvei til at levere den tilbage igjen.

„Ja jeg vil ikke engang nævne det til Kalnæs, før vi ser, om den slet ikke findes ..."

Det kogte i Maisa, og hun syde ganske kontant.

„Véd Du, hvor vi gjorde af Pynten og Knapperne til Kaaben, da vi kom hjem igaar, Ovidia? — de fulgte med Tøiet —"

„Har ikke Du dem, Mor —"

„Jo bi — jeg gjemte dem inde i Soveværelset paa Kroghylden bag Forhænget."

„Hvad síger De om det Silkeforet, Maisa?" — kom Fruen igjen ud. „Jeg skal oprigtig sige Dem, jeg tænkte først paa at ta itu min gamle Silkekjole; men saa kom vi over dette inde hos Falkenberg — vatret ligesom. — Skulde vi først ha fin Fløiel, saa nyttede det ikke at knibe paa Foret og ta noget halvbrugt."

„Nei, for de snuser efter det og ser paa det, naar man hænger det af sig," udfyldte Ovidia.

Ja, nu var Sølvgaffelen glemt igjen den —

„De kan tro, det har kostet, Maisa! —

Ja, hvad var det nu, det kom paa — med Foret og Pynten og alt, — husker Du det, Ovidia? — Fløielen alene var jo seksten Daler, — det var et ekstra Reststykke, skal jeg sige Dem; — og Afslag i Prisen! — Men saa" — hun regnede efter, — „blev det ikke noget med atten Daler og —"

„Ja men det blev mere," sa Ovidia med Eftertryk paa blev; hun saa vist paa Moderen.

„Aa, gaa ud i Kaabelommen min efter Notaen, Du."

„En og tyve Daler tre Mark og tolv! ... Ja ser

De, der blev ikke fuldt saa stort Afslag paa Fløielen, som jeg huskede."

Maisa skjønte nok saameget, at den anden Pris var sat for det Fald, at der betaltes kontant. —

Der kom Lizzy hjem fra Skolen. Hun maatte ha lidt Smørrebrød og Melk for at bie til Middagen Klokken tre, naar Far kom hjem fra Departementet.

„Naa, hvordan er det gaat Dig?" spurgte Ovidia.

Lizzy var alt henne ved den Fløiels Vaarkaabe ... „Hvor nydelig, — det blir noget det —

— Gaat mig? — jeg fik naturligvis fire i tysk, naar Du ikke vil hjælpe mig saa —"

„Jeg var jo ude igaaraftes."

„Aa det gjør ingen Ting ... Nei nei," — hun strøg i Fløielen ...... „Mor, jeg kunde da godt faa en Fløiels Krave af det, som blir tilovers?"

„Ja det kan Du vist faa, Barnet mit!"

„Hun skjønner, hvad der tar sig ud, den Ungen," betydede Ovidia blinkende til de andre.

„Og noget til Lommer og Opslag vel ogsaa?"

„Aa javist maa Du kunne faa det, Barn."

„Hun blir næsten for vigtig nu af, at hun er saa vakker," sa Ovidia, da Søsteren var ude og fik sin Mellemmiddag. „Det er ikke muligt at faa hende til at flette det krøllede Haaret sit, endda det er saa brydsomt; hun ser nok, hvor det klæ'r sig, det Troldet!"

Lizzy var igjen henne ved Fløielen, medens hun spiste og drak af Melkekoppen.

„Du faar ikke snakke om det til Far, véd Du; — han tror straks, det er for dyrt, — og Maisa skal jo sy i Soveværelset i Eftermiddag," — mindede Moderen, før hun gik ud.

Lizzy stod og smaanynnede, prøvede Fløielen — paa Ærmet først, — og trak det saa opover, hun var inde i noget for sig selv —:

„Det er kjedeligt, at den billige Patentfløielen skal se næsten lige saa fin ud —"

„Det er vel heller bra det," mente Maisa.

„Nei, saa kan jo allesammen faa det. — Tænk Maisa i Fløiel!" raabte hun ind til Ovidia.

„Bare jeg ikke faar Smørrebrødsfingrene dine paa Fløielen, — Du tukler saa med det!"

„Du? — Du? —" der fulgte et Jep, — „jeg skal konfirmeres om halvandet Aar, — var tretten den ottende. Der siger saamæn mange De til mig." Hun tørrede i Smug Fingrene bag paa Skjørtet.

„Nei nei, omforladelse, — jeg huskede ikke, det var saalænge, siden Frøkenen altid sang saa op, naar hun skulde i Badeballien om Lørdagene."

„Ja ikke skal Du faa sy for mig, naar jeg blir voksen, Maisa! — Du blir saa udskjemt rundt omkring, siger de alle — — og trakterer med Humør, ret som det er —"

„End, om De selv kom til at sidde slig og sy engang, Frøken Lizzy?"

„Jeg? haa haa, — min Far er konstitueret kongelig Bureauchef han. — — Desuden saa —" hun rystede tillidsfuldt sine rige blonde Lokker — — „Hvorfor har Du ikke giftet Dig, Maisa? — Du er da ikke saa rent styg heller —"

„Aa nei sa'n, det er nok ingen, som vil ha en fattig én ..."

„„Han maatte jo være rig — naturligvis ... Har aldrig nogen fri't til Dig, Du?"

Maisa lo — „Aa nei, ikke nogen, som jeg vilde ha ialfald —"

„Hvad sa han Du? — Knælte han —? — Aa sig mig det, Maisa!"

„Det faar Frøkenen nok høre, naar Di nu først er sluppet igjennem Konfirmationen."

„Pyt," — hun slog op med Nakken og der kom en udtryksfuld Trækning i det lange fine Ansigt — „tænker Du ikke, jeg véd nogenting, Du da!"

„Er Mor inde, Lizzy?" kom Fina i Døren. — Aldrig havde Maisa set det Menneske paaklædt, — lige

svart og bustet bestandig. — „Sig, at han med Regningen fra Kaabefabriken er her igjen ... Kjære, vene Lizzy, skynd Dig, Melkevællingen min svi's derude."

„Hisch, — sig, at Far ikke er hjemme vel!"

„Nei, Mor faar nok komme ud og snakke med ham selv, — han er tilsagt at komme igjen Lørdag." Hun fo'r ud igjen.

„... Uf disse to velsignede Kaaberne fra ifjor!" udstødte Fruen, da hun gik derigjennem. —

„Er der ikke gjort rent endnu paa Smaapigernes Værelse, Fina?" lød det grættent i Døren, da hun saa kom ind igjen, — „Du véd jo, Maisa maa nogensteds hen, naar her skal dækkes. — De maa nok pakke Sytøiet sammen og sætte Dem ind der saaledes, som det er, Maisa, vi har snart Bureauchefen hjemme ... Det er saa vanskeligt med Plads saa" — — —

— Naa det var derind, hun blev kjørt i Eftermiddag! — — —

Hun fik Bordet hen til Vinduet i Soveværelset og ryddede Plads for sig; — det maatte sandelig være rent og blaast til saa fine Sager ...

Foran Speilet paa Hjørnebordet laa der en Sølvpil blandt mangehaande, og Maisa kunde nok havt Lyst at prøve den i Haaret, den var som skabt for hendes Opsætning og ny paa Moden; — men bedst ikke at ha sat en Finger der heller ...

Se saa! — der blev den ene Sømmen længere end den anden igjen ...

Hun vidste ikke noget værre end Fløiel at haandtere, — — hun blev nødt til at traakle to Gange, for at det ikke skulde glide i det svære Stoffet; det hed at passe sig ... Maskinen var det nu ikke Snak om at bruge — det var at sy altsammen i Haanden det ...

Men det var saa deilig lyst idag, endda her ind til Baggaarden ... Draaberne af Snesmeltingen hør-

tes ned paa Zinken; de faldt saa lange og blanke. — Det var andet Slag at være til i sligt Veir, — én kunde sidde der og kjende sig saa rent svingende glad for ingenting. —

— — — Det var kanske dumt det, hun sa om Theaterbilletten igaar, — han kunde nu vel aldrig tro, at hun sigtede paa at være med ham imorgen, — han vidste, hun kunde ikke andet end Søndagene ...

Og hvis han nu skulde træffe til at møde hende iaften? —

Huf nei, hun havde slet ikke Lyst til at gaa med paa den Maade!

Men det saa rart ud nu at sige nei igjen, — næsten bedst ikke at møde ham ikvæld ...

Hun kunde jo altid gjøre sig et Ærind op paa Hammersborg til Marthe Mo og hente Vasken sin og prate lidt gammelt, saa var hun sikker; — han havde altid set, hun ikke kom senere end halv ni. —

Men — om han nu skulde gaa der med Theaterbilletten og vente paa hende?

Det var jo det morsomste, hun kunde tænke sig, — hun havde mere end Lyst nok, det var vist ...

Kom an paa, hvad han vilde tro om hende, om hun nu fløi med. — Han var svært mistænksom, det var rent, som han lugtede, hvordan Folk var baade hos Tranems og andet ...

Men hun maatte da vel kunne faa ham til at begribe, at hun ikke havde ment at hægte sig paa ham slig — — det var kommet saa i Spøg; men det blev saa forunderlig igaaraftes — —

Det var vist bedst, han fik se, at hun ikke var som alle og enhver heller ......

— Efter Middagen kom Ovidia og puttede Sølvpilen og Stasen sin ned i Komodeskuffen ...

Det var ikke værdt at føre nogen i Fristelse, ellers kunde det gaa samme Vei som den sjette Sølvgaffelen deres ...

Lizzy gik der ud og ind og saa paa Fløielen og skulde læse Lekserne sine til Mandag.

„Ovidia siger, hun vil gjerne hjælpe til med Sømmen, Maisa, baade i Eftermiddag og Mandag," kom Fruen. — „Vi vil saa uhyre gjerne ha skyndt paa, — for det er jo som et Beslag paa hele Huset, naar vi har nogen siddende her ... Havde vi endda Plads saa — — Men den er da ikke saa sen at sy denne Vaarkaaben, saa den kan nu vel bli rundelig færdig til Mandag Aften, — naar De faar Hjælp —"

— Den Hjælpen af Døttrene kjendte hun saa inderlig vel! Der skulde skyndes paa overalt —

„De maa være saa snil at huske paa, at De samler alle Smaastumperne til Lizzys Besætning, Maisa."

„Skal hun ikke sy den ogsaa da, Mor?" raabte Lizzy, hun laa paa Maven over Puffen med Albuerne foran sig og keg over Bogen.

„Vi faar nok være glad, bare vi faar Kaaben færdig denne Gang," mente Maisa.

„Og ikke mit? — Du tør nok ikke andet, naar Mor siger det, ellers faar Du ikke sy her mere."

Fina kom i Døren med en saucet Sølvgaffel pegende i Veiret.

„Gaffelen!" ... lød det trefoldigt.

„Fandt jeg den ikke midt nede i den stive Saucen paa Kalvefrikasseen, som jeg skulde koge op til imorgen!"

„Nei, noget saa latterlig komisk ..."

„Den laa i al Rolighed opi Saucen den, mens vi ledte og ledte ..."

„Jeg vidste jo, den skulde komme igjen," — sa Fruen med Overbevisning.

„Pøh, — jeg tænker, det er Fina selv jeg, som har tat sig et Stykke og glemt den der nedi! — for vi havde da Ske paa inde ved Bordet," — fandt Lizzy ud fra Puffen.

Maisa syntes ogsaa, det var muntert. — En skulde helst rigtig forsyne sig baade af Tøi og Foer

og Garn og Silke og — én blev saa sat ud for det alligevel! ... Ivinter, da hun syde her, var det den store Snellen med Silke, som Ovidia paastod saa vist, hun havde sat fra sig paa Bordet hos hende, og som hun siden fandt igjen i Lommen paa den anden Kjolen, hun havde byttet af sig og hængt i Skabet.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Maisa hvilte ud Søndag Morgen, indtil Kurvekonen havde været der i Gaarden, og Madam Dørum skikkede den døvstumme Dorthea op med Rugkagerne. Hun kogte Kaffeen i Ovnen, medens hun vaskede og stellede sig, og kjæmmede og satte op baade sit og Dortheas Haar.

Den stumme var glad, naar hun kunde faa være lidt oppe hos hende om Søndagsmorgenerne og hjælpe til med noget, børste og gnide Kjolekanten og Skoene, feie for hende, naar hun skulde gjøre rent, eller se paa, at Maisa stoppede og reparerede, — hun havde altid en Overflødighed af den Slags henlagt til Søndagen.

— Ikke vaskede Marthe Mo rart ...

Maisa stod og saa igjennem Plaggene. —

Naar det ikke var, fordi hun havde kjendt hende saa godt fra den Tid, de bode paa Hammersberg, saa vilde hun jo gaat til Mor Jensen herborte. — — —

— Det kunde kanske ikke ha gjort noget, om hun bare havde gaat lige hjem igaaraftes, — hun havde vist ikke mødt nogen ...

Hun skulde nok undres paa, om han havde været der ...

Du Alverden, for Moro, om hun kunde gaat paa Theatret ikvæld!

Hun vilde nu ud idag og se paa Plakaten, hvad de spillede; — han skal vel did, Kielsberg ...

For Klæ'rs Skyld kunde hun jo godt gaa nu; det var bare at ta af sig Regnkaaben derinde. Hun var nok saa kjed af at gaa med den om Aftenerne,

— havde aldrig kjendt sig noget net og fjong i den ... og saadant et Overbredsel, som de gik med allesammen for at dække sig nu, før de fik noget nyt til Vaaren!

Undres, om det skulde gaa an at faa en Paletot ud af de bedste Stykkerne ...

Hun snudde og vendte og besaa den noget medtagne Regnkaabe, — det var nu bare Uld i den, det lønnede sig altid at kjøbe noget godt. — Naar hun satte sig til med d e t hele næste Søndag, saa gjorde hun det nok ...

Jamæn sad hun da heller oppe to tre Aftener paa en Taar Kaffe udover Ugen da, saa havde hun den færdig til Søndag, om det skulde bli noget da —

Ja det vilde hun gjøre, — ta med sig Mønstret til Ovidia Kalnæses Kaabe imorgenaften, saa skulde den bli klippet og syd i en Snup — — bare hun kunde faa dækket de falmede og slidte Stederne ...

De er svært nette, disse Paletoterne, de bruger nu, — lidt vide Polkaærmer og store Lommeklaffer paa Siderne ...

Han skulde nu faa se lidt Forskjel vel, naar han mødte hende ... Og Paraplyen havde hun jo til Regnveir ...

Men Hanskerne begyndte rigtig at sige nei nu, — endda hun aldrig tog dem paa, før hun kom i Brogaden ... Hun maatte sy sammen en Finger, før hun gik hjemover for hver Dag næsten; — de ser netop paa Hanskerne; og nu, det er saa lyst! Den fineste Dragt kan være spoleret, dersom én stikker frem et Par sjofle Hænder ...

Nei hun maatte ha sig et Par nye til Paletoten paa Søndag — saa dyre de var ... Marthe Mo fik heller vente med Skillingerne for Vasken.

Hun kunde have sparet ind mangen Skilling, havde hun ikke tinget paa Søndag Middagene nede hos Dørums, — Kaffe og Smørrebrød havde gjort det saa evig vel, saa godt, som hun levede hele Ugen.

Men Madam Dørum vilde nok ikke like at miste den Fortjenesten —

Han havde da slaat paa, at Haaret hendes var saa rødbustet sidst ... Theodora Brandt brugte Blykam for at faa den røde Letten ud af det; hun skulde ha Lyst til at kjøbe sig en hun ogsaa —

Han var vel paa Hospitalet nu i Formiddag, og kom nok ikke hjem før ved Tretiden, naar han havde spist til Middag i Byen.

Nei tænk, om han havde gaat og ventet paa hende igaaraftes alligevel! ...

Ja, ta paa sig og gaa ud, vilde hun nu i Eftermiddag ialfald — — — — —

— Elling kom ind til Dørums, medens hun sad der efter Middagen, — han havde jo Forhaabning om Værksted og sad og prækede og raadførte sig med gamle Dørum; — men Maisa skjønte nok, at han sigtede lidt paa hende ogsaa! Det var ligesom, de altid havde det mellem sig, Dørum og Madamen og han. — Neimæn om hun styrkede ham i det, saa real og bra en Fyr, det ellers kunde være, — og ikke styg heller ... Men saa var det bare om dette Læ'ret og Læ'ret! —

Og det, han bød til at spøge med hende, var der ogsaa lidet Moro i:

... „Om hun skulde ha sig en Spaseretur i Eftermiddag ned og se paa Isen, som holdt paa at gaa op paa Havnen?"

Nei Tak, hun havde havt Isen for Øinene i hele Gaar nede fra Grev Wedels Plads.

Han sad og hang efter hende med de svarte blide Øinene, saa hun kjendte sig baade bryd og kjed tilslut, svarte nok saa kort og gik hen og satte sig ved Vinduet ... Det kunde være ved denne Tid snart, at Kielsberg kom hjem ...

... „Ikke Saalelæder at faa, som duer, uden det er indført, — og saa ser Di, blir det dyrt —"

„Nei da, findes ikke saadanne Dyr i Norge," — gik det paa derhenne —

„Rigtig den første Plads i hele Gaden der paa Hjørnet, naar én skulde tænke paa eget Værksted, — og to pene Værelser ..."

Hun følte, dette var noget, hun skulde høre, — gav et Ryk i Stolen og vendte sig mod Vinduet ...

Der kom han ... Det var nok fra Hospitalet, siden han havde Bøger under Armen — og Papirer og Aviser op af Sidelommen. Han skulde vel skrive i Eftermiddag, til han gik i Theatret kanske ...

Saa han skyndte sig! — han havde da lært at kjende Plankerne nu indover Gaarden ... Han havde vist noget at tænke paa ... en to tre op af Trapperne ...

Der stak Malermesteren den lyse Skallen sin ind igjennem Døren —

„Jo da, kom ind, — Du skal faa Dig et Slag Kort," — sa Dørum, som sad ved Bordet og trak paa Piben uden at reise sig.

„Det er nok Varme endda derude, saa jeg kan faa sat paa Kaffekjedelen, Jørstad," mente Madamen.

Dørum lettede paa sig og fandt frem Kortspillet af Skabet. Han bladede det langsomt op paa Bordet med den tykke Tommelfingeren, — jo det var rigtig nok, to og halvtreds.

„Og hvordan staar det til med Gudbarnet mit, Malermester?" forhørte Maisa, — hun var blevet i høi Grad oplivet der ved Vinduet.

„Aa, hun har det bra om Dagene nu, vi har Solvæggen at sætte hende i."

„Blir snart tørt baade paa Gaden og i Gaarden nu" ... sa Dørum. — „Det var godt Vaaren en Gang indfandt sig ..."

Kortspillet kom igang paa det rødmalede Bord, og Dorthea stod hos og fulgte det med opmærksomme Øine.

„Hundrede og ét!" sa Dørum.

„Hundrede og ét!" trumfede Malermesteren i næste Gang og lagde Piben ned paa Bordet.

„Hundrede og ét er nok ude for Dem, Elling!" spøgte Maisa, hun var rent kommet i Kulør. — „Di faar ikke bli forsagt —"

Det lyste i Øinene paa Elling, — han var nok ikke den han, som gav sig paa første Nappet ...

Dørums Tommelfinger gned møisommelig det ene Blad ud fra det andet Blad i den fedtede Kortstok. — „Faar nok gjøre lidt ved dem," — han gik hen og tog en Klype med Aske i Ovnen og strøde imellem dem ... „Se saa, nu gaar det —"

Næverne dundrede i Bordet — „Trumf!" ... „Sparknægten, Fila ... Hundrede og ét! ..."

Der spilledes med betænksom Lidenskab.

„To Mestere mod én Svend!" — ærtede Maisa Elling.

„Der er nok ikke saa langt til Mesteren der," kom Svaret fra Madam Dørum, hun kom ind med Kaffeen ...

Ved Femtiden takkede Maisa for sig, hun vilde gaa ud en Tur og røre paa sig lidt; — hun var nu sikker for Elling, som sad midt i Kortene. — — —

— Naa, Solen havde tat ordentlig ude i Gaden idag, det var tørt lange Veie indover Fortogene og paa Gadestenene ...

Derhenne paa Murhuset var Theaterplakaten; men hun brød sig ikke om at staa og bese den der med Øinene fra Bager Bergs og Sundbys paa sig; — Kielsberg kunde ogsaa komme ud af Porten, naar det skulde være.

Hun maatte gjøre som han, se til at faa sneget sig forbi under Vinduerne, for at ikke Jomfru Tønset hos Sundby skulde finde paa at være med hende ud at spasere.

Paa Broen stod endel Folk, som vel ikke vidste, hvor de skulde gjøre af sig Søndag Eftermiddagen,

og hang og saa paa Isen, som drev nedover Elven. Vandet var rent frit om Kulprammerne, og Isflagerne gik som vaade Sukkerstykker ...

Der om Hjørnet! ... hun vidste nok, Plakaten skulde staa der ... Hun saa sig godt om først —

Hvad Stykket hed, læste hun paa langt Hold; men hun maatte studere og granske for at se, om de to, som havde spillet Gunlaug og Endre, havde Roller iaften ogsaa —

Hun vilde drive indover for at se lidt paa dem, som gik i Theatret ...

Det var rent rart at gaa i Gaderne paa de Tider, én ellers ikke var vant til at være ude. Det gamle Tugthuset, hun strøg forbi hver Dag, laa der saa stort og mørkt med det halvtørkede Skraataget. Hun havde aldrig set det rigtig før, hvordan det vendte til, endda hun havde syd imellem hos Inspektørens ... Og saa Garver Onsruds Skilt med Oksehodet indover Fortoget ... Først, naar hun kom under det om Morgenen, kunde hun øjne, hvormeget Klokken manglede endnu i otte paa Frelsertaarnet, og saa fik hun ta tilbens, som Viseren viste ...

Og der ovenpaa i det fine Apotheket havde de vist havt Middagsselskab, der var saa mange pyntede Folk i Vinduerne. — De havde budsendt hende for at sy der engang; men saa var det saa uheldigt, at hun havde lovet sig bort —

Det var ikke fuldt Tiden for Theatret endnu, og hun vidste ikke rigtig, hvor hun skulde gjøre af sig; — hun fik gaa lidt og se sig om.

De var alt væk af Torvet alle Klokkebytterne, som stod om Lygtepælen Søndags Eftermiddagene ... rent ødt og stilt og sopet og tomt. Og forbi med at kudske med Slæder længere, — bare Vogne hele Rækken henover ...

Men nedover mod Fæstningen og opover Østregade var Fortogene fulde, — Folk, som havde været

ude og forsøgt det vakkre Veiret og vendte hjemover igjen med Familien ... de allerfineste var nu ikke ude om Søndagene, de sad hjemme og havde Slægten hos sig fordetmeste ...

Det begyndte at fryse og klakne ude i Gaden nu mod Kvælden.

Hun kunde godt gaa nedover, saa kom hun ligesom op mod hele Strømmen, som skulde til Theatret, naar hun vendte om igjen.

Det var rart at se paa Grev Wedels Plads slig om Søndagen, naar hun ingenting havde at gjøre der, andet end bare spadsere saa mageligt forbi; — hun skulde da ned der imorgentidlig til Kalnæses igjen og sy færdig Ovidias Kaabe.

Hun tog Turen rundt om Fæstningen og vilde gaa hjemover forbi Theatret.

En og anden, som nok havde prøvet Isen for sidste Gang iaar, kom opover med Skøiter, og derude i Raaken stræsvte et Bugserdampskib, Basken eller Pluggen, mellem Isstykkerne med tyk Røg over sig ...

Det var skummert, og de havde alt begyndt at tænde Gaslygterne, da hun kom mod Theatret igjen; hun kunde nok gaa henover der uden at bli set —

Hun gjorde et Slag tværtover Bankpladsen mod Waisenhuset og tilbage igjen; hun vilde ikke gaa saa nær indved, medens Folk trængtes der ved Aabningstiden; — men hun maatte tænke paa sidst ...

Medens hun siden langsomt gik op over Gaden, havde hun Øinene med sig saa, at hun altid skulde kunne undgaa den nærsynte Student Kielsberg og komme sig afveien, om hun skulde se ham. De fo'r der snakkende og hastende, — nogle i Theaterkaaber, — og en og anden Vogn i Gaden skulde vel ogsaa den Vei. —

Det blev tyndere og tyndere med Folk, eftersom hun kom opover ...

Hun blev staaende lidt uvis og saa sig om, før hun nu gik hjem, da én bag hende pludselig sa:

„Godaften, Jomfru, — er De ude og spaserer?"

Det var Anton Tranem. Men Tonen var saa mærkværdig, at hun hilsede studst og skyndte sig afsted.

Lidt efter skraade hun over paa den anden Side af Gaden; — Maaden havde været slig, at det var nok saa ærgerligt ...

Hun rappede sig udover. Bedst at komme hjem og lægge sig.

Hun brugte altid at glæde sig, til det skulde bli Søndag; — men neimæn, om det var en liden Moro eller Hygge nogengang; hun havde det næsten bedre om Hverdagene, hvormeget hun saa maatte stræve og skynde sig!

Men saa kunde hun nu kanske ha været i Theatret iaften ... om hun havde villet, ja ...

— Det var da saa bra, at Elling var væk, da hun kom hjem; — de sad alene nu hos Dørums og spiste tilaftens ved Lys.

Hun skulde just stikke Hodet indom for at sige fra, at hun var hjemme, da Madam Dørum kom imod hende med et Plag paa Armen ... Tilla over hos Fru Thorsen havde været der for en Timestid siden med denne Overfrakken, — og hun skulde forhøre saa inderlig pent fra Studenten derover, om ikke Syjomfruen her kunde hjælpe ham til at faa gjort noget ved den? — Foret var gaat ganske løst inde i den ene Armen. Men han maatte ha den igjen, til han skulde paa Hospitalet imorgen, — om Tilla kunde faa hente den betids da. — Tilla var paalagt at be saa pent, han vidste nok, Jomfru Jons

ikke var vant med den Slags; men han stod saa forlegen med den ikvæld ...

„Saadanne, som ligger herinde i Byen, slider Klæderne af sig, — de har ingen til at se efter for sig, stakkar!" — hjalp Madam Dørum forstandigen til. — „De har nok været anderledes vant til at faa syd og stelt for sig hjemme."

Maisa holdt Overfrakken i Haanden og vendte den betænkt mod Dørlysningen; — hun gjorde sit bedste for, at Madam Dørum ikke skulde skjønne, hvor glad hun blev.

„Naar det ikke er andet end Foret — og lidt ved Knapperne, — saa —"

Madamen holdt paa at gaa ind paa Overveielsen og vilde ta Frakken ind til nærmere Eftersyn; men Maisa vilde ikke slippe den:

„Bedst jeg skynder mig ivei med det, des før blir det færdigt."

Hun kunde gjerne let høit, medens hun strøg op af Trappen og fik tændt Lampen, — der stak et helt Bjerg af Moro i hende. — — Nei hvor lur han var! ...

Der gik en god Stund og en vidtløftig interesseret og medfølende Undersøgelse af Frakken, før hun egentlig kom til at sætte sig ned med den ... Knaphullerne skulde nok bli bra, — i det øverste forrevne stak, saamæn, rent den lyse Strien frem; hun havde saa ofte set det opglippet over den flade Benknap, som hang og dinglede i Traaden. — Ja nu skulde den da bli fastsyd! ...

Og Foer i Skjøderne ... Lommerne raknet op, — og Huller i dem begge! —

Saadan Lyst hun havde til at faa sat nyt i det altsammen ...

Hun rev op alle Skufferne i Dragkisten for at lede sammen Foerstykker. — Havde bare Butiken hos Jomfru Jensen været at ta til ...

Men hun skulde da sætte i alt, hvad hun fandt

... Madam Dørum havde rigtig Ret i det, at der ingen var til at hjælpe og stelle for ham. — Og han havde nok ingen hjemme længer heller der langt oppe i Nordland, eftersom han havde sagt ... Det var da sluppet ud af ham, at de fem hundrede Daler, han havde faat efter Fa'ren — han havde været Doktor han ogsaa deroppe, — længesiden var spaseret sin Vei — —

Men det var rigtig godt solid Tøi. —

Havde hun nu bare havt Knapper og Kantebaand ogsaa!

Han fik nok sende den over en anden Gang igjen — og be lige høflig. — Aa du Verden, for en Skøier! ...

Hun rystede og vrængte Frakken; der var mangeslags Rusk og Tobak at faa ud af den.

Hun holdt paa udover Kvælden ved den lille Parafinlampe og sprættede af og syde i Foerstykker.

Det kjendtes da, at han røgte; — hun sad og nød Tobakslugten ... Læse og skrive og ryge, saa gik det vel hele Dagen.

Ja den, som havde havt lidt fin Fløiel nu til Kraven. — Ovidia Kalnæs vilde nok set mig paa Fingrene, havde hun tænkt, jeg havde den Lysten! — Og Gaffelen i Frikasseen, lo hun. Det er nok i en Frikassé altsammen dernede — Fina og hele Stellet ...

Hun spekulerede endel betænkt paa at gaa ned nu, før Madam Dørum lagde sig, og faa laant Strygejernet for at dampe den op lidt ogsaa —

Hun vidste, det stod der saa rustent; — men —

Hun satte op Døren ud til Loftet for at lyse sig og skyndte sig ned ...

Jo da, der var ikke noget iveien, Madamen skulde straks skure af Jernet; hun var rent hidsig paa, at han skulde faa Frakken sin istand, hun ogsaa —

Medens Madamen pudsede Jernet, la Maisa sig lidt ind i Vinduskarmen; — én kunde saavidt se hen i det ene Hjørnevinduet hans derover ...

Der var Lys bag Rullegardinet ... Og der viste sig et Øieblik som en flygtig Stribe paa Gardinet og Skinnet af en Skygge, der gled. Hun gjættede paa, at det kunde være Kielsberg, som reiste sig for at stoppe Piben —

„Det er rigtig snilt af Dem, at De gjør Dem al den Umagen, Maisa," — sa Madamen, da hun leverede Strygejernet; — „men saa er han nu vist ikke af dem, som er kneben med Betalingen." — —

— Maisa lagde i Ovnen til Bolten; — hun var alt færdig med Knaphullerne og Lommerne og havde bare endel paa Foret igjen.

Der lyste som et Smil imellem, — han sad virkelig hjemme derover i hele Kvæld nu, fordi hun havde budt sig til med Frakken igaar ... og ikke kom han i Theatret heller ...

Hun sad og saa ham saa levende for sig fra den Aften, de var sammen der, — alt det mørke bløde Haaret, som han strøg væk, naar han bøiede sig fremover, — og de brede Kjakerne ... Munden, — den var noksaa stor, den kunde saamæn baade le og bide ...

Det durede og knækkede i det tynde Ovnsrør, medens Strygejernet var sat paa Kant ovenpaa Pladen, og Sømmen om den sidste Indfælding i Foret gik for sig yderst omhyggelig og langsomt.

... Der kjendtes noget nede i Snippen paa Frakkeskjødet, — noget tykt, haardt. Hun maatte sprætte op lidt ...

Nei, laa der ikke en Tolvskilling mellem Rusket! — den var gledet ned i Foret gjennem den hullede Lommen.

Naa den skulde han da faa tilbage pent ind-

pakket i et Papir i Brystlommen; — saa vilde han undres paa, hvad det skulde betyde ...

Traaden hæftedes. Og nu kom det sidste, da hun skulde ivei med Jernet og se til at faa dampet Luven op.

Hun fik Strygefjælen frem og byttede Lampen, saa hun kunde se, medens hun gjorde Skrædderkunster med Frakken og lod Jernet fare over den med den vaade Klud lagt imellem — —

Der skulde Hændighed til. — Men det gik da —

Hun holdt Stykke for Stykke op til Lampen, — Klædet blev rent som nyt det! — Han skulde nok ikke kjende den igjen ...

Hun vædede Kluden uafladelig, eftersom den tørkede, — alt det svære oppe ved Kraven og Ærmehullerne var gjort, og saa gik det flust væk paa de glatte Skjøderne ...

Der blev et Overskue over, hvad hun havde udrettet — — Den kunde taale Dagen nu !— Og slige glatte solide Benknapper ...

Det skulde da bli morsomt at se ham gaa med den.

Væggeuhret nedenunder hos Dørums slog tolv, da hun endelig var færdig og hængte den forsigtig op paa en Knag. —

— Jamæn var det blet noget til Søndag idag lel! —

V.

„Maisa ... Maisa, det er et morsomt Navn det! — herefter vil jeg kalde Dem bare Maisa, — ja naar vi er alene — ellers saa" —

Det sad i Ørene paa hende fra sidst de skiltes ...

Maisa havde været i Theatret med ham flere Gange nu i April Maaned; og han havde ventet udenfor der ogsaa én Gang, til hun kunde komme sig did fra Tranems om Kvælden, hvor hun syde, og fortalt hende hele Begyndelsen, saa det var, som hun havde set første Akt ogsaa ... Hun fik laant Aviser af ham, naar han havde skrevet noget om Stykkerne. Han havde dem i Lommen og spurgte altid næste Gang: „Nu — hvad synes De om det, Jomfru Jons?"

Hun turde jo ikke svare videre; men det var ikke, fordi hun ikke havde studeret nok paa det. For det var Moroen, hun havde at glæde sig til, saa hun næsten ikke kom iseng om Aftenen for at sidde og læse paa dette, — især da, naar hun selv havde været med og set det ...

Han havde jo slige Ord for sig og kunde slippe Hjertelaget til, — om han nu tog én og anden af Skuespillerne nok saa hvast imellem. Det var da Synd i de Mennesker ogsaa; — og det havde hun sagt lige til ham. Men saa kom han med, at en slig én snød hele Theatret, — mange hundrede Mennesker for noget, de skulde let eller graat af og kjendt indvendig hos sig, — De, Jomfru Jons, ogsaa, — saa De havde havt noget at huske paa; — men i det Sted, saa sad De vel og knækkede et Gisp ...

Skulde han ikke ta slig én, som ikke kan rive i saapas, at han faar Fyr i det! — — Det kneb nu først og fremst om at la Publikum skjønne, at det blev snydt. —

— Men selv var han nu ogsaa bare én, som snød der og skrev for Levebrødet! paastod han, — havde han saa vist været en rigtig Kritiker saa — Nu fik han ialfald se til at snyde mindst mulig vel —

Men jamæn skjønte hun da, at det ikke var bare Moro og Jøgl at være Skuespiller heller, det maatte være nok saa svært — — —

Du store Alverden, hun turde ikke engang tænke paa, hvordan det vilde bli, om han skulde maatte flytte her fra Gaarden nu til Sommeren! —

Saa ødt og tomt det vilde være igjen ...

Hun havde aldrig levet slig Tid som nu, — saa meget Moro og saameget, hun havde at tænke paa til hver Dag —

Men det saa rigtig ud, som det spøgte for noget af hvert, — Husleien, vidste hun fra Fru Thorsen, stod paa tredie Maaneden nu; — hun var vist ikke urimelig, sa hun, men en stakkars Enke maatte se til at ha lidt Sikkerhed for sig, og havde han ikke været saadan en ordentlig stille studerende, vilde hun nok ikke strukket Taalmodigheden saa langt heller — — —

— Maisa kom hjem fra Tranems om Kvælden og saa, han gik der paa Broen og borede og borede med Stokken; han mente sig vist indover til Byen.

Han saa paa hende ligesom med Tanken andetsteds og nikkede bare Godaften, da hun gik forbi.

„Maisa!" — hørte hun straks efter bag sig, — „jeg kom rigtig til at tænke paa, at Verden ikke er saa ganske kjedelig heller, — jeg havde slig Brug for det iaften just, — der er noget saa raskt og livskraftigt ved Dem, — — saa forfriskende at se Dem komme slig med dette Hode foran skyndende udover; — jeg venter altid paa, hvad der er under Brynene, naar De slaar Øinene op — — Mennesket trænger engang imellem til at laane én, som er ti, ser De —

— Og saa smetter De ind Porten, — ja det er nu ikke saa fornøieligt. Jeg kommer til at tænke paa saadan en Skrædderfugl, som flyr ud og ind og gjør sin Nytte og har sit Kvidder med i Legen derinde mellem dem, — De hører nu til der, — om saa Redet hænger under et Tagloft her langt i Udkanten —

Hør Maisa, kan De ikke gaa en liden Svip indover Gaderne her med mig? — Aa nei, vær nu ikke ræd, — -- saa er vi da ikke saa snart ved denne evige Porten!"

Jo—o det kunde hun vel — ogsaa —.

Han havde set saa rent forsagt ud, da hun traf ham; og nu var han ligesom saa overstadig munter, — det var vist noget ...

„Der skal ingen se paa Dem, at De har siddet og syd og syd," — begyndte han igjen, da de gik opover; — „det er altid, som De har rystet hele Dagen af Dem. — De har nok ingen Gjæld De, Maisa?"

„Aa sommetider saa —" hun vidste nok, det var det, som trykkede ham.

„Ja, ogsaa betaler De pent igjen —"

„Eftersom jeg kan vel."

„Kan — kan ja! — — Den Naalen kan vist tilslut gjøre én forskrækkelig rigtig og nøiagtig," — slog han med ét om, — „det er en daglig Øvelse i ikke at gjøre saameget som et Sting feil. — Ellers blir der saa meget at ta igjen — hele Kjolen spoleret. -- Ikke sandt, Maisa?" ærtede han.

„Det er nu ellers slet ikke den morsomste Side ved Dem, maa De tro, at De er saa forsigtig og va'r og saa feil- og saa gjældfri — og bra, — det er, som jeg trækker en Naal i ét gjennem en hel Linning alt det," holdt han paa.

Ja det var hende det! — tænkte hun; hun havde et Udtryk, medens hun smilte og saa paa ham, som om hun næsten havde ham tilbedste, og saa tværs igjennem Pratet hans.

„Mon det ikke er rettest, vi snur nu?" — afbrød hun.

„Ja slig er De! — Jeg gaar her saa spækket som et Pindsvin med Piner og Plager og synes, det er et rent Opiumsmiddel at faa pratet dem væk hos

Dem — og saa, — „mon det ikke er bedst, vi snur nu!" —"

„Naar De aldrig siger et Ord af, hvad De mener saa, —" kom det med et Kast paa Nakken.

„Forsikkrer Dem, jeg har ikke et Menneske i denne Stad, jeg har kunnet tale med som Dem ... Nei De skal ikke ryste paa Hodet af det, Maisa, — De er det eneste Damebekjendtskab, jeg har her i Byen, ser De. — Nok saa rart De! men naar én maa fægte som jeg, saa faar én undvære den Luxus. — — Jeg gaar fortiden og ser op og ned paa alle Husene og spekulerer paa, hvordan jeg skal faa skabt mig en nogenlunde holdbar Indtægt for Sommeren. For nu stopper det saa deilig op med Resourcerne paa alle Kanter" — la' han let til.

„Men De, som skriver saa godt i Avisen!" indvendte hun med Overbevisningens Hede.

„Den Herlighed er nu forbi om et Par Uger, saa stanser Theatret for iaar — — Det var akkurat min bedste Indtægt det."

„De finder nok paa noget, tænker jeg," sa hun tillidsfuldt.

„Naa, det tænker De? — Forsikkrer Dem, jeg synes, det er en nok saa opmuntrende Omstændighed, bare at De tænker det. — Ja ja, jeg siger slet ikke, at der ikke kunde falde noget paa Næsen af mig, — det er det store Haab, jeg nu gaar med, det," lo han. — „Jeg siger bare, at et hvilketsomhelst fornuftigt Menneske vilde synes, at det var temmelig nær ud paa Skrænten nu; — ud som Huslærer i to Aar for at træle op saavidt, at man kan studere videre i ét og prøve at borge sig frem med Held og Slump i det næste — — slig en Vinter igjen i Overfrakke og med lidet Ved! — Men Lykken er nu, at jeg ikke er noget fornuftigt Menneske ... Jeg er én, som vil temmelig ufornuftigen frem, begriber De kanske.

Ja se, dette har jeg nu fortalt Dem, Maisa, — fordi — naa! — —

De er saa nydelig i den Paletoten og det friske røde Silkeslipset ... Den Haardusken, — skal den hænge ned der ved Øret?" — han skulde pege, men strøg bort i den.

„De kan da gi mig Haanden nu, vel — ordentlig."

Ja, det kunde hun; — han fik den uden Hansker paa ogsaa —

„Og De skal til Tranems imorgen igjen? ... saa træffer jeg Dem bortover paa den Kant." — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Maisa havde siddet hos Tranems nu næsten hele Maaneden. Der havde været nok at gjøre, til de skulde flytte ud paa Løkken i Ugen efter Pintse med Morgendragter og Sommerkjoler, og endel at opsy til Signe ogsaa udenfor det, som var bestilt hos Søstrene Berg. Statskonduktøren havde staat paa, at Brylluppet holdtes i al Stilhed, — det skulde bære paa Udenlandsreise med én Gang ...

Det var saa hyggeligt at sidde og se Solen indigjennem alle Værelserne; Dørene stod aabne nu, Frøken Rask ikke var hjemme og passede paa. Hun og Fruen og Grete og Frøken Signe var reist paa Løkken med Gartneren for at tilse Haven.

Arna sad og spillede og sang inde i Dagligstuen.

Hun brød netop af „Sidste Rose", som gik saa trybelt, og tog paa med: „Da jeg var Prins udi Arkadien, da levde jeg i Sus og Dus." —

Og saa ivei nok saa rørende med: „Aldrig, aldrig jeg forgjætter disse Dale disse Sletter" —

Fra det ene og til det andet!

Nu begyndte hun et langt Pianonummer, — håk, hak, — det gik ikke ... og slog over i „Yankee doodle —dandy". —

Hun tog sig en Tur ud i Kjøkkenet og spurgte

efter, hvad de skulde ha til Middag; det varede da saa græsselig længe, inden de kom fra Løkken.

Med ét føg hun ind og til at synge igjen — ganske høitidelig: „Sancta Lucia! — — Barcetta mia ..."

Hun havde rigtig saadan Stemme saa ... og sligt Hjerte med i det ligesom. — — Ja Arna, naar hun vilde saa —

Aa—aa, — nu begreb Maisa det! — Didrik, Kadetten! — som kom hjem fra Krigsskolen Klokken ét idag; Arna havde set ham fra Kjøkkenvinduet —

Han kom ind og nikkede til Maisa med det svarte Hodet, og listede sig sagte indover paa Taa ......

„Nei saa skammeligt!" ... raabte Arna i værste Overraskelse, — „lure sig paa én" —

„Jeg forsikkrer Dig, jeg synes, det er saa vakkert, at Du véd det ikke. Du synger jo slig, at —"

„Det er skammeligt, siger jeg. Jeg sidder her i al Uskyldighed og tror, jeg er alene, — de er ude allesammen idag — og saa ..."

„Er Du virkelig fornærmet, Arna? — over det?"

„Fornærmet? — — jeg kunde!" — hun stampede i Gulvet. „Lidt Lug skal Du ialfald ha —"

Der blev et Løb om Stole og Borde i begge Værelser, indtil hun stansede forpustet ...

Saa var de begge inde ved Pianoet igjen ...

— „Mowitz, din Lungsot, den drar Dig i Graven" ... Det var fælt slig en mandig Bas, han satte ivei med — — At den Didrik kunde være saa sørgelig da — det hørtes rent, som det var paa det sidste med ham, og han ikke havde fjorten Dage igjen af Sotten at leve i ...

Og saa — „ved Fönstret Cecilia Wasa, blendende skön uti Månens Skén" —

Arna kunde ikke rigtig den, — hun vilde ikke spille til mere Maaneskin, sa hun ...

„Og Du har jo Husarrest ogsaa, — jeg skal

saamæn melde det til Løitnant Schou jeg, at Du spankulerer hernede — saa faar Du sidde oppe paa Værelset lidt længere, kan Du tro ... Jeg skal si' det!"

„Det gjør Du ikke."

„Jeg skal, jeg skal —"

De løb paa igjen; — nu blev det om Spisebordet, og Maisa saa da, at Arna vidste at udstille sig, hun fløi saa let og bøiede sig og pegte Fingre ad ham. — Jakob Schou havde nok ikke været saa svært fornøiet, om han havde set det. Det var ligesom lidt af en Kat i Arna, som hun lekte der med den svartøiede attenaars Pluggen — og fik ham bra forelsket i sig naturligvis ...

„Der kommer Kadet Knoff og visiterer!" raabte hun med ét.

Og den, som pilte ud igjennem Dørene tvertover Gaardsrummet og tog halve Trappen med ét eneste Sæt, — det var Mester Didrik. —

Og Arna spillede „Yankee doodle—dandy" derinde, saa det ramlede i Pianoet.

„Jeg løb rigtig med Villie med ham, for at han skulde faa røre sig," kom hun saa ud til Maisa, — „for han har tre Dages Husarrest, stakkar — — — Nei har De syd Garneringen paa Slæbet og hele Piben om Halsen og nedover foran, — alt det i Formiddag?"

— — Alt det, — Maisa havde egentlig gjort Mirakler nu i flere Dage; hun kom undertiden ind i en hel jagende Iver med Symaskinen ... I hele det første Aar, da den kom til Byen, havde hun havt som en ren Rus af Lidenskab for den, — hun havde tællet Dagene, til hun kunde komme tilbage igjen til de Par Huse, hvor de havde lagt sig til én, og laa og tænkte og saa Sømmen for sig om Natten. Den oppe hos Konsul Schou snakkede for sig selv den; — hun kunde drive paa og drive paa at træde

Maskinen og faa afveien, saa hun ikke huskede Tiden gik engang; hun havde rent som en Symaskinefeber det Aar.

Det var jo nu blet saa anderledes let og fygende end før, — andet end at sidde med Haandsømmen og gnu slig, som hun havde gjort, fra hun blev konfirmeret! Naar hun bare tænkte paa, hvordan de sad, naar de skulde sy et Skjørt eller falde en Garnering ... Tilslut havde hun da lært sig til at skjønne det, som var iveien, naar Maskinen ikke vilde gaa ogsaa, — det kunde være saa lidet, som gjorde det.

Men Humøret fik man nok ikke lade gaa ud over den, for da sa' den bare spændt nei!

Hun sad saa optat disse Dagene paa, om Kielsberg klarede Husleien, — den var blet forhøiet ogsaa til Sommeren, — og Fru Thorsen kunde vist faa to Leiere for én nu paa denne Tid af Aaret ...

— Der kjørte Vognen ind igjennem Portrummet! Fruen og Frøkenerne var steget af ved Gadedørstrappen.

Maden havde staat færdig, og Suppeterrinen blev baaret ind i en Fart, Grossereren likte aldrig at vente. — Og Maisa fik ogsaa sit Bræt med opøst Suppe og deilig sprængt Oksebryst med Stuing til.

De var saa høirøstede, — og sligt Prat og Liv idag inde ved Bordet. Juristen og Anton snakkede, og Fruen og Signe la sig ind med.

„Skal ikke Jomfru Jons ha sig et Glas Øl til Saltmaden?" raabte Grossereren, da Lena bar ind Fadene; — hun hørte paa Stemmen, han var rigtig i Lune — — —

De sad aldrig længe tilbords der i Huset; Grossereren var saa hastig af sig, og han sa nogetslags kort kvikt, før han gik op for at sove Middag.

Efter Bordet kom Frøkenerne ud for at bese Signes Kjole og, hvad Maisa havde udrettet, medens

de var borte; og Anton gik og plystrede ind og ud kalvbenet og fedladen.

„Nu véd De, hvormeget der skal til, for at et Fruentimmer kan bli gift, Jomfru Jons," kastede han ind, uden at nogen svarte ... „Før De kan stable op slig en Haug med Skjørter og Kjoler, maa De ikke understaa Dem til at ta en Kjæreste, hører De! — — De tænker naturligvis aldrig paa sligt De — he he he."

Han saa, Moderen kom, og drev indover Gulvet.

Han var begyndt slig at jøne paa det sidste; hun havde saa tydelig skjønt, at det var, siden han traf hende ved Lygtepælen den Theateraften ...

Signe stod og viftede lidt op for Ledigheds Skyld med Armene for at kjende paa Ærmeringingen, medens Maisa rettede og fæstede med Knappenaaler paa den lyse fine Uldmouselins Morgenkjole.

„ ... Dette kan ende underligt, det Mor!" kom Anton ind. — „Det kan det saa vist, som jeg heder Anton! — Statsraaden kalder ikke Far op og spør om hans Tanker om Handelsloven uden, at der er en Mening med det —"

„Du véd da, Far ikke har Tanke paa sligt," indvendte Fruen med Vægt.

— — „Og saa ender det med et" — han skrev et Kors paa Brystet.

„Far har jo ikke den ringeste Sans for den Slags, véd Du."

Anton plystrede nu sin Anskuelse —

„Pas paa — pas paa!"

Fruen undersøgte omhyggelig, om Morgenkjolen sad:

„Ja det er jo saa godt som hjemmesyd bare kan være, Signe."

„Elegant!" — erklærede Anton og gik rundt om hende ... „med den skal den unge Frue spasere paa en eller anden Altan i Schweitz, — beskue Finsterahrhorn, Mont-Blanc og saa videre —"

„Han har faat det saa ufordragelig nu om Dagene Anton," sa Arna, — „han væver saa herinde."

„Det er nok værre det, at hun skal beskues," mente Mama; — „der vrimler naturligvis af fornemme fremmede, som nok ikke tar Dragter fra Jomfru Jons, — kan Du skjønne ... Ikke for det, der er da ogsaa adskillige her hjemme, som forskriver."

„Du har da Raad til at gjøre saa meget Du vil af det, Mor!" henkastede Signe.

„Jeg? — — jeg har nu hjulpet mig i saa mange Aar med det, jeg kunde faa kjøbt her i Byen ... Men de, som er lidt Herskaber, tar dem jo fra Udlandet —"

„Og det kan jo saa godt hænde, at Far og Du blir budne paa Slottet og i Stiftsgaarden — nu, Mor." —

Saa var det da tilslut en Peignoir, som skulde maales ud og sys i Eftermiddag, og de fik Modejournalen ind for at udfinde Façonen.

„Hvad synes Du? — End den, Mor? — — eller den? Jeg tar den jeg — hvad Mor?" —

„... Jeg staar rigtig og tænker paa, — om det blev saa, at I lagde Veien om Paris, Signe? — — Du skulde holde lidt paa den Ruten, synes jeg, — saa kunde vi kanske faat kjøbt et og andet hjem ogsaa. — — — Det kan være noksaa sikkert at ha Dragter, som man véd, staar for Kritiken, — om man kunde bli nødt nogengang til at repræsentere lidt ... Det blev jo saadan udmærket Anledning, og Du véd, hvordan jeg vil ha det" — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — Maisa var nok saa fornøiet, da hun drog hjemover om Kvælden og var færdig med altsammen hos Tranems. Og saa vel, som det havde gaat hele Tiden; det Hus havde hun da sikkert nok!

Nu havde hun en otte Dages Arbeide hos Konsul Schou, inden de skulde til Søbad i Aasgaardsstrand.

Det var nu der, hun trivedes bedst alligevel af alle de Steder, hun vankede, — det var Folk, som holdt én i Agt det og skjønte, at en fattig ogsaa kunde være ærlig ...

Men saa var hun ikke borthestilt heller mere for Sommeren. Og de reiste paa Landet nu den ene efter den anden ...

Hun var netop skraad fra Slagterboderne over i Storgaden, da Kielsberg stoppede hende midt paa Fortoget. Han kom, saa det blinkede og blikstrede i Brillerne —

„Jo, De fik da Ret, Maisa, — det faldt ganske rigtig ned paa Næsen af mig, og De kan tro, jeg snappede til! — Der kommer et svensk Skuespillerselskab paa Klingenberg i Sommer, og den, som fik kapret til sig Ansættelse som Recensent med tolv Daler Maaneden, det var jeg det, — akkurat, som jeg gik og tænkte paa at skele hen i Avertissementerne efter Huslærerpost! — Saa opsætter man Fortvivlelsen til Høsten."

Han var saa ivrig; det var ikke om andet end alt det, han skulde udrette, naar han drev paa som et Jern nu i tre Maaneder og gjorde en Dag til halvanden, — bare friskede sig om Kvældene paa Klingenberg ...

— „To Fribilletter — og halvotte — efter første Akt — hvad Maisa? — Tror De ikke, vi kunde ha det noksaa fornøielig der?" —

Jo det stod det ikke paa, mente Maisa.

„Og har De nu trællet fra Dem hos Tranems da?"

„Jeg mener, det er rent en Lykketorsdag idag, jeg," lo hun, — „det har været bare Solskin der i Huset ogsaa. Der var saadant Humør idag saa ... De holder nok svært paa at komme op i Fiffen, — og Grossereren havde været kaldt til Statsraaden ogsaa, hørte jeg."

„Aha saa, — kaldt op til Statsraaden! — Og

hele Huset skinner? ...... Det skal jeg sige Dem, hvoraf det kommer: — Der blir en Statsraadspost ledig; han tar Afsked den gamle i Revisionen, — og saa mener man, at der bør én fra Handelsverdenen ind i Regjeringen; — idag stod der just en fulminant Artikel i Avisen om den Ting. — Saa har de vel faat sine store Drømme der i Huset; — her er fælt meget af ledige Ærgjerrigheder om Dagene."

Nei, om Maisa skulde komme til at sy i et Statsraadshus ogsaa nu! — Men, det var sandt, — de vilde jo forskrive fra Paris; Søstrene Berg gjorde det ikke længere engang —

Jo—o, nu forstod hun saa greit, hvad der gik af dem idag! —

Luften laa tung og hed og uigjennemsigtig over den halvt uddøde Hovedstad. Af Gadestene og Trævægge stod Steghede, af Murhusene Bagerovnslummerhede; — udenfor Bryggerne laa Vandet lunket, dødt med alskens Træstikker og flydende Affald i; — om Ankerkjættingerne samlede Sjøen en olieagtig Hinde med blaalig Perlemorsglans, og viklede sig en Manet eller saas én dybt ned i det grønne. Hullede Fiskekister laa og flød og gulpede tørstegte ovenpaa i Kanten; — — — og sagte mat Dødvand udover mod Hovedøen — ikke Spor af Speil i det ... Akershus's Fæstningsodde med Mure og Volde og Træer og Brygger, Seilbaade ved Pælene og okkergule Badehuse var sovnet ind og vaagnede ikke engang ved at dens egne Kanoner skjød til Skive mod en flydende Blink, og Kuglerne hoppende satte Skumstøtter langt udover. Ekeberg og Grønlien var halvt forsvundne, Oslo og Grønlandsleret laa og gispede, og nede ved Mundingen af Akerselven hørtes den monotone Hamren paa Jernplader fra Nylands mekaniske Værksted. Landeveien op til

Grefsen rækede sig i Solen ud til den firdobbelte Længde og lod én sluge Lerstøv og græde Øinene betændte, saa man saa som i Taage og stansede stegt og sved ved alle Bakkerne, der havde formeret sig til det uudholdelige baade i Drøihed og Mængde. Man hjalp sig lidt ved at se tilbage og tænke paa Kvalmen dernede, — Hededimmen laa rugende urørlig, uophørlig med et og andet mat Blink i over Stadens Hustage, uden et Vindpust i sig, — Træerne i Alléerne støvede og sløvede med hængende Blade opgivne af Tørst, medens Spurvene badede sig i Sandet nedenunder. Og i Gaderne forsøgte Vogne med Vandsprøiter forgjæves at forfriske Brostenene —

Ødt og dødt, stille og kvalmt ...

Men om Kvældene var der Liv; — Folk skulde ud til Klingenberg Theater og se paa Gurli! — — Der var en hel Gurlifeber udbrudt blandt Hovedstadens Sommerpublikum, og fuldt, kogende varmt Hus hver Aften med Luftning fra Dørene og et svedende, tætpakket Publikum, Straahat i Straahat, helt ud til Indgangene. — Der var Klappen og stormende Fremkaldelser, Regn med Blomster, saa ofte Teppet faldt, — og en surrende Strøm af snakkende, interesserede Mennesker, som maatte lufte og svale Heden af sig ude i Etablissementets Gange og Forfriskningssteder ...

Og for hver Kvæld sneg Feberen sig videre; man reïste ind langt ude fra Løkker og Villaer baade tillands og sjøs for at se Gurli — —

Maisa var hos Bager Antonisen nu om Dagene; — det var græsselig hedt der, Gaardsrummet lumrede fra Bagerovnen, og det kjendtes helt ud til Stuen bag Butiken, hvor hun sad. Og saa al Solen deres! — lige ind i Ruderne, saa de maatte ha saameget Gardin for, at det blev aldeles mørkt, skulde de berge sig.

Men glad var hun, fordi hun var kommet til at

sy der igjen nu, saa mange af de, hun ellers havde Søm hos, var paa Landet. Det var ikke saa let at finde Arbeide midt paa Sommeren. I Vinter havde hun været saa heldig og havt saagodtsom hver evige Dag besat; — men fra Juni kom, havde der været nok saa meget Studering paa, hvordan hun skulde klare sig; — hun havde maattet sidde ledig baade den ene og den anden Dag og set til at faa hjulpet sig med Søm, som hun kunde ta hjem til sig. Synderlig rar Fortjeneste blev der ikke af det; og ikke var det saa let heller, altid at faa sanket saavidt sammen, at det blev ordentligt Arbeide for hele Dagen, — saa det havde faat staat til nu baade her og der, baade hos Bager og Kjøbmand; — hun havde nok faat Lykke til at ta paa Kridt.

Og paa Kaffe og Brød havde det gaat i de sidste to Uger, før hun nu igjen havde truffet Madam Antonisen og faat Arbeide der. — Madam Antonisen havde set skjævt til hende helt fra i Vinter før Jul, da hun gjorde Ophævelser med at komme. —

Det var rigtig saa godt at være i skikkeligt Hus igjen! — Det var det ferske, varme Brødet til Kaffeen, naar hun kom der, mens det endnu kjølede i Skyggen Klokken otte, og Dørklokken ikke stod to Minuter ude i Butiken. Men saa blev det da varmt nok, naar hun fik siddet lidt, fra denne velsignede Bagningen, som Svendene og Drengene havde været oppe med hele Natten.

Og Snakket og hele Humøret der i Huset stod jo paa, enten denne Deigen havde hævet sig rigtig eller ikke. Antonisen var ikke grei de Dage, Brødet havde Ulykken med sig og blev for tungt og fast eller sprak; — han skjændte og dominerede og vilde sige op Svenden, som ruinerte ham, sa han, og figede op Ungerne, naar de kom iveien.

Hun havde gjort sig nok saa smaa for at bli Godvenner igjen med Madam Antonisen; — men der var ingen anden Raad, vilde hun se Skillingen i Haanden igjen.

Og Penge maatte hun ha, skulde hun kunne komme ud paa Klingenberg Theatret med Kielsberg og greie sig med Pynten og Hanskerne og det, som skulde til for at se ordentlig ud.

Men huf, hvor én altid skulde vri' sig og svede for de Pengene! ... Hun kunde ikke med den gamle Hatten længere — saa ofte, hun havde pudset den op nu —

Hun havde bedt Madam Antonisen om at faa for fire Dage forud. Men det kom an paa Antonisen, hvad Humør han var i; — og det kom nok igjen an paa Deigen, — at han ikke gik og turede paa, at han blev ruineret igjen.

Hun havde ikke set ham endnu idag, — og Brødet til Kaffeen, — hun studerede det med sine Tvivl uden rigtig at komme til noget fast, — det var vist ikke tungt, ikke saa let og luftigt heller — — saadan middels Bagning vel, — saa det kom an paa —

De havde ikke mere end saavidt Klæder paa nogen i Huset for Heden; — og Antonisen kom ind forpustet og rød og sved og tørkede sig om Ansigtet og i Nakken; — det saa ud som Uveir, — det var nok det, hun havde kjendt paa Brødet. —

Nei han var i godt Humør, det hørtes paa Stemmen. — — Jo, nu saa hun det, Brødet var fint det — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Maisa havde været i Theatret ret som det var i Sommer, naar Kielsberg bød Billet. De havde ogsaa mødtes paa Bryggen en Søndag Eftermiddag og taget med Baad over Havnen til Grønlien og Ekeberg — og nu talte han om en anden Søndagstur opover til Maridalsvandet.

Saa knebet og ondt, det kunde være mangengang nu om Dagene, og, om hun ikke vidste noget for sig til de næste, — naar hun skulde didud paa Theatret, var det som strøget af hende altsammen

... Hun mærkede, hun ordentlig gik og lo bare, fordi hun kjendte Billetten i Lommen.

Han havde det svært stakkar, med al denne Læsningen og saa træt ud ofte, naar hun traf ham derudenfor ved Indgangen.

Men kunde hun være ham til nogen Trøst saa —

Det friskeste, han vidste, sa han, det var hende, naar hun kom slig, saa det lyste af hende, fordi hun skulde more sig.

Hun maatte jo være forsigtig paa saa mange Kanter, det begreb han ogsaa. — For ikke gik det an, at nogen vidste om det derhjemme i Gaarden, allermindst hos Dørums eller Fru Thorsen, at de to var ude sammen paa Moro; — de vilde fattet Tanker, og Dørums ikke ventet længe med Opsigelsen. De skiltes da ogsaa altid ved Hjørnet af Brogaden de Aftener, de gik hjem sammen, for ikke at bli set paa de Kanter, og hun maatte passe at komme en god Stund ind af Porten før ham.

Og ude paa Klingenberg kunde hun jo saa let møde baade den ene og den anden fra Husene; — Anton Tranem og Jakob Schou havde hun set Snuppen af flere Gange derfremme; og det kvap skikkelig i hende en Aften, hun og Kielsberg var ude mellem Akterne ... Hun skrællede netop en Appelsin og bød ham, da hun kom til at se sig om. Et Stykke bag dem blandt Publikum gik saamæn Fru Tranem og Tante Rask og Grete og Arna med Theodor; — de var vist kommet ind fra Løkken for at se Gurli. Og hun fik da Fart paa sig for at komme ind i en af Spasergangene og faa Buskene vel mellem dem ...

En kunde jo være for ængstelig; — men, sad ikke siden baade Fruen og Tante Rask derinde i Theatret og keg med Kikkerterne bagover i Mørket, retsom det var; — hun havde ikke godt af sig hele den Aften.

Kielsberg havde gjort det saa, at de fik Siddeplads i Parterret, saa de havde Udgangen bag sig, naar de drog ud mellem Akterne, og ikke behøvede at gaa fremover i det stærkeste Lyset. Og forresten fik det saamæn være, — ved Armen hans vilde hun nu gaa, naar han bød hende den, og de skulde ud i Haven og faa en Appelsin og Brus eller Øl.

Han mødte ellers ofte nogen, han kjendte, derude og hilsede paa, og var da nok saa forsigtig med at gaa afveien for ikke at sætte hende ud for noget. — Men engang, de gik sammen der, — hun maatte le endda naar hun tænkte paa det, — og de traf en ung Doktor, som tog til Hatten og satte store Øine og saa efter dem, strøg han nok saa stolteligen og værdig med hende bortover til Lysthuset, hvor han vilde bestille Øl.

„Det gik nok over min gode Ven Kamstrups Fatteevne det, at jeg skulde ha ordentlige Damebekjendtskaber," sa han rent kryt.

„... Det er ogsaa en af Møierne at holde sig sine Kammerater fra Livet, Maisa! — Man vil ikke ha dem til at kige ind i sin Fattigdom ..."

Han sad og skrev med Blyant til Avisen om Skuespillet endnu, medens det ringede til næste Akt —

„Nei nei, bli siddende her, Maisa" —

Og neimæn, om hun brød sig om Stykket! ...

VI.

Det var ingen Nød om Arbeide længere nu. Midt i August var de kommet hjem hos Jürgensens, og Maisa havde havt nok at gjøre baade der og hos Konsul Schous og Brandts med Høstdragter.

Tranems havde ogsaa budsendt hende; men hun havde slet ikke kunnet love sig did før første Uge i September; det var sent nok, — de gik alle fire der og ventede paa Pudsen for at kunne vise sig ude.

Nu havde hun siddet der i flere Dage alt. — Fruen var blid og huskede hende med Chokolade, naar der kom Visiter om Formiddagen, eller med The om Eftermiddagen, — de havde jo sligt Brug for hende.

Men Maisa mærkede straks første Dagen, hun sad der, at der ligesom var kommet mere Sving i det hele her nu. De snakkede om nyt fint Brüsselerteppe til Stuen og mørke Ribses Gardiner.

Og havde ikke Karelius, Kudsken, alt faat to smaa blanke Knapper i Kraven paa Frakken sin, — bi lidt, det blir nok til Snorer og Lidser ogsaa! — — aldrig før havde hun vidst, han hed saa stort som Svendsen, som de nu raabte paa.

Saa det var vel saa, at det retnu blev Statsraadinde, Fruen skulde kaldes. Det stod jo paa Udnævnelse nu hver Dag, havde Kielsberg sagt.

Men kjedeligt var det med denne Anton, som gjorde sig saa ofte Ærind gjennem Forværelset og jønte og vilde indlade sig med hende! — Det var slet ikke mere end saavidt, hun likte hele Maneren hans, naar han blev staaende der og forsøgte sig; — han havde slig lei Plir bagom i de lyse Øinene og var blet rigtig paagaaende, saa hun gav sig tæt ivei med det, hun havde for sig, for at vise, hun ikke vilde ha det mindste med den Junkeren.

Men det lumrede om Ørene; — han maatte vist ha set hende paa Klingenberg i Sommer alligevel, og faat en Mening om hende ......

Det var nok lidt tomt for Fruen efter Signe, hun kunde vel ikke snakke saa rigtig ud, det hun tænkte, til Arna. Og Grete havde nu faat Opdragelsen saa rent hen i en anden Tid i Huset; —

hun stod der med de raadløse Øinene sine og lod dem føre paa sig, hvad de vilde, Visitkaaber og Visitdragter.

Fruen spaserede hen til Statskonduktørens hver Formiddag; de skulde ha det svært fint hos sig; Grossereren havde da leveret ti tusind Daler kontant paa Brættet i Medgift, fortalte Arna.

Men Maisa maatte sige i sit Hjerte, at naar de fik forskrevet fra Paris saa elegante Høstplag — baade Fruen og Frøken Grete og Arna, — og det saa maatte rent ud sprættes op og forandres i Maalene og sys om igjen, saa var det ligesom Bomuld i Ulden alligevel med denne udenlandske Herligheden. — Snittet og Façonen blev jo hængende ved naturligvis og saa det fine Udstyret; — men jamæn blev det nok saa meget norsk i det ogsaa; — og saa dyrt! — at det var gjort slig ved herhjemme, maatte jo ingen vide om for alt i Verden! —

Der kom Georginer og Høstblomster ind fra Løkken til Vaserne i Værelserne, og Æbler og Pærer og Kurve med Ribs og Solbær til Syltning. Hele Sukkertopper blev bragt over Gaarden fra Boden for at smeltes i den store, fortinnede Messingkjedel, og Tante Rask stod der i Kjøkkenet mellem Krukker og Svineblærer og Baand til at binde om dem.

Hun svævede ind og ud med langt hvidt Forklæde, Kjoleskjørtet opbrættet og med en eller anden glødende Prøve paa en Asjet, som hun blæste paa og kjølte underveis, for at høre, om Fruen trode, det blev stivt, og forlangte Arna ud for at hjælpe til med at plukke og rense Bærrene, og for hver Gang kom der en Lugt af brændt Sukker gjennem Kjøkkendøren fra Komfyren.

Det brasede og smettrede og sprudede dernede af det, som kogte; — det var som en hel Sus der idag. —

Tranems havde ogsaa budsendt hende; men hun havde slet ikke kunnet love sig did før første Uge i September; det var sent nok, — de gik alle fire der og ventede paa Pudsen for at kunne vise sig ude.

Nu havde hun siddet der i flere Dage alt. — Fruen var blid og huskede hende med Chokolade, naar der kom Visiter om Formiddagen, eller med The om Eftermiddagen, — de havde jo sligt Brug for hende.

Men Maisa mærkede straks første Dagen, hun sad der, at der ligesom var kommet mere Sving i det hele her nu. De snakkede om nyt fint Brüsselerteppe til Stuen og mørke Ribses Gardiner.

Og havde ikke Karelius, Kudsken, alt faat to smaa blanke Knapper i Kraven paa Frakken sin, — bi lidt, det blir nok til Snorer og Lidser ogsaa! — — aldrig før havde hun vidst, han hed saa stort som Svendsen, som de nu raabte paa.

Saa det var vel saa, at det retnu blev Statsraadinde, Fruen skulde kaldes. Det stod jo paa Udnævnelse nu hver Dag, havde Kielsberg sagt.

Men kjedeligt var det med denne Anton, som gjorde sig saa ofte Ærind gjennem Forværelset og
jønte og vilde indlade sig med hende! — Det var
slet ikke mere e[illegible]vidt, hun likte hele Maneren
hans, n[illegible]an [illegible]aaende der og forsøgte sig;
— ha[illegible]lir bagom i de lyse Øinene
og v[illegible]aende, saa hun gav sig tæt
ivei[illegible]le for sig, for at vise, hun
ikk[illegible]ste med den Junkeren.
[illegible] Ørene; — han maatte vist
ha[illegible]genberg i Sommer alligevel,
o[illegible] hende ......
[illegible] for Fruen efter Signe,
[illegible]tomt saa rigtig ud, det hun
[illegible]snakke havde nu faat Opdra-
[illegible] Grete anden Tid i Huset; —
[illegible] i en

hun stod der med [illegible] og lod dem føre paa sig [illegible] og Visitdragter.

Fruen spaserede [illegible] hver Formiddag: [illegible] vært ind hos sig: Grossereren [illegible] tusind Daler kontant paa Bre[illegible] Arna.

Men Maisa maatte [illegible] at naar de fik forskrevet fra Paris [illegible] Hostplag baade Fruen og Frøken [illegible] og Arna. — og det saa maatte rent [illegible] op og forandres i Maalene og sys om igjen, saa var det ligesom Bomuld i Ulden alligevel med denne udenlandske Herligheden. — Snittet og Fa[illegible]onen blev jo hængende ved naturligvis og saa det fine Udstyret; — men jamæn blev det nok saa meget norsk i det ogsaa. — og saa dyrt! — at det var gjort slig ved hel hjemme, maatte jo ingen vide om for alt i Verden! —

Der kom Georginer og Høstblomster ind fra Løkken til Vaserne i Værelserne, og Æbler og Pærer og Kurve med Ribs og Solbær til Syltning. Hele Sukkertopper blev bragt over Gaarden fra Boden for at smeltes i den store, fortinnede Messingkjedel, og Tante Rask stod der i Kjøkkenet mellem Krukker og Svineblærer og Baand til at binde om dem.

Hun svævede ind og ud med langt hvidt Forklæde. Kjoleskjørtet opbrættet og med en eller anden rødende Prøve paa en Asjet, som hun blæste paa og kjølte underveis, for at høre, om Fruen troede, det blev stivt, og forlangte Arna ud for at hjælpe til med at plukke og rense Bærrene, og for hver Gang kom der en Lugt af brændt Sukker gjennem Kjøkkendøren fra Komfyren.

Det brasede og smettrede og sprudede dernede af det, som kogte; — det var som en hel Sus derude. —

Maisa sad og syde og tænkte paa, at hun skulde møde Kielsberg iaften ...

Hun var som paa Livet hver Gang, hun skulde træffe ham, — det var jo ingen Endskab at se, naar hun saa rent gav sig hen i dette ... Men ikke skjønte hun, hvad hun havde havt at glæde sig til før i Verden. Hun huskede paa, hvordan hun gik der alene hjemover i Mørke og Regn og alskens Veir — — fra Sømmen og i Sømmen og til den igjen — og kogte Kaffe og grundede paa Kjolerne ...

Bare ifjor ved denne Tid! —

Ja da ja; hun havde ikke vidst noget bedre dengang —

Han var jo saa gruelig snil og ligesom saa oprigtig og fortalte hende om alting; — men, hvad han egentlig kunde tænke og mene om, hvordan det kunde bli engang frem i Tiden ...

Han gik og fortalte hende om, hvordan han havde havt det deroppe i Nordland, da han var Barn, — der maatte være meget underligt paa de Kanter — — og det var næsten som han tænkte, hun kunde bli med nogengang deroppe — for Doktor der vilde han være —

Her en Kvæld kom han fra Byen med en hel fæl ferniseret Hjerneskalle i en Pakke. Han skulde bruge den ved Læsningen og gik og morede sig over, hvor ræd Tilla vilde bli, naar hun kom med det varme Vandet til Theen og saa den ligge der paa Bordet.

Det nyttede ikke, — Maisa maatte og skulde se paa den og holde den i Haanden; — og jamæn gjorde hun det da ogsaa!

Og saa gik han og snakkede om Nerver og Arterier, og, at Hjertet hendes bare var et Pumpeværk. Naar det var noget, hun ikke forstod, keg hun bare paa Kastet med Hodet og Haaret der paa Siden ned i Brilleøinene — det gjorde lige godt, bare han havde nogen at snakke for. —

Huf, hun var nok saa dødelig angst for — at det skulde bli saa, at han maatte reise ud og bli Huslærer igjen; — han vilde ikke gaa og dreie Lermøllen her i Byen, sa han, naar Dagene bare gik med til at tjene det, han skulde leve af, saa han ingenting fik læst — der blev ingen Eksamen af det. Han havde sagt saa mange Gange nu, at uden hende vilde han alt ha git sig paa det og tat Post ...

Han kunde være saa grætten, fordi han havde maattet staa og vente og kaste bort sin Tid, naar hun kom for sent nogetsteds fra, og de skulde mødes, eller, naar hun ikke vilde bli forlænge ude for deres Skyld hjemme i Gaarden. Han kunde kalde hende pertentlig og smaalig og gaa hende igjennem paa al Vis, snakke om, at Sypiger absolut maatte ha nogen smaaagtige, pinodige Sider, — det hørte til Racen det! — og saadant noget — hegle paa helt, til han havde turet Humøret af sig.

Det hjalp ikke, hvad Lune han var i, og hvad han snakkede om, det var lige morsomt, naar det bare var ham saa; — han kunde, saamæn, gjerne faat baade dængt og banket hende!

Hun havde jo aldrig havt nogen rigtig at fæste sig til, og alle de, hun syde hos, de hang nok ikke stærkere ved end efter Sytraaden alligevel!

Og, skulde hun nu gaat der alene igjen til Vinteren, og ikke havt det at tænke paa, at hun kunde træffe ham, — det vilde blet slukket og mørkt altsammen det. Det var ikke farligt at sige, at det var ham, som var hele Moroen i denne Verden! ...

— Lena kom ind med røde Hænder og dækkede Bordet; hun havde vri'd Saft.

Der var svær Travlhed derude i Kjøkkenet idag. — Og Tante Rask sendte en gruelig sød Plommesuppe ind til Middagen; — hun kunde ikke gaa ind fra det, før alt var færdigt.

Bagefter var de i Kjøkkenet og Spisekammeret og skulde se over Krukkerne og Flaskerne og skrive Sedler til at fæste paa, naar de var afkjølede. —

„Uf, — at jeg skal ha den gamle Vaarkaaben idag ogsaa, — saa nær den nye nu var færdig! ...“ Arna kom ind med sprikende Bærfingre; hun maatte skynde sig og ta paa sig, hun skulde ud til den franske Timen sin. — „Og jeg, som maa gaa Grottebakken lige forbi Schous!“

Hun slikkede va'rt ved Munden med Tungespidsen; hun havde vist brændt den og vilde ikke være ved, at hun havde forsmagt sig. — —

— — „Er de — er de — alle derude?“ ... sa Anton forsigtig i Døren; — der var han idag igjen!

„Jeg har ikke rigtig lagt Mærke til det,“ — Maisa traadte Dobbelttraadmaskinen, saa det durede.

Han blev staaende lidt uvis, — lysblond med Guldbriller og Guldkjæde paa Vesten.

„Og De sidder her saa ganske alene, Maisa!“ flirede han og nærmede sig.

„Aa ikke saa alene endda, Hr. Tranem, — Deres Søster har netop været her.“

„Og hvad syr De paa for noget fint idag da?“

„Just akkurat det samme som igaar.“

„Saa saa, Pariserkaaben! ...... De rækker ikke langt, de stakkars én Mark og seks Skilling om Dagen, De —, naar én vil more sig lidt. — Men De vil vel aldrig more Dem, De Maisa! De ser ikke til den Kant engang De ...“

Han stod der og vuggede og plirede med Fingrene i Vestelommen.

„Jeg har rigtig ikke Tid til at svare Dem, Di!“

„Saa saa, — he, he, he, — natyrlig — natyrlig, — saa spansk saa! ...

Hvad siger De om en Femdalerseddel — for Eksempel til at more Dem for imorgen Aften ude paa Ballet paa Klingenberg, De véd?“ ...

Han tog til Vestelommen og kastede en blaa Femmer i Fanget paa hende.

„Gaa væk med den, siger jeg! — Der ... der — værsaagod, — eller jeg kaster den."

Hun rakte den mod ham.

„Snik snak," — lo han — — „Aa, aa, aa snak, Maisa! — ta, hvad De faar. — Det er da ikke noget ondt i det. Jeg siger det da ikke til nogen, kan De tænke."

„Vil De ta den igjen — straks?" ...

Hun reiste sig og slængte Sedlen til ham paa Gulvet, da Tante Rask i det samme kom ind fra Kjøkkendøren.

Maisa rev Sytøiet op fra Gulvet og satte sig braat igjen.

„Er Far gaat paa Kontoret, Tante?" spurgte Anton befippet.

„Jeg tænkte, Du maatte vide, at han er gaat op for at sove idag som ellers ..." Frøken Rask saa til den anden Side og var frygtelig stram; — Femdalersedlen laa der nede ved Bordbenet.

„Naa det var ikke andet, jeg vilde jeg, Jomfruen kunde ikke sige mig noget om det," — sa han og skyndte sig ind igjen, som han havde travelt.

„Jeg maa sige, jeg trode ikke, det var Dem, som havde noget med at besvare saadant, Jomfru Jons," bemærkede Frøken Rask oprørt.

„Jeg kan ikke for, at Hr. Tranem kommer slig og spør, Frøken!" svarte hun glødende med Taarer i Øinene. Femdaleren laa der og brændte paa Gulvet for hende; — — men hun kunde jo ikke gi sig til at ta den op og række den frem nu, naar hun havde været saa dum ikke at gjøre det straks. Det vilde set ud, som hun alligevel havde tat imod den ......

— Maisa sad der alene igjen; hun arbeidede med at faa Bugt med noget ustyrligt inde i sig, — snakke fra alligevel, hvordan det var gaat til!

sy der igjen nu, saa mange af de, hun ellers havde Søm hos, var paa Landet. Det var ikke saa let at finde Arbeide midt paa Sommeren. I Vinter havde hun været saa heldig og havt saagodtsom hver evige Dag besat; — men fra Juni kom, havde der været nok saa meget Studering paa, hvordan hun skulde klare sig; — hun havde maattet sidde ledig baade den ene og den anden Dag og set til at faa hjulpet sig med Søm, som hun kunde ta hjem til sig. Synderlig rar Fortjeneste blev der ikke af det; og ikke var det saa let heller, altid at faa sanket saavidt sammen, at det blev ordentligt Arbeide for hele Dagen, — saa det havde faat staat til nu baade her og der, baade hos Bager og Kjøbmand; — hun havde nok faat Lykke til at ta paa Kridt.

Og paa Kaffe og Brød havde det gaat i de sidste to Uger, før hun nu igjen havde truffet Madam Antonisen og faat Arbeide der. — Madam Antonisen havde set skjævt til hende helt fra i Vinter før Jul, da hun gjorde Ophævelser med at komme. —

Det var rigtig saa godt at være i skikkeligt Hus igjen! — Det var det ferske, varme Brødet til Kaffeen, naar hun kom der, mens det endnu kjølede i Skyggen Klokken otte, og Dørklokken ikke stod to Minuter ude i Butiken. Men saa blev det da varmt nok, naar hun fik siddet lidt, fra denne velsignede Bagningen, som Svendene og Drengene havde været oppe med hele Natten.

Og Snakket og hele Humøret der i Huset stod jo paa, enten denne Deigen havde hævet sig rigtig eller ikke. Antonisen var ikke grei de Dage, Brødet havde Ulykken med sig og blev for tungt og fast eller sprak; — han skjændte og dominerede og vilde sige op Svenden, som ruinerte ham, sa han, og figede op Ungerne, naar de kom iveien.

Hun havde gjort sig nok saa smaa for at bli Godvenner igjen med Madam Antonisen; — men der var ingen anden Raad, vilde hun se Skillingen i Haanden igjen.

Og Penge maatte hun ha, skulde hun kunne komme ud paa Klingenberg Theatret med Kielsberg og greie sig med Pynten og Hanskerne og det, som skulde til for at se ordentlig ud.

Men huf, hvor én altid skulde vri' sig og svede for de Pengene! ... Hun kunde ikke med den gamle Hatten længere — saa ofte, hun havde pudset den op nu —

Hun havde bedt Madam Antonisen om at faa for fire Dage forud. Men det kom an paa Antonisen, hvad Humør han var i; — og det kom nok igjen an paa Deigen, — at han ikke gik og turede paa, at han blev ruineret igjen.

Hun havde ikke set ham endnu idag, — og Brødet til Kaffeen, — hun studerede det med sine Tvivl uden rigtig at komme til noget fast, — det var vist ikke tungt, ikke saa let og luftigt heller — — saadan middels Bagning vel, — saa det kom an paa —

De havde ikke mere end saavidt Klæder paa nogen i Huset for Heden; — og Antonisen kom ind forpustet og rød og sved og tørkede sig om Ansigtet og i Nakken; — det saa ud som Uveir, — det var nok det, hun havde kjendt paa Brødet. —

Nei han var i godt Humør, det hørtes paa Stemmen. — — Jo, nu saa hun det, Brødet var fint det — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
— —

Maisa havde været i Theatret ret som det var i Sommer, naar Kielsberg bød Billet. De havde ogsaa mødtes paa Bryggen en Søndag Eftermiddag og taget med Baad over Havnen til Grønlien og Ekeberg — og nu talte han om en anden Søndagstur opover til Maridalsvandet.

Saa knebet og ondt, det kunde være mangengang nu om Dagene, og, om hun ikke vidste noget for sig til de næste, — naar hun skulde didud paa Theatret, var det som strøget af hende altsammen

... Hun mærkede, hun ordentlig gik og lo bare, fordi hun kjendte Billetten i Lommen.

Han havde det svært stakkar, med al denne Læsningen og saa træt ud ofte, naar hun traf ham derudenfor ved Indgangen.

Men kunde hun være ham til nogen Trøst saa —

Det friskeste, han vidste, sa han, det var hende, naar hun kom slig, saa det lyste af hende, fordi hun skulde more sig.

Hun maatte jo være forsigtig paa saa mange Kanter, det begreb han ogsaa. — For ikke gik det an, at nogen vidste om det derhjemme i Gaarden, allermindst hos Dørums eller Fru Thorsen, at de to var ude sammen paa Moro; — de vilde fattet Tanker, og Dørums ikke ventet længe med Opsigelsen. De skiltes da ogsaa altid ved Hjørnet af Brogaden de Aftener, de gik hjem sammen, for ikke at bli set paa de Kanter, og hun maatte passe at komme en god Stund ind af Porten før ham.

Og ude paa Klingenberg kunde hun jo saa let møde baade den ene og den anden fra Husene; — Anton Tranem og Jakob Schou havde hun set Snuppen af flere Gange derfremme; og det kvap skikkelig i hende en Aften, hun og Kielsberg var ude mellem Akterne ... Hun skrællede netop en Appelsin og bød ham, da hun kom til at se sig om. Et Stykke bag dem blandt Publikum gik saamæn Fru Tranem og Tante Rask og Grete og Arna med Theodor; — de var vist kommet ind fra Løkken for at se Gurli. Og hun fik da Fart paa sig for at komme ind i en af Spasergangene og faa Buskene vel mellem dem ...

En kunde jo være for ængstelig; — men, sad ikke siden baade Fruen og Tante Rask derinde i Theatret og keg med Kikkerterne bagover i Mørket, retsom det var; — hun havde ikke godt af sig hele den Aften.

Kielsberg havde gjort det saa, at de fik Siddeplads i Parterret, saa de havde Udgangen bag sig, naar de drog ud mellem Akterne, og ikke behøvede at gaa fremover i det stærkeste Lyset. Og forresten fik det saamæn være, — ved Armen hans vilde hun nu gaa, naar han bød hende den, og de skulde ud i Haven og faa en Appelsin og Brus eller Øl.

Han mødte ellers ofte nogen, han kjendte, derude og hilsede paa, og var da nok saa forsigtig med at gaa afveien for ikke at sætte hende ud for noget. — Men engang, de gik sammen der, — hun maatte le endda naar hun tænkte paa det, — og de traf en ung Doktor, som tog til Hatten og satte store Øine og saa efter dem, strøg han nok saa stolteligen og værdig med hende bortover til Lysthuset, hvor han vilde bestille Øl.

„Det gik nok over min gode Ven Kamstrups Fatteevne det, at jeg skulde ha ordentlige Damebekjendtskaber," sa han rent kryt.

„... Det er ogsaa en af Møierne at holde sig sine Kammerater fra Livet, Maisa! — Man vil ikke ha dem til at kige ind i sin Fattigdom ..."

Han sad og skrev med Blyant til Avisen om Skuespillet endnu, medens det ringede til næste Akt —

„Nei nei, bli siddende her, Maisa" —

Og neimæn, om *hun* brød sig om Stykket! ...

VI.

Det var ingen Nød om Arbeide længere nu. Midt i August var de kommet hjem hos Jürgensens, og Maisa havde havt nok at gjøre baade der og hos Konsul Schous og Brandts med Høstdragter.

Tranems havde ogsaa budsendt hende; men hun havde slet ikke kunnet love sig did før første Uge i September; det var sent nok, — de gik alle fire der og ventede paa Pudsen for at kunne vise sig ude.

Nu havde hun siddet der i flere Dage alt. — Fruen var blid og huskede hende med Chokolade, naar der kom Visiter om Formiddagen, eller med The om Eftermiddagen, — de havde jo sligt Brug for hende.

Men Maisa mærkede straks første Dagen, hun sad der, at der ligesom var kommet mere Sving i det hele her nu. De snakkede om nyt fint Brüsselerteppe til Stuen og mørke Ribses Gardiner.

Og havde ikke Karelius, Kudsken, alt faat to smaa blanke Knapper i Kraven paa Frakken sin, — bi lidt, det blir nok til Snorer og Lidser ogsaa! — — aldrig før havde hun vidst, han hed saa stort som Svendsen, som de nu raabte paa.

Saa det var vel saa, at det retnu blev Statsraadinde, Fruen skulde kaldes. Det stod jo paa Udnævnelse nu hver Dag, havde Kielsberg sagt.

Men kjedeligt var det med denne Anton, som gjorde sig saa ofte Ærind gjennem Forværelset og jønte og vilde indlade sig med hende! — Det var slet ikke mere end saavidt, hun likte hele Maneren hans, naar han blev staaende der og forsøgte sig; — han havde slig lei Plir bagom i de lyse Øinene og var blet rigtig paagaaende, saa hun gav sig tæt ivei med det, hun havde for sig, for at vise, hun ikke vilde ha det mindste med den Junkeren.

Men det lumrede om Ørene; — han maatte vist ha set hende paa Klingenberg i Sommer alligevel, og faat en Mening om hende ......

Det var nok lidt tomt for Fruen efter Signe, hun kunde vel ikke snakke saa rigtig ud, det hun tænkte, til Arna. Og Grete havde nu faat Opdragelsen saa rent hen i en anden Tid i Huset; —

hun stod der med de raadløse Øinene sine og lod dem føre paa sig, hvad de vilde, Visitkaaber og Visitdragter.

Fruen spaserede hen til Statskonduktørens hver Formiddag; de skulde ha det svært fint hos sig; Grossereren havde da leveret ti tusind Daler kontant paa Brættet i Medgift, fortalte Arna.

Men Maisa maatte sige i sit Hjerte, at naar de fik forskrevet fra Paris saa elegante Høstplag — baade Fruen og Frøken Grete og Arna, — og det saa maatte rent ud sprættes op og forandres i Maalene og sys om igjen, saa var det ligesom Bomuld i Ulden alligevel med denne udenlandske Herligheden. — Snittet og Façonen blev jo hængende ved naturligvis og saa det fine Udstyret; — men jamæn blev det nok saa meget norsk i det ogsaa; — og saa dyrt! — at det var gjort slig ved herhjemme, maatte jo ingen vide om for alt i Verden! —

Der kom Georginer og Høstblomster ind fra Løkken til Vaserne i Værelserne, og Æbler og Pærer og Kurve med Ribs og Solbær til Syltning. Hele Sukkertopper blev bragt over Gaarden fra Boden for at smeltes i den store, fortinnede Messingkjedel, og Tante Rask stod der i Kjøkkenet mellem Krukker og Svineblærer og Baand til at binde om dem.

Hun svævede ind og ud med langt hvidt Forklæde, Kjoleskjørtet opbrættet og med en eller anden glødende Prøve paa en Asjet, som hun blæste paa og kjølte underveis, for at høre, om Fruen trode, det blev stivt, og forlangte Arna ud for at hjælpe til med at plukke og rense Bærrene, og for hver Gang kom der en Lugt af brændt Sukker gjennem Kjøkkendøren fra Komfyren.

Det brasede og smettrede og sprudede dernede af det, som kogte; — det var som en hel Sus der idag. —

Maisa sad og syde og tænkte paa, at hun skulde møde Kielsberg iaften ...

Hun var som paa Livet hver Gang, hun skulde træffe ham, — det var jo ingen Endskab at se, naar hun saa rent gav sig hen i dette ... Men ikke skjønte hun, hvad hun havde havt at glæde sig til før i Verden. Hun huskede paa, hvordan hun gik der alene hjemover i Mørke og Regn og alskens Veir — — fra Sømmen og i Sømmen og til den igjen — og kogte Kaffe og grundede paa Kjolerne ...

Bare ifjor ved denne Tid! —

Ja da ja; hun havde ikke vidst noget bedre dengang —

Han var jo saa gruelig snil og ligesom saa oprigtig og fortalte hende om alting; — men, hvad han egentlig kunde tænke og mene om, hvordan det kunde bli engang frem i Tiden ...

Han gik og fortalte hende om, hvordan han havde havt det deroppe i Nordland, da han var Barn, — der maatte være meget underligt paa de Kanter — — og det var næsten som han tænkte, hun kunde bli med nogengang deroppe — for Doktor der vilde han være —

Her en Kvæld kom han fra Byen med en hel fæl ferniseret Hjerneskalle i en Pakke. Han skulde bruge den ved Læsningen og gik og morede sig over, hvor ræd Tilla vilde bli, naar hun kom med det varme Vandet til Theen og saa den ligge der paa Bordet.

Det nyttede ikke, — Maisa maatte og skulde se paa den og holde den i Haanden; — og jamæn gjorde hun det da ogsaa!

Og saa gik han og snakkede om Nerver og Arterier, og, at Hjertet hendes bare var et Pumpeværk. Naar det var noget, hun ikke forstod, keg hun bare paa Kastet med Hodet og Haaret der paa Siden ned i Brilleøinene — det gjorde lige godt, bare han havde nogen at snakke for. —

Huf, hun var nok saa dødelig angst for — at det skulde bli saa, at han maatte reise ud og bli Huslærer igjen; — han vilde ikke gaa og dreie Lermøllen her i Byen, sa han, naar Dagene bare gik med til at tjene det, han skulde leve af, saa han ingenting fik læst — der blev ingen Eksamen af det. Han havde sagt saa mange Gange nu, at uden hende vilde han alt ha git sig paa det og tat Post ...

Han kunde være saa grætten, fordi han havde maattet staa og vente og kaste bort sin Tid, naar hun kom for sent nogetsteds fra, og de skulde mødes, eller, naar hun ikke vilde bli forlænge ude for deres Skyld hjemme i Gaarden. Han kunde kalde hende pertentlig og smaalig og gaa hende igjennem paa al Vis, snakke om, at Sypiger absolut maatte ha nogen smaaagtige, pinodige Sider, — det hørte til Racen det! — og saadant noget — hegle paa helt, til han havde turet Humøret af sig.

Det hjalp ikke, hvad Lune han var i, og hvad han snakkede om, det var lige morsomt, naar det bare var ham saa; — han kunde, saamæn, gjerne faat baade dængt og banket hende!

Hun havde jo aldrig havt nogen rigtig at fæste sig til, og alle de, hun syde hos, de hang nok ikke stærkere ved end efter Sytraaden alligevel!

Og, skulde hun nu gaat der alene igjen til Vinteren, og ikke havt det at tænke paa, at hun kunde træffe ham, — det vilde blet slukket og mørkt altsammen det. Det var ikke farligt at sige, at det var ham, som var hele Moroen i denne Verden! ...

— Lena kom ind med røde Hænder og dækkede Bordet; hun havde vri'd Saft.

Der var svær Travlhed derude i Kjøkkenet idag. — Og Tante Rask sendte en gruelig sød Plommesuppe ind til Middagen; — hun kunde ikke gaa ind fra det, før alt var færdigt.

Bagefter var de i Kjøkkenet og Spisekammeret og skulde se over Krukkerne og Flaskerne og skrive Sedler til at fæste paa, naar de var afkjølede. —

„Uf, — at jeg skal ha den gamle Vaarkaaben idag ogsaa, — saa nær den nye nu var færdig! ..." Arna kom ind med sprikende Bærfingre; hun maatte skynde sig og ta paa sig, hun skulde ud til den franske Timen sin. — „Og jeg, som maa gaa Grottebakken lige forbi Schous!"

Hun slikkede va'rt ved Munden med Tungespidsen; hun havde vist brændt den og vilde ikke være ved, at hun havde forsmagt sig. — —

— — „Er de — er de — alle derude?" ... sa Anton forsigtig i Døren; — der var han idag igjen!

„Jeg har ikke rigtig lagt Mærke til det," — Maisa traadte Dobbelttraadmaskinen, saa det durede.

Han blev staaende lidt uvis, — lysblond med Guldbriller og Guldkjæde paa Vesten.

„Og De sidder her saa g a n s k e alene, Maisa!" flirede han og nærmede sig.

„Aa ikke saa alene endda, Hr. Tranem, — Deres Søster har netop været her."

„Og hvad syr De paa for noget fint idag da?"

„Just akkurat det samme som igaar."

„Saa saa, Pariserkaaben! ...... De rækker ikke langt, de stakkars én Mark og seks Skilling om Dagen, De —, naar én vil more sig lidt. — Men De vil vel aldrig more Dem, De Maisa! De ser ikke til den Kant engang De ..."

Han stod der og vuggede og plirede med Fingrene i Vestelommen.

„Jeg har rigtig ikke Tid til at svare Dem, Di!"

„Saa saa, — he, he, he, — natyrlig — natyrlig, — saa spansk saa! ...

Hvad siger De om en Femdalerseddel — for Eksempel til at more Dem for imorgen Aften ude paa Ballet paa Klingenberg, De véd?" ...

Han tog til Vestelommen og kastede en blaa Femmer i Fanget paa hende.

„Gaa væk med den, siger jeg! — Der ... der — værsaagod, — eller jeg kaster den."

Hun rakte den mod ham.

„Snik snak," — lo han — — „Aa, aa, aa snak, Maisa! — ta, hvad De faar. — Det er da ikke noget ondt i det. Jeg siger det da ikke til nogen, kan De tænke."

„Vil De ta den igjen — straks?" ...

Hun reiste sig og slængte Sedlen til ham paa Gulvet, da Tante Rask i det samme kom ind fra Kjøkkendøren.

Maisa rev Sytøiet op fra Gulvet og satte sig braat igjen.

„Er Far gaat paa Kontoret, Tante?" spurgte Anton befippet.

„Jeg tænkte, Du maatte vide, at han er gaat op for at sove idag som ellers ..." Frøken Rask saa til den anden Side og var frygtelig stram; — Femdalersedlen laa der nede ved Bordbenet.

„Naa det var ikke andet, jeg vilde jeg, Jomfruen kunde ikke sige mig noget om det," — sa han og skyndte sig ind igjen, som han havde travelt.

„Jeg maa sige, jeg trode ikke, det var Dem, som havde noget med at besvare saadant, Jomfru Jons," bemærkede Frøken Rask oprørt.

„Jeg kan ikke for, at Hr. Tranem kommer slig og spør, Frøken!" svarte hun glødende med Taarer i Øinene. Femdaleren laa der og brændte paa Gulvet for hende; — — men hun kunde jo ikke gi sig til at ta den op og række den frem nu, naar hun havde været saa dum ikke at gjøre det straks. Det vilde set ud, som hun alligevel havde tat imod den ......

— Maisa sad der alene igjen; hun arbeidede med at faa Bugt med noget ustyrligt inde i sig, — snakke fra alligevel, hvordan det var gaat til!

Men Frøken Rask, som var saa mistroisk af sig —

Og, skulde hun nu ogsaa ha set Femdalersedlen nede ved Bordfoden, — saa var det ikke mere at spørge om, hvad hun tænkte ...

Hun sad udover Eftermiddagen bagefter. — Det vilde op igjen og op igjen, saa hun var i ét væk næsten i Graaden ... Det var jo rent, som de skulde faat et Tag paa hende ved dette der i Huset — —

Og hvordan skulde hun faa denne stygge Femmeren fra sig igjen? ... Dette Menneske viste sig nok ikke herinde mere idag — hun blev kanske nødt til at trække den med sig hjem ogsaa! — —

Hun kom til at gaa der rent, som han havde faat nogen Ret over hende, til hun blev kvit den igjen ...

Men ha den igjen skulde han, saa fort hun bare saa nogen Kans til at træffe ham, — om hun saa skulde hive den efter ham!

Aah! — hvor saadan en Flirefant kunde faa istand Ulykke —

— Og Kielsberg? ...

Hun havde i Heden havt det indeni sig som noget saa selvfølgeligt, at hun vilde gaa lige til ham med det, og bare stundet efter, at hun skulde møde ham iaften. —

Men jo mere hun saa i det, desflere Bekymringer faldt hun i. Han kunde kanske ogsaa faa sine Tanker, naar han hørte, hvordan saadan en Herre ude i Husene, hvor hun syde, mente, han kunde se hende an!

Hun stirrede og stirrede i det — —

Om han ikke netop straks gjorde sig det op saa, — naar han saa, hun blev slaat i Kule med andre Piger, mon ikke Glansen kunde komme til at falde lidt af hende for ham? —

Hun følte en krympende Hjerteangst og begyndte at se ligesom det haarde i de graa Øinene

hans. — Hvad brød hun sig om noget af det andet mod det ...

Aah, — det blev som bare kolde Vægger overalt! — —

Medens hun gik hjemover om Aftenen, var hun endnu i slig Tvivl, om hun skulde sige noget til Kielsberg — — —

Og den Femdalersedlen, som hun gik med i Lommen, — end om hun mistede den ogsaa ... værre Kampesten! — Hun maatte kjende med Haanden efter Stygheden den ene Gang efter den anden. — —

Hun havde ikke været istand til andet, hun havde grædt og fortalt Kielsberg det altsammen.

Han blev gruelig sint, rent bleg og gik der fortænkt hele Veien ...

Han kjendte, han begyndte at faa rigtig tilovers for disse Tranems, — slap det ud af ham; — det lod til at være nogen, som skulde ligge i hans Vei det! — Men han skulde da prøve at komme lidt i deres ogsaa. — Han var ikke af dem, som ikke betalte, — naar det ikke var Penger! — og han havde faat saa inderlig godt Hjertelag til dem allesammen ...

Han bare gik og bryggede saa stille. Der var ikke nogen rigtig Trøst at faa. Men det var nu bedre alligevel, tænkte Maisa, for hun skjønte nok, at det var Anton Tranem, som gik i ham ogsaa — —

Hun sad nu der hos dem idag igjen med denne Femdalersedlen og stak og syde ganske vankelmodig i Kaaben; hun var saa bekymret og nedslagen.

Hun følte saa godt, at der ligesom var noget i Øinene deres. De var svært korte allesammen og snakkede bare snaut om det, hun havde at gjøre, — undtagen Arna; — de passede vel hende for at

høre om sligt. — Og Fruen talte om, naar hun var færdig paa Onsdag; — Meningen havde før været, at hun skulde sidde udover i næste Uge ogsaa.

Hun maatte faa fat i Anton, hvordan det skulde gaa! ...

Hun koldsvedede i Fingrene, da det blev Middag, saa hun maatte tørre dem Gang efter Gang; — han kom vist ikke ud, og alligevel maatte hun faa fat paa ham!

Hun havde lagt Femdaleren i et Papir og holdt det færdig.

Hun hørte dem snakke derinde, og hvorledes Stolene skrabede, da de brød op fra Bordet, og Døren kom aaben, medens de bar ud. Af sit eget Middagsbræt havde hun bare rørt for Syns Skyld.

Hun saa ham derinde, medens hun sad som et Vilddyr paa Lur med hele Villien i Øinene efter, om han blev alene paa noget Vis ... Han stod der med Hænderne i Lommen og plystrede ligegyldig, medens de gik ud og ind om ham, og nyttede Leiligheden til at gløtte ind paa hende.

Nu var Lena ogsaa væk, og han tog i Entredøren og gik.

Hun var efter ham som en Pil derude, og da han smilende vilde afværge, hev hun det sammenlagte Papir til ham.

Som hun fo'r ind igjen, saa hun Fruens stenstille Ansigt gjennem Døren inde i Dagligstuen ...

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Nei, det blev nok ikke længere end til Onsdagen det! — Hun kunde se paa Dørene udover Eftermiddagen ligesom, at de holdt paa at bli lukket for hende der i Huset. Tante Rask bare skyndte sig igjennem, og Fruen raabte Arna ud, da hun blev siddende der hos hende et Øieblik. De vilde ikke, nogen skulde indlade sig med hende uden om den knappe Sømmen.

Det suste og tonte i Ørene, mens hun sad der

alene, og saa ligesom bare Ryggene paa dem, naar de gik ud og ind. Det var, som de næsten ikke likte engang, at hun skulde ta i Tøiet deres ...

Og efter Aftensbordet hed det derindefra saa koldt og stivt, at det rent isede i hende: „Er Jomfruen færdig — vær saa snil, Lena, at spørge, om hun vil ha Penge iaften, — det blir jo ikke mere end imorgen og iovermorgen til" — — —

— — Hele Huset havde ligget saa tungt over hende, og Maisa været saa rent forknyt og fortrykt og bare mærket sig paa alt, hvor galt det var blet ...

Hun saa ikke Gaderne eller Husene, da hun gik hjem; — det var jo gaat saa rent skammelig for hende hos Tranems, — og skulde nu være saa skammelig forbi — —

Og hun, stakkar, maatte krybe hjem i et Musehul saa skammeligt, saa skammeligt, — de var jo saa mægtige og store, at de gjerne kunde træ' hende ned under Skoen som en Flue! ... — Hun gik der saa pint og liden — saa liden —

Hun kastede et Blik over Broen; hun kunde gjerne smidt sig ned som en liden Mus der i Elven, — saa var hun væk, uden at de mærkede det i Husene hos Brandts og Jürgensens og Kalnæs's og Schous og alle, som kjendte hende ...

Væk — ja, — nei hun vilde ikke væk. — Ham deroppe paa Hybelen vilde hun ikke væk fra; — hun brød sig ikke om nogen af dem — ikke en Døit om nogen af dem!

Og hun skulde synge ud for Fruen imorgen om den gode Anton og, hvad for Søn, hun havde, — akkurat, hvordan det var gaat til altsammen, — akkurat med Femdalersedlen og alting — saa sandt, som hun hed Maisa Jons! — hun fik ikke Fred, før hun havde gjort det.

Der var ikke Tale om at sove ind næsten; — og hun vaagnede igjen før fire paa Morgenen, saa

hun maatte staa op, for hun holdt ikke ud i Sengen længere.

Ja hun skulde synge ud! ...

Maisa behøvede ikke at kige efter Klokken paa Frelsertaarnet, da hun kom i Storgaden den Morgen; — hun vidste, hun var fortidlig ude, og vandrede et Par Gange rundt Kvartalet dernede for at drage ud Tiden, før hun gik ind af Porten hos Tranems.

Jo hun skulde snakke fra!

Der var ingen anden at se end et Skimt af Arna, som nok nu spiste Frokost, og saa Tante Rask, som ikke var klædt endnu og gik med Morgenstellet.

„Det er Meningen, De skulde bli færdig idag med det, De har siddet med, Jomfru Jons," — sa hun. — „Det andet, vi har talt om, vil vi faa besørget senere."

Det lød saa afmaalt og forbeholdent; men Maisas Øine søgte nok vel modig op i Ansigtet paa hende; Frøkenen lukkede Spisestudøren sagte fast, som hun helst vilde ha en hel Væg mellem der, hvor Maisa sad, og Resten af Huset.

Skulde ikke hun snakke fra så —

— „De vidste ikke i Paris, hvor svær Grete var," — begyndte Arna at spase; hun kom ind og saa lidt paa Søsterens Kaabe, før hun skulde gaa ud.

Men Maisa var ikke i Humør til at prate, og drev bare paa med at faa Sømmen i Kaaberyggen under Maskinen; den var lagt ud til det yderste.

Endelig hørte hun da Fruens Stemme derinde. — Fingrene begyndte ligesom at bli saa forfjamset, og det stoppede og blev galt ...

Hun lod Naalen gaa saa langsomt og forsigtigt i Tøiet, det hjalp til at holde Uroen nede. — Men det bankede i Halsen, medens hun spændt ventede; og det jog sig høiere og høiere op i hende, hvordan hun vilde bryde løs til Fruen ...

Naalen gik saa ret ligelig; ... og hun traadte Maskinen saa ligelig ... Hun saa ikke om sig, hun havde begyndt at lytte saa spændt opmærksom; men hørte ingen Ting mere ...

Tog ikke Fruen paa sig for at gaa til Statskonduktørens! — Hun hørte, hun gik ud Entréen; hun pleiede da ellers at se ind først.

Bevægelsen slappedes med ét i hende, saa hun et Øieblik maatte stanse med Sømmen. — Hun fik bie —

Og nu snakkede Fruen naturligvis til Signe om det ...

— Aa, de kunde tænke saa meget ... Hvorfor havde hun ikke leveret Femdalersedlen straks til Frøken Rask? — den laa jo der paa Gulvet! — Og det saa slet ikke ud som nogen god Samvittighed at liste sig ud i Entréen efter ham ... Sønnen havde vist heller ikke saa med ét faldt paa at levere hende den, havde der ikke været nogen Opmuntring til det fra hendes Side —

Der kom Betænkelighed paa Betænkelighed; — og for hver Gang Frøken Rask svævede saa fremmed gjennem Forstuen, sank Modet.

Og Fruen? — og nu Fru Torp til, — de skulde ikke være for snare til at tro hende nogen af dem!

Hun sad der kuet og forknuget igjen, kold og sved paa Fingrene; — hun skulde ikke komme til Statskonduktørens heller nu naturligvis ...

Frøken Grete stod der saa doven og rolig og lod hende maale og prøve i den brede Ryggen; — hun havde vist ikke kjæret sig om nogenting, om hun saa havde draget sit sidste Veir — —

Det ringede. — Hun hørte det paa de to Gange, at det var Fruen, som kom hjem igjen —

Hun fik ta Mod til sig; — det kunde da ikke bli værre, end det var.

Hun sad og prøvede paa at arbeide sig op igjen. — Det var fast, hun vilde be om at faa snakke med

Fruen, om hun ikke nu kom ud. -- Hun fortalte vel nu Frøken Rask, hvad Signe mente — —

Og — der var hun!

Fruen havde endnu Hatten med den tætte sorte Strudsfjær og de gule Baand og Blomsterne indeni ved Ørene paa.

„Jeg kommer ind for at tale et alvorligt Ord med Dem, Jomfru Jons," — sa hun og satte sig ned paa en Stol et Stykke fra.

Saa slap da hun at begynde, tænkte Maisa, — hun skulde da svare for sig!

Fruen lagde Hodet lidt tilbage og saa fornemt under Øienlaagene; der var mulig en Smule Undren eller Nysgjerrighed ogsaa, — hvad det vel kunde være, som var dragende ved denne dog ikke ganske unge Pige med det langagtige, lidt gule Ansigt og de tætte sammengrode Bryn ...

„Jeg vil oprigtig sige Dem, at det ikke var uden store Betænkeligheder, vi dennegang sendte Bud efter Dem, — rigtig store, store Betænkeligheder, Jomfru Jons," lagde hun til med Eftertryk og slog de smukke Øine op lige paa hende ... „Der er mange Hensyn og mange Pligter, naar man skal forsvare et Hus, som andre ser op til, — og man maa være yderst nøieregnende med de Mennesker, man fører ind i sit Hjem ... Jeg vil sige Dem det lige ud, — efterat vi har Vished for, at De fører et alt andet end anstændigt Liv, — kan træffes offentlig med alskens Studenter ..."

Maisa kvap til og blev bleg. Hun havde siddet med Ordet paa Tungen og villet bryde løs om Anton; — og saa kom Stødet lige i det med Kielsberg. — Blodet strømmede tilbage i Ansigtet paa hende.

„Det skal ingen kunne sige paa mig, Frue, at jeg fører et uanstændigt Liv!"

„Det er saa uheldigt for Dem, Jomfru Jons, at vi isommer selv har set Dem gaa og bli trakteret og le og fjase med en Student ude i Gangene og i

Theatret paa Klingenberg. Min Søn, Theodor, var med os; — og jeg maa sige, vi trode ikke vore egne Øine ... Vi kunde jo foretrukket ikke at ville havt Dem her mere ..."

„Naa saa, — naar De vil vide det, Frue," brød det løs med Taarerne ud af Øinene, — „saa var det med én, som jeg kjender ... De træffer ikke mig med alskens Studenter — — og ikke spenderer eller trakterer han paa mig uden det, at han havde Fribilletter der."

„Er det én, som vil gifte sig med Dem?" spurgte Fruen tørt.

Maisa saa paa hende med aaben Mund, forbavset og forvirret ...

„Det er en Student," — kom det saa.

„Jeg spør, — er det saa, at De vil sige, at De er forlovet og skal gifte Dem med ham?"

„Han kan nok ikke det," stammede hun, — „han stræver selv for at komme frem — og ..."

„Saa tilstaar De jo selv, hvad Slags Forhold det er."

Maisa drog efter Veiret og blev drivende hvid.

„Han har ingen her i Byen ... ingen uden mig, som han kjender," — kom det svælgende — „og — at jeg holder af ham, ja det tilstaar jeg, Frue." —

Fruen kneb noget spodsk Øinene og Læberne med de lidt bløde dunede Folder sammen ...

„Hvor meget eller hvor lidt, De kan være betaget af ham, Jomfru, maa De ikke forlange, at jeg skal indlade mig paa at drøfte. Jeg vil blot gi Dem at betænke, om De rigtig indser Følgerne?" ...

Maisa skjønte, at Hugget nu faldt, og saa bleg ind i Fruens Ansigt; hun ligesom ledte under de side Øienlaag efter Udtrykkene. Tonen blev saa langsom og forsigtig:

„Tror De virkelig, at nogen af de Huse, som i god Tro har optaget Dem, saa De faar sidde lige inde i Familien, vil ha hos sig en — et Fruentim-

mer, som — flakker om paa offentlige Steder med Studenter og ikke har Agt for et hæderligt Omdømme" — —

Nei, — nu fik hun faa det om Anton! ... stormede det op i Maisa. — — Men hun tog sig igjen. Havde det været for det, hun saa paa Klingenberg, saa havde Fruen ikke behøvet at komme med det først nu, hun havde Brug for det ... Der nyttede nok ingen Forklaring om Femdaleren andet end til at sætte ondt Blod —

„Dette gjælder jo ikke bare os, — alle vore bekjendte, som De syr hos, vil jo spørge efter Aarsagen, naar de hører, vi har maattet skille os med Dem ..."

Maisa saa i Panik saa tydelig som i en Ring om sig alle Husene, som holdt Ret paa hende, — Dør paa Dør vilde de smelde igjen, og hun stod der brødløs og udstødt paa Gaden; — hun vidste, hvad det vilde sige — —

Hun slog et Par Øine op, som søgte Hjælp hos en Medkvinde, og der fo'r en flygtig Rødme over Fruens Ansigt; — men hun havde jo sin Anton at vare.

... „Og skjønt vi har set Dem med vore egne Øine derude, har min Søster villet paatage sig den ubehagelige Forretning at forhøre om Deres Forhold der, hvor De bor. — Vi vil kunne gi fuld, hel Grund." —

Maisa følte, hvor pent Døren lukkede sig for hende ...

Og ligedan vilde det gaa hos Statskonduktørens og Schous og Brandts og Kalnæs's og allesammen, — den ene efter den anden —

Det blev saa hedt i Hodet en Stund. Hun var ikke rigtig ved sig.

... Derude hos Dørums, — tænkte hun — der fik hun ikke noget daarligt Skudsmaal; — men det kom sig an paa, om det hjalp noget; — hun

havde set i Øinene paa Fruen, at det var Anton om at gjøre ...

Foden, som traadte Maskinen, stoppede, og hun mistede sig ligesom af og til — — Og saa drev hun paa igjen for at komme fra Tankerne ...

Det ringede og kom Visiter, og de gik igjen — —

Lena saa saa forlegen bort og til Siden, da hun kom med Kaffebrættet; hun skjønte nok, der var noget paafærde ...

— Og ved Femtiden kom Frøken Rask hjem igjen ...

Hun havde snuset bra, vel; — det vilde vise sig nu, hvad de havde faat paa hende — — hun fik nok høre det! — —

Der begyndte af og til at bølge op et Raseri indeni hende; — hun skulde bare trædes ihjel, hun ...

Det varede en god Stund, at de snakkede derinde.

Gad nu vide, hvad hun har hørt, — tænkte hun trodsig, — de er nok rent opraad for noget! ......

„Det er vist bedst, De lader Spisestudøren staa lidt aaben, Lena; — det kan bli koldt derinde hos Maisa" —

Det var Fruen, som sa det; og det virkede saa underlig stærkt, næsten saa Maisa skjælvede; — hun trode at høre noget, som lignede Muligheden af Barmhjertighed i det.

Hun speidede paa Frøken Grete, da hun kom og spurgte til Kaaben sin, — om hun kunde være en liden Tomme blidere; men der var ikke meget at opdage under den Velmagten.

Da Frøken Rask siden viste sig i Spisestuen, kastede Maisa et lynsnart Blik hen paa hende fra Symaskinen for at komme efter, hvad Minen sa. — Frøkenen gav sig ligesom saadan Tid og Ro med at ta op og lægge ned Dækketøi i Buffetskuffen; hun

lagde det hen paa Stolen ovenfor, saa Maisa saa hende hver Gang.

Og før Aftensbordet kom Fruen ind i Døren, hun stod, saa én ikke rigtig kunde se Ansigtet for Lampeskjærmen.

„Det er jo ikke blevet til noget videre med Sømmen for Dem idag, Jomfru Jons, — som rimeligt er," — lød det noksaa venlig. „De faar komme igjen imorgen og sy Gretes Kaabe færdig. — Stolemagerfamilien gav Dem jo et ganske godt Skudsmaal." — —

— Det dagedes ligesom i Maisa ... Hun kunde ikke sige, hvor hun trak Veiret let! — Det var rent overstadig, som det kom paa hende, at der vist ikke længer var noget saa farligt paafærde hos Tranems!

Jo, det var over, — det var over ...

Aa, for et Læs, hun havde gaat med for Brystet ... Men, — hun hørte det straks paa Fruens Stemme til Lena, at de ikke mente længere rigtig at sætte hende udenfor — —

Og siden da. — „De faar komme igjen imorgen og faa Gretes Kaabe færdig." — Hun mente det saamæn bra Fru Tranem, — hun havde nok sin Maade at ha Hjerte paa, hun ogsaa —

Aa jo da, det var over, — neimæn, om hun havde noget mere at sørge for nu. Hun kjendte det saa vel paa sig, — det var ikke noget at tænke paa det —

Hun maatte sige, hun var saa kiste, kisteglad, fordi det var gaat slig -- saadan, som det saa ud. — — Huf! — hun huskede Fruens Ansigt, hvor fast hun havde sat sig paa at faa hende væk, fordi hun var ræd for Anton.

Nei, det nyttede ikke at tænke paa det, — over var det nu!

Men, hvorfor de med ét var blet saa blide igjen? — hun maatte komme tilbage til det i ét væk.

Det var rent ud, saa hun ikke kunde greie det, — som det vilde gaa rundt og rundt for hende ...

Det var jo Anton og hende, de var blet saa opjaget for; — og saa havde de taget sig til at beskylde hende for en anden for at faa hende afveien, saameget var nu vist. — Og saa var de med ét blet blide igjen, fordi Frøkenen havde hørt det, som var bra om hende, ude hos Dørums?

Ikke var det til at fatte eller begribe!

Det blev som en Floke, hun ikke kunde andet end nappe og nappe i for at faa Traaden fat ...

Ja det samme fik det nu være, — over var det! —

Kielsberg vilde hun træffe iaften, — aa, saa inderlig lettet hun var! — Men nei, — hun vilde ikke sige ham et Ord om dette. Naar han spurgte, vilde hun bare sige, at nu var det blet bra igjen, og der var ingenting mere om det; — hun likte ikke at staa saa fattigslig for ham, som om det bare havde hængt paa Nøden og Nippet med hende. — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Det blev først næste Morgen, hun fik snakket med Madam Dørum; — hun havde jo ikke villet forhøre selv, tænkte, hun fik nok vide det.

Madam Dørum var nok saa opkjørt og syntes vist, det var ganske leit at fortælle, at der var kommet saadanne Efterspørgsler.

„Men saamæn, — Frøkenen hos Grosserer Tranems havde da været der igaar og villet forhøre om Jomfru Jons og alle hendes Omstændigheder. Hun havde vist trot, der skulde være noget at sige paa hende og tænkt, de her husede nogen, som ikke førte et saa rigtigt Liv ... Hun havde da faat Svar; — og det havde baade Madamen og Dørum udsagt, at saa bra og flittig og stræbsom Pige og én, som var saa pen for sig i alle Maader, det skulde én nok lede efter; — og saa akkurat bestandig paa Maanedsdagen til at betale for sig! Ja hun havde jo

ikke havt med at lægge ud for den fine Frøkenen, at Maisa som andre fik la staa en Stund engang imellem ... Men hun var da gaat med Besked — den Skravleskjæra!" — — — — — — — — — — — — —

— Jo da, det var i sin Orden igjen; — det vistes paa al Ting lige til Lena, som var saa snaksom og undredes paa, om der ikke havde været klaket og frosset paa Grønlandsleret imorges?

Det var saa hyggeligt med den korte Sol inde paa Gulvet nu, Morgentaagen var væk, medens det lunede fra Svenskeovnen inde i Spisestuen, og de gik der alle for aabne Døre og snakkede uden at bryde sig om hende, som hørte hun til der.

Det var, som det altsammen skulde været en styg Drøm! ...

Fruen kom ud og stod lidt der hos hende og saa paa ...

„... Jeg har rigtig tænkt meget paa Dem, Maisa! — — Min Søster fik høre alting om Dem derude af denne Madamen Deres. Der er jo saagodtsom Forlovelse mellem Dem og en pen brav Skomager der i Gaarden ... Og næsten afgjort ogsaa, — fortalte Madamen ... der mangler bare et sidste lille Ja fra Jomfru Jons," — smilte Fruen, hun søgte at spøge svagt og satte de store brunsorte Øine lige paa hende.

„Aa javist kan der vel være nogen Tanke fra hans Side," bekjendte Maisa parerende og lo, — „naar Fruen endelig vil vide det saa" —

„Og han tænker paa at oprette eget Værksted nu til Flyttedag?"

„Jaha da, han har længe studeret paa det, — og har lagt sig op det, han kan begynde med ogsaa."

„Saa er De jo et lykkeligt Menneske, Maisa! — De har jo syd her i Huset nu i saa mange Aar og været saa flink og dygtig, — og ikke alene hos os, men hos saa mange af vore bekjendte ... Og min

Søster og jeg har rigtig tænkt for Dem, — De er vist nu en fem seks og tyve Aar, og der kommer ikke saamange Tilbud bagefter til en fattig Pige — det er ikke let at bli gammel for den, som ikke har andet end Sømmen at leve af, Maisa ... Jeg er vis paa, at, naar vi snakkede til endel af de andre Familier, som De har sy't hos, saa vilde de være med allesammen; og det skulde ikke være nogen Umulighed at faa hjulpet Dem til en god Symaskine, — saa De kan ha en Indtægt at sætte Bo med — — Han er vel ikke uvis paa, hvem der skal flytte med ham som Kone i Huset?" spøgte hun.

Maisa rystede kvikt paa Hodet:

„Ja neimæn om det blir mig! — ellers skal Fruen nok ha saa mange tusind Tak."

„Dette er nu bare Uforstand, — — én, som holder af Dem, siger De selv, og kan ernære Dem."

„Aa Frue, han er vist saa bra, som Dagen er lang; — men saa har jeg aldrig svaret ham slig, at han blir narret paa mig."

„Hvor er det egentlig, De tænker Dem hen, Maisa! ... Kan De forlange noget bedre end en brav Haandværker?"

Maisa smilte hen for sig, — hun havde sit alligevel hun ...

„Naar én ikke har Sind for én, saa kan det gaa nok saa ulykkelig at gifte sig ogsaa," — undveg hun.

„Det høres næsten lidt fjollet af Dem dette, Maisa. Det er jo saa mærkelig heldig et Parti; I kunde tjene Penge paa hver sin Kant og grundlægge Stillingen."

„Ja jeg skjønner nok, Fruen kan synes, det er rent urimelig af mig, — og det gjør de ude hos Dørums ogsaa ... og det kunde vist være nyttig for mig. Men jeg har nu forsøgt og forsøgt," — hun

satte ivei i Haab om at faa Sympathi, — „jeg aarker rigtig ikke med hele Skomageren jeg!"

„Det gjør mig ondt, Jomfru Jons, at De tar det i denne lette Tone" — sa Fruen meget alvorlig. „Jeg havde jo virkelig trot, at der var mere Alvor, naar jeg først vilde gaa til Bunden hos Dem. — — Ja, jeg kan saamæn ikke hjælpe det da; — jeg trode virkelig, jeg havde fundet det, som skulde føre Dem ud af Forlegenheden, Jomfru Jons! ...

For De forstaar da vel, at den Slags Studenterhistorier kan De ikke ha paa Dem, skal De nogensinde herefter kunne sætte Deres Fod enten i vort eller noget andet skikkeligt Hus?"

Sveden brast ud af Maisa, og det begyndte at snøre sig sammen for Brystet. Hun stod der, hvor hun stod igaar — akkurat, — saa alle Husene svimlede for hende igjen —

— — „Kan De ikke gifte Dem med Studenten, — og det siger De jo, De ikke kan, — saa er der ingen anden Udvei for Dem, end at indtræde i et ordentligt og agtværdigt Forhold! — Og skulde jeg sige min Mening efter det, som jeg nu har erfaret af Dem, Jomfru Jons," — kom det harmfuldt, „saa er det sandelig ikke Dem, men Skomageren, jeg vilde beklage. — Hvor tror De egentlig, De hører hjemme? — Jeg er bange, De har tat Dem til Indbildninger — gaar med Fluer i Hodet om en høiere Sphære ...

Ja De forstaar nu Stillingen. De bliver i ethvert Fald umulig i gode Huse!"

Fruen var færdig med hende og vilde gaa, men stansede med Haanden paa Dørgrebet:

„Det gjør mig ondt, at De ikke forstaar at placere Dem bedre ... De har jo været en flink Arbeiderske, — og jeg skulde ønske Dem, at De kunde se med forstandige Øine paa Deres eget Forhold ...

Kom nu her i Morgen igjen, og sid her i Ro og tænk paa det; — det vil jeg ret indtrængende

lægge Dem paa Hjerte for Deres egen Skyld, Maisa! — Vi har jo tilovers for Dem og vilde gjerne se, det gik Dem vel." Fruens stille mørke Øine faldt deltagende hen paa hende.

— — Hun huskede ikke rigtig, hvorledes hun havde lagt sammen og var kommet ud af Porten hos Tranems, medens hun gik der fortænkt ud over Fortoget. Hun vidste bare, at den Aften vilde hun ikke træffe Kielsberg og fortælle om Skomageren, og, da hun skulde hjem ind Storgaden, skyndte hun sig med ét til Rigshospitalet, — hun saa endnu saavidt de høie feiende Træer mod Mørket derinde. Derfra et Slæng skyndende opover Hammersborg med en halv Tanke om en Besked til Marthe Mo. — — Og lidt efter var hun i Grænsen og nede ved Torvet igjen. — — — Klokken maatte vel nære ni nu oppe i Taarnet. — Den var bare halv; — hun kunde knapt se det i Mørket, — det maatte være halv ti. — Hun vilde være sikker paa ikke at træffe ham og tog Veien opover ind en kort Gade og ud en anden, uden at hun havde saa nøie Rede paa det —

Nu var hun i Nærheden af Torvet igjen —

Bare ni! —

Hun vilde vente til halv ti og gik opefter og rundt Kvartalet ... Hun var ikke istand til at tænke paa andet end, at Kielsberg vilde hun ikke træffe.

Hun huskede, at det var med ét gaat op for hende noget, hun havde rodet med og snud og vendt paa hele Tiden i disse Dage. Tog hun Skomageren, kunde Tranems være trygge for Anton ...

... Og ikke turde hun komme for sent hjem heller, saa hun maatte gaa gjennem Værkstedet og risikere at træffe Elling. Han kom ligesom ud fra alle Kanter nu om Dagene, bare hun kom hjem, — med halve Ord og Hentydninger om hende og Værkstedet sit; — han skulde jo begynde der tyvende Oktober, Flyttedag — — —

— Hun laa og vendte og kastede sig hele Natten, og var tidlig oppe og indom Skomager Løvstad i Brogaden, før hun gik til Tranems, for at faa syd igjen noget ved den ene Skoen; — hun vilde ikke faa gjort det hjemme for ikke at komme an i Elling. —

Hun havde set baade Fruen og Frøknerne om Morgenen. De havde hilset ganske snilt og venlig paa hende, hun kunde ikke mærke andet, og git Besked om Sømmen. — De havde Arbeide til hende for hele næste Uge ogsaa — mente Tante Rask.

Men det var, ligesom Fruen var saa rent amper idag, — Lena kunde ikke gjøre hende nogenting tilpas, — saa havde hun lagt i Ovnen, som det var midtvinters, — og siden havde Vinduerne staat forlænge oppe, saa det var blevet gjennemkoldt, og Fruen sletikke taalte det ... Og Frøken Rask havde ogsaa været uheldig med Kaffeen til Frokosten.

Der kom Fru Torp ...

Maisa vak til meddetsamme, hun saa hende; men Fru Torp nikkede ganske ligegyldig; — det saa slet ikke ud, som hun tænkte det mindste paa hende, — lagde bare Hatten og Pelskraven af sig paa en af Stolene i Spiseværelset og gik lige ind i Stuen til Moderen.

Der steg som et Skimt af Haab op i Maisa, — kanske det hele kunde glide over igjen ...

Det var ligesom en Beroligelse at sidde saadan udenfor, medens de var oppe i sit, og hun og hendes idag var rent glemt ... Hun sad og hørte hvem, som kom, og hvem, som gik, naar det ringede ...

Og der var Signe alt og tog Tøiet paa sig igjen, hun snakkede endnu rent ivrig: —

„Torp siger, at han aldrig — aldrig, Mor! — har hørt ham saameget som nævne til noget saadant før nu idag i Avisen. Men Schous har altid saa mærkelig mange Forbindelser — og blir natur-

ligvis stukket frem netop, som Afgjørelsen er der ..."

Det **var** noget, som rigtig optog dem, — ikke havde de faat Chokolade eller Vin heller ind til Signe —

Men Maisa havde ikke Sind nu til at mærke sig det, var glad, hun kunde faa sidde der udover Dagen i en Krog paa Pinden, — om Uveiret kanske kunde drive over. —

Der havde vist staat noget i Avisen, som de ikke likte, om denne Statsraadgreien ...

Theodor, Juristen, var længe inde hos Moderen og snakkede i Skumringen; og saa satte Arna sig til med en Bog inde hos Maisa, da Lampen blev tændt.

Hun bladede og bladede — det gik fort, — med Øinene af og til halvt over Bogen ...

„Jeg skulde, saamæn, gjerne ønske det jeg, at Schou blev Statsraad!" — slap det ud af hende; Læsningen vilde ikke rigtig fæste sig ikvæld, saa det ud til, — hun sad nok med Tankerne borti Grottebakken ...

Ja, hun havde sin Jakob hun, der var ingen, som vilde nægte hende ham! — — —

— — Der var ikke nævnt et Ord mere om hende hos Tranems; — og Ugen var gaat, den ene Dag dryppende ned som den anden under mangeslags Tanker og Spændinger hos Maisa, medens hun sad der med Naalen. Hun havde været blid og føielig som en Leke, fundet ud, hvad hun vidste vilde smigre Fruen, og i slig Beskedenhed gjort sig likt af Tante Rask. — Hun havde prøvet at gjøre sig liden og usynlig og glemt; — hun havde kommet tidlig og arbeidet saa længe, hun blot fik Lov, — overrasket med, hvad de sletikke tænkte endnu var færdig, og været saa reel og forstandig og tækkelig — og munter med det ...

Og under alt dette siddet indvendig som et

dødsskræmt Dyr og speidet og speidet efter en Udvei —

Der var og blev bare én, — kanske de glemte hende, — kanske de begyndte at like og faa Lid til hende saavidt, at de nu helst vilde la det glide over.

Det var Lørdag og sidste Dag idag, hun var der — — om den nu løb af, som ingenting var, den ogsaa, — hun skulde se Solen skinne, om det var kulsvart, naar hun gik hjem ikvæld! —

Hun sad bare optat og ivrig paa alt deres, som nu tilslut skulde være færdig for denne Gang; — — og saa va'r og aarvaagen, bare angst, hvergang Døren aabnede sig, og hun tænkte, det kunde være Fruen, — hun vidste, hvor hun havde hende i Huset hele Dagen —

Og Formiddagen var gaat, hun havde talt Halvtimerne paa Klokken, eftersom den hæst drog sig; — — og Eftermiddagen med nu lige til Thetid —

Fruen var kjørt ud i Visiter og var ventende hjem; men kom ikke; — den blev over seks —

Om Fruen alligevel havde andet at tænke paa? — det var jo saa paafærde, om hun skulde bli Statsraadinde nu ...

Hun havde været saa rent ophidset dengang, fordi hun var ængstelig for Anton; — men der var da kommet saameget andet i Tankerne for hende siden da; hun havde vist heller ikke aarket at være saa blid mod hende ellers hele Tiden; — — de likte hende der i Huset, det var hun vis paa.

Om — om Fruen b a r e betalte! ... hun saa hende ligesom smile lidt og lukke halvt Øinene; det vilde sige, at hun nok vidste, hun la' noget i Glemmebogen ...

Om hun slap hjem igjen! —

Maskinen gik lidt i Ugreie for hende nu, Fruen kom —

Hun havde forsinket sig, hun havde været saa

langt i Eftermiddag ... „Har her været Visiter? ... Har Far spurgt efter mig? ..."

Hun seilede lige ud i Forværelset.

„Jo, Maisa! jeg vidste nok, det skulde gaa, — endelig har jeg faat samlet til en ordentlig Symaskine til Dem! ... én til tre og tredive Specidaler ... Jeg har strævet og lagt mig ud for det, saa jeg ikke kan sige det, med at træffe alle disse Familier. — Og i Eftermiddag maa jeg sige, jeg har kjørt omkring — helt ud til Jürgensens tilsidst.

Men saa har De da noget sikkert, Maisa! — — Og noget til kommer der ogsaa, saa De kan ha lidt til Udstyr. — Det var Dem saa vel undt overalt, og Ja saagodtsom paa første Ord paa alle Steder. — Jeg maa sige, de rent ud interesserede sig for Dem, Maisa!

Og, naar nu min Søster gjør sig en liden Tur didud paa Mandag og siger Madamen der, at det lille Ja, som mangler, nok kan afhentes, naar han forstaar at be vakkert for sig, — saa kan der lyses, — og De være Kone der paa Værkstedet inden Jul!"

Det sortnede og svimlede for Øinene paa Maisa; — hun skjønte, at der var draget over hende som en Sæk nu, Fruen havde gaat og fortalt det ogsaa omkring i alle Familierne.

Hun sad stille og smilte idiotisk uden at svare ... Stueuhret trak sig paa syv uden at slaa med sin leie hæse Lyd, og hun syntes, det var hende selv, som drog Veiret og holdt paa at kvæles — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Hun laa i en Feber hele Natten, — satte sig af og til op i Sengen og stirrede og tænkte ...

Det var svart altsammen ... Det kunde være bra at gaa lige i Akerselven, — drive der nedover — til Mundingen ude ved Muddermaskinen — midt i al den stygge Gørjen, som de vippede op; — —

og Krabberne kunde gjerne bide i hende, og Aalen sleipe sig om hende, — ligesaagodt det! ...

— Hun holdt paa at klæde paa sig nu, Søndags Morgen; men fandt sig siddende med Haandklædet i Haanden paa Stolen ved Sengen, og foran hende stod Døvstumme-Dorthe, stille forskrækket, med et jamrende Udtryk; hun følte nok, der var noget rigtig slemt nu for Maisa.

Hun aarkede ikke at klæde sig paa, — kastede sig paa Sengen og gjorde Tegn til Dorthea, at hun havde saa ondt, saa ondt i Hodet.

Hun blev liggende der hele Søndagen i en dump, ond Døs, — havde en halv Tanke om at staa op i Skumringen om Eftermiddagen; det var, som det kunde være lettere da, naar hun ikke rigtig saa sig selv saa godt; — men blev liggende ...

Der bankede kun én Tanke i hende, at hun straks vilde flytte fra Gaarden her og logere sig ind hos Marthe Mo paa Hammersborg.

Der havde skimret som en Drøm under alligevel ... stærkere, end hun selv havde vidst eller gjort sig Rede for. — Men nu var der ingen, ingen Udvei længere!

Hun saa Moderen for sig, — — og de lange, mørke Piletræer, som sopte der i Hospitalshaven, — — det var hende, de sopte nu, — rundt og væk derinde i Graaskyerne ...

Der begyndte at dæmre en Tanke eller Villie i hende. — Hun fo'r op og klædte sig.

Ved den Tid, hun vidste, Kielsberg gik ud og hun pleiede at træffe ham Søndags-Aftenerne, smøg hun ned af Trappen.

Hun gik med Tanken som en Taage i sig. — Det var forbi nu altsammen, — Kielsberg skulde ikke komme hende ved mere ...

Hun tog sløv den vanlige Vei indover.

„Undres paa, hvor De har gjort af Dem, Maisa?" kom han utaalmodig imod hende allerede et Stykke

inde paa Fortoget i Brogaden, — „jeg har jo ikke set Dem næsten hele Ugen.

Gjør ingenting, om jeg venter, jeg har min Overflødighed paa Tid at ta af jeg, mener De? ... Jeg kan bli Doktor om ti Aar jeg! — Men for alt det, jeg ser til Dem nu,kunde jeg gjerne gaa i Gabet paa Huslærerposten oppe i Romsdalen med én Gang. De kommer jo aldrig, — lar mig gaa her og vente og vente ... Som om det ikke var for Deres Skyld, jeg vaager en ny Vinter med Plageri og Gjæld og hututu ..."

Han kjendte saa vel til, at, naar hun ikke var kommet, saa var det, fordi hun maatte sidde over Tiden og sy.

— „Men véd De, hvad der er sket idag, Maisa?" han stak Ansigtet ivrig nær ind i hendes. — — „Skal jeg sige Dem det? ... Jeg gaar med det, som med en Sukkerbonbon i Munden," sa han og nød det; hun kjendte saa vel Maneren. — — „Jo det er sket idag, at Grosserer Tranem — ikke er blet Statsraad, — og Fru Tranem — ikke Statsraadinde ...

Generalkonsul Schou blev det nemlig, — nemlig ja! ...

Jeg saa Telegram nede i Redaktionen om, at Udnævnelsen er sket igaar. — Ganske kjedelig for Tranems — hvad? — Fruen med Fransken? — og denne inderlig flaue Fyren med Femdaleren ... Jeg har en svag Formening om, at min Artikel i Avisen kan ha havt sin lille Part i det. Jeg gav et lidet Peg her om Dagen paa Konsul Schou, at han var just Manden, som de saa op til i Forretningsverdenen. —

Kanske det er os to, Maisa, som har gjort den Statsraaden!" kom det opsluppet lystig. — „For det er Dem, som altid sa mig, De likte saa godt de Schous ... Syv Gange hævnedes Kain, syv

Gange syvti hævnes skal Lameck! — — Denne Hr. Anton — —

Naada, — naada, Maisa? — er mit Publikum saa stumt iaften ... ingen Applaus — ikke en Smule? — For træt og udslidt, stakkar! — —

Men De er da saa rent — rent alvorlig!" ... Han saa det først nu, han bøiede sig ind til hende ved Lygteskjæret, hun saa saa forstyrret og bleg ud —

De var gaat lidt udover den halvmørke Aften, — havde stanset af og til ved en Lygtepæl, — — og de kom langsomt tilbage igjen i Stjerneskinnet over Husene ...

„Maisa," sa han bekymret og tog efter hendes Haand. — „Hvad er det, som gaar af Dem? ... Bange for Huslærerposten igjen? ... at jeg ikke klarer det? — maa væk ..."

Han mødte et sky Blik og kjendte en krampagtig Uro i hendes Fingre, medens hun klemte og vred med dem om hans ...

Med ét trykkede hun sig tæt, heftig op til ham, dukket, saa han ikke saa hendes Ansigt, — og skyndte sig fra ham henad Gaden ind Porten —

„Men Maisa ... men Maisa da ..."

VII.

„Madam Ellingsen, — Madam Ellingsen!" -- raabte det ind af Kjøkkendøren.

Jovist var hun hjemme jo, Vaskeballien stod der paa halvskuret Gulv ...

„Madam Ellingsen!"

„Aa ja da. — Aah! — Hvad er det?"

Madamen havde kastet sig et Øieblik paa Sengen derinde. — „Aah — Dem, Jørgine" — kom det med lidt Ynken — „det er denne Skuringen, jeg skal lide for bestandig; jeg faar slig Brystkrampe; — jeg har faat drages med den nu i alle disse Aarene, siden jeg blev gift ..."

Det var en spinkel Kone med et i Top opsat brunrødt Haar og Skjørtet opfæstet, som hun havde ligget og skuret; de smaa hastige Øine blikkede fra et utaalmodig lidende kaffegult Ansigt med ganske tykke, tætte Bryn hen paa Jørgine i Døren.

„Aa nei saa leit da, — saa nytter det vel ikke, at snakke til Dem da, Madam Ellingsen?"

„De ser jo, hvordan jeg har det," lød det med Smerte i Stemmen. — „Er det om Skoene Deres, saa faar De komme siden idag, — Ellingsen er ikke hjemme — —

Aah!" — pustede hun igjen ... „Di skjønner da, at jeg ikke kan gi Dem nogen Besked, — ikke har jeg tat imod dem og ikke — De faar være saa snil og komme igjen, — hører De ... Ellingsen er ude og kjøber Saalelæder idag —

— Uf Lørdagen, én skal vaske," sa hun for sig selv og la sig ned paa Sengen igjen.

Jørgine vidste, hvad det vilde sige, naar Skomager Ellingsen var ude og kjøbte Saalelæder, — den Besked kjendte de nu saa godt der i Nabolaget.

„Ja det var nu noget andet, jeg skulde snakket med Dem om idag, Madam Ellingsen ... Andrine, Søster min, skal staa Brud imorgen; — og saa var det lidt med Pynten og Sløret, — og Kjolen hendes er blet saa rent gal i Livet, — og saa mente Mor, at vi skulde se til at faa fat i Dem, Madam Ellingsen, om De vilde være saa inderlig snil at komme hjem og hjælpe os med det?"

Madamen satte sig halvt op i Sengen.

„Andrine? — nei skal hun" —

„Jo da, med Styrmand Eriksen."

„Eriksen — Eriksen? saa — —

Er han her fra Byen?"

„Ja da."

„Nei det, — det maa jeg sige!"

„Jo da, det blev nu efter Jul; — og saa vil de gifte sig, før han nu skal ud og seile ..."

„Saa saa, Bryllup imorgen hos Seilmagerens! ..."

„Og Mor mente —"

„Jo jeg skal komme; — bedst saa snart som mulig vel?" ...

Madamen stod nu frem paa Gulvet.

„Huf ja, dette Gulvet, — var ikke det saa" — hun saa paa det næsten, som hun havde glemt det.

„Det stod saameget paa, om De kunde komme nu i Formiddag, saa vi fik Dagen at gjøre paa" —

„Og jeg maatte jo ha nogen til at passe den stakkars lille Jenten min ogsaa, som er saa grætten for Tænder," — sa hun tvivlraadig igjen. — „Gaa fra et halvskuret Gulv og et lidet Barn og Manden borte, ser De ..."

Hun overveiede aabenbart mere med sig selv og sin egen Samvittighed end med Jørgine, og der begyndte at male sig endel Skuffelser i Ansigtet.

„De kan da leie nogen, bare for idag, Madam Ellingsen."

„Man render nok ikke saadan fra det, Jørgine, naar én er Husmor —

— — Ja ja — leie, siger De! — for én Gangs Skyld ..."

„Det var rigtig saa meget om at gjøre for os — saa forlegen, vi staar nu i Kniben."

„Jeg kunde jo faa Anne henne hos Blikkenslagerens — for denne ene Gangen, — om hun er ledig — — Bi lidt" — —

Hun fyrede i en Haandvending op i Kogeovnen, satte en Kjedel med Vand paa, — fløi saa ind, hvor

Barnet laa, stellede med det — og fik Kjolen ned og Hat og Kaabe paa —.

„Bliv bare her ved Huset De, Jørgine, jeg træffer hende nok paa denne Tid, — hvis ikke, saa véd jeg, hvor jeg skal gaa! Gamle Oline er hjemme idag." — — —

— Det var, som Doktoren var kommet i Huset, da Jørgine kom hjem med Madam Ellingsen. Hun havde Ord for at være saa omframt flink med Naalen, og det hændte, at hun blev budsendt til Storfolk i Byen, som kjendte hende fra, hun havde siddet der som Sypige.

... Ja det Livet var rigtignok skaaret som — Madam Ellingsen vilde ikke sige hvad som, da hun saa det paa Andrine ... men saa skadede det ikke, naar det var for vidt, det var værre, om det var klippet for trangt —

„Der skal nok bli Façon paa det — Kan De se, Madam Jes? ... Neimæn om Bruden behøver at ængste sig, — det skal gaa som at brænde Bruse det ... Han er vel svært pen, Andrine, — Styrmanden Deres?"

Madamen kom ind med Kaffe og Hvedebrød paa Formiddagen; — Humør og Mod var oprettet over hele Linien.

„Og hvordan skal hun ha Hodet? — Myrthekrans ja; — men ikke bare det glatlagte Haaret der vel? — De faar varme lidt Jern og faa det krøllet op foran ialfald og ved Tindingerne ..."

De havde været svært trykkede og ængstelige hos Seilmagerens foran den kommende Akt; men nu, de havde Madam Ellingsen, som vidste saa vel Besked og tog saa myndig i, kom der en hel Tryghed.

Der sydes og trakteredes og spasedes hele Eftermiddagen til langt ud paa Aftenen, da Bruden stod paaklædt paa Prøve med Papilloter i Haaret for

Natten; — det var, som de havde kjendt Madam Ellingsen i mange Aar ...

„Og saa faar Di sove og ikke tænke alt for meget paa Styrmanden da, saa Di er vakker til imorgen," — sa hun til Farvel, da hun skyndte sig hjemover. —

— Gamle Oline kom imod hende i Kjøkkenet. — „Han er kommet hjem," betydede hun sagte ...

„Naa det var bra, Du er der, Elling," sa hun venlig, da hun traadte ind, — „Du har vel faat noget at spise vel? — jeg sa, Oline maatte sætte paa noget varmt til Dig."

„Aa jeg, — det er nok ikke værdt at spørge saa farlig efter ..."

„Jeg maatte endelig ud til Seilmager Jes's, skal jeg sige Dig, — Andrine der skal staa Brud imorgen; de var saa rent forlegne for Kjolen, — og det gik ikke an at støde dem heller."

„Nei da — nei da, — jeg siger jo slet ikke noget imod jeg; — det er bare saa rart saa. — Haa—aa, uf" — — Han sad der døsig efter at ha supet udover Dagen med Næven i sin tætte svarte Lug og saa ned i Klaffebordet. Det ulmede i den lave tunge Pande og Brynene — —

Han slap begge Næverne i Bordet ...

„Aa ja — haa san! — naar Du bare kan komme ud af Buret, Du san! — — saa er Du lykkelig Du."

„Vil Du ikke ha noget, før Du lægger Dig, — her staar nok lidt Sod igjen fra igaar i Skabet."

„Svært saa snilt, som Du spør — he he. — Aa nei Tak. — — — He he, jeg sidder rigtig og studerer paa noget, gjør jeg, — jamæn gjør jeg saa ja" —

„Aa Du kunde heller studere paa Arbeidet dit, Elling" — føg hun utaalmodig op — „saa gjorde Du det, som var nogen Nytte ved, — og saa slap jeg at staa og lyve Folk i Øinene og møde onde Ansigter, mens Du er væk fra Værkstedet!"

„Jeg bare spør, hvorfor? jeg" — blev han énvist ved —

„Det har nu gaat paa saa helt siden Tirsdag!"

„Jo da, ja da, Du har ganske Ret, — jeg siger jo ikke imod jeg, — — og til at disputere har Du nu faat saa meget mere Lærdom, saa jeg kommer nok ikke ud med det ... Jeg, jeg bare spør hvorfor? jeg ... En maa da faa Lov til at spørge, véd jeg ... For jeg studerer rigtig" — — Han lo for sig selv og rystede paa Hodet ... „Naar én saa kommer hjem saa" —

„Det er nu vel ikke saa afveien, om jeg ser til at tjene lidt, naar jeg kan, Elling, — for borge maa jeg, saa det er en Skam, baade hos Bager og Kjøbmand."

„Saa ja, — ret saa ja, heisan! — — nu gaar det" ... Han lagde opgit Pandeluggen ned paa begge Næverne og blev siddende i Halvdøsen, medens hun stellede den lille Pige henne ved Ovnen.

Han løftede et Par Gange paa Hodet ...

— „Jeg strævte og sled mindst i tre, fire Aar, — havde Du noget at sige paa mig da kanske?"

„Jeg vilde ikke ha noget at sige paa Dig nu heller jeg, Elling, bare Du vilde være lidt ordentlig og ikke gi Dig til med denne Drikken."

„Jeg sad trut nok over Læsten, skulde jeg tro, — men saa blir én lei af at trække og trække i den Begtraaden, — saa lei, at én kunde snøre Halsen vel til med den ... Ja tror Du ikke, jeg har siddet og tænkt paa det saa, he he he, — tvinde den firedobbelt og saa gjøre det forsvarlig af med engang, — — Hvad brød Du Dig om det? — Du slap bare ud af Buret hos Skomageren igjen Du, og tog paa og sy — — Du var nok lykkelig da" —

„Det er Skam af Dig at drikke Dig saa fuld, er det, Elling. — Og Du vidste, hvem Du tog, skulde jeg mene; jeg var da ikke saa villig heller ... Og ikke véd jeg andet end, at jeg trækker og slæber og

drar her med Dig alt det, jeg kan ... Stakkars vesle Jenta!" — jamrede hun og saa hen til Sengen i Krogen, „det er godt, hun ikke skjønner noget."

„Hu—m—m," — han sad en Stund og brummede ... „Ja Du faar det nok til saa, at Ulykken blir paa din Kant ... Og jeg siger slet ikke noget imod det heller jeg." — Han rystede tungt paa Hodet —

„Si'er jeg Dig saameget som et ondt Ord, Elling, naar Du kommer hjem slig?"

„Ne hei da, ne hei da, — Du er nok lige snil Du, enten jeg er fuld eller ædru, Du san!"

„Det er saa bra, vi har Søndag imorgen," sa hun forsonlig; hun havde faat Kjolen af sig og stod i Skjørt og Nattrøie. — „Du faar se at komme Dig tilsengs nu, Elling, skal Du ikke bli siddende der ved Bordet i hele Nat ......

Kom bare ikke nær mig, naar Du er fuld, si'er jeg."

Han slap sig igjen ned med Armene foran sig paa Bordet og lagde Hodet tungt ned paa dem.

„Ja jeg er lykkelig jeg, — jeg er lykkelig jeg" —

— Huf! — saa drukken han sad der med Brændevinsgraaten ud af Øinene. — Hun stod og saa paa ham med en Trækning ved Overlæben:

„Saa saa, se til at faa Støvlerne af Dig, — jeg skal hjælpe Dig jeg." — —

Madam Ellingsen tog hjem til sig en og anden Søm, saa lidt for en Tjenestepige, saa for en af Madamerne der omkring. Men videre af det blev det aldrig slig, som Dagene gik under Hænderne paa hende med at stelle det lille Barnet sit og passe Huset; — og det var nok ikke bare at faa Gryden

over Varmen, hun fik da ud som oftest og sørge for noget i den ogsaa paa Laan og Borg.

Hun havde nu en Bomuldsværkens Kjole at sy for Madam Valseth, Blokmagerkonen henne i Gaden. Men det gav ikke stort af sig; — mere end to Mark eller en halv Daler kunde hun ikke forlange for en saadan Blaatøis Kjole.

Det var bra hun havde ryddet godt op i Kammerset, for hun saa, Madam Valseth havde Øinene vel med sig, da hun kom ind; de havde saa nok at sige paa hendes Stel, fordi hun ikke kunde være saa akkurat som dem, der ikke havde gjort andet end staat ved Skurekluden alle deres Dage!

Madam Valseth havde jo ingen Greie paa Façonen, — hun vilde, saamæn, ogsaa havt Halvkjole, fordi det nu var paa Moden. Og Madam Ellingsen skjønte nok, hun blev lidt stødt; men hun fik hende da endelig gjort vis paa, at Halvkjole ikke passede sig for det stærke holdbare Hverdagstøiet, — og saa til hendes tykke, svære Figur. — Nei, det fik bli Skjørt med Garnering og Jakke det! Hun skulde faa se det selv, nu hun prøvte.

Madam Valseth havde saameget at ræsonnere over idag ogsaa, mens hun stod der; — hun sang nu bare op efter Blokmageren, som var saa svært opi det med Avisen:

... Oslo og Gamlebyen var saa rent forurettet baade med Brolægning og Gassen og Skatten ... og Byen, som nu havde gjort Fyrværkeri! og de, som dansede og holdt Selskaber og gjorde Nat til Dag, mens den fattige ikke havde det tørre Brød ...

„Jeg ser ikke andet end, at det gaar nok saa bra for sig med Turingen mellem dem, som ikke er rige ogsaa jeg, — de vil gjerne være med alle, som kan," — gav Madam Ellingsen af sig.

Madam Valseth gjorde et Ryk paa den tykke Kroppen sin, saa hun næsten kunde slængt hende, som stod der og holdt i Kjolen.

„Ja Di kjender jo saa godt til de fine, Di, Madam Ellingsen!" affeiede hun spodsk.

„Aa ja, Madam Valseth, jeg har da baade syd for dem og set til dem i min Tid; — jeg sad nu i de bedste Huse, skal jeg sige Dem."

Madamen svarte ikke; — men det mærkedes paa Skulderen og Ryggen, at hun ikke likte det, — og hun var ganske stursk, da hun fik af sig igjen og gik.

... „En kunde tilslut ikke vide, hvor store de vilde gjøre sig hos den fattige Skomageren," murrede hun ud af Døren. — „For der var ikke det til, som denne Madam Ellingsen ikke vilde gjøre sig stor og hæve sig paa ... En kunde snakke om, hvad én vilde, — hun vidste baade om Skuespillingen og hvem, som skulde møde i Gevær, naar Kongen kom, — og alting — bedre end nogen anden." —

Madam Ellingsen havde nok skjønt, at Blokmagerens Kone ikke var naadig, men én kunde da ikke høre paa alt heller ...

Og, havde ikke Elling set sit Snit til at smide ud, mens Madam Valseth var her! — Saa kom ikke han hjem før ikvæld, det var vist ...

— — Kunde hun bare komme sig til lidt mere med Naalen, saa hun tjente noget, — og leie denne Skuringen bort og Vaskingen af Klæ'erne opi Bækken. Ja det skulde være en Lette! — Hun havde ofte pønset paa at spørge efter hos bedre Folk derude i Gamlebyen — og høre, om de ikke havde noget Arbeide, som det ikke var saa nøie med Tiden med, og som hun kunde faa ta hjem i Huset.

Men hun havde saa ondt for at komme sig til, — det var ligesom lidt at gaa paa Tiggeri; — og de var vel ikke videre hidsige paa at betro Tøiet sit til hvemsomhelst.

Og ikke havde hun rigtig Klæ'r at ta paa sig heller, saa hun kunde se lidt ud og by sig frem ...

Hun havde jo her om Dagen truffet til at møde

Fru Solberg nede i Gaden — Mina Jürgensen før var; — hun havde straks set, det var hende paa den lette Gangen og det lyse, askegule Haaret og hele Maaden; men hun var jo blet nok saa bred og forandret paa Figuren.

Og, jamæn, kjendte ikke Fruen igjen hende ogsaa, — endda saa rigtig sjusket, hun havde været; hun havde bare slængt det gamle rudede Kastetørklæde over sig og sprunget ned i Bolaget for at kjøbe en Pot Melk. Men Fru Mina spurgte straks ganske forundret:

„Nei men er det ikke Maisa? ... Maisa ..."

„Ellingsen," — havde hun maattet hjælpe hende.

Og saa havde hun stanset og pratet og forhørt om alting hende angaaende, og hun havde maattet fortælle om Barna sine, baade om den ældste Gutten, som døde for to Aar siden, og om, hvor langvarig syg og ussel han havde været, og om den vesle Jenten sin, som var paa det andet Aaret og var nok saa amper og urolig for Tænder nu ...

Og Fru Solberg fortalte, at hun havde tre, hun, en Pige og to Gutter, som alt laa i Luggen paa hinanden; — den ældste var fem Aar, næsten jevngammel med Madam Ellingsens Gut, om han havde levet; Fruen stod Brud Sommeren efter, at Maisa blev gift ved Juletider.

Hun havde vel syntes, hun saa lidt tynd og daarlig ud og tænkt, det ikke kunde staa saa rart til, — hun spurgte ligesom saa forsigtig om, hvordan de klarede sig.

Men Maisa havde jo ikke været istand til at lægge aabent for hende, at det kunde være daarlig nok, og svarte ganske kvikt, at det ikke var som værst heller; — hun var ogsaa kommet ud af Tankerne paa det nu, hun traf hende og stod der og pratede.

Fru Solberg havde nok ikke glemt den Tid, hun

sad hos dem, og det stod paa med Kjolerne, og hvor rent nydelig hun blev i den lyserøde med Buffonen til Ballet hos Solbergs.

Hun blev ganske munter og sa, Madam Ellingsen maatte komme op til dem i Homansbyen en Dag med lille Pigen sin og se paa hendes smaa — — — — —

— Det havde altid været en Sorg for Maisa, at de havde solgt Barnevognen efter den vesle Gutten deres, som døde; — det saa saa fattigsligt ud at gaa der og bære paa Barnet, og hun var som vri'd, naar hun kom hjem med hende, saa træt og udslidt ogsaa! — Men Søløitnant Solbergs bode slig, at hun kunde reise did med den ny Sporvogn, som var kommet i Gaden, naar de gik lidt indover fra Oslo. Og, jamæn, kunde det være Moro at faa gjort en Tur did og fare paa Sporveien baade ind og ud. Hun kunde nok trænge til det• slig, som hun gik der i samme Kjøret og knap vidste om, at det retnu var Sommer igjen uden paa det, at hun slap at kjøbe Kul og Ved.

Hun maatte nu paa al Vis se til at faa en liden Straahat med røde Silkebaand til vesle Jensine og en Sirtses Kaabe med Slag, som de brugte dem iaar i de fine Barnevognene; og Elling maatte sy et Par smaa pene Sko. Hun havde nu havt hende saapas fint opklædt ifjor ogsaa. Huen fra ivinter var jo rent udafvokset, og Uldkaaben havde hun maattet bruge til Vuggeteppe.

Der blev et godt Mas og Stræv med at faa fat i saavidt Penge, at hun kunde faa kjøbt Hatten og Baandene; — og saa det, som skulde til for at faa Kaaben. Elling havde været saa heldig at faa borget tre Pund Saalelæder hos en ny Garver helt inde ved Hjørnet af Brogaden, — og saa blev der lidt Penge for to Par Helstøvler. Han saa jo saa troværdig ud; men det stod paa, at han var saa forsagt i Minen, saa de tilsidst betænkte sig.

Hun syde og strævede alt det, hun kunde faa Tid tilovers, baade med at faa sig og Barnet istand. Men, siden de ikke havde Tjenestepige længere, maatte hun skure og greie alt Husstellet og se til at holde det lidt skikkeligt paa Værkstedet og dertil naatle for Elling, naar han havde noget. — Og i næste Uge havde hun igjen Vasken paa sig oppe ved Bækken i Engeveien ovenfor Huset. Hun maatte staa der ved Trætuden og det vaade Hul og slide med Banketræet og Sæben over Ballien og vride op og tørke Tøi med den lille Pige siddende paa et Klæde paa Marken ved Siden af sig, — Solskinnet var nok den bedste Styrkelse stakkar ...

Paa en Søndag vilde hun ikke gaa didop til Solbergs, for da var de vel med Børnene enten hos gamle Solbergs paa Løkken eller hos Assessor Jürgensens.

Men saa blev det da sat igjennem; — og Klokken mod fire en Eftermiddag steg hun med lille Jensine paa Armen ud af Sporvognen oppe i Homansbyen.

Der var saameget nyt paa de Kanter baade Bygninger og Gader, og fælt saa længe, siden hun havde været denne Vei, — saa rent forandret i de seks Aarene, hun havde været gift! ...

Det var blevet som en hel Reise for hende nu oppe i den anden Kant af Byen, — og hun, som engang syntes, det var bare som en Vips dette, — som hun fo'r om overalt. Men hun levede bare i de Smaagaderne i Oslo nu.

Hun havde skyndt sig indover Fortogene og stod nu paa Kjøkkentrappen i Løitnant Solbergs røde Murstenshus med de to smaa Taarnfløie og Haven og Markiserne foran de store Vinduer. Hun havde pudset og pyntet paa Jensine og pillede nu bare ud Silkebaandet under Hagen hendes, før hun gik ind.

Madam Ellingsen havde været svært opsat paa

Besøget; men var blet nok saa urolig spændt paa Modtagelsen nu, da det kom til Stykket, — det var anderledes at staa her foran det fine Huset, end hun havde tænkt sig.

Naa hun fik da gaa ind.

Der stod en pyntelig Pige med hvidt Livforklæde og tørrede Kopper og satte dem paa et Bræt.

Jo—o Fruen var nok hjemme; men —

„Det er Madam Ellingsen, som syde hos Fruens Forældre engang ..."

Pigen saa noget uvist paa hende og det fint pyntede Barn.

„Sig bare, det er Maisa Jons, De, saa véd nok Fruen, hvem jeg er."

Madam Ellingsen stod der, medens Pigen gjorde istand Brættet og tog den blanke Kaffekande fra Komfyren. Hun følte ligesom, hun var tilovers der med Barnet, indtil Pigen endelig kom sig ind med Brættet.

Hun pyntede og plukkede paa ny paa Jensine og saa sig om i det blanke Kjøkken, medens det suste af en Kjedel over et Hul i Komfyren.

Hun havde ikke saameget Vet, den storfine Pigen, at hun havde bedt hende sidde ned engang, — endda hun saa, hun havde Barnet! — — Men, naar Fruen kom, saa fik hun kanske lære om igjen, — kanske skjænke Kaffe for hende med — og saa se paa, at hendes Jensine blev sat ind mellem Børnene ...

Hun blev rigtig længe derinde.

„Hys, hys da" —

Jensine trak op til at bli grætten og satte Fingrene i den saare Mund.

Hun saa gjennem Vinduet en Barnevogn bli draget derude. Det gik nok til Hovedtrappen det —

Hun lænede sig indover Kjøkkenbænken for at se, — og nu tog Barnepigen — det var vist en Amme — den lille op og skulde ind med hende ...

Nei var det ikke den mindste lille Pigen deres da, som bare var Fjerdingaaret yngre end Jensine; — hun saa ikke saa stor ud efter Ansigtet at dømme, — og i Kaabe og Hue endnu — bare Armer — rigtig nydelig i blaat, og Vognen ogsaa med blaa Kalesche —

— Nei, jamæn, tror jeg, det er Moderen paa den spidse lille Hagen ...

Madam Ellingsen var helt inde i det, da Pigen kom ud igjen.

„Fruen bad mig hilse og sige, at det var hende saa umulig idag; — hun har faat Kaffevisiter nede fra Byen. Men De maatte være saa snil at se herop en anden Gang og ta Barnet med."

Madam Ellingsen blev lidt stram i Minen; men satte, som ingenting var, Jensine paa Kjøkkenbænken og knyttede omhyggelig Hattebaandet; — hun brød sig ikke om at vise Pigen, hvor rent flov og skuffet hun var.

„Jeg vilde bare se indom, da jeg var paa disse Kanter, siden Fruen havde bedt mig," — forklarede hun.

— — Altid skulde det være slig, de faa Gange, hun havde sat sig paa og glædet sig til noget! ... Hun var saa dum, saa dum, saa dum, fløi altid efter en liden venlig Mine paa første Ordet; — hun skulde vel være saa gammel nu, at hun engang forstod, hvordan Verden var —

Dette havde hun igjen baade for Straahatten og Kaaben — og alt det, hun havde stundet og stræyet til denne Turen. — Hvad vilde hun der, — de havde jo ikke noget Brug for hende? ...

Se saa, nu tar Jensine paa at skrige ogsaa, — aa ja, Du er saapas mødt — Du blev nok ikke budt formeget der. — — „Og ikke saameget som en Kop Kaffe engang!" brød hun ud aldeles forarget.

— „Ja græd Du, vi skal gaa vi, Jensine, vi har da moret os idag! ..."

Hun skyndte paa og saa sig ikke om, før hun sad inde i Sporvognen.

Og saa skulde de da tilslut ogsaa faa fornøie sig med at reise i en tom solhed Vogn!

„Hys hys, Jensine — — Ja vi kan saamæn løse op baade Kaaben og om Halsen, — der er ingen at genere os for. — Hys hys ..."

Den tomme Vogn med alle de klirrende nedslagne Ruder ramlede og skakede nedover Sporveisskinnerne. Det larmede, saa det næsten blev borte, at Jensine ilskreg.

De mødte en anden Sporvogn, som kom nedenfra; og ivei ramlede det igjen, tomt som før langs den lange Gade med Haverne og de glisne, søvnige Huse.

Ja, hun havde da rigtig noget igjen for altsammen! —

Der kom et Par Herrer, som vel skulde hjemover, — ventelig fra Departementerne eller Kontorerne.

Og dcr ved Torvet Hansen fra Slagterboderne. Han satte sig til at gjøre op og tælle over Pengesedlerne i den fede Lommebogen sin; — han slog sig saa svært op, sa de.

Henne paa Hjørnet af Brogaden skiftedes der Spor. En hel Del pene Folk stod og ventede, — Fruer og Frøkener, — de skulde vist i Selskab nogetsteds.

Madam Ellingsen satte sig til at knytte og pynte paa Jensine. Det fine Lommetørklæde, som hun næsten ikke havde havt ude i Kjøkkenet hos Solbergs, brugte hun nu til at pudse og vifte hende.

Hun sad og hørte til, hvor de pratede, og det kunde nok hænde, hun kjendte Huset, hvor de skulde hen, fra gammelt — og det andet, de saa ofte tog i Munden, ogsaa!

Den høie Frøkenen kunde ikke la være at ta Jensine i den ene lakerede Skoen: —

„Øinene er rigtig som to brune Nødder paa hende, — og hvad heder den lille? ..."

„Har hun ondt for Tænder?" sa Fruen ved Siden af, det var nok Mo'ren det; — „hun tar sig saa til Munden."

Der strakte en yngre Frøken sig frem og trak i det andet Ben; — og Herren, som var med dem, syntes det var saa morsomt.

„Hun taaler vel ikke Pebermynte, Mor?"

„Er Du gal, Barn!"

„Jeg tænkte for Heden ..."

Og saa blev hun ligesom saa skamfuld, da han lo.

„De lar hende da vel faa en Benring at tygge paa, Madam?"

„Hvem?" spasede Herren, som han mente det kunde være den unge Frøken, — han havde nok et godt Øie til hende.

Jo, Madam Ellingsen havde nok det Raad. — — — Men, — hun sad og spekulerte, — hvem var den Fruen? — — hun huskede Ansigtet — —

Aa—aa, — det gik op for hende. — Jo, hun havde nok set baade hende og Døttrene; — det var Inspektørens, hun havde syd nogle Gange hos for mange Aar siden.

Hun maatte da slaa frempaa om det; — og saa blev der et Liv og en Snak og en Prat, helt til de skulde ud paa Grønlands Station alle —

„Farvel, Madam Ellingsen ... Farvel, Du lille" ... Fruen rystede Jensine i Strømpebenet.

„Farvel, Frue ... Farvel, Frøken" ... Det var saa rent hyggelig med dem saa —

Hun hastede afsted med Jensine udover og op en Smaagade.

Og naar hun bare tænkte paa alle de Herrens Gange, hun i sit Liv havde trasket den Vei paa sin Fod — til langt ind i Byen, — og saa nu Sporvognen ...

Hun saa Elling, — han kom ud med Fangskind i Seler og Uldærmer.

„Naa haa, — hvordan gik det?"

„Du kan tro, Elling, jeg har" — Hun havde endnu helt det sidste Møde i Hodet; — men saa kom hun til at tænke sig om —

„Ja jeg tviler ikke for, at Du har havt det galant paa denne Stasturen din," murrede han halvhøit og kjed; — hun kjendte den Fyllebitterheden!

„Barnet er træt, kan Du vide, jeg faar ind og lægge hende, saa fort, jeg kan."

Og lidt efter havde hun Kjolen af og stod ved Gryden; — han skulde ikke faa ha det at sige, at han ikke fik Aftensmaden sin i ret Tid — for denne Stasturen! ...

Madam Ellingsen havde jo Sagførerens Vinduer i anden Etage paa sig, naar hun skulde med Tøiet op til Bækken og vaske, saa hun maatte klæ' paa Barnet og passe lidt, hvordan hun saa ud selv ogsaa, — om hun saa bare tog Hatten paa, kasted' Sjalet over sig og lod Overlivet ligge hjemme.

Og det skulde nu ogsaa træffe saa uheldig, at Fru Apenæs, som var saa striks og nøie der i Gaarden, raabte ud af Vinduet til hende, at hun havde mistet noget af Tøiet efter sig derudenfor.

Men ganske naragtig syntes Fru Apenæs det var at se paa, hvordan den fattige Madamen altid ligesom skulde ha lidt af Stasen med sig ... Den stakkars Skomageren dernede i Kjælderen, som blev pantet baade for Skatten og Læderet, saa Tjenestepigen gik sin Vei fra dem ifjorhøst. Og alligevel spjokede hun den lille Pigen sin ud og pyntede hende som en Dukke! — Det var saa underlig leit at se det lille Væsen dernede i rød Hue og strikket fin Trøie og lakerede Sko ......

— Det uskyldige Bækkespring oppe i Jordet ovenfor Gaderækken i Oslo, hvor Madam Ellingsen vaskede, randt, med en løs Trærende til Tud, i en tynd Straale ned i Grøften ved Gjerdet. Ved Siden af det lille Vashul med et rustent Blikspand nedi stod Krakken, som hun brugte baade til at sidde paa og som Underlag for Banketræet, og henslængt ved Kanten noget af Træværket til en gammel Bøtte. — Og, hvad Skomagermadamen først havde opdaget og, hvorfor det ogsaa var hende, som havde faat sin Mand til at sætte Trærenden paa, — det var, at der var et aldeles udmærket blødt Vand deroppe til at vaske Tøiet i, Sæben skummede som paa en Barberkost.

I hele Forfjor havde Madam Ellingsen siddet alene med dette. — De mente, hun var blet for stor paa det ogsaa nu til at ville vaske nede blandt de andre ved Pumpen paa Pladsen, saa det varede lidt, før Folk tog sig af det. Men, da Konen til Kristian Tømmermand havde prøvet det og tydelig ikke vilde ha flere med paa det, saa var det med ét ikke én længere i Husene der under Bakken, som brød sig om at ha noget med Pumpen at gjøre.

Der var bare saa for lidet med Vand deroppe og saa rent for mange om Budet, og bare Plads til én eller to ad Gangen.

I Begyndelsen prøvede de alle saa lunt at strække sig frem og bli tilvens med Madam Ellingsen, som jo ligesom havde Førsteretten; — men paa det sidste syntes hun, det rigtig ikke saa videre ud til, at de huskede det længere. De trættede og tog sig frem deroppe, saa det stod efter, ved den Fillebækken.

Hun havde holdt paa og vasket en Timestid der i Eftermiddag med Barnet siddende hos sig paa Marken, og Pigen hos Jensen havde faat Lov til at skylle og vride op lidt Tøi ved Siden af. Det var jo ikke netop saa beleilig at ha hende der lige op

i Hænderne paa sig til at studere hvert Plag; men med Venlighed saa —

Og kom ikke der Madam Røberg opover Engen med Manden selv, Vognmandskusken, til at hjælpe sig med at bære Ballien og Tøiet! De brød sig ikke farlig med at spørge om Lov, for de slængte og slap Ballien fra sig lige hen i Væden ved Bækken; — og Pigen hos Jensen holdt alt paa at tokke sig afveien, hun.

Men, havde de gjort Regning paa, at Madam Ellingsen skulde flytte sig, saa tog de feil. — Hun saa den Madamen rigtig grundig op og ned:

Det var med Mor Røbergs Tilladelse, — hun kaldte hende Mor og ikke Madam, — hendes Trætud og hendes Krak og hende, som havde fundet Stedet, og naar Madam Ellingsen selv vaskede i Bækken, saa skjønte enhver, som havde faat lidt Opdragelse, at det var bare afveien! —

Det blev ikke andet for Madam Røberg end at ta Vasken til sig igjen. Hun vendte sig bare og neiede med Bylten under Armen, da hun skulde gaa, og bad sin Mand endelig ta Hatten pent af for den fine Fru Ellingsen, — det gik nok ikke an at faa lappet Støvlerne sine der længere ...

Men da blev Madam Ellingsen aldeles bleg og ude af sig:

„Da var det kanske ikke saa feil sagt endda," — slap det udaf hende. — „Kom det derpaa an, saa kunde det hænde, hun kunde været Frue ogsaa — istedetfor at staa her og trættes med raa Mennesker!" —

„Jo—jo, — det var grepa;" — Mor Røberg haanlo — „nu fik én da høre det!" — Fru Ellingsen forkyndte da, hvem hun mente sig at være! — Ja, hun skulde saavist faa hede Frue, hvor hun fo'r og borgede deromkring ...

VIII.

Slaguhret var længst draget ud i Pigekammeret, Abelard og Heloises Historie i Billeder var kommet væk! — Forværelset hos Grosserer Tranem var blevet Anretningsværelse med Portierer for Døren til Spisestuen og Ombygning med et Par brede, bekvemme Trappetrin ned til Kjøkkenet; — det var ikke noget for Sy-Maisa at sidde der nu.

Hun var blevet som et kjendt Inventar der hos Tranems i de henved et halvt Snes Aar siden hun havde den Historie om Manden, som faldt i Akerselven og druknede en Kvæld, han var gaat noget beruset hjem. Efterat hun var blevet Enke, havde hun igjen taget fat paa Sømmen og efterhaanden faat lidt at gjøre her og der ogsaa i enkelte af de gamle kjendte Huse, hvor hun vidste at gjøre sig nyttig.

Hun blev skudt hen, hvor der kunde findes Plads for hende, og sad om i Pige- og Sovekamrene, plaget og værkonde af Gigten og med Tand- eller Hovedværk. Hun havde sin erfarne Fornemmelse om Leveirstrækken, naar det slog ind med Kulde, og om Sneen, som lunede, — noget tog Hodet mest, noget drog til Skulderen og Ryggen. Hun havde ødelagt Øinene sine rent et Aar ved at flytte sig saa langt ind fra Lyset for at slippe denne Gigten.

Og Humøret berode paa de allehaande Veirlag i Vinduskarmene ...

Det var fra Grunden af, inderst inde, stille sort en saadan trækfuld Dag med Høstsluden rindende i Vinduet, som var saa vindt og vrangt til at lukke derude i den gamle Enden af Huset i Tranemsgaarden. Hun sad der i Pigekammeret med et Tørklæde om Kjaken og en Krydderpose for Tandpine og kastede sammen og eggevendte fine gamle Linlærreds Lagener.

Forlegenheden for disse Pengene, som altid murrede under, kunde ha sine Ryk med Pine den ogsaa.

Hun havde nu endelig været henne paa Politikammeret og faat Tilladelse og Liste til at udlodde den gamle Dobbelttraads Symaskinen sin.

Det var disse fire og tyve Kronerne, hun tilsidst var kommet til at skylde nu for Kosten og Tilsynet med hendes Jensine, som hun maatte skaffe ... En fjortenaars Pige kunde ikke leve af ingenting, og Konen, som de delte Kjøkken med i Arbeiderboligen, vilde ikke staa i med det længere, blev det ikke klaret nu til Slutten af Maaneden. —

Kunde hun bare faa Grossereren til at tegne sig paa ... Men det holdt haardt at skulle staa derinde mellem dem alle paa Kontoret med Listen, — de saa det jo an bare som Tiggeri ...

Hun tænkte altid, det skulde være sidste Gang, naar hun var nødt til slig at be dem om en Hjælp. — Og saa svedende, som hun gik til det! ...

Hun sad opgivet og mørk og saa ud for sig, — kunde selv minde om en afdanket, slidt Symaskine —

Uf, — den Tandpinen og Hodegigten, hun havde samlet sig til oppe i alle Vinduskrogene! ...

Ja--a, hun fik da stride med det! — hun skulde gjøre sit, saalænge hun kunde, og siden saa —

Der randt et Par Taarer ned paa de magre Fingre ...

Hun hørte Fru Arna Schou snakke inde i Kjøkkenet.

... „Har Dere alt drukket Kaffe her? — Og jeg, som skyndte mig, saa jeg gik fra min hjemme!

... Jeg véd nu, der er igjen af de deilige Flødekagerne ...

Nei kjære da, Du behøver da ikke at trakte paa ny for mig!

Tante Rask er rigtig blet saa sær saa —

bare, fordi jeg nødig vil miste Eftermiddagskaffeen min! —

Har Dere Sy-Maisa idag?"

Fru Arna aabnede Døren braat, som hun pleiede, og saa ind:

„Saa De sidder der, Maisa? — Hvor staar til? — Tand-Gigt — eller Hodepine? — Gjør istand Lagener? — — Naa, stakkar, Tandpine. Rigtig ingen Under der i Vinduet ..."

Hun kom helt ind, en høivokset, rask Frue, som skulde ha en liden.

„Har ikke Mor nogle Nellikdraaber til Dem; de hjælper."

„Aa nei, Frue," sukkede hun; — „retnu tror jeg ikke, der hjælper nogen Ting for mig!"

„Er De saa rent overgit idag da, Maisa?"

Maisa tørrede Øinene:

„Ikke véd jeg, hvordan det skal bli for mig nu, — faar jeg ikke nogen paa Listen min."

Hun havde jo maattet prøve at faa loddet bort den gamle Dobbelttraads Symaskinen sin.

„Er De fra Forstanden, Maisa! — den, De skal leve af? — De kan da ikke gi Dem til at være saa rent letsindig — — bare, fordi det kniber for én Gangs Skyld."

„Ja tror De ikke, jeg har betænkt mig saa mangen Nat paa det saa. — Men den er jo saa tung at træ' for mig ... og syr saa fast, at det ikke er til at sprætte op igjen, — mod dem, de bruger nu, hvor én bare behøver at ta i Traaden og række op. Og for mig, som maa gjøre om saameget gammelt og faa det paa Moden igjen, — saa ser De —

Kunde det saa blet lidt tilovers paa Lotteriet til Hjælp til en liden Haandmaskine; — den kostede ikke mere i Kroner nu, end den gamle havde kostet i Speciedaler ...

Bare der kunde bli tegnet paa først af nogen,

som der stod lidt af, — saa kom nok endel af dem hjemme i Arbeiderboligen paa ogsaa!" ...

„Jamæn, Maisa, naar den ikke er til at nytte længere?"

„Aa jo, nyttes kan den jo, naar den blir lidt istandgjort, — af nogen, som ikke har anden Søm end den til sig selv hjemme. — Og, naar de ser, de kan faa den bare for én Krone, — en hel Dobbelttraads til at træ' ..."

„Aa, laan mig den Lappen Deres, Maisa!" —

Fru Arna strøg med Listen.

Hun gik vist ind til Moderen med den ...

Maisa havde i sit stille Sind haabet, at Grossereren skulde tegne sig for en Klat, — saadan fem Lodder med én Gang, — — — men begyndte at tvivle paa, at han nu, Fruen kom op i det, tog mere end ét eller to ...

Havde hun bare tat Mod til sig og snakket til ham selv! ...

Bagefter fik hun ud til Statskonduktørens og nogen af de andre og snakke for sig om, hvorledes hun var kommet i det ...

Det blev værre og værre med, hvordan det saa ud for hende og Jensine, medens hun sad og ventede paa, at Lodtrækningslisten skulde komme ud igjen, — rent svart! ...

Og saa den Brystkrampen, hun fik i den Tid, hun skurede, — den kom altid igjen, naar der stod noget paa ...

Fru Arna var nu saa rap paa det bestandig. — Nei, havde hun bare gaat til Grossereren selv!

Det varede saa længe; — — og nu havde Grossereren nok baade sovet og gaat paa Kontoret ...

Det var blevet mere end graat i graat, da Fru Arna kom igjen med Listen:

„Far tegner for ti Kroner, jeg for fem. — Og

saa faar sandelig Signe spendere lidt, hun ogsaa. — Jeg tar paa mig at klare Bedstefar Schous og kanske to, tre til, — saa har De det!"

Sy-Maisa slog sammen Hænderne, medens hun holdt i Lagenet.

„Nei den Fru Arna!" ... Hun græd og hun lo.

Aa, hvor det lettede, — — det kunde bli baade til Jensine og mere til det! —

„Jeg skal sige Dem, Maisa, jeg maatte indom herhjemme idag for at fortælle, at Jakob er blet Korpslæge."

„Ne—i?" lød det interesseret.

„Og saa kan vi faa bli boende her i Byen."

„Nei da! — og saa skal han vel ha Uniform, Frue?"

„Javist; — og nu flytter vi hidned i Gaden, saa skal De faa sidde og sy der, Maisa."

„Men Statsraadinde Schou da ... hvad siger hun om, at De drager bort fra Etagen i deres Gaard?" spurgte Maisa forsigtig. — „Nei saa da, — saa blir det hidind, Lillegutten kommer til at traske til Bedstefar da."

„Jeg er frygtelig glad, Maisa, — det blir akkurat saa passe Hold op til mine Svigerforældre, — saa snille de er; — men saa er det nu, som de vil eie Jakob — naturligvis" —

Det var morsommere, end Maisa rigtig turde sige, — for hun vidste jo saa vel, hvordan Fru Arna havde havt det med dem deroppe; hun var ikke af dem, som taalte nogen andens Villie ind i sit!

„Aa nei da, aa nei da, — det var jo en hel Forandring dette! —

Og Fruen har set paa Leilighed?"

„Ja da, idag."

„Bare det ikke er daarlige Vinduer, — de er saa slemme med det i disse nye Bygningerne. Men én kan saa vel betinge sig, at der gjøres ved dem, Frue. "

„Saa adiø da, Maisa! — faa Dem nu nogle Nellikdraaber af Mor."

„Aa, jamæn, tror jeg ikke, den stygge Tandpinen har git sig, jeg. — Den er saa rar saa, — kommer og gaar" — —

Hun kunde gjerne ta Krydderposen væk, det var nok med Kjaketørklædet. — — Aa, hun kunde kvitte det ogsaa.

... Kan gjerne hænde, det gik nok saa haardt ind paa dem der hos Statsraadens, — sad hun og grublede, — at Sønnen og Børnebørnene flyttede fra dem — saadan, som de havde havt det sammen derude ...

Hun havde nu sin gamle Historie med det, hun, — og hvordan det gik til, at Konsul Schou blev Statsraad og Grosserer Tranem ikke. — Hys, — det var nok godt, den Sag ikke kom op før i Himmelen ...

Sy-Maisa var da kommet over denne dyre Vinter ogsaa engang, — saa lidt Penge, der var mellem Folk nu, — og saa mange Forskrækkelser der havde været i Byen for alle disse sørgelige Fallitterne ...

Og hun havde nok tænkt sit, hun, da nu ogsaa den store, rige Schlüsselberg paa Støberiet røg, — han, som fik den vakkre Lizzi Kalnæs. — Hun syde akkurat for Portner Evensen i Kjælderen skraas over i Dagene, medens det spillede om det, — og sad og saa og la' Mærke til, hvor stille de var derover, og saa forsigtige med Jalousierne til Gaden i de store Vinduerne — rent, som der skulde være syge. Ja stakkar, det var ikke godt at sidde igjen for hende med den gamle Mand, hun bare havde tat for Pengene — nu, den var væk hele Herligheden ...

Kunde hænde, hun kunde komme til at sy for

dem borti en af Smaaleilighederne nogengang, — Sy-Maisa havde nok set saa galt før, hun!

Hun havde nu faat prøvet det noget hvert Sted om i Byen; og der kunde ingen tro, hvor forskjellige de var, som ikke havde Erfaring for det! Mangesteds kunde én forstaa, de mente det i bedste Maade, — naar de bare havde Tanke paa det. — Men saa var der dem, som pruttede af og pinte paa Skillingen, saa det var en Skam at fortælle. Hun havde tit siddet og ventet med Hjertet i Halsen paa, hvor mange Ører, hun skulde komme hjem med om Kvælden; — og endda saa mistænkte de én for at trække med sig hjem af alt, hvad én havde under Hænderne ...

Maisa havde Søm hjemme idag. Hun havde faat en Kjole at sy for Madam Hansen paa Slagterboderne til den halvvoksne Datteren, og rigtig glad var hun, fordi hun var blet kjendt med hende; Madamen var saa ræsonabel til at betale og huskede hende, naar hun gik hjem, saa med et Ben til at koge paa og saa med lidt af Kjøddeigen deres til en to, tre Karbonader ...

Ja stakkar Jensine, hun trængte det nok, — det var ikke ofte hun fik noget, som kunde gi lidt Kræfter til at vokse paa!

Maisa sad og syde paa sit lille Værelse i Arbeiderboligen. Bordet ved Vinduet, nogle pudeslidte Stole, hvis bastante Træværk hidrørte fra Stolemager Dørums Haand, en Del Hylder og Smaaskilderier var, hvad der var bjerget fra hun var gift med Ellingsen, — foruden den gamle Dragkiste fra hendes egen Ungdom og Sengen med det blegede Sirtses Overtræk.

Det drog langt ud alt paa Eftermiddagen; hun begyndte at undres paa, hvad Klokken var, og lukkede paa Vinduet for at se, om Børnene begyndte at komme fra Almueskolen; — den maatte vel snart

være seks nu, saa hun havde Jensine der, — hun var blet aldeles i Bet for sort Lintraad ...

Jo da, der var de, anstormende hele Flokken! — og Jensine daskendes efter med en anden lang Jente under Armen. —

„Saa skynd lidt paa Dig!" vinkede og raabte hun ud igjennem Vinduet.

Hun mødte Datteren i Trappen med en Rugkage, saa hun kunde faa lidt i Livet, medens hun rendte ned for at kjøbe Lintraaden. Hun maatte bare rappe sig, — ikke bli staaende dernede, — saa hun kunde faa lidt Hjælp til at bredde sammen Kjoleskjørtet; Madam Hansen skulde ha Kjolen til Søndag ...

Og det varede heller ikke mange Minuter, før Jensine var der i Døren igjen med den svarte Luggen sin.

„Undres, om Mor Jensen bruger Komfyren — eller, om vi kan gjøre op til lidt Kaffe? — — Men ikke tror jeg, der findes en Smule Cikorie mer" — kom hun til at huske paa. — „Du faar være som en Vind ned efter noget, Jensine." —

„Komfyren er fri den", sa Madam Jensen og lukkede op Døren til Kjøkkenet; hendes Mand var Bybud og kom aldrig hjem før sent.

Jensine var der alt tilbage igjen med Cikoriepakken.

„Du faar sætte Dig til at sy her, Du, mens jeg koger Kaffeen ... Den Bredden der, skjønner Du" —

Jensine tog hendes Plads, medens Maisa skyndte sig ud i Kjøkkenet og gjorde op Ild.

„Aa lad mig se," kom hun saa ind igjen. „Ja, vidste jeg det ikke, at Du skulde forstrække den skraa Siden mod den rette! — — Det er bedst, jeg traakler det først for Dig, — saa Du ikke sidder der og syr bort i Natten."

Maisa satte sig halvt ned paa Stolen igjen og begyndte at traakle ... „Jamæn, syr jeg det ikke

ligesaa fort med engang, — Du ligger bare i Fingrene paa mig ... Kjære Mor Jensen, jeg faar nok be, om De vil være saa snil og hjælpe mig til lidt Varme under Kjedelen — jeg har saa travelt saa" —

Jensine havde sat sig hen paa Dobbeltsengen og slængte med de lange Benene, medens Moderen af og til saa opraad paa hende ...

Mor Jensen stod og læste i Bladet, som just var lagt i Døren; hun studerede altid „Bortkommet" og andet paa Bagsiden.

„Jeg mener nu, at Di skulde sætte Jensine i den pene Skjortefabriken hos Kjøbmand Faaberg, jeg," — sa Madam Jensen med Eftertryk. — „For nei, om hun lærer noget herhjemme paa denne Maaden!"

„Hun maatte nu bli konfirmeret først," mente Maisa ...

Ja, — hvordan hun skulde komme over det? ... Men det var et Tag med at skaffe Udlæggene til det ogsaa, skulde det gaa honnet og skikkelig for sig med det stakkars Barnet ...

Det var en Strid bestandig for at faa dette Arbeidet, én skulde leve af! ... Der var blet saa mange ny og flinke om det overalt; — og, var det ikke det, at hun forstod saa omframt godt, — det kunde hun nok selv sige, — at gjøre noget ud af et Plag og vende og snu og stelle med det i en trængende Familie, saa skulde der ikke blet meget til Mad og Logis og noget i Ovnen for hende og Jensine, — og saa til Støvler, saa haardt de trængtes for at berge sig i Væden.

Nei, — naa skulde én set det ogsaa! —

— „Haand ... Haand-Symaskiner paa Afbetaling!" læste Mor Jensen op lidt besværlig; Overskriften paa Avertissementet stod der med store, fede Bogstaver.

Maisa stansede lidt i Syningen og blev opmærksom.

— „mod en første Indbetaling af en Trediedel."

„Ja da ja, — hm" ... Hun gav sig til at sy igjen —

„Vi kunde faa seksten Kroner for Dragkisten vor, véd Du, Mor!" udbrød Jensine ivrig; hun skjønte ogsaa, hvad det stod paa.

Maisa saa studsende og tvilsom hen paa den store Dragkiste med Skufferne, som altid havde fulgt hende gjennem Livet, — og som hun havde draget saa paa, naar hun skulde flytte ... Kunde den nu kanske skaffe hende en Symaskine saa? — Seksten Kroner ...

„Mor, vi har næsten ingenting i den," drev Jensine paa — „andet end noget Rask og saa de Kopperne og Tøiet i den svære Underskuffen."

Den havde engang været nyttet til Seng for Maisa af hendes Mor, naar den blev udtrukket, havde hun fortalt, — og Jensine var ogsaa ble't lagt i den — — Det var saa underlig, om den Dragkisten ogsaa skulde afsted ... Men saa havde hun en Haandsymaskine!

... „Og saa kunde vi ta Søm op til os, Jensine! baade her fra Arbeiderboligen og andetsteds" ...

„Det skulde bli sligt Leven saa — Tænk, bare at dreie, Mor!"

„Aa—aa, — det blev nok ikke bare det, men —"

„Det var bare at plukke sammen noget at faa hjem at sy," mente Jensine.

„Jeg vil ud til Andersen imorgentidlig og høre om Dragkisten. For, — havde jeg Maskinen i Huset imorgen, saa — — Aa nei, om jeg egentlig behøvede at stridsy saa farlig da heller nu paa dette til Madam Hansen ... Du faar springe ned, Du Jensine, og faa lidt godt Brød til Kaffeen ...

Og ikke skjønner jeg, Du behøvede at komme saa fort ind i Skjortefabriken da," sa hun efter hende i Døren.

... Jensine kunde nok komme til at staa skikkelig paa Kirkegulvet da ...

Og en rigtig god en! — hun forstod sig da paa at ta ud en Symaskine —

— „Og ikke vil jeg ha Dig til at kludse og fordærve den, før jeg har faat Dig rigtig lært at haandtere den," — lød det, da Datteren kom igjen med Brødene.

Haandsymaskine paa Afbetaling ... Du faar be om at faa gjemme Avisen ...

Jensine satte sig op paa Dragkisten og hamrede sit glade Farvel til den med Hælene. —

Det var som en hel Helg for Sy-Maisa, da hun engang ud paa Vaaren fik komme til Tranems igjen og sad der inde i Pigekammeret, medens Solen randt paa skraa i den ene Vinduspost indover Komoden med Marens lille Speil og Nipssagerne og bort paa Kanten af Pigernes Seng. Hun havde vendt sig saa, at hun kunde kjende den varme Sol lige i Skuldrene og Nakken, — det havde været sligt svært Gigtveir i hele April, — og det var rent, som én kunde livne op igjen.

Hun havde faat Besøg af lille Jakoba Schou i Formiddag. Hun havde faat Lov at sende Seddel til Skolen, sa' hun, fordi hun havde slig skrækkelig Hodepine. Men Maisa saa ikke noget videre til det her. For hun drev paa og legte, saa det stod efter, henover hele Gulvet med Dukken sin. Den skulde indrette sig paa al Vis fint i et Hus med to Etager, hun havde faat istand ved at sætte en Stol paa en anden. — — Og saa var det om at faa Maisa til at sy en Kaabe til Rosa ...

Aa—aa, det kunde nok bli, naar hun nu først fik stoppet lidt fra sig paa disse Gardinerne til Vasken ...

„Men hvad er det for noget, Du opretter der under Stolen?"

„Det skal være Butik, og nogen leie der; — Rosa og hendes Mand, som eier Huset, kan ikke la det staa ledigt, kan Du skjønne ... og der maa altid bo nogen under, saa blir det varmt."

„Jamæn er Ungen klog ogsaa da" —

„Skulde jeg ikke vide det, — det har Far sagt det ... Hun har Sypige ogsaa."

„Saa, — hvor da?" —

„Nei det lar jeg Dig være det" —

„Saa saa, — ja ja, — jeg kan nok sidde for det ogsaa jeg" —

„Du maa sige, naar hun skal komme og ta Maal af sig og prøve; — jeg har Metermaal ogsaa jeg, Du!"

„Er Du nu ogsaa ivei med Centimetermaalet" ...

Solen skinnede, den tiaarige Jakoba legte, og Maisa sad med i Legen og skulde være Sy-Jomfru i Pigekammeret hos Rosa. I det langagtige Ansigt med den egne Overlæbe var der noget fornøiet oplivet med Præg af dette paa engang arbeidsstræwende og letglemmende. Brynene var blet større og tættere, og Haaret, som af og til stak ind i Solen ved Nakken, var en hel Del isprængt med graat.

Jakoba havde indrettet hele Butiksvaaningen alt, da det gamle Slaguhr gjorde hende opmærksom. Det drog sig uden at slaa, og viste alt halv elleve —

Det var nok Bekymring for at faa Kaaben i Formiddag, — skjønte Maisa, — hun var strøget ind til Bedstemoderen; — og kom da ogsaa en Stund efter ud med et gammelt, udafsprættet Stykke blomstret Uldbrokade med Silkefoer.

„Det skulde Du faa, Maisa, at sy af; — jeg bad først Tante Rask, men hun er saa døv idag, at hun ikke kan forstaa nogen Ting."

„Kom hid med det; — og saa med Dukken. Den faar være ude hos Syjomfruen nu en Stund, mens Du leger."

Sy-Maisa blev imidlertid siddende med begge

Dele paa Fanget, og det varede saa længe, før hun tog fat —

Hun stirrede og saa paa Tøiet ... Jo det var af den Pariserkaaben! ... Hun skulde nok kjende den ... den, hun syde paa den Kvæld, — det var nu over tyve Aar siden ... Den Kvæld, hun sad og stred paa blege Livet, saa ræd og koldsvedende og angst for, naar Fruen kom hjem, — og tænkte, hun skulde slippe undaf Dommen, — og saa — skulde, skulde ta ham! — — — Ja hvor hun ni'syde og grundede og sad og regnede ud Tiden ved det Plagget — hun huskede akkurat hele den skraa Sømmen, da hun sad og mente, Fruen maatte komme, inden hun var til Ende med den — — og Blomsterne i Uldbrokaden, — de ligesom vilde vrimle for Øinene hendes, som de gjorde dengang ... Og saa, da hun la sammen Pariserkaaben til Grete ...

Øinene i det stille, farveforladte Ansigt fik noget borende, medens hun sad og stirrede ind i dette, og det bankede oppe i Halsen ved Kravebenet ... Der fik nok nogen anden ogsaa svare for det engang, — hvad der da skede, — baade for Elling og —

„Men skal Du aldrig begynde at klippe da, Maisa!"

Maisa reiste sig og tog Saksen af Komoden. Figuren var tynd og spæd, nærmest som en gammel Piges, og hun gav sig straks til at maale og klippe ...

„Se saa, nu kan Du ta Dukken din igjen."

„Ja, men Rosa maa faa komme og prøve?"

„Ja da."

„Naar kan jeg komme? — Det er Rosa, som spør;" — hun holdt Rosa frem.

„Aa, — Klokken kvart over elleve."

„Du maa ikke narre."

„Nei da, jeg skal nok være akkurat, skal Fru Rosa se" — —

Maisa sad og syde, mens Jakoba legte og dis-

puterede for Rosa om Leien, og Solen kom varm over Gulvet hen paa Foden af Kassen til Slaguhret ...

Det var akkurat en Pariserkaabe, denne lille, ogsaa — — og Tankerne gik efterhaanden udover det Saar, den saa pludselig havde revet op, hen paa én, hvis Vei i Livet hun altid havde fulgt skimtvis; — i flere Aar havde han været Doktor i Nordland og reist i Udlandet for at studere noget Slags Syge, han siden havde skrevet noget lærd om, og sad nu i et Embede i Bergen ...

Og ifjorsommer, da her var det store Naturforskermøde med al den Stas og Fester rundt om, baade med Dampskib og Vogne til Ære for dem, — da havde hun vidst fra Listerne hos Doktor Schous, at han var iblandt dem ...

Og hun var ved Indgangen til Tivoli, da de skulde holde den store Festmiddag der, — i den tætte Trængsel af Folk, som vilde se, naar de kom. Hun havde staat der siden Klokken før tre og havde havt Tag med Haanden i Stolpen lige ved Siden af Porten, da de begyndte at komme, — nogle Arm i Arm og snakkende med let Overtøi over Stasdragten og en og anden Orden lysende under, — og andre med Støvfrakkerne paa Armen ... En hørte baade dansk og svensk og andre Sprog med, — og saa raabte Folk imellem et Navn, naar der var nogen rigtig berømt fra de fremmede Lande ... Men ikke saa hun huskede paa at se paa dem ... Byens øverste Doktorer, de var nu kjendte nok; de førte hver sine fremmede med sig —

Og saa ja, — saa kom en af dem, en lavvokset Professor med én ved Armen — en lidt mager, kraftig Mand, som stak det kloge, levende, bredkjakede Ansigt lige nær ind i Professorens, medens han snakkede og la' ud med Armene, og Øinene ligesom lyste og glippede til bag Brillerne. Den fine sorte Hat sad saadan rask og lidt skjævt sat, — vel, fordi det var saa varmt der i Solen, — paa et mørkt blødt Haar

med nogle Striber i af graat, — hun skulde vel kjendt det igjen, fast Tiden var kommet i det! — og den kloge Munden, som smaalo ...

Han stansede lidt med Støvfrakken paa Armen, og de graa Øine fo'r, just som han gik ind af Porten, et Øieblik uforvarende lige over der, hvor hun stod ...... Der var en Tid, da de gik ind der sammen! ...

Hun saa, han havde som tre Rynkefurer i Panden ... Han havde da strævet, saa han kunde faa dem ...

Og hun var noksaa glad, naar hun tænkte paa, at for hendes Skyld var de vel ikke saa farlig kommet der nogen af dem ... Han havde tat Huslærerpost og været borte fra Byen med det samme, hun havde skrevet og fortalt ham det altsammen, — saa hun havde aldrig vidst, hvordan han havde tat det ...

Men han havde vel været noget andet for hende end hun for ham — — det kunde hun nok skjønne nu —

Naar hun tænkte paa, hvordan hun gik derudover til Grønlandsleret om Kvældene, — ja just her fra Tranemsporten, — — saa urolig mangengang og tit, saa hun ikke kjendte Fødderne paa Fortoget — saa længtede hun! — Og hvordan hun alt begyndte at se efter ham nede ved Slagterboderne — — og saa himmelglad og forskrækket, naar hun saa ham ... Det var nok mange, mange Tanker det — og aldrig havde de villet gaa ud af hende — kom ikke til at gjøre det heller — —

„Véd Du, hvad Pigerne hjemme synes er saa underligt, Maisa? ... De skjønner ikke, at Folk kalder Dig Maisa Jons, naar Du heder Madam Ellingsen."

„Saa, — jeg tænker ikke, de har noget med det, — — pas Dukken din Du" —

„Ja men Du har jo været gift med en Skomager?"

„Aa ja — det har jeg nu ogsaa, ja — — i otte Aar — og — kors for det! — tunge var de" — kom det halv for hende selv ...

Hun syde igjen omkap med sine egne Tanker. De var saa med ét kommet over hende idag — og fik faa ha sin Gang ...

Hun syde og syde paa Pariserkaaben og havde nu bare igjen at sætte Armene i og gjøre Kraven ...

Solen steg opover Slaguhret, og Jakoba holdt ved sin Leg, mens hun ventede ...

... Og hvor alt dette skulde ende ... Det gik og det gik Aaret rundt om i Vinduskrogene, — og saa kom det vel kanske til at ende der ogsaa — eller kanske Gigten tog hende ...

Det maatte være, at den gjorde saa godt i Ryggen, denne velsignede Varmen, — neimæn, om hun kunde tænke og spekulere paa sligt ...

„Ja nu, Maisa! er det akkurat et Kvarter over elleve, — nu kommer Rosa for at høre, om hun kan faa prøve?"

Hun lod hende spasere ud fra anden Etage og over Gulvet ...

„Ja da, Fru Rosa, naar De vil være saa snil" —

„Hvad? — jeg skulde tro, den sidder — — det er saapas til Pariserkaabe! ... Hvis Fru Rosa er hjemme om lidt, skal jeg komme over med den, saa De kan gjøre Deres Visiter i Formiddag."

Og saa blev det endnu en Stund, at Maisa skulde sidde og være Syjomfru i Rosas Pigekammer ...

ONDE MAGTER

(1890)

I.

Bonde-Bergs vanlige høirøstede Vittigheder for en talrig og taknemmelig Tilhørerkreds ude i Restaurationen var alt blevet betydelig mattere. Kæmner & Dispacheur Vaage var færdig med sin ferske Torsk med Krøl og sin halve Flaske Rødvin og kom med Overfrak og Hue og Cigaren i Munden ud fra Spiseværelset, hvor der endnu sad et Par ved Bordenden over det sidste af deres Østers og Porter. Han havde bestemt sig for at gaa et Slag nedover til Havneisen og Bryggen inden han gik tilkøis.

Det var Dampskibets Ankomst, som fyldte Restaurationen og Klublokalet i Madam Michelsens Hotel ikvæld, og det havde trukket ud helt fra otte af.

Som et friskt Vift kom der i al Røgen og Osen og Snakket, hvergang Døren aabnedes, og Folk keg ind røde i Ansigtet af Kulden, stadig overhalede af det samme — Naada? — ikke noget Dampskib endnu?

I denne strengeste Vintertid kunde Byen blot anløbes ude ved Iskanten. Derude i den store Seilled til og fra Østersjøen gik Dampskibenes haarde Vinterrute i den aabne Rende mellem den faste Landis og den drivende, opskruede, uoverskuelige Havis med alle de indefrosne Fartøier. Og til Byen, som ogsaa laa indefrosset, men aldrig drev af Flekken og altid havde den samme Vintersaga drivende forbi sig, kom Dampskibene i denne Tid som en sand Forløsning.

Det gik, som Anders Bratt, Direktøren sa, da han resolverede sig for Whistbordet derinde i Klubværelset, at man nok fik smøre sig med Taalmodighed endnu en god Stund udover.

Harrestad, Skibsproviantøren, var ikvæld for en Feils Skyld kommet op til at bli Makker med Direktøren, Konsul Mulwad og Thesen, Assuranceagenten. Han sad som paa Livet, de smaa forsigtige Øine svimlede af og til raadvildt, — man spillede saa sørgelig flot, saa ganske modsat af, hvad hans smaatregnende Vane og Ærbødighed for Skillingen paa nogen Maade kunde fordrages med.

... „Béter er til for at sættes," spasede Direktøren, han sad og smaahvislede med Læberne ikke uden et vist vaagent Blik, der holdt ham à jour med Omgivelserne.

Harrestad saa op mod ham med noget nødstedt i Blikket; men der var liden Trøst i det røde koparrede Ansigt, der sugede fornøiet paa hans Væsen og Egenskaber som paa et Stykke Sukker.

„Der gi'es noget, som heder at driste paa Chancen, Harrestad!"

„Jeg kan forsikkre Hr. Direktøren, at i hele min Forretning spiller Risikoen en ganske forsvindende Rolle. Mine Bøger ..."

Direktøren gispede temmelig uhøfligt og meldte skjødesløst igjen høit Spil. Det stille Lune, hvormed han i det samme saa hen paa Mulwad, kunde ikke andet end oprøre Harrestad. Han mistænkte de to Herrer stærkt for at drive Spas med sig.

Og Direktøren holdt ham i visse Maader under Neglen ikvæld. Det var naturligvis denne penneføre, forhen Kontorist hos Fogden, Harrestad, og ingen anden, som var Anonymikusen i Hovedstadsavisen, hvor hans despotiske Ledelse af Sparebanken nylig blev klandret, og som nu om Dagene sneg sig om blandt Haandværkerne og hvervede Stemmer til den ledige Forligelseskommissærpost.

Harrestads fortænkte Ansigt med den dybt bekymrede Indsænkning ved Munden kunde minde om Svinesylte i Pers.

„Kniber De nu igjen, Harrestad? Det nytter ikke at bære sig ad her slig, som De gjør med Raaken, — lure paa, at nogen anden skikker Fartøier ud først, saa De faar Deres Galeas gratis tilsjøs i hans Rende ...

Nehe—i det nytter ikke," lød det muntert.

„For, — ser De nu," — Direktøren viste Resten af Kortene op, „fordi De ikke brugte Deres Svite itide, faar jeg alle mine Kløvere gode."

Direktørens ene runde Fugleøie forlystede sig og keg saadan skraat gløttende over den store haargrode Vorte ved Næseroden, medens det andet mere ovale ligesom bare akkompagnerede til.

„Aa nei," vedblev han og leverede ud Kortene ét efter ét — „man mister bare Fragt paa den listige Ventingen. Mens de slaas om Raaken og lurer saa fint paa hverandre herhjemme, saa har Johnston løst Spørgsmaalet han, — lar Fartøiet sit seile om Vinteren med og inkasserer den ene Fragtveksel efter den anden."

„Det er sandelig mange Mennesker at ansvare for sin Samvittighed. Og man faar vel tænke paa Kapteinerne og Mandskaberne ogsaa," mente Harrestad blidt paa sit milde vestlandske Bogsprog; han kastede et meget sigende Blik hen til Bostonbordet ved Døren, hvor der sad nogle Skibsførere.

Direktøren saa ud, som om han holdt paa at faa surt Vand i Munden ... „Det vil sige, naar Hyrepengene er sluppet op i Februar og Marts, saa faar man skrive Spegesilden tre Stykker for fem og tyve Øre dernede ved Bryggen ... Ja—a, jeg véd, De har Hjerte for Matrosen, Harrestad! — De provianterer jo ogsaa med Traktater" ...

Det knæggede af Moro henne ved Bostonbordet. Det var nok ikke greit at være Harrestad ikvæld ...

„Men Afholdssagen vil Harrestad for sit Liv ikke vide af; — Matrosen skal faa drikke og skraa alt det, han bare kan faa leveret ud fra Butiken sin."

„Afholdssagen anser jeg for en farlig Afvei, — en ren Syndens Planteskole ... en sand Forførelse til at hovmode sig over egen Dyd og Retfærdighed," udbrød Harrestad.

Direktøren gav ham et blaasurt Øiekast, — det var den Talens Gave, Fyren anvendte paa Haandværkerne. Han dreiede sig paa Stolen og saa hen paa Apothekeren og dem, som sad om Avisbordet. Der halvsov Sagfører Gaarder i Hjørnesofaen med Toddyglasset ved Siden af sig, og bortenfor sad den sølvhaarede blide Veiinspektør Finkenhagen helt neddukket i Auktionsavertissementerne i Stedets Lørdagsavis.

... „Nei Johnston det er klart Hode," gjenoptog Direktøren, „og dertil den Mand, som tør sætte noget i Gang, saa stille han gaar med det. Og bra, — saa Gud bevare én for alle den Mands Skrupulatser. Det er Svigerfaderen, den gamle, grundhonnette Jernværkseieren op ad Dage, — bare at denne har lidt mere Vet paa Forskjellen mellem Kredit og Debet! ... Som skabt til at bli Forligelseskommissær,— selvskrevet naturligvis" ... Det kom med et eget myndigt Øiekast paa Omgivelserne.

Der lød en intetsigende liden Harken eller Halsrensning fra Harrestad. Han undersøgte Kortene i det Stik, som var efterliggende paa Bordet, medens der indvendig strittede op i ham et rasende fortærende — „haahaa, nu vidste man da, hvor Valget skulde bli perset hen paa Onsdag!"

Sagfører Gaarder laa og morede sig, han saa Veiinspektørens Øren bli røde over Avisen, og hvordan han blev siddende og stirre tomt og slapt ned i den. Her røg nok et Haab for nogen og hver ...

Man spillede videre. Direktøren begyndte synligen at kjede sig og tog af og til over sin dobbeltknappede Vest efter Uhret, et stort blankt gammeldags af Sølv. Med Ærmet opbrættet for Haandledet sad han lidt lang og knoklet paaskjøns paa Stolen og vippede utaalmodig med Kortbladet, som han hvert Øieblik vilde springe op. Noget fra Dampskibet, Ekspeditør eller Besked maatte da engang vise sig ...

Agent Thesen formente, at man nok kunde forsvare at fornye sin Toddy; her kunde være akkurat saapas Ventetid tilbage som til et endeligt Glas. Han brugte stadig det Udtryk, skjønt Hvermand vidste, at hans sidste endelige Glas sjelden kom, før det sidste Menneske var gaat, og Jomfruen for at faa slukke maatte skylde paa Madam Michelsen. Han slog nyt Glas hver halve Time ligesom Skibsklokken, paastod Bonde-Berg, — man kunde se paa Gangen, hvorledes den var indrettet paa Slingring.

„Blaaser det derude, Terjesen?" henvendte Direktøren til en af Skibsførerne, som var henne i Vinduet og tørrede Ruden med Ærmet og keg ud.

„Ser ud til det."

Det var Synd at sige, at Direktør Bratts Ansigt saa taalmodigt ud. Han var kjed, — kjed ... Men der kom pludselig et rent ud varmt Udtryk i det, da Skibsreder Johnston viste sig i Døren med Tulluppen aaben og Skjærfet i Haanden.

„Naa, saa Dampskibet er der," udstødte han. — „Godkvæld, Johnston! I har vel havt svært Veir?"

„Ja ordentlig Vask, — saa vi mistede et Stykke af Skanseklædningen." Johnston hang forpustet det sidste af Reisetøiet hen paa Knaggen. „Og saa er jeg blet alvorlig opskaket — for Concordia. Jeg kan ikke vide, hvor Skuden ligger og danser nu ude paa Doggeren; — jeg hørte bare om Stormsignaler paa alle Stoppestederne.

Saa De er her, Agent Thesen!" afbrød han sig.

„Jeg vidste nok, jeg skulde træffe Dem heroppe i Klubben; — for jeg er blet ræd, skal jeg sige Dem, og nu vil jeg assurere! — Ja det vil si', jeg — jeg tænker paa det." ... Han begyndte at pille ved sine Negle, uvis overveiende.

„Sæt Dig ned og vær hyggelig, Johnston, og faa Dig et Glas. Saa faar Du Mod igjen og kan betragte Tingen sundere, om Du ikke kan spare Dig den Vinterassurancen. — Saa tar vi en Rubber til? Du overtar Harrestads Aktiva og Passiva."

Der var en vis naturlig Elegance ved Johnston trods hans lidt skjødesløse Maade at føre sig paa.

... „Vilde jo gjerne slippe at fornye Præmien dette Halvaar," ... yttrede han, da han havde faat Kortene i Hænderne og spillede ud ... „Den er dyr Du, denne Vinterassurancen."

„Drik Toddy," opmuntrede Direktøren.

„Hm, — stik den; — bare fem, seks Uger til nu, saa var vi oppe i Sommerpræmierne," murrede Johnston.

„Ja—a en vis Mand frister," lo Direktøren.

Man spillede videre, — Agent Thesen som vanlig ved den Tid og det Nummer i Rækken af hans endelige Glas lidt sløv og dertil nu ængstelig for at give galt og præstere nogen Blottelse. Han leverede Kortene langsomt gravitetisk ud, ét for ét, og bragte det ihærdig til en heldig Ende.

Et Vindstød tog voldsomt i Ruderne.

Johnston saa didhen med et vist Humor. — „Jeg assurerer alligevel, jeg, — og det paa Flekken," sa han.

„Pas paa at ta ham De, Thesen, medens det endnu durer i Ruden; straks det stilner af, ihukommer han den svære Vinterpræmien igjen," lo Direktøren og strakte sig tilbage paa Stolen.

„Kontor overalt, hvor jeg er," sa Thesen og rev besindig et Stykke af det Papir, hvorpaa Spilleregnskabet holdtes. Han skrev en Rekvisition og skjød

den og Blyanten over Bordet til Johnstons Underskrift.

Direktøren tog op sit Sølvuhr: — „tyve Minuter over elleve, Agent!"

Det var Forretning over Kortbordet.

Lange Thesen noterede og stak lidt famlende Papirlappen i Lommebogen. Han nød sine erobrede Procenter i en behagelig Slurk af Toddyglasset, inden han igjen tog op Kortene.

Direktøren var kommet i Humør som det blikkende Solskin, sa Kvikheder og kastede paa. Han likte sig sammen med Johnston, beundrede igrunden alt ved ham ... Bare de Hænder, — der var noget saa lykkelig fint ved dem — og, naar han bøiede Hovedet frem paa det Vis og faamælt og lunt jugerede Spillet og saa ligesom gjettede sig til det saa ubekymret — næsten altid heldigt, — saa var han jo som et Søndagsbarn ...

Anders Bratt havde det med i Stilhed at nyde ham, naar de var ude i Selskab, — noget vakkrere end den Mand da, som han kunde dukke op af sin daglige Knapmælthed, kunde man ikke se. Og naar han saa med ét saa tillidsfuld elskværdig slog Direktøren paa Skulderen og sa: „Der er hel Kommando ved Dig! Du er en Slæggenatur, — forbandet plump" ...

Ja hver Skude maatte nu ha sit Maskineri; — med Johnstons Indretning kom Johnston frem. Hans Samvittighed var ikke indrettet for Grovarbeide, hvor der altid maatte slumpes endel for eller imod naturligvis, eftersom én la sig i Tøiet. Akkurat det modsatte af ham selv — ikke en brutal eller uretfærdig Tanke i hans Sjæl ...

Man stimlede sammen derude i Restaurationen, strakte sig, raabte, snakkede.

Det var Dampskibsekspeditøren; de bragte Kasser op fra Slæden og Klubbens Post.

Telegrafbudet kom i Døren med et Telegram til Konsul Mulwad.

„Og saa er der bragt to Telegrammer hjem til Dem, Hr. Johnston!"

„Aa, — Odessafragter og sligt, kan jeg tænke; det ekspederer vi imorgen ... Haaber baade Rugprisen og Fragten stiger bra," nikkede han til Mulwad, som han vidste ogsaa var engageret i Odessarugen.

„Naa ja, — javist ja, Ruder" ... kom det distræt.

Man reves om Aviserne, der spredtes udover Bordet, indenlandske, svenske, danske, den engelske Shipping Gazette og Børsenhalle saavelsom et Par illustrerede, og der spurgtes og berettedes fra Dampskibet. De havde havt svært Hav og Storm der bortenfor Næsset, havde set Vrag i Sjøen, og der skulde være meldt mange Forlis alt. Og her sydpaa, hvor Dampskibet mødte Frostveir, havde de gjennem Kikkerten skjelnet Masterne af endel Fartøier, som laa for Nødflag indefrosset i Havisen.

Det var dette evige om, hvad der kunde gjøres, — alt det, man snude og vendte paa hver Vinter.

Ved Kortbordene sad de med Stolene fra og Spillet uopgjort og læste og snakkede op af Aviserne, og „Agenturet" afhentede i Stilhed nok et sidste „endeligt" Glas ude ved Disken, hvor han selv besørgede Styrkegraden.

Klokken var blevet over tolv i Klubben ikvæld under alt det Leben deroppe, og nu kom der igjen nogen ind i Restaurationen, — et Par Styrmænd, som fortalte, at der havde været Matrosslagsmaal i Kleven udenfor Brændevinskneipen hos Richert-Marthe.

„Det er paatide, der engang kommer Lygtestolper ind i det mørke Hul af en Baggade," fo'r Sagfører Gaarder op. „Politimesterens Andragende om Belysning deroppe ligger jo fore nu i Formandskabet, Hr. Direktør?"

„Hm!" — Direktøren vedblev at læse; han holdt

med en Kræmten sit Glas op, saa Jomfruen ude ved Disken saa det gjennem Døren.

... „Det koster lidt at udvide Belysningsomraadet," — drev Gaarder paa; — „men naturligvis blir det bevilget. Man kan jo ikke vide enten de røver eller myrder hverandre der om Kvældene.

Det er paatrængende, — saa rent paatrængende!" ivrede han fremdeles, da det ikke lykkedes ham at vinde Opmærksomhed.

Direktøren gav ham et hastigt Øiekast over Avisen:

„Ikke saameget som en Staldløgt skal Politimesteren faa!"

„Men der kan da ikke siges noget imod det? — noget holdbart ialfald," udstødte Sagføreren vrippent. „I en fremadskridende, moderne By" ...

„Ikke en Talgpraas!" — afskar Direktøren al Diskussion om den Sag.

„Holder De paa længere, Sagfører, blir det tilslut ikke en Lysesaks!" advarede Johnston lunt raillerende.

„Neigu, — lyse den Fyr til at faa Matroser og Skolegutter i Straf, — aldrig i Evighed!" Direktøren dreiede sig med et Ryk mod Gaarder, — han undgik tydelig at tage det op med Johnston:

„Jeg fik saavidt klaret det isommer, saa Berentsens Gut — De véd, Sagmesterens paa Bruget mit, — slap undaf Politimesterens Behandling. Fyren, som fik Prygl af ham, blev betalt for sine tre Tænder og tog Klagen tilbage. Men tænk Dem bare sligt Asen af en Jurist! — han kunde ødelagt hele Fremtiden for Gutten, bare fordi han tilfældigvis havde slaat lidt overflødig bra fra sig under en Forlystelse deroppe i Baggaden; — den ene var sgu saa god som den anden ... Men Lovboka først og Lovboka sidst ... For Retfærdigheden maa være lige for alle, —" hermede Direktøren uden dog at faa nogen anden Lighed istand end med sig selv. „Og med det mente

den Thingstud, at, om en Matros blir knebet af Vægteren, saa er det ikke en Døit andet, han skal lægge sig i Sælen for, end at faa Fyren kjørt i Fængsel eller paa Tugthuset. Fæet! ... Ikke Anelse i hans Liv om, at det er Konduite, Konduite og atter Konduite, — og ikke hans retfærdige Jus her er Brug for i en By proppende fuld af Sjøfolk, som gaar ledige om Vinteren ... Og at Ungdommen maa ha saavidt Luft for sig, naar den kommer hjem fra Reis, at den kan rage op i et Slagsmaal, — det har den Mand ikke Idé om. Hans Kopister slog's aldrig deroppe i Departementet de, san!"

„Der er ingen anden end Anders Bratt, som kan faa saa rare Ting udaf et Par tørre Lygtestolper," sa Johnston med sin godslige Ærten.

„Naar Du hører det, som jeg netop nu sidder og fortæller om Berentsens Gut ... Og forsørge mig, han var kommet paa Vand og Brød! ... Saa kan Du ikke andet end være enig med mig, Johnston!" Det kraftige Hode heldte bagover med et Par Situationen hvast overskuende Øine.

Johnston sad og sparkede og skjøv med Spidsen af Støvlen til en Fyrstikke i Gulvsprækken; han smilte saa smaat:

„Find paa noget bedre Du! Jeg tror ikke det bider det om Skolegutterne og Matroserne."

Direktøren smilte et Øieblik med ... Johnston var mærkelig, som han sad slig med det fine stilfærdige Ansigt og smaajønede. — Men saa tog Harmen ham.

„Jeg bare ikke forstaar Tankegangen," sa han kort.

Han drak det resterende halve Glas Toddy ud i ét Drag og reiste sig:

„Nu vil jeg gaa!"

„Vi gaar sammen indover Gaden," sa Johnston og tog Tulluppen og Skjærfet hastig paa sig for at

følge; han gav sig knap Tid til at tænde Cigaren i Lampen.

De andre vekslede Blikke.

„Har Anders Bratt først sat sig paa den Sag saa" — bemærkede Agenturet fra Dybet af sin sløve Bevidsthed; han stod og nikkede og smilte med en stærk forudseende Vished.

„Saa skal Johnston og Formandskabet og vi allesammen under Kusten!" fo'r Harrestad løs med sin skjærende Gnelderstemme; han stod i Overfrakke færdig til at gaa. „Jeg begriber ikke, hvordan man i denne By" ...

;,Hm, se nu til," yttrede Veiinspektøren stille, han tog ogsaa paa sig.

„Ja neimæn, om Di kommer over Alperne der, Harrestad! — hvormeget Di saa krabber," skreg Bonde-Berg. Det runde, rødmussede Ansigt, hvoraf tykke Kjøbmand Berg havde sit Tilnavn, straalede stærkt illumineret; Øinene tindrede i høit Humør.

De skruede ned og slukkede Lampe efter Lampe, saa kun den med Blikskjærmen stod igjen paa Disken, da Gjæsterne rumlede snakkende ned af Trapperne.

Det var Maaneskin med drivende Skyer derude, og henne paa Snebakken tvertover Gaden tegnede Skorstenspiberne paa Madam Michelsens Hotel sig saa klart og bestemt, som der stod to Floshatte.

De sagtnede paa Skridtene, da de fik Direktøren og Johnston isigte foran sig i Gaden.

„Jeg begriber ikke, siger jeg, hvordan man kan finde sig i sligt i denne By" ... gjenoptog Harrestad arrig.

„Og jeg begriber det saa godt jeg," demonstrerte Bonde-Berg: — „Nogen gjør det, fordi de maa, — som for Eksempel hm ... det nytter ikke bare med Gnavetænder, Harrestad! — Og nogen, fordi de har Natur til det; — der er saadan lidt Hund i dem, saa de maa ha nogen at lystre ... Ne—i, der er ingen

Halvering eller Mæhæ ved Direktøren. Og det er det, vi alle liker, ser Di. Fatter Di det, Harrestad? ... Ogsaa følger der sligt Veir med ham! Det kommer bare an paa, om én er paa den rette eller vrange Siden af ham. Med, det er som at age paa Kjælke nedover Bakken det, den rene glidende Grønsaape. Men blaaser det imod, saa faar én nok vente og lægge bi — i denne By!" — ærtede han. „For det er nei og nei og nei det;" — han holdt Fingrene op til Harrestad og regnede op: „nei i Sparebanken, nei i Formandskabet, nei i Banken, nei i Fattigkommissionen, nei i Havnedirektionen og det Væsen. Nei opefter hele Elven, for der raar Direktøren for Strømmens Brug, sjelve Anders Bratt og ingen anden; — og nei tilmed, om Di vil ha Dansebal i Klubben, Harrestad ... Og se nu bare til med Politimesteren, neimæn om han kommer over Alperne, han heller, med Løgterne sine, det spaar jeg ... Og Johnston, tænker jeg, stikker nok Piben i Sækken igjen, naar han faar set sig for" ...

„Partiskhed, Partiskhed!" ... hvinte Harrestad, Skyggen af hans tynde Skikkelse fægtede vildt henne paa Sneen, — „bestaar af Partiskhed!" ...

„Og saa er der Hjerte i Karen, han lægger Ryggen til."

„Et ustyrligt Sinne ja, — som ingen i denne By kan vise inden sine rette Grænser," gneldrede Harrestad.

„Bevar dit Hjerte fremfor alt det, som skal bevares," deklamerede Bonde-Berg beroligende. — „Og, om Du vinder den ganske Verden, men tager Skade paa din Sjæl, staar der, — véd Di det, Harrestad ... For det Falds Skyld, om Di skulde bli Forligelseskommissær denne Gang, kunde det være godt at ha læst Bibelen" ...

Han saa triumferende efter Harrestad, som fo'r ind af Gaden hjemover, som efter en slagen Fiende.

Maaneskjæret laa i Øieblikket næsten skinnende

kridhvidt over Byen med alle Smaahusene opover Aasen.

Direktøren og Johnston spaserede et godt Stykke foran paa Broen. De to Skygger knækkedes over Rækværket, som de gled fremover, og Byelven susede; den gik svart og smaafossende med Isstykker under dem. Nede paa Havnen regjerede underlige Skygger og Forlængelser af Master, Ræer og Skibsskrog, der laa tungt dybsvarte med Ankerkjettingerne nede i Isen, medens den ene Bryggeside under Pakboderne hvilte fuldstændig i Mørke. Længst ude mellem alle de bebyggede Øer og Holmer foran Indløbet yrrede en svart Stribe af det aabne Hav i Sølvglans.

Direktøren gik rask og var taus. Han havde tænkt at bede Johnston paa Kalvestegen imorgen; men —

„Det gaar ikke med to Politimestre til at raa," spasede Johnston, da de kom i Nærheden af Direktørens Kontor, hvor Hest og Slæde ventede, for at kjøre ham den halve Fjerdingvei ud til Strømmens Brug.

„Nehei, jeg tænker nok, han skal faa mærke, at her kan bli adskillig varmt for ham!"

„Ærgre ham, saa han maa søge sig væk, mener Du? — Du vil da vel ikke — for dette" ...

De stansede foran Porten.

„Jovist mener jeg det." Direktøren satte Stokken i Gaden.

„Godnat, Johnston."

Johnston stod lidt og saa efter ham ...

Anders Bratt drev indover Gaardspladsen; det energiske rygranke Lag viste noksom, hvad Humør han var i. De bykjendte Botforer med de høie Stropper op bagtil skridtede grotesk illustrerende som Skygger paa Snekanten ved Siden af ham.

II.

Anders Bratt var i ypperligt Humør idag, han havde kværket Byfogden kapitalt oppe i Formandskabet i Anledning af Lygterne, og det var bare som en behagelig Kløe i Skindet at ta Johnstons Murren og Vittigheder bagefter.

„Ja neigu, om Du ligger for det," sa Direktøren. „Du vil altid bli kjørt og viget af disse humane Argumenterne!"

... „Ser Du, Bratt, jeg har som en Idé med denne Tomten," forklarede Johnston, han havde faat Direktøren med sig ind paa Marken bag sit Hus ... „En Idé, jeg grunder paa" ...

„En Idé? Pokker til uforretningsmæssigt Udtryk. Det er, som jeg skulde snakke med Overlæreren; han har altid saadan en Idé eller Tanke."

Direktørens vante Affærsøie overfløi rapt Situationens Muligheder. Den isede, humpede Tomt endte nede ved Havnen i en forfalden Bryggestump, hvis yderste Pæle stak nøgne op af Isen.

„Det vil sige, Du tænker paa at leie den for fem—ti Aar ... eller kjøbe den? hvad?"

„N—ja, det kommer an paa" —

Han stirrede paa Direktøren ... „Det er, ser Du, om jeg — om jeg" ...

Han stansede igjen fortænkt:

„Aa Abraham," bad han sin Søn, han la Haanden paa hans Skulder og bøiede sig ind til ham, — „gaa hjem efter Maalesnøret Du, saa skridter vi op den Snippen der."

Johnston drev paa sin slængete Vis videre nedover, og Direktøren rask utaalmodig med, imellem stansende og vendende sig efter ham; — Johnston tog altid en Sag ligesom ved den bagre Hank.

„Jeg grunder paa, ser Du, om jeg kanske skal nøie mig med bare Halvparten eller ialfald slippe

at ta den Snippen der ved Brønden ... Det gjør svær Forskjel paa Kjøbesummen det" ...

„Naa saa altsaa, — Summa Summarum, Du vil kjøbe da!" udbrød Direktøren.

„N—ja" ... Blikket saa hen i Luften udover Isen og Skibene, der laa i Martssolen.

„N—ja? ... Det er sgu et Ord, som Du har Æren af at ha opfundet det, Johnston, — saadan et Tag til to Sider. Vil det paa kort og greit sige, at Du endnu ikke har bestemt Dig ... Fanden til Ord!"

„Naa ja, hvad raader Du mig til?"

„Raade ... raade? — Er det de syv og tyve tusind Kroner, Du strøg ind den Kvælden, Du assurerede Concordia i Klubben, som brænder i Lommen? ... Svineheld! Slig en Kar er istand til at ta det store Lod i Hamburgerlotteriet."

„Aa ja — nu, jeg har Kontanter ... Enten kjøbe en ny Bark igjen for den, som forliste, eller ..."

„Eller ogsaa bruge de Penge her paa Tomten ... Spekulere?" — Direktørens rappe Fugleøie mysede under Hueskyggen, som om Vinterskjæret generede:

„Det vil sige, Du tænker ikke bare paa denne Tomten, det er noget, Du lægger an?"

Han mødte kun et Par graa Fiskeøine.

„Ser Du, Bratt, — det er, om jeg skal ta bare Halvparten eller ialfald ikke den Snippen."

„Pokker til Omstændigheder, før den Kar faar besluttet det, han alt har besluttet!"

Direktøren havde sin stille Moro af, hvordan Johnston bar sig ad i Forretninger, — — havde ikke Opdragelse for det! ... Der stod han med den gamle Floshatten i Nakken og frøs og studerede og regnede og dividerede for at faa beroliget sin Samvittighed paa alle mulige tænkelige Kanter, medens Sønnen i let Kontordragt og Skottehue skrævede henover den isede og humpede Mark med sine lange tynde Passere af Ben ... Pen, vakker, fin Gut forresten, — rigtig saadan Raceansigt efter Moderen ...

„Seks og seksti Meter!" raabte Abraham derhenne fra.

„Jaha, det gjør seksten hundrede Kroners Forskjel det," regnede Johnston ud paa Bagsiden af Lommebogen. Han stak betænksomt Blyanten ind i den:

„Men — jeg bør vel ta det hele, Bratt?"

„Javist tar Du det hele ja!" sa Direktøren afgjørende. „Feiler Du Penge, kan jeg skaffe Dig fem tusind Kroner fast Laan i Tomten ... Og, naar Du saa faar Brygge, blir Du en af de stærkest interesserede i Havneopmuddringen Du, — seiler lige ind i hele Kravallet."

„Ja tror Du ikke, jeg har tænkt paa det, — tænkt meget netop paa det."

„Det blir lidt Krig, — hvad? — Vis dem Bustene, Johnston! — ordentlig Bustene. Mig har Du, — og bare nogle Stemmer til, saa har vi Dampopmuddringen gaaende."

„Hm, — det er netop Mudder, jeg ikke har Natur for at gjøre — man kan faa en Sag frem paa mange Vis —"

„Du kan da ikke rentud la Dig kvæle af bare Høflighed heller," fo'r Direktøren op. — „Det er denne humane Luften, Du er dalt ned fra! Men ser Du, vi er inte humane her. Vi klorer Au'ene ud paa hverandre for Skillingen."

Johnston smilte; — „det blir nu ikke i dette Aar ialfald, jeg kommer til at bruge Lastepladsen. — Vilde saa gjerne faat grundlagt noget her for Abraham ... saadan en eneste Søn, ser Du, — det blev rent som en Begravelse, om man skulde være nødt til at sende ham fra sig.

Hør, Abraham, Gutten min, har Du det gamle Kartet paa Dig? — Han hører ikke godt," sa Johnston bekymret.

„Staar og kiger, gjør han," lo Direktøren —

„efter Smaapigerne, som kommer der om Hjørnet ved Ekedal!"

De unge Piger kom der, tre i Rad, ivrig forhandlende, snart var de oppe paa det smale Fortog, snart nede i Gaden. Direktøren havde straks set sin Gjertrud, og nu vinkede han.

Hans Datter blev noget overrasket; men det gik i samme Fart, — kun med lidt belavede Ansigter for den tynde blege Abraham Johnston, som stod der indenfor i Sportshuen og med den ækle fine Silkebikjen sin.

Ved Grinden smed Gjertrud ind med et lidet kort Farvelnik til de to andre; og — hun vidste jo, de saa efter hende, — uden at vende sig til Abraham Johnstons Kant, skyndte hun sig lige hen imod de to ældre.

Kjedeligt, der kom den Hunden karasserende og hoppende og nappende i Skjørtekanten, røbende et intimere Bekjendtskab, end hun nu netop var oplagt til at være ved overfor Fernanda og Thora.

Hun slog et Par Gange bag sig efter den med Nodeheftet, men da gav den sig til at gjø rundt omkring og opover hende.

„Uf den væmmelige Hunden, — kan De ikke raabe den til Dem," udbrød hun med et Kast paa Nakken.

„Bed Omforladelse, Rap. Paa Bagbenene med Dig!" kommanderede unge Johnston, han havde staat og iagttaget dem med de to mørke Øine i det lidt svagelige Ansigt og den egne halv spottende, halv drømmende Trækning ved Munden.

Med Nodeheftet fik hun Hunden ned paa de fire igjen og stilede videre.

„Gjertrud vil hilse paa sin tilkommende Svigerfar, ser Du," spasede Direktøren.

Som den unge Pige rakte Johnston Haanden, sendte hun et hastigt Blik hen paa Abraham, om han havde hørt det.

Hun var noget robust anlagt, og fra Skindhuen med Fuglevingen faldt en lang sort Flette ned efter Ryggen.

... „Saa kommer I ud til os paa Søndag," bad Direktøren nu, de skulde ta Farvel og Far og Datter følges hjemover.

Abraham havde den ganske Tid kun opnaat at se Gjertruds Nakkeflette; men nu fik han til Afveksling et umaadelig tørt Blik ...

„Og det vilde være morsomt, om Frøken Rønneberg ogsaa kom med," føiede hun til Faderens Indbydelse; — hun havde lovet at lære hende at kniple, oplyste hun, saa Abraham ret skulde begribe, hvor grundig han blev tilovers for hendes Vedkommende! — — —

En tom Langslæde med en tynd Bjelde dinglede forbi dem nedover den isede Bakke, og Direktøren vinkede med Stokken: — „Hei, Du Lars Kjører!"

Manden, som sad paa Dragrebet, stansede og strøg Huen af.

„Du er nu vel tilsagt at møde ved Sagen paa Mandag? — og med alle tre Hestene? — Godt, — naa saa."

Et Nik tillod ham at kjøre videre.

Direktøren havde Hast. Han havde sølet mindst halvanden Time derinde paa Tomten med Johnston, og han skjød Fart over Broen, medens det kolde Elvetræk tog paaskjøns i Frakkeskjøderne. Af og til svarte han paa en Hilsen og nikkede; undertiden maatte den mere brydsomme Løften paa Huen spenderes, og det var ikke frit for, at Forretningsfolk paa Maaden kunde læse sig til Banktaksten.

Han skjeglede over Næsen hen paa Gjertrud ... Der gik noget af Jentungen; hun holdt Øinene hele Tiden ned for sig, — var vel ærgerlig, fordi han havde kaldt hende fra Veninderne og nu maatte følge Far sin.

Han smaasmilte, — huskede nok, naar han

maatte følge sin Far, — pent, med Ørene ned som en slunken Hund, og spasere Tur ...

„Naa, Du gik med Thora Løberg," begyndte han venskabelig. — „Hvordan er det, Enkefru Løberg har jo begyndt en liden Handel, Du?"

„Jaha, med Garn, strikkede Sager, Sytøi og sligt noget."

„Og gaar det?"

„Aa, de er saa jaalete, at de snyder sig selv. De kjøber Ulden fra Koner paa Landet og lar spinde og strikke ude i Byen, og saa regnede jeg ud for dem, at de taber akkurat ti Øre paa hvert Par Strømper. Jeg lovede, jeg skulde regne efter for dem det andet med. Det er nu det, de kalder Hækleliv, — og saa, hvordan de maaler" ...

„Hm, — naa ja, — jaha hjælp dem Du," afbrød han og skyndte paa. Han kjendte sig selv altfor godt igjen i Datterens Blik og Evne for Kalkyler; — men det var ikke sagt, det just hørte med til Fruentimmertække, — ikke det, han vilde kalde kvindelig Poesi nei! — Han skjeglede over til sin yngste Datter og Svaghed, upartisk som over en Bankdisk ... alt andet end Zefyr ... Men saa var hun nu saa kjernefrisk og vakker en Jentunge, som Nordenvinden bare kunde blaase paa. Følelser og sligt brød nu først ud senere, — og Vettet endnu senere, bevars, naar de først var blet bra narret ...

„Og den anden, Du gik med, — som hang slig med Tungen udover Jer begge og skravlede, saa én hørte det langt henne i Gaden?"

„Politimesterens Fernanda, hun snakkede næsten ikke et Ord, Far!"

„Ja, men hun er ikke noget Selskab for Dig hun, — kjængete og jeipete og vigtig af sig."

„Fernanda, Far? Ja lad mig bare vide, hvem der gaar slig og bagtaler hende!"

„Jeg skal si Dig, Gjertrud, — af Ulver kommer

Ulveunger, og af Træheste som den Politimesteren kommer bare Trædukker, — det kan én vide paa Forhaand. Hun er ikke for Dig at omgaas."

„Fernanda? — som jeg liker bedst af dem allesammen" ...

„Naar jeg siger Dig, at hendes Far gjør alt, hvad der bare staar i hans Magt, — som ikke er saa stor da! — for at skade mig, — saa skjønner Du vel, at min Datter har at holde sig borte fra den Familie ...

Gjør ellers, som Du vil," lagde han til med en vis Kulde, saa der blev taust videre paa Veien. Men et og andet Vip paa Fletten viste ham, at hun gik og mukkede indvendig.

Slige umulige Jentunger, — saa egoistiske de var —

Som Landeveien svingede hørtes med ét Lyden af Cirkelsagen nede fra Bruget med sine Mellemrum skjærende og hvinende ud i Luften.

Skimtet af Huen med Skyggen nedenfor Stakittet var set hjemmefra allerede, før han naade Porten til Alleen, hvor Gaardshunden mødte og et Øieblik ikke vidste, hvordan den skulde dele sig mellem Gjertrud, som sprang forud opover Trappen, og sin Herre. Den blev ved Direktøren, hoppende om ham høit gjøende med allehaande Glæfs.

Maaden med Stokken og Raabene til Tyras, — der stod som et Veir foran ham helt opover og ind Gangdøren af, at her var godt Humør idag!

Middagsmaden blev bragt ind færdig, Suppen varm rygende, med det samme han kom, af Husholdersken og Stuepigen i Hælene paa hinanden.

„Naa, Jette min," begyndte han til sin Hustru efter næsten at ha klaret Fiskesuppen med de to nævestore Boller af skrabet Kolje, — „har Du saa betænkt og overveiet, hvordan det gaar med Spanien, — vil Folket nu for Alvor afkaste Overtroens og Vankundighedens Lænker, hvad? ... Jeg vilde øn-

ske, jeg havde Tid til at tænke paa Spanien jeg ogsaa, — General Gorilla ..."

„Zorilla, Bratt!"

Den anden Fiskebolle gik ned sammen med en stille fornøiet Erindring om det tilfredsstillende Resultat af Slaget i Formandskabet.

„Aha, — og saa Faarefrikasé! ..." Han skuede ud efter Fadet, de bragte, og saa med et Gløt hen paa Datteren, som sad og stak noget traadt med Skeen i Suppen.

„Hent mig lidt Carry, Du Gjertrud, saa er Du snil, — Du er nu den husligste af begge Smaapigerne mine."

Gjertrud satte Carryen foran ham; men Øinene vilde ikke tilveirs.

Hm—m, det var kanske lidt Synd i hende. Men ... styrke Politimesteren ved at la sin Datter omgaas hans nu, — nei, det blev der ikke no' af. — Ungen fik ha sin Tid til at furte ...

„Der staar vel bra mange og venter dernede paa Sagen, Klaus? Jeg blev gaaende forlænge derhenne paa Tomten."

„Johnston bedaarer rent Faderen," paastod Klaus spøgende — „saa han glemmer baade Klokken og alt."

„Jeg kjender adskillige greie Hoder, som er Tosker," henkastede Direktøren, — „men en slig ugrei Fyr — med Hode! — det hører til Naturens Mærkværdigheder."

„Og hilste Du paa Frøken Rønneberg, Bratt?" forhørte Fruen.

„Bare saadan flygtig ind af Vinduet; de holdt vist paa med nogetslags Kridtpudsning eller Rengjøring derinde."

„Jeg siger, noget saa gammeldags storladent som de to lange Speilene deres," udbrød Fruen, — „tykt, dybt slebet Glas ogsaa i Indfatningen ... Naar jeg tænker paa, at de har hængt i den store Balsal

deroppe paa Værket — alt det, som har speilet sig i dem! Jeg blir ligesom saa underlig tilmode, hvergang jeg ser i dem, — det er som i nogen store Øine, som véd saameget fra Tiden før os. Og, naar saa Frøken Rønneberg fortæller det, hun husker" —

„Tak ja, Spanien ... Send mig Frikaséen, Du Gjertrud!"

„De kalder hende for Familiemusæ—et," oplyste Klaus flirende.

„Aa, der er nok noget, som er mere end baade Speilene og Portrætterne igjen hos de Mennesker," yttrede Fruen. „Det er Synd, naar Pengene saadan gaar ud."

Direktøren nikkede; den sidste Bemærkning laa ikke i Spanien.

„Den Tomten, Johnston kjøber nu ned mod Havnesiden, — der kan godt bli noget lønnende af det! Jeg lettede ham jo Tingen idag med nogle tusinder," -- lød det lidt selvgodt.

„Ja skulde én set noget saa merjelig heldigt," brød Klaus ud. „Assurerer Concordia oppe i Klubben om Kvælden, og vandrer saa lige hjem og læser Telegram om, at Barken hans er forlist, gaaet tilbunds for en Uge siden alt! — Været saagodtsom ruineret uden at ha Idé om det, — og saa inkasserer han alle de syv og tyve tusind og kan kjøbe sig et nyt Fartøi, han."

„Uf ja, Bratt, det maatte da være ondt at ta imod saadanne Penge, Du."

„Lovens Medfør, ser Du, saalænge begge Parter er uvidende om Fartøiet. Al Assurance er Spil" ... Han skjød Stolen fra Bordet.

„Gutten maa være nede hos mig ved Bruget lidt før fire med Spidsslæden," beordrede han, medens han for aaben Stuedør fik Botforerne paa ude i Gangen. — „Skal ind i Sparebankmøde ... Klaus kan kjøre hjem med mig fra Kontoret ... Stokken, hvor er Stokken?" ...

Han strøg nedover Trappen og Alléen, fulgt, helt til han var udenfor Porten, af vaagende Øine, om han kanske endnu skulde vende sig og ville noget.

Der blev ligesom en Stilhed efter ham.

Fruen var henne efter den lille Havesprøite, som stod og kuldslog sig ved Ovnen. Det var disse Bladplanterne, som skulde holdes Liv i der i Stueluften, til de kunde rykke ud paa Verandaen i Solen længere og længere Stunder om Vaaren. De maatte faa deres svagt lunkne Regn og slikke, hvad de kunde af Vintersol, gjennem de dobbelte Vinduer.

Hun flyttede og flyttede og vaskede Bladene og havde just begyndt at skylle over den store Nerium, da Gjertrud aldeles uventet brød løs:

„Jeg gaar ikke til Johnstons igjen, Mor, — jeg gjør ikke, siger jeg! — jeg vil ikke, vil ikke —

Nei, jeg gjør ikke. Far har presenteret mig slig der idag, at Gu—d!" ...

„Hvad, — er det noget, Far har sagt, som har gjort Dig ondt, Gjertrud?"

„Sige til Johnston, — lige, mens Abraham staar der med Hunden og glor paa mig, — at jeg skal hilse paa min Svigerfar! ... Jeg skal være Ungen og Ungen, — jeg er ingen Unge!" udstødte hun.

„Du véd de er saa vant til Fars Spøg derhenne, Gjertrud. Men det er sandt, Du er ikke noget Barn længere," indrømmede Fruen lidt i Tanker — „det maa jeg se til at faa Far til at forstaa."

„Jeg sørgede da for, at Abraham forstod det; — og mere skal han faa mærke, den ludleie Vigtigperen!"

„Siger Du det" ...

Fruens store brune Øine saa hen i det ubestemte over Havesprøiten. „Jeg synes, der er saa meget over ham, — noget stumt, der ligesom ikke faar Luft."

„Aa ja, og døvt ogsaa, — han hører jo ikke paa det ene Øre næsten!"

„Hm, nei Du," kom det grundende, — „det er Aand" ...

„Aand!" — hun blaaste. „Han ligner akkurat den fine Silkehunden sin, gjør han, — saa nervøs, — py—h ... Saadan en finfin, som fisker med Fluer!"

„Der er altid ligesom en Længsel i de Øinene ... Jeg maa rigtig se paa det unge Menneske, hvergang han er her. Jeg undrer mig over, hvad det er, han lever i, — maa bestandig tænke ligesom paa en af Blomsterne mine, om han vel faar naa frem til det, han gaar med, faar springe ud nogengang ... Handelen er vist ikke noget, som passer for ham, — og det kan gjøre mig saa ondt. Han spøger med saa triste Øine. — Ser Du, naar en Plante" —

„Uf nei, Mor, — Planter! ... Men jeg véd, hvad Far gaar og laver sig op om mig, jeg! — — Og, — — før det skal bli af, da tar jeg heller Jakob Arneberg ... Jo—o, nu skal der laves og laves til ligesom med Jonette! De skal gjøre istand en Forretning for Abraham, og saa" —

Der gik et stille trykket Drag over Fruens Ansigt, og hun kneb af et Par visne Blade ... „Ligesom med Jonette?" ... lød det hen for sig ...

„Ja nydelig fik Jonette den, hun vilde ha; — hun tog den, Far vilde ha, gjorde hun. — De tror ikke, jeg forstaar nogenting! ... Det var ikke andet end Sagfører Stibolt og Stibolt, — han var sligt Hode og sligt Jern og saa udmærket, — ja til at rette sig efter Far ja! — men neimæn, om Jonette likte ham saa farlig, naar han sad der og fortalte om Processerne sine og alle disse Historierne, som Far syntes, var saa vittige. Jeg er vis paa, Jonette faar ikke raa saameget som over en Knappenaal derhjemme paa Heje. Jeg er saa gal paa ham saa!"

Fruen blev ved at skylle og vaske en sygelig liden Bladplante.

„Nei, Du er ikke noget Barn længer," ... undslap det hende.

„Jeg bryr mig sletikke om, at den, jeg skal ha, skal være saa ekstra uhyre forstandig og begavet og sligt noget. Det er just det, jeg liker ved Jakob Arneberg, at han er saa snil og føielig og gjør, hvad jeg vil; — for Despoti taaler jeg ikke!"

„Du har din Fars Natur, Gjertrud."

„Nei, siger jeg, — havde jeg den, saa. — Nu skal jeg ikke faa omgaas Fernanda heller ... Men ikke skal Far faa mig til at ta Abraham, om han var aldrig saa mærkelig og fin — baade med Myrrha og Røgelse!"

III.

Abraham Johnston gik og drev oppe paa sit lille Kvistværelse.

Der hang bemalede og med Blyant og Kul tegnede Papirer paa begge Sider af Kvistvinduet og saa langt ind i Værelset, at de forsvandt i Skumringen ved Sengen. Og rundt paa Væggen og Brandmuren skimtedes mere og mindre tydeligt en Galloperen og Steilen og Staaen paa Bagbenene af Heste og Hunde, Kjør skenende afsted med Halen iveiret og Gjeder dansende og stangende.

Han slentrede hen og stillede sin tynde lange Skikkelse i den korte Jakke op ved Dørkarmen med Hænderne i Lommen.

De er rørende enfoldige, disse Fædre! han lænede Baghovedet til Hvile mod Væggen, saa Halsæblet og Hagen blev fremtrædende, — tror, man umulig kan rangle uden, fordi man synes, det er saa skrækkelig fornøieligt ... fordi Moroa flyder over —

af at sidde der og tærske og skrive og snakke Tomtepenger og Fragter?

Ja, Kjedsomheden ja; — og Pinen og Leiheden og Sinne og — Kvalmen ...

Jeg blir i al Stilhed gal, jeg, — sa han med en vis ondartet Fryd, — i al Stilhed og selvfornægtende Dydighed, ja —

Han satte Næverne ned i begge Jakkelommerne, saa de stod som Vinger bag ham, og begyndte at marschere —

Det hjalp en Tid saa deiligt, naar jeg kunde staa og bande mig dydig; men det er blet for svagt nu. Jeg finder paa noget rigtig gæl'nt en Dag — — rømmer, forsvinder, stjæler ...

Ja, det vil sige, jeg finder ikke paa noget af det, eftersom hver evige Ting, jeg kunde hitte paa, vilde saare min Far.

Og saalunde kreperer jeg i Cirkelens Kvadratur jeg!

„Abraham Johnston er stille og langsomt hensovet," — begyndte han at messe. — „Ikke et Kvæk gav han fra sig heller om, at han vilde bli en stor Maler. — Han bedrøvede aldrig sin Far gjennem hele sit fromme Liv med upassende og uanstændige Ærgjerrigheder" ...

Han tændte Lampen og tog frem Skitsebogen.

Den uforskammede Jentungen hos Bratt, stansede han med ét i at blade. — Driste sig til, — by mig ...

Den Fletten hendes ... det er saamæn Byens eneste Mærkværdighed det, en ren Kraftproduktion af Hestehaar ...

Det er bare det med Skindhuen, jeg har faat til; saa én behøver ikke at se Ansigtet engang for at begribe, at det er saa bredkjaket og bestemt, som hun skulde bli Faderens Efterfølger eller Skibskaptein.

Og saa de svartblaa Øinene med det hvide Blin-

ket i, naar hun blir vild eller lybsk ... Hun er morsom at ærgre ...

Impertinent nok igaar til at la Pigen spørge, om det kanske vilde interessere mig at gaa ind i Fjøset og se paa Kjørene saalænge, til Klaus kom.

Han slog Skitsebogen sammen med et Smeld og gik hen i Kvistvinduet og saa paa, hvordan Lysene lidt efter lidt tændte sig i Byen ...

Forresten kan hun være mig saa evig ligegyldig. Det er bare det, at en slig hoven Fremslænging straks tør by mig en Uforskammethed; — man rangerer mig med noget lig en forulykket Kontorist, som gaar hjemme hos sin Far ...

Han laa med Knæet paa Stolepuden og Haanden op i Luggen og saa udover. Ind i Tvergaden til Sparebanken lyste det sløvt bag Gardinerne i den øvre Husrække, — og ganske storartet over i Ekedals Butik.

Det var saa godt at ligge saadan og bare se ud; han fik næsten Graaden i Øinene ...

Han var saa udenfor det alt, — havde ikke et Forhold til nogen i hele Byen ... Gik der bare med Jagthunden sin og passede, saa den ikke forgreb sig paa Madam Michelsens Ænder ... Stakkar, den havde ikke andet at gjøre nu end at gjø efter Kraaker!

Lige under det ene Gardin, som hang halvt ned ovenpaa hos Ekedal, saa han tydelig hele Ansigtet paa Kæmner Vaage akkurat i Lampeskjæret, — den ypperlige Næsen, som snusede nærsynt nedover og op igjen i Regnskabet paa begge Sider næsten som et bøieligt Tryne ... Det var en Regnskabsnæse det! Den snusede Tal, lugtede Opsummeringen, — gryntede vel ved Stregen ...

Om han nu hev en Sten — lige, ret, saa han akkurat snertede Tippen, — akkurat? ... Han vilde vende Snabelen i Veiret; — det vilde bli et Vidunder i den Mands Liv, det ... Han kunde ikke begribe

det, — med hele Træfjæset sit, — ikke — slet ikke, — den Hændelse, nei ...

Saa kom man da i Berørelse med den Mand. Der vilde bli en Opstandelse ...

Ja, hvor de vilde kige efter ham paa Gaden, — den fæle Abraham Johnston, — Faderens stille Fortvilelse, ingenting blir der af ham!

Det er det, hun tænker, den Gjertrud Bratt ogsaa.

Joho, de vilde da komme til at lægge Mærke til ham; han vilde bli næsten berømt han, — her i Byen!

Berømt ... Det Ord hagede ham altid saa underlig fast. Han blev liggende og stirre i det, til Lysene derude flimrede mere og mere gjennem vaadt i Øinene ...

Vi er altfor fin Familie, vi, til at vi tør prøve at sulte og slide og slaa os frem til noget stort, — vi maa ikke udsætte os for flere Nederlag og Ydmygelser, nei ...

Han hulkede overgit, — og føg saa med ét op i Raseri:

Gid, gid det havde røget ordentlig fallit, — tilgrunds altsammen! ...

Det plystrede nedenfor i Gaden; og han hang sig pludselig ud af Vinduet lyttende med Haanden for Øret.

„Dig, Klaus?" signaliserede han dæmpet.

„Og Bækkevold," svarte det.

Han greb Hatten og forsvandt lydløst nedover Trapperne.

„Ombord i Møllendals Bark, Abraham!" lød det imod ham derneden. — „Handelsbetjent Lund og Olsen og et Par i øverste møder der i Kahytten. De indfinder sig med Proviant Klokken ti."

„Klokken ti først! — — Hør nu, Klaus ... Du Bækkevold! — vi drar foreløbig ud paa Sagbanken. Jeg har opdaget noget der ... Hun er mærkværdig,

rent mærkværdig, den Jenten der i Skjænkestuen. Jeg har svoret mig til, at jeg vilde faa hende tegnet af paa noget Vis."

„Hun — Otta, — Datter af Mor Høiby?"

„Jeg saa hende en Formiddag, hun rendte op af Bakken med Flaskekurven. Det høibenede Svinget ... hele Skikkelsen saa ualmindelig baaret ... Og saa slutter det i en saadan Pokkers kvik, stærk Nakke, trillende rundt Hode og en liden envis Kalvepande ... rasende pikant Sammensætning!"

„Nei, nu blir Du munter, Abraham. Jeg véd da ikke, jeg har set et saa simpelt braknæset Fjæs paa en Hund," formente Bækkevold.

„Den gale Maleren er løs igjen," forklarede Klaus. — „Denne fæle Otta! — Men lad gaa, — skjønt det i visse Maader kan være baade risikabelt og prostituabelt at producere sig slig paa Line i en kjær, alvidende Fødebys Brændevinskipper ..."

— Lidt efter saa de sig om efter Plads indenfor Døren i Skjænkestuen ude paa Sagbakken.

Styrmand Bækkevold plantede sig som Bom for Bænkenden ... „Øl og tre Glasser, skjøn Otta!" raabte han hen til Husets Datter.

Mor Høiby var selv saa optaget; her blev travelt nu ud paa Kvælden, Folk kom ranglende ind fra Kulden for at faa sig en Hjertestyrkning; — det frøs ordentlig paa, efter at Solen var gaat ned.

Stemmerne løb høirøstet i hverandre i den halvmørke Skjænkestue, og fra Bordene kom der halv uforstaaelige Stumper af Snak ud af Tobaksskaadden.

„Jasaa, Di er Seilmager Di."

„To og tyve Mand ialt ..."

„Var det ligt — ikke et Øres Tillæg paa Hyren."

„Ude af Klasse ja, — gammel som alle Haugerne!"

„Nu er hu' oplagt og skal skrabes i Bunden."

„Og saa skal vi ta Salt, Far" ...

Et og andet Udraab her og derfra inde i Tobaksrøgen og et Par Ansigter, som vendte sig om imod dem, lod ikke videre Tvil om, at deres Nærværelse toges for noget ligt et Indbrud i Husfreden af den høiere Klasse.

Abraham fandt Situationen pikant; han sværmede i Hjertet for at spille Kean paa Værtshus og brugte Hørelsen lidt anspændt.

„Travelt ikvæld, Madam Høiby," prøvede Bækkevold sig; den gamles graatufsede, hageløse Ansigt saa hidsig hæsende paa dem, mens hun slængte Glassene hen til et Par Gjæster ved Siden.

„Jeg tænkte, Dere kanske har tat feil, og at det heller var i Hotellet hos Madam Michelsen, slige fine Folk skulde nedlade sig," brast det ud.

„Hør nu Madam," spurgte Bækkevold uforstyrrelig gemytlig, — „har De ikke nogen bedre Varer, — lidt Porter eller saadant noget i Kjælderen? — Eller," — han blinkede, — „lidt af den gode, ufortoldede Rhummen, — hvad? og saa lidt varmt Vand i en Mugge ... Men vi vil sidde her og ikke inde i Bagværelset."

„Men, er det ikke Bækkevold da?" raabte hun med ét og stirrede vist paa ham. — „Kors, saa Di er blet en stor, fin én. — Di var bare Jungmand dengang. Di skulde endda ud med Kinafareren."

„Jo da; — og det Bagværelset Deres snurrer rundt for mig endnu, hvergang jeg husker paa det. Det var min første Fylderangel det," — oplyste han med rørt Erindring. — „Jeg blev ude i fem Aar da."

Gjenoplivelsen af det gamle Minde hjalp afgjørende.

Lidt efter stod den rygende Drik foran dem.

„Værsaagod, om Di trænger Fyrstikker," bød hun nu forekommende.

„Har Du set, hvor lig hun er en Sildemaage," hviskede Abraham. „De runde, sandgraa Øinene ligesom bare speider ud efter Næringen, siger Sild,

Sild, bare Sild ...... er vi Sild eller ikke Sild? Det er det, det kommer an paa ... Jeg har saadan inderlig deilig Følelse af, at vi er paa en Bule, hvor de fusker med Politiet ... Osen og Tobakken er delikat! — — og saa lavt at én kan ta under Loftet" ...

Otta fo'r og svævede med optrukne Flasker som en Skygge om i Skumringen.

... „Saadant mørkegraat, skummert med Figurer i ligesom de svarte hollandske Lærreder, som én svimler sig ind i," mumlede Abraham.

„Skynd Dig og fang din Flamme nu, hun trækker op Flasken, — slig kroget med Buteljen mellem Benene" ... ærtede Bækkevold.

Et pludseligt Skjær under Loftet lyste paa endel Havnearbeidere ved Disken og udover Ansigter og Skikkelser ved Bordene.

Otta stod paa en Bænk og tændte Taglampen.

„Aah!" — udbrød Abraham enthusiastisk, — „hvad gir I mig for den brede, røde Nakken, — og den Panden med Luggetufsen udover; der kan sprætte Horn ud af den."

„Tørker Petroleumsfingrene af sig i Skjørtet til behagelig Bismag i Glassene," murrede Bækkevold.

... „Og den Linien, som løber som en Staalfjær fra Hælen stærk og mager og lang og spænstig opover Ryggen under Tørklædet!" Abraham stregede ivrig i halvblinde paa et Papir bag Hatten. —

„Pas paa, naar hun hopper ned igjen, hun klamser ikke hun ... Naa, hvad sa jeg, — som en Katte! ... Og se paa hende nu — med Flasken slængende efter Korketrækkeren bagom sig paa Skjørtet, — saa hoftehøi ... De smaa grønne Øinene kiger hen paa os."

Klaus mysede blot saare kritisk hen til Bækkevold. —

Tobaksskaadden pakkede sig tæt og graa om Parafinlampen. Endel Arbeidere raabte og skraalte

og nødte hverandre hen til Disken. Dørbjelden klingrede uafladelig; nogle drog sig fra, andre kom til.

„Hun maa ha denne graa svimle Disigheden" ... smilte Abraham stille lysende; han sad bleg og optaget over Toddyen og fulgte, hvorledes Otta drev Skøi med en lang Kok, som prøvede paa at ta hende om Livet, hvergang han havde rekvireret noget.

„Di skulde heller ned i Kahytten og passe Ærterne Deres, ellers kan di bli' svid'" — lo hun.

„Nu véd jeg Stillingen, — hvordan hun skulde tages, — slig lang og tindrende af Ærteri bøiet over Kokken!" udbrast Abraham og lagde sig fremover Bordet, saa Glasset væltede.

„Der dukker virkelig ligesom mere og mere noget interessant op hos hende," forlød det fra Klaus — „noget dybere gjemt" ...

„Hun er, snyde mig, Opholdet værdt her i dette Hullet!" indrømmede nu ogsaa Bækkevold. — „Otta, Otta," raabte han ivrig, da hun kom henover.

Hun lod, som hun ikke hørte.

„Tak, Jomfru! — om De vil forbarme Dem over os med en ny Forsyning," kom det saa galant, da hun indfandt sig.

„Otta! — det er et friskt, vakkert Navn det," fik Abraham frem noget anstrengt og med en Farveskiftning over det fine Ansigt.

„Saa, — synes Di det. Jeg tænker, mit Navn ikke kommer Dem ved jeg."

Abraham blev med ét overlegen.

„Jeg siger bare, Gud bevare Dem for Snørliv, Otta! — og ha altid Kjolen slig løs og jasket og bløď om Kroppen."

Hun studsede, medens hun tog op Brættet ikke uden et vist Kig paa Abraham, om han gjorde Nar af hende.

„Det klær Dem, ser De," ivrede han.

„Di er kanske Fruentimmerskrædder, Di?"

slængte hun af sig med et Jep og et Nakkekast og strøg afsted.

„Der fik Du for din Maleriskhed, Abraham," frydede Bækkevold sig. „Du skulde bare sagt, at hun aldrig maatte vaske sig heller ... For hun saa noksaa mangfoldig pittoresk ud i Ansigtet af Sved og sligt."

Klaus dampede og grundede interesseret og endel stiv i Øinene, — han maatte virkelig studere hende ...

„Otta har Øinene svært nysgjerrig hidover, Abraham, hun lader som hun ikke ænser os, men —"

„Det gjælder om at faa Magnetismen igang," betydede Abraham selvtillidsfuld.

„Jomfru Otta!" kaldte han saa, da hun kom hen til Bordet ved Siden af dem, — „det var om lidt Øl til ... Og saa — at De vilde bli svært meget vakkrere, om De fik af Dem det stygge Tørklædet; — det klumser til Figuren, ser De."

Hun drog blot paa Mundvigen.

„Her er da saa varmt saa," begrundede han yderligere.

„Aa, saa kan saadanne fine Herrer bli borte."

„Nei, det er netop det, jeg ikke kan, ser De. Men hør nu," bad han; — „jeg er én, som tegner Portrætter og sligt, — naar jeg ser noget, som er kvikt og vakkert da! — Og saa skal De være snil, Otta. Staa bare lidt her foran Bordet, — slig som nu ja, — bare saa jeg kan faa tegnet Hodet og Bøiningen" ...

Otta holdt paa med noget som at ville blaase igjen. Hun saa et Par Gange prøvende hen paa ham, men lo genert og strøg afsted.

„Akkurat, som jeg næsten havde hende!" ... satte Abraham hidsig i.

„Bare koldblodig," nikkede Bækkevold lunt og smaabankede ud Snadden. „Ikke se efter hende ... Jeg kjender dem, Du kan trække dem efter Nysgjer-

righeden saa langt, Du bare vil. Men" — forsikkrede han endel besværlig paa Tungen, — „hun vinder sig op, — hun — hun ... Det er rart med slige Fruentimmer" ...

„Hun er ikke saa lidet rivendes hun," erklærede Klaus med Øinene efter hende. „Jeg begynder snart at tro, at Fjæset kan være saa braknæset, det vil; det bare kommer an paa, hvad Slags Fruentimmer det sidder paa. Blev hun ikke rent søt undselig, da hun stod her! — Og se bare for en Fart nu, hun strækker sig og sætter Buteljer og Glasser ned over Skuldrene paa dem ved Bordet derhenne."

„Ja nu, hun véd, hun gaar foran Speilet her," mente Bækkevold. — „Jeg tænker, Du har hende endda jeg, Abraham. Hun taalte ikke, at Du sa, hun var vakker ... Naa, ser I Tørklædet kom af?" triumferede han, — „og hun kommer selv hid med Øllet."

„Ja ikke sandt, det var for varmt, Otta," begyndte Abraham uskyldigt, — „skrækkelig varmt!"

„Det var nok om Øl, Di bad," sa Otta med Øinene undvigende og satte Flasken ned paa Bordet.

„Ja, — og saa, om De vilde være snil, véd De" ...

Hun lo endel mistænksomt.

„Jeg skal sige Dem, Otta, — jo styggere Pige, desto mer' snærpete er de."

Otta trak op Flasken. Hun greb Leiligheden, medens hun høiede sig, til at kige hen paa Abrahams Papir, og Ansigtet lyste med ét fuldt af Fnis.

„Ja, det er Dem det," sa Abraham. „Men De er bare ikke halvt saa morsom og rask i Figuren og vakker, som De skulde bli, om De vilde staa lidt for mig her ... Og saa skal De se paa mig, som da de ærtede Kokken" ...

Det sidste var umuligt, hun stod færdig til at sprute ud —

„Ært Kokken, siger jeg!"

Udtrykket blev et mundaabent, forbauset, mens Øinene lyste.

„Naa ja, det gaar dette ogsaa," mente Abraham, — „bare flyt ikke Hodet, Otta ... Men gid De kunde ærte Kokken."

„Ja ja, Korketrækkeren!" ... svarte hun høit. — „Nu maa jeg afsted, ellers faar jeg Mor paa mig."

„Vi bér om mere Øl om lidt," hviskede Abraham ivrig efter hende, som hun fo'r afsted.

„Hun er simpelthen en deilig — Opdagelse, den Sluska!" stammede Klaus overvældet, — „ganske selfmade" ... Han slumpede ned i sit Glas af Ølflasken, saa Skummet randt udover Bordet. — „Græsselig fornøielig at være med paa et sligt Malertogt!"

„Du er et altfor let Rov for Pi—Pigerne, Klaus," formanede Bækkevold.

Abraham sad med Øinene snart ned i Tegningen snart hen paa Otta, som fo'r om mellem Gjæsterne ...

„Jeg har ikke faat hende til alligevel," irriterede han sig mørk op; — „for tam, — rent for tam. Det var noget andet, jeg saa ...

Jeg kommer til at ærgre mig grøn," udbrød han og slængte Papiret. „Jeg gider ikke ta det med mig. Saadan en Fusker med Kunsten! ... Jeg vil drikke mig fuld."

„Sludder, — hun ligner slig, at —. Vil Du la mig faa hende, Abraham? Vil Du la mig faa hende, siger jeg," — ivrede Klaus.

„Værsaagod, ta! — Jeg vil ha mere Rhum ... Puh, det lumrer ordentlig hedt om Ørene af Loftsvarmen, naar én reiser sig" ...

„Der er nogetslags Opstyr derhenne," sa Bækkevold og strakte sig fremover Bordet. — „For Jep hun satte til Kokken ... Den lille svarte Sjømandsluggen der, — gad vide, om det er nogetslags Kjæreste det?"

Kokken havde lumskelig faat fanget Otta og tvang hendes Hoved ned til sig.

Hun rettede sig som en Pilekvist og stødte ham voldsomt fra sig.

„Han skal ud!" raabte Klaus kogende hidsig ...

Det Slag, Kokken fik, kom ganske rigtig fra den lille svarte Sjømand. Nogle søgte at skille dem ad, andre at drive dem mod Døren, og Madam Høiby skreg og raabte.

Otta var sprunget op paa en Bænk.

„Se, — se" ... udbrød Abraham; — „hun fryder sig, saa Øinene lyser ... Hun forstaar sig paa et Slagsmaal, hun! ... Der har jeg hende ... en bleg svedende Bachantinde, som har sig en Rus" ...

Kokken var lige efter kjørt udenfor, hvor Slaget lydelig fortsattes.

„Lad os skynde os at betale og komme undaf," ivrede Bækkevold; — „de venter os desuden ved Briggen."

Medens de gjorde op Regningen ved Disken, stod Grønseth, Røierten, som var afsat paa Toldboden, midt paa Gulvet, snydefuld i en lyseblaa, slidt Levning af Toldbodvesten med bare tre Knapper i og vaggede og nikkede selvbehagelig og sa: Gode Venner ... gode Venner ...

Han fandt ingen „gode Venner" og maatte flytte sig baade for et og andet Skub; men begyndte saa at gaa om og prikke Folk, som han mente kunde ville traktere sig, paa Skulderen og sige: Gode Venner ...

Han blev ved lige venlig og ufortrøden; men stødtes i Hasten tilbage af Madam Høiby:

„Aa bli, hvor Di er, Di Fylderøra!"

„Jaja, jaja, — gode Venner ... gode Venner" ... hørte de endnu ude i Døren.

IV.

Den følgende Dag sad Klaus inde paa Direktørens Kontor i Strandgaden. Eftermiddagssolen randt skraas over den grønne rummelige Pult og hen paa Væggekartet med alle de røde, gule og blaa Linier for Dampskibsruterne.

Han havde sat Hovedbogen paa Kant for at skygge, medens han gjennemgik et Par Dispacheopgjør, som Faderen havde lagt hen til ham, før han gik i Sparebanken.

Han udstødte en Vredens Lyd, — der skar sligt skarpt, saart Vaarlys, — nu var det tredie Gang, han maatte ta op igjen denne samme lange Adderingen!

Han gik hen og dyppede Haandklædet i Vaskevandsfadet og holdt det paa Panden; — han havde udført den Operation nogle Gange før idag med Hodet helt ned i Bollen.

Et Overveielsens Blik faldt hen paa Snadden, som stak Mundstykket op af Tobakskoppen, indtil han noget ubeslutsomt drev hen og blev staaende og kna og kna Tobak ned i den. Der svævede som Erindringer om noget morsomt i mat Smil ...

Æh, — Tobak! — Han hev Piben ned i Daasen igjen ...

Bare ikke Faderen fik høre noget nu derude fra igaaraftes ... Begyndte han først med at ta det vrangt, saa — mange Tak, blev det fornøieligt! ... Det blev nok Ungdommen, som skal faa more sig da, hermede han.

Han tog kjed fat i Opgjøret der, hvor han havde sluppet ...

Uf, det var, som han slog én lige i Skallen, denne Fyren, som hakkede og hakkede op Isen derude i Portrummet —

Nu var der nogen udenfor paa Døren igjen! — Lørdagsavisen smat ned i Brevkassen.

Han satte sig til at læse dén paa Faderens Kontorbuk med det ene Ben hængende og Ryggen mod Pulten.

... „La' bratte glatte Kirkebakken hjælpe sig med Vorherres Maaneskin, men lyse op for Slagsmaalskipper" ...

Skruen under Skindsædet knirkede af et Tilfredsstillelsens Ryk.

... „Holde Faklen til Fylderi og Skandale og la' skikkelige Folk tumle i Mørke" ...

Hi, hi, hi, — han trak med Fingerkrogen fremme i Halsflippen, som blev for trang ... Nu var s'gu Slaget begyndt! Den Artikel var ikke daarlig! Redaktør Trøan, han gir dem, han.

Han lagde Avisen omhyggelig sammen og hen paa Faderens Plads, aabnede Vinduet og keg ud.

Der kom Agent Thesen alt med Avisen stikkende op af Sidelommen fægtende med Cigaren og demonstrerende for Sagfører Gaarder med sit vanlige bevidste Smil:

„Jeg holder mig til det ene simple, indlysende," — hørte han ham repetere under Vinduet, — „la bratte glatte Kirkebakken —"

„Ja—a, jagu har Far Ret alligevel, naar det kommer til Stykket," nikkede Klaus; han trængte af og til at faa spigret fast sin noget vaklende Overbevisning.

Haa—h! — deilig at kjende den Luftningen ...

Han lukkede Vinduet og drev igjen paa.

Den sidste Regning var saavidt klaret, da Faderen tog i Døren.

Han kom rask og lagde en Bunke ombundne Papirer fra sig paa Pulten, — tog ganske som ellers op Nøglen, aabnede Pulten og rodede mellem Papirerne med Panden mod Laaget.

Ikke Spor at mærke til nogen ubehagelig Viden! — Han skulde vist ud igjen, siden han ikke la Overfrakken af sig, bare Huen ... Han tog Avisen,

saa lidt dvælende henover Artiklen, — han maatte ha læst den før, — og puttede den i Brystlommen ... Jo han skulde ud igjen.

Direktøren gik et Par Gange plystrende over Gulvet, satte sig saa hen paa Skindsofaen og legte med Nøgleknippet.

Klaus følte, at hans Øie, — det venstre, — gløttede og sigtede hen paa sig paa skjøns, ligesom fra et Baghold ...

Det begyndte at bli nok saa lummert.

„Hvad er det for et Leben, her er opført igaaraftes, Du, — saa her er Skandale i hele Byen?"

„Skandale! — Siger nogen, jeg har gjort Skandale?" — vovede Klaus; han maatte forfare Terrænet, hvormeget Faderen kunde vide.

„Kommer Du med Krinkelkroge eller Indvendinger, Gut!" blussede det op, saa Koparrene traadte frem. „Fuld Besked vil jeg ha."

„Jeg sa bare, at det ikke var mig netop, som —"

„Ikke Dig — netop ... Hør Klaus, jeg ønsker Greie, Besked helt ud! — Jeg tvilte ikke paa, at, naar jeg vendte mig til min Søn, saa var jeg lige ved Kilden for bedste Underretning, — kunde faa det authentisk."

„Jeg vidste slet ikke, jeg var slig Ranglefant, jeg!" busede Klaus hidsig ud med et vildt Sæt paa Stolen, — „jeg ... jeg ..."

„Jeg tror, Du tillader Dig at svare — uhøflig. Du kan bare driste."

Klaus dukkede Hodet ned i Pulten; der var undertrykt Raseri og Trods i Ryggen.

„Mens andre unge Mennesker arbeider, saa Svetten springer for at komme sig op, saa smør Du baade dit og din Fars Navn til alt det, Du aarker."

„Siger Du det saa," — lød det med sammenbidte Tænder og noget ligt et Hyl — „Huumh ..."

han knugede sig med en undertrykt Lyd ned i Pulten.

„Og saa er det akkurat saadan passende Tid at gjøre Skandale," fulgte det haanende, — „nu, din Far netop ligger i aaben Feide med Politimesteren. Han kaster mig naturligvis min egen Søn i Flabben."

„Politiet har ikke det Gran med det at bestille, — medmindre Far vil gaa hen selv og fortælle det. — Abraham sørgede da for det" ...

„Abraham Johnston! — var han med?"

Der opstod en Betænkningens Pause, hvorunder Nøgleknippet bare hang paa Pegefingeren.

„Saa—aa, — trækker I ham ogsaa ud med Jer nu?"

„Abraham? — Han trak da heller mig da! Abraham," — Klaus blaaste — „han skal altid være Eksemplaret."

„Hvad, — rangler han?"

„Det siger slet ikke jeg; men han er da ialfald ude om Kvældene fire Gange saa ofte som jeg ... Rangler, nei; men —"

„Naa, — kan man saa endelig faa vide Sammenhængen? ... Ud med det Gut. Du er for lang en Kar nu til ikke at turde staa ved, hvad Du gjør. Naa—da?"

Direktørens Udtryk var betydelig lunet til, hvilket ikke blev ubemærket.

„Det var tre af dem i øverste Klasse og Handelsbetjent Lund og Styrmand Bækkevold og saa jeg og Abraham, — som holdt en liden Tilstelning."

„Det vil sige et Fyldelag, — og hvor?"

„Aa, nede i Kahytten paa Møllendals Brig."

„Saa—aa."

„Vi havde lukket Kahytsvinduerne og tændt Lamper og Stearinlys derinde."

„Se, se, de Herrer forstaar at gjøre sig det

komfortabelt, — her mangler bare Havnepolitiet ... Og hvad fik I? — naa, hm, — — Naa, og saa drak I, — bælgede Jer fulde?"

„Der var Hermetik og Øl og Ost og spansk Vin," berigtigede Klaus med en vis Selvfølelse.

„Skortede ikke paa Varerne, synes det;" han fulgte øiensynligen Beretningen med en vis Forstaaelse.

„Og tilslut blev det da Punsch."

„Punsch er noget Svineri, Du." — Det kom saa fortrolig fra Faderens egen Erfaring, at Klaus følte sig smigret helt ned til Fodsaalen.

„Naa da, — og saa?"

„Ja, Bækkevold havde fortalt saa ganske gruelig om, hvorledes hans Far var blet flaa'd af Blytecker, han Rentenisten; — og saa satte Abraham og Olsen i øverste sig til at gjøre Vers om ham, og Abraham tegnede Blyteckere til, saa én bare kunde sprække, saa ligt, — den ene værre end den anden. — — Og tilslut saa vilde Abraham, — Klokken var da over halv et, — at vi skulde op i Øvregaden og synge Visen for Blytecker og gi ham Serenade."

„Naturligvis fulde allesammen."

„Ikke værre end at Abraha—am —" der kom mere og mere Flir i Røsten — „først var henne og gav Lars Vægter to Kroner for at patruljere i en anden Gade. Blytecker ligger i Hjørneværelset i anden Etage med bare fattige Leieboere under og ved Siden af sig. Og saa stillede vi os op under Vinduerne og gjorde Kor."

„Det var altsaa det Skraal da!"

„Ja—a; men vi fik ham ikke op, endda vi sang Visen om igjen ... Og saa sa Abraham, vi skulde danse Saraba—anden." — Fornøielsen overvældede ham, saa Ordet næsten ikke vilde frem af Halsen.

„Og saa dansede I denne — Sarabanden?"

„Ja—a—a," — gispede Klaus under den lystige

Ihukommelse, — „he—lt, til vi hørte, han raabte paa Vold der nedenunder, og de rendte i Dørene; — da var vi væk som Svedsker ... Jeg fulgte Abraham hjem jeg, — ja Bækkevold ogsaa."

„Og det var det hele?" Det lød næsten skuffet, medens han med Hodet tilbagebøiet besigtigede Sønnen ... „Hm," tog han sig, — „der ser Du, hvad for Svinedrik den er, den Punschen. Men, som sagt, jeg ønsker ikke at blande mig ind i dit Leben og Treiben, min kjære Klaus!"

Han sad med en Krok paa Ryggen og saa ned i Gulvet med Nøgleknippet hængende mellem Knæerne.

„Jeg tænkte, Abraham Johnston var saadan en stille Fyr jeg."

„Hi, hi, hi, han maa først drikke ihjel en Maler, siger han, før han kan komme paa lige Fod med os andre, — og derfor maa han drikke for to! ... Han er svært morsom. — Og som han tegner! — se her — Blytecker i Natluen — og Verset der ..."

... „Hans Blytecker ligger i liflige Syner,
af Fattigfolk drager han Senge og Dyner,
han Hans.
Og Hans er en Skarv og et Svin og en Rakker,
paa Stakkarer gaar han bestandig og trakker,
Procenter og Renter,
saa Fanden ham henter
med Glans."

Direktøren rystede paa Hodet, harkede og spyttede, — det lyste over Næsevorten ...

„Hvad er det?" sa han med ét, han kom til at vende op Bagsiden af Papiret.

„Aa—aa det" — stammede Klaus undvigende. — „Ja det er ogsaa noget, Abraham ..."

„Det er sgu den lange Jenten hos Mor Høiby, som trækker Flasker paa Kjælke i Gaderne ...

Tør jeg spørge," kom det med en vis uveirs-

agtig Kjølighed, — „hører hun ogsaa til Bekjendtskabskredsen?"

„M—nei," Klaus svælgede og prøvede en noget idiotisk Fliren, — „det traf sig bare saa, at vi var for tidlig ude til at gaa ombord, og saa vilde Abraham endelig did ud i Skjænkestuen først og portrætere hende; — hun var saa uhyre interessa—ant, paastod han."

„Saa—aa, — saa interessant? — Svært saa fint Udtryk det. — Hr. Abraham synes virkelig at ha et Talent til at gaa igjennem den ganske Bys alle Mærkværdigheder ...

Portrætere ... portrætere!" ... udstødte han. „Det var da som Pokker. Det er en ny Opfindelse det ... Og Du var ogsaa med derude og — portræterte!"

„Jeg maatte jo følge, naar de andre —," undskyldte Klaus.

„Følge?" — haanede Direktøren. — „Der er nogen slige, som altid bare følger, Du Klaus, — slige Vaskekluder ... Ikke engang saapas, at det er din egen Rangel. Ne—hei, Du bare følger, Du" ... Han jepede grotesk. „For slapt og løst, siger jeg Dig, Gut!"

Han stod og ringlede med Nøglerne:

„Saa Abraham er en saadan forsoren Herre ..."

Han greb tvært Huen og strøg ud ...

„Portrætere!" ... lød det, idet han lukkede Døren.

— Direktøren tog Veien nedover den korte Gadebakke mod Havnen til Johnstons Hus, — et hvidmalet med Havestakit foran, som han havde kjøbt, da han for tre Aar siden som Enkemand tilflyttede Stedet.

Johnston pleiede at sidde neddukket i Arbeide bag de smaa Ruder i den gamle Sidebygning. Men Direktøren tog idag ikke den lille frosne, askestrøede Sti hen til den blaamalede Kontordør. Han

ringede paa Entréklokken, — han vilde ha sig en liden Prat med Frøken Rønneberg.

Det var med et vist Behag, han skuede sig om, da han var kommet sig tilrette derinde i Sofaen, medens Frøkenen var ude og beordrede Eftermiddagsthe. Blikket gled eget lunt hen paa de blegede ovale Guldrammer med Portræter af den gamle Macolmske Slægt, hvoriblandt afdøde Fru Johnstons Far og Bedstefar, der som Eiere af Jernværket havde været Distriktets mægtige og populære Eiendomsbesiddere gjennem mange Aar. Man opdagede straks Familieligheden med Abraham ...

Den solide Mahogni Sekretær med Perlemorsindlægningen, som her i det lave Rum løftede sig i Linie med Dørkarmen, havde før prydet et ganske anderledes høiloftet Værelse. Den og de tunge Pokkenholts Stole og de to for lange Speile, som hang ned til Gulvet, stod midt i de ellers saa tarvelige fordringsløse Omgivelser med Papirtapeter paa Væggene, som Med-Indflyttere fra tidligere større, forfinede Livsvaner, — med noget over sig, én kunde gribe som i Taage eller graa Uld efter, — som én ikke kunde kjøbe for Penge, — men som laa til og passede i Naturen baade hos Johnston og Sønnen ...

Direktøren la sig lidt tilbage i Sofaen.

... Han og Johnston passede akkurat sammen som Staalet og det bløde Jærn, — der blev Kniv af det! De to paa hver sin Kant af Byen til at sige, hvor Kjerka skulde staa ... Og derfor saa maatte slige vigtige Politimestre dages itide ...

Frøken Rønneberg kom ind med Theen. Messingbrættet var et halvslidt drevet, kobberblankt og meget bulet, og Kopper og Kander ogsaa nogetslags fint gammelt.

„Tak, Frøken," — lød det med den for stærke Stemme i Stuen, — „jeg skal aabent bekjende, at det først er her hos Dem, jeg har lært at begribe

den underlige Drik, som heder The, — jeg tror virkelig, jeg fatter, at den er noget mere end bare varmt Vand med Fløde og Sukker ... Vil De gi mig den Kage der?"

„Det er russisk The, som Johnston fra gammel Tid faar sendende fra en Ven i Kronstadt."

Hun undersøgte og prøvede under Laaget med en vis udsøgt Pyntelighed i Bevægelserne, og Dampen slog op i det noget medtagne Ansigt, hvori Haaret tungede sig ned høit oppe fra paa begge Sider af Panden som trange Gardiner.

„Ja, ser De, Frøken," — han smattede, som det var et noget vel luftagtigt Stof, han følte paa Tungen; — „man kan jo egentlig ikke forlange, at de unge Fyrer skal drikke The heller; — det" — han veiede Smagen for sig selv, — „det vilde være for uskyldigt, sandt at sige. — — Men — den Svine-Punschen, de tyller i sig, De!"

Hun vak lidt ved det uventede saftige Udtryk og satte op en stille spørgende Mine.

„Bedste Frøken Rønneberg, De er vist ikke uden Forstaaelse af, at unge Mennesker morer sig — ikke bare i Stuen med os ældre" —

Frøkenen smilte saare intetsigende lærvilligt med de lange Ørendobber paa Held.

„Det kommer saameget an paa Varerne, skal jeg sige Dem, hvad de fyrer under Kjedlen med. Heden og Galskaben stiger derefter ... Og den Punschen — den —"

„Det er noget, De mener med dette, Direktør," sa hun pludselig ængstelig og bøiede med et Ryk sin smale smækre Skikkelse hen imod ham.

„Aa ja, — Jeres Gut her og min, — vi er jo lige nær til at holde lidt Pas paa dem — og ikke netop tro Freden og Fromheden for langt. — Jeg vilde nødig sætte Johnston Bekymringer eller Fluer i Hodet; alting gaar saa dybt hos ham, saa vi skal holde ham udenfor" lød det fortrolig. — „Men pas

De lidt paa Abraham, Frøken; han er noget ofte ude i lystige Lag om Kvældene, véd jeg — begynder kanske, naar De har lagt Dem og tror Huset vel lukket og forvaret."

Frøken Rønneberg sukkede. Ansigtet afslørede et Udtryk, der ikke var uden sine bittre Spor af at have gjennemseilet Familiens mange Erfaringer og Omskiftelser.

„Jeg skal sige Dem noget, Hr. Direktør, som maa bli mellem os. — Det er i den sidste Tid, dette er kommet paa, — siden det blev for Alvor bestemt, at Abraham skal til Handelen. Han føler sig saa ulykkelig ved det ... Jeg forsikkrer Dem, det er ikke Anstrængelse eller Arbeide, han skyr, naar det blot var noget, han havde Lyst paa og kunde interessere sig for."

„Lyst paa — interess — — Hvad Pokker er det, han vil da?"

Hun lagde Hænderne sammen i Fanget halvt i Raadløshed: — „Han er jo saa egen ... De skulde se ham, naar det er noget, han er opfyldt af ... Det er jo denne Tegningen; — han kan sidde med det hele Natten til lyse Morgenen, Pigen kommer med Kaffeen."

„Aa, høistærede Frøken, — er De saa vis paa, at det altid er det, han har holdt Nattevaag for? — Han tegner af og til ude ogsaa," glimtede det polisk op i Direktøren.

„Ja men det er virkelig det, Hr. Direktør! han har en ren Lidenskab der. De skulde høre ham fortælle bare om en Hest eller en Ko, hvad den mener og tænker ... Og Hunden! — han véd saameget om Hunden, at — Det er som han saa ind i et Menneske" ...

„Jeg skulde helst raade ham til med engang at slaa sig paa Menneskene, det har han høilig Brug for nu."

„Han gaar saa sørgmodig, fordi han ikke har

lært noget, — prøver og prøver, — han faar ikke Fred, før han faar det tegnet ned" ...

„Men, bedste Frøken," — Direktøren lavede sig istand til taalmodeligen at snakke et Fruentimmer tilrette, — „hør nu De, som er saa forstandig ... Der er noget, som kaldes Luksusfølelser, som rige Folk opdrager hos sig, — den Stueplante, som heder Sentimentalitet ... de har Tid og Raad til at holde sligt. Og Abraham kan tegne, og han kan spille, og han kan fiske og jage, og han kan opklække Duer og dressere Jagthunde — og meget, som er saare baade deiligt og behageligt og, som én kan drive med svare Lidenskab ... Men nu er han kommet ind i andre Forhold, hvor den tørre Nødvendighed kommanderer. Der spør's, om han kan trække Trøien ud ved Siden af sin Far og ta Tag med Verden! — Og saa maa De se til at faa snakket Rimelighed i ham, holde ham fra dette forkjælede Kluds og Føleri og til Sagen, — som er, at der maa Alvor til ... De skal se, naar han kommer ind i det med Forretningerne, saa glider dette Sludder af efterhaanden. — Det er som Præstesønnen, naar han blir Skibsgut det, — han faar vænne sig til anden Opsang end den, som stod i Postillen."

Frøkenen satte Koppen fra sig. Det fine Smil under den krogede Næse gjemte hendes fortørnede Mening. Hun indskrænkede sig blot til at bemærke:

„Nei, Verden er ikke god, Hr. Direktør; — den kan være nok saa streng, synes jeg."

„Den er svært kortfattet ialfald," sa han tørt. „Den spør: har Du noget at flyde paa, hvis ikke, saa drukner Du. — At leve for Naturen og den personlige Frihed efter Rousseau, — det gir ikke Penge, De!"

Han følte, han havde svaret den pene Dame

noget vel bruskt og kastede Samtalen over i noget andet —:

„Nydelige Kopper," han holdt besigtigende en op for sig — „ægte gammelt vel?"

„Jeg skal akkurat sige Dem, naar vi fik dem. Det var otte og firti Kopper og fuldt Stel — med det Mærke under, saa det er ægte —. Det var efter Bedstefars Onkel, Kavalleriobersten paa Hedemarken. Ja, jeg siger Bedstefar, — De véd, jeg blev tat i Huset der som Barn. — Og saa kom det til Værket. Der er bare ni Par hele igjen nu. Men hos Bedstefar brugte de det aldrig, uden der var Storfremmede."

Der sad en lun Hund i Ansigtet paa Direktøren; han vidste nok, naar han forførte Frøken Rønneberg ind paa sit Yndlingsemne. —

„Naa, Du har set Avisen, Johnston?" raabte han med det samme, han saa ham i Døren. — „Politimesteren faar paaskrevet."

Johnston kom paa sin halvt distræte, lidt slængete Vis: —

„Ja—a, ja—a, jeg ser, de blaaser det op."

„Han blir sat ordentlig tilvægs, — hvad?" ...

„Aa ja, — han er — kommet under Vaskerenden i Trøans Trykkeri," lød det tvivlsomt medgivende.

„Ja, véd Du hvad, én skal lede efter at finde noget saa smaatænkt som at foregribe en hel Plan til Byens Belysning med — to Lygter oppe i en Baggade!"

Johnston stansede midt i en Vending og smilte noget skeptisk: —

„Jeg vidste sandelig ikke, at her har været nogen slig Plan igjære — før nu" ...

„Og Politimesteren strækker sig kanske videre ogsaa han, — foreslaar mulig til næste Aar én Lygte paa Sagbakken — og saa nok en ensom Stjerne ude paa Tyveholmen!" — drev Direktøren

paa og gjorde et Greb i Lommen efter Nøgleknippet.

Johnston slentrede paa Gulvet med Tommelfingeren i Ærmegabet paa Vesten; Slænget med Foden antydede en vis Kjede: —

„Naa ja, jo fler' desto bedre ialfald" ...

„Du tar gjerne imod de to Praaser til af hans Geni Du," brummede Direktøren.

„Aah, — hele Byens Belysning og alt det, det skal skrues op til!" —

„Politimesteren skal da faa svi Vingerne i dem!" sa Direktøren haardt.

„Du Bratt," ... Johnston saa stilfærdig smilende hen paa ham, — „det er vel dette, de forstaar ved at underkaste Tingen saglig Behandling?"

„Naa," pustede Direktøren — „Du har det med din himmelske Retfærdighed ... Men Du ser da vel," tog han det i en anden Gade, — „at vor kjære Politimester er en Pave, — en Magthaver, som vil sætte et Indfald igjennem, bare fordi han, han — Magistraten, — har sat sig paa det. D a er det blet helligt, forstaar Du, — maa ikke antastes eller rokkes ... Jeg — Du og jeg, — vi skal ærbødigst og føieligst approbere, sanktionere og overlevere ham disse to Lygterne, han tilfældigvis fandt paa! Hele Byen skal danse efter hans Pibe" —

„Hm, Hu—m—mm, —" nynnede Johnston, — „de Lygterne begynder retnu at danse rundt for mig."

Direktøren rettede sig i Sofaen: —

„Tak, Frøken Rønneberg, ikke mere The — nei, ikke mere, — — Men skal vi være enige om, at han der ikke ligger for det kommunale Krangel? — Nei, forsørge mig, ikke mere end en Samarie i et Slagsmaal ... For delikat og privat, skal jeg sige Dem. Eller hvad siger De, Frøken? — Skal vi hoppe over Stokken, hvergang Politimesteren siger Maxis!" —

„Jeg?" — hun trak sig ængstelig lidt sammen der, hun sad ved Thebordet, — „jeg kan nu ikke se mere i det end de to Lygterne jeg. — Politimesteren er vel kommet ud i dette for en god Mening," lo hun med en vis vindende Aabenhed.

„Dum, dum, skal jeg sige Dem, — han vil altid komme ud i det for noget! ... Men sig mig nu, finder De med Deres gode, sunde Forstand nogensomhelst Rimelighed i, at hele Byen skal sættes paa Ende for en slig ærke Bagatel?"

„Ja det er jo netop det, at det er en" — slap hun sig uforsigtig til. — — „Nei men mener jeg ikke, De trækker mig ind i en hel kommunal Disput jeg, Hr. Direktør!" — afbrød hun sig saa naturlig forskrækket, at han fik en Følelse, som han holdt paa at jage en Høne. Han sislede utaalmodig mellem Tænderne, og Blikket gled fra den ene til den anden af dem.

„Du skal se til at komme ud af det Formandskabet Johnston, saa fort Du bare kan," raadede han endel maliciøst.

Der var noget i den spasende Maade, hvorpaa Johnston et Par Gange saa paa ham over Neglene, medens han mønstrede dem nær under Øinene, som med ét satte et hedt Skjær op i Ansigtet paa Direktøren. Han stak pludselig Nøglehanken i Lommen og tog et Stykke Kjæks, som han knækkede og blev siddende med i Haanden, medens Øinene ledte humørfyldte, uvist om.

„Det ligner Abraham det Portræt der af Oldefaderen," — bemærkede han med ét, — „samme smale Ansigtet — og — og noget halsstarrigt ved den store Hagen ... Kommer aldrig fra de Meninger, de engang har slaat sig paa, de Herrer! ... Der mangler ikke Natur hos Abraham heller, — det er snarere om at lægge lidt Bidsel paa da. — Du skulde være lidt opmærksom paa ham, Du Johnston" ...

Frøken Rønneberg saa nervøst ængstelig op. —

„Naa Ungdommen maa jo ha Frihed og Luft for sig; — men her er i det sidste kommet en Tone ind med Turing og Rangel udover Nætterne, som ikke er bra."

„Aa, Abraham ligger ikke videre for det," mente Johnston ligegyldigt.

„H—m, vær ikke for sikker ... Jeg har saa mine Underretninger og kan sige Dig, at han hverken er den sidste eller den daarligste til at føre Lystigheden an om Kvældene."

Johnston stansede med en vis vantro Studsen.

„Det er ikke længere siden end inat det, — ja min Klaus var da ogsaa med, — de huiede og gjorde Spektakel i Øvregaden, satte Stuen paa Taget oppe hos Blytecker med saare meget mere ... En af Aftenens Glansnumre var at portrætere Jenten i Mor Høibys Skjænkestue ... De Herrer driver ud og portræterer om Aftenerne, skal jeg sige Dig ... Lutter kunstnerisk Iver ... Jo—o, min Søn har berettet mig det altsammen og vendt den hele ganske Bøtte for mig."

Johnston stod og blot hørte.

„Min Søn har ikke fortalt mig noget, han," — kom det tonløst hen til Frøken Rønneberg.

Direktøren saa paa ham. Det gik i ham halvstudsende, at han her var an i noget Porcellæn som, —. Han saa lidt ulykkelig ud. —

„Du Johnston," lo han og keg elskværdig paa ham, — „kanske Du vilde, din Søn skulde melde det først, naar han agtede at lure Dig?"

„Jeg siger," — nikkede han gemytlig fortrolig til Frøken Rønneberg, da han knappede Overfrakken for at gaa; hun forekom ham at sidde noget stille og hvasnæbbet, — „han der maa ud af Formandskabet saa fort som muligt, — ikke har han Natur for den Sølen!" ...

— — — — — — — — — — — — — —

Frøken Rønnebergs Næse var sunket endnu længere ned over den sammenknebne Mund. Hun speidede hastig op paa Johnston, da han kom ind igjen efterat have fulgt Direktøren.

Han blev staaende med Hænderne paa Ryggen og se ud af Vinduet, af og til med et Aandedrag som et mismodigt Suk.

„Kan Du skjønne, Sophie, hvad for Kammerater Abraham kan hygge sig med her?" — undslap det ham.

„Han trænger vel lidt Adspredelse; — han er jo saa lidet vant til denne Regelmæssighed paa Kontoret endnu," mente hun.

„Aa Kontoret! — sidder der og gjør Pennetegninger ud igjennem Ruden af Bryggen og Havnen ...

Nei, der er noget, som gaar af Gutten; han blir ligesom rent borte for mig om Dagene" ... kom det stille forknyt, som han smaadrev paa Gulvet; hans skuldersmale Skikkelse fik noget træt sammensunket.

Frøken Rønneberg saa beklemt hen paa ham ... „Han er jo et saa underligt Gemyt, — gaar der opfyldt af sine egne Interesser," — prøvede hun.

Han stansede ved Vedkassen, som om han mente at lave sig en Tandstikker.

„Du Sophie," udbrast han; — „han var ti Aar gammel, da han en Dag spurgte, hvorfor jeg nu igjen fulgte slig efter ham? ... Jeg mærkede, jeg var rent som under Magneten, — og jeg begreb, jeg maatte beherske det, — at Gutten følte det som et Klængeri ... Der maa altid opstaa et Tryk af Aldersforskjellen, og jeg opfandt den Manér at la ham frit fare sine egne Veie, — han fik søge op sin Far, naar det faldt sig naturligt for ham ... Ja, som jeg ængstelig har vogtet mig for, at han skulde føle det ringeste Tryk, det ringeste Baand

paa sin Frihed, eller mærke, at jeg i Stilhed gik saadan og vaagede og hang over ham ... Jeg har syntes saa Synd i ham, været saa angst for at hans ømfindtlige Natur skulde møde for megen Skuffelse af Virkeligheden ... Og endnu, — er jeg ikke saa forsigtig, som om jeg skulde prøve at faa en Fugl til at sætte sig paa Skulderen min! — Skræmmer jeg hans Meninger, eller gjør det høitideligt med Præk? — Er der nogen Far, som har maattet holde af sin Søn paa langt Hold, uden Fodefæste, saa — —

Og saa vil han bare væk han!"

„Det er kanske ikke saa let at gaa her indeklemt i de smaa trange Butiksgader, naar man er opvokset i saadant Friluftsliv som han," lagde Frøken Rønneberg sørgmodig ind.

„Aa sig det engang lige ud! Det er dette Talentet, som Du mener, jeg gaar her og undertrykker og kvæler ... Det knuger som en Mare paa mig Nat og Dag ... Talent! — Hvem har ikke Antydninger til det i nogen Retning? — Rive et helt Livsforhold istykker for det!"

Han blev staaende fortænkt og stirre ned i Vedtræerne ...

„Sig mig, Du Sophie," kom det med ét hjælpeløst, — „tror Du virkelig, han blir ulykkelig, om han holdes hjemme her hos mig? ..."

V.

Direktør Bratt gik søndagsklædt i Skjorteærmerne og sørgede med et vist Behag for, at der blev passende Temperatur paa Vinen. Han havde

selv hentet den op af Kjælderen, og det gik for sig med en vis høitidelig Omstændelighed.

„Ser Du, Jette," sa han, — „at ha Johnstons her en simpel Søndagsmiddag er en ganske anden Sag end at made baade Magistrat og Formandskab. Til dem er det bare at kjøre op med god Mad og god Vin. Men disse! — de har, hvad der passer til hver Ret og alt sligt noget i Blodet fra gammelt af. Varm Ribbensteg med Tyttebær og en Dram til Aftens, — som jeg sover saa deilig paa, — det vilde være en Vaagenat for dem det ..."

Fruen svævede stille om derinde i den lune Stue, hvor Bjerkeveden spragede i Ovnen. Hatten med den sorte Strudsfjær og Pelsværkskaaben laa endnu paa Bordet fra de var komne hjem fra Kirke, og hun havde travlt med at sætte nogle seneste Høstblomster ude fra Haven i et Par Vaser. Hun tog Georginerne, satte dem i og af igjen, medens de sorte Øine hvilte uvist distræt paa Bratt ... De fine, lyse, violette Asters passede saa akkurat til Johnston ...

Direktøren anbragte forsigtig en Reserveflaske, som maatte ligge, i rigtig Afstand fra Ovnen, paa to Vedtræer.

Han havde en ordentlig Efterretning at traktere Johnston med idag! ... Han havde nu faat fast, paalidelig Stemmeflerhed for, at Byen skulde anlægge Brygge i Strøget forbi Johnstons Tomt, — lagt sig i Sælen, — perset paa med al den Indflydelse, han eiede ...

„Du kan tænke Dig, hver Kvadratalen, naar der efterhaanden udstikkes Gade paa hans Tomt ... Han blir en økonomisk fæstnet Mand ved det, han ...

Jeg siger det bare saa lunt til ham ved det Glas Burgunder til Stegen, — Reflektionerne gjøre sig sjelva ...

Det skal more mig at se, hvordan det dukker

op i ham, — saadan lidt sent og seigt overraskende ... Jeg skal vædde paa, han blir eftertænksom jeg"' ...

Derude i Spiseværelset klirrede Fade og Tallerkener, medens Gjertrud og Husholdersken syslede om Bordet og dugede det med store gammeldags Servietter og det jevne solide Sølvtøi. Paa Buffeten stod, noget festlig afstikkende, to prægtige høie Opsatser med Multebærcrème i blaa Glasskaaler.

Direktøren vandrede med Hænderne paa Ryggen uden at tage Frakken paa. Der gik en egen stærk Tilfredsstillelse i ham ved, at han slig skulde hjælpe til at faa Johnston op igjen ...

Gjennem al den Tid, Anders Bratt fra ung af arbeidede sig op, havde han følt Jernværkseierens Magt og Anseelse svæve i uopnaaelig fornem Høide over alles Hoder, favnende hele Distriktet mellem Vingespidserne, — igrunden hadet det af Hjertet! ... Nu, Storfuglen laa fældet i økonomisk Ruin, beundrede han Fjærene næsten med pietetsfuld Respekt som den, der havde i Blodet, at han engang havde set den flyve. Johnston havde som Svigersøn og ellers den nære Slægtning bare tat den tunge Tid, da Forretningen ubønhørlig sank i Ruin, — kommet paa Hodet fra sin studerende Vei lige ind i alt dette Virvar af Skogeiendomme, Værksdrift og Handel paa Udlandet, — han havde git et helt Liv til sin Svigerfar, blot for at begynde paa nyt igjen her med to, tre tusind ...

„Vær vis paa, Jette, vi har dem paa Slaget tre," varede Bratt hende.

„Underlige Mennesker ..." gik han og snakkede. „I Forretninger er det altid bare saa la la med Nøiagtigheden. Men til en Middag! ... Det er en Forbrydelse for dem ikke at være præcis der ...'

Han skyndte sig ind paa Kontoret for at faa klaret det nødvendigste af Posten, før Gjæsterne kom. —

— — — Efter Middagen attraperede Abraham Gjertrud ude paa Havetrappen.

„Véd De kanske Coursen paa Hamburg, Frøken Gjertrud," spurgte han med høitidelig Forretningsmine; hun havde været høist afglidende utilgjængelig under hele Bordsessionen for alle mulige kvikke Bestræbelser.

„Jeg tænker, om De saa efter i Notisbogen, saa fandt De et Faar eller en Hest jeg, det er nok den Slags Courser, De tegner op."

„Spydig og spids. ... Dersom De vidste, hvor lidt det klær Dem. De er grei og bred, De. Men, hvergang De indlader Dem med mig, er det, som De skulde til at vove Dem ud paa en falsk Bro —. Mistænkelig og reserveret ... Det er imod Deres Natur, ser De, — saadan at stikke og prikke."

„Neimæn, om jeg har Hode til at snakke med Dem, det blir saa for fint og dybt saa —"

„Pas Dem, at De ikke blir en Tornebusk, Gjertrud! — Stikker hun ikke alt slig, at — hu! ... Men nu skal De si'e mig, hvorfor De er blet saa lei og vriete imod mig, — vi, som var saa gode Venner en Tid." Han sagde det med en vis Varme.

„De mener, naar nogen ikke netop kan beundre Dem i ét og alt, saa —"

„Hold op at ærte, si'er jeg, — Jentunge!"

„Tak, — nu kan det være nok." — Hun gjorde Mine til at gaa fra ham.

„Hør nu, Gjertrud ... vidste De, hvor De piner mig," sa han pludselig nedslagen. — „Tror De, jeg synes, jeg selv er noget, saa tar De feil. Der er ikke saameget som Lillefingeren af et ordentlig duendes Menneske i mig, — ikke det, jeg selv gad sparke udfor Trappen," — han slængte sit lange Ben hidsigt ivei.

„Jeg tænker, om nogen anden sa' det, saa —"

„Gjertrud, gjør Dem nu ikke altfor mindreaarig.

Tror De, jeg sa' sligt til Dem, dersom jeg ikke trode, De var kapabel til at forstaa mig?"

„Aa, — en Jentunge ..."

„Gjertrud, — hele Tiden ved Bordet maatte jeg se paa, hvor mageløst den røde løsfoldede Brystsmekke klædte Dem til alt det sorte, — Kjolen, Haaret, Øinene ... De blev til en saa umaadelig sprutende rig Nellik."

„Py—yh, — bare Løgn og Duft og Veir! ... Vi sad tilfældigvis begge paa samme Side," oplyste hun.

„Uskyldige Barn, — det faldt mig virkelig ikke ind at se tvært igjennem Tante Sophie og Deres Mor, — jeg havde Dem saa deiligt skraat inde i Speilet. Jeg saa alt, hvad De tænkte saadan i sorte Nuancer ...

Husker De dengang, Gjertrud, — hvordan De stod og saa paa, naar jeg tegnede. De var et Hode mindre da og ganske anderledes snil. For De trode saamæn lige saa sikkert som jeg, at det var et sandt Mesterværk, og at jeg var en saare vældig Maler ... Og det kommer jeg aldrig til at glemme Dem. — Det var den Tid, De trode paa mig det!"

Et uvilkaarlig dybt Skjær gjød sig over hendes Ansigt. Hun lo eget, — huskede nok, hvorledes hun havde grundet og spekuleret paa at faa hans Tegning af afdøde Staldbukken sat ind i en for stor Guldramme, som laa oppe paa Loftet.

„Ser De, Gjertrud," sa han fortrolig. — „Jeg skal bare holde mig til mit jeg, som er Dyr og Dyremennesker. Jeg kan ikke for, at jeg altid maa finde Dyret i et Ansigt, — og saa blir det saa overdrevet for mig, saa de siger, jeg bare gjør Nar af Folk. Jeg maa altid se nogetslags Dyr i et Menneske, Karakterlinien blir ellers rent væk for mig. Jeg kommer vist aldrig af med de høitidelige Por-

trætter. ... Jeg skulde ha ustyrtelig Lyst til engang at tegne Dem, — naar De er bra sint."

„Svært galant."

„Jeg maatte finde noget evig blankt, lynsvart til Øinene."

„Og hvad Slags Dyr, om jeg maa spørge?"

Han rystede paa Hovedet ... „Nu er De, Gjertrud, saa ganske ung og naturlig og kammeratslig, — og derfor har jeg Lyst til at være oprigtig mod Dem. Jeg skal gjerne tilstaa, at jeg liker Dem ... Det ska'r jo ikke Dem noget, at jeg siger det, — liker Dem gruelig godt. De er meget mere for mig, end De kan skjønne ... Bli nu bare ikke sint; — men, naar jeg tænker paa sort, saa det lever og glimrer og skimrer, — aa i alle Nuancer saa rigt, at — saa er det Dem ...

... Men ser De, saa er der nogen anden, som er i det lyse, saa en kan se sig fordærvet ind i det ..."

„Huf for noget Væv!"

„Nei, det er ikke „Huf for noget Væv" det. Jeg har ligget vaagen og havt det saa fortvilet, som jeg skulde slides mellem Hester bare, fordi jeg er kommet til at bli slig fortumlendes optat af en svart og en blond paa engang."

Hun fik det, han kaldte det lybske hvide Glimt i Øinene: —

„Aa, det er rigtig Synd i Dem, — én Henrykkelse for hver Farve! ... Og saa er der jo noget, som heder Mellemkulører ogsaa," la hun spydig til.

„Tror De ikke, jeg forstaar, at De har været oppe og keget hos Klaus? — De Tegningerne der, — det er noget Skrab! Det eneste, som der er noget i af det altsammen deroppe, er det af Otta Høiby; — det kunde komme til at due det ...

Saa—aa, skal De rende fra mig nu med alle de onde Tankerne i Øinene Deres? Skjønner De ikke, at en Model er altid en Begeistring det! En

maler ikke saameget som et Dyr uden at være gloende forgabet i det, — en Hund, en Kat, en Torsk eller et Krabbebæst, lige fedt! ... Og Otta, naar hun hopper paa de høie Hjortebenene og slænger i Ryggen, og det glinser i de grønne Øinene ... Aa—aa, — jeg skulde git noget for at ha faat malt hende fra mig, saa hun engang kom ud af Hodet paa mig!"

„Male hende — fra Dem" ... snappede hun som efter Luft.

„Ja, for ellers kan én jo bli baade gal og vanvittig — i et sligt —

... Aa, jeg saa nok paa Dem ved Bordet, at De sad inde med noget om mig, — — at De havde været oppe hos Klaus og faat nogle Tanker."

„Hvordan det, om jeg maa spørge?"

„Ja, hvordan?" — Han grundede eftertænksomt ...

„De, Gjertrud! er næsten det eneste, jeg ikke vilde se gaa istykker for mig nu ... Jeg er slet ikke skabt som andre" ...

Han stod der ved Trappegelænderet saa bleg og vakker og stirrende, saa hun med ét blev rent angst for ham.

„Jeg tænker, at, om jeg havde et rigtig, rigtigt slaaende Portræt at vise for mig engang, saa kunde Porten alligevel springe op ... Og De kan tro, jeg skal nok en Dag faa Otta Høiby til slig, at det skal due tilgavns!" ...

„Men Gud!" — udbrød hun pludselig, „hvor jeg synes, De er forfærdelig vinglete, Abraham, — naar jeg vilde bli' Maler, der skulde ingen i Verden faat mig fra det ... Gi' Dem til at gaa her!"

„De ja, — jeg tror gjerne, De klarede det."

„Og De skulde arbeide for at faa reise ud straks, synes jeg, — sige fra imorgen den Dag, hvad De vil."

„Husker De af Historien om Kong Servius

Tullius, — Datteren, som kjørte over sin Fars Lig?"

„Deres Far, mener De?"

„Ja—a, som bare tar sin Død af det."

„Dersom De blev en liden Fillemaler ja!" udstødte hun indigneret. — „De har slig Villie alle saadanne Fædre, at det er umulig at føie dem, — rent umuligt ... Og De skulde ikke bli Maler, De!" ...

Hun forlod ham med slig Fart, som hun havde Udfaldet afgjort i Lommen.

Han saa mod Stuedøren, hvor hun var forsvundet og haanede sig selv for sin Illusion i Øieblikket. — Ja—a, Sagen var saa enkel og simpel — som en Kniv, hvormed han stak sin Far! — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Inde i Stuen hvirvlede Direktørens og Johnstons Cigarer over Kaffeen henne i Hjørnesofaen. Direktøren sad oprømt blank og rødflækket i Ansigtet efter Middagen.

„Denne Tomten ... Det maa være nogetslags Tæft eller Veirhaar, Du har," sa han og lagde Cigaren betænksomt af paa Underkoppen. — „Det er jo en ren Affære."

„Mulig ja."

„Du vil nok faa mærke det paa Skatteligningen allerede iaar," ærtede Direktøren. „Det var et ordentligt Fund."

„For en blind Høne at være, mener Du?"

„Det er det opbyggelige ved Dig, Johnston, — Du er ikke indkjørt nok til at gaa i den optraakkede Gjængen ... Agter Du kanske at bygge?" spurgte han livlig interesseret.

„Aa nei, jeg mener ... jeg tænker" ...

Johnston haandterede og dreiede og klemte Dækbladet paa Cigaren.

„For Du skjønner nu vel, Du har saa meget Kredit i begge Bankerne nu, som Du bare bruger."

„Ser Du, — at stille sig i nogen Risiko uden rent tvingende Fornødenhed" ...

„Jaha, — jaha, — Du har saamæn alle Betingelser for at ende som en rig Mand, Du," — opgjorde Direktøren lunt. „Forsigtig ... ikke Ansats til Svindel eller Svimmelhed i hele din Konstitution."

„Nei, — den Slags skulde jeg da grundig være kureret for" ... Johnston sad og saa op efter Røghvirvlerne.

„Aa, lad os faa lidt Chartreuse, Du!" raabte Direktøren til Gjertrud, som netop kom ind. Han lagde Albuen ivrig over det lille Bord med Fare for, at det skulde vælte. — „Bare vi saa kunde faa perset Havneopmuddringen frem, Du. Hvad, — vi to — naar vi ordentlig la os ud for det? ... Du skjønner nu vel, jeg har Brug for, at Fartøierne kan lægge til nærmere ind ved Sagbruget jeg ogsaa?"

Johnston strøg en Fyrstikke og holdt den betænkt op til Cigaren uden at tænde ...

„Naar jeg skal si Dig oprigtig, saa" ... han strøg en ny Fyrstikke, som han holdt paa samme Vis stirrende ind i den blaa Lue.

„Aa, plag Dig ikke med den Cigarstumpen," kom det lidt braat. — „Der, ta Dig en ny."

„— saa har jeg ingen Lyst til at blande mig ind i den Affære."

„Aahaa, saa — Aahaa!" — Direktøren kræmtede betydelig ironisk. — „Det vil sige udlagt ... Vi lægger Bryggen, — Du tar ganske uskyldig Indtægten. Saa er vi nødt til at muddre op i Havnen udenfor Dig, — Du bare stikker afventende Avancen i Lommen ... Er ikke Du det morsomste Eksemplar af et Forretningshode, jeg nogensinde har truffet, saa kan de fradømme mig alt Skjøn, — stiller Dig bare stilfærdig til slig, at alt kommer i Lommen paa Dig ... Jaha, den Tomten kan nok siges at

være en ordentlig Spekulation; det vil sige i dine Hænder" ... Han stak Chartreusen ud og strakte sig fornøiet bagover i sin senefulde Længde.

„Saare heldigt ialfald, om jeg var et sligt ubevidst Geni, som Du siger, — jeg har saa inderlig Brug for det!" mente Johnston.

„Og forsørge mig," tog Direktøren igjen i, — „kommer ikke de gamle Muldvarper her af Staden snart til at mærke, at de har faat én, som stikker dem! Det er Dig, De faar be alt nu, om de vil bygge noget paa din Kant. — — Og Du har saa inderlig godt for at vri' Dig med Ryggen saadan til og plukke paa Fingrene hen i det abstrakte," — blinkede han. „De skal s'gu ha Taalmod og mærke, de faar Dig ikke til at høre, før de nævner en ordentlig anstændig Pris paa Kvadratalen ... Jo—o, jeg kjender Terrænet. Skaal for Affærerne, Du, — vi to, vi kunde sætte Damp paa denne forliggende Byen! — Hvad skulde der for Eksempel være iveien for, at faa Jernbanelinien trukket hidned, naar vi vilde det? Jeg har alle Beregningerne opgjorte, skal jeg betro Dig ... Jeg forsikkrer Dig, Johnston! — staar vi to bare ordentlig sammen ... Allerførst er det naturligvis Havn og Brygger. Men der maa et Kommunelaan til" ...

Der lød Smeld paa Smeld udenfor. Abraham og Klaus morede sig med at skyde tilmaals.

Knald, Knald ... med en lang Huien bagefter.

„Klaus tog Blinken!" meldte Gjertrud ivrig; hun stod og saa ud.

„De gaar der, disse unge Herrer, endnu grimeløse som viltre Foleunger," nikkede Direktøren. — „Det er paatide, de kommer i Manegen, skal de faa nogen ordentlig Forretningsto i sig."

„For Klaus ja," udbrast Gjertrud; — „men Abraham ... Gu—d!" ... Hun kunde ikke styre sit Oprør og fandt ingen anden Udvei end at søge ud af Døren.

Direktøren sendte et overrasket Blik efter hende, som om han ikke rigtig forstod, og der blev lidt stille.

„Jeg faar kige ned paa Sagbruget, om der ligger noget Telegram," sa han braat. „Du undskylder mig saalænge." —

— — „Sig mig, Fru Bratt, var det Gjertrud eller Abraham dette, som brød ud?" kom Johnston hen til hende.

Fruen blev let rød, og det var, som hun maatte samle sig lidt, før hun blev enig med sig selv om, hvordan hun skulde svare ...

„Det er det Indtryk, han gjør, Johnston, — der er noget aparte over Abraham."

„Hm, — en saadan fri Opdragelse gir jo et vist løftet Sving — over andres Vaner," kom det bittert.

Fruen rystede sagte paa Hovedet ... „En føler altid, hvordan Abraham tar alt af sig selv."

„Ja—a, hvert Indfald føiet ... Man skal ikke sige, der har været lagt noget Baand paa Originalitetens Trivsel!"

„Naar jeg læser om disse store Mestere i Italien i Slutningen af det femtende Aarhundrede!" — ivrede hun. „Jeg tænker altid paa, hvordan de gik som unge, den ene skulde bli Murer kanske og den anden Smed. — Jeg faar det til, at de maa ha havt det ligedan sørgmodig i Øinene som Abraham, — før de fik flyve — og skabe disse Ting, som vi nu —"

„Ja, naar vi kunde stole paa, at det var en Rafael eller Leonardo," smilte Johnston. „Men der er saare meget, som kan danne sig op for en ledig Fantasi som hans ... svæve og svæve — for at bli Geni paa en Smule Anlæg."

Fruen var blet hed:

„Vi ældre var saa vant til at se, at Folk ikke kom paa deres rette Plads, Johnston ... Men det

er en Maade at dø paa det, — halvt eller fjerdedels ... eller saavidt én bare faar leve med en Lillefinger."

„Sandt nok; men hvor kan man vide —"

„Det er som en stor Kjærlighed, der er mistet af Livet det," yttrede hun hen i sine Tanker ... „Og jeg véd ikke jeg," — hun ledte efter Udtryk for, hvad hun mente, — „om de Mennesker, som saadan har lært sig til at svælge og neddæmpe alle sine Følelser og Lidenskaber, — om der blir saa farlig igjen af dem. En Dag, naar der forlanges Kraft og Natur, saa er den kanske ikke længer at finde" ...

... „Og her alt saagodtsom lagt tilrette for ham!" vedblev Johnston lavt, — „kanske med en Mulighed for at faa reist noget igjen af en gammel Slægts Navn og Anseelse" ...

„Ja hvem véd — hvem véd" ... Fruen stirrede ind i sin egen Verden. — „Det er saa underlig i Historien med slige gamle Slægter ... Kanhænde, der af al den Kultur kunde skyde op en fin Kunstens Blomst!"

Han svarte ikke. Det var blet skummert i Stuen.

„Jaha, jaha, — den, som intet har, — heder det, — fra ham skal der tages" ... lød det omsider.

„Kjære Johnston, tror De ikke, De gaar vel saa ensom i Forhold til ham nu? ... At leve tomt, det vil De nok ikke unde Deres eneste Søn" ...

Frøken Rønneberg sad og lyttede til og strikkede, saa de hørte Pindene. Det faldt ingen ind at afbryde og tænde Lampen før nu, Direktøren snakkede ude i Gangen.

Klokken var blevet halv ét om Natten, da Johnston med Lyset i Haanden steg op ad Trappen til Abrahams Kvistværelse.

Han aabnede sagte og lyste indover ...

Henne paa Hovedpuden nær under Skraavæggen laa et bortvendt mørkt Hoved og Kroppen i en Stilling, som han kunde ha slængt sig hen i Harme og var sovnet ind.

Han saa sig om i Værelset ... holdt Lyset aandsfraværende op til en af de malede Lapper paa Væggen og stod en Stund stille. —

Han maatte ha en Ende paa det, — ikke aarkede han at ta dette op igjen! — Han frygtede for at bli svag og ta sin Beslutning i sig igjen og traadte rask hen til Sengen.

„Du Abraham ... Abraham" ...

Abraham vendte sig forvildet mod Lyset.

„Jeg kommer op for at sige Dig, at, har Du Mod og Lyst til at reise ud og bli Maler, saa tror jeg, det er det eneste rigtige for Dig. — Mener ikke Du selv ogsaa det?"

Abraham smilte snedigt med et Instinkt om at være paa sin Post, og holdt sig lidt i den utilregnelige Halvsøvnighed. — „Hvad ... hvad er det for Historier ... Gjertrud, Far, hvad hun snakker ... Du tar Dig da ikke nær af det?" rablede han.

„— For jeg er nu aldeles paa det rene med, at det er ikke Forretningsmand, Du duer til. Der er Du da sigtet og prøvet nok. Du har hverken Sans eller Anlæg for det ... Og ingen skal holde paa med det, han ikke ligger for ... Du har nu engang et vist Talent for at tegne og male —. Og hvorfor ikke dyrke det, én har, heller end det, én ikke har, — se til, om én kan drive det til noget?" ...

Johnston slængte frem og tilbage paa Gulvet og snakkede i et vist opdrevet ekstatisk Humør:

„Penge skal Du faa det, Du behøver. — Bedst du reiser fort, Gut — —

Ja, for her er egentlig spildt nogle dyre Aar, Du!" ...

Han stansede og saa hen paa Abraham, som sad halv opreist i Sengen i en lyttende Stilling, som han mistrode sin Hørsel; han havde en god Stund tro't, han bare drømte og var saa et Øieblik alvorlig ræd for, at han nu virkelig var blet gal; — han saa midt paa Natten Faderen gaa der paa Gulvet og snakke alskens Herligheder om Malingen.

„— Saa driver vi paa hver sit, ser Du," sluttede Johnston noget kort opgjort paa Vei til Døren, — „Du paa dit derude ... Og jeg ser til at faa oparbeidet saavidt herhjemme, at Du ikke netop skal behøve at tigge og jobbe og reklamere for at faa solgt dine Malerier."

Nu var det gjort! — han nikkede og gik hastig.

Johnston havde en vis Hast med at komme tilsengs. Han ventede ikke at sove; men Hovedpuden og Mørket eiede sin Fred, og han skulde just slukke Lyset, da Abraham brød ind i Skjorte og Tøfler ...

„Har nogen fortalt Dig, at jeg har git tilbedste nogetslags Udstilling af Sorg over ikke at bli Maler kanske? — saa er det kort og godt ikke sandt — fordømt —"

„Aa nei, Gutten min, jeg har simpelthen kommet til at tænke over det, — jeg talte med Fru Bratt, ser Du."

„Og saa gjør Du nu det Offer — for min Lykke naturligvis, var det ikke saa, hun udtrykte sig, hun har jo slig fin Sans med det. — Men, naar saa Du kreperer eller noget sligt, tænkte Kjærringen paa det?" brølte Abraham op. — „Naar den ene Ende af Vægten bikker ned, vipper den anden op. Og jeg ser saamæn ikke nogen „Lykke" komme ud af det for nogen af os —"

„— Jeg har overveiet det, Abraham, og har

netop villet sige Dig, at jeg virkelig synes, Du bør gaa den Vei."

„Hør nu, Far!" — han stansede og saa forskende paa ham. — „Mener Du virkelig dette ... Saa Du ikke er bedrøvet — svært igrunden for det?"

„Véd Du hvad," sa Johnston; han reiste sig paa Albuen med et underligt Udtryk, — „jeg begynder ialfald næsten at mene det, tror jeg" ...

„For jeg tror da virkelig selv paa, at jeg kan bli Maler, kan Du vide ... Og Du skal se, naar jeg faar lært bedre Tegning, skulde jeg nok sende Dig den ene efter den anden, slig, at Du saa ordentlig Forskjel —

Bi lidt, sluk ikke Lyset, jeg skal bare ovenpaa efter noget" —

Han var tilbage igjen som en Vind — denne Gang med Permissionerne paa, — og en hel Del Skitser i Haanden.

„Nu skal Du se. — Sæt Lyset op paa Puden bag Hodet dit ...

Den gamle hængende Hestemulen der, — kan Du se, hvor den er udkjørt, og hvor lei og trist hele Verden er for den? ... Jeg fik den til akkurat iforgaars; — den stod og tyggede og grundede mod Graahimlen foran Plankelæsset — hu ja! ... Og den, Far! det er Sagfører Alsings Hest, som er utaalmodig, fordi han aldrig kommer ud igjen fra Madam Michelsen, og strækker Hodet og ryster sig, saa det skrangler, og vrinsker ... Kan Du se, hvor han er kjed i Mundvigerne forbi alle Tænderne og helt ind til Ørene? ... Det er Udtrykket, jeg bryr mig om. — Den der, naa, Apothekerens ... han hører nu til de forkjælede Havreæderne, som opvartes af Kudsken og har Luner og spænder. Se her, naar den strigles, hvor den nyder det med hele den lange Ryggen strakt og halvlukkede Øine og Mulen helt op i Spiltouget ...

Vi maa faa mere Lys, Far, — jeg tænder Lampen jeg —

Den Koen — sligt et godt forstandigt Madmoderudtryk ... Katten der ... den liker sig og maler og har Veirhaarene tilfreds i Næstens Rygte den. — Uf, ja, — her kommer vi til Byens Karikaturer — Dyrefolket" — —

Han snakkede, udbredte Skitser og holdt Udstilling udover Sengen og Stolene og Bordet.

„Det er til Paris jeg maa ... Du skal se bare et Aar, Far, — ude; — det skal ha gjort umaadelig Forskjel —"

„Et Aar, Gut, — det skulde bli til noget! Der faar nok tages ordentlig i, skal det monne ... Det er vist, som Du siger, Dyrene, Du er mest slaget for ... Der er nogle berømte Dyremalere, Du — — van de Velde — og Rosa Bonheur" —

„Aa, saadanne gamle! — nei, nei, nei, der er nogle nye nu, som gjør dem slig, at" —

„Ja, bare gaa paa det bedste — det allerbedste ... Brug dit eget Øie, Du, — gjør ikke som de andre ... Det er kanske dumt at sige det ... men, kunde Du rigtig faa udviklet det, Du sidder inde med — ogsaa ikke bli slig dumhovmodig straks, Abraham, — saa kunde Du kanske drive det til noget dygtigt, Du ... Det er vist klogt bare at slaa paa en Spiger — tror jeg da, — disse Dyrene" —

„Véd Tante Sophie det?" udbrød Abraham pludselig.

„Nei, — men Du skal afsted straks, synes jeg, Abraham, — det er sent nok paa Aaret alt! — Snakker hun om Udstyr og Klær og sligt, — saa bryr vi os ikke om det; hun faar nøies med denne Ugen ...

Du kan faa et Dusin Skjorter og Strømper hos mig — og Klær i Paris. — Jeg er ikke rolig nu, før jeg er kvit Dig, Gut, og véd, Du er paa din Vei."

Abraham gjorde et overlegent Spænd i Luften.
„Herreper", Far! ..."

„Pluk saa sammen alt dette. Er ikke Klokken blet over tre ... Aa nei, lad det ligge til imorgen tidlig — —

Du Abraham," — smilte Johnston nikkende. — „Det vil bli umaadelig lettende ikke at se Dig paa Kontoret imorgen!"

„For mig ogsaa," sang Abraham op gjennem Husets Stilhed og fo'r op ad Trappen.

Han sank i Søvnen som fra den ene lune, bløde, deilige Dundyne ned i den anden i det uendelige ...

VI.

Gjertrud sad ude paa Havetrappen og rensede et Fad Jordbær, som hun havde været nede og plukket, og Fruen havde flyttet sin Kurvestol ud og fordybet sig i Thiers's Revolutionshistorie.

„Skjønner Du, hvordan de kan huse Stiftamtmanden hos Johnstons, Mor," undrede Gjertrud, — „nu, de har baade gamle Fru Macolm og Forvalteren fra Værket der i Besøg?"

„Aa, — de tar det nok saa ganske naturlig Du, — Stiftamtmanden er jo en Slægtning af hans afdøde Hustru. Og for én Nats Skyld saa — i dette deilige Sommerveir ... De har jo for Eksempel den nye Havestuen."

„Men den er jo ikke færdig engang! — og en Seng ind i det tomme Rum kan de da ikke by ham."

„Jeg er nu slet ikke vis paa, at Johnston tar det saa nøie med det ... De er saa velsignet ligetil

og sikkre der — slig, som Menneskene skal være mod hverandre, mener nu jeg; — vi er jo nok saa meget bare Mennesker allesammen" ...

„Aa ja Mennesker, Mor! ... Men det er nu sandt, hvad Far siger, at Johnston lige saa godt med engang burde bygge sig et ordentlig stort Hus nede i Gaden, — han har jo nu saa evig Raad til det, — istedetfor at lappe og bygge til saa et Værelse og saa et andet."

„De er saa rent forskjellige Naturer, Far og han, ser Du Barn; det ligger ikke for Johnston at være Nybygger. Han ændrer vist ikke sine Vaner, om han blir nok saa formuende ... Og jeg kan saa godt tænke mig, at hverken han eller de gammeldags Ting fra Værket bryr sig om at paradere i et staseligt nytapetseret og nymalet Hus nede ved Byen. De gamle Aspetræerne der bagom Huset — og Haven, han har faat istand, — neimæn, om jeg tror, han har synderlig lettere for at flytte fra det nu, som han har levet med i den tunge Tid her, end før fra hele Værket" ...

„Jeg tænker paa," afbrød Gjertrud Moderens Betragtninger, — „jeg tænker paa, om de ikke alligevel kommer til at lægge ham oppe paa Abrahams Kvist ... Der er nok lavt under Taget og mangeslags mærkelige Tapeter rundt om Væggene," lo hun; — „men sligt Syn over Byen og Fjorden —"

„Gad vide, hvordan Abraham erindrer den Udsigt nu" — grublede Fruen. „Han har sørget meget ved det Vindu; — han var jo som en Fange, som saa Verden stængt for sig dengang" ...

„Herregud, Mor, nu har han da faat saa megen Frihed, han bare vil! — det ene Aar i Paris, det andet i Italien og nu tilbage til Paris igjen. — Jeg tænker, han har glemt baade Bedrøvelsen ved Vinduet og Faderen, som skulde dø af Sorg, og alt sammen jeg."

„Der ser Du nu meget uforstaaende, Gjertrud. Han har sikkert en voldsom Glæde i sit, — saa forsaavidt saa. — Det er alt andet end let og løst det, Du; det er netop stærkt."

„Siger jeg noget andet da, Mor! — Slige Kunstnere ... De summer omkring og trækker det vakkre af alting. De er bare ikke Mennesker rigtig. Jo mindre de kan plages af det forrige, naar de tar sig en Rus i det næste, des bedre er det ... Og huf, — alle de Slags Studier!" ...

Fruens Øine hvilte eget paa Datteren; — hun skimtede noget af en oprørt Tankeverden der ogsaa ...

„Jeg synes, det er nok saa mærkeligt," kom Klaus ud paa Trappen, — „jamæn synes jeg, det er nok saa mærkeligt, at Johnston ikke har inviteret Far til sig iaften sammen med Stiftamtmanden."

„Synes Du det, Gutten min! Det er ikke for sent endnu," mente Fruen, — „Johnston maa vel først være vis paa, at Amtmanden kommer."

Det ramlede ovenfor i Landeveien som af nogetslags større Kjøretøi.

... „Og der tænker jeg, han er jeg," raabte Klaus og keg ivrig ud fra Trappen.

Det viste sig kun at være en hjemvendende Skydskarjol med en anden ditto bunden efter Armene bag sig.

Direktøren viste sig nede i Alléen. Han kom tidligere end sædvanlig hjem fra Bruget i Eftermiddag, og Klaus fandt det hensigtsmæssigt at drive af med sin Selters og Glasset, hvori han havde listet en Tilsætning af Konjak inde fra Buffeten i Spisestuen. Han agtede at gjøre sig Hvilen sød og filosofere gjennem Røgen af en Cigar i Lysthusets Skygger efter den steghede Dag paa Kontoret.

„Ikke noget Slags Bud eller Besked inde fra

Byen til mig?" forhørte Direktøren noget utaalmodig alt et Stykke fra.

Han blev staaende og se udover Landeveien. En og anden Skydskarjol eller Gig larmede forbi i Stilheden med Skyggen af Mand og Hest og Hjul forstørrede indover Stakitværket og Marken.

Han valgte tilslut at slaa sig ned under Solteltet ude paa Trappen med Aviserne og Posten og den Kop Kaffe, der var sat af til ham.

„Hvad siger Barometret, Du?" spurgte Fruen.

Han trak blot paa Skulderen.

„Det er rent Synd at se paa Træerne, hvor de hænger."

Han hørte ikke; hans Opmærksomhed optoges pludselig af nogen, som et Bud inde fra Byen, der skridtede hastig i Veien.

Minen lysnede eftersom Manden nærmede sig Porten, og han smilte næsten, medens han lod, som han læste.

Nei, han gik forbi!

„Over halv seks alt," mumlede han og saa paa Uhret; han blev siddende og tromme paa Trappegelænderet. — „Pokkers Myg!" Han slog med Tørklædet hvast efter den.

Et Kjøretøi reiste en Støvsky nede i Landeveien og svirrede forbi Stakittet.

Direktøren saa op og lyttede, svælgede saa Resten af, hvad der var i Koppen i én Slurk og tog igjen fat paa Læsningen.

„Ikke noget nyt, Bratt?" forsøgte Fruen endelig.

„Fra Pengemarkedet i London? — Jo, det er for opgaaende, — og Jernet stiger. Der ... ta og læs alt det, Du vil."

Hun faldt igjen over i sine egne Betragtninger, medens hun løftede Glassene og saa efter nogle Aflæggere. — Det var dog en mærkelig Aand, som fyldte Menneskene i den Tid ... Camille Desmoulins — — —

Gaardsgrinden knagede langsomt skurende i Stilheden.

„Skynd Dig at slippe ind Sauerne, Anne, — og luk Grinden," raabte Gjertrud. Hun løb ned og greb Hunden ved Nakkeskindet, medens den gjøede og strittede imod ... „Der blir ingen Sauesport af idag, ser Du, Tyras."

„Denne Bikjal — faa den i Band igjen." — Direktøren dreiede uvillig Ryggen til.

I det samme durede det i Landeveien, og en Vogn rullede i fuld Fart med Støvdampen over sig indover til Byen.

Direktøren reiste sig og mysede noget eget efter den over de grønne Toppe af Stakitværket. Han antog en vis Holdning, medens han ligesom gjorde Front, om der mulig hilstes.

„Stiftamtmanden!" ... udbrød Klaus, han kom springende op paa Trappen.

Direktøren saa hastig paa Uhret, — hvad Klaus opfattede.

„Skal her nu komme nogen Indbydelse fra Johnston, saa har vi den inden en halv Time," erklærede Sønnen og spaserede plystrende nedover Veien, som han vilde holde Udkig.

Direktøren satte sig og saa andagtsfuld ned paa sin ene Støvle, som han havde placeret oppe paa Bænken. Han strøg sig betænkt om Hagen — nok en Gang og nok en Gang følende paa Skjæggeroden, — samlede saa med ét Posten og begav sig ind i Soveværelset. — Varmt Vand, hørte man ham beordre derindefra.

Skyggen af Kirsebærtræet laa alt skraat indover, og Fruen begyndte at vande Nellikerne rundt om Græsplænen — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Det var alt Aftenstid, da Klaus kom tilbage i fuld Forargelse.

„Jamæn er det nok saa mærkeligt! — mildest

talt snurrigt, siger jeg, — synes Du ikke, Far ... Slig, som Du bestandig ber ham!"

„Manden maa da faa gjøre hvad han vil," mente Direktøren kort.

„Aa," — faldt Fruen ind, „vi véd jo, hvordan Johnston er; — han er saa distræt, og, naar det kommer til Stykket, saa har han ikke engang tænkt paa at invitere nogen. Johnston forsømmer ikke Far."

„Den Distraktionen, ja ... Jaha den er noksaa elskværdig; men saa har jeg nu aldrig set ham tabe paa den heller."

Klaus studsede. Far havde ærgret sig ordentlig ... Og der gik han saamæn færdig nybarberet ogsaa. —

„Sagen er naturligvis simpelthen, at Johnston foretrækker at pave sig alene for Byen med sin Forbindelse Stiftamtmanden, uden Far!" opgjorde han.

„Du med dit „naturligvis simpelthen"," fik han hidsigt fra Gjertrud, — „Far behøver bare at pege nogetsteds hen, saa gjør Du efter det som Tyras."

„Nei, nei Klaus, hvor vil Du hen," tilbageviste Moderen ham beroligende — „der findes ikke Smaalighed hos Johnston, det er udenfor hele hans Natur."

„Klaus har Ret, — det er besynderligt!" afskar Direktøren lummer alt Snak om den Sag. — „Johnston har sine svage Sider, meget svage."

Han tog hvast i Døren og gik ind.

Dagen efter var den „stride Dag", som Direktøren havde døbt den.

Kontoret i Byen var som vanlig om Lørdagene beleiret af Folk, som vilde knibe ham, inden han kom væk i et eller andet Møde eller tilslut for-

svandt nede i Sparebanken, og faa et Ord af ham eller et halvt Løfte om Bevilgning.

Det var som et foreløbigt Dagsens Pust at faa klaret Portrummet og Gangen og de Par besværlige Ansøgere, som maatte tages ind paa Kontoret, medens han stod der i Skyndingen med Papirerne under Armen færdig til at fare afsted. Han svarte lunt koncist og greit, som det mest tidsparende, og styrede op ad Gaden under et og andet Gløt hen, hvor han saa Folk, som mulig mente at passe ham op. Han gren, — der mødte han en solid Skibsreder, som maatte tages gemytlig ...

Noget som Middag var der ikke Tale om, medmindre han kunde naa ind paa Kontoret og glefse i sig de Par sammenlagte Smørrebrød med Kjød eller Skinke, som han havde med hjemmefra i Papir, og en halv Flaske Øl, — eller knibe sig ind om Johnston om Formiddagen og faa et Glas Portvin af Frøken Rønneberg.

Men det faldt ham ikke ind idag just —

Han havde alt baaret Dagens Strid og Møie saa langt som et godt Stykke ind i Sparebankmødet om Eftermiddagen, da Kassereren hastig stak Hodet ind i Direktionsværelset og meldte, at Johnston bad om at faa tale med ham.

„Er det Sparebanksag, er jeg til Tjeneste, sig; — men han ser selv, hvor tykt det endnu er af Folk ude hos Dem ved Skranken."

„Hr. Johnston vil sidde og vente derude saalænge," lød Beskeden igjen.

„H—um, — fin Mand" ... mumlede Direktøren; — „vi faar paaskjønne Æren og drive paa, Gaarder! Læs op Bevilgningerne De Kæmner, saa skriver vi under Protokollen" ...

„Værsaagod, Johnston," sa han saa ud i Døren, — „Mødet er sluttet."

Han bød lidt formelt en Stol.

Veiinspektørens sølverhvide Hoved og blide Aa-

syn viste sig forsigtig bag Johnston i Døren: — „Tør jeg, maa jeg ... være saa fri" ...

„Her er jo tre af Formandskabet tilstede," — begyndte Johnston, „og da jeg selv er den fjerde, kan man kanske bringe en Sag paa Bane her; — vi er jo saa nær op mod Overtallet og Massen altsaa," smilte han.

„Jeg for min Del er lutter Øre," forsikkrede Direktøren.

„Tingen er, at Stiftamtmanden har været hos mig igaaraftes, som Du nok véd" ...

„Kan ikke sige, jeg netop véd det; men det er jo det samme. Naa — vi venter med Spænding."

„Jeg har lovet ham med Haand og Mund, at jeg skulde ta mig af en Sag, som i høi Grad laa ham paa Hjerte, — og som da ogsaa jeg finder, bør interessere Byen ganske stærkt ... Det er at faa en Ordning paa Turisttrafiken, som tar saadan til nu herigjennem. Per Enoksens Skydsstation er jo formelig blet en Institution, som kommunicerer med Dampskibene og averterer og reklamerer. Amtmanden har ladet Veiinspektør Finkenhagen besørge en Optælling af de reisende; den viser et Tal nær dobbelt op tilstrækkelig til at sætte en stadig Diligencefart igang her fra Byen. Maa jeg be Dem se paa denne Fortegnelse for isommer, mine Herrer" ...

Han leverede den til Bratt, som kastede et flygtigt Blik nedover den og rakte den over til Kæmner Vaage.

Veiinspektørens milde, forekommende Aasyn blidnede yderligere ved denne glatte Ekspedition af „Sagens Grundlag". Direktøren var selvfølgelig Johnstons Mand.

„Jeg maa sige," lagde han ind med varsom Varme, „jeg har interesseret mig for Idéen i to Aar — i al Stilhed, af let forstaaelige Hensyn, he, he" ...

„Af let forstaaelige Hensyn" ... kjækkede Direktøren i med et Kig paa ham og et Grin, som han havde Solen i Øinene. „Det vil sige, De likte ikke at faa Per Enoksen paa Nakken. Nei, han er ikke grei han; han liker ikke at faa Skydsstationen sin ruineret."

„Idéen er saa at sige blet mit Hjertebarn, Hr. Direktør, — og, kan min lille Indsigt og snart syv og tyveaarige Erfaring om Veitrafiken her i Distriktet ha nogen Vægt, saa er det mig en Glæde at støtte den."

„Ja støt De, Far, — jeg støtter imod jeg ... Og jeg skal med det samme sige Grunden: Alt sligt Smaakluds og Udveismageri med Diligencer og saadant opholder og stopper bare det, som skal være Hovedsagen baade for Byen og Distriktet; — og det er at faa Jernbanelinien hidned ... Det gjør mig ondt, Johnston, at jeg i dette Tilfælde ikke kan være din Amtmand tillags, er Du saa snil at hilse ham med det. — Vi beholder Per Enoksen, til vi faar Jernbane, det er grei Doning og saa godt som noget Program det!"

Johnstons Ansigt fik et Par hede Flekker, han var synlig overrasket ved at støde paa en saa afgjort Modstand af Forslaget.

„Det er noget, Du har sat Dig i Hodet dette, Bratt," sa han hovedrystende. „For din Yndlingsidé, Jernbanen, skal alt andet være umuligt."

„Efter bedste Evne ja," lo Direktøren og keg besynderlig tilfreds i Taget.

„Ja undskyld, at jeg ikke er istand til at bli synderlig slaat af dit Ræsonnement her," lød det noget kort fra Johnston, han gav sig til at spasere op og ned. — „Men ellers er det ærgerligt, — pokkers ærgerligt, — slig, ret som det er, at træffe paa en Sten og vælte" ...

Veiinspektøren smilte intetsigende og rød op til den hvide Haarrand, og saa uvist snart paa Direk-

tøren, snart paa Johnston. Havde han bare vogtet sig lidt mere for at komme paa Parti ... „Ja, jeg har jo intet at sige" ... begyndte han at snakke.

„Kan Du ikke ialfald overveie Sagen, Bratt!" udbrød Johnston.

„Overveie?" ... Direktøren plirede med sit ene runde Fugleøie. Stiftamtmanden og Johnston havde siddet i fornem Magtfuldkommenhed og gjort op dette igaaraftes og ment at kunne gaa Hus forbi ...

„Haah—ja, færdig for idag!" udbrød han og strakte sig velbehagelig. „De faar ta Dem af Protokollen," raabte han ind til Kassereren og tog Hatten for at gaa.

„Udslidt Far, som en Vante — og ulvesulten," betrode han Johnston under høit lettet Følelse af at ha faat takket for igaaraftes ...

„Kom bare med ned til mig Du," indbød Johnston, „jeg tænker nok, at Sophie har Mad, — Laks eller noget Steg ialfald — efter Amtmanden."

Bratt saa hastig hvast paa ham. Mente han at indbyde ham paa Levninger efter —? Nei — han saa Gudsens uskyldig ud. Og det var da blet betalt ...

„Pokker véd, hvorfor Du lar Amtmanden narre Dig ind paa sligt," — udbrød han ærgerlig, „det gaar bare ud over Dig ... Laks, sa Du —; men det er det samme, bare Du har meget af det!" — —

— Ude paa den rummelige tilbyggede Svalgang hos Johnstons saas gamle Fru Macolms lyse Kattuns Havehat, og inde i Stuen fantaserede Forvalteren ved Pianoet. Hans knogede, stive Hænder prøvede sig af og til op igjen og op igjen paa en sværere Sats, medens Hovedet fulgte med et og andet udtryksfuldt Nik.

„Det er altid, som at komme ind i en hel anden Luft her hos Johnston," yttrede Direktøren; han tog med et vist Behag Plads i Havestolen ude hos den gamle Frue; — „jeg faar med ét en Fornem-

melse, som om jeg var hundrede Mile borte baade fra Byen og Banken og Sagbruget, — slig Fred!"

„Ja se, alting er relativt, Hr. Direktør," nikkede Fruen; — „dette kalder nu De Stilhed. Her er en Telefoneren og Telegraferen, og Dampskibene piber, saa jeg spør mig selv, om her er Fare paafærde, og saa er her Bud og Besked til Johnston ... Det er vel Vanen fra disse fem seks Aar, jeg har levet paa mit ensomme lille Sted ude paa Landet. Der glider den ene Dag som den anden. Melkepigen henter Posten, og jeg studerer Aviser og disputerer med vor gamle Forvalter om Tiderne, som han har sin besynderlig naive Tro paa og forestiller sig saa harmoniske som hans Fantasier paa Pianoet ... Saa kommer Theen og ved Lampen den hyggelige Stund, da vi forliger os ved en Styrvolt."

Frøken Rønneberg havde vidst at finde den kjølige, luftige Plads indenfor Døren til Svalgangen, hvor Stuepigen kunde dække for Direktøren nu i den varme Eftermiddag, og ligesaa hastig og lunt kom Anretningen.

„Undskyld, at jeg hugger til noget usømmeligt, — ikke bare nipper. — Jeg har aldrig kunnet med den Kunst at spise sagte og sindig — af den Grund, at jeg altid er for sulten."

„Véd De hvad, Direktør," spøgte Fruen, som havde flyttet sig ind til ham, — „det er rent forfriskende at se en Mand komme saadan grundtræt og sulten ind fra en hel Dags Strid."

„Jeg synes ordentlig Synd i de smaa Asjetterne Deres, Frøken Rønneberg," vedblev Direktøren, medens han ekspederede de forskjellige Smaaretter. „Hvis Forvalteren vilde fortsætte med Taffelmusiken, saa afledede maaske Opmærksomheden," lo han og tørrede sig med Servietten.

„Jeg lovede ham Laks, Sophie," oplyste Johnston.

„Ja ligner det Dig ikke," rystede Fru Macolm paa Hovedet. — „Resten af den spiste jo Stiftamtmanden. Henrik fik den med Peberrodsauce til, før han reiste imorges ... Men et Glas kold Punsch passede nok til Aalefrikasséen, om Du var lidt betænkt, Johnston."

„Jasaamæn — kanske, — det kan passe selv uden Frikassé," mente Direktøren.

„Jeg forsikkrer Dem, jeg tror halvt, det er Brand nogetsteds, naar det begynder at gaa for ofte i Gangen," — udbrød Fru Macolm under ivrig Trang til Meddelelse, da Johnston var gaat ud efter Punschen. „Det er den Panik, jeg fik i Blodet, Direktør, — i de Ulykkens Aar vi havde saa meget at staa i, — fra jeg forstod, at min strengt retskafne og ængstelig samvittighedsfulde Mand ikke var paa sin Plads i disse Handelsforretninger ... Ingen i vor Familie har nogengang forsøgt sig der. Vi duer til at indeha en Stilling og forsvare den med Karakter; men det Slags Egenskaber, som skal til for at erobre en" — hun rystede paa Hovedet.

Direktøren huskede det faste, store Fysiognomi med den lidt hævede Næse fra tidligere Dage paa Værket, da hun altid saa ældre ud, end hun var; nu passede det, saa det næsten tog sig ungt ud under de hvidgraa Bukler.

... „Og nu, — kan De tro det, Hr. Direktør! — blot jeg ser Johnston komme ind saadan stilfærdig af sig, er det, som jeg kjender det igjen — Angsten, — langt ind i Hjertet ... Og undskyld, jeg maa forhøre mig. Det er jo saa, at det gaar godt med ham, Direktør?" spurgte hun lidt hysterisk ... „Ja for det hed altid, at det gik godt da ogsaa."

„Jeg skal ikke lyve for Dem, Frue, og sige, at det gaar godt, for Faktum er, at det gaar udmærket."

„Tror De ikke, jeg véd det da, min kjære Direktør; jeg blir bare saa nervøs urolig, straks jeg

hører om Handelsaffærer ... Véd De, hvad der nu gir mig slig Hygge og Sindsro? — jeg skulde ikke tænkt det bare for nogle faa Aar siden, — det er Abraham, som holder paa at bli Kunstner ... Og saa kan han da umulig bli Pengefallit ...

Nei Johnston!" afbrød hun hastig, da han kom ind, „vi maa faa læse op for Direktøren lidt af Abrahams sidste Breve. Saa deilig morsomt, som han skriver, — og jeg gamle Tosse la'r mig saa uendelig gjerne trække med, — om Modellerne Du ... Læs om den engelske Skuespillerinde, som hans Lærer har malt saa brillant."

Mellem alskens Veksler og Affærspapirer tog Johnston frem af Lommebogen de seneste Par tætskrevne Breve fra Sønnen. „Du kan tro, jeg har adskillig at sætte mig ind i, Bratt, foruden Affæren her i Byen," lo han, — „jeg skal ogsaa klare mig for Abraham i de høiere Kunstspørgsmaal" ...

Der var bragt Kaffe ud paa Trappen for Direktørens Skyld, og Forvalteren sad der alt ivrig og rodede og ledte med Pincenezen ned i endel Brevsider.

„Og De maa vide, Hr. Direktør," oplyste Fru Macolm med en vis Vægt, — „han gjør virkelig Fremgang der i Paris. En af de bekjendte Malere vil eie et af hans Dyrebilleder, det skal udstilles paa Salonen. Og nu har han igjen begyndt med Portræter. Han gaar paa et Atelier oppe ved Montmartre ... Det er saa underlig at tænke paa, — for seks og tyve Aar siden stod min Mand og jeg deroppe og saa udover den hele uendelige Stad. Vi tilbragte en hel Maaned i Paris, saa jeg er jo en Smule kjendt der og kan følge ham lidt, naar han fortæller. Det er en hel Fornøielse for mig med de Brevene ... der dukker op saa meget, Theatre og Boulevarder og alt det store Liv" ...

Forvalterens Gammelmandsøine havde ved Hjælp af de konvekse Øieglas med en foreløbig Gjennem-

kigen orienteret sig og paa Forhaand beseiret endel mulige Hindringer fra Skriftens Utydelighed. Han syntes at være vant til det Hverv at forelæse, og hans lidt uklare Røst havde noget af en gammel Kjørehests forsigtig præcise Fodskifte ... „Hm—m" ...

„Maude Branscombe, amerikansk og optrædende Stjerne paa „Folies Bergère."

„Slan—ge—bug gult ... og mat svart ... og stikkels—bær—grønt til Øinene" ... mumlede Forvalteren ... „Hm ... en uforstaaelig Notis, som —

— Jeg gaar over til den anden, som hans Lærer malte ivaar:

„Alice Dunning Lindgard, engelsk Skuespillerinde" ...

Ud af det høiaristokratiske, rigtige, fint og fyldigt formede Ansigt blænder to store, dunkle, langsomme Koøine, mellem hvis Frynser hendes aristokratiske sjælelige Person ligesom staar halvt ude i Balkonvinduet med en glimrende Perlemorskikkert i den hvidhanskede Haand. En Menneskekjender mistænker den ikke for at se efter eller opdage meget af denne Verdens Mysterier udenfor Mænd og Kvinder med store Navne og fashionable Dragter. Den slette Blodkompleks gir kun lidt Udtryk og Sjæl til Ansigtet, der ellers alt formeget vilde savne det uendeliges mystisk-stemningsfulde Baggrund. Man fortrylles af en lang, høinobel, under Betragtningen lidt foroverbøiet Hals (rimeligvis under Raceudviklingen en Nakkehvirvel for meget), fuldkomment tegnede Figurlinier over Skuldrene og Busten, der eier en vis skjøn Bredde og Runding og i sin distinguerede Udprægethed ligesom svarer til Hovedets klassiske Stil; — Haaret i lidt lurvet mat Frisure forhøier Virkningen ... Den smukke Kniplingslinie tværtover den brede fulde Barm og de herlige Skuldre danner en rolig Bue, som jeg vilde kalde den fornemt overveiende Amors,

— den, man ser paa Statuer i store Modeetablissementer. Dens gudetændte Letsind kunde være farlig om end høist i Retning af et Ægteskab med en altfor uoprettelig ødelagt Greve eller saadant noget ... Ligesom man fra Pandens ædle Form ikke netop behøver at slutte sig til en ligesaa udviklet eller fuldkommen aandig Intelligents, saaledes tør det heller ikke være saa ganske umuligt, at der bag denne pragtfulde blændende junoniske Barm slaar et meget stilfærdigt Hjerte; — urolige Hjerter afsætter vanskelig saadanne Velværens Rundinger omkring sig. Ja det turde hænde, at denne Legemspragt blot har kunnet opnaas ved at udsuge Hjertet, ved omhyggelig at ha bevaret og vaaget over og pleiet dets egoistiske Tilbøieligheder, saa det nu mulig tør se ud som en vissen Citron. Men det er jo noget, som først Anatomen faar se, — om han nogengang faar se det, — og saa Vorherre, som er vant til at se saa meget ...

Jeg skulde svoret paa, at denne svulmende Lillieskikkelse hed Alice Dunning Lindgard, om jeg aldrig havde kjendt Navnet før, svoret paa, at hun eiede en Theaterkikkert, netop af de fra Firmaet Brown & Hartle i London; — at mindst fem Vokskabinetseiere om Aaret har ligget paa Knæ for hende og bedet hende redde hans Kone og Børn ved at lade sig modellere; men ingen har faat Tilladelsen uden Her Majesty the Queens særlig protegerede og priviligerede Vokskabinetsfirma: Gontram Snobbs & Son, — ingen!"

Fru Macolms Arm hvilte paa det lille runde Bord foran hende, og hun vuggede sagte en Papirkurv:

„Ja tænk, naar Du faar Abraham hjem igjen til næste Sommer, Johnston," udbrød hun. „Du kommer til at bygge Atelier til ham."

„Han skal faa holde sit Montmartre oppe paa Kvisten," smilte Johnston, — „sætte ind Vinduer og

udvide og rumstere og gjøre istand efter sit eget Hode deroppe. Det kan gjerne hænde, vi har ham tidlig paa Vaaren alt."

„Jeg vil ikke udsætte mit svage Hode for at tænke paa al den raadvilde Trængsel, her kan bli i Huset til næste Sommer," spasede Fru Macolm. „Foruden Abraham med alt sit, — og han la'r sig nok ikke indskrænke bare til én Plads, — skal Du huse Tante og Fættere og Kusiner fra Ordinggaard, jeg véd ikke hvormange, — og gamle Grandonkel, — saa jeg kan bli rent angst for min egen Skjæbne. I Sophies Sted vilde jeg nok bli svimmel" ...

„Byg, byg, siger jeg Dig, Johnston, — noget, Du kan bruge engang for alle;" ivrede Direktøren, han stod færdig til at begive sig hjemover ... „Det blir ellers tilslut et underligt Fuglebur dette her."

„Han er af Gummielastikum baade han og Huset, skal jeg sige Dem, Frue," blinkede han i brillant Humør, da han gik, — „han tøier og tøier sig i det længste, før han gaar ud af Hammen" ...

— — Han havde tat det for braat mod Johnston deroppe i Sparebanken, gik det i ham med en vis Anger, medens han den stille sommerlige Lørdagsaften vandrede hjemover ... Men nogen Diligencefart! ...

Ne—i, de skulde da faa mærke det, — hvad de fik frem her paa Stedet, naar de forsøgte at gaa udenom Bratt paa Bruget ... Diligencefart — joho san! ...

— — — — — — — — — — — — — —

— „Spist hos Johnston!" lød det i dybeste flerstemmige Forbauselse, da han kom ind i Stuen hjemme, og den saa længe i Beredskab holdte og atter opvarmede Middagsmad maatte bæres ud igjen.

„Jaha saamæn, — og havt det ekscellent hyggeligt ogsaa."

„Nei jamæn ... Naa, det maa jeg sige ... Det

gaar simpelthen over min Begribelse" ... udstødte Klaus i forskjellige Faser af Forundring.

„Det er, som Du siger, Jette," nikkede Direktøren med Vægt, — „man skal vogte sig for at gjøre den Mand Uret! — Ne—i, det nytter ikke at ta ham, som det var Harrestad, Klaus ... Fine Mennesker ...

Hyh" ... Han tørrede Ansigtet for Sveden ... „Aalefrikassé med kold Punsch er ingen daarlig Ret i Varmen ...

Tak, Du slipper at gi mig Kaffe ogsaa, Gjertrud; den tog jeg ude paa Svalgangen hos dem.

Jeg" — han nød det lidt, — „skulde jo delagtiggjøres i Husets forskjellige intimere Interesser og Bekymringer ... Hun er blet noget nervøs og ængstelig Gamlefruen, saa jeg maatte trøste hende lidt ... Ellers den samme uforandrede, som da hun raadede over hele Værket. Og hun gav sig ikke, før hun fik frem Abrahams Breve, som jeg maatte høre. Han gjemmer dem mellem Pengesedlerne sine, Johnston," lo han.

„Og saa læste de virkelig op Abrahams Breve!" udbrast Gjertrud.

„Fælt kvikke ... Han kan bli en berømt Mand han en Dag; de begynder at faa Øie paa ham i Paris. Det vil sige saameget som, at hans Vogn er paa Glid det."

„Ja nu ja! — Men hvad sa ikke jeg alt for to, tre Aar siden," hævdede Klaus overlegent.

„Py—ih, — py—ih" ... gik Direktøren og plystrede ... „En ordentlig Position, saadan som nu ogsaa Fa'ren slaar sig op. Han bygger ganske stilfærdig Grundmuren han, og saa kan Abraham Johnston kanske bli et Navn, som rækker lige saa langt som det gamle Macolmske paa Værket ... Det er i al Stilhed lidt opløftende ... Hun havde ligesom faat den rette Reisningen igjen Gamlefruen ...

Han kommer hjem alt tidlig paa Vaaren, mener Johnston; de frister ham med de to pene Kusinerne sine ... Den yngste af dem paa Ordinggaard skal være svært vakker." Han skjeglede lunt hen paa Gjertrud. — „Og de nægter vist ikke at sidde for ham, tænker jeg. Han er da et saa brillant Parti, som en Pige kan naa her i Landet" ...

„Far mener nok, at det vil kry som Fluer paa hans berømte Malerkost!" henkastede Gjertrud og strøg ud.

„Jaloux? ... Hvad, Du Jette? ... hun taalte ikke det om Kusinerne" ...

VII.

Gjertrud vaagnede om Morgenen ved, at der gol en Hane udenfor paa Gangen; — hun havde saa lige før drømt, at nogen raabte Gjertrud, — og saa kaglede der en Høne i yderste Fortvilelse øk, øk, øk, øk, — tilslut, som den skulde kvæles ... Det var for urimeligt, at de skulde være kommet fra Hønsehuset helt op paa Gangen. Der maatte nogen ha jaget dem.

Nu begyndte Hanen igjen — Hunden var efter dem ...

Hun fo'r op og havde ikke saavidt faat Hodet ud af Døren, før hun slog den i igjen ... „Kvivit, kvivit ... Gjertrudsfugl!" — kviddrede det overstrømmende lystigt.

Abraham Johnston!!!

Hun lyttede ... Hjertet bankede og hamrede ...

Og nu galte han jamæn lige foran Dørklinken.

„Gjertrud, — det er mig, Abraham, som er kommet til Norge!"

„Velkommen da," — lød det ud. — „Klaus vil bli frygtelig glad."

„Jeg rendte fra Kaffeen og alt derhjemme for at faa hilse paa Dem først, Gjertrud! — og paa Klaus, før han gik paa Kontoret. — Jeg kom sent igaaraftes."

„Ja, jeg synes jo ogsaa, det er svært morsomt, at De er kommet."

„De kan da sagtens stikke den prægtige Haanden ud lidt og hilse paa et Menneske, som har været saa længe borte fra Landet."

„De er gal, De ... Jeg kommer straks ned."

„Jeg undres da paa, hvordan De ser ud, kan De vide. — Jeg har længtet slig efter at se mit Fædreland igjen, jeg kommer til at æde Bjerke- og Barknopper som Gjeten og Elgen ... For Deilighed i slig en Vaar!" ...

Hun hørte, han snakkede høit ind i Døren til Klaus, og at han saa drev ned i Stuen, hvor han nok saa tidlig endnu vilde finde alle Vinduerne aabne. —

— „Jeg forskrækkede Dem nok imorges med de gamle Kunsterne mine;" hilste han, da hun kom ned. Blikket gled overrasket op og ned ad hende; han blev næsten noget forlegen ... „Men jeg huskede Dem ikke anderledes, end jeg var vant til, — De erindrer nok — i vore meget unge Dage" ...

Han holdt Haanden, hun rakte ham, noget unødigen længe ... „Det er, som jeg har naat til det faste Land igjen," sa han betaget.

„Holder De endnu af Dyrene paa Gaarden over alle Ting?" begyndte han løssluppet. — „Det var paa det, vi blev saa gode Venner, husker De. Siden har ingen kommet mig og min Kunst saa kammeratsnær, kan jeg sige Dem."

„Jeg tænkte mig, De var blet en ganske anderledes blaseret Herre i Udlandet," lo hun med et varmt Skjær.

„Blaseret ... Tak, — De har husket mig, forstaar jeg! — en blaseret Kunstner er en død Sild. Og jeg, som tænkte Dem akkurat, som De var, før jeg drog. Tror De, jeg havde vovet at producere mig slig imorges, om jeg havde anet eller drømt, at —

Naa, jeg har da sørget for at vide Besked om Dem, kan De forstaa," kom det, da hun trak sig fra ham og begyndte at ordne Kaffebordet, — „og, saa mildt og fint et Slør, Tante Sophie drog over det, saa fik jeg da ud, at De har regjeret forfærdelig tyrannisk herhjemme paa Ballerne i disse to Vintre" ...

„Javist er jeg kommet hjem ja, Fru Bratt!" raabte han hende imøde og omfavnede hende. Naar han skulde male en Sibylle, som stirrede i Tanker paa Verdens Tilkommelse, sa han, saa vilde han ønske hende til Model ...

„Aa, — aa!" — han satte sig ned og saa sig om, — „det er, som jeg skulde sidde midt i en duftende norsk Barskog her i Stuen, — fuldt af Fruens Have herinde og Strømmens Elv udenfor ...

Nei se den deilige Aasen derover med Skyggerne!" ... Han sprang op og fo'r til Vinduet ...

„Kan De se, Frøken Gjertrud, — nei saa! ... Fra det lille Huset med Ageren, — Stien der mellem Træerne og Skyggerne nedover? ... Det er et Motiv det" ...

Hun følte ham nær i Luften bag sig, — kjendte det luvede graa Klæde, medens hans Arm pegte underlig nær, — med en Fornemmelse af, at det igrunden var hende, han beskjæftigede sig med.

„Det blir til Maleri alt nu her," spøgte hun ganske overtrukket rød, da Moderen kaldte til Kaffeen.

Han sad med de lange Ben, som hun saa vel

huskede, og saa sig om; han bar graaspraglede, overflødig vide Benklæder og tykke Sko ...

Og der kom Klaus farende ind og skjød hastig en Stol under sig til Kaffebordet; han skulde ind til Kontoret i Byen ... Lørdag Nat og Søndag maatte han og Abraham ud paa Alkejagt mellem Skjærene ... Hagelrifler naturligvis ... Fars Seilbaad ... proviantere ordentlig ...

Klaus var opover Ørene ivrig paa at faa Abraham med paa sine Krudt- og Hagel-Interesser.

„Kunde ikke De være med, Gjertrud?" prøvede Abraham.

Gjertrud saa et Øieblik hastig forskende hen paa ham; — han kastede jo i gamle Dage saa tit frem noget uoverveiet.

„Og, naar I saa gjør daarlig Jagt, skylder I paa, at der har været Fruentimmer i Baaden," — undveg hun.

„Vi koger Nattekaffe ude paa Skjærene og ser Fyrtaarnet blinke derude," vedblev Abraham at overtale ... „Med bra Sjaler og sligt — hvad?"

„For Sjalernes Skyld — pyt" —

„For hvad da? — Seilingen om Natten?" ...

Hendes Blik afviste nærmest ærtende Spørgsmaalet.

„Det er første Gang, jeg ber om noget nu i Norge, — læg det i Vægtskaalen, Gjertrud," bad han saa indtrængende, at hun ikke længere turde se did.

„Aa—aa, hvor jeg kjender Dem igjen!" udbrød han. „Saa reserveret, som det gjaldt at skrive paa en Obligation" ... Han saa kun de mørke Bryn og stærke Øienfrynser, medens hun stirrede ned i Koppen, som om hun besindigt betænkte sig og overveiede.

„Ellers vil jeg anse hele Turen for mislykket," erklærede han opgjort og slog Benene overkors.

„Jovist kan Du det," afgjorde Klaus, — „baade

hun og Jonette var med, da Stibolt og jeg var ude og alkede ifjor, mens de var herhjemme paa Besøg. Vi gjorde ordentlige Affærer."

„Ja skyld ikke paa mig, om I gjør daarlige nu!" lød det med ét overgivent.

„Vi skal faa en mageløs Tur!" triumferede han.

Døren gik op for Direktøren, som stod og mysede fornøielig paa Tærskelen ... „Hvad? Abraham den Patriark ... Vor hjemvendte Kunstner, vil jeg sige, — — Hørte jeg ikke, medens jeg barberede mig imorges, nogle rare Kunstpræstationer oppe paa Gangen.

... Blet mere bekjendt end fed just i Udlandet ... Naa, — og Far er lykkelig ...

Nu skal De la Ærgjerrigheden ligge i Paris saalænge og gaa paa Græs og hvile Dem bra," yttrede han og lagde Skindmappen ved Siden af sig paa Bordet. Han tog som vanlig for Tidens Knapheds Skyld sin Kaffe og Frokost staaende —

„Jeg slipper nu en Stund for at gi Johnston de maanedlige Bankanvisninger paa Paris" ...

Han snakkede, idet han samtidig spiste og keg lidt ind i Mappen.

... „Ganske snurrigt, De Abraham, Deres Far vilde slet ikke ta en Kreditanvisning for hele Aaret, — heller tolv særskilte maanedlige Operationer ... Jeg forstod det ikke først, — at det var, fordi han vilde sikkre sig Breve nogenlunde regelmæssigt. Kunstnere er vidtløftigt Folk, ser De ... Siden har jeg saamæn trasket ned med Vekselen regelmæssig hver sidste Postdag i Maaneden — og havt mig en liden Prat med Frøken Rønneberg, som altid maatte spionere mig ud om Gjertrud, før hun skrev." — Han plirede lunt.

Gjertrud rykkede med ét til ... Aha! — Far havde havt sin Finger ind og besørget Forholdet,

— berettet om Baller og stillet hende i Glorie. — Nu skulde Far videre til at bearbeide...

Direktøren bladede saa nebenbei i nogle nummererede Dokumenter.

„Saa, De har alt faat lokket hende med paa Alkejagt, Abraham?" optog han af Passiaren. „Hun vover at betro sit unge Liv til Bølgerne...

Husk mig paa, Klaus, at jeg skikker Bud efter Baadsmand Torgersen, — jeg vil dog ha Seilbaaden efterset; — og saa kan han være med ... Slige Kunstnere kan være distræte," lo han, som han havde faat Mappen under Armen og skulde stryge afsted ...

„Aa Jette," vinkede han betydningsfuldt, —„vil Du følge ud, saa jeg faar snakke lidt med Dig, før jeg reiser."

„Du maa endelig ikke la Far gaa hen og leie nogen Mand med for min Skyld, Klaus," udbrød Gjertrud. „Jeg bevarer helst mit Liv iland jeg, det er sikkrere," kom det noget kort skarpt, da Døren havde lukket sig.

„Hvad?" — fløi Abraham op, — „nu ikke med?"

„Slig en Flyveidé! — man kan jo more sig med at tænke," slog hun det hen.

„Hvad er det for et Lune, som med ét gaar af Dem, Gjertrud! — Er det noget, jeg skal straffes for alt nu?"

„Jeg kom til at huske paa, at jeg har lovet mig ud til Thora Løberg paa Søndag ..."

„Udflugter!" afbrød han. „Det dukker op for mig, — mon De skulde ha det gamle Sjælens Hang til at berede — hm, — hvad skal jeg sige, — behagelige Overraskelser" ...

Han fik et Blik af de, han kjendte fra gamle Dage. — „Udflugter ... skulde det være nødvendigt, mener De?" kom det langsomt irriterende.

„Saa saa, — jeg begynder virkelig at studere Deres Karakter, Frøken! — den synes mig at være

et nok saa indviklet Maskineri ... Turde der være et lidet pikant, uberegneligt svart Trold forstukket nogensteds langt inde?"

„Ja, man burde jo helst være saadan en Silketraad, som man kan vikle om Fingeren," kom det elskværdigt.

„Hm, — i visse Maader den røde Traad i mit Liv ... Vel den, jeg skal hænges i," mumlede han.

... „Jeg skjønner, man synes, jeg har opført mig endel naragtigt ved Ankomsten til mit Fædreland ... Naa ja, jeg takker for Belærelsen, Frøken Gjertrud!

Saa faar vi finde os i Omstændighederne, Klaus! — Følges vi indover?" spurgte han og ledte om efter sin Hat ...

VIII.

Veiinspektør Finkenhagen havde mange smaa Nebenforretninger og Indenomsærinder underveis, mange Ophold og Stansninger, medens hans sokkede Sortebrune drog sig op efter Bakkerne i Stegheden og diltede nedover dem igjen med en graa Støvsky mellem Benene. Den stansede af sig selv, naar de mødte nogen i Landeveien, det vil sige et saavidt Menneske, at han kunde være værdt en Passiar. Og paa det havde Sokken en mangeaarig udviklet Takt. Det kunde aldrig falde den ind at stoppe for nogen altfor trist tarvelig udrustet Person. Vedkommende maatte ialfald ha et Spand eller et Knytte i Haanden. Og hyreløse Matroser og den Slags, som nok kunde skuffe ved et fiffigt Antræk, gjennemskuede den uden saa meget som at sagtne paa Farten.

Med sit langtskinnende hvide Haar under Huen, — den var om Sommeren en grøn rundpullet med stor Læderskygge, — og sit velvillige runde, grove Ansigt var gamle Veiinspektøren husvant i Karjolen og stadig Skipper paa Landeveien. Den var saa at sige hans Farvand, hvor han laa med Krydsfartøiet og praiede. Han maatte jo ha Besked paa Gaarden og Omstændighederne, — om de tænkte sig helt ned til Byen og til hvem, — alt, medens han magelig løftede Huen og tørrede Sveden med det blaa Tørklæde, han hentede op af den side Sidelommen paa sin Reisefrak.

... „Kalveskrot? — lad se — og Bær og Æg ... Hvormeget for Sneset? — Se se se, Ørreter, — de er svært pene ... Hør, gaa indom Fru Bratt paa Strømmens Brug med det Du, og sig, jeg har skikket Dig op, saa blir Du kvit det.

Hm, Sagføreren, — det er en slem Vei det, Marit, — sørgelig Vei med Manden din. Kommer jeg did opover en Dag, kunde jeg kanske prøve at snakke lidt fornuftig med Jer begge to, — forstaar Du."

„Aa Herren velsigne Veiinspektøren, kunde Di det!"

„Tænker, jeg kommer paa de Kanter som i Slutningen af næste Uge engang, jeg."

„Der skal nok ikke mangle en liden Sending med Gedost og Smør, om Veiinspektøren ikke vil forsmaa. — Aa, om saa vel var" ...

Det gik videre Dilt i Dilt, Mil paa Mil opover.

Fra sin med Skyds og Diæt salarerede Inspektionstur for det offentlige tog han paa Hjemveien en liden Svip opom Bratts ved Strømmen.

... „Tør jeg spørge, hvordan Fruen befinder sig ... Jeg tillod mig at vise en Mand hid med Fjeldørret. — Haaber Fruen har faat den? — Det glæder mig overmaade ... jeg var lidt ængstelig. Og nyværpede Æg faar Fruen imorgen; — jeg var saa fri at lægge Beslag paa dem paa Deres Vegne — — jeg

véd, det er ikke saa let for dem netop nu i denne Tid" ...

„Kom ind og sæt Dem, Finkenhagen, og faa Dem lidt at styrke Dem paa — — Selters, — Melk, — Vin, — hvad Deres Hjerte begjærer, — og lidt at bide i," — lød Direktørens Stemme indenfra.

„De har været helt oppe ved Fossebroen, hører jeg — og indom Heje."

„Ja, jeg har den Glæde at kunne frembringe en Hilsen fra Deres Fru Datter og Hr. Svigersøn og de smaa. Der staar alt saare lykkelig og vel til, Gudskelov ... Som vistnok vil erfares af det lille Brev, jeg overbragte til Deres Frue."

„Naa, — og ellers noget nyt derovenfra?"

„Ikke andet end, at Hr. Stibolt tjener gode Penge i disse Dage; — men det kjender nok Hr. Direktøren bedre til end jeg ... he he. Nu har han igjen besørget Kjøbet af en af de gamle Macolmske Skoveiendomme for Hr. Johnston."

„Ja, Johnston begynder at strække sig mægtigen deropover," lo Direktøren — „Penge at gjøre med, ser Di."

„Sandelig en forudskuende Forretningsmand," sa Veiinspektøren beundrende, — „sikkrede sig itide de to, tre eneste Tomter, der kunde passe til Oplagssted for Stenkul og tog derved hele Kulhandelen."

„Ja, og det lige for Næsen af Byens gamle merkantile Genier!"

„Kanske Direktøren alligevel anede det" — undrede Veiinspektøren stille beundrende.

„Jeg? — Pokker heller, — jeg havde ikke noget med at ane paa den Kant. — Jeg mente saamæn, han vilde bygge."

„Ja, — han har sine Tanker med det, han gjør, Hr. Johnston; — men saa har nu Direktøren ogsaa nogle — he, he, he —"

„Aa, han har været svineheldig, har han. Et

Kvintin Lykke veier mere end ti Pund Forstand, véd De."

„Hm, hm ... Det er i visse Maader ubehageligt, — naar én faar et Hverv, én ikke skjøtter om; men nu, Hr. Direktør! forlanges der Optælling igjen af mig over de reisende ... Og jeg maa sige, siden Direktøren ifjor gav de gode stærke Grunde imod Diligencefarten — som det mindre, der vil hindre det større, — saa er den Sag mig ikke længere saa angenem, — saa ser jeg den, vil jeg sige, ikke længere i samme enthusiastiske Lys — og —; men man blir jo nødt — i Embeds Medfør."

„Saa? — Stiftamtmanden driver paa den Galskaben fremdeles — det maa være rent en fiks Idé hos ham!"

„Jeg skal kanske oplyse Hr. Direktøren om, at et Par af Formandskabet, som var imod det ifjor, nu har vendt Kaaben paa den anden Side ... Gaarder, — Kæmneren, hm, — naar det kommer til Stykket; — men jeg maa be, ikke mine Formodninger igjen. — At Harrestad ivrer for Sagen, det véd vi nok har sine Grunde, saalænge Direktøren befindes paa den anden Kant ... Og, at en Mand som Hr. Johnston fremdeles holder paa denne Diligencefart, det lægger desværre et svært Lod i Vægtskaalen, Hr. Direktør, — han er jo paa sin Vis en Magt nu — saa ganske upartisk og uinteresseret."

„Johnston!" Direktøren røg op af Stolen. „Johnston ... Naa, — hans Kort ligger ikke paa de Kanter." Han satte sig beroliget ned igjen.

„Jeg véd, han er meget velvillig stemt for Projektet og udtaler sig tildels endog varmt for det, — saa hans Stemme maa vist regnes med, aldenstund han er i Formandskabet" ...

„Johnston!" — — Direktøren begyndte at gaa frem og tilbage som Veiinspektøren var bare Luft — — „Johnston!" —

Han gik hen mod Spisestudøren; men vendte sig brusk, idet han aabnede den ...

„Den var svært flot tiltat den Optællingen, De gjorde ifjor, Finkenhagen! Tingen blev nok sat i Rosenskjær efter bedste høieste Ønske ...

Aa, Du Jette, — aa Gjertrud," sa han ud — „nogen faar komme og underholde Veiinspektøren, jeg har ikke Tid."

Han raabte ud af Gangvinduet en Ordre om at spænde for, medens han byttede Frak, og nogle Minuter efter rullede hans Karjol, saa det durede, indover til Byen —

... Dette var saamæn kommet adskillig langt! — Var det Meningen at udføre en Overrumpling? — Naa, den skulde staa tidligere op end baade Stiftamtmanden og Gaarder, som —

Karjolen stansede udenfor Johnstons Havegjærde. — Han gik ganske rigtig i Straahatten og sulrede der indenfor ...

„Aa Johnston!"

„Hvad? — Godaften. Vil Du ikke komme ind, Bratt?"

„Har ikke Tid ... Du, hvad Pokker er det for noget, de holder paa at sætte i Scene nu med denne Diligencen?"

„Saa? — har ikke netop hørt noget til det nu. Men det skulde glæde mig, om der kom Liv i Sagen igjen."

„Pøh, — det er Dig, de regner paa, Far! i Formandskabet. Og saa skal vi rulle med Diligence her opefter Dalen, ser Du — og faa skyde en hvid Pind efter nogen Jernbane naturligvis endnu paa mangfoldige Aar!"

Johnston rystede paa Hovedet:

„Men, kjære Dig, er Du endnu saa hedt opsat imod den Idé? Jeg tænkte" —

„Jagu er jeg saa, — og nu skal Veiinspektøren ud og tælle" ...

Johnston stod med en Havekniv i Haanden og endel opstukne Asparges. Han lagde det alt ned og støttede sig op mod Stakittet: —

„Ja, jeg er jo svært interesseret i, at her blir Jernbane nu, jeg netop har faat Skogeiendomme deroppe, hvor Linien maa komme til at gaa" ...

„Ser Du!" — udbrød Direktøren triumferende, — „vi begynder at faa Øinene op, straks vi selv trænges en Smule af Virkeligheden. — Javist er Du interesseret ja, — tilgavns ogsaa! — naturligvis ... Vi kaaler uden videre denne Diligencen, Du. Jeg er vis paa, Amtet har tænkt sig den saadan fin modern med Puder og Lakering og Speilglas i Vinduerne, — — saa der kunde staa Glans af allersplinternyeste tidsmæssigste Fordringer ... Og for det faar Stiftamtmanden Olafskorset! — og dermed har Diligencen opfyldt sit nærmeste Øiemed" ... Direktøren lænede sig bagover i Karjolen i ypperligste Humør.

„Ja — nei, ser Du, — jeg mente at sige, at naar jeg, som er blet saa interesseret i Jernbanen, ikke finder, den berøres af dette Spørgsmaal om Diligencen, saa kunde Du komme til at se Sagen i samme Lys som jeg."

„Hvad, — saa Du mente, jeg skulde — — Nehe—i —", kom det indædt; han tog i Tømmen, saa Hesten rykkede frem og tilbage. — — „Og saa stemmer Du for den i Formandskabet, Du?"

„Kommer den først fore ja, saa véd Du jo, jeg gjør det."

„Hm" — Hesten trippede for Karjolen, holdt an af en stærk Haand. — „Jeg siger bare, — og Du véd min Mening fra før, — din grænseløse Uskyldighed, hvor det gjælder noget offentligt, gjør mere Ugagn end — — Naa, naa, ta' det ikke ilde op ... M—en — jeg vil da se paa den Dag, Amtmanden din skal faa Diligencen opført mellem sine Meriter ... Godkvæld, Johnston!"

Han slap Hesten til. Den fo'r i Fart opover Bakken og dreiede ind ad Porten til Kontoret.

En halv Times Tid efter viste Harrestads tynde Skikkelse sig noget echaufferet i Døren.

„Hr. Direktøren har sendt Bud efter mig ... Jeg véd ikke rigtig, hvad jeg har at takke for den Ære."

„Aa, Fa'n takke, Harrestad, før en er byd noget. Vær saa artig og sid ned."

Det var en høist besynderlig Modtagelse. Harrestad blikkede om sig og nedlod sig paa Skindsofaen.

„De har nu ligget og kravlet adskillig længe i denne By for at komme ind i det offentlige Liv, Harrestad; — men synderlig glat kan De vel ikke sige, det har gaat?" —vendte Direktøren sig imod ham med et vist Humor.

„Ne—i, — takket være Hr. Direktøren!"

„Ja, jeg tror det næsten, De." — Der veksledes et gjensidigt Blik.

„Denne Trafiken med at klage i Konkursboer og sligt, — og med Haandværkernes Sparekasse, som De aldrig faar nogen Penge i ... Og saa dette sidste nu, — hvad er det, De kalder det, — „Sjømændenes Hjælpekasse til Indkjøb af nyttige Skrifter", — hvor De selv leverer Bøgerne" ...

Direktøren stod lænet med Albuen paa Pulten og svang sagte Nøgleknippet —

... „Folk ser saa tvertigjennem det De. ... Og det er det, som stopper Dem ved hvert Valg — ehe, — ganske anderledes end Direktøren! — saa trolig og klogt De lægger Deres Doner ud."

Harrestad sad med stigende Sinne i Øinene. Han slog ud med Armen og holdt paa at ryge op; men der var noget i Tonen og Maaden, som dæmpede ned.

„Ehe, — jo De, ganske anderledes end Direktøren ...

Hvad siger De, Harrestad," kom det efter en trykkende Pause, — „om De kastede alt det Sludder,

og jeg skaffede Dem noget, som virkelig kunde gi Dem saadan lidt fast Fod i Offentligheden. Revisorposten paa Sygehuset for Eksempel, som blir ledig til Nytaar?"

Harrestad reiste sig med ét høit op i Sofaen og dalte saa langsomt tvilende ned igjen:

„Tør jeg spørge, — er det Hr. Direktørens Alvor eller" —

„De er jo grei i Pengeaffærer. Det var altid en Begyndelse ... At jeg saadan kan se bort fra mine personlige Følelser, det er vel noget, De egentlig ikke begriber, Harrestad?"

„Ne—i, om jeg rigtig gjør — i dette Tilfælde. Men, — her ligger maaske noget bagom, som ... Og, naar det kan ske med Frihed og uden Forpligtelse fra min Side, saa —. Man skal ikke foragte Tilfældet, — det er en høiere Styrelses Finger" ...

„Pu—uh!" pustede Direktøren ...

„Naa, De véd kanske, at man arbeider for at faa Diligencefart her fra Byen?"

Harrestad gløttede hastig interesseret op. Han vred indviklet paa Nakken og saa ned i Gulvet, saa Skaldepanden vistes.

„Mener Hr. Direktøren, at —?"

„Ja, det var jo om, hvad jeg mente" ... Direktøren strøg sig spodsk om Hagen, og Harrestad kjendte hans levende Øie ligesom gotte sig over, hvad han kunde udspeide i ham.

„Jeg maa rent ud sige, at Direktørens gamle Argument om, at Diligencen vil stoppe Jernbanen, endnu staar for mig som væsentlig urokket. Det er paa engang saa enkelt og klart, — slaaende som altid, naar det kommer fra Direktøren."

„Se, se, se ... Ja, det var nu akkurat det, jeg gjerne vilde høre af Dem, Harrestad. Det er saamæn et godt Argument."

„Urokkeligt, Hr. Direktør! — Og det glæder mig usigeligt, at jeg denne Gang — i dette Tilfælde — med

frelst Samvittighed kan stille mig paa Direktørens Side. At redde Udsigten til Jernbanen er sandelig en Byinteresse, som bør kunne samle alle Parter; — og at Direktøren som vanlig" —

„Ja, ja," afbrød Direktøren utaalmodig. „Jeg har Hesten staaende forspændt, saa De skal undskylde mig. — — Glæder mig, vi er paa det rene ... Adiø, adiø — —

Just ikke den fineste Alliance!" ... mumlede han og satte sig i Karjolen.

Han smækkede paa Hesten, og det gik i Trav hjemover.

Ved den grønskede Indgangsport til Trøans Have og Bogtrykkeri holdt han an og forhørte sig ... „Saa? — ikke hjemme? — Vil De be Trøan være saa snil at se ned til mig paa Kontoret imorgen — før ti, si" ...

Hjemme paa Gaardspladsen hev han Tømmen til Gutten og gik lige ind i Dagligstuen. Der ventede Abraham saa sent som ved Sekstiden parat og færdig til at fortsætte paa hans Portræt.

Han indtog kort og taus den Stilling, han havde holdt nu to Tirsdage og Fredage. Han bestræbte sig redelig for at gjøre sit Ansigt brugbart for Portræt og præsterede til Abrahams Fortvivlelse et forunderligt sødladent et — af den glatte intetsigende Art, hvormed man væbner sig i en Selskabssal.

Abraham gjorde sine forskjellige Anordninger under allehaande Sigten og Plystren og gav tilbedste Stumper af Visen om „Vendela og Peller" for at faa livet paa Udtrykket:

„Du er saa huld og tankefuld,
Vendela, Du mit Hjertes Guld" —

Det vandt ikke den vanlige Paaskjønnelse, cg og han brød ud i:

„Men da han skulde efterse,
o ve, o vé, o vé, o vé, —
han savnede sin Portmonæ" —

Han forsøgte sig over i nyt Genre: —

„Har De lagt Mærke til, hvor forskjellig Folk tar op deres Portemonæ, Direktør? — der er en hel Karakteristik i det."

„Det er vel saadan, eftersom den kan være spækket til."

„Far for Eksempel graver efter Penge om i alle Lommer, det er sjelden, de er netop i Portemonæen."

Direktøren blinkede lidt velvillig; men syntes ikke egentlig at fanges af Emnet.

„Gjertrud, Gjertrud," raabte Abraham ind i Sideværelset, „kan De ikke komme ind og ærgre Deres Far lidt. — Direktøren ved Strømmens Brug forsvinder mere og mere. Det var Karakteren, vi skulde ha frem."

Hun hørte det saavel gjennem Lystigheden. Det var, som han fortvilede over Portrættet.

Det blev bare med at svæve i Luften med Penselen og se og stirre i Ansigtet paa Direktøren.

„Hvad er det? Jeg véd, jeg sidder rigtig." Direktøren slog Haanden med en sikker Gestus i Stolearmen.

„Det er noget ved Hagen, som er saa rent anderledes idag."

„Saa, — den, — tænkte jeg ellers, sad fast jeg" —

„Den er saa overmaade rigtig, dersom De skulde barbere Dem ja."

„Naa saa!" Direktøren accepterede nogenlunde Vitsen ...

Abraham istemte sentimentalt:

„Jeg min Peller aldrig glemmer,
om jeg end er lagt i Gra—Gra—Graven" —

Det gled ikke for ham idag, begreb Gjertrud. Naar han begyndte at ta sig saadan halvsved gjennem Luggen ... Han outrerede baade Koparrene og Vorten for at faa noget ud af det ...

Direktøren var faldt over i egne Tanker, — Øinene stod hvast i Væggen, og Ansigtet la sig ligesom sigtende bagover ...

Abraham røg med ét til og gav sig til at bruge Penselen.

„Kjære, skaf mig en Fille, Gjertrud! til at tørre med" ...

Hun var ude i Klædekammeret og inde igjen; men fik bare et distræt: „Læg den der."

Hun blev staaende med Haanden ved Hoften bag Faderens Stol ... Nu gled det for ham ... De blev som en Vision for hende, de Øinene paa Abraham! ... Saadan storbygget Kraft i det stempelskaarne Ansigt. Og samtidig dette underlig vege, lidende Udtryk, der med en tilvænnet Gestus lagde Hodet paa skraa som en lidt anstrængt lyttende ... Han var bare optat af sit ...

En Strime af Aftensolen sluknede paa Væggen.

Uhret slog derude ...

„Endelig!" — Direktøren reiste sig og gryntede noget, der kunde tydes som Tilfredsstillelse ved, at der dog var blet gjort noget idag.

„Gjertrud ... Naa, hvad synes De?" sa Abraham over til hende, da Døren havde lukket sig efter ham; han stod endnu og veiede og sigtede sit Arbeide.

„Jo, nu er det Far, — det Kiget" ... udbrød hun. — „Og saa Munden ... Jamæn er den — ikke vakker — men den véd, hvad den vil."

„Den skulde ialfald vise for det," forsøgte han beskedent.

„De har noget af Deres Far, De Gjertrud."

„Smigrende."

„Det er da ikke egentlig hverken Pliringen eller Næsevorten; — — det er Kraften, som er blet saa smuk hos Dem ... De har for Eksempel en saa skjøn varm Energi ved Munden, — Deres bedste Udtryk ligger der ... Foruden den svarte Magten i Øinene,

som Herren maa vide, hvad Slags ubekjendt den huser" —

„Tak!"

... „Og Haaret, — det var en vældig Flette, min Sjæl engang hang i. Jeg huskede Dem altid med den; — jeg kunde se Humøret paa Slænget ... Nu er den blet opsat i besindig Herlighed som en opdæmmet Flom. — Naar jeg tænker paa, hvor den kan vælde ud" ...

„Jeg trode, vi snakkede om Fars Portræt," unddrog hun sig spøgende.

„Nei, Gjertud, om Deres, Deres; — jeg mener altid det, hvad jeg saa snakker om ... Nu maa jeg faa vove det; jeg begynder at faa Mod ... Dette bratte, sorte hos Dem, som jeg altid maa studse ved; — det er lige umuligt at gi', som at faa til et rigtig Solskin ... Deres Minespil taler ligesom altid ud af det Mørke, som jeg er nysgjerrig paa. — Men De maa la mig faa prøve, Gjertrud! ... Hvad — vil De ikke? — straks, jeg er færdig med Deres Far ...

Jeg er saa glad, saa glad," — udstødte han og strakte sig med de to Arme imod Himlen; — „jeg fik da fanget ham."

Gjertruds Øine og Ansigt gav Refleksen — — Sidde for Abraham ...

Hun skulde svare, da Klaus kom i Døren.

„Naa, begynder det at ligne, synes Du?" spurgte Abraham, han holdt paa at sætte Portrættet ind til Væggen; men vendte det igjen.

„Jaha, — Jaha, — jeg — hi, hi, hi, — skvætter ordentlig for, at det skal være noget galt paa Kontoret ... Faar Du det til slig saa. — — Det blir simpelthen mageløst, — uden videre" ...

„Du Klaus," udbrød Abraham oppe i sit, — „Du husker hun Otta; — véd Du, hvor jeg traf hende igjen? — som Dampskibspige ombord. Jeg har aldrig glemt, at jeg ikke fik hende til, — det ypperlige Udtryk! ... Det sidder ordentlig som et gammelt Øre-

figen paa mig, at jeg slog Klik der ... Hun ser ud som en forklædt Skibsgut — saa forsoren i Øinene og kort i Panden og kikende. Hun dannede for mig dengang Overgangen fra Dyret til Mennesket. — Jeg skal da tilslut faa tat hende. Hun indretter det saa, at hun blir hjemme en Uge over én Gang i Sommer; — det er Aftale, Løfte det" ...

Gjertrud stod og hørte til med et Smil, der skulde være interesseret, og strøg med ét ud.

Da Abraham saa ind i Stuen for at sige hende Farvel, var hun draget ud i Fadeburet.

IX.

De sad henne i Hjørnet af Klubværelset hos Madam Michelsen, hendes tre særlig omhuldede Spisegjæster, Agent Thesen, Apothekeren og Kæmner Vaage, og tog en trekantet Whist ovenpaa Middagen. Det var halvmørkt af Veiret, og Høstregnet vaskede og skyllede ned ad Ruderne. I Stilheden lød en og anden Melding, og det knækkede idelig fra Telegrafstationen, som var installeret nedenunder i Hotellets Hjørneværelse.

Madam Michelsen var ualmindelig synlig idag. Hun stansede betænkt ved Spillebordet.

„Sig ja med engang, De Madam Michelsen," — sa Apothekeren. — „En Frier igjen?"

„Ja det skulde være det" —

„De kan jo altid slaa op bagefter."

„Aa, Madam Michelsen har andet at grunde paa idag," afskar Bonde-Berg Samtalen. Han kom ind fra Regnet og saa sig om efter, hvor han skulde lade sin gjennemvaade Paraply rende af sig ... „Jamæn

har Madamen andet at tænke paa end Kjærligheds-sorger nu, her skal være afgjørende Møde om Diligencefarten i Eftermiddag." Han satte Paraplyen hen i Spyttebakken ...

„Jomfru, har De en Bitter?" raabte han ud i Restaurationen og satte sig ned henne ved Avisbordet.

„Ja, det gaar ikke! — det er Byens Interesse, som er engageret i at faa Jernbane," henkastede Vaage.

„Naa, Madam Michelsen," lo Bonde-Berg, — „De ser ikke ud til at holde paa den rette Katechismi Mening. De skulde vel ikke gi Dem af med at betvile Direktørens Ufeilbarhed?"

„Jeg kan nok ikke ha nogen Mening om saa høie Ting som Kommunens Anliggender jeg, Hr. Berg. Slig, som Direktøren i sin Indsigt ser, det er bedst for Byen, faar én jo helst ønske det."

„Aa gjør ikke Deres Hjerte til en Røverkule, Madam Michelsen. De vilde gi' lidt til, at han tabte i Eftermiddag, og De fik Diligencen her udenfor ... Mellem os?" blinkede han.

„Jeg vil jo ikke sige andet end, at jeg har talt med flere bedre Folk, som mener, Byen ikke vilde ta Skade af den Ting."

„Se, se, —," han smattede paa Bitteren, „det vidste jeg nok; — der maa gives Grænser for Uegennyttigheden ogsaa i Menneskehjertet."

„Ja neimæn, om jeg skjønner det, Agent," vendte hun sig til ham, — „sandt at sige, hvorfor Folk ikke heller skulde ville sidde med bløde Puder under sig i en pen, fin Diligence med tre Hester for og Kusk end skrangle og humpe i en af Enoksens Skydskarjoler opefter Landeveien."

„De betænker vist ikke det Hovedhensyn," bemærkede Agenten, „at Turister om Sommeren væsentlig reiser for Sundhedens Skyld, — de skal rystes, Madam Michelsen."

Madamen gjorde et forbeholdent Kast med de betænkte Øine: — „Ja, det er rigtig mange rare Ting, én faar høre om den Diligencen; her er baade Doktor og Politi paa den ... Og, naar én ikke har mere Forstand, end én selv bruger i sin vidtløftige Forretning for at faa den til at ballancere, saa faar én jo stole paa deres, som bedre har ... Jeg siger rigtig, vi skal ikke bare ta det gode af Direktøren."

„De er en from Kone, Madam Michelsen," udbrød Bonde-Berg med de smaa runde Øine himmelvendte.

Hun saa paa ham, — Restaurationens Yndling, — tydelig noget for stærkt fristet til at udlevere sit Hjerte ...

„Naar de faar den store Gaarden her i Hotellet til Holdeplads med Portalen til Ind- og Udkjørsel, — hele gamle Holmsengaarden, — og det har jeg budt dem!" brød Madamen ud, — „saa de reisende bare har at sætte Foden i Diligencen baade fra Bryggen og Hotellet ... Nei, ikke forstaar jeg, at en retfærdig Sag kan møde saa megen Modsigelse. — Og tog jeg ikke ud af Sparebanken, saa Direktøren selv saa paa det, mine fire tusind Kroner til at udvide Hotellet, — og viste ham, hvad her har været for indholdsrig Sommer med reisende ... Men — det er denne Jernbanen, vi faar lide for allesammen, ja. De, som ikke har noget Hotel, kan altid bie paa den, — det maatte jeg jo rigtignok sige ham."

„Der anbragte De sandelig Deres Visdom paa et heldigt Sted, Madam," bemærkede Bonde-Berg.

„Nehei, det go' ikke, det go' ikke," gjentog Kæmneren ved Spillebordet.

„Ja nu blir her vel en Afgjørelse i Eftermiddag!" sukkede Madamen, — „men det er rigtig saa uudgrundeligt, alle liker de at faa Diligence, men spør man dem, om de tror det gaar, saa svarer de nei."

„Spørg Kæmner Vaage, De Madam Michelsen, — han kan den rette Algebraen, han," mente Bonde-

Berg. — „Han kan regne ud sligt som: naar Direktøren veier i den ene Vægtskaal og Resten af Byen i den anden, saa vipper — ja, hvad vipper? —"

„Tror ikke det gaar, nei," kræmtede Kæmneren.

„Ja, hvælver Direktøren dem denne Gang, saa kan De kalde mig — ja, hvad vil jeg sige" —

„For Eksempel bare Berg," foreslog Thesen.

„De synes mig at være en i Hjertet frafalden De ogsaa, Thesen! — Byen vil op i Diligence og kjøre fiffigt den, — det er ikke vanskeligt at profetere det!"

„Ja, der tør nok være en liden Regnefeil fra Direktørens Side dennegang. Vennen Johnston gaar ikke rigtig for ham som Kjørehest," mente Apothekeren fra Kortene.

„Al Magtfuldkommenhed er af Folket, — det er vel rigtig det?" ... travesterede Bonde-Berg. „Og, naar Di sidder her og gjør trekantede Kaffewhister og ræsonnerer før Mødet, saa skulde han agte paa Tidens Tegn, — det er Revolution i Ryggen det. Denne Diligencen, det er Forargelsens Klippe det, ser Di" ...

„Min Salighed tror jeg ikke, det gaar alligevel!" kom Harrestad farende.

„Har Di ogsaa nogen Salighed igjen at levere ud," mumlede Berg iltert.

„De udenbys, — de udenbys" ... ivrede Harrestad; — „og alle de misundelige indenbys ... Det spøger sandelig haardt for, at de faar en Diligence igang, — og bare for at tilfredsstille en øieblikkelig tom Forfængelighed! ... Som om her var noget større at interessere sig for i denne By, end den Jernbane, som skal bringe ny Tilførsel af Velstand for hver Mands Dør ... Det skulde virkelig ikke forbause mig," — han stansede med ét og stirrede ind i Tanken, „om det er Hr. Veiinspektøren, som spiller dobbelt Spil; — man kan ikke tjene Gud og Mammon" —

Bonde-Bergs runde, rødmossede Ansigt med de

to korte Skæggetotter paa Siderne saa haanlig paa ham —

„Di ser ud, som Di flygter af Striden, Harrestad." — — Han greb Huen og Paraplyen. — „Faar ned og kontrollere Begivenhedernes Gang" ...

— — — — — — — — — — — — — — —

— Det var mørkt, og Lygterne var tændte over Broen, da Direktøren i skarpt Trav kjørte hjemover. Det sidste ensomme Blus i Forstadsgaden laa et Stykke bag ham, da han med ét braastansede og holdt stille en lang Stund ...

— Ved Aftensbordet hjemme var der ordknapt; — det laa ikke i Luften at passiare ikvæld.

„Smed Ellingsen fik vel Bestillingen paa Kehradkjettingen for Sagbruget, Klaus?" brød Direktøren Tausheden.

„Jeg har saamæn ikke været der endnu. Jeg fik sligt Mas med Ansøgningerne idag, véd Du."

„Ikke været der? ... Du gik ikke til ham?"

„Aa, jeg springer op imorgentidlig."

„Saa, —" sa Direktøren langsomt uhyggeligt, — „imorgentidlig? ... Og det var i Formiddag, jeg bad Dig, — og saa udtrykkelig."

„Gjør akkurat det samme, Far; — han kunde jo saa ikke reise ind paa Bruget og ta Maal af den alligevel før imorgen."

„Skal det sige, at det gjør akkurat det samme, enten jeg har bedt Dig idag eller ikke?"

„Det sa' ikke jeg," lød det kort.

„Saa ... og Du fandt ud i din dovne Magelighed, at det ligesaa godt kunde gjøres imorgen."

„Magelighed! — — Jeg véd ikke andet end, at jeg har travet i Forretninger helt fra imorges af. — Men jeg kan jo gaa ind til Byen nu og vække ham," svarte Klaus ironisk, — „saa er det jo udført præcis idag det ogsaa!"

„Og det tør Du sidde og sige mig lige op i Øinene." Direktøren rykkede Stolen tilbage.

„Men, kjære Bratt da," beroligede Fruen.

Direktøren trak resigneret Pusten: —

„Ja—a, nu indser jeg nok, hvorfor jeg blev staaende forladt paa Mødet. Jeg havde bestemt regnet paa Ellingsen og hans Haandværkere. ... Men saa finder min Hr. Søn i sin Magelighed ud, at det kan være det samme, enten han gaar til ham idag eller imorgen. Det er ham saa komplet ligegyldigt; — han maa jo ha sin regelmæssige Tid til at stoppe sig en Snadde og røge, naar han har tat Mellemmiddag Klokken elleve, — og saa en ditto Drivetid efter Middagen. Det var naturligvis umuligt at afbryde den" ...

„Jeg siger, jeg taaler det ikke længere," udbrast Klaus, han sad ildrød.

Krrr ... Gjertrud hørte, at han kjørte Hænderne i Frakkelommen, saa det revnede.

„Da fandt Du saamæn inderlig godt ud, at jeg kunde taale mit Nederlag."

„Vidste jeg af det!" skreg Klaus op og krammede Servietten.

„Neimæn, om — Du — vidste af det — Du; — det skal ingen beskylde Dig for ... Det er af den Slags, som én føler sig til, naar én har lidt Interesse eller Hjertelag med i Spillet."

„Jeg siger op paa Kontoret — straks — ikke en Dag mere, — jeg" ... Han vilde fare op.

„Naa naa, jeg faar jo bære det ogsaa ... Jeg har lidt et ganske saart Nederlag idag. — Du skal ha Tak, Klaus, for din kjærlige og omtænksomme Assistance for Anledningen," lød det med dirrende Gravrøst.

„Aa, det er lumpent, — lægge Skylden paa mig. — Dæ—æ—velen!" hylte han og spændte Stolen bag sig. — „Det er for lumpent ... Jeg siger det, gjør jeg, saa Mor hører paa det" ...

„Gjorde jeg Dig din Ret!" — Direktøren røg op, og Klaus veg et Stykke bagover.

„Far," raabte Gjertrud, — „Du lar være" —

„Han synes, det er saa bra gjort dette idag, at la sin Far i Stikken," haanede Direktøren.

„Ja, jeg gir det paa Baaden altsammen jeg," raabte Klaus. „Far mener vel, jeg skal ta Pry'l ogsaa. — For mig kan alt gaa, som det vil —. I skal ikke faa mere Bry' eller Uleilighed af mig ialfald! — Jeg gaar min Vei — ganske rolig" ... Han spændte med et Hvin til Stolen, som laa iveien, saa den føg, og rendte ud.

De hørte Gangdøren sloges i og Skridtene ned ad Trappen ...

„En uopdragen, forsinnet, fræk Knegt!" — udstødte Direktøren og gik ophidset frem og tilbage i Stuen. — „Han skal faa myge sig ordentlig, før han faar min Tilgivelse ... Lære at tøile sig" —

Han forlod hastig den uhyggelige Valplads, hvor Stolen laa med Benene iveiret henne ved Ovnen, og gik ind paa Kontoret.

„Skynd Dig og ta op Stolen, Gjertrud, før Stuepigen kommer," hastede Fruen.

„Det er oprørende, Mor! — trakke slig paa Klaus, som ikke véd, hvor vel han skal gjøre det. — Det er, saa jeg kunde ha Lyst til" —

„Det er Humør, ser Du. Vi maa bare lade det gaa over, — Far taaler ikke at tabe" ...

„Tabe? — De andre kan da vel ogsaa faa Lov til at ha en Mening i denne Verden ... Jeg holder nu med Johnston jeg om denne Diligencen. — Jeg blir saa stik imod Far i alting. Siger han ja, saa kjender jeg, hvordan det reiser sig indeni mig og skriger nei" — —

Fruen var alene i Stuen. Hun gik alt i ét hen til Vinduet og saa ud og lyttede, — vandrede saa op og ned ... Stakkars Klaus, hans bene Natur forstaar ikke Uretfærdighed ... Det varer, før man lærer ... Sætte sig op i en eller anden Trætop og plukke de Korn, man finder ...

— — — — — — — — — — — — — — —

Direktøren aabnede Døren og saa ind:

„Du, Jette, har Du hørt noget til ham? — Begriber Du, hvor Gutten har gjort af sig."

„Han har vel ikke saa nøie tænkt paa Veien; han trængte til at gaa det af sig. — Du var haard imod ham, Bratt."

„Hm, — han lider af et forfærdelig ustyrligt Sind. Det er næsten saa det ængster mig" ...

Han gik og var ude paa Gadedørstrappen.

Det bar indom paa Kontoret og saa ind i Stuen igjen med Huen paa:

„Hvor er Gjertrud? — Gaat ovenpaa? — Jeg synes nok, det er noget ligegyldigt; — hun er lidt ufølsom den gode Dame ... Naa, er hun derinde ... Aa, Gjertrud, Barnet mit ... Ta' paa Dig og spring Dig en liden Tur ned i Haven, Du og se efter, om Klaus kukelurer nogetsteds der, — saa er Du snil ... Jeg er lidt bekymret for ham, ser Du, hvor han kan ha gjort af sig; — han kunde finde paa at bli' siddende der inat han. — Ja skynd Dig lidt, saa venter jeg her i Gangdøren ...

Ikke? — Du saa ham ikke ... Kan Du begribe det? ...

Vi faar hen i Drengestuen og faa Lars ud" ... Der var noget fortrukket i Faderens Ansigt, som greb hende.

„Jeg tænker, vi tar en Lygte, vi to, Gjertrud, og gaar ud og leder; det er ikke værd at gjøre for meget Opstyr."

Lige efter drog han gjennem Mørket nedover til Sagen og Elven, mens Gjertrud fulgte.

Han stansede inde i Skurhuset ved en Aabning, hvor Vandet gik sort under, og stod og stirrede ned ved Lygten aldeles graableg ...

„Nei Far da!" udbrød Gjertrud.

„Du mener da ikke, at han blev saa rent fortvilet ude af sig vel?" spurgte han stille.

„Huf nei da, Far!" — — — —

„Jette, Jette," — sa han inde i Stuen; — Gaardsgutten havde været ude og ledt gjennem Udhusene og opefter Marken, Gjertrud havde været paa sin Kant, og han selv kom just fra en Undersøgelse henover Landeveien; — „det mangler bare, at jeg har drevet ham til Fortvilelse — én kan ikke vide — med hans Heftighed" ...

Han satte sig ned med Sveden rindende i Ansigtet.

„Hvad tænker Du, Jette? — Du vil ikke sige det og bedrøve mig ... Eller mener Du, jeg overdriver min Angst?" næsten bad han.

— „Naar det ikke var dette ustyrlige Blod i ham, ser Du ... Gutten var sandelig saa uskyldig" ... kom det udbrudsvis, som de sad udover ved Lampen, Klokken var bleven halv ét; — „jeg rent ud overfaldt ham ...

Saa bra og snil og paalidelig, — én skal lede efter en saa reel Gut, — og saa dygtig" ...

Han gik hen og klemte og trykkede Jette i Haanden ... „Det kjendes, som der skulde være hændt nogen Ulykke Du ... Bare jeg vidste, hvor han var! ...

Be Gjertrud gaa op og lægge sig," sagde han; han begyndte at gaa heftig op og ned paa Gulvet. — „Du aarker vel ikke mere Du heller Jette. Jeg blir siddende her jeg."

„Du véd da, jeg ikke kan sove Bratt, og at jeg vil være hos Dig."

„Der skal bli ordentlig undersøgt straks, det blir lidt lyst imorgen. Er der hændt noget, saa overgir jeg mig til Politiet," sa han mørkt ...

Der kom nogen udenfor paa Trappen, og Gangdøren gik sagte op igjen.

Direktøren stod stille, urørlig ...

Det hørtes som en Protesteren og Snakken ...

Det var Gjertruds Stemme; hun hviskede ivrig og fik Broderen op ad Trappen til sit Værelse.

„Han har været inde i Byen og drukket sig fuld," opgjorde Direktøren.

„Men Jette!" — han klemte hende længe fast ind til sig, og hun kjendte, han skalv; — „han skal ikke faa høre et Ord om det imorgen," sa han stille. — —

„Nu er Klaus kommet hjem; han har gaat ovenpaa og lagt sig," meldte Gjertrud freidig ind af Døren. — — —

„Du skal vogte dit Sind, kjære Gjertrud!" formanede han fromt, da han saa sa' Godnat, — han tænkte paa, hvor Datteren lignede ham.

— — — — — — — — — — — — — — —

— De var alle gaat til Ro ovenpaa en bevæget Aften, og Direktøren vandrede alene inde paa Kontoret.

Han var forfærdelig oprevet. Det ene Uveir havde døvet det andet idag, og Nederlaget i Mødet begyndte at dukke op igjen for ham ...

Der steg frem en vis varm Erindring om, hvorledes han havde skoldet Distriktets bestalter første Mand, Stiftamtmanden, — som gav en hel Jernbane bort for en Diligence med fem Stationer ... Han havde flaad dem, en efter en, det vidste han med god Samvittighed. Og Johnston, — naar han havde ladet sig nøie med at ytre, at denne Mand med sine mærkelige Evner lod sig lede som et umyndigt Barn i det offentlige, saa havde han skaanet ham saa langt, han kunde. — Det var først, da han klart skjønte, han vilde bli overstemt, at Harmen tog ham, saa han hev alle Hensyn og pebrede dem Kagen slig, at de nok skulde huske det! — forærte dem hele Æren for den kolossaleste Dumhed, Distriktet overhovedet nu var istand til at begaa ...

Han nød og fordybede sig i, hvorledes han havde flenset og flænget og brugt sig som en Barberkniv.

Og Johnston! — han kom tilbage til ham; — hm, — han véd naturligvis ikke det allerringeste af, at han har staat i Spidsen for at gi' mig, sin Ven, et

skammeligt offentligt Nederlag ... Han gjør lige smilende og lige uskyldig det samme engang til han ...

Det er nok saa underligt, hans Overbevisning er ligesom stadig ude af Stand til at komme paa min Side ... Og saa hage sig fast i denne Stiftamtmandens Idé om Diligencen, — det er nok saa eget, — besynderligt, — ser virkelig ud, som der skulde være nogetslags System i det, — en Villie mod mig ...

Og, enten han nu behagede at vide det eller ei, saa var det nu ialfald ham og ikke jeg, som raadde her i Byen idag!

Det gik stærkere og stærkere i ham — en overstrømmende Følelse af Bitterhed, Nag, Skam, stumt Raseri, — at han havde tabt ...

Ja nu snakkede de, nu frydede de sig, — nu gik Kjæftene oppe i Klubben og rundt om — — nu havde de faat Has paa ham ... Æh! — — Man skal kanske finde ud at ta sit Mon igjen. —

X.

Det havde været, Gjertrud kunde sige, det herligste Aar i hendes Liv, helt fra tidlig ivaar af, da Abraham kom, til nu, han skulde reise. Sommerbilleder af Fodture, Fisketure, nu sidst Sæterturen op til Johnstons Eiendomme sammen med Abraham, Klaus og Søsterens paa Heje ... Selskabeligheden, medens Fru Macolm og de unge af Slægten besøgte Johnstons, — og hun havde havt sin stille Spænding og ikke saa lidt stemningsbevægede Samvær med Kusinerne. — Alle de Gange, hun vendte hjem fra Munterheden og Lystigheden, — medens det havde bølget og stormet af Skuffelser og Overraskelser indeni hende hele Dagen ... Og saa de morsomme

Sessioner paa Forsommeren, da Faderen blev malt ... Det gled som et Panorama for Erindringen.

Abraham havde opsat Reisen Uge efter Uge udover Høsten. — Hun anede nok hvorfor ...

Og nu kom det endelig bestemt, at han skulde til Paris med Dampskibet imorgen Aften.

Hun følte det, som skulde der bare ligge idel Mørke bag den Dag, — en tom hus- og selskabstravel Vinter. Hun var saa klar paa, at det for hende bare gjaldt at tage Stunden saalænge, den varede. Hun havde opgjort sig det midt under Hjertets Pine og Jubel hele Sommeren igjennem, hærdet sig i at tænke det —

Og nu skulde det være slut! ...

Han kom efter hende, som hun gik hjemover fra Byen mod Middag. Hun forstod, at han havde passet hende op derude ved Landeveien for at faa tale alene med hende ... Hun havde gaat i én Feber i disse Dage — Og nu, — — gid, hun kunde sprunget i Fossen —

„De maa ha forstaat, Gjertrud," begyndte han bleg, halvforstyrret, — „hvad De er for mig, — og alligevel tør jeg ikke sige Dem, hvad jeg vil sige —. De har forskanset Dem saa mod mig i hele Sommer med dette forbandede Kammeratskab og denne oprigtige Søsterlighed — —. Hør, Gjertrud!" Han tog hendes Haand og saa paa den: — „Den kunde gi' mig Lykken, — den ligger der i den varme fine Hulning. De behøver bare at slippe den til ... Den har saa gode, faste Linier" ...

Han søgte hendes Øine — — „De véd, jeg elsker Dem — ganske vanvittigt, — jeg har vist gjort det i mange Aar ... Se ikke bort — Jeg har ligget inat og grædt som et Barn, fordi jeg syntes, jeg saa, De rystede paa Hodet saa dødelig sørgmodig" ...

„End om jeg saa saa klart, at De ikke kan bli lykkelig med mig! — Jeg har ikke noget af det lette Kunstnerblod, som Deres Hustru maatte ha ... Jeg

blev bare en Møllesten, Abraham, som drog Dem tilbunds. — Kan vi ikke være Venner, — oprigtige, gode, trofaste Venner. — Det lover jeg Dem, at jeg skal være for Livet."

„Jeg vidste, jeg vilde møde den bra borgerlige Hæderlighed — —. Men jeg elsker Dem, Gjertrud. Forstaa da, hvad for Kraft og Glæde, De er for mig! ... Ser De det ikke, begriber De det ikke? ... Aa, det er til at bli vanvittig over, for jeg véd, De elsker ogsaa mig, — og endda —

Skal der endnu være stille Indignation i Anledning af Modellerne," udbrød han utaalmodigt. Han havde længst gjettet, at der var Saaret, hvor han kunde ramme hende; — han anede bare ikke, at det var det afgjørende, dødelige Saar, som alt dem imellem strandede paa!

„Jeg er bare en Spidsborgersjæl, véd De. — — — Jeg havde tænkt, om jeg virkelig skulde ladet Dem male mig isommer, som De holdt paa slig med, — om De kanske paa det Vis skulde, som De siger, faa malt mig fra Dem ... Men jeg har, ærlig talt, ikke vovet det —. En er ikke altid stærk, Abraham" ...

„De mener, at jeg er slig en Nøk, — som" —

„Jeg mener, De er en brændende Kunstnersjæl ja; — — og jeg kunde kanske bli et Portræt, naar jeg sattes i sort Stil af Dem," kom det bittert.

„Gjertrud! ... nu forhaaner De mig."

„Nei, jeg gjør ikke ... jeg véd, jeg sætter Dem saa høit, — aa, vist for høit" ... Hun græd —

„Men jeg véd mere end De, — jeg er bare saa praktisk virkelig. Det spørges om for hele Livet, og jeg tror ikke, De duer til at sætte Deres Glæde i bare én eneste. Jeg véd, der maatte komme en Dag, da jeg stod iveien, og De kom til at slæbe paa en Kjærlighed, De var færdig med."

„Fæl Visdom, — saa det grøsser i mig ... Men bare Talemaader, Gjertrud. To, som holder af hinanden, vover den Komedie!"

„Jeg er ikke af Deres noble, fordringsfri Damer," kom det med ét koldt, — „saadan en Vittoria Colonna eller sligt noget ophøiet, som De tænker Dem."

„Slig saa jeg Dem akkurat inat!" udbrast han angst.

Hun følte beklemt, at dette blev umuligt, — haabede paa, at det kunde være hendes Far eller Klaus med Trillen, som durede henne i Landeveien ...

„Jeg kunde sagt noget, Gjertrud, — noget om, at en Kunstner ogsaa har en Sjæl; — og den roper til Dem, at jeg trænger Dem, skal her bli Glæde i mit Liv, og det, jeg har af Evner, komme frem ... Og saa svarer De med noget gudnaadslig synaalesmaat om, at jeg kommer til at male andre Kvinder! — Aa saa snevert — snevert — —. Tror De ikke, De er noget mere for mig end, at De skulde behøve at frygte for at rivalisere med kvindelige Farveeffekter? — Som jeg kjender Dem, Gjertrud! ... Synes først, der er noget ved, hvad jeg kan naa, naar jeg ser det igjen i Øinene paa Dem ... Det var med Dem, jeg skulde faa Magten til det alt; — vi to, som alt har vokset os sammen!"

„Aa Gud, aa Gud, Abraham," brast hun ud, — „De skjønner da, at ingen raa'r for, hvordan man er; — jeg er bare en almindelig Kvinde, som vilde dø af Jalousi, — hade alt, hvad der var omkring Dem, og forgifte Dem baade Livet og Kunsten — —. Jeg gjør det alt nu," hviskede hun i Fortvilelse og vendte sig hastig om for at undfly mod Vognen og Faderen, som kom henne i Veien.

„For sidste Gang? — hvad?" — lød det, medens Direktøren holdt for at lade Datteren stige op. — „Har været hjemme hos mig og sagt Farvel? —

Ikke? — — Saa?" — Han saa eget hen paa ham og Gjertrud. — — „Naa ... paa Dampskibsbryggen" ...

— — — — — — — — — — — — — — —

— Direktøren gik betænkt den næste Eftermid-

dag. Døren stod aaben ud til Kjøkkenet og Gaarden, og han gav selv Ordre og var nede og undersøgte, hvordan Kjælderen blev stoppet og lukket i Murvinduerne for Vinteren.

Han stod ved Buffeten og stirrede tomt paa et lidet nydeligt Skrin med gammeldags Karaffer og smaa forgyldte Glasser i, som Johnston havde foræret ham med i Vognrummet til en Reise. Det var som han stirrede mere og mere tilbunds i den og saa efter noget ned igjennem Glassene, — nogenslags kjedelig Sammenhæng ...

Hm, — det maatte bunde i noget ... Ellers blev det altfor ubegribeligt, at Abraham virkelig reiste uden —.

At han var optaget til over Ørene i hende, det var ikke til at ta feil af — — og saa med ét Luft, bare Luft, — han vafser afsted, han ...

Skulde de sigte paa noget høiere? ... Ne—i — men men, men noget tør der være i Plukfisken!

„Du Jette," sa han ind i Dagligstuen, — han hængte op Nøglerne, da Kjælderaffæren var klaret, — „det var rigtigt, at Gjertrud ikke fulgte paa Dampskibsbryggen idag."

„Saa, Du synes ogsaa det?" — kom det noget uvist.

„Det var rigtig, siger jeg Dig," satte han i med Kraft; Ansigtet var iltert hedt med hele Humøret stængt inde.

„Ja, jeg synes jo ogsaa det, kjære Bratt!"

„Hu—m—m ... Der skulde Fa—anden —." Han gik hastig frem og tilbage foran hende. — „Jeg mente ialfald, Du skulde synes, det var lidt snurrigt — dette" ...

„Du kan vide det." Fruen gjemte Øinene ned i sit Arbeide.

Han blev staaende lidt —:

„Sørger Du for, at hun er noget videre flot udstyret, Du? Jeg synes, hun gaar noget hjemmetarve-

lig ... Hør Jette, — Du skal føie mig i det, — jeg har sat mig det i Hodet, — at hun udstyres i bedste, fineste Smag — forskriv for Pokker!" —

Han drev ind paa Kontoret.

— Ved Ottetiden kom Klaus hjem og gik temmelig bevinget inde i Stuen.

„Jo, da, der havde været ordentlig Stas for Abraham, da han reiste ... Lag med Champagne og Taler nede hos Thesen ved Bryggen!"

Han nikkede saare opstemt og selvbevidst ved Erindringen ... „Jeg skulde tro, vi har ekspederet ham hæderlig fra os. — Adjunkt Sunde holdt Talen for ham, — gruelig forsigtig og nøgternt. — „Ligesom hans Talent havde vundet de kyndiges Paaskjønnelse i Udlandet," sa han; — han flød heldigvis slet ikke over med mere paa det Punkt; — her var jo god Anledning for Hr. Adjunkten til at prostituere os ved for stærke Udtryk ... Men, vel over Finessen" — betydede Klaus, — „la han flot ivei; — ordentlig, saa det tog! — om Abrahams Fremtidsbane og om, hvorledes hans Omgivelser her hjemme vilde følge ham ikke blot med Spænding, men med Forventninger om det største, — som den, knaldede Adjunkten af tilslut, hvis Navn engang skulde knyttes til Stedets Ære ...

Thesen havde været bare guddommelig vittig! — fortalt saadan ganske lunt og tørt om, hvordan han kom ind paa Kontoret hos Johnston og traf Abraham. I Begyndelsen skjøv han altid et Papir under Fakturaen, saa Thesen tilslut trode, han sad der og skrev falsk, — til han en Dag saa en fæl Tegning af en Kamel med et Menneskehode, som han fik en slem Mistanke om var en Karikatur af en Personlighed, sa' han, som ikke var saa fjern fra ham selv. Og siden keg jeg aldrig efter, sa han ...

Og, naar det gik saa vidt, at jeg ogsaa for én Gangs Skyld steg op paa Kothurnen og var velta-

lende — simpelthen! — jeg høstede saamæn storartede Bravoer, — saa siger jeg ikke mere —.

Men dette var nu bare første Akt! —

Anden Akt gik for sig paa Bryggen. Der kom Sangforeningen troppende op. Vi sa' Farvel til ham *en haie* ved Landgangsbryggen, da han gik ombord ...

Og saa, lige i det samme Dampskibet havde kastet los, — bar det løs med: „Sätt maschinen i gång, hr. kapten!" — Rings Tenor hørtes saa brillant udover, da de dampede afsted: — „Farvel, farvel på den gungande färd," sang Klaus i Begeistring.

„Abraham hilste og lo. Men lige efter svang han Huen saa storartet opover, — og da vi vendte os og saa efter, saa var det saamæn hverken mer eller mindre end Madam Michelsens Hotel, som gjorde grand Honnør for Anledningen med det store Flag paa Mønningen!

Det var tredie og sidste Akt. Det satte Kronen paa det hele.

Og det kan han takke Madam Mi—chelsen for," forklarte han fuld af Fornøielse; — „hun er blet rent forgabet i Johnston, siden han skaffede denne Diligencen til Hotellet!"

„Den ene Dag Madflag, den anden Dag Snobbeflag" ... mumlede Direktøren, han stod ved Vinduet og saa ud i Skumringen. — „Det, som undrer mig, er, at ikke Johnston føler sig pikeret ved en slig Demonstration."

„Pikeret?" fo'r Klaus op.

... „Og Du, Du roper bare Hurra, Du," gav Direktøren af sig, da de nu gik ind til Aftensbordet.

„Jeg mener, snyde mig, det skal være forbudt bare at nævne denne Diligencen her i Huset!" — hviskede Klaus sint til Søsteren. — „Vi kommer simpelthen ikke til at kunne se den heller, vi," fnisede han.

... „Denne flaggende Madam Michelsen," — mumlede Direktøren, medens han utaalmodig rakte efter den kolde Steg.

Gjertrud lyste heller ikke hverken ved Livlighed eller Humør ikvæld, og Klaus vidste nok Grunden, — at Abraham var reist; det skulde naturligvis straks være som til en anden Verden. ... Han sad opfyldt af Dagens oprømte Stemning, øiensynlig hemmet og trykket i sin Trang til at meddele sig.

Det var en sand Lettelse, da de hørte, der stansede en Karjol udenfor.

„Finkenhagen, Veiinspektøren!" — oplyste Klaus, han var henne ved Vinduet og keg under Gardinet. — „Lur Feier det" ...

— — Veiinspektøren efterlod sin af Søle overskvættede Regnkappe i Gangen og tillod sig ikke at ta' af sig Overtøiet. Han vilde blot ta' sig den Frihed paa Nedturen at aflægge sin lille Rapport om Stigningen i Elven inde paa Kontoret, naar det blev Direktøren beleiligt. Han havde bundet Hesten efter Tømmerne ved Trappen og vilde ikke genere ved en længere Visit. — „Og, Hr. Klaus," — lød det venlig fortrolig i Halvmørket, — „om De uden Fortrydelse vilde være uleiliget med at besørge den Hank med Ørreter, jeg har lagt ude paa Trappen, ind i Kjøkkenet til Fruen?" —

... „Det blir aldeles ufarbart nu i to, tre Dage deroppe ved Fossene, Flommen har tat næsten halve Veien væk," — endte han sin Beretning til Direktøren derinde paa Kontoret.

„Ellers intet videre nyt, Finkenhagen?"

„Hun er gravet op igjen, den Føderaadskonen paa Rolsæt. Doktoren skal tro paa Forgiftning — desværre" —. Han saa bekymret ud og trak et Aandedrag. „Saa ganske pen Familie forholdsvis."

„Fæl Affære dette med Føderaad! Jeg tænker, om man grov efter paa Kirkegaardene saa —"

„Ellers intet videre nyt opover, nei," — gjentog

Veiinspektøren, — „uden, som vanlig, fuldt af hjemkomne Sjøfolk opover Distriktet og saa al Kjøringen og Skoghugsten nu paa Høsten. Det kræver mange Folk."

„Og mange Penge," mente Direktøren; — „der gaar adskillige Summer ud af Banken i denne Tid."

„Jeg véd ikke, om Direktøren kanske har hørt noget om det," — prøvede han. „Det var jo den slemme braasvingende Bakken i Gaden opover til Madam Michelsen, som var den nærmeste Forlegenhed for Diligencen"... Han saa stille op paa Direktøren.

„Jagu' véd jeg det, ja —. Det var de trange, bakkede Stengaderne, de skulde betænkt ... Men Byen var som Barnet, der vilde ha sit Legetøi!"

„Ja, man siger ... og jeg maa udtrykkelig reservere mig mod at gi' det anderledes, end jeg selv har faat det; — man fortæller virkelig, at Hr. Johnston høist liberalt skal ha tilbudt at lade stikke et Stykke Vei over sin Tomt, saa Madam Michelsens Hotel faar Indkjørselen paa Nedersiden."

Der lød et dumpt Drøn i Pulten inde i Halvmørket, og frem i Lampeskjæret viste sig, som han sprang op, Direktørens truende sammenbidte Mine: —

„Saa? — de drister sig, — slaar til — lige i Synet paa mig" ...

Han stod og drog Pusten besværlig.

„Me—n — der tages feil, der ta—ges feil — om man stoler paa, at den fromme Taalmodighed er min øverste Dyd ... Jeg sl—aar igjen ... Saasandt jeg lever" —

Han hentede sig igjen og drev med taus Fart paa Gulvet.

„Høist liberalt af Hr. Johnston, — var det ikke saa, De sa', Finkenhagen? ... Jo jo, — høist liberalt af ham. — Som vanlig mærkelig snil og føielig mod dem, som ber ham. — Hm—m, især naar det gaar den Vei, han vil." —

„Han føler sig maaske selv lidt som Far for

Idéen, siden han nu engang er kommet til at lægge sin Indflydelse i Vægtskaalen for den," undskyldte Veiinspektøren mildt. — „Den være sig nu saa rigtig eller ikke ... Jeg véd den Dag idag ikke ganske, — kanske nu, naar Veien gunstiggjøres" ...

„At faa den leie Væggelusen krybende opefter Landeveien," — han hev Staalpennen, han havde holdt i Haanden, hen paa Pulten. — „Det var bare at vide den Tak, som kunde knække den. — Jeg har sagt, Johnston er et Barn i det offentlige De, — mildest talt."

Han gik paa Gulvet, satte sig og drev igjen pinlig længe. Det hørtes gjennem Vinduet, hvorledes Finkenhagens Hest skrabede med Forbenene udenfor.

Direktøren stansede foran ham:

„Et svært Traak der hos Madam Michelsen, — hele Hotellet blir retnu rent som en Omnibus — —. Det er paatide, vi tænker paa at finde os et andet Klublokale."

Veiinspektøren sad med et intetsigende Smil og et meget tankefuldt Øie ... Dette blev farligt; — det gjaldt sandelig ikke at lade sig slæbe for langt ind her ...

Der kom en vis Uro over ham, som han værkede paa at finde den gunstige pene Anledning til at faa bryde op.

„Jeg — jeg — tillod mig, — he he," — sa han med ét og reiste sig, — „at sende nogle faa Ørreter ind i Kjøkkenet ...

De er trukne idag, Hr. Direktør; — det er deres eneste Fortjeneste," spøgte han, da han gik, og Direktøren selv lyste ham ud.

— „Bare saadan en liden Mundsmag til Frokost ... Min ærbødige Hilsen til Fruen," lød det i Mørket ude fra Trappen. —

XI.

Det var nydeligt og nyt alt nede hos Enoksen ved Broen, Huset gult opmalet med hvide Vinduskarmer og tilbygget nedenfor til Skydsstation. Den lille Trappe op til anden Etage koket med en rød Tougende paa Stivere til Gelænder, Restaurationsdisken marmoreret, Væggene træbrunt beisede, og indenfor i de to oppudsede Værelser, som nu var Klublokalet, sad Messingspigerne ny og skinnende langs Ryggen paa den med Voksdug betrukne Sofa. Der var indført store Vindusruder istedetfor de smaa gamle derovenpaa ifjor og stod nyindkjøbte Spilleborde til at slaa ud ved Væggene. — I det store Rum indenfor, som helt til i Vinter i Byens Bevidsthed hed Bedesalen, hvor Dissenterne holdt Sammenkomster, hang paa Rad tre Taglamper bortover. Direktøren havde alt holdt Møde der i Høst for at virke for Jernbanesagen. Og, at dømme fra visse Foranstaltninger i disse Dage, idet man nu tog væk Væggen til nok et allerinderste Rum, der skulde løftes i Gulvet og forsynes med Tribune, turde det nok være Meningen at konkurrere med Madam Michelsens Lokale baade som Bal- og Koncertsal ...

„Pas nu paa, — pas nu paa, han Enok, —" sa Bonde-Berg, „om han ikke overlader Zions baade Harpe og Luth til „Brødrene" ude paa Klevveien ... En er ordentlig ræd for, hvor én skal sætte sig ned her, for ikke at komme til at plette og smudse." Han placerede sig med tilgjort omhyggelig Efterseen i en af de nye Stole med Chakaranda Træværk og Toddyglasset med lignende Forsigtighed paa Avisbordet.

„De glatte nypolerede Bordskiverne, de tar paa Ryggen de, Terjesen! — det er bare at plukke op Kort af Gulvet!

Her ser jeg, Mødet for Veritas averteres ogsaa

hid, han læste af Avisen. — „Enoksens Sal! det begynder ordentlig at lyde elegant nu."

Thesen kom i Døren. Han stod lidt betænkt med Hatten paa og skuede sig om, før han egentlig traadte ind, og drev saa ubeslutsomt uden at ta af sig Overtøiet hen til de Par besatte Spilleborde. Han blev staaende og gruble med en vis optrukken Mine, som han egentlig ikke følte sig tiltalt.

„Det nytter saamæn ikke at sukke efter salig Klubben hos Madam Michelsen," sa Bonde-Berg, — „vi er gaat over Rubikon."

„Her er egentlig ingen god Luft idag," syntes Thesen — „hedt — Os — — Jeg tar mig en liden Sundhedsmarsch ... Sig Direktøren det, om han skulde komme imens." Han hægtede Kappen igjen i Halsen og gik.

Han mødte Kæmneren i Døren. — „Er ikke Direkt ...?"

„Nei, han er ikke kommet endnu ... Og jeg gaar mig en liden Sving," blinkede han til Vaage. „Følger De med?"

„Jeg tænker nok, deres samdrægtige Hjerter fører dem op til Enkemadam Michelsen jeg, for at afhente et „lidet foreløbig endeligt ét," mente Berg. — „Det dufter af gammel Kjærlighed deroppe ... Ja, våro vi alle der!" — sukkede han.

„Her er saamæn et triveligt Sted," sa Direktøren; han kom og fik den vaade tilsnede Hue og Overfrak af sig; han havde været her saa sikker som en Smed alle Lørdage helt fra i Høst af; — „triveligt!"

„Den ny Svenskeovnen virker overmaade selskabelig lunende i begge Værelser," bemærkede han. Han stod og saa sig om i Mellemdøren.

„Næsten som en Madam Michelsen," mumlede Bonde-Berg sagte hen for sig og fordybede sig med det samme lidt sky ned i sin Toddy.

„Jeg véd retnu ikke, hvad der skulde mangle os

mer her," vedblev Direktøren med et Udtryk, som han overbeviste mulige modsatte Paastande.

„Vi er som Bierne i en ny Kube ja, —" udlagde Berg det — „enkelte sværmer kanske endnu saadan lidt om Honningen i den gamle."

„Naa, jeg vidste nok, De kom jeg, Apotheker!" raabte Direktøren imod ham, — „jeg stod just og ventede paa Dem til Whisten. — Og saa skulde vi ha Thesen ..."

„Han har prompte været her," underrettede Berg med et løssluppet Blink i Øiet henover til de andre; — „han gik bare, da han ikke saa Direktøren. — Han og Kæmneren, det er Klubbens loyale Piller de, — om de ikke altid staar saa støt sa'n!"

Der kom nogle stilfærdige Skibskapteiner, som hilsede og faamælt nedlod sig ved Kortene.

„Og der har vi Sagfører Gaarder ogsaa — og Konsul Mulwad — sikkre Stamgjæster ...

Saapas tidlig sluppet undaf Forretningen paa Lørdags Kvælden, Konsul? ... Hvad — er her ikke ganske passabelt? — To, tre Spilleborde alt i fuldt Arbeide." ...

Han satte sig ned ved det øverste.

„... Noget nyt ude fra Isen, Lodsoldermand?" spurgte han henover til det andet Bord, medens han tog sig en Skraa op af Sidelommen paa sin Düffilds Frak og bed af. — „Det var som Pokker, — Is helt ud til Fyrene nu saa tidlig før Jul!"

Han snakkede lunt om sig, før han egentlig begyndte med Kortene. Der lyste en vis Bevidsthed ud af ham om, at Klubben var i god Gjænge. Han sad, sa Berg, og talte sine Faar ...

Nu kom Thesen og tog med sin vanlige tørre Mine Plads ved Direktørens Spillebord. Han modtoges kun med et kort nok saa koldt Nik.

... „Og saa har jeg da udtrykkelig sørget for," ... bemærkede Direktøren, som han tog af Kortstokken, „at man leverer os andre Varer til Punschen her end

de, man regaleredes med oppe i Hotellet. Jeg ser saamæn ingen Grund til at gaa did op og forgifte sig!"

Thesens side Læderlapper af Øienlaage lukkede sig, og han mysede stille. Han følte, den var til ham den, — hvor Pokker saa Direktøren havde faat Tæften af, at han havde været oppe og tat sig et Kvarters foreløbig Prat ved Disken hos Madam Michelsen —.

„Jo—o, — jo—o," sa han og smagte gravitetisk paa sit Glas, — „det skal indrømmes, at for saakaldt Konjak at være er den ikke uden Fortjeneste."

„Salen derinde kan man vel ansé for omtrent færdig nu til at ta imod Juleballet?" bemærkede Gaarder fra Avisbordet under en Pause.

„Alt galant og iorden, Gulvet fint afhøvlet," oplyste Direktøren. „Men Tribunen der inderst faar man vente med til senere. Musiken kommer til at ha sin Plads der nedenfor paa Gulvet denne Gang."

„Ja—a, — om det skulde være saa hensigtsmæssig," trak Thesen paa det; — „jeg har hørt det betvile."

„Kommer Tid, kommer Raad," mente Direktøren.

„Jeg hørte netop Johnstons Niece" ...

„Saa, — Frøken Bornemann fra Ordinggaard?" spurgte Gaarder med stor Interesse.

„Ja, jeg fulgte dem op, hende og Frøken Rønneberg, og besaa Salen. De mente begge aldeles bestemt, at Musiken ikke vilde høres dernedefra indover det lange, smale Rum. Der maatte ialfald en Forhøining til. Og de tør være kompetente, de Damer," smilte Thesen og mysede stille bevidst.

„Høiesteret det naturligvis!" indrømmede Gaarder. „De er jo saa at sige født og opdragne i saadant baade paa gamle Værket og Ordinggaard. — Sligt ser de hos Johnstons med et Blik. — — Og det er da ogsaa aldeles indlysende ... Saa Frøken Marie

Bornemann fra Ordinggaard kommer paa Ballet?" vedblev han nysgjerrig.

„Ja hun blir hos Johnstons i Besøg til over Jul," oplyste Thesen.

„Der kommer da ligesom lidt Glans over Per Enoksens første Bal, — Salen faar sin Indvielse," mente Gaarder.

„Det vil sige, — hvis man ikke regner sig selv for noget da, Hr. Gaarder!" sa Direktøren meget spydigt ... „Snobbedom, siger jeg, — Snobbedom, — fra den Tid, Byen laa her som et Skjærerede og levede af Kjøringen fra Værket. — Kommer en fattig liden Frøken med en gammelfornem Pibe, — saa straks skal hele Byen danse! Man bekoster Ballet, — og har den Ære," — han bukkede sig og hilsede underdanigst dybest ud fra Stolen med den Haand, hvori han holdt Kortene, — „at faa det indvi—et" ...

„Naa, Hr. Direktør, jeg mener naturligvis bare, at Smagen har sin Ret."

„Jeg skal gaa derop paa Salen med min Datter imorgen og høre, hvad hun siger om det, — hun har s'gu ogsaa Smag; — og Klaus, som er Formand i Sangforeningen, tør mulig ogsaa ha en Mening om, hvordan Lyden kan høres i et Lokale ... Det er mulig, Frøknen hos Johnston har Ret; men — det er Fa'n, — jagu er det Fa'n, hvor Folk bukker sig, straks det bare dufter af noget, som kan ha lidt Arom af Autoritet!"

„Gammel Dannelse er gammel Dannelse," bed Gaarder i; han gav Direktøren det at tygge paa.

„Saamæn, — da Johnston kom hid saa fattig som en Kirkerotte ud af Slaget paa Værket, var der ingen, som fandt, han indviede nogen Ting!" — sa Direktøren noget stødende i Tonen. — „Denne gamle Hædren fra Værket, som der nu igjen skal snobbes paa, var saa inderlig vel kvitteret ... Saa det faar da bli den Johnston her fra Byen, vi har at se paa. Og

han er en ganske ny Mand, De! — jeg har saamæn selv været med at hjælpe ham frem."

„Ja, da var nok Direktøren ham en god Assistance," bemærkede Veiinspektøren fint.

„Det var ham selv naturligvis, som var dygtig, — og særlig heldig, v e l at mærke," — udtalte Direktøren.

„Grund hæderlig ... et Ord af ham nu!" ... Konsul Mulwad rystede sagte det tæthaarede Hoved, og de smaa, blaa Øine lyste.

„Blander sig ikke i noget, og alligevel" ... smilte Thesen dybt bevidst, — „han sidder som en forborgen Kraft."

„Ne—i, han er ikke af dem, som gaar ud i Regnen uden Paraply" ... mumlede Direktøren, som det syntes, nok saa giftigt, han sad hed og stiv i Ansigtet. — „Det evige Svineheld, som grundlagde hele hans Eksistens — — da han assurerede Concordia ved Spillebordet oppe i Klubben; — De husker nok det, De Thesen, som fik udbetale de syv og tyve tusind, — — da Johnston saa gladelig kunde aflægge sin Ed paa, at han havde assureret i god Tro, medens Telegrammet om Forliset laa hjemme i Stuen hos ham ..."

„Jeg tør bemærke," sa Thesen, „at alt befandtes i den bedste Orden."

„Det er jo netop det, jeg siger, er det mærkelige ... Saadant kunde bare hænde Johnston! — En Mand som jeg havde naturligvis kjørt lige hjem først for straks at faa at vide alt mulig galt. Men Johnston, ... han vidste i sin Sjæl, at det bare kunde være om Odessarugen hans, — husker De den, Konsul Mulwad? — — Og lige gladelig gik han bagefter paa Eden ... Det er den Slags Mennesker, som er heldige, De, — de er indrettet paa det."

Der blev som en Stumhed omkring i Værelset — —:

„Og saa den Telegrafstationen der oppe i Hotel-

let," — blev Direktøren ved i samme haanlige og opsigtsvækkende Tone, — „hvor de sidder og søler og faar Toddyer ned til sig. — At de sulrede med Telegrammerne den Kvæld, kostede Deres Selskab syv og tyve tusind Kroner det, Thesen. Johnston burde be dem til Middags —"

Der veksledes underlige Blikke om i Værelset. Kunde det være Meningen? ...

„Ja det var i Sandhed en underlig Affære," sa Harrestad langtrukkent, — „naar en ikke vidste —"

„Ja Di og Johnston staar nu paa hver sin Side af Atlanten, ser Di, i dette Kapitel, — ja Di i Amerika da!" tog Bonde-Berg indigneret i med høirøstet Toddystemme. — „Havde det været Harrestad saa — neigu om jeg leverte Dem syv og tyve tusind bare paa Deres ærlige Ansigt, om De saa svor baade ved Bibelen og Koranen."

„Deres aandsfattige Vittighedsbestræbelser" ... begyndte Harrestad at hvine, men afbrød brat, idet Johnstons og Overlærerens Stemmer hørtes ude i Restaurationen.

Direktøren rettede sig med et vist hanemæssigt Opsyn mod Døren.

De kom ind i livlig Passiar.

„Godaften," hilste Johnston; han slog Snevæden af sig og saa sig om ...

„Aa ja, Du Bratt — jeg véd ikke, hvad jeg skal sige om dette Lokale? ... Det ser ud, som de ikke har faat Tid til at tørke Væggemalingen saa fort, som Du har kjørt Møblerne ind ... Om ti, femten Aar, naar det blir tilstrækkelig indlevet, kan det kanske bli lige saa hyggeligt, som det oppe hos Madam Michelsen ... Skulde her være en Whist at faa hos Dig, Du?"

Thesen tog med et humoristisk Nik et dybt Drag af Toddyen, og det undgik ikke Direktøren, hvorledes de forskjellige Fysiognomier lyste. Hans levende Fugleøie skjød et Blik hen paa Veiinspektøren, som saa glinsende velvillig i Fjæset var henne og

absolut vilde hjælpe Johnston at hænge Frakken op, og saa hen til Bonde-Berg, som vævede noget halvhøit derhenne i Krogen ...

„Vi talte just om Dig, Johnston," sa han noget forceret, da Johnston kom hen til Spillebordet, — „dit Svineheld i Klubben, da Du assurerede Concordia" ... Han plirede noget leit og lagde sig bagover. — „Jeg forklarede bare, hvorledes det beror paa en eiendommelig Egenskab hos Dig, at Du saa særlig fanger Lykken — —; Du tvilte ikke et Øieblik paa Odessarugen, Du ..."

„Nei, det var netop mit Held det."

„Ja se se ... er det ikke, som jeg siger; — Du kunde git din Saligheds Ed paa god Tro, om saa Telegrammet havde ligget uaabnet i Baglommen paa Dig ... Du tør kaldes Lykkens Yndling."

Johnston stirrede lidt ud for sig —. „Det kan være noget i det kanske Du ..."

„Husker De, han kom ganske bekymret didop, Thesen? Det blaaste og var forlist —. — Ja saa forskjellig er Menneskenaturen; — det var noget af det første, jeg vilde ha tænkt paa, at netop mit Fartøi kunde være i Ulykken."

„Beror jo hverken paa, hvad Johnston havde tænkt eller formodet; — men kun paa, hvad han havde faat Underretning om," — afgjorde Sagfører Gaarder.

„Ja — ja, — naturligvis," — sa Direktøren med ryt Humor og noget ukueligt i Blikket, — „og det er akkurat Heldet det. Istedetfor at min Aand vilde ført mig til at reise hjem og se efter, om der laa nogen Underretning, drev Johnstons Aand ham først didop til Thesen, — ikke en Mistanke i hans Sjæl."

„Jeg har naturligvis ikke havt nogen Anelse," — sa Johnston noget kort ... Han ligesom rev sig løs fra at stirre indvendig i noget, — og Passiaren gik over paa Spillet.

Der laa noget underlig lummert under den høirøstede hidsige Kortpassiar omkring ved Bordene.

Veiinspektøren sad med sit velvillige Ansigt og Tungen stadig følende op i en øm Sidetand og grundede .. Det forekom ham som en lei Krudtrøg i Luften.

Han tog lidt med Haanden op til Kinden som en Slags Undskyldning, pakkede Silketørklædet godt op om Halsen og drog hjemover ...

Klokken var over tolv, da Klubben skiltes, og hver gjennem Uveiret og Snefoget søgte sin Gadedør.

Johnston følte det som en ren Lise. Først derude i Mørket kunde han tænke i tilstrækkelig Fred. Han havde ikke været rigtig nærværende ved Spillebordet ikvæld; der laa hele Tiden ligesom noget, han stræevte med at se og skjelne ud mellem ham og Kortene ...

Det var et Øieblik, da han kjørte op fra Isen og Dampskibet den Vinteraften ... Han saa det saa tydelig for sig, som han skulde siddet i Slæden der nu ... Den kravede Isbakke ved Bryggen, — og den ensomme Gadelygte og Dampskibsekspeditøren, som kjørte foran ham og stansedes af nogen, som spurgte eller forlangte Post eller Pakker, — og, — ja det var det, han ledte efter med en Trang til at faa Lys paa den mindste Knappenaal af en Omstændighed, — noget, som hændte ... eller nogen, som snakkede eller forhørte. — Han huskede bestemt, at han stansede sin Slæde bag den anden — det Dump, hans Hest med ét gjorde med Forbenene an i Slæden foran, — og at han da betænkte sig paa, om han endnu skulde, saa sent det var, prøve at finde Assuranceagent Thesen eller kjøre hjem ...

Det var et Skimt i Vinduet oppe hos Madam Michelsen, som bestemte ham ... Jo, — — han havde altid husket det saa —. Ikke til at tvile paa det —

— — . Han havde da ikke rent ud,viget Hesten og kjørt fra den Tanke, at der kunde ligge noget Ulykkestelegram hjemme? — det maatte han da ialfald gaa ud fra ... Naa i Guds Navn, greit var da greit —.

Men det var, som Tanken alligevel ikke vilde lægge sig i Ballance ...

Det var med det samme Bratt nævnte, at han vilde ha kjørt hjemom først, — at der ligesom havde lyst op i noget, som havde faret ham gjennem Hodet dengang. —

Det brød saa uforvarende ind paa ham som en Dommedag, — saa han med Angst maatte eftertænke rundt om ...

Aa, Sludder, dette er Maven, — gad vide, hvad jeg har spist, — glemte at gaa med Galoscher idag—.

Pokkers Abraham! ... siger, han ikke vil komme hjem til Sommeren, med mindre han opnaar en eller anden Mention paa Salonen — gaar til Spanien, Italien —

Han maa forresten ha Ret i det, at den store Kunst ser man først hos Mestrene der —

— Nei her blir ikke Fred, før jeg faar tænkt dette ordentlig igjennem ...

Om jeg nu havde kjørt lige hjem? — Lad mig sætte det paa Spidsen, — den Svingen havde gjort alt paa det klare, — — havde jeg saa virkelig fundet noget Telegram? ...

Kvitteringen for Modtagelsen laa mellem Retsdokumenterne den ... og der var noteret, at Telegrammet var modtaget hjemme hos mig Klokken — Klokken — gad vide, gad vide, om det ikke var ti eller femten Minuter før elleve ... Og Assurancen oppe i Klubben noteret, det husker jeg nok, Klokken tyve Minuter over. —

Jeg maa faa undersøgt det!

Hm, — ikke Anelse i Bratts Liv om, at Menneskene kan ha Nerver ...

Han tog taus Lyset i Gangen og gik ind i sit Soveværelse.

XII.

Det vakte ikke liden Spænding, da det forlød, at Jernbanechefen og nogle Ingeniører var paa Reise i Distriktet for at befare de projekterede Linier nedover til Stedet. Byens Formandskab, Storthingsmand og enkelte interesserede mødte op ved Brenna Sundsted og Skydsstation, hvor der idag indtoges Frokost.

Johnston var der alt; han skulde endnu idag fortsætte Turen opover til sine Skogeiendomme. — Og nu rullede Direktør Bratts Vogn med to Heste for ind paa Skydsstationen ...

„Maa jeg forestille Byens og Distriktets Magthaver, Direktør Anders Bratt!" — præsenterede Johnston ham for Jernbanechefen. „Navnet kjender De nok; — og her ser De nu Manden, den egentlige Motor for hele Jernbaneforslaget, som De véd ... Vil De vide grei og erfaren Besked, saa er det han; — og vil De ha Raad, som der ikke er Smaapirkeri eller Nebeninteresser i, saa er det han; — og vil De finde paa at la være at følge det, saa kommer De kanske ogsaa til at mærke, at det er han!"

Direktøren smilte og saa herremæssig om sig:

„Jeg er ialfald Direktør Anders Bratt, og det skal være mig en Glæde, om jeg kan være til nogen Tjeneste."

„Behøver ikke at sige Dem, at jeg sætter største Pris paa at ha Anledning til at støtte mig til Deres Kyndighed, Hr. Direktør ..."

„— Forsikkrer Dem," — forlød det fra Jernbanechefen under den livlige Frokost, — „vi er aldeles be-

leirede af alskens Forslag til Stationer og Afstikkere fra den lige Linie; — knap en Sidesprække i Dalen, uden der myldrer med Krav og Ønsker og Beregninger af alle mulige tænkelige Fremtidstransporter i det blaa — fra Trævirke til Slagt og Smørspand" ...

„Vidste nok, De vilde faa en Sæk fuld af den Sort over Dem" lo Anders Bratt; — „hver Bonde vil ha Jernbane for sin Dør. Men det er bare at feie af med Soplimen det, — lægge Linialen fra Sundet her og ned til Byen langs Elven ... Ovenfor maa man saa vælge enten eller mellem Linierne..."

Han sad mandig og tryg med det kloge, snare Blik alt dybt inde i Sagens forskjellige Afgjørelser og den tilfredse, sikkre Følelse af, at nu var det igrunden ham, som tog Roret og ledede. Han var her den opsatte ved Siden af Jernbanechefen, der tog Raad, udbad sig hans Beregninger og Overslag og sikkrede sig hans Assistance og Indflydelse paa al Vis ... Det var en ualmindelig forstandig Mand ... akkurat ikke en af disse Smaatrippere, som mistede sig paa alskens Sidespor; Anders Bratt havde været ræd for det, — nei, ordentlig Tag i ham! Skridtet bestandig fuldt ud som en Kar, om der saa laa en hel Høstak fuld af Petitioner og Smaahensyn —.

Direktøren havde en opstemt Følelse af at være paa sin Plads, kjendte sig som Villien og Kraften, der blev tat Hensyn til; — Jernbanen her i Distriktet, den var og blev Anders Bratt Far for!

Den lille tarvelige Frokost paa Reiseniste og hvad Skydsskiftet formaaede, og hvor en Krak maatte supplere de manglende Stole, var et stolt Festmaaltid i hans Liv. Det var Jernbanechefen og han, — eller egentlig han ...

„De kan forstaa, Hr. Bratt, hvor jeg har været heldig," yttrede Jernbanechefen; han skjænkede i for ham et Glas ekstra dry Madera af sin Reiseflaske. — „Jeg har straks fra Begyndelsen af havt den Lykke at faa Hr. Johnston til at udpege mig de

Mænd, jeg havde at vende mig til her i Distriktet ... en fin Forstand — og Gentleman De, fri for alle personlige Hensyn og sikker som Guld," nikkede han sagte fortrolig. — „Og vel kjendt, maa De tro, fra gammel Tid inde i vore Kredse ... Det er denne urokkelig humane, upersonlige Tænkemaade, som gir Glansen til hele den Familie! — Tilliden De, Tilliden ... Og De, Hr. Direktør, nyder saa fuldt og bestemt hans, — lad mig komplimentere Dem."

Direktøren førte Glasset til Munden et Par Gange, som der gik en Studsen i ham, eller han betænkte sig; — og drak saa langsomt. „Jeg takker for Æren," kom det meget formelt, medens det uvilkaarlig skalv ved Mundvigerne.

„Ikke god?"

„Nei. — — Det vil sige, jeg drikker ikke Vin om Formiddagen." ...

Anders Bratt stod lidt efter med sammenkneben Mund ved det lille Vindu i Stuen og saa paa, hvorledes Jernbanechefen blev staaende derude paa Gaardspladsen med Foden op i Stigjernet og snakke med Johnston, som sad i Karjolen med Tømmen i Haanden færdig til at kjøre.

...Det syntes at blive en hel intim Prat dette! — Jernbanechefen forhørte sig kanske bare for Eksempel lidt videre om, hvem han kunde tro eller ikke tro her i Distriktet? ... Og Johnston sad der i Taagen sin og gjorde ingenting, — som vanlig, — indsatte bare en hel usynlig Jernbanekommission ... Og han selv, Anders Bratt, — gik det indædt med sviende Haan i ham, — var jo blet ansat af ham som første Mand i den. — Han maatte bide i den Ære! ... Hans lange leddede Krop slog som en Kryl over Skulderen af Modvillie.

Han, han i Karjolen der ... sad og raadde ... kjørte Tømmerne for det hele ...

Denne gamle fallite Glansen fra Værket! ... brød det op som en Brand i ham ...

„Forunderlig glemsom og distræt, Deres Ven Johnston," — kom Jernbanechefen, „reiser uden at huske paa at ta Regnkappe med sig. Jeg maatte saamæn ind og finde min til ham; — han skal jo langt opover."

„Det er altid i Distraktion, den Mand fanger Lykken, maa De vide," smilte Direktøren med et Kraftansigt af Velvillie, medens Øinene lyste eget. — „Han kan saamæn takke den Egenskab for hele sin Formue! Glemte han ikke akkurat at reise hjemom og se efter Telegrammerne sine — og fik saa Fartøiet sit assureret oppe i Klubben, før han kom hjem og læste sig til, at det alt var gaat tilbunds. — Og at han var i god Tro, det kunde han bagefter aflægge sin Saligheds Ed paa — — — Han sidder i et mærkeligt Held, den Karen," lo han indmarj.

Jerbanechefen saa pludselig forbauset paa Bratt, og, da han intet videre læste sig til i hans Ansigt, ledte Blikket omkring paa de tilstedeværende som for at komme efter, om der kunde ligge nogen dybere Mening under. Han dreiede sig med ét rundt fra ham.

„Han er ialfald ubetinget en Hædersmand," sa han kort.

„Ubetinget, ubetinget!" — stadfæstede Gaarder med hed Overbevisning. Det gav under hans Opstemthed efter Frokosten Luft for adskillig Murren og Indignation i Anledning af Direktørens uvorne Udladelser i Klubben hos Enoksen ...

„Man maa være vant til Direktør Bratts Spas," lo han noget skarpt.

„Det staar Dem s'gu frit for at le saameget, De vil," sa Direktøren paa en Manér, der skulde være morsom, — „Faktum benægter De alligevel ikke!"

XIII.

Klaus havde badet sig alt to Gange idag baade nede i Byen i Sjøen og under Styrten ved Sagbruget. Det var en Varme, saa én kunde ha Lyst til at klæ' sig som Indianer om Dagene —, og tørst, — den, som bare gad reise sig og gaa saa langt ...

Nu laa han baglæns med Hueskyggen over Øinene og kalkulerede om Plankerne.

... Og saa denne Røglugten! ... Hededisen la sig stille langt udover som et Slør, saa én næsten ikke skjelnede derover i Aasen. — Der gik Rygter i Byen om Skogbrande nogetsteds øverst i Distriktet ... Han laa og snuste ...

„Det er saamæn ordentlig Røg, Mor!" raabte han ind af Vinduet, — „borte i Aasen spinder det sig som fine Uldtotter."

„Det er saadan en uhyggelig trykkende Stilhed, synes jeg." Hun kom ud paa Trappen og saa sig om, — „noget ængsteligt over det hele ... Alle disse Skogbrande om Sommeren, naar Heden kommer, og alt er saa tørt, saa tørt" ...

Men, var det ikke ... jo vist var det Johnston, som stod dernede i Alléen ...

Han stansede træt og tørrede sig med Tørklædet, han holdt i Haanden.

„Gaa ind til Jomfruen, Du Klaus, og faa noget kjølende at drikke ind i Havestuen, — noget Saft og Isvand — kanske Selters, Du? — jeg tror ikke, han bryr sig om noget stærkt." —

Han ser rigtig ud, som han gaar der ene og forladt uden sin Abraham! — gjorde hun sig op, mens hun stod og saa ham komme opover.

„Ja det er hedt idag," udbrast Johnston, — „lummert, — Verden har faat noget tungt Bly i sig ...

Saa Bratt er nede paa Sagbruget? — Jeg vilde bedt ham passe paa mine Udbetalinger i næste Uge,

naar jeg tar mig en Tur opover til mine Skoge. Man maa jo passe paa sin Eiendom, heder det."

„Assure—re, Hr. Johnston! Det gaar jo an at assurere Skog. Saa sidder man sikker," ivrede Klaus. — „Lad det være dyrt" ...

Johnston vak til, som han skulde være stukket af en Orm.

„Forresten er det jo bare høit oppe i Dalen, det brænder," skyndte Klaus sig at trøste, slaat af Johnstons opjagede, pinte Udtryk og Blik.

„Aa, jeg havde nær sagt, — gid det brændte altsammen!" — kom det sygeligt; der laa noget saa ømfindtlig tanketræt over Øienlaagene.

Han havde simpelthen været uheldig ... sat Johnston i daarligt Humør! tænkte Klaus. Han fik gaa ned paa Sagbruget og hente Faderen.

Johnston sad en Stund og saa hen for sig uden at ta til Saftglasset.

„En underlig Verden, vi lever i her under Maanen, Frue," — undslap det ham; der stod saadan tung Misstemning ud af det.

„Kjære Johnston, har De ikke gaat noget langt og hastig i Heden. De skulde være forsigtigere med Deres Helbred."

„Nei, bryd Dem nu ikke, Frue, med det Vinduet" ...

„Saa kan jeg ialfald faa Lov til at hente Dem en Cigar da, — den vilde vist smage nu."

„Nei, nei, — mange Tak ...

Jeg tænker paa Kvækerne," kom det i en let Tone, — „som nægter at gjøre Ed ... Det er ikke dumt af Kvækerne" ...

„Det har jeg ofte tænkt paa," medgav Fruen, — „rigtig undret mig over. Bare at sætte et Menneske i en saadan Fristelse! ... Og saa gruelig raat, — at ville forpligte og holde det fast efter Sjælen ... Det er fra de barbariske Tider."

„Men," — han nølede, som han havde lidt ondt

for at rykke frem med det, — — „naar vi endelig skal ind i det, — saa — maa jeg sige, at — i Tilfælde, man virkelig kunde tro, at en saadan Ed bandt for Evigheden, — kan jeg ikke tænke mig et værre Sjælens Marterkammer, — ikke et forfærdeligere Helvede!"

Han drak og skjænkede i Saftglasset i stærk Bevægelse:

...„Man maatte kunne se helt klart tilbunds ned i sit eget selv, — lige til den inderste, sidste Kime af en Tanke, — for at være istand til at vælge og ta et sligt Ansvar paa sig for hele Evigheden! — Man har den store, truende ubekjendte Uendelighed som et forfærdelig Skrækkens Aasyn for sig: — — Er Du sikker? — helt sikker? ... Og der vil boble op Tvil og Skrupler om Motiver og Tanker fra alt éns dunkle, ubevidste Liv. Hvem véd vel, hvad der kan krybe paa Bunden af Havet, Frue ... Jo længere og finere og samvittighedsfuldere man stirrer ind i sig selv, desmere Angst og Tvil vil der komme op ... Intet, intet Menneske med de svage morskne Ben i sig bærer det i Længden. Det knuger, knuger ..."

„Kjære Johnston," — talte Fruen til ham, „De har vist Ret, — jeg synes, De maa ha Ret; — men —"

„Jeg er vis paa," forsikkrede han afledende, — „at mange, mange ulykkelige, — mange flere, end man tænker! — er gaat tilgrunde paa de Skrupler"...

„Skulde ikke den sunde Forstand snart sige Menneskene, at et endeligt Væsen ikke kan handle med uendelige Værdier?" grublede Fruen.

„Uendelige Værdier" ... Johnston stirrede ud for sig og rystede paa Hovedet, — „hvad véd vi? ... Her gaar jeg, og ethvert af mine Skridt, — alt, hvad jeg gjør, den ringeste Bevægelse, alt, — bare en halvklar Tanke, — drager evige Følgerækker efter sig, — Aarsag og Virkning i en Kjæde ud i det uendelige ... Jeg kan ikke skjære mig en Spaserstok, uden at

kanske et Træ fældes, som kunde blevet Bjelken i et Tempel" ...

„Og" — mente Fruen — „store Dynastier og Riger, som har hævet Menneskeslægten baade i Moral og Kultur, er sandelig mangen Gang reist ved Mord og Blodsudgydelse."

„Ja, hvad véd vi," — han talte som i Feber, — „om de Love, som lever ude i den store Tilværelses Naturorden? — Og saa skal det altsammen alligevel væltes, styrtes som en Afgrund af sort Ansvar over et enkelt indskrænket, blindt, i Forhold til det totalt idiotisk Menneske ... I al Evighed skal Du bære Følgerne" —

Han drak rystende.

... „Man er saa human, at man har frigjort sig for Fanden med Gaffelen —. Men, entên én blir evig kogt i en Gryde eller evig stegt i Konsekvenserne af sine Handlinger, — jeg er ikke Mand for at øine den humane Forskjel!"

„De taler saa krast, Johnston! — Tilstaa, De er i lidt daarlig Stemning idag."

„Jeg har saa faa at tale ud med; — man gaar og lar saa meget gjære i sig ... Jeg forsikkrer Dem, det er som lettende frisk Luft nu at sidde her, — De har Deres egen underlige Vis, De Frue" ...

„Tror De ikke, det vilde gjøre Dem godt, Johnston, om De fik Abraham hjem — til at uro Dem og fylde Huset med alle sine Interesser. Han gav Dem ikke Tid til at gruble og sørge over Verdens Ophav og —"

„Abraham hjem, — til mig nu?" — Der gik en smertelig Dragning mellem Øienbrynene som ved en pludselig Følelse af Ubehag. — „Nei, nei, — han skal da faa leve sit sorgløse Liv uden at komme ind i Skyggen af mit" ...

Han sad lidt, og det var, som Tanken satte ham mere og mere i Misstemning. —

„Ja undskyld!" sa han, — og tog med ét Farvel — „De ser nu, Frue, hvordan jeg har plaget Dem med mit Humør idag."

Anders Bratt gik og bed af Switzere og spyttede dernede paa Sagbruget.

„Saa Johnston er deroppe?" svarede han Klaus. — „Sig, at det skal bli ekspederet for alt; men at jeg har det for travlt til at komme op, — jeg skal skibe afsted en Ladning Planker."

Klaus's Øine vimlede noget i Hodet efter den Plankeladningen.

„Bare sig det!" skydsede han ham utaalmodig afsted.

„Saa gaar han vel sin Vei engang," mumlede Direktøren; han var saamæn ikke i Humør til at se Johnston ...

Jaha, — jaha; — han spankulerede hastig frem og tilbage langs Sagstokken, som gik for Kehradkjettingen durende ind i den firdobbelte Cirkelsag, — Strømmens Brug kan igjen komme til at faa den Ære at skjære Tømmer for Værkskogene, naar Johnston fylder Elven med Stokker, — og Jernbanen ved sin gode Tjeneste blir Faktum ...

Elven var lav og gik søvnig om Dagene; der stod knap et kjøligt Træk op igjennem Gulvaabningen fra Drivhjulet, og af og til kom der et sortkullet Træstykke eller en svid Bargren frem i Faldet dernede. Det bar Bud derovenifra, hvor det brændte om Skogene nu i Heden, — kanske ikke bare oppe ved Bielvene ...

De Kulbeterne satte ham hver Gang i stirrende Tanker.

Oppe i Landeveien kom der en Karjol rullende. Støvdampen gjorde, at han havde ondt for at skjelne.

Veiinspektøren? — i slig Fart?

Det var, som det faldt ind just med de Tanker, han havde gaat med. Der var noget paafærde.

Ganske rigtig, Veiinspektøren stansede ved Porten, som førte op til ham.

Direktøren vinkede og var der i et Nu.

„Naa, Finkenhagen, brænder det?"

Den Sortebrune stod pustende og lidende med udsprikede Ben og noget seigt Skum hængende ned fra Mundvigerne.

„Ja ordentlig ogsaa, Hr. Direktør, rundt Tørrisvandet. Hr. Direktøren undskylder, at jeg —"

„Aa Fanden, er her Tid til at undskylde nu!"

— „at jeg ikke kjører op, men i Korthed tillader mig at aflægge min Beretning her ... og faar Deres ærede Mening og Anvisning med mig ind til Byen om, hvorhen man skal sende Mandskaber. Der er gaat Bud til Lensmanden om at skaffe Folkehjælp, og der maa vel telegraferes efter Militær. — Eller hvad mener Hr. Direktøren? ... Jeg tør i Hasten udbede mig" ... Veiinspektøren drev paa at tørre sig i Ansigtet.

„Om Tørrisvandet? paa begge Sider?" — undersøgte Direktøren ivrig, — „og saa indover Liadalen, — i de tørre Myrerne der? ..."

„Ja og oppe i Aasen. De véd, vi har Johnstons Skove lige over paa den anden Side."

„Saa? helt — langt oppe i Aasen, De?" forhørte han ophidset spændt; der gik som et Lysglimt over Ansigtet.

„Og — tørt som Knøsk," — sa han langsomt ...

Han stod betænkt og grov med Stokken; — men tog sig pludselig heftig sammen: — „Naa, det er ikke værd at la sig forbløffe heller; — der skal, — meget, — saare meget, — til, før Ilden springer over Aashøiden, og tar fat paa Johnstonsiden — — temmelig urimeligt ..." Der skjød et hastigt forskende Blik op paa Veiinspektøren —:

„Det gjælder naturligvis først og fremst at sikkre

de store Elvebergsskogene bag Liadalen; der maa gjøres Mandgard og hugges bred fri Aabning, ellers har de den tætte Løv- og Vidieskogen som tørt Knas og Bro for Ilden ... Didhen! — med alt, hvad der kan drives op af Folkemagt!"

„Men Johnstons Skoge lige paa den anden Side af Liadalsaasen, — man mente, der kunde være —"

„Dem faar s'gu Aasen berge; — — Sten brænder ikke."

„Man mente virkelig, der kunde være Fare for at —"

„Det er mit Raad!" — kom det kort barsk. — „Gjør med det, hvad De vil ... Jeg har været med min Far og modtaget Tømmer deroppe i min Ungdom i flere Aar, véd De, — og tør tiltro mig Kjendskab til Lokaliteterne."

„Hvem tviler, Hr. Direktør; — det var netop for at ha Deres saa lokalkyndige Anvisning med mig indover til Magistraten og —"

„Elvebergsskogene, siger jeg, — der er Faren! — og skynd Dem saa og smør paa Hesten." —

Han skreg det hyttende til ham med et saa stygt ophidset Ansigt, at Veiinspektøren i uvilkaarlig Panik lod Svøben falde paa Sortebrunen Gang paa Gang og jog nedover.

Direktøren stod en Stund og saa efter ham med en ubeskrivelig haanlig skadefro Fortrækning ... Hø hø, — man skulde naturligvis høfligst og venskabeligst raadet den anden Vei, — det var vist ventet! — — og ladet hele Mandgarden bare holde Vagt langs Aasen for „vor Johnston!" — hans Interesse! — Jo, Meningen var, at jeg skulde raadet behageligt nu for Ve—nnen! ... Og med det i Lommen skulde der telegraferes til Amtet og Militær og Lensmænd.

Direktøren tog Veien opover i hastig lidenskabelig Fart.

„Skogbrand, Jette!" ropte han — „det er de store Elvedalsstrækningerne, som er truet, — — Johnston

er som sædvanlig heldig. Mens det brænder og steger som i en Gryde paa den anden Side af Aasen, og Bækkene koger, har han sin Skog saa fredelig, saa Fuglene synger" ... yttrede han med et uhyggeligt Humor.

„Jeg er bekymret for de Elvedalsskogene, — — uhyre Værdier" ... kom han atter og atter urolig ind i Stuen om Eftermiddagen, før han kjørte til Banken ...

Dernede i Byen, hvor Snakket om Branden surrede, svarte han saagodtsom bare afbrydende, — „Elvedalsskogene! — Elvedalsskogene! — umaadelige Værdier, — hundrede tusinder, som staar paa Spil!"

Al denne Løben og Renden som halvsvimle Hønsehoder og denne nysgjerrige Snakken hen i Unytte ... bare ligge iveien og spilde Tiden for vedkommende! Direktøren glode og gren og bed Folk fra sig ... Det var Forretningstid endnu. Kassereren fik ha den Godhed at bli siddende ved Skranken og ikke gjøre Helligdag af Anledningen. Her var saamæn slet ingen Grund til Fest for alvorlige Folk — Ruin og Elendighed! — De var s'gu som Fruentimmer ...

„Det kan vel være paatide, vi faar efterset og ryddet op i disse flokede Dokumentaffærerne, Sparebanken hægter i med Bergsunds Bo, — de dra'r ud og dra'r ud, — over to Aar gamle nu" — — —

Der blev en ordentlig Gjennemgaaen og Oprydning af Papirer den hede Sommereftermiddag ...

— Direktøren sad endnu udover den lyse Aften dybt nede i Arbeidet i Sparebankens Direktionsværelse, af og til afbrudt af en Besked om Forføininger, der var truffet i Anledning af Skogbranden. Klaus havde faat Ordre til først at hente ham hjem med Hesten Klokken ti.

Endelig begyndte det da at stille sig nogenlunde greit for ham, hvad Sparebanken overhovedet kunde vente at faa Dækning for, og hvad der ialfald fik bli tvilsom Sagførerføde — —

„Kaptein Helgesen kommer med Dampskibet iaften og reiser straks opover for at ta Ledelsen over Mandskaberne deroppe," lød det ind.

„Saa!"

Direktøren drev paa at rubricere og regne for at bli færdig; men greb sig i at være falden i Tanker.

Han reiste sig utaalmodig og flyttede paa Jalousien for at se bedre.

Naa naa, det var her, jeg var; — han saa op efter en Arkside, tog og dyppede i Blækhuset for igjen at notere og blev siddende fordybet samme Sted paa Papiret ...

Saalænge regner én, til én blir gal! Jeg faar gjøre mig færdig.

Han tog ivrig fat.

Dette Skaret i Aasen ... mumlede han, da han en Stund efter fandt sig siddende i Tanker og iltert igjen begyndte at ta op Gjennemgaaelsen.

Han havde Haanden med Pennen oppe i Haaret og sad hvilende paa Albuen uopmærksom og død for Papirerne foran ham ...

Dette Bækkeskaret der i Aasen, som gik fuldt af Smaakrat med høi Gran imellem nedover til Johnstonsiden ...

Det havde staat for ham straks idag, da han talte med Veiinspektøren ...

Det Skaret ...

Han havde tat imod Tømmer for sin Far mange Gange deroppe om Vaarene i sin Ungdom, — det var altid femten, seksten Tylfter; — og saa havde man hvilt paa Stokken og tat frem en Dram og Spekebogen af Nisten, — der blev gjerne saadan et lidet Kalas der i Stenuren ved Skjellet mellem Elvedalsskogen og Værkseiendommene.

Det solstegende Skaret ...

Han sad og saa det for sig ligetil Blaabæren og Tyttebærlyngen — — og syntes, det praslede under den af, at der var Ild ... Saadan stille næsten røgfrit

sviende sig frem i Mosen og den knastørre Grund, saa det blev som en usynlig Kulmile under ...

Ingen skjønte det! — Hele Folkehjælpen stod bare dernede og holdt Vagt for Aasen, hvor Skogen laa i Røg ... Saa skjød Jordgløden op igjennem Skaret, — maatte den skyde op i den Forpost af Graner, som i tynd Række, flekkevis to og tre og fire og siden fler og fler, ledede ind til det Skogsnar, som paa den anden Side af Skaret, Gran i Gran, rette som Lys der i Fjeldsiden, bare tættere fortsatte sig nedover og blev til store Værksskogen ved Bjørnelierne og Jonsvandet ... hele Johnstons Eiendom —

Der vilde ikke en Sjæl mærke det ... De første Granerne vilde bare stille forkulles de, og nogetslags Flammer og Røg først skille sig ud, naar det brød løs for Alvor paa den anden Side. Den ene Røgen vilde dække den anden ...

Og saa kunde de komme — og slukke!

Han saa udover hele vide Skogtaget, — hvorledes Ilden tog Magt, og Røgen mere og mere begyndte at vælte sig med rødt Skjær indeni nedover Værkslierne ... og ta — og ta ordentlig fat! — i sjelve tykke, tætte Tømmerskogen ... Det bragede og sprakede graasvart med Gnister i der, hvor Furuen stod og bare ventede paa at faa nogle faa Aars Vækst til paa sig for igjen at være tolv Alen ottetom, — vokse sig stille op — som det var Johnston selv, — til det staar der med hele Magten ... blir Stamfar Abraham igjen ... med den høinobla Dannelsen ...

Men jagu blir de stegt Harerne, og faar Ræven Pelsen svid nu og Ørreten kogt i Bækken!

Flammehavet rodede vildt og væltede lige ind i Kjernen af Skogsværdien, — ødelagde Fjerdinger bortover ... Umuligt at stoppe nu ... Han sad med aaben Mund og et afglemt Smil og fulgte Ildens Vei —.

Udtrykket afslappedes med ét hen i dyb Skuf-

felse: — Saa rent dødstille i Luften; havde det bare blaast!

Han fik noget i Øinene af et Rovdyrs, som gaar Glip af sit Bytte, og stirrede tomt forlegen ...

U—mmm, — er det først tændt ordentlig op, gjør nok Vinden sig af sig selv, — det blaaser altid om et Brandsted ... Det vil bli Veirdrag nok, — tilstrækkelig — fuldkommen! — trække op et Vindsus nedover fra hele Dalen ...

— Jovist tør det være Varme løs i lidt mere end Skorstenspiben nu paa denne gjenfødte Glansen fra Værket! ... Jeg tænker, det kan ligne noget som Ruin igjen, jeg, — og Johnston kanske komme nok engang og maatte be pent om en Haandsrækning. — Det er hans hele Kapital det ... Hø, hø, hø, lo han fælt, saa han selv blev ræd og saa sig om; han var drivende sved — —

Kaptein Helgesen reiser didop inat — med den indsigtsfulde Ledelse, han, — fulgte det stikkende haanlig. — Han vil nok begribe noget forsent imorgen, at han ikke er der, hvor det brænder just, — hø hø, — — nei, — og faa ta Ansvaret for Kyndigheden sin ...

Han strakte pludselig den senefulde Arm udover Bordet med Næven knyttet og dreiede Ryggen, saa Ansigtet halvt saa op i Taget.

Ansvaret ja! ...

Han lod Haanden falde næsten som et Slag i Bordet og føg op.

Jeg mener, jeg er gal jeg, — aldeles vanvittig! Det er jo mig, som har raadet, ja kommanderet.

Det blev mig det, som havde brændt Skogene for Johnston — —. Lige ind i lede Forbrydelsen ...

Gad vide, hvor langt det vilde være kommet op i Skaret til imorgen tidlig jeg? ... begyndte han at gruble. Ansigtet fik et eget hensunket Dobbeltudtryk, det ene Øie glode ligesom stivt ind i noget.

Pludselig rev han Hatten fra Bordet og fo'r ud af Døren.

„Er Dampskibet kommet? — Kaptein Helgesen reist?" skreg han. „Kjør hen til Gaarder, Klaus, straks og hent ham hid ...

Er Bankbudet der?" raabte han ind i Bagbygningen, — „faa fat i Veiinspektøren — — øieblikkelig —"

„Jeg har grundet over Sagen og overveiet," udbrød han imod Gaarder, som kom hæseblæsende. „Det maa snues om det hele! ... Det er Skaret over til Johnston, som det gjælder om at faa hugget frit — saa fort, som man bare aarker at naa didop! Der maa sendes Ekspresser forat stoppe dem paa Veien, og Finkenhagen faar op til Magistraten. Jeg reiser selv opover inat, saa Kaptein Helgesen kan træffe mig, og jeg lar gaa Bud paa alle Kanter ... Det gjælder om, at det ikke er kommet for langt alt.

Rend ind til Johnston, Klaus, — saa tar jeg Dig op i Karjolen underveis, — forskræk ham ikke — sig, at alt, hvad der staar i menneskelig Magt, skal bli gjort."

„Jeg siger uden videre, han kan være tryg, naar Far" — fo'r Klaus afsted.

XIV.

Den ny Byfoged og Politimester paa Stedet havde gjort grand Visit ude hos Direktør Bratt paa Strømmens Brug; og prompte den anden Dags Formiddag trak Direktøren i Ringeapparatet til Byfogdens Entré.

„Haaber, De undskylder, Hr. Direktør, at jeg maa modta' Dem paa Kontoret, — her er bare tomme

Værelser med opstablet Flyttegods i, til jeg om et Par Dage faar min Familie efter ... Det har været drevet med saadan Pres af min Formand, at jeg skulde overta Embedet — —. Vær saa artig, — her er en bra Skindstol! — og jeg raar ogsaa for en virkelig god Cigar. Maa jeg by" —

„Takker. — Naa ja, at Deres Hr. Forgjænger havde Hast med at tørre Støvet af sine Fødder og forlade denne slemme By, kan jo ikke undre: Han skabte sig det selv slig, at her umulig kunde bli behagelig, — en smaafærdig juridisk Stivstikker De, — midt op i et uroligt Sjømands- og Havneliv som her! Han kom altid i Bêt."

„En retskaffen Mand og et godt Hode," — nikkede Byfogden noget upaavirkelig.

„Aa ja, — en, som altid kom under Hjulene paa den Vogn, han skulde styre ... Han laa saamæn grundig overkjørt tilslut, — blev ikke meget spurgt just" — —

„Ikke netop noget opbyggeligt Thema for mig, som Eftermand," smilte Byfogden. „Jeg har forresten den Mening, at, om man havde forstaat at bruge den Mand rigtig, vilde han ha været en nyttig Kraft for Byen."

„Hm, — sygelig egensindig! — Han ruinerede sig egentlig fra først af paa et ganske lidet Skjær. — De har vel alt lagt Mærke til vor Byes gode velordnede Belysning? — — Jo, han begyndte med at sætte sin hele Byfoged- og Politimester-Autoritet ind paa, at vi skulde faa to — siger og skriver to, De, — Lygter oppe i en Baggade! — Han satte hele Byen paa Ende for det, han, — og blev saa at sige selv hængt paa de to Stolperne — —. Vi har saamæn maattet være Politimestre selv lidt hver i disse Aar."

„Ja, det Ansvar haaber jeg da at skulle befri Dem for," mente Byfogden, han trak Læben noget myndig op under Næsen.

Pokkers embedsmæssig Mine, fandt Direktøren.

„Haaber Hr. Direktøren og andre indflydelsesrige Mænd vil yde mig deres gode Støtte og Assistance!"

„Paa mig kan De stole, Hr. Byfoged, — og saa skal De nok se, der med det samme hænger adskillige andre Kræfter med."

„Kan ikke noksom skatte Deres Forekommenhed," takkede Byfogden lidt formellere egentlig, end Bratt syntes, der behøvedes. —

— En overmaade udenpaastatelig Fyr, gik det i Direktøren; han maalte ham med et og andet Øiekast, — mindst af samme Høide som han selv, — af disse røsselige, storbyggede Anseeligheder, som det ropte afveien for langt henne i Gaden og stod hel Vigtighed af ...

„Det er en vis Tilfredsstillelse, vil De nok forstaa," — mente Byfogden, — „at komme til at virke i en af de Byer, som i de sidste Aar forholdsvis har udviklet sig raskest ... Den store stigende Trafik af reisende ... bare et Hotel som Madam Michelsens gi'r én straks Indtrykket — en gammel Herskabsbygning med aldeles moderniseret Indretning, Diligence for Indkjørselen, — høie prægtige Værelser med Udsigt over Havnen ... Og slige Lokaler til offentlige Møder og Koncerter!"

„Hm — ja, vi har endogsaa to store Hoteller. Enoksens rivaliserer saamæn tappert og foretrækkes ubetinget af Byens Folk."

„Blot det herskabelige Udseende skulde for mit flygtige Syn —. Men, hm," — han trak igjen Overlæben op under Næsen, — „saadant kan jeg naturligvis ikke endnu udtale mig om — Saa ganske ny Forhold kræver jo sin Tid, før man tør vente at kunne mestre dem."

Mestre ... Mestre ... Det besynderlige Udtryk gik i Direktøren ... noget uafhængighedssyg, synes det.

„Og saa skal her jo være sjelden hyggelige selskabelige Forhold paa Stedet," vendte Byfogden Pas-

siaren. — „Mennesker, som jeg og min Familie antagelig kan knytte os til ... De har ogsaa denne fine hyggelige Johnston. Jeg gjorde ham min Visit igaar og blev aldeles indtat i den Mand."

„Ja han har det med straks at indta Folk," kom det hastig.

„Ja ikke sandt, saa jævn og ligetil ... ikke Spor af Arrogance; hans Hus er jo blet et Slags Udgangspunkt for hele den gamle kjendte Macolmske Slægt."

Direktøren sad lidt anstukket lummer:

„Op og ned ser De, Hr. Byfoged; — han lever da paa Konjunkturer og Risiko han ogsaa! — Jeg kan sige, jeg har berget ham baade én og to Gange," yttrede Direktøren med en Mine af beskeden Selvfølelse ... „Under alle Skogbrandene her paa disse Kanter spillede det saamæn ganske besynderlig haardt for hans Eiendomme. Det havde været hans totale Ruin, om jeg ikke tilfældigvis havde gaat hernede med mine Anelser, — jeg har gammel Kjendskab til Skogene deroppe, skal jeg sige Dem; — og det lykkedes mig virkelig at faa dirigeret Mandskabet der saavidt betids — allersidste Time, forsikkrer jeg Dem, — at Ilden endnu blev stanset! ... Det kunde i visse Maader kaldes en sand Skjæbnedag for den ganske Johnston-Macolmske Familie" ...

Byfogden bød en tændt Fyrstikke yderst venlig, medens der laa en hel Del af den anden Side af hans Funktion, — den som Politimester — i hans eftertænksomme Blik — —. „Jeg hørte da ogsaa Hr. Johnston omtale Dem med tilsvarende Varme."

Direktøren reiste sig med ét ... „Det var altsaa — foruden at gjøre Dem min Gjenvisit, — min Mening, at bede Dem disponere over mig, om jeg kan vise Dem nogen Tjeneste nu i Begyndelsen, De skal indrette Dem og sætte Hus her, — Arbeidsfolk for Eksempel — Snekkere. Jeg har Folk nok at overlade Dem fra Sagbruget."

„Overordentlig forbunden ... særdeles Tak, Hr. Direktør!"

Direktøren hastede ned ad Gaden.

Den ny Politimester syntes ogsaa at ville trone noget høit i Sadelen, — agtede kanske at gaa sine særlige høistegne Veie, — om han fik slippe til da! ... „Knytte sin Omgang" ... „Vælge sig sine Forbindelser — —"

Og straks an i Johnston! ... Han slog ud med Stokken, og der trak op en haanlig Mine som ved noget, der bed og sved ... den Henrykkelsen turde kanske ikke bekomme ham saa vel ...

Ruttede han ikke ogsaa alt med Madam Michelsen og hele Hotellet, som han kunde være en gammel Oldefar her paa Stedet. — Det kan saamæn bli ham, som tar den naadige Overbestemmelse over Lokalerne for Byen baade i Sorrig og Glæde!

Det maa, forsørge mig, sættes en Stopper for itide!

Han gik stærkt betænkt med Hagen ud ...

Det har overhodet aldrig været noget bra, dette Fiendskab med Madam Michelsen ... Blir aldrig noget rigtig præsentabelt dernede hos Enoksen, — lugter af Skydstrafiken ... noget Nummer to over det!

Han begyndte saa smaat at drive i Gaderne og skjænke Lokaliteterne om Hotellet en vis Opmærksomhed; han havde egentlig ikke været akkurat forbi Porten der nu paa et Par Aar ... Adskillig nyt, fint Udstyr og Messingstads ved Trappen og Gadedøren, — og indenfor Indkjørselsporten skimtede han i Diligencen, som stod og ventede paa sin Holdeplads; de trak netop et Par Heste hen, som skulde spændes for.

... Egentlig Synd, om Byen ikke helt og fuldt skulde repræsenteres og ha Adgang her! — — —

— Der kom et Skrækkens Bud ind i Kjøkkenet til Madam Michelsen, at selve Direktøren var inde i hendes private Stue og vilde tale med hende.

Madamen stod rød foran Stegeilden; men endnu rødere blev hun.

„Direk—tø—ren — her? — Du milde Skaber! —" Hun sænkede Sleven.

„Ja, og han vil snakke med Dig, Moster."

„Med mig? — — Hvad kan det være for Ulykke, som nu skal over os ... Jeg blir, saa jeg ryster ... Nei, ikke gaar jeg ind, — det skal ingen menneskelig Magt faa mig til! — tog han ikke Klubben fra mig — og Telegrafstationen og alle Byens Møder og Baller ... Har han ikke tat Byens Ære fra mig saa langt som det stod til ham, — og skadet mig, stakkars forsvarsløse Enke, baade i Ord og Gjerning? — Ikke gaar jeg ind til den Ondskaben, saalænge jeg aarker at staa herude idag. Sig ham det Du. — Sig ham det Du! ..."

Hendes halvvoksne Søsterdatter, som bar Budet, blev staaende raadløs forskrækket i Kjøkkendøren.

„Sig det, — sig det bare! ... Jeg skal tilslut kanske flytte ud for ham, saa han driver mig fra Hotellet?"

„Aa nei," — hun ordnede i Fortvilelse lidt paa Haaret og kastede Kjøkkenforklædet, medens Blikket igjen blev det vanlige betænkte, — „det tør der nu først staa en liden Dyst om."

Hun skred indover Gangen, væbnede sig med sin og Hotellets Værdighed, og traadte dirrende og bleg ind i sin Stue:

„Jeg erfarer, Direktøren vil tale med mig ... maa jeg faa høre, hvad for Ulykkens Budskab?" skalv Stemmen. — „Jeg maa bede Direktøren være saa artig at sidde ned."

„Nu skal De høre lidt rolig paa mig, Madam Michelsen! Vi er jo saa at sige Bysbørn og gamle kjendte."

„Ja det skal Gud vide, Hr. Direktør, at jeg og Hotellet har faat kjende Dem, — alle de vaagne Nætter, jeg har ligget og grædt —"

„Lad mig sige Dem, at De er en af de Koner, som har indgydt mig allermest Agtelse og Respekt — slig, som De styrer Deres store Affære og forstaar at arbeide den op."

„Det er jo ligesom lidt nyt af Aaret, Hr. Direktør," kom det bidende og smilende, indblank i Øinene.

Direktøren la Haanden mildt hen over hendes Haandled:

„De kan nu vel tænke Dem, at jeg aldrig har havt noget personlig imod Dem, Madam Michelsen?"

Hun studsede ... en slig Tanke syntes virkelig ogsaa at ligge fjernt.

„De har en saa sjelden god Forstand, at jeg mener at kunne tale med Dem som Mand til Mand, Madam Michelsen. De er ikke saa kveppen for et lidet Ord vel? ...

De véd, jeg har offret alt, brugt al min Kraft for den Jernbanen! Og De vil nok huske mig lidt fra gammel Tid, Madam Michelsen, jeg halverer ikke, Hensynene er ikke min Sag," — han klappede hende spøgefuldt paa Haanden. — „Den har været mit Livs Tanke, den Jernbanen, i de sidste Aar. — Og, saalænge Diligencen, som saa væsentlig hviler paa Deres Hotel, laa iveien for al rimelig Udsigt til at faa den, — maatte jeg jo være imod Dem. De kan da forstaa det. — Det var ikke rigtig, Madam Michelsen, — nei, det var ikke rigtig af Dem, at De støttede den Diligencen!"

„Jeg maa trøste mig med, at en Mand som Johnston ogsaa var for Sagen," indvendte Madamen fint.

„Johnston er, som baade De og jeg godt véd, Madam," — blinkede han, — „i Offentligheden et rent Barn uden Anelse om i hvis Hænder, han falder ... Den Diligenceindretningen har skaffet mig en alvorlig Modbør, — har det nu end tilslut lykkets mig at faa Kræfterne saavidt forenede, at Jernbanesagen er paa det tørre —.

Og dermed, — jeg er vis paa, De ser det saa godt

som jeg, — er De, Madam og Hotellet blet mig lige kjære som i de gode gamle Dage ... Jeg tror ikke, jeg tænker saa feil, naar jeg mener, De er saapas Kone, at De kan skjønne min Handlemaade; — der skulde Pokker i Deres Sted ha likt den, — jeg forlanger ikke Urimeligheder ...

De blir rig De, Madam Michelsen, stenrig, naar nu ogsaa Jernbanen kommer og gjøder Dem med reisende ... De Afdragene til Sparebanken skal det ikke ha nogen Pres med, — regn De trygt pa mig ... Og lidt efter lidt tænker jeg, vi skal være i den gamle Gjænge jeg. Vi har prøvet Enoksen — anden Rangs, ser De! ... Han faar være som en Reserve, naar man ikke kan opnaa at faa Lokaler her om Sommeren! — Min Søn Klaus klager over de akustiske Forhold i Salen der. De faar ta Dem af Sangforeningen De, Madam Michelsen; — de unge Mennesker maa ha det lidt hyggeligt, véd De."

„Ja Deres Søn har saamæn ikke været saa streng som Direktøren," spøgte hun, — „jeg har da havt Æren af hans Besøg imellem."

„Hm—mm" ... Direktøren reiste sig.

„Jeg rækker min Haand ud, Madam Michelsen!" sa han indtagende.

Madam Michelsen kjæmpede med Graaden, — det gik høit i hende. — „Direktøren har været som et strengt Veir over mig ... Havde vi ikke havt disse indholdsrige Somrene med alle de velsignede Turisterne, vilde gamle Holmsensgaarden arbeidet som i Skygge nu i to Aar ... Men saa har jo nu alt vendt sig til det bedste!"

— — „Det er ikke greit," erklærede Madam Michelsen siden, — „naar Direktøren saadan rækker Haanden ud. Var det ikke, som de to svære tunge Aarene smeltede og blev til ingenting, — om én ikke kjendte Svien endda!"

XV.

Johnston blev idag igjen siddende derinde i Stuen og passiare med Fru Bratt.

Han var kommet saa aldeles træt ind; det var ordentlig som han hastede efter at naa hen til Sofaen og faa hvile ... Han havde tat sig saa urolig, ligesom ængstelig til Panden og maatte bede om et Glas koldt Vand ...

Nu var det over, havde han sagt, — og han blev, syntes Fruen, saa unaturlig overinciteret livlig, — saa hun ordentlig følte sig beklemt ved det. Det stod langt fra vel til med hans Helbred.

Han blev saa underlig springende i Passiaren, — glemte det sidste, han havde sagt ... Nu var det om Arvestykker og Antikviteter ...

„At De kan interessere Dem for saadanne gamle Sølvuhre ogsaa, Johnston!" spøgte Fruen.

„Ja, det er kanske lidt naragtigt, og — hør nu, sig ikke noget til Bratt om det!" — han saa næsten ængstelig sky op. — „De véd, han kritiserer sligt noget; — det er jo, som De siger, lidt barnagtigt ... lidt kuriøst" ... kom det halv generet —. „Men Deres Mands Uhr er virkelig ganske mærkværdigt ... Han har fortalt mig engang om det ... Hans Oldefar kjøbte det i sytten hundrede nogle og niti, tror jeg, i Kjøbenhavn, — det var et af de første Uhre, der blev arbeidet hos Urban Jürgensen, den berømte Uhrmager der, som nu har Verdensfabrik i Schweitz ... En Søn af den Jürgensen blev Konge paa Island ... Kan De ikke faa ham til at fortælle noget om det — saadan ved Leilighed, Fru Bratt?" henkastede han saa inderlig vart ... "Det var langtfra noget Kronometer længer, — Bratt maatte stadig passe og stille det" ...

Han sad og betænkte sig og svælgede ligesom nervøst i Halsen ... „Saadant et Uhr, som gaar og gaar ... og tæller og maaler Virkeligheden ... der kan være som en Dom i det ...

Det, jeg vilde ha Rede paa," — tog han sig pludselig sammen, — „foruden det andet —; men De skal ikke le af mig — — det er, om Uhret i de senere Aar, — efterat det er blevet slidt, ser De, — har gaat for hastigt eller for sagte? — Uhre, som slides, er vist tilbøielige til at haste? — — det er nok saa med alle gamle Lommeuhre, tror jeg ...

Jeg erindrer saa tydelig, han klagede over, at det gik galt dengang," — mumlede han.

„Sig mig, véd De ikke, om han bruger at stille det frem eller tilbage?" spurgte han med ét saa ivrig, at hun maatte se paa ham; han var ganske echaufferet og sved.

„Det ligger nu i en Skuffe, Johnston, — har ligget der i de sidste Aar, siden det en Dag faldt i Gulvet ... Bratt siger, han vil sende det ned til Kjøbenhavn for at faa det repareret."

„Naa — saa, — itu — i flere Aar" ... Han syntes rent skuffet og tog sig igjen til Hodet ...

„Gud véd, hvorledes vi kom til at snakke om det Uhr?" sprang han pludselig igjen fra Emnet. — „Jo jo, — det var Deres lille Guldkjæde, Frue, som jeg blev hængende i —. Jeg kan ikke tænke mig Dem uden den fine Guldlidse nedover den gulbrune Silke, — og saa den lille aldeles upassende Messingnøgle hængende i! — Saa fin og lidt — lidt glemsk, som Fruen selv er ... Aa, hvor det er lang ifra sludsket eller noget henimod det, — det er, som den Uhrnøgle med ét er ophøiet til Guldnøgle."

„De gir mig Sandheden i Sukkerpiller, Johnston", lo Fruen, — „den Skavank ved min Ordenssans har været mig en slem Anstødssten helt fra Ungdommen af."

„Hm, — jeg bekjender gjerne, at jeg blir fangen i Fruens store, brune Øine —. De er saa kloge og gode at ha paa sig ... De forstaar vist, De gjør mig godt, hvad? — Det er en Slags Tilstaaelse, jeg gaar

ikke fra det ... Jeg kan gaa hid bare for at faa dem til at hvile lidt paa mig" ...

Det kom saa trist tungsindigt.

„Jeg tænker, vi kalder det et godt Venskab, Johnston ... De har kanske lidt Tillid til mig?"

„Lidt?"

„Naa ja, saa sig meget da; — det smigrer mig, kan De forstaa. — Og nu skal jeg spionere ud om min Mands gamle Uhr for Dem? ... Hvilken Samvittighed jeg faar!" ledede hun det igjen hen i Spøg.

„Nei le ikke, le ikke, — naa ja, jeg ser det paa Dem, — saa le af Hjertens Lyst, — naar jeg er gaat."

„Hør Johnston! — havde De ikke egentlig Lyst til at ha det gamle Uhret til Foræring? ... Jeg véd slet ikke, om jeg er saa mægtig over Bratt; — det er jo et Familiestykke og —. Men, hvis det nu var Dem saa rigtig om at gjøre, og især, — især, — hvis jeg fik sige Bratt, at det er en Orm, De plages af, — at De i Stilhed gaar og misunder ham det Uhr?"

„Nei ikke for alt i Verden, Frue! — hører De," — fo'r han næsten forfærdet op. „Det vilde være mig rent uhyre imod; — ja jeg vil sige Dem, at det ordentlig vilde gaa mig nær, om De gjorde det! Der er noget i et saadant gammelt Venskab, som mit og hans, som kan ha saa saare Punkter der, hvor ingen anden kan forstaa det —."

„De siger noget, Johnston, — De siger noget" ...

„Hvad?"

„Jeg falder rigtig i Tanker ved det — nu, De siger det ... Det er saa ofte, jeg ikke begriber" — —

„Men De lover mig det, Fru Bratt, — gi' mig Deres Haand paa det, — ikke noget til ham om mine Uhrmagerpassioner, — jeg vilde genere mig. — Det er min Natur ... Den eneste i Verden, jeg synes, jeg tør betro ogsaa en Naragtighed til, det er og blir Dem, Frue! Der er noget ved Deres Ansigt, saa jeg kunde

bekjende som for Vorherre ... Jaja, jaja, — jeg udtaler mig, saa det nok er paatide, jeg kommer mig afsted, mærker jeg ..."

Han tog hastig og noget distræt Afsked og vandrede lidt foroverbøiet nedover Alléen ...

— — Var Feilen, at det gik for hurtigt? — repeterede det i ham for hundrede Gang ...

Han laa bare og tænkte paa det Uhr om Nætterne, — det blanke, fine, gammeldagse Sølvuhr ... Han saa det, — det var saa fintformet, — skabt som til at glide op og ned i Lommen akkurat, som Direktøren tog det op ved Kortbordet i Klubben, før Assurancen blev noteret efter det, — tyve Minuter over elleve ...

Havde det gaat for hurtigt, — siden det altid gik urigtigt, — og Klokkeslettet i Virkeligheden endog været mindre, end Direktørens Uhr viste, — for Eksempel bare ti eller fem Minuter over elleve? — var der ikke Spørgsmaal eller Tvil om, at Telegrammet om Forliset jo var indleveret hjemme hos ham saa nær i Tiden, før Assurancen noteredes deroppe, at han umulig vilde ha kunnet fundet det, om han ogsaa virkelig havde reist hjemom for at undersøge ... Kvitteringen for Modtagelsen viste efter Telegrafstationens Uhr ét Kvarter før elleve ... Mellem det — og tyve Minuter over elleve — —

Saa var alle disse hans mulige Tanker og Motiver, som han ikke kunde lade være at forske efter, uden Virkning, — de havde absolut ikke gjort fra eller til! ... Den Forudanelse, som han undertiden mere og mere syntes, han huskede, han havde havt, — kanske bare forvekslede med sin Frygt for Uveiret og Forlisene i Almindelighed den Aften? — vilde da været totalt uden Betydning ...

Tanken om, at et muligt forsigtigt Instinkt hos ham dog alligevel kunde ha været det, som havde ledet ham dengang til ikke at reise hjemom først, — den voksede sig i hans Indbildningskraft større og større, tungere og tungere i de lange triste Nætter,

medens han laa og klarsynt stirrede og tænkte paa Viseren i det gamle Sølvuhr ... Hans Sjæl hang tilslut ved den fine, pilformede Langviser af Guld — —

Hastede den, var han fri, — der blev som let, høit frigjort Luft om ham, som han kunde flyve.

Men saa kom der Timer, tunge lange ... da Viseren sagtnede, — da alle gamle Sølvuhre pleiede at sagtne! ... Langviseren blev som en sort Streg foran den anden lille gule; — Tiden for Assurancen blev halv tolv, ja over ... og Telegrammet om Forliset laa der hjemme ...

Guldviseren blinkede saart ind i hans Hjerne, — bankede som en Naal i en Byld ... den sagtnede — — den fortnede ...

Det var idag, han første Gang i Sjælens Angst havde vovet sig frem til at bringe det Uhr paa Bane for Fru Bratt, — saa ofte, han alt havde grublet og pønset og været fristet til at gjøre det; — men stadig veget, medens han havde det paa Læben.

Disse fortærende Tvil masede sig op igjen og op igjen, — gik som et ustanseligt Angsthjul i ham ...

XVI.

Klaus kom farende paa sin ny Velociped hjemover fra Byen, — foroverbøiet i Jockeyhue med de tætte smaa sorte Uldtotter af Knebelsbarter optrukket under Næsen, medens de stærke Lægger gik i fuldt Arbeide. Han peb og ringede, varskoede og svingede som en Vind forbi Folk og Kjøretøier i Landeveien ... Han dreiede og vendte det til den ene og til den anden Side, slog Slangebugter ... Der udfordredes ingen Kræfter, et Barn kunde lære det.

Han behøvede ikke mere end sytten Minuter for at naa ind til Kontoret i Byen — og havde tilbagelagt Veien op til Heje paa tre Timer og et Kvarter!

Han kom optat og med en vis Brask ind i Stuen, hvor de alt var ved Eftermiddagskaffeen.

„Hvor er Du blet af idag da, Klaus?" spurgte Gjertrud, — „vi er færdige med Middagen for en Time siden. — Har Du spist nogetsteds ude?"

„Aa, Gjertrud, det kommer jo ikke ōs ved," mente Direktøren liberalt, — — „har siddet med Kammerater hos Madam Michelsen vel? — han maa saamæn ha sine Veie i Fred."

„Far siger, jeg aldrig kan glemme Spisetiden. Men saa har jeg da kommet til at gjøre det idag — tilfældigvis," sa Klaus og leverede et Telegram hen til ham paa Kaffebordet. — „Naa! — tag og læs, som der staar ... Jo, Jernbanelinien er afgjort i Storthinget ... Grand Feststemning og Sammenrottelse oppe hos Madam Michelsen naturligvis ... Vi fulgte Slutningen af Debatterne pr. Telegram, og, da Stemmegivningen kom, brølte vi ni Gange Hurra."

„Det maa Du dog føle som en stor Glæde, Bratt!" udbrød Fruen. „Der har Du da udrettet noget."

„Ja, Far ja!" ...

„Jasaamæn, Du Jette," — sa Direktøren stille betaget af Efterretningen; det havde jo altid spillet endel om Udfaldet; — „lidt Fortjeneste tør jeg vel kanske tillægge mig af dette ...

Det er saa underligt Du," kom det lidt efter, som han sad og grublede, — „bare for nogle Aar siden stod det for mig, som det skulde være det stolteste Øieblik i mit Liv, om dette nogensinde kunde opnaas; og nu, vi har det — —. Det er saa mange nu, som har staat Fadder for det og ligesom tuklet og rørt ved det ... Det var mit Forslag, — og ingen anden end mig engang, som Folk rystede paa Hodet til for det; — det var saa umuligt, — saa utænkeligt. — Og saa med engang, saa blev det saa tænkeligt!" ...

„Da kan jeg nok saa smaat klunke paa til Dig, Far, — at der alt længe har været paa Tale i Byen at celebrere Dig som Ophavet — foruden til dine tre Børn, — ogsaa til den kommende Jernbane her i Distriktet ... Det var paa Tapetet oppe hos Madam Michelsen nu ogsaa; — de vil benytte den Dag, da Regjeringens Sanktion indløber hid officielt, til i Deputation fra Formandskabet og Byens forskjellige Kredse at, — aa ja, det kommer saa ud alligevel nu og, har jeg sagt A, maa jeg sige B ogsaa, — overræ—kke Faderen et Horn af Sølv med Figurer paa."

„Mig? — mig, Gutten min" ...

„Nei nei, se Faderen, Mor, han er saa min sandten for en Gangs Skyld beskeden."

„Klaus kommer sandelig ladet med Efterretninger idag, Du Jette!" lo Direktøren.

„Faderen gaar tydeligvis godtroende ud fra, at jeg har aabenbaret ham alt nu, Mor — og ikke skjult det mindste Korn. — Dette har jeg nu gaat med betydelig længe — udenvidere helt fra Februar til Mai, — uden at nogen Sjæl af Jer har mærket saa farlig paa mig, tænker jeg! — Dit skarpe Blik har naturligvis gjennemskuet mig, Gjertrud? — alligevel. — Jeg er vis paa, hun siger det bagefter, — hun simpelthen ser alting, Mor ... Men saa sidder jeg da inde med nok en Humle i Sagen; og det diskuteredes saamæn ogsaa idag, mens vi spændte os paa Telegrammerne ... Det var hverken mere eller mindre end, at Fars Portræt skulde ophænges i Sparebankens Direktionsværelse, som den, der har stiftet den."

„Hører Du, Bratt!" sa Fruen.

„Den, som bare var lidt skjøn, Du," spaste Direktøren; han vandrede op og ned af Gulvet.

„Ne—i, Faderen er ikke forfængelig, Mor, — — han vil bare saa gjerne hænge oppe i Sparebanken, som han vil leve!"

„Flab, siger jeg," — murrede Direktøren, han gik der i perlende Humør.

„Der var bare én Stemme om den Sag — eller rettere et Hyl, — da dine Meddirektører, Kæmneren og Mulwad foreslog, at de og nogle af Sparebankens Repræsentanter ogsaa skulde komme i Procession og be om din Tilladelse til at lade Abraham Johnston udføre en Kopi af sit udmærkede Portræt af Dig for at hænges op der ...

Saa nu kan I kanske skjønne, at jeg har havt noget at være borte fra Middagen for!"

„Saa, saa, — jaha, — saa det slap dog alligevel didud ... ha den Ære ... at en Søn af Hr. Johnston" ...

Direktøren blev staaende ved Vinduet og se ud.

„Var Johnston deroppe?" — vendte han sig braat til Klaus.

„Ja—a, — og vi gratulerede ham naturligvis som Potentaten, hvis Skoge nu laa ved Jernbanen."

„Det er mig det, — mig, — som har øst Guld og Magt i den Mands Lomme ..." mumlede han mørkt; det lød halvt som et tungt Suk ... „Hr. Johnstons Søn, — den unge Arvings Kunstværk, — he he, — he he, — takker for Æren! — det skal man saa komme i Deputation og by mig som en stor Æresbevisning for tyve Aars Arbeide og for, at Sparebanken nu sidder med en Formue af hundrede og femti tusind ... Aa nei" — han vendte sig til dem i voldsomt Oprør, — „jeg takker ærbødigst, — jeg skal da vide at holde Sparebankvæggen blank for det!"

Han greb Huen og skyndte sig nedover til Sagbruget.

„Her er jo som en Daarekiste!" udstødte Klaus, stirrende frugtesløst ud for sig. — „De vil løfte ham paa Guldstol, og saa spænder han bare! ... Jeg vil udsætte en Præmie for den, som begriber det — — —. Ja—a, — naar alting skal være bagvendt saa, — man faar ialfald Verdenserfaring!" — han vendte bittert sine Fjed ud mod Middagsmaden.

„Verdenserfaring, — han!" — henkastede Gjertrud efter ham.

„Stakkars Klaus, han har sandelig gode Evner, bare Verden var lidt bedre!" kom det dybt fra Fruens Hjerte. — Hun saa saa besynderlig ud, — der laa noget næsten skrækslagent i Minen ... Pludselig greb hun Datteren i Armen —

„Gjertrud, — nei, her kan komme nogen! — Gjertrud, følg med mig!" ...

Hun skyndte sig ud og nedover Haven med Datteren ængstelig efter sig, helt til det nederste Lysthus ...

„Gjertrud," — hun forvissede sig endnu som i panisk Skræk, om nogen kunde høre dem ...

„Det m a a ud, — jeg maa bare hviske det, bare hviske det ... jeg tør ikke, Gjertrud! ... Far holder paa at bli' en ganske anden Mand, jeg har set det længe, men ikke forstaat det før paa det sidste, — før nu idag! ... Vi kan ikke hjælpe ham, — kan ikke hjælpe ham ... han er, — ja, hvad skal jeg kalde det, — lad mig sige det med engang!" — udstødte hun — „et Bytte — for en daarlig, ussel Misundelse mod Johnston." ...

„Nei men Mor da!" afbrød Gjertrud, — „Du véd, Far altid har været saadan, at han ikke har taalt nogen ved Siden af sig ... Det er ikke bare Johnston det."

„Aa nei, nei, — det er, som han blir rørt af et glødende Jern, naar Johnstons Navn bare nævnes! — Det brænder og svier i ham ... Et tilfældigt lidet Ord kan bringe ham ganske ud af sig, — vokse op til de værste Krænkelser! ... Han skjuler det, — bider sig i Fingeren — har Du set det? ... Humøret er som rent forgiftet; han raar ikke med det ... Og det værste af alt! — han tvinger sin stærke, ligefremme Natur til at hykle, — lider og pines under det, saa jeg véd ikke, hvad der skulde være et Sjælehelvede, naar det ikke er dette! ...

Jeg synes undertiden, han faar ligesom et saa-

dant leit, leit Dobbeltansigt. — Aa, — det gjør mig saa ondt," vaandede Fruen sig ...

„Han baade hader og elsker Johnston ... Der er noget vanvittigt i det ... Og — det er noget," — hviskede hun mystisk, — „jeg frygter, Du, mellem ham og Johnston, — noget ubegribeligt, — som Far er Skyld i ...

Jeg føler, vi er inde i onde Ting, Gjertrud, — noget, som Verden ikke ser —. Ja Far er syg, syg, — utilregnelig Du, — besat" — hun hulkede — „af en fortærende Misundelse!" ...

Hun havde faat Hovedet ned i Datterens Fang.

„Det er jo akkurat som med mig og Abrah —" — — brast Gjertrud pludselig ud; — hun sad fortabt og stirrede med de mørke Øine ind i en hel Verden ... Hun kjendte det saa vel. Ligesom et pludseligt Greb af en Jernklo inde i Brystet, saa man med engang blev et andet Menneske, lukket, stiv — fjern ...

Hun saa som med et synsk Øie inde fra Dybet af sit over i Faderens som gjennem en Rude ... Jalousi, — Misundelse ... bare to forskjellige Stegerister, — de samme vanvittige Lidelser! ... Havde hun ikke alt dræbt sin egen Kjærlighed? skreg det inde i hende ... Hun sad og strøg Moderens Hoved, som det kunde være den lille Fugl, hun havde — —

Aa, hvor det var uhyre Synd i Far! ...

Moderen var begyndt at vandre frem og tilbage i Lysthuset.

„Jeg har tænkt paa, Gjertrud, — om der ikke burde skrives til Abraham? ... Johnston gaar der saa svag og underlig nedtrykt. — Om jeg skrev til ham ... eller" ... hun saa stille forskende paa Datteren, — „hvad tror Du, Gjertrud, — mener Du, at det gik an, at Du skrev ... Hvad, tror Du, var bedst, Du? — Han burde vist hjem ... Jeg synes rent, det blir nødvendigt at gi ham et Vink om, hvor høilig

hans Far trænger til at ha ham om sig ... Skrev Du, Gjertrud, saa —"

„Jeg, Mor? — skrive ... nu" ...

Det laa som en langt ind krympet, brusten Traad for hendes Syn ... To, tre Aar for ham i et bølgende optat Liv, fuldt af Spændinger og Ærgjerrighed mellem nu og den Dag paa Landeveien ... Hun var for ham blevet noget af det fravoksede hjemme i Smaabyen, — en tilbagelagt Idyl ...

Den vante lidenskabelige Jalousi paa hans Kunstnerliv, og hvem der kunde beskjæftige ham, skjød op igjen; — men kom med ét i et saa skjærende Lys for hende ... Var det igrunden de Modellerne, han talte saa frimodig om, hun i sit inderste Hjerte frygtede? ... Nei, det var hans hele Kunst, hans videre Omraade, hans Aand, hun vilde ha indsnevret under sit! — Og alligevel, — var det ikke hendes kjæreste Tanke, at han skulde være Kunstner? — male herligt! — han med al sin ubændige Ild, som fyldte hendes Forestilling som ingen anden? ... Hvad havde ikke denne iversyg vogtende, dræbende Lidenskab bragt hende til? ...

Som de to havde kjendt hinanden, — „vokset sig sammen", havde han sagt ... Hun havde jo lovet ham sit Venskab for Livet! Det gav hende baade Ret og Pligt nu ...

„Sa Du skrive, Mor?

Jeg vil sidde oppe iaften, saa Brevet til Abraham kan gaa med Posten imorgen tidlig."

XVII.

Abraham var kommet hjem lige fra Paris — som en Overraskelse! ...

Han længtes saamæn tilslut saa efter Far og

Tante Sophie og alting hjemme, at han havde ladet et Billede staa vaadt, halvfærdigt paa Staffeliet efter sig — — —

„Du skulde egentlig betale det, Far," — spøgte han ... „Men jeg er ikke slig Pengepuger som Du, — jeg eftergir det ... Vi er jo græsselig rige nu! — — Du ser svært bra ud, Far, — ja, jeg mener ikke saa struttende just af Sundhed; — men noget for en Maler. Du kan tænke Dig, jeg er vant til at se paa Ansigter, jeg —. Vi faar retnu ta Dig —."

„Det var saamæn en Idé Du ...

Men det var da sandelig mærkeligt. Jeg er ikke istand til at bli klog paa det endnu, — at Du kom saadan hjem, mener jeg ... Du har en Grund, Gut!"

„Men kjære, hvad for anden Grund end den, jeg siger."

„Aa Snik, Snak, — Du er ligesom saa opstemt snakkende og rar ogsaa, saa det grænser ligesom lidt til, at Du narrer mig med noget — —.

— Ja Du kan nu vel tænke, at jeg er glad, fordi Du kom! — Det er jo ikke netop saa morsomt at gaa her og traske i Forretningsmøllen ... Og, — jeg skal jo bekjende, at jeg heller ikke føler mig saa frisk i Humøret af det ... Men nu, Du blir her i hele Vinter, siger Du, — tror jeg saamæn, det skal letne ...

Hør Abraham, tror Du ikke, jeg skjønner det, — Tante Sophie har skrevet noget til Dig? — Saa udtrykkelig, som jeg har forbudt hende det," fo'r han med ét nervøst op.

„Der har Du mit Æresord, Far, paa, at hun ikke har gjort det; — efter hende skulde Du være ved den galanteste, mest pengepugende Helse ... Hun har narret mig, for Du er jo daarlig, er Du!"

„Fru Bratt skulde tilfældigvis ikke ..." kom det forskende.

„Mit Æresord — — —. Men, siden Du endelig vil kige mig slig i Papirerne, saa kan jeg jo gjerne sige Dig det, — at jeg fik en Idé, Du, — en gammel

én — —. Du véd saadant noget, som én aldrig blir kvit —. Jeg maatte hjem og se paa den Gjertrud Bratt; — hun var et svært interessant og uhyre vanskeligt Portræt. Jeg har følt det som en Kraftprøve, om jeg kunde opnaa at male hende. — Først og fremst kommer det nu an paa at faa hende til da; — hun vilde absolut ikke i sin Tid." ...

„Saa, Du, — jeg kan stole paa det! — Det var altsaa ikke for min Helbreds Skyld da ..."

„Det var saamæn heller ikke for min egen Helbreds Skyld —. Men, hvordan er det med Helbreden din, Far ... gjør Du noget ved den?"

„Aa, en daarlig Blodcirkulation, Du; det vil saa gjerne til Hodet; — ogsaa blir man jo lidt tung" — —

„Det vil ikke sige andet end, at Du har ikke Natur for at gaa og stavre i alt dette, Far! — Du har et Slags uregelmæssig Kunstnerblod i Dig, Du ogsaa. — Nu har Du jo Raad til at leve og more Dig, som Du vil. Kan Du ikke slaa Dig løs med mig? — — Vi bygger et pent Hus oppe i en af Skogene dine, — saadan, som jeg vil ha det, — ikke som Du vil ha det," — spaste han —. „Saadan en ordentlig gammel Bjelkestue med Udsigt til en eller anden svær hvid Fos og langt nedover et Vand ... Jeg længes mere og mere efter at faa leve og male hjemme. Og saa punger Du ud og gjør en Have og alt sligt noget, som Du liker. Vi rumsterer paa hver vor Kant af det Huset" ...

„Er det ikke mærkeligt, Abraham, — siden Du kom imorges har jeg kjendt mig ganske let og frisk ... Det kan saamæn gjerne hænde sig, at det bare er Adspredelse, jeg trænger, — andre Interesser end disse, som jeg slet ikke har." —

„Du har været for heldig Far, saa det byr imod akkurat som den, der stoppes med for megen Mad."

„Vi faar reise ud sammen og se os om, hvor vi skal bygge, Du Abraham! Jeg kan være færdig om en tre fire Dage."

„Ikke før?"

„Om to, tre, — kanske. Det er sandt, jeg lever som i en Grop her ... Og saa er det vist bare naturlig, at man blir melankolsk og tung og faar Opstigninger ... Jeg har, saamæn, paa det sidste levet bare i Opstigning ... Ogsaa nu, — ganske fri baade for det og — Tanker!" ...

„Engelsk Salt, Far!"

„Ja det er mærkeligt, hvor alt afhænger af Legemet, — — naar jeg nu for Eksempel tænker efter, hvad jeg saadan kan gaa og ta mig Tæring af."

„Men, kjære Far, har nu Du egentlig noget at—. Du sidder da paa en grøn Gren."

„Saa skaber man sig noget, Du, — noget rent hen i Natten! — spekulerer paa, om man ikke igrunden er en Skurk, — har erhvervet sin Formue som en Kjæltring, farer til Helvede og saa fort videre som Mr. Cophagus siger ... Man steger sig tilslut — af Mangel paa virkelige Bekymringer ..."

„Du er overmæt af Held, Far."

„Akkurat, — man er for svag, ser Du, til at bære Lykken. — — Nu, jeg ser mig om paa det hele, er det, som jeg har gaat her alene og stampet som i en tung Drøm. — Javist vil vi finde paa noget, der er Interesse ved, — bygge Du ... Nu, Du er en stor Maler, maa Du jo ha en Residents, Gut! — en rigtig romantisk en" ...

„Og saa steller vi lidt med denne Helbreden din, Far. Jeg tænker, Du reiser til et Bad til Sommeren; — jeg har, saamæn, ikke noget imod at se mig om og følge Dig. Jeg kan ha godt af at vaske mig, jeg ogsaa, i koldt her nord; — den er svært forkjælende den Varmen der i Italien."

„Ikke saa dumt Forslag det! — Du kunde vist ha godt af at hærde Dig Du ogsaa, Abraham" — —

Han sad med Sønnen der udover Aftenen ...

„Er det ikke, som Teppet ordentlig rulles op for et helt morsomt Aar, — fuldt af bare Ting, jeg

kunde glæde mig i! — — Man har Livskraft og forsømmer at bruge den, — og saa blir man melankolsk — —.

Skal jeg nu ha denne Medicinen igjen, Sophie?"

„Doktoren ... véd Du, Johnston; — det er, for at Blodet skal —"

„Aa nei, Tak skal Du ha; — Blodet er saamæn med ét blet bra; det kjender jeg, det — —. Bare at se i en saadan Medicinæske minder én om alt dette fæle, stygge, — — huf! — Tak, Tak, men behold det ... Nei saamæn —. Abraham skal faa lidt ekstra fin Rhinskvin, og jeg agter at smage saavidt med, at jeg kjender, hvordan en hyggelig Stemning er ... Det er længe, svært længe siden nu, Abraham!"

... Abraham er et udmærket godt Opiat for mig, han ... Interesser ... Se ham lykkelig ...

Men — man er ikke Abraham, man er hans Far, som har arbeidet og baaret sammen Penge for at sætte Glans om ham — og har sit eget at svare for ... Man kan naturligvis lave sig lykkelig og fri i Indbildningen ... skaffe sig godt Humør ... Men, — den Ed har jeg nu aflagt, — og, hæfter der noget galt ved den? — Det er og blir Sagen for mig, — — enten jeg gir mig til at glemme det eller ikke ...

Se saa, se saa, — der har man det! — Vaagner jeg ikke midt i dette Evighedsgrubleriet igjen? — Jeg sov saa storartet igaarnat, efterat Abraham var kommet, — slog op Øinene og trode, Klokken var som sædvanlig bare halv to om Natten, — og saa var den otte med Dagen lige ind paa Gardinet! — huggede lige i Forretningen saa frisk som en Fisk for at vinde ind én Dag til Reisen med Abraham ...

Jeg var saa let i hele gaar ... Og saa, — her er jeg igjen ... langt inde i Svælget paa dette mørke, stygge ...

Man kommer altid til dette om Evigheden, — at Mennesket er alene, alene, — og alt andet til syvende og sidst kun Larm og Støi omkring én ... Det er Sygdom, det, saadan at føle sig svimlende alene, — — og det gjør saa umaadelig angst! Sandheden er, at vi hører sammen med hele Tilværelsen; — saa føler man ogsaa, naar man er sund, og da blir én tryg ...

Men jeg, — er syg jeg ... Det vil sige, jeg har Samvittighedsbid paa noget Vis, som jeg ikke kan løbe fra. Meddetsamme det var klaret, var jeg frisk — og kunde reise med Abraham til Skogen, til Badet ... Men dette, at jeg aldrig blir klar paa, om jeg ikke har noget i mig, som bider, — skal det følge med, saa — — —

Det er ikke umuligt, at Uhret har gaat for hastigt ... gamle slidte Uhre, som trækkes af ny indsatte Fjere ... Mellem tyve, kanske bare femten eller ti Minuter efter elleve, og et Kvarter før ... Det var Umuligheds Umulighed at ha Skrupler da ...

Aa ja, man tror det, man ønsker ... Men saa kommer det ikke an paa Indbildningen ...

Han laa og stirrede paa Guldviseren og Tallet, — hvor langt den kunde sinket? ... ansatte det med lavere og lavere Udgangspunkt ...

Og saa gik Hvirvelen med Beregninger om, hvorledes han kunde ha kjørt hjem, og Telegrammet havt Tid til at ligge der eller ei ... til han med ét badet i Sved fo'r op af Sengen og begyndte at vaske sig med Haandklædet over Ansigt og Pande for at kjøle.

Han stod og stirrede paa Sengen ...

Umuligt at lægge sig igjen paa den Pinebænken ... Bedst at klæde sig paa og forsøge at sove i Klæderne, det gav Afveksling. — Og saa tænke paa Abraham ...

Ta en Bog ... Han satte sig til at læse ved Lyset ... Nei — — —

Det kan sandelig gjerne hænde, at jeg er det uskyldigste Menneske under Solen for denne Sag, — kan gjerne hænde ... Og mit sunde Vet, naar jeg er frisk, skulde vist ogsaa sige mig det. — Det sa' mig det saa klart den Dag, Abraham kom hjem, og i hele gaar med ...

Men jeg gaar ialfald lige lukt fra Forstanden af det. Jeg aarker det ikke; — og ikke vilde jeg for Alverdens Rigdom nok engang gaa hen og sværge paa Bibelen, at jeg er fuldt uskyldig. Hvor kan jeg vide det? Jeg ser ikke saa langt —.

Det er for mig enten eller, dette!

Kunde jeg klæ' af mig alt, hvad jeg direkte og indirekte har vundet ved det! — hele min Formue, — — saa jeg stod nøgen og fri og freidig igjen, — — jeg skulde juble, juble!

Men man gjør det bare ikke ... for det er jo saa „overlykkelig", jeg er! — Jaha, jo mere jeg vinder, desmere pines jeg —

Saa ofte jeg nu har staat paa denne Pynten ...

Det er som en Station det, hvor jeg bestandig ender; — men Kjød og Blod vil ikke ... Det er for unaturligt, — én hænger fast i det, — — har jo den Slægtssans. Den sidder forsvarlig rodvokset i mig den ...

Testamentere væk? — Gi' i levende Live bort hele Stadsen ... Gudhjælpe mig saa let og glad jeg vilde være! ...

N—ja, jeg er vis paa, der er mangen Formue testamenteret bort i Verden af den Slags Grunde, — for at sone noget.

Om jeg tog mig paa frisk Beslutning ...

Ellers kunde jeg arme svage, taabelige Menneske angre! brast han ud ...

„Abraham! Abraham!" — han stod midt om Natten med Lyset oppe hos ham.

„Naa da, Far, — hvad gaar der af Dig ... Du

lyser, som Du har vundet nok en hundre tusind. Har Du faat Telegram ..."

„Ja vist er jeg glad ja, Gutten min, — — og hjælp nu din Far!" ...

Abraham hev sig spændt op i Sengen ...

„Der er Ting, Du," sa han alvorlig seende paa Sønnen, „som kan trykke saa tungt, at det gaar ind paa Forstanden ... over menneskelig Evne at bære ... Ser Du, — jeg tror ikke, jeg er nogen Skurk eller Meneder for Concordia, som forliste ... Men, skal jeg faa Samvittigheds Fred, saa maa jeg skille mig ved alt hvad der hedder vunden Formue fra den Affære, — helt ud!" —

Der var altsaa Grunden, — sjælesyg ...

Det gik med stigende Angst op for Abraham, — dette kunde ende i ...

Han tog sig voldsomt sammen; det gjaldt at holde Fatningen, — gaa overlegent ind paa det med Faderen.

„Det er svært Synd i Dig, Abraham ... Du kunde levet som en uafhængig rig Mand ... men — — — Du synes vel det er meget haardt?" ...

„Hvordan vil Du gjøre det, Far? — Du kan da ikke saadan med engang stille Dig ud paa Torvet vel?"

„Der har været mange Nætters Tanker paa det, Du," — kom det tungt. — „Jeg forpligter straks Formuen bort ved Testamente til almene Øiemed ...

Men Du synes vel, det er forfærdeligt, Abraham, — vanvittigt? — bare for en slig Grille eller fiks Idé — at miste en hel Velfærd!"

„Er Du gal, Far, — for min Skyld? ... Jeg skal da faa istand et Atelier herhjemme alligevel, maa Du tro ... Nei, nei, — gi' og testamenter Dig bare fornøiet, Du!

Og hør, Far, snak bare ikke med Tante Sophie, før Du har sat det i Værk" ...

Johnston halvt faldt ned i en Stol.

„Jeg véd ikke, om jeg kan bli' rigtig frisk igjen, Du Abraham! — men saa let og glad har din Far ikke været i sit Liv ...

Nu faar jeg nok sove, tænker jeg ... Du maa være saa snil at følge mig ned, jeg er lidt svimmel ...

Om Du vidste, hvilket Tortursted den Sengen har været for mig." ...

— — Abraham laa og smaaplystrede udover Natten ...

For tander ... Livet har tat for haardt paa Far ... Har ikke taalt at staa i alt dette op og ned, han har gjennemgaat —. Først slæbende med Falitten paa Værket ... og saa, — bare i de seks, syv Aar, — dampe sig til en Formue, — staa i praktisk Uveirskofte som slig en Bratt ...

... Man havde næsten begyndt at vænne sig til at føle sig som en Pengegris ... Premierplädse ... Sovevogne ... fine Hoteller ...

Aa Skidt, — saa er det væk! —

Man faar sørge for at det blir nogenting at være Abraham Johnston ...

Direktøren og Sagfører Gaarder gik sammen op ad Gaden fra Johnston; de havde været tilkaldte for som Vidner at underskrive hans Testamente, hvorefter han straks gav til almindelige Formaal i Byen og Distriktet alt, hvad hans Skoge kunde udbringes til, kun med Forbehold at bestemme over Anvendelsen, — og efter hans Død Resten af, hvad han eiede, undtagen Huset og Værdier for et Snes tusind Kroner.

„En underlig Kar!" — sa Direktøren varm, dirrende; han var stærkt oprørt; — „der gives ikke godt det, jeg ikke kunde tro ham kapabel til."

„Ja, sandelig en hel overvældende Begivenhed," udbrød Gaarder, ogsaa i Bevægelse; — „det tar or-

dentlig Tid, før én kan gjøre sig fortrolig med det, — hele sin Formue!"

„Ja—a, det blir just ikke meget af Pengemanden igjen nu" — yttrede Direktøren, han stansede i Bakken og saa sig betænkt om nedover Johnstons Tomt og Brygge, — „bare en Forretning i Kul, som maa skjøttes og passes vel."

„Man kan sige, det er hele den overlegne Position som den store Eiendomsbesidder i Distriktet, han saadan uden videre har gi't Afkald paa!" udstødte Gaarder i Ekstase.

„For mig er han blet ligesom overskuelig igjen, — og," — bekjendte Direktøren lige ud fra Leveren, — „ganske anderledes sympatisk end som denne — Potentaten, som begyndte at hænge udover Byen og Distriktet med den gamle Værksglorien igjen som en tung Sky, — én vidste ikke, hvad der kunde udgaa for uberegnelige Villier og Indflydelser fra den. Han holdt tilslut paa at bli en Slags Magt-Hallingmand, som de Herrer, der var anderledes verdslig seende end han, trak i ved en Traad!"

„Storartet gjort!"

„Javist" ...

„Vil vække Opmærksomhed, — blir et lysende Eksempel."

„Ja saamæn, — det kan ha sin ikke ringe ydre Tilfredsstillelse paa det Vis ogsaa," — udtalte Direktøren.

„Grunden? ... Motivet til det? mener De, Direktør! — Ja, man maa næsten kjende Johnston for at forstaa, at der endnu kan gives slig idealidyllisk Begeistring for Almenvellet!"

„Han er af disse, som let blir Offer for en eller anden Idé, De;" — yttrede Direktøren lidt haardt — „saadan bortført, — let paavirkelig ... Men man faar saamæn beundre det alligevel."

„Ja saadant noget, naar det for en Gangs Skyld hænder i Verden, kan ikke andet end betage én,"

— tog Gaarder begeistret i, — „jeg maa sige, jeg" — —

„Naa—aa, — man undgaar ikke at bli lidt stor ved det i egne Øine, — og andre bryr den Mand, Johnston, sig slet ikke om — —. Men for Sønnen" — sa han og trak op Læberne lidt veiende, — „maa det nu vel føles som en vældig Skuffelse at dale fra Herremandssøn til en løs Kunstner, som faar leve af sin Pensel, — bukke for Bestillingen og stride sig frem." ...

„Mærkelig nok," — grublede Gaarder, — „han var saa ivrig paa at faa Dokumentet istand — — —. Vil De høre Byens store, — overraskende Nyhed, Kæmner!" raabte han ham imøde; — „den kan først komme i Avisen imorgen."

„Adiø, Adiø Gaarder! ... jeg skal op i Sparebanken," — hilste Direktøren hastig. —

— Han drev rask opover; der gik store Bølger i ham fra Stuen hos Johnston — —

Tvi, spyttede han ... Forsyne mig, — det er en Overlegenhed hos den Johnston, som én kan bli rent from ved! — Ikke har jeg set sligt i mit Liv, nei, — leverte af de Skogene saa tilfreds, som en anden vilde været, om han fik dem ... Fordi det nu engang smager hans fine Natur at gjøre godt med den Formue. Han gider ikke eie det, som vi andre stræver efter, saa Sveden hagler, — vælger frit at leve paa beskeden, arbeidende Fod igjen ... Jeg har ikke været saa imponeret i mine Levedage. — Jagu faar man stryge Hatten af for ham; — og jeg skal være den første!

Ja ha, — eftersom tusinderne nu realiseres, skal han aflevere dem ... Blir vel et Sygehus her i Byen — eller kanske nogen Retræte for gamle udtjente Tyender, — eller Sjøfolk —. Ja, det blir noget andet end Harrestads Fagter det! — Og oppe paa Landet, — han nævnte engang om Hjælp til kunstbegavede

Bondcgutter ... En Fattiggaard? — Skolestucr ... Han har Idéer paa de Kanter ...

Og saa hver Gang ud med et Stykke af sin Formue! — det, han havde at flyde ovenpaa med i Verden ...

Det vil sige, han kommer hver Gang i Aviserne ... Han faar egentlig overmaade nok for Forfængeligheden, — om den menneskelige Egenskab skuldc stikke i ham til at bli festet for som den uegennyttige Velgjører ...

Forsørge mig, opstaar han ikke bare i splinterny Glans! ... Han kommer til at veie slig i Vægten som aldrig før. Prøv paa at sige et Ord imod ham ...

Han? — han kommer bare nu til at bli ophøiet til Helgen, han! ...

Hm—— m, — den Regnekunsten ... Hvordan han snur sig, den Fyr, saa regner han sig til øverste Pladsen i Stuen ...

Klog, — dyb, — naar did, hvor han har sin Ærgjerrighed, — — kjøber sig det med de Skogene.

Hø, — hvad bryr man sig om at eie noget, naar man alligevel kan kommandere hele Dansen ...

Saadan en Slags Pave i Kutten —

Den Satan! — han slog Stokken i Sparebanktrappen — —.

XVIII.

Dagen efter, at der saaledes i dobbelt Forstand var indtraadt en Lettelse hjemme — baade paa Sind og Formue, — ved den Testamentaffære, — flagrede Abraham Johnstons tætte, tykke Reisekappe i Elvesnoen opefter Landeveien til Strømmens Brug ... Han vilde takke Frøken Bratt for Brevet.

Der var noget Panduragtigt eller Zouavmæssigt ved Øinene og det blege brunede, alt noget markerede Ansigt.

Han var i Virkeligheden meget spændt og — betydelig skeptisk paa Gjertrud ... paa, hvad han vilde komme til at møde nu i den unge Kvinde herhjemme, som for nogle Aar siden havde betaget og opfyldt ham slig, at han var røget lige hen i den Desperation at ville binde sig for hele Livet ...

Igrunden ganske underlig, at han endnu saavidt kunde bevare Illusionen om hende ... Men det tør være med en Kvinde, af hvem man er vraget, som med et Portræt, man ikke har faat til; — det hidser sig stadig op for Fantasien ... Hun gjorde Dig sandelig en stor Tjeneste dengang ved ikke at binde Dig ... Bra, bund retskaffen, nobel Pige; — og det er saamæn meget at sige udi det Kapitel om Amor; — og ustyrtelig svart, — jeg syntes dengang, det var, husker jeg, ligesom helt inde fra Sjælen ...

Deilig ren Sne! — udbrast han — med lidt kold Eftermiddagssol paa ... Aassiderne storslagent hvide, blinkende i Rimfrosten med Naaletræerne tynget under Snebyrden. Hele Dalføret som Snehvide, der sover med Solstreif over Ansigtet ...

Nedenfor Landeveien gik Elven frossen og hvid med den aabne svarte Strømrand midt i og langs Bredden Mærker efter de gamle Tomtepladse, hvor Hollænderne i sin Tid laa og tog Bjelker ...

Og nu kom han henimod Strømmens Brug med alle Smaahjemmene for Arbeidsfolkene halvt i Sneskavler nedad Skraaningen mod Elven og Planke- og Bordstablerne; — det durede og suste ...

Det er og blir nu ingenting, man kjender og forstaar saa rigt som sit eget Land! — han stod og saa efter et Plankelæs, som strøg forbi; — hvad véd jeg for Eksempel ikke om det mod om et lignende i Udlandet, om Skogen, Tømmerhugsten, Skibningen ...

Bare en af disse fjeldvante, fodsikkre, muskuløse

Hestene, eller Kjørene vore ... Sæt dem paa en vid, øde Slette i Nordtydskland eller Frankrige istedetfor i alt det omvekslende bakkede Terræn her, — og de vil kjede sig fordærvet, miste Appetiten, — deres Øine er vant til anderledes Afveksling end disse svære Huse af nogen Kjør, de har derude, som staar paa Stald saalænge om Aaret, at Kloverne vokser for store paa dem, — melker Bøtter fulde og har Tuberkler ... En Hane, en Gjed, en Kat herhjemme er helt andre Temperamenter, — for ikke at tale om en Fjeldloppe, den bider saa hidsig som tyve italienske ...

Han gik rask og gestikulerede og tegnede i Luften med Stokken.

... Man møder noget udpræget med Karakter, — derom er ikke Tvil, — Kraft som hos Faderen; — noget bruskt ureflekteret, som kan ta sig ud; — men — som til syvende og sidst ender ved noget — ufrigjort ...

Man har set saamange sjælfyldte baade blaa og brune og sorte Øine udi denne vidtløftige ruskede Verden ... Man kan saamæn sænke sig dybt nok ned i dem uden at det alligevel griber mere end en aandfuld Farve- eller Tonekoncert for en Aften eller en fin, følt Konversation. Man henføres og klarer sig fra det; — der dukker ingen Ægirs Datter op fra Dybet og trækker én for altid ned til sig længere — — Nei, man betages ikke paa det Vis mere — saa en drukner sig ... afleverer sandelig ikke saa let længere sin Tillid saadan helt hen i Risikoen af Fortabelsen!

Det var saamæn det, som var det vakkre dengang mellem hende og mig; — vi havde da virkelig ordentlig Tillid ...

Jeg faar ta det at gjøre Visiten — — og stille Forholdet ...

— Bare Gaasefar herhjemme, — udbrød han, da han kom op paa Gaardspladsen hos Bratt ... Den vil

i Læggen paa mig, Bæstet! — Han kysede den med sin smukke sorte Fiskebensstok. — Den er en ganske anderledes vildsint Herre end disse lydige Gjæs derude, som de vogter og driver i Flokker og Arméer paa hundreder; de grænser til Vildgjæssene her ...

Abraham knakkede rask paa Stuedøren ...

... „Kommer, som De nok kan tænke Dem, Frøken Gjertrud, straks for at takke Dem for Brevet ... Ja," sa han og saa hende høist inderlig venskabeligt ind i Øinene, mens han holdt hendes lidt urolige Haand i sin; — „det var virkelig et Vink i høie Tid; — jeg er blet adskillig bekymret for Fars Helbred. Og De har vist Dem som den sikkre Veninde, jeg altid har vidst, jeg vilde beholde i Dem ... Ja, jeg taler ligefrem, oprigtig, bent paa" ...

Det var den Indtrædelsestale, han havde studeret; — havde Fru Bratt været i Stuen, var den blevet lidt ændret.

„Mor vilde ha skrevet det selv; men fik ikke Tid," — forklarede Gjertrud nok saa uberørt og ligegyldig; hun kjendte Abraham saavidt endnu, at denne stilfulde Manér satte Harmen op i hende; det var jo som det kunde været Veiinspektøren.

„Og sæt Dem saa ned, Johnston!"

„Aa sig Abraham!"

„Naa saa, naar jeg faar Lov endnu — til en saa stor Maler, — siger jeg gjerne Abraham Johnston."

Abraham saa hen paa hende, medens hun igjen tog Plads ved Sybordet ...

Bare en hel betydelig Del mere malerisk. — Det underlig hollandsk brede Ansigt eiede i endnu høiere Grad dette Udtryk, som altid havde optaget ham, — saa han ligesom maatte vente paa, hvad Øinene vilde sige, naar hun slog dem op. — Og saa bar hun denne bløde uldne, sorte Kjole, som gjorde hende saa vig om Livet ... Han havde nu i sin Tid opdraget hende ...

„Det er ganske underligt," sa han lidt indarg,

han likte ikke rigtig Modtagelsen; — „jeg sidder her og tænker paa det, — vi har egentlig ikke saameget at sige hinanden nu, vi træffes." —

„Det er jo ogsaa flere Aar," — mente hun.

„De lever tilfreds? — styrer og regjerer i Deres, — jeg havde nær sagt, som Deres Far før Dem — De gaar paa Skøiter hører jeg."

„Det gjorde jeg da før ogsaa —"

„Naa, tror De ikke jeg husker det! — jeg sidder her og bager snakvendt, — —. Det er saa underligt, synes jeg, at være her lige ved Dem igjen, man blir distræt ...

De har hørt, at Far har testamenteret?" kom det efter en Pause.

„Ja, Mor græd; — — hun syntes, det var saa storsindet og ædelt gjort."

„Og hvad synes De? — De er praktisk De," — spurgte han noget maliciøst høirøstet — „At der kan være en Skrue løs, hvad?" ...

„Det samme som Mor; — Deres Far er en høit liggende Natur, som ikke kan leve uden Interesser; jeg forstaar saa vel, hvorledes dette kan tilfredsstille just ham."

„End jeg da, — som" —

„Bare, at det er deiligt, De ikke er rig; — nu maa De videre fremover i Kunsten, Abraham! Jeg har altid havt min Angst for disse Pengedynerne, De saa straks skulde faa hvile Dem paa ... Saalænge De endnu ikke er mere end syv otte og tyve Aar, gjør det ikke noget, — De kan endnu være bleg af Ærgjerrighed ... Vil De vide, hvad jeg mente, da jeg hørte igaar, at De stod der bare beroende paa Dem selv," — sa hun optændt. „Jeg blev saamæn glad, jeg!" ...

„Hør Gjertrud," — brød han pludselig ud, „skulde De ville la mig male Dem?"

„Mig — nu?" hun blev noget forvirret. — — „Det kan vi jo altid tale om engang senere."

„Det sa De bestandig før ogsaa." —

„Lad os ikke tale om før, Abraham Johnston" ...

„Ne—i, ne—i, — det mente jeg da heller ikke, naturligvis ... Jeg vil bare faa Lov til at nævne saameget som, at det var dog et ægte godt Tillidsforhold, De! — vi kunde ha svoret paa hinanden som paa Evangeliet ... Sligt naar man aldrig igjen, hvor man saa kan gaa og sværme i Verden ... Saa vil jeg faa Lov til at holde paa det Venskab, — ordentlig fast ved det! — mener jeg. Det er og blir en Perle i mit Liv."

„Det skal ikke mangle fra min Side," forsikkrede hun varmt behersket ...

„Og hvad tænker De nu paa?" begyndte hun rolig som ud af det saaledes stadfæstede Forhold.

„Paa at male Deres Portræt," udbrød han.

„Nei, — men ellers —"

„Ellers naa. — Jo jeg vil prøve at naa frem til at kunne bosætte mig herhjemme i Norge ... Og saa maa jeg, — m a a jeg faa begynde med Deres Portræt, — jeg skal gjøre et Mesterværk af det, haaber jeg — —. Vil De ikke hjælpe en fattig Maler?" udbrød han hedt, — „for det er jeg jo nu, — som ber Dem om den Venskabsprøve?"

Hun havde ja paa Læben; — men det sidste Ord faldt som koldt Vand. — — „Det maa faa staa ved, at vi tales om det senere, — kanske i Vinter engang."

Han var sprunget op og Øinene glødede paa hende ...

„Hør Gjertrud," sa han, „jeg kommer fra Udlandet."

„Det véd jeg da, Abraham Johnston!"

„Jeg har levet i Kredse, hvor jeg har havt Anledning til at kjende og sværme for mange prægtige Kvinder."

„Det tviler jeg da ikke paa."

„... Saa gjennemklare og færdige; de kan Livet

ligesom saa udenad, — de véd det alt saa vel før, — det gaar i evig Gjentagelse ...

Men véd De, hvad jeg ser hos Dem, Gjertrud? — Der blikker ud af Dem et sligt dunkelt Fond, fuldt af Muligheder —. De kan tro saa høit og skuffes saa afgrundsdybt, naar De engang kommer til at elske ... Det, som drager saa uendelig hos Dem, det er dette mystisk uigjennemskuelige Dyb! Den, som vinder Dem, kan møde dunkle, — det være onde eller gode Magter, — Lykke eller Ulykke, — det kommer an paa! — I Udlandet vilde De føles som en ung Aabenbaring af et tidligere enklere Slægtled, fra en Oldemors eller Bedstemors Tid ...

Siden det er brudt op igjen slig, saa vil jeg, at De skal vide det. — For mig, Gjertrud, er De saa dragende, som ingen Kvinde nogensinde kan bli i Verden!"

De var begge hede, hendes Hænder skalv over Sømmen.

„Jeg drager Dem fra Sybordet," udbrød han, og tog dem begge og trak hende til sig. „Kom med mig og bliv en Kunstnerkone." ...

De vilde ikke slippe hinanden, jubled ind til Fru Bratt, — fulgtes henad Landeveien til langt indimod Byen, medens Maanen skinnede i Aassiden og Elven suste ... og tilbage igjen til Bratts Gangdør.

„Et aller—allersidste, Gjertrud" ...

„Ja var det ikke af din Bedste- eller Oldemor, Du sa', Abraham ..."

XIX.

Direktøren havde villet gaa ind til Johnstons baade igaar og iforgaars i Anledning af Gjertruds og Abrahams Forlovelse; men Johnston var syg og

opholdt sig i sit Sovekammer; han havde en af disse slemme Attaker til Hodet, som plagede ham paa det sidste og pleiede at gaa over paa et Par Dage.

Nu idag kom der Ilbud ud til Strømmens Brug efter Bratt. Johnston var blet meget betænkelig syg og ønskede ivrig at se ham.

At her, ikke stod vel til, saa Direktøren straks paa Frøken Rønnebergs pinte, forgrædte Ansigt.

Lægen og Abraham opholdt sig i Stuen, hviskede hun, medens hun viste ham ind i Sygeværelset; — de frygtede for, at han snart igjen skulde miste Bevidstheden. Lægen mente, der maatte være sket en Blodoverfyldning til Hjernen, — et Blodkar sprunget.

Direktøren traadte bekymret hen til Sengen, hvor Dagslyset yderligere dæmpedes af det grønne Skjærmbræt.

Johnston laa der paa Puden med Haaret uryddigt i klamme tynde Tafser ned i Panden.

„Naa, Johnston, Du er ganske klein, hører jeg."

Johnston rakte ham Haanden; den klemte noget krampagtigt.

„Saa fast Du tar, Du har da Kræfter nok ialfald, hvad der nu ellers mangler Dig," opmuntrede Direktøren.

„Vore Børn er forlovede," begyndte Johnston med et Forsøg paa at lette lidt paa Hodet; — „det er jeg glad i."

„Jeg ogsaa, Du, — — inderlig" —.

„Saa for Abraham dør jeg nu ganske rolig, — ganske rolig" —

„Dør, Johnston? ... jeg tænker nok, Du kommer til at sidde i Brylluppet jeg."

Johnston tog sig hastig urolig til Hodet ...

„Bare jeg nu ikke blir ængstelig igjen — for Blodopstigningen; — for saa kommer den" ... lød det febrilsk.

„Du var mig straks en god Ven, Bratt," skyndte

han sig fra det, — „da jeg kom hid saa temmelig uden Midler ... Tak!"

„Haaber, jeg skal være det længe endnu — nu, vi er Svogre," mumlede Direktøren.

„Det er underlig, Du blev ligesom borte for mig i den sidste Tid, — altid ligesom saa vanskelig at træffe" ...

Han talte med sygelig stakaandet Afbrudthed, medens han skjøv Haanden urolig frem og tilbage paa Teppet.

... „Stiftelsen for trængende gamle, Du," — begyndte han, som han vilde veksle Emne ... „Pas paa, at Værelserne ikke blir for smaa — og varme Senge ... gamle Folk fryser. — Ikke mindre Synd i dem end i Børn."

„Du kan lide paa, jeg skal ta' mig af det, passe hver Spiger i Væggen, Johnston!" sa' han varmt; — „men saa haaber jeg, Du nok lever den Dag, da Du ser Huset færdig."

Johnston syntes ikke at høre; han havde vendt Hodet bort paa Puden, som han trængte til at samle sig lidt, og Direktøren hørte ham sukke tungt ind imod Væggen.

„Jeg husker Dig bedst og kjærest," begyndte han i en næsten konverserende Tone, som stred imod Uroen i Ansigtet, — „fra den første Tid, — — da Du endnu gik med det Sølvuhret, Bratt! — det gamle blanke, Du véd, — som bestandig gik for —"

'Stemmen kom væk, og han holdt paa ikke at faa det frem — — „for ... lan—gsomt — hvad?" ...

Der lyste som en Angst i Øinene.

„Nei, — nei, — for hastigt!" — rettede Direktøren med et Smil til den fælles Erindring.

„Sig mig, husker Du det sikkert? — vist, Bratt?" — Johnston reiste sig aandeløs paa Albuen ud imod ham.

„Javist husker jeg det bestemt ja," forsikkrede Direktøren; han var bange for, at Johnston begyndte

at fantasere og indlod sig godslig beroligende paa Emnet; — „det gamle Uhret" ...

„Svar mig, — svar én, som skal dø, Anders Bratt! — Da jeg assurerede Concordia," — udstødte han og strakte Armen ud i heftigste Bevægelse, — „gik Uhret da for hurtigt? ... Det var efter det, Assurancen blev noteret."

Direktøren blev pludselig hvid i Ansigtet, Blikket skvat skræmt som ved en Eksplosion, og han tog usikkert for sig med Haanden i Stoleryggen.

Han beherskede sig voldsomt og sa ind i Skjærmbrættets Halvmørke med Dirren i Stemmen ...

„Det kan jeg forsikkre Dig, Johnston, — at det Uhr aldrig har gaat for langsomt, saalænge det har været i min Haand. Jeg stillede det altid hver Søndag; — og Du assurerede en Lørdag Aften. Det drog sig tilslut endnu hastigere frem, indtil det en Dag faldt i Gulvet."

Johnston laa med begge Hænder udstrakte mod ham ...

„Nu dør jeg saa rolig, — nu dør jeg saa rolig," sa han op igjen og op igjen ... „Tak, Tak, Tak, Bratt" —

Direktørens lange, benfulde Skikkelse bævede Ryk paa Ryk i vældigt undertrykt Oprør ... han bøiede sig og gjorde nogle Forsøg paa blidt og forsigtig at stryge over Johnstons klamme, hvide Haand, op og ned med sin stærke, haarede ...

... „Jeg tænker paa, at Fuglene blir saalænge borte ... Stæren maa da vel snart komme ... Abraham mener ..."

Han kastede sig med ét tilbage og blev meget urolig.

„Bed Abraham komme!" raabte han hastig, han kjendte Anfaldet.

Direktøren næsten ravede ud mod Døren ... „Har jeg gjort Dig noget ondt, — har jeg nogen Skyld, — saa" — —

„Abraham!" raabte Direktøren med ét stærkt; — han saa, Johnston slog ængstelig ud med Armen.

De gled forbi ham ind i Sygeværelset. Hans Hustru og Gjertrud var ogsaa komne ...

Og overvældet, hvidgraa, som han kom lige ud af Dødens Aande, tog han mekanisk Veien udover til Strømmens Brug ...

— — Hjemme gav Direktøren Besked, at han absolut ikke var at træffe i Eftermiddag for nogensomhelst ...

Husholdersken hørte det underlige Smæk med Nøglen indenfor Kontordøren; hun forstod, at han laasede sig inde i Anledning af Johnston, som holdt paa at dø, og forholdt sig lyttende i Nærheden.

Det var saa underlig taust som Graven længe derinde ...

Da hun atter listede sig hen, stønnede det, og det knagede i Sofaen, som han kunde vælte sig paa den.

Hun maatte til Døren igjen, — disse uhyggelige Lyde, Suk og Raab, brudte, kvalte, som naar et svært Legeme arbeider for at faa Udbrud for Graaden ...

Hun maatte ta til Taarerne, hun ogsaa; det var saa Synd; — — han sørgede vist svært over sin Ven, Johnston!

Direktøren havde flyttet sig derinde udover Eftermiddagen fra Sofaen til Krakken ved Pulten og tilbage igjen, — havde hele Tiden Johnston for sit indre Øie; han laa der og strakte sig imod ham! ...

Og han stirrede i det med en ustanselig dyb Forfærdelse ...

Var det ham, som havde — — hans Prikken og Stikken paa den Eden, — som tilslut havde lagt Johnston overende?

Det isede i ham, som han skulde være en Morder ...

Vidste han ikke, Johnston var saa dyb, saa svag, fuld af fine Skrupler?

Det stod saa skjærende koldt klart for ham, at det just var d e r, han havde sigtet, — der, han havde søgt at naa og ramme ham ...

Han kom ikke udover d e t ! ... Jo mere han saa i det, desmere skar og nagede og raabte det ...

Han havde Johnstons Hænder rækkende ud lige foran sig og vilde, som af en pludselig Drift, bøie sig ud for at græde, be, ule over dem, medens der sad som et umuligt, hindrende Jern for Brystet ...

Det blev mørkt; — han sad med et forpjusket vildt Udtryk og saa sig omkring ... Han vidste, at hans Hustru og Datter kom ikke hjem, før alt var over. — —

Der var saa stille, slog kun undertiden en Dør i Huset ...

Han heftede sig mere og mere til en Lyd ... en dæmpet, durende, skurende Tone nede fra Cirkelsagen. Han hørte den ellers aldrig, — var saa vant til den som den, der bor ved en Fos eller ved Gadeduren; — men nu skar den dumpt syngende med det stadige Mellemrum og Ophør, hvori Plankestubben kuttedes af og faldt ...

Det durede, skurede fjernt og sa' : — kut ...

Den ensformige Lyd gik ind i Sammenhængen med Johnston.

... blev mere og mere, hvergang det kom igjen, — dette kut, — til det ubønhørlige Faktum, at nu skulde Johnston dø, — til det uoprettelige ...

Det sagede over Planken ... kut ... fræsede igjen, — — kut ...

Der meldtes fra hans Hustru og Datter, at de først vilde komme hjem udpaa Natten; det vilde nok være over da.

Han sad og lyttede til Cirkelsagen ...

Det var som en rent ny forfærdelig Lyd ... kut ... Nu var det Natteskuren ...

Det blev uudholdeligt dette; — — han tændte Lampen.

Med Lyset og de ydre Ting, han skjelnede om sig, begyndte der at vaagne Tanker i ham. Han havde ikke været istand til at rive sig løs fra at stirre i dette ene nedknugende.

Han rettede sig, begyndte at gaa om i Værelset, — tog sig sammen, — man fik dog alligevel prøve at være til!

Lyset gjorde godt ...

Det var, som han var kommen til Yderverdenen igjen — og blev nogenlunde istand til at ta Oversigt over sig selv og, hvad der var sket.

Han holdt jo græsselig af Johnston ... Aldrig havde han følt saadan for noget Menneske; — havde været tilsvarende saar og lidenskabelig naturligvis ... Men, holdt af ham, turde han sige baade for Gud og Mennesker, han havde gjort; — og hjulpet, naar det kneb ...

Det fik ialfald være menneskeligt, det, som var passeret! —

Han gik og gik og stansede, — saa paa Papirer, slog op i en Protokol og keg henover noget, — — havde en Trang til at se Daglighjulet gaa.

Kunde han igrunden tænkt sig, at et Menneske var saa nærtagende, — naar han virkelig sad med en god Samvittighed?

Han kom atter og atter tilbage til Trøsten der, — og skred mere bestemt henad Gulvet, — opgjorde sig Faktum som en Mand ...

— Ja, Abraham og Gjertrud mister en hel Formue paa dette, de! — Det er dog et Slag for mig ogsaa ... Jeg faar ta det som noget af en Bod ...

Det er disse forfærdelige Uheld, Livet kan bringe.

Naa naa, Gud bevare mig — —. Jeg har Skyld, — den jeg aldrig rigtig vil komme udover, — aldrig vil tilgive mig ...

Men saa faar en Mand se til at gaa opret med det, han har gjort af galt ogsaa, — skal han ikke miste Kraften! — —

Han skruede op Lampen; — havde en Trang til Lys; — — derinde i Dunkelheden var det endnu, som han maatte se Johnston ... høre Cirkelsagen fjernt hvine ... kut ...

Ved Ettiden lød Bjelderne af Slæden udenfor Trappen.

Direktøren gik ud med Lampen for at møde dem, og et blegt, stumt Nik fra hans Hustru sa' ham, at alt var over.

Inde i Stuen lyttede han til de Brokker af Beretningen om Dødsleiet, der trængte frem fra deres betagne Sind.

Kontorlampen var blevet staaende paa Bordet; — den lyste kun lidt i det store Værelse. Fruen sad der endnu med opløst Reisetøi, medens Bratt vandrede henne i Skyggen paa Gulvet.

Der laa næsten Fortvilelse i hendes store mørke, bortover-stirrende Øine og et Udtryk af Sønderrevet hed i Ansigtet ...

Hvorfor? ... Hvorfor? ... vibrerede det i hende ...

„Det staar saa for mig," — udbrast hun dirrende til Gjertrud, — „der er revet et helt, fint, dybt Hjertespind itu ... Det kjendes som en stor Skygge, — en Livstomhed efter ham, Du; — — Han var saa rig paa alt det bedste ... man følte, hvorledes det alligevel er de høiere Ting, som bærer ...

... Og saa bævende dybt og selvopgivende, han holdt af Abraham, — og enhver, han først fæstede sit Sind til ...

Der fulgte saadan Luftning af Aand med ham" —

Forsænkningen ved Direktørens Mund blev ligesom dybere, og Hagen skjød sig ud ... Der maatte være Grænser, — kanoniseres rent til Helgen! ...

Han kom pludselig ind i Lampeskjæret ved Bordet.

„Aand, siger Du, Jette, — Jeg kalder det Svaghed! — Johnston havde mange, mange fortræffelige Egenskaber. Ingen kan bøie sig mere for det end jeg ... Men dette? ... Jeg, — jeg skulde for Eksempel ogsaa gi' mig til at testamentere væk alt, hvad jeg eier, saa Du stod der i Sneen, — jeg gad vide, om Du fandt, det var Aand da? Jeg foragter at præstere den Slags Sentimentalitet!

Naa, naa, det er et stort — stort Tab. — Sorgen maa ha sin Tid" ...

— — Direktøren drev indom paa Kontoret igjen og ordnede sammen nogle Papirer til Morgendagen.

Han hastede ligesom, — saa sig sky om i Stilheden ... skvat til ...

Cirkelsagen hvæsede og hvinede og tonte igjen fjernt syngende op fra Elven — — — kut ...

INDHOLD

AF

NIENDE BIND.

Side

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

TIENDE BIND

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

TIENDE BIND

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG
FR. BAGGES BOGTRYKKERI
1903

DIGTE OG SANGE

TIL FRU ELISABETH WILLE.

(186...)

Dig, Ældste i min Slægt, jeg sender
min lille Bog med Digte i.
Maaske, naar Du dens Blade vender,
der drager Billeder forbi
af Slægtens Liv, som bedst Du kjender.

Du var jo med fra første Rydning,
da den sig Navn i Landet stred,
Du fulgte den i Livets Brydning,
i Sorg og Solskin fire Led, —
og Du forstaar den Kamps Betydning.

Ja ifra ham, som først sig vover
i Verden ud fra Storeli
og ved sin Aand tog Magten over
den Stad, han fattig drog indi,
som paa Elisenfryd nu sover.

Og til de Alle, der kom efter, —
Du har dem fulgt i Kjærlighed.
Du saa dem spilde ædle Kræfter,
Du saa og, hvor de trofast stred, —
og saa Velsignelsen derefter.

Op mod det skjønne og det rette
bar altid Aanden i vor Slægt.
I Livet gaar dens Mænd tit trætte,
fordi de klattre vil for kjækt,
og næste Led faar da fortsætte.

Saa tag da Bogen, som jeg sender,
der er Smaablomster indeni,
og deres Farve Du gjenkjender
fra Bakkerne ved Storeli;
thi Slægtens Aande i dem brænder.

SOLVEIG.

(1855.)

Lig Fjorden, som stille i Maaneskin drømmer,
ung Solveiges mørkeblaa Øie det svømmer
i Taarer. Og Hjertet det banker
af Ømhed og Længsel
lig Bølgen mod Kyst, —
misunder i Fængsel
de frifødte Tanker,
som fløi til den Elskedes Bryst.

Ved Stranden hun lytter, mens Natten gjenlyder
saa fjernt ud fra Havet, som larmer og bryder
mod Skjæret. En Havfrue synger
derude sin Smerte
med smeltende Klang.
Naar Længselen tynger
for tungt paa et Hjerte,
det elsker en sorrigfuld Sang.

Ak vidste Du, Solveig, hvad Havfruen synger! —
Det knager fra Fyrrernes natsorte Klynger
lig Sukke. — En Gut her fra Fjorde
hun fulgte saa vide
med Elskov paa Sjø;
men Syd under Lide
de rydded hans Borde, —
nu maa hun i Havskummet dø!

SOMMERDAG.

(1856.)

Og Bjerken og Løvhænget vugged med
saa deilig og hvid en Arm,
at Kari hun sprang til det Legested
og op i den grønne Karm.

Der sad hun paa hængende løvfuld Gren
og gyngede sig og lo,
mens Solen kyssed de bare Ben
og gav dem forgyldte Sko.

Og Stakken var gammel og grøn og slang
i Laser om hendes Ben, —
ja fattig som Bjerken, hvis Løvslør hang
og blotted den hvide Gren!

Men Heden saa tung over Dagen laa,
at Kari hun slumrede ind,
i Solskinnet dyppes de Fingre smaa
som halvtgjennemlyst Rubin.

Hun slumred ... En Eventyrverden fuld
sig vugger paa skjøren Gren;
hun drømte om Kongen i Purpur og Guld
og glimrende Ædelsten.

Der saa hun et Guldslot og Kronen fin,
saa funklende, som den var, —
ak, det var Refleksen af Solens Skin,
der i hendes Øine skar!

Og Bjerkeløvet var Sengehæng,
det skygged til Kinden hed,
og Luftningen vugged den Barneseng
saa sagtelig op og ned ...

NYTAARSNAT.

(1865.)

Under hviden Lin nu sover
sammen Kjærlighed og Had,
Glemslens Teppe bredes over
Aarets store Sengerad;
slumre skal de trætte Rækker,
til dem Morgensolen vækker,
til den store Morgenrøde
kysser Livet i de Døde.

Kiste ligger der ved Kiste,
lutter Livsenssnekker smaa,
som paa Verdens Hav forliste,
hvis Maskiner gik istaa;

mangen fyldt med Guld til Randen,
saa den sank og drukned Manden;
mangen, hvor Idéen brændte,
saa den selve Snekken tændte.

Larmen af de røde Hamre,
som i Livets Esser slaa,
i de hede Hjertekamre,
tykkes nu kun fjerntfra naa
til de Kister, som sig rade
sorte her bag Aarets Plade, —
hver et Værksted lig, som luktes,
og hvis Smedjeild udsluktes!

BRYLLUPSSANG FRA SOLØER.

Igjennem skogfagre Soløer Bygd
Glommen svømmer,
og, speiler Skogen sig tit lidt stygt,
er der Tømmer.
En Skaal for Skogen og det Jægerkor,
som langs med Bredderne af Glommen bor:
glad vi tømmer!

Om Østerdølernes Jægerkor
trygt jeg siger,
det er det første paa grønnen Jord,
det ei sviger.
Dog mageløsere endnu gror
der langsmed Glommen et deiligt Kor
af Smaapiger.

Om raske Gutter og Tømmer tykt
nordfra klinger;
men med Smaapiger er Bygden smykt
her i Vinger.
Og derfor Gutten fra Aasnæs kom
og plukked listig sin Rosenblom
her i Vinger.

Og Jægerne ifra Østerdal'n,
de er svære,
de rækker alt, hvad de peger paa,
med Geværet,
det være Tiur, det være Røi,
og knapt er Solen dem en Blink for høi
op i Væ'ret.

Derfor en Skaal for den Aasnæs Gut
vil vi drikke
og for, at Bøssen hans ikke maa
no'entid klikke;
han er en Gut, ja saa frank og gla,
og Brura aarked han som Præmie ta, —
lad os drikke!

En Skaal for Jægeren drak vi ud,
som sig sømmer,
og nu en Skaal for hans unge Brud
vi udtømmer:
Gid liten Valborg fra Præstegaard
det slig paa Marschen med Jægren faar,
som hun drømmer!

9

PAA FURUNÆS UDE —

Paa Furunæs ude lod Sjøkongen bygge.
Af Hallen og Skogen staar svartnende Skygge
i Viken ...
Hvor inde ved Landet
den tjærede Skude
Du skjelner ei fast,
sju Langskibe prude
sig vugger paa Vandet
saa langsomt med maanelys Mast.

Og Hallen den brune er Sjøkongens Rede,
og Vinden bær „Havørnens" Navn som et Kvæde
rundt Jorden ...
Men Bjelken vil muldne
og Ræer og Master
og Mændene med,
og Tiderne haster,
og Høstene gulne;
men Vaarene springer med Sæd!

Derinde i Hallen længst Kjæmperne sove,
mens Maanen den skinner fra Skyer paa Vove
og seiler —
De Sølvstraaler blege
vil ligedan lege
om tusinde Aar,
naar Skibskraner losse
og lægger sin Trosse
paa Asphalt, hvor Høisædet staar.

DANIEL SCHIØTZ.

(1864.)

Med Seerild i Talen
Du løfted Festens Lag
og speiled i Pokalen
os Nordens store Sag;
det var saa rige Timer,
saa mangen Hjertets Stund; —
nu Høitidsklokken kimer
til Dig i Dødens Blund!

Ved Dybbøl nu sig høiner
din Grav som Mærkested.
hvor heist al Norden øiner
det Flag, hvorfor Du stred;
ved det i Æreskiste
Du ligger tro paa Vagt, —
det bedste Hverv, Du vidste,
har Dødens Haand Dig rakt.

* * *

I Danmarks fagre Sommer,
den, som han holdt saa af,
et Dannebrog af Blommer
sig breder paa hans Grav.
Der holder de hans Tale
i solrigt Farvesprog
og yndeligen male
hans Hjerte, som det slog.

TIL BANKCHEF ADOLF BREDO STABELL.

(Julcaften 1864. Før den store økonomiske Krise i Trælastdistrikterne.)

Det trækker op til Uveir, og Tiden den er nær,
som prøve vil den Seilers Mod imellem hvide Skjær.
Thi drages mig til Minde ikvæld en modig Mand,
som fo'r saa mangen stormfuld Sjø og altid klared
Land.

Som Peter Wessel drog han af Trondhjemsfjorden
ud
med Kampflag heist paa Gaflen, med Modet ifra
Gud;
Kanonerne de dundred saa mangen Alvorsdag,
i tredve Aar han kjæmpede; men aldrig strøg han
Flag.

I tredve Aar han kjæmped, det gik fra Slag til Slag,
de tredve Aar ham modned til Mand for større Sag,
de tredve Aar har furet hans Pande kanske med;
men Hjertet det er ungt endda, som da han drog
afsted.

Vort Fædreland i Frihed vist ikke havde naat
saa langt, hvis Mænd som Stabell ei Veien havde
traadt,
og mangen Borgerkrone og Daad alt vokset har
i Ly af Stabells Kampaar, som under Grunden bar.

Og, gjælder det at styre i Storm med sindig Arm,
med Brændingen saa vokser og Modet i hans Barm;
saa langt naar ingen Fiendemagt, at den gør ræd
hans Træk,
og, falder han, — paa Høvdingvis det blir med
ryddet Dæk.

Sit Heimdal har han prydet med Norges Flag paa Stang,
han under det jo kjæmped' saa mangen fager Gang!
Der tænder i en rolig Havn hans Viv just Juletræ,
det lyser paa en veirbidt Mand med lidet Barn paa Knæ.

ADOLF BREDO STABELL.

(1867.)

Det tyndes snart for Kjæmpetrær
i gamle Norges Masteskog,
nys Dødens Øks, som hugger der,
et fagert Malmtræ tog.

Om Adolf Bredo Stabells Navn
blev Egens Krans i Livet hængt,
det lidt dog var mod al den Gavn,
hans ædle Sind har tænkt.

Og nu, han sover bleg og mild,
mens Livets Larm hans Fred ei naar,
vor Tanke træder sagte til
og i Betragtning staar.

Thi nu, da Øiet det er lukt,
Og Evigheden Dommer er, —
nu stiger frem, hvad godt og smukt,
der Vidne for ham bær.

Om al hans Id med slagvant Pen,
paa Thing, en Fremtid først har Ord;
men Bonden tabte her en Ven,
som elskede hans Jord.

For Klogskab og for Høvdingmod
selv ivrig Fiende gav ham Agt;
Men det, som Verden sent forstod,
det var hans Hjertes Magt.

Med det som ung han Venner fandt,
der kjæmped med til sidste Tag,
med det tilslut han Soning vandt
for maaske feilet Sag.

Hans Svaghed og hans Hjertes var,
saa stærkt i Elsk, saa stærkt i Harm,
som Hemmelighed han det bar
indunder rudhaard Barm.

Saa stod han alt fra Ungdomstid,
og til det graaned i hans Haar,
og blødte midt i Dagens Strid;
men gjemte sine Saar.

Ham Døden traf paa blodglat Dæk,
som hedest Dagens Strid just gik.
Det Saar, som blegnede hans Træk,
det var et Hjertestik.

Mens bleg han stod, og Sjøn gik høit,
og Sunde luktes for hans Stavn, —
da aabnede blandt Skjær og Sprøit
sig Himlens stille Havn.

Men de blandt Fiender, som var størst,
de slutte nu i Tanken Fred
og følge efter Baaren først
ind til hans Hvilested.

FARVEL TIL GLOMMENDALEN.

(1868.)

Farvel da Glommen, Du gamle Valplads,
hvor jeg har stridt nu i mange Aar
og seet segne saa mangen Kjæmper
og modigt bæres saa mangt et Saar! —
Her har jeg redet for Haabets Anker,
mens Stormen suste, saa Granen knak,
og umærkt sét mine bedste Tanker
at vokse op, saa de Sandhed rak.
Her fik jeg ogsaa den bedste Gave, —
paa Kirkegaarden min stille Have.

Ja hils din Vaar, naar med grønne Border
Du flommer næst under Hæggens Tag,
mens Stokken skylles i dine Bølger
og stuper Fossen i lange Tag!
Naar Solskin over din Flade strømmer
og blank Du gaar som med pure Guld,
Du hilse Skogen, som i Dig drømmer
om bedre Tider, naar vi er Muld, —
som véd, at engang den bringer Seier,
og gjemmer Haabet, som Soløer eier.

Jeg mindes dengang, jeg kom til Egnen,
da var her Glæde og Jubel nok,
og store Tanker, — ak! altfor store,
som skulde bygges af Skogens Stok.
Da fløi om Vintren den lette Kane
med Brunen foran som Vind paa Is.
Nu ser jeg lidet til Traverbane
og Farten sagtnet paa mangt et Vis.
Nu ser jeg Stilhed; men og at under
en Glommens Villie i Folket blunder.

Hvor er de fordum saa glade Tider,
og hvi sank alting saa brat i Grus?
Der kan Du svare, Du dybe Glomma,
som randt som Speil indved Bondens Hus.
Du fulgte Sorgen, som mørkned Øiet,
Du saa ham kjæmpe, den stærke Mand,
Du saa ham træt og med Modet bøiet
tilslut at vandre til fremmed Land.
Halvt øde Gaarde nu staar tilbage
som triste Vidner, der fører Klage.

Men det Du lærte mig, før vi skilles,
Du fagre Glomma! din Fremtidsmagt: —
at for at seire skal ikkun villes,
kun roligt villes og uforsagt.
Det er den store og stærke Lære,
som dine Bygder nu trænger til,
at Arbeid kan over Armod bære
og vinde alt, — har Du Villiens Ild!
Det er den store og stærke Tale,
som Glommen holder for sine Dale.

Og nu, vi skilles, — jeg staar vemodig;
thi her jeg leved min bedste Vaar;
men stærk og freidig, med blanke Bølger,
Du, fagre Glomma, mod Havet gaar!
Som Skogens Stok skal jeg ud i Verden
og pløie hen paa dens store Hav;
men mangestunder vil ud paa Færden
min Tanke stille Dig speile af
og dvæle hos Dig — helst, hvor Du svinger
din Vei om Kirken deropi Vinger.

DRAUGEN.

E' laa med Baaten paa store Baarer,
det var graalyst og urole,
og rundt om hørte e' Dødmans Aarer
og valt der Blod føre Soli,
og Lommen ropte og skreik som Draugen,
der gik saa aavstygge Brott for Baugen.
E' tænkte saa,
sigl bare paa,
for Motet berger for Dauen.

Og heile Havet det bare vrimled,
det var saa ofyst urole,
e' kjende Hugen tog til aa svimle
og hoptes bare paa Soli.
Da tog det Grundbraat, og der stod Draugen
foruten Hode indover Baugen.
Han gapte stygt; —
e' sputta snygt,
for Motet berger for Dauen.

TIL BJØRNSTJERNE BJØRNSONS FØDSELSDAG.

(8de Decemb. 1868.)

Fra norsk og svensk og danske Strand
ror Baade til dit Fartøi ud,
som ligger paa det dybblaa Vand
og fyrer Høitidsskud!

Det Gaster er, som var ombord
paa mangen fager Kampens Dag

og gjerne gjen med Skuden fo'r
i næste store Slag.

Hver mindes nu den Trøie vaad,
han fik, da Bølgen vælted stor,
og flagger fra sin lille Baad
til Eder to ombord.

Og det jeg véd, at paa den Dag,
Du fylder seks og tretti Aar,
et Hurra fra det Vennelag
af Hjertets Grund Du faar.

Saa stiger der en Taler op,
mens Festen stærkest om Dig staar,
og peger imod Mastens Top,
hvor Nordens Flag udslaar,

og siger: gid i mange Aar
Du maatte staa som denne Dag,
og staa tilslut med hvide Haar
og slaa for Nordens Sag!

VELKOMSTSANG.

(Studentermødet i Kristiania 1869.)

Velkommen Nordens glade Skarer
med fyldte Seil og kranset Raa,
det Hav, hvorpaa din Ungdom farer,
er Tankens store, dybe blaa.
Som Prins den ind vor Seil-Led styrer
med Nordens Eventyr ombord,
og Hjerterne er unge Lyrer,
hvori vor Fremtids Drømme bor.

De lyse Snekker, som for Anker
nu vugger i vor norske Havn,
bær to Nationers Ungdomstanker
og stærke Længsler i sin Stavn;
de bærer Sang fra solblaa Sunde,
som blanke sig om Danmark snor,
og Susen fra de svenske Lunde,
hvor Nordens store Minder bor.

Velkommen vær, I danske Frænder,
som fo'r fra Eders Sommer hid,
at række os de samme Hænder,
som bar alene Nordens Strid!
Du Ungdomshær fra Karlers Rige,
hvis Helte lyste over Nord!
I hilses, mens iland I stige,
med Sang paa Eders Brødres Jord.

Ja, vær velkommen, Nordens Skarer,
vi hilser Jer med Sjælen fuld.
Den dyre Last, hvormed I farer,
det er Jer egen Ungdoms Guld;
det er den nye Nordens Sage,
som knopper sig i Eders Vaar;
det er de store Fremtidsdage,
som i de unge Hjerter slaar!

SANG FOR NORDEN.

(Studentermødet 1869.)

Midt i en Jerntid, der ikkun tror
den Magt, som Vaabnene vinder,
Du ligger roligt, Du høie Nord!
i Aandens Sollys og skinner;

din Storhed er ei Guld og Pragt
og ei Kanoners Torden, —
Du er en stille Verdensmagt
for Hjertets Sag paa Jorden.

Vist maa end slaas mangt Aandens Slag
for Dig bag korsede Skjolde;
men Tanken staar som et Solskinsflag
paa Nordens grønnende Volde;
og frygt Dig ei, Du lille Hær,
som modigt vover Striden,
hvert Ungdomskuld i Norden bær
en Fylking ny ind i den.

Ja hil Dig, hellige Hjem i Nord,
hvorover Nordstjernen vaager!
Gud gir Dig Seiren, fordi Du tror
igjennem Tidernes Taager,
fordi med Enfolds fromme Sans
Du Aandens Storvei kjender
og bærer i dit Sind den Glans,
som paa din Himmel brænder.

UNDER JUL.

(186...)

Indunder Jul, hvor er det trist,
Snefog og Kulde og korte Dage,
Sindet bøier sig ned tilsidst,
véd ikke, hvor det skal Modet tage;
mindre og mindre af Dag det lyser,
Hjertet i Kulde og Mishaab gyser,
kommer ei Jul?

Aaret, som stod ved Sanktehans
lyst mellem Blomster i Sommerdagen,
nu er det fattigt paa Sol og Glans,
ligger og sygner paa Sneens Lagen,
fryser og føler sin Kraft er omme —
saa maa det være, før Jul kan komme.
Kommer ei Jul?

Saadan stred Verden en Vinter haard,
længted med Soltrang i Hjertegrunden,
stred med en Vinter paa tusind Aar,
tænkte, den skulde til Vaaren vunden.
Men, da den følte sin Kraft var omme,
da først lod Herren sin Sol nedkomme,
da først kom Jul.

Midt udi Mørkets og Jordens Kuld',
medens vor Sol er ved at dale,
stiger Vorherres op som Jul,
blir det Sankthans i Himlens Sale;
netop som Jord ei mer kan raade,
kommer et Frelsens Væld af Naade,
saa kommer Jul!

TIL HERMAN ANKER OG OLE ARVESEN.

Grundlæggerne af den første Folkehøiskole paa Sagatun.

(1869.)

Fra Hamar Stad det ringer
udover Mjøsens Vand, —
og for mangt lydhørt Øre
rundt hele Norges Land.

Det ringer Folket vaagent:
det er alt langt paa Dag,
det er paa Tid vort Lærdomsaag
blir vendt til Folkesag.

Det er i Landets Hjerte,
ved Mjøsens blanke Speil,
den fagre Folketanke
har heist de hvide Seil.
Og, som den fremad stevner,
saa seiler den sig stor,
det blir tilslut hver Aandens Mand,
som stiger med ombord.

Og Morgensolen skinner
i Sjøen om dens Speil,
og Norges Flag er heiset
i Raa som Silkeseil;
og for de Mænd, som vover
sin Ungdomsdag derpaa,
saa er det vel saa fager Færd,
som Du i Livet saa!

VED DET NORDISKE SKOLEMØDE I GØTEBORG.

(Under den tysk-franske Krig 1870.)

Hvad vil Tankens blege Sønner
med sit sagte Maal
nu, mens Skud i Skud det dønner,
Løsenet er Staal?
nu, mens Mænd bag Faner møder,
nu, mens Lauren gror,
nu, i Kamp Nationer bløder
paa Europas Jord?

Magt fra Nordens Skolestuer,
ubemærkt; men stærk, —
i den Slægt, som vokser, luer
just dit Frelsensværk,
tændes Lys og lægges Skinner,
brede Jernveisspor,
og en Fremtids Vaaben rinder
i de stille Ord.

Som en Glød i Hjertet ulmer
dens Oplysnings Trang,
til en Dag i Folket svulmer
Stor-Idéers Sang,
da de vil som Faner vælte
med Begeistringsmagt,
være Nordens Styrkebelte
og dens Kjæmpevagt.

Ladet blir ethvert Tornister
med en Mening i,
Tanker, som elektrisk gnister,
blir til Batteri,
reiser sig i Folk og Stater
til Opinion, —
se dér Fremtidens Soldater
og dens ny Kanon!

---

†

AASMUND OLAFSON VINJE.

(1870.)

Saa stansed Døden det vilde Digt,
saa graadfuldt skjønt og saa lunerigt! ...

Det kom som Fossen fra Fjeld og slog
med friske Sprøit og med Duft af Skog.
Det kom fra Høiden i rare Sprang
med Stokkevæltning og Vildmandsgang,
med Skredet for sig og Larm og Sus,
med Vandet oprørt og graat af Grus,
og saa igjen med saa sær en Fart,
som „Gjeita" hopper fra Knart til Knart,
snart fuldt af Indfald, af Blink i Sol,
snart rundt sig selv det i Skum sig mo'l.

Saa klared stilt det sig under Lien
til Sølverstrøm,
der speilte Jenten paa Sæterstien
og hendes Drøm,
det Hus med Tørvtag, hans Barneglæde
omjublet har,
— som mindet blev i det bedste Kvæde,
hans Harpe bar, —
og Jætergutten, som fo'r i Uren
saa let og glad,
og Huldren vén, som hun sad med Luren
om Kvæld og kvad,
— kun Stundens Hvile; men Sjøens ligt,
der speiler Bredderne som et Digt!

I Røg det atter ud Stupet fo'r
med Sangen over som Regnbugjord,
til længer ned i de vide Dale
det Stilhed vandt,
og Dybet speiled den større Tale,
som der det fandt:
Et Telemarken i Digt der skinner
i „Storegut"
med Uveirsskaadden om hvide Tinder
og skaldet Nut.
Nu sidste Styrtning udover skummed,

— en Guldstreng sprang; i vort Folk forstummed
en fjeldfrisk Sang.

* * *

Hans Livsens Gjerning det var en Slaat,
hvor selv som Nøkken han lo og graat.
Det var en underlig Melodi
af Tankeglimt og af Fantasi,
af dunkle Toner, der steg i Sang
som Skjønhedsudbrud af Folkets Trang.
Den Fos, som gjæred i hver hans Linje,
nu fandt den Havn, —
nu kranser Mindet i Aasmund Vinje
en Digters Navn!

HILSEN TIL FREDERIKSHALD!

(Ved Sangerfærden 6te Juni 1870.)

Mens i lysgrønne Vaar
vi bag Sangfaner gaar,
og dens Solguld som Silken sig folder og slaar,
vil vi hilse den Stad,
der har sjunget et Kvad,
hvoraf Luer endnu gjennem Hjerterne gaar.

Ja, hvem har det ei hændt,
at ham Hugen har brændt,
da som liden han læste om Halden engang?
Thi dens Flammer har lyst
gjennem Slægtfølgers Bryst
som et glødende Digt og en Fædrelandssang.

Mens vi togede hid
midt i Pintsefesttid,
midt i Vaaren, hvor Hæggen staar drivende hvid,
mens vi syngende fo'r
paa den gyngende Fjord,
steg der Tanker ombord fra hin daadstore Tid.

I hin høie Bedrift
er der Evighedsskrift
ifra Fædrene ned, som paa Kjæmpevagt laa, —
de, som offrede alt,
naar for Norge det gjaldt
og saa bramfrit, at selv de sin Storhed ei saa.

Derfor hilses med Sang
vil Du mangen en Gang,
gamle Halden, som kront mellem Byerne staar!
Udaf Ungdommens Vaar,
som bag Sangfaner gaar,
og som Daab af din Aand og Indvielse faar.

NORDISK ARBEIDERSANG.

(1870.)

Over vidtudstrakte Lande
bygger vi i Nord,
spredt blandt Øer, Sunde, Strande,
Dale, Fjeld og Fjord.
Bygder samled sig om Kirke
og fik Orgel-Sang.
Hvad om Nordens hele Virke
samlet blev engang?

I en Høitids-Stemning sænker
stille sig min Sjæl,
naar jeg alle Arner tænker
i en nordisk Kvæld;
bagom disse lyse Ruder
Nordens Arbeid bor,
og af Folke-Hjemmets Guder
bygges Du, o Nord!

Hvert et Bo fra Fjeld til Fjære
rundt det vide Land
bær dit stille Virkes Ære,
Nordens Arbeidsmand!
kan som Saga-Bog fortælle
om, hvad Sved der randt,
og hvor tungt Du maatte trælle,
før Du Tomten vandt.

Thi dit Virke stod alene
som de spredte Hjem.
Først, naar alle sig forene,
naar hver enkelt frem,
først, naar alle Hjemmets Stuer
her indunder Pol
samler sine Arne-Luer,
tændes Nordens Sol!

Arbeidsmand, hvor end Du strider
rundt i Nordenland,
se, det gryr mod lyse Tider
paa din Himmelrand.
Alt, som sand Oplysning vinder,
lyses op hver Krog.
Og en solglad Dag snart skinner
paa Arbeider-Tog.

---

†

ORLA LEHMANN.

Ak, Orla Lehmann! — Hvor mangen Gang
dit Navn hidop i min Ungdom klang!
Det førte an i et Frihedstog
og meldte Seir under Dannebrog,
det vælted stort som den første Bølge,
der hele Havet har med til Følge.

Han Sol og Lykke for Danmark saa,
og deri netop hans Storhed laa;
det er paa Rader af sliges Høie,
den nye Dag skal slaa op sit Øie;
thi Nordens Fane er end ei strøgen,
fast at den skjules en Stund af Røgen!

Det var, som Haabet og Dage blaa
og Seirssignal der i Navnet laa,
som bar det Glans af den høie Glød,
der frem som Morgnen i Norden brød;
— nu rører sorgsænkt sig Silkefolden,
mens stilt han lægges indunder Volden.

GANGSPILVISE FOR PRÆSIDENT CHRISTIE.

Og Gutterne paa Bergens Rhed —
Sing my boy, hurra!
de lyster nu at være med, —
Sing my boy, hurra!

naar Christies Støtte den blir reist,
og Flaget til hans Ære heist. —
Saylor oh! sing my boy!
Saylor oh! Holloi!
Saylor oh! sing my boy!
Saylor oh! Holloi!

Han staar i Malm og peger paa
den Streg, vor Frihedskurs skal gaa.
I Haand han har et Ordrebrev,
den Grundlov, de paa Eidsvold skrev.

Og det var gamle Christies Daad,
han styrede den norske Baad,
han styred den i Nødens Stund,
og slig, at den gik klar af Grund.

Og han var Førstemand den Dag,
de heisede det norske Flag,
og modigen de stævnte paa,
mens Fienderne rundt Landet laa.

Men, er det heist, saa faar det staa,
saalænge norske Hjerter slaa!
Saa seiled de i Braat og Brand
og sammen berged Norges Land.

Om gamle Christie vist jeg tror,
han stusler end ved Norges Ror;
og det med ham er slig bevendt,
at han er endnu Præsident.

Og, om paany en Farens Dag
vort Folk maa ta det tunge Tag,
da vil den Stund, det rønner paa,
den gamle sjøl til Rattet gaa.

Og derfor skal han ha' en Sang,
Sing my boy, hurra!
saalænge Gangspil er i Gang,
Sing my boy, hurra!
saalænge Skuder gaar paa Tog,
og Sangen gaar i Bergens Vaag.
Saylor oh! sing my boy!
Saylor oh! Holloi!
Saylor oh! sing my boy!
Saylor oh! Holloi!

ANTON MARTIN SCHWEIGAARD.

(Ved Mindefesten.)

Bag sænkte Faner og floromvundne
idag er Taarer af Hjertet rundne;
fra fattig Hytte til Kongens Borg
nu er i Norge der Landesorg.

Hvor høi i Tanken og ædelbaaret
han stod i Striden der hvid i Haaret!
han havde kjæmpet fra Ungdomsdag
og graanet under vort unge Flag.

Hvor stærk, naar Dønningen sig bevæged,
han stod, mens Stormen i Lokken leged;
hans Øie lynte, hans Pande var
et Hvælv, som Lys af Geniet bar.

Hvergang i Kampen den gjæve stevned,
paanyt vi undred', hvor stort han evned;
hans Virke gjennem snart firti Aar, —
det er en Grundmur, hvorpaa vi staar.

Nu mer ei blinker hans hvasse Tanke;
hans Riddersværd og hans Skjold, det blanke,
nu er de begge som Ærespragt
med Borgerkransen paa Baaren lagt.

Og det er stort, at hans Barnehjerte
som Kjæmpen Rolands det brast af Smerte,
at det, som gjorde den store Mand,
var Elsk i Enfold til Viv og Land.

Med Flor om Fanen og Sorg i Sindet
blir Schweigaards Navn nu i Folket mindet;
men mer end Laurbær og Egekrans
er stor, o Borger, en Død som hans.

Og mer end Sange ved Mindets Bæger
den tomme Plads paa hans Storhed peger; —
maa Norge finde den Mærkesmand,
der bærer Flaget saa høit som han!

---

†

OVER EN UNG PIGE.

Fager, ung og fin
i sit hvide Lin
nu i Gud hun stille sover.
Lad saa Jorden bredes over
al den unge Vaar,
den i Fanget faar!

Som en yndig Drøm,
som en speilklar Strøm

randt i Hjemmet hendes Dage,
blev en stille Foraarssage,
som ei her paa Jord
naade Somrens Flor.

Hvo dit Raad vel véd,
som er Kjærlighed! —
Tanken ser den blege Lillie
nu forklart og rank i Villie
med Guds fagre Sol
paa sin hvide Kjol.

HALFDAN KIERULF.

Nu Hjertet er brustent og Sangen udrunden,
og Strengen ei mere har Klang, —
hin Leg over Lyren, nu er den hensvunden
og stanset den liflige Sang;
nu Dagen er over,
og stille han sover.

Der ligger da Lyren, som seired i Stunden,
mens Tonerne over den flød;
dens Strenge henover hans Hjerte var spunden
og Sangene skalv i dens Glød,
og gjennem den Folket
sig følte fortolket.

Sig Blomsterne bøier med sorgfulde Miner
og Graad i den duggede Eng,

og Sommeren lukker med grønne Gardiner
saa vårt om den slumrendes Seng
og breder ham over,
imedens han sover.

Men tænker dog ikke, at Sommeren tier,
fordi at dens Sanger sov hen.
Dens Kroner staar fyldte af hans Melodier
og sjunger dem lifligt igjen; —
ja, nynner derover,
imedens han sover.

FÆDRENES MINDE.

Du Slægt, hvis Hjerte banker
ved dine Fædres Skaal, —
sig, har Du ogsaa Tanker,
som fylder deres Maal?
Sig, kan saa stort Du drømme
som de i Mindets Stund,
ja, har Du Magt at tømme
det gamle Horn til Bund?

Thi dette Bæger fyldes
af vor Histories Flod,
hvor Bølgerne, som rulled,
var vore Fædres Blod;
og dyb som Folkets Hjerte
og hellig gaar den Strøm
med Graad ifra dets Smerte
og Glans ifra dets Drøm.

Saa tidt Historien svulmed,
da skummed' Bægrets Rand,
da vokste ogsaa Hjertet
i Dig, Du norske Mand;
da saa Du Syner store
ved Fædres Minde-Skaal,
og Løfterne, Du gjorde,
holdt Folkets store Maal.

Se, dette Horn, vi løfter,
har rørt ved Guders Mund,
og Freyas Rosenlæbe
har kysset paa dets Rund.
Ja, dette Horn, vi tømme,
har Guder tømt engang,
mens Nordens store Drømme
fra Bragis Harpe klang.

Det vies vore Fædre,
de Slægter Rad for Rad,
som kjæmpede og seired,
som stille led og bad,
som bygged' vore Dage
med deres store Færd, —
vi lover dem tilbage
at være Offret værd.

Det vies Aarets Faldne
paa hver en Val i Nord,
de sidder som Einherjer
ved Sagas Gude-Bord;
det vies store Minder,
som stiger for vor Sans, —
det Fædreland, som skinner
i vor Erindrings Glans!

ET RIMBREV.

(1871.)

For Kvindens Frihedssag, Du véd,
jeg talte tit mig varm og hed,
og, maatte jeg af Striden fly,
det var kun for at slaa paany
for denne Halvdel udaf Jorden,
som, Gud véd hvi, til Træl er vorden,
— for Evas Land, det Paradis,
der plyndres fast paa Tyrkens Vis;
men evig ungt (skjønt bøid som Polen)
i Smil og Taarer ler mod Solen
og heiser røde Oprørsflag
i Læbens Glød, i Barmens Slag,
i Straalen ifra Brynets Bue,
i Hjemmets stille Arnelue
og al den store Seiersmagt,
som er i Kvindens Ynde lagt.
Men denne Kamp, hun stille fører,
er den, som Verden dybest rører:
Det gjælder om at kjæmpe fri
dens fagre, farv'de Fantasi,
den Hjertemagt, som just hun eier,
den Kraftens skjønhedsrige Glød
— en nedknust Vaar i Tidens Skjød; —
at kjæmpe for det fagre Land,
hvor hun er Dronning, Konge han; —
ja for Problemet, vi skal finde:
den frie Mand, den frie Kvinde!

BILLEDHUGGER BORCHS FEMTIAARSDAG.

Ja femti Aar, min Ven Borch,
saa hastig kunne gaa,

og mangen, ak kun lidet
saa efter dem at staa;
mens sine Ungdomsdrømme
én ivrigst jager paa,
saa, — inden én det rigtig véd, —
er Lokken bleven graa.

For Statuer og Løver
Du kunde Laurer faa,
— og Menneskenes Ære
den kan den stærke naa.
Men inde i dit Værksted
det vakkreste, vi ser,
det er Dig selv, vor Ven Borch!
som glad og freidig ler.

Et kjærligt Barnehjerte
den Støttes Digter er;
dit stærke Enfold meisler
de skjønne Linier der.
Det laaner til dit Snille
det varme Kunstnerskjær,
mens vi af dine femti
kun ser, hvor ung Du er!

SYTTENDEMAISANG.

(1871.)

Mens Vaarsolen flommer med Guld om Land,
og Liderne løves og blinke
fra Lindesnæs op til Finmarks Strand
og vester til Statlands Brinke, —
vi mindes ville den Mai, som lyst
sig knupper og vaarer i Folkets Bryst.

Vi mindes ville den store Sang,
som Havet det sjunger om Norge,
de Livsens Bølger i Folkets Trang,
der fagert for Fremtiden borge, —
vor Folkedrøm og vor Frihedssag,
vor solblaa, skinnende Fremtidsdag.

Mens snehvide Snekker fra isstængt Havn
lig Hære af Maager er seilet
med Flaget rundt Verden og mangt et Navn,
det Norrige hædred, i Speilet, —
vi mindes alt, som laa indestængt,
før Frihedens Maisol fik Isen sprængt.

Og, bryder sig Havet tidt uveirsgraat
og prøver de barkede Gutter,
det bliver dog atter blankt og blaat
og speiler de gamle Nuter; —
det Billed er af den tunge Strid,
vort Folk har kjæmpet fra Arilds Tid.

Nu heises der bredere Seil i Raa,
og stevner vi længere Veie,
mer vide, end Fædre i Aanden saa
med al deres Længsel i Eie.
Thi det, som nu i vort Hjerte slaar,
er Norges løsnede, unge Vaar!

MORTENSGILDE I ROM.

(11te November 1871.)

Ære være
Gaasens Fjære,
Ham og Krop og Sjæl!
Se, dens Krop vi spise,

Sjælen er vor Vise,
og dens Fjære
skulle bære
Tankens Flugt ikvæld:

Ved det lille
Mortensgilde
sad her mangt et Aar
Kunstens Trækfuglskare: —
Mænd, hvis Længsler bare
til det skjønne,
vinløvgrønne
Land med evig Vaar;

hvor Du svimmel
ser en Himmel
fyldt af Farvers Glød,
mens Akazier, Pinier,
tegner Skjønhedslinier
over Høie,
der sig bøie,
som Akkorder flød;

hvor som Ranken
Skjønhedstanken
vildt blandt Marmor gror,
hvor i dunkle Lunde
glemte Guder blunde,
— de, som skulle
gjen af Mulde
vaagne i vort Nord!

Der befriet
først Geniet
kunde Vingen slaa,
reise med sit Virke

Sten til Kunstens Kirke,
    — Mænd, hvis Syner
    evigt lyner
nu paa Hjemmets blaa.

    — Saa, mens røde
    Druer gløde
her ved blomstsmykt Bord,
vil en Skaal vi tømme
hver for sine Drømme
    om det kjære,
    Sindet nære
Fædreland i Nord!

KONG CARL XV.

(Rom 1872.)

Det bæres hid af Vindens Sus:
Kong Carl er død paa Malmøhus,
som der han steg iland!
Slig suser det til fjerne Kyst, —
og Budet rører mangt et Bryst;
thi som hans Mindeskrift kan staa:
han elsket var 'som faa!

Hans Lynne bar et Nordlysspil
af Folkets egen Ungdomsild
og af dets dunkle Drøm,
af Længslen mod en Kampens Dag
for Nordens store Folkesag;
han stod i disse Drømmes Skjær
for Folket kjendt og kjær.

At Kongen udi Dødens Stund
saa higed til sit Hjemlands Grund
og til sit Ulriksdal,
— der havde han sin Fosterjord
og Folket bøiet som sin Mor, —
ja det, at Kongen længtes saa,
just Folket kan forstaa.

Det var et Hjerte udaf Guld,
der famlede i Jordens Muld,
men bar paa Skaldens Syn;
det var en Aand med Heltens Trang,
der bar i Hjertet Nordens Sang —
og bar den i en taaget Tid
af indre Tvil og Strid.

Til Kongenavn og Kronens Glans
han føied Snillets ædle Krans
i Kunstens lyse Land.
Som Mand han vandt en bedre end:
den Ros, han var en fuldtro Ven,
der gav sit brede Hjertelag
til ham paa Nødens Dag.

Ja, om hans Hjerte er det sagt,
i det han bar sin Kongemagt
og høit sit Folkespir.
Nu, — midt i Kraften, ung og rank —
Kong Carl, han om paa Baaren sank,
nu blir i Sorgen sagt de Ord
af tvende Folk i Nord.

———— ———

HARALDSHAUGEN.

(I Anledning af Indvielsen 18de Juli 1872.)

Hvast om Skjæret
driver Veiret
under Rogaland.
Som en Pilregn over,
hvor Kong Harald sover,
kredser Maagen,
og bag Taagen
bryter Havets Brand.

Ligger nære
tangklædt Fjære
Haraldshaugen der,
mens i Storm det stønner
under Kyst og dønner,
mens sig speiler
hviden Seiler
udi solblankt Veir.

Dér sit Mærke
stak den stærke
Konge fast i Jord.
Norges Navn stod skrevet
der af Gyda vævet,
og hans Værge
magted berge
hendes høie Ord.

Det var Fyret,
mens vi styred
ind vor Friheds Led;
der igjennem Taagen
stod den Varde vaagen,
som i Sindet
Slægten skinned,
mens den frem sig stred.

Stærkt med Sværdet
Kongen gjærded
Norges Rige ind;
thi den Gard, han bygged,
staar endnu urygget,
skjønt den siden
hen i Tiden
laa for Fog og Vind.

Aar er runden
over Grunden
veirbart, som den laa;
men af Haugen baaret
staar nu, tusindaaret,
stort det samme
Træ, hvis Stamme
Dronning Ragnhild saa.

Skal saa Plaugen
jevne Haugen,
Norges Kirkemur?
nu, mens Folkets Minder
frem i Solen skinner,
nu, vort Øre
gjen kan høre
Konning Haralds Lur?

Nye Hære
skulle bære
frem Kong Haralds Sag;
folkereist hans Minde
gjen ved Karm skal skinne,
og den gamle
Konge samle
os paany til Slag.

SANG VED TUSINDAARSFESTEN

paa Haraldshaugen den 18de Juli 1872.

Før Afsløringen:

(Gammel norsk Kjæmpemelodi: „Brylluppet i Kraakalund" — som „Yderst mod Norden lyser en Ø".)

Her ligger Haralds Haug, sjunken og graa,
veirhaardt fra Fædrenes Dage; —
sust har henover dens sparsomme Straa
Norriges skiftende Lage —
her vi for Høisædesstøtterne staa
i vor Sage!

Fjordblaanet rugger fra Hafrsfjord til hid,
Sjøveien tykkes saa nære;
Tredive Slægter og tusind Aars Strid
stod dog i Flo' og i Fjære,
førend den væltede Bauta vi hid
kunde bære.

Samlet blev Landet bag Eggene blaa,
værget af Kjæmper hel brede,
og det, som Fædre i Sorg monne saa,
vokser nu om os i Glæde,
saa at alt Folket om Haugen kan staa
her og kvæde.

Vaarløse Kræfter gjen byggede op,
— Plogjernet, Tanken og Aaren —
Minderne skinner; paa Haraldshaugs Top
sættes nu Bauten i Vaaren,
rødmer nu Flaget som Fremtidens Knop,
den har baaren.

Lydt nu i Luften høres en Klang
„Glad"*) nordfra Nidaros runge,
samle alt Folket til Fremtidens Gang,
ringer ind Norrig', det unge,
malme ærværdigen Fædrenes Sang
med sin Tunge.

Efter Afsløringen:

Høilagt med Kongen hans Kjæmpesværd laa:
Norfolkets hugstore Længsel;
Ætten hans prøver at løfte derpaa,
styrket i Alvor og Trængsel,
— bagom den Haug ligger Havvidden blaa
for vor Længsel.

Skjønt, som dets Lider af Havranden gaa,
naar mod det Seilerne sige;
stort, som i Aanden det Fædrene saa,
stige, Kong Harald, dit Rige!
Nordmænd kan falde, men Norge bestaa
stort og stige!

Tusind Aar er som en Vagt, som et Slag
udaf den Eviges Vinge; —
Han, om han signer, en Tusindaarsdag
atter kan Norrige bringe,
bære, som Fædrene, fast vi dets Sag
i vor Bringe!

---

*) St. Olafs Klokke i Nidaros, der hørtes før Slaget paa Lyrskovhedo.

BRYLLUPSSANG.

(1872.)

Fagre Jomfru, vil Du
under Myrthen stande, —
Kransen Knopper har bag Blad
og passer saa din Pande?
Kransen den har Sommer
for, hvad Du i Hjertet bær,
og din Vaar i Alvorskjær
ved den til Blomstring kommer.

Bange gik den fagre,
kunde ikke vide,
om det friske Myrtheblad
blev gult ved Høstens Tide;
fuldtro Sandhed veier
mer i Elsk end søde Ord,
og en Lykke — o, saa stor!
montro den Livet eier?

— Fagre Jomfru, vil Du
under Myrthen stande,
bære frisk dit hele Liv
dens grønne Blad om Pande?
— Stod hun saa i Kirken
under Kransen bøiet,
rakte ham sin hvide Haand, —
hun saa ham tryg i Øiet.

LUDVIG LINDEMANN.

Sol er oppe,
Blomst og Knoppe
springer ud i Norges Dag,

Mænd, som strede
stilt og lede,
segned længst omkring dets Sag,
Mænd, som ikkun dette vidste,
at arbeide til det sidste
lige glad om Tak idag.

Nu hans mange
fagre Sange
i vor Ungdoms Hjerter gror;
Skolen, Hjemmet
har dem nemmet
let som Folkesangens Ord;
Understrengene i Grunden
klinger op fra Folkebunden,
hvor dets dunkle Genius bor.

I hans Virke
Norges Kirke
atter løfter sig af Muld,
reist i Tonen
for Nationen
i dens Kirkestemnings Guld;
saa, naar Folket engang skuer
gjenreist Trondhjemsdômens Buer,
møder Orgeltonen fuld.

HAVFRUEN.

Af „Finneblod".

(Rom 1872.)

— — Aa sig, kan Du mindes de tusinde Gange,
vi løb ned til Fjæren for Smaamort at fange?
Med Dragsuget sprang vi saa begge omkap,
fra Kallen i Havet bestandig vi slap.

Ja, mangt skal Du mindes, imens jeg Dig vugger
og Havgulen blaaser og Bølgerne rugger; —
— hun sidder og graater nu over din Kind,
som gav Dig sin Sjæl og kun levte ved din.

Men engang som E'fugl ind Fjæren jeg styred,
da laa Du bag Stenen med Riflen og fyred,
Du traf mig i Brystet, og Blodstriben der
er, Vennen min! Mærket, jeg efter Dig bær.

AF „TREMASTEREN FREMTIDEN".

(Rom 1872.)

En Fembøring under Seil er et lysteligt Syn,
naar den vasker i Sjøen for en „tre Kløers" Vind
og en Høvidsmand god ved sit Styre;
ja, naar Odder og Næs flyver pilsnart forbi,
maa sig glæde den Fisker, som sidder deri,
fast at Sjøskvættet væder hans Hyre.

En Fembøring er paa Havet saa lidet et Skal,
medens Bølger gaar om den som Bjerg og som Dal,
og den skal sig i Uveiret klare;
ja, der ro's i Sjøen med Møde mangt Tag,
og der seiles til Ripen saa mangen en Dag,
hvor det gaar gjennem Tyngsel og Fare.

Men en Jægt under Seil er et frydeligt Syn,
naar den stævner til midtmasters ladet til By'n
og med Frugten af Vinterens Dage,
naar den ankrende flagger der foran sit Hjem,
fordi alting er kommet saa velberget frem,
og den Velstand nu bringer tilbage.

AF „TREMASTEREN FREMTIDEN".

(Rom 1872.)

Nu skal Jægten til Bergen gaa,
hvad skal vi have til Føring paa?
Manden hedte Raadløs ifra Rækindstad,
Konen hedte Tvorre-Marit-Ligeglad.
Datteren var sig saa ven en Maard, —
hvor skal hun faa sig en Mand iaar?

Nu skal Jægten til Bergen gaa,
Datter vor saa sætter vi til Føring paa.
Jægten var et Flagedæk fra Villansvær,
Seilet var et gammelt Skjørt med Noravæ'r,
Masten var en Tvorrestok med ned for op,
Styret — det finder Du paa Veien nok.

Frisk nu blaaser det Bergensbør,
kjære min Mand, véd Du Veien sør? —
Jægten din Du styre fra Skjær til Skjær,
saa har Du Leden, hvor grundest er,
hold Dig, saa Vinden staar agterfra,
saa kan Du mist ei af Leden ta'!

Jægten hun strøg saa til Bergen ind,
Datter hans paa Dækket sad blank og fin.
Datteren hun skinte over Bergens Stad,
tylftevis af Kjøbmænd stod med Buk i Rad.
Stolteste Kjøbmand i Bergen gaar, —
ham skal hun have til Mand iaar!

BILLEDHUGGER FLADAGER.

(Rom 1873.)

Her, hvor Cypresserne ved Sestuspyramiden
staar høitidsfuldt med deres Sorgens Tale
og i vemodig Stemning Døden male,
som var den kun en Solnedgangens Stund, —
forsamlet staar en liden Flok af Mænd og Kvinder
fra Nordens trende Land som Brødre, Søstre,
i samme Tanke, samme Vemodsminde:
de bringer Kranse hid og Blomster hen paa Graven.

I denne skjønne Lund nær Roma naaed
en stille, ensom Mand til Hjemmets Fred.
Skjønt Norges Graner ei, men Laurer og Cypresser
og Roser blomstrer vildt omkring hans Hvilested,
han sover stilt og godt. Paa Mindestenen
der staar hans Navn; men lidt om, hvad han stred,
om hvilken rastløs Længsel der har baaret
ham, til han saadan faldt paa fremmed Strand,
om hvorfor vel han offred alt derhjemme
og blev en ensom Kunstens Vandringsmand.
Det staar ei der.
Men af Naturen malet,
det staar her mangen deilig Aftenstund,
naar Solen gaar i Vest: — at det var Idealet,
der tegned Guldskyr paa hans Hjertegrund.
En fattig Bondes Søn fra Valders Dal i Norge,
han endte dog som Kunstner her i Rom
og vandt sig Borgerretten i det Rige,
som i sin trange Dal han drømte om.
Det kosted Strid; men Panden bar det Stempel,
hans Sjæl den Dybde og den Længslens Magt,
der gjennem trangt og smaat til Kunstens Tempel

har lyst ham Veien og ham Stigen rakt.
Skjønt tidlig her hans Stav blev brudt, han tælles
med Hæder dog iblandt den stille Rad,
der slog for Norges Plads i Aandens Rige
og kjæmper for den Sag den Dag idag, —
en vunden Tomt i hine lyse Egne,
et Land erobrer, medens Slægter segne!

---

†

HENRIK ANTON SCHØTT HELTBERG.

(1873.)

Der var en Ring af Mænd med brede Hærder,
med Storhedsaand og med Geniets Mod,
som gik det unge Norges første Færder
og traadte Spor i Snén for Efterslægtens Fod.

Han var af hine Kuld, hvis Evner skjøde
i Folkets første Vaar blandt Isen op,
som spaade Norge Dag — og maatte bøde,
fordi saa stærkt og tidligt Landet satte Knop!

Og den, som saa hans Blik, hvor dybt det glimted,
mens Viddet sprudled i hans Tankespil,
saa Pandens aandigt formte Hvælv og skimted
hos denne egne Mand den dybe, stængte Ild, —

han fatted snart at det var Aandestaalet
i et Geni, som funked disse Lyn,
der lyste Tanken Gjenvei hen til Maalet
og lagde den med ét saa klart foran ens Syn;

at „Bogen som ei kom", det var kun Idealet,
han gik og bar, som aldrig fuldendt blev; —
derfra den Kraftens Ild, hvormed han maled,
mens Sprogets dybe Lov han tyded sin Elev.

Derfra hans ædle Evne til at danne Hjerter
og reise Sjælens Magter fra dens Grund; —
han tændte Hellas, Latiums stille Kjerter
for Livet der i en begeistret Stund.

De Aandens Funker, som i Talen regned,
blev Frøkorn Landet rundt til Kuld paa Kuld.
— Og tusind Hjerter lægger nu, han blegned,
en Fædrelandets Krans paa gamle Heltbergs Muld!

KANTATE
VED KRONINGEN I TRONDHJEMS DOMKIRKE

den 18de Juli 1873.

Første Adeling.

Kvartet.

Hil med din ædle Kvinde,
Du hilses Oscar her,
omlyst af Fædres Minde
i Folkehaabets Skjær!
Her taler Kirkens Buer
vor Fortids store Sprog,
i Sten og Mur Du skuer
her Folkets Sagabog.

Som da med Spir og Taarne
den skinnede ved Fjord,

mens Rigets Ættebaarne
tog Kronen i dens Kor,
i Norges Dôm Du tage
nu Haralds Kronering,
— Klenodet i vor Sage
fra gamle Øjrarthing!

Den bar vort Folks Historie
til Høihed og til Glans,
bar Hellig Olafs Glorie
og Sverrers, Haakons Krans,
den samled Land og Rige
af Hafrsfjords røde Bad
og bar vor Tro tillige
paa haarden Stiklestad.

Den laa med Drømme stærke
forvart i Folkets Bryst
og elsket som et Mærke,
der blir i Døden kys't, —
til gjen dens gyldne Rande
stort funklede omkring
din høie Stamfa'rs Pande,
rakt af vort Friheds-Thing.

Hans stærke Styre bragte
til Fæste, Vækst dets Sag;
i signet Minde rakte
os Oscar saa vort Flag.
Fra Carl den folkekjære
Dig arv'des Kronen ned,
— saa Folkets Guld Du bære,
saa arv dets Kjærlighed!

Kor.

Stemmer Alle i og sjunger,
sjunger Herren Lov og Ære!

Denne høitidsfulde Time,
medens alle Klokker kime
Landet rundt med dybe Tunger,
salves Oscar til at bære
Haraldskronens gamle Ære;
Mild som Sol i Fagerliden
sidder trofast hun ved Siden
som skal Landets Moder være.

Kvartet.

Løft o Folk, dit Hjertes Tanker
op til ham, som er vort Anker, —
bed, at han maa Stunden raade
med sin Kraft og med sin Naade,
han, hvem Jordens Ban're alle
er som Træ'r, der gro og falde;
stakket staar de, brat de visner,
naar hans Skygge paa dem isner;
stort de grønnes, Fremtid vinder,
rigt de i hans Naade gro,
om hans Kald de bære tro,
naar hans Sol paa Folket skinner.

Kor.

Tag da Kronen,
tag da Spiret,
Haralds gode Sværd!
Kronen bær, med Visdom siret,
    høie Fædre værd!
Herren lægge saa sin Lykke
i det signte Kongesmykke!
Han omgjorde Drottens Lænder
    med sin egen Kraft!

lægge Styrken i hans Hænder,
  i hans Spir og Skaft!
fæste Folkets Kjærlighed
til hans Skjold og til hans Værge,
at sin dybe Arv han berge
kan i Fare som i Fred,
at han Kronen ret kan bære,
raade stort om Folkets Ære
og i lyse Fremtidsdage
føre Norges Sage.

Anden Afdeling.

Kvartet.

Kirken, som Samuel,
strakte sin Haand,
  fæstede Kronen
Drot, om din Pande!
— saa og din Throne
i Herren den stande
  uryggelig fast, —
saa med hans Naade
Kong Oscar, Du raade!

Kor.

Herren har Dig kaldt til Kronens Guld,
se, dens Vægt er tung og ansvarsfuld,
Ansvar foran Gud og Folkets Sage.
Stærk i ham den løft i Folkeærens Glans,
Fremtids Gyldenaar den bære i sin Krans,
bær den stor ved ham i signte Dage!

Dobbelt-Kvartet.

Som vort Frihedsværk er bygget
med vor Kongepagt,
dine Fædre det har trygget
med sin stærke Vagt,
— saa sig, Oscar! Landets Tanker
og dets Tro om Thronen ranker,
saa det er dets Hjertemagt,
som i Kronens Guld er lagt.

Skjæbnetunge gaar i Tiden
mørke Jættedrag,
og i Folkene staar Striden
haard om Lysets Sag.
I vort Flag forlængst er blevet
Korset paa vor Frihed skrevet
— gjennem Tidens Olafs-Dag
bær Du stærk vor bedste Sag!

Længst din Færd i Folkets Øre
fik sin gode Klang,
med dets Kaarne frem Du føre
Haand i Haand dets Gang;
i dit Valgsprog Dag der stiger
op for tvende Broderriger,
— maa din Sagas fagre Sang
bære gjen de Ord engang!

Hos Dig staar det gamle stærke,
veirgraa Trøndelag,
baaret har det Rigets Mærke
mangen stormfuld Dag!
som det staar med Landets Minder,
mens dets nye Fremtid rinder,
som det bar vor Friheds Sag,
hilser Norge Dig idag!

Kvartet.

Fager sidder vor Dronning
ved Drottens Side
nu, Agrene modnes om Land, og Sommeren lyser
i Lide.
Norriges Haab har hun baaret,
Drottens Hus har hun signet,
som Moder og Viv
flettet sit friske grønt i hans Liv,
saa i en Sønnekreds
hans Kongsstav nu blomstrer
med Fremtidsskud.
Tusinde Vinduer skinner i Solen,
alle de glade Folkehjem hilser Dig,
viser sin Børnekrans frem,
vide, at selv i dit Hjem
Dig kroner den huslige Lykke,
at, som Du stille det freded med trofaste Hænder,
fuldt vel dets Sorg og dets Glæde Du kjender,
at for de Haab, som det har,
eier Du Hjerte og Svar; —
— derfor nu Magter fra Hjemmene kommer,
hilser Dronning i Sol og i Sommer,
bringer Dig Arnernes Krans og Ære,
beder Dig Moder for Landet være,
og de vil signe, Dronning! din Livsdag,
være tilstede
tyst i dit Spor,
saa, hvad Du yndigt i Folket vil frede,
rundt om Dig gror.

Slutnings-Kor.

Hil Dig Oscar! hil vor Konning!
Hil Sofie, Norges Dronning!
Som imellem Kirkevægge

her det sjunges til dem begge,
saa om Fjeld og Fjord og Strand
hilser nu det hele Land:
„Hil Dig Oscar! hil vor Konning!
Hil Dig, Norges fagre Dronning!"

TIL HDS. M. ENKEDRONNING JOSEPHINE.

(Ved Femtiaarsjubilæet 1874.)

Hil! — som hin lystændte Aften i Vaaren,
dengang med Oscar Du togede ind,
seirende skjøn og af Jubelen baaren
og som et Eventyrdigt for vort Sind! ...
De, som da hilste, mens Glædesbaal lued,
det var et Folk af sin Livskamp end blegt,
og i din Ungdom sin Fremtid det skued,
knytted sit Haab for dens Vækst til din Slægt.

Nu, — efter mangelund vekslende Dage, —
strømmer de glad under Fanerne frem,
hilser sin Dronning i femti Aars Sage,
takker den Moder, de havde i dem,
véd, at hun fryder sig i, at det vaarer, —
Faner som Blomster i Engene staa;
— rask som et Skib med solblinkende Aarer
stevner vort Land imod Fremtidens blaa.

FURUEN.

I Sommer blandt Hauger og Bakker
en herlig Furu jeg saa;

den stod der saa staut og saa vakker
med Foden i Stenuren graa.

Den stod der som Kjæmpen i Fjeldet
med knudet og veirvreden Ryg,
den stod der alene i Heldet
saa solrød, saa lun og saa tryg.

Saa bar og saa barket var Kroppen,
og Armen saa muskelstærk strakt
med Kronen som Skjold der i Toppen
mod Stormens og Haglskurens Magt.

Og slig har den staat der og dystet
og knægaats med Uveirets Flod,
mens Vintren gav Skjorten om Brystet,
og Stormen slog Krog for dens Fod.

Den ingen vil synderlig prise,
til Kubbe den fældes engang;
— og dog er jeg vis paa dens Vise,
det var just en Høvdingesang.

Den staar der alene paa Vagten
med Maaltrost og Spottegjøg i, —
det er først, naar Stormen tar Magten,
den orgler en stor Melodi!

GULDBRYLLUPSSANG
TIL GROSSERER P. SCHREINER OG HUSTRU.

Det var ved Pinse, de to gik til Kirke,
længe — for femti Aar siden engang;

dengang som nu stod der lysgrønne Birke,
blomhvide Hægge, og Vaarknopper sprang;
og alt det Solblink, han eied med hende,
Lune og Sind ifra Ungdommens Tid,
har han, til Aftenens Guldskyr sig tænde,
trofast bevart i halvhundred Aars Strid.

Det var, fordi han saa vaarmodigt trode,
at han i Stilhed saameget fik saat.
Thi han har elsket den Stad, hvor han bode,
levt og sig glædet i, hvad den har naat,
haabet og muret med trofaste Fæller
uden at tænke, at det var saa stort; —
det, som er blevet, nu staar og fortæller
om, hvad den Slægt, som gik foran, har gjort.

Tause de skuer, mens Kvældskyr sig tænde,
henad den Vei, hvor dem Livet har ført,
og de har prøvet, Kvartalet kan brænde,
uden at derfor end Stuen blev rørt.
Ja, det er fagert at mindes tilbage,
se, at det alt var en Brudefærd kun,
at just de skyslørte Prøvelsens Dage
bar ind i Hjertet den solrigste Stund.

Det var ved Pinse, de to gik til Kirke,
længe — for femti Aar siden engang;
dengang, som nu, stod der lysgrønne Birke,
drivhvide Hægge, og Vaarknopper sprang.
— Nu gjennem Kvælden gaar Guldbryllupssangen,
nu er der Børnebørn, Tindingen hvid;
mattes end Foden, han styrer nok Gangen,
han, som har fulgt dem fra Ungdommens Tid.

59

SANG VED JUBILÆET FOR BRØDRENE HALS'S PIANOFORTEFABRIK.

(1874.)

For fem og tyve Aar idag
med Hovedryst i By'n fortaltes,
— og stadig mere galt det maltes, —
om tvende Brødres Foretag:
Isammen — saa man rundt forsikkred, —
de stod i Maltheby og snekred
og bygged paa en røgblaa Dunst
om, at vort Haandværks Maal var Kunst.

Før var det dog blot Poesi,
hvori det nationale krævtes,
nu vilde de — at *slig og levtes*,
at Høvl og Sag var med deri!
Nu skulde Norges Haandværk bringe
Pianoforter til at klinge,
skjønt hvermand vidste jo, der var
ikkun én Pley'l og én Erard.

Saa stred de tvende Sagen frem:
Piano paa Piano spilled,
og klare, rene Toner trilled
som Perler ind i Hus og Hjem.
De dristed en selvstændig Tanke,
de voved gaa sin egen Planke,
og i vor Tonedigtnings Slag
vandt og Pianoet frem sin Sag.

Ja maatte samme Tro og Mod,
som her den første Vold har taget,
vort Haandværk følge helt i Slaget
og bære høit dets Fane god!

Her Jubilæets Dag er kommen,
de mange Hjem har afsagt Dommen.
Men Striden staar — vort Fædrelands, —
dets Haandværks Kamp for Kunstens Krans.

EILERT SUNDT.

(Ved hans Grav, fra Kristiania Arbeidersamfund 18de Juni 1875.)

Læg, Brødre, Egekransen ned
paa denne Borgers Kiste!
Giv lidt ham af den Kjærlighed,
som selv saa stort han viste!
    Mens her vi staar
    ved Sorgens Baar,
hans Tanker vokser i vor Vaar
som Blomst og Blad paa Kviste!

Et Lys er nu i Landet slukt,
som ledte i dets Kroge
og drog saa mangt ærværdigt, smukt,
af Almulivets Taage.
    Med Pen og Mund
    saa mangt et Fund
i Folkelivets dunkle Grund
han tog med Syner kloge.

Den stille Gang i Folkets Vækst
hans Seerblik erkjendte,
det blev den store, rige Tekst,
hvorfor hans Hjerte brændte.
    Paa hans Befal
    de døde Tal
gav Billeder fra Fjeld og Dal,
hvori vort Land vi kjendte.

Han lærer, hvad Begeistringsmagt
i Mandens Virke veier;
hans Forskeraand har Guld os rakt,
som Norges Aand nu eier;
    den os oplod
    hin Fortids Flod
af stille Offre, Kraft og Mod,
som spaar vort Folk sin Seier.

Saa leved i hans Hjertes Slag,
du, Norge! indtil Døden;
sin Kraft til Dig, trods Nederlag,
han vied ufortrøden.
    Maa altid slig
    Du blive rig
paa Mænd, o Land! som offrer sig;
— thi Du har Mænd fornøden!

Læg Brødre, Egekransen ned
paa denne Borgers Kiste!
Det var et Liv i Kjærlighed
for Folket til det sidste!
    For sidste Gang
    vor Takkens Sang!
— den kommer fra Arbeiderns Trang,
han her en Ven forliste!

---

†

CARL WILHELM BOECK.

(1875.)

Baaret stort af Forskertrangen,
med Haanden end om Fanestangen,

den Herre ind i Døden sank; —
Vægt af Aar ei stansed Gangen,
Ideen hvisked Seiersangen;
derfor han faldt saa ung og rank.
Og prunkløs i al Id
han bar sin Tankes Strid; —
vidt om Verden har ud den rakt,
og Tvil blev vakt,
hans Forskning i dens Ilddaab lagt.

Brusten er den stærke Bue,
den ubetvungne Villiens Lue, .
der brændte med saa mægtig Glød! ...
Videnskabens Sønner skue
paa Aandens Hvælv hans Navn at lue
og Venner sørger ved hans Død.
Hans Folk, som ser hans Navn
i Ærens lyse Favn,
bøier sorgfuldt sig ved hans Baar.
Thi det forstaar,
en Aandens Stormand bort nu gaar!

DE FANGNE SYNGER.

(Af „Faustina Strozzi".)

„Hvorlænge, Italia! skal Du tusindaars Trælleaag bære?
Hvorlænge Italias Børn nedtræde sit Banner, sin Ære?
Vi længes, vi venter en Dag, da Solen skal over Dig stige,
en Morgen i Kjæmperes Blod den hilser det gjenfødte Rige!

Hvi sorgfuld blandt Ranker og Sang, mens Himmelen over Dig straaler?
Ak, Smerten, som bor i din Sjæl, kun Havet og Himmelen maaler!
Du rækker os skummende Vin; men Sorg er den Rigdom, Du eier; —
var det ei fribaarne Mænd, der bar Dig til Storhed og Seier?

Du bøier Dig over en Grav, din Jord bær en Verdenshistorie;
Elskede! — Aasynet løft, og Jorden vil hilse din Glorie.
Elskede! — Aasynet løft, og Sønnerne glad ville bløde,
kranse Dig, kalde Dig Mor, og smile saa stolt, naar de døde.

Vi venter, vi venter en Dag, da Solen skal over Dig stige,
den vaagner i Kjæmperes Blod og hilser det nyfødte Rige,
den kommer med Livsmod og Haab mod Præsternes mori memento,
— en Morgen med jublende Sang fra Nizza til Cap Spartivento!"

— Saa lød Sangen i den hede
Soldag fra en Fangekjæde,
der i Støvet fremad skridted
henad Veien ved en Vigne,
og til Takten, som de tridted,
rasled Jern den hele Linie; —
Østerrigerne, som Toget
vogted, ei forstode Sproget.

Om lidt blege end de vare,
de med Sang dog Lænken bare.
Hvor de rasted, Vin man bragte,
Brød, Meloner til Forfrisken,
vel og mangt et Haandtryk sagte
givet blev med Medynks-Hvisken.
Det var Kjæmper fra Mortara,
fra Sforzesia og Novara.

Flammebørn af Frihedsvillien
ifra Nizza til Sicilien,
de Carl Alberts Faner bare
imod hundred Ildsvælg fremad.
Men som en Forbryderskare,
klædt i Jern, de vendte hjemad; —
fredløs dømt, fra Nederlaget
blev som vilde Dyr de jaget!

Østerriges Garnisoner
bar Italiens raadne Troner.
Fra Savoyen underbukked
paa Novaras Blodskarlagen,
otte Aar de fangne sukked,
længted imod Sol og Dagen,
tvungne til det arbeidshaarde
Værk i Fængslets indre Gaarde.

Nu de førtes fra Ancona
og fra Forli til Verona.
Det nødvendigt var at vare
dem bag mere faste Fængsler;
thi for Mænd, som disse vare,
gives der paa Jord ei Stængsler. —
Det var Mænd, som bar i Hjerte
al Italiens Haan og Smerte!

— — —

CARLO BRENTA PAA FLUGTEN.

(Af „Faustina Strozzi".)

Herlige Morgen! I Guld og Skarlagen
Soløiet rinder,
og mine Kinder
atter omsvales af Friluftens Strømme! —
Berusende Frihed! — jeg saa Dig i Drømme,
medens jeg, muret fra Solen og Dagen,
sukked bag Forlis og Mantuas Volde.

Fjernt hen til Bjergene Udsigten rækker
did, hvor de røde
Snetinder gløde,
medens som Azur derunder det blaaner.
Landskabet bær, hvor det dybere skraaner,
Kastanier, Oliv'ner og myrthgrønne Hækker,
af og til Vinduer glimter i Solen.

Skogtaget suser og Fuglesang triller.
Blomsternes Duften
opfylder Luften,
og paa hvert Græsstraa Rubiner der glimrer.
Frem gjennem Daltaagen Elv'blinket skimrer,
Solen paa Kirkernes Guldfløie spiller, —
snart staar for Blikket og Byer og Vigner.

Indsjøens Speilblik alt halvvaagnet skinner.
Solstraalesvanger,
blaagrøn, opfanger
næsten til Forli den Vignernes Billed,
— alt, som forklart, i det omvendte stillet: —
Muren og Veien, der sandgul sig vinder
om Kamposantoen bedækt med Cypresser.

Frem af det perlegraa Taageslør stiger
vinklædte Høie
nu for mit Øie, —
Kapellet Molino med Møllen ved Siden!
Husker nok dengang, vi vandred forbi den, —
hun stod der og hilsed, den herlige Pige,
som mod Kroaten drog Dolken i Forli.

Underligt! — alt, fra den Kvinde jeg mødte,
altid ved hende
Tankerne ende,
skjøn, som hun stod der ved Gyldenregnen;
derfor og Foden mig bar hid til Egnen,
som om usynlig en Villie mig mødte,
og hendes Aasyn for Sjælen mig lued.

Maaske Indbildning blot, Spind af min Tanke! ...
Medens alt mangen
Nat jeg sad fangen
vaagen og grubled paa Flugt og spandt Planer,
hvori sig løfted Italiens Faner
atter til Reisning med Vaabnene blanke, —
var det, som dybt hendes Øie forstod mig.

Mellem hint Guldblink, hvor Havstriben skinner,
til, hvor i Rækker
Fjeldkammen strækker
fjernt sig, saa Tinden i Luftblaanet svæver, —
ligger Romagna'n! Her Landfolket lever
end i Vendetta'r og Fortidens Minder;
men i hvert Hjem gaar en Gjæring af Tiden.

Ildfuldt og trodsigt, — med gammeldags Tanker,
ældgamle Klæder,
Skikke og Sæder,
fødes og dør de i Fordommens Fængsel.
Op vil jeg tænde dets Fædrelandslængsel,
saa det skal findes, naar Fremtiden banker,
færdig, beredt til vor Kamp for Italien!

MADONNA DI FORLI.

(Af „Faustina Strozzi".)

Op imod Forli til Festen det gaar!
Allestedsfra strømmer Folket did skarevis; —
bagefter er det, at Markedet staar.
Idag skal hun æres, Madonna di Forli.
Tavlen hun har alt af Sølvhjerter fuld,
nu skal hun rækkes en Krone af Guld!

Se nedad Veien den brogede Snor,
gaaende, ridende, snakkende, leende; —
mellem dem Kvinderne synger i Kor:
„Eviva Maria! Maria di fuoco!"
Ja, ret en Vaardag med sittrende Luft, —
kjend ifra Engen Violernes Duft!

Saadan at ride langs Roncoens Bred
indunder Mandlerne, snehvide, blomstrende,
se gjennem Løvhænget Dalvidden ned
med Elven, som suser i Vaardagen, om sig,
— alt dette bærer forunderlig hid
blinkende Minder fra Ungdommens Tid!

SALTARELLA.

(Af „Faustina Strozzi".)

Parvis de danser i Saltarellen!
Aner han Dolke skjult i Kvælden?
Ser han kanhænde
Blikkene brænde,

kan han de spottende Smil vel kjende? ...
Vogt Eder, Kvinder,
Fuldmaanen rinder,
Skjæret alt skinner
paa Vignerne!

LÆNGSEL.

(Faustina og gamle Beppo, som driver Æselet.
Af „Faustina Strozzi".)

F a u s t i n a.
Hvilken en Dag! — og hvilken en Vei!

B e p p o.
Signora det synes. — Ja, gjerne for mig.
Solen staar stegende; —
var her en kvægende
Vanddraabe blot; men jeg finder den ei!

F a u s t i n a.
Tænk paa imorges, da Solstraalen brød
sig over Engen med tusindfarv't Glød, —
paa den forfriskende
Luftning, som, hviskende
Skovens Godmorgen, om Kinden sig gjød!

B e p p o.
Det var imorges, og det er nu glemt, —
skjønt Signorina er saadan ei stemt.

F a u s t i n a.
Inde i Skjulene
sidder nu Fuglene
alle for Heden bag Grenene gjemt.

Om jeg nu kunde, — vakte jeg dem,
saa de kom tusindvis flagrende frem!
satte sig gyngende,
kvidrende, syngende
rundt om paa Grenene, mens vi drog hjem.

Om jeg nu kunde! — — Hvor alting er lyst, —
aldrig en Dag saa af Solen blev kys't!
Det er, som kjender jeg
nu, at der tænder sig
Jubel og Glæde ved alt i mit Bryst.

Ja, hvilken Dag! — Og hvilken en Vei! ...

Beppo.
Signora er munter, — ja, gjerne for mig;
rid I kun syngende!

Faustina.
Hvor det er tyngende
saadan at længes, — — ak, — længes som jeg!

ARBEIDERNES HILSEN TIL HANS MAJ. KONG OSCAR II.

(I Anledning af Trondhjemsbanens Aabning 1877.)

Der gaar saa store Baarer
ind breden Trondhjemsfjord; —
her rodes Kjæmpeaarer,
og Konger stod ved Ror;
her Drager laa forgyldte
og skinnede i Speil,
og Landets Tanker fyldte
de brede Høvdingseil.

Saa lyder Bølgesangen,
som sukker end ved Fjord,
og saa er Hjertetrangen,
som dybt i Folket bor.
Derfor slig Luften suser
Velkommen! til vor Drot
nu, Fremtidstoget bruser
fra Dovres knuste Slot.

Naar Fakkelskjæret falder
ikvæld paa brune Mænd,
saa er det Folk, som kalder
Dig, Drot! sit Arbeids Ven,
saa er det Sind, som tænker
i al Enfoldighed,
at Kongen ogsaa skjænker
sit Folk sin Kraft og Sved.

Vel mødt da 'gjen med Seier
for Folkets Samlings-Sag, —
ei fagrere Du eier
end den, vi ser idag;
thi nærmere skal ranke
sig Landets tusind Hjem,
saa Fædrelandets Tanke
kan elskes større frem!

TIL EN BRUD, SOM SKULDE BO I ÆGYPTEN.

(1878.)

Der er et Land, hvor det sner med Lilier,
og Roser snor sig om Livets Tilier,
hvor Duggen blinker med Glød saa klar,
som den al Jorderigs Farver bar.

Men og et Land, — o, Du Brud, som drager! —
hvor Lien endnu staar bjerkefager,
hvor Agre gulner, mens Elven ser
bag Hjemmets Løvslør, hvor skjøn Du er.

Det har Dig baaret, det har Dig vugget,
det har Dig kjærlig med Taarer dugget,
med tusind Gange mer Ild og Glød,
end Østens Morgen har i sit Skjød.

Og derfor véd jeg, Du ei det glemmer!
Det vil Dig minde med tusind Stemmer
som Barndomssange, som sagte Nyn
i stille Stunder af Hjemmets Syn.

Gjem disse Minder! De er din Ære,
Du fagre Brud, som Du med skal bære; —
det er din Magt i dit nye Bo,
at al din Kjærlighed Du er tro.

Da lover Landet, som Dig har baaret,
hvor Du har vokset saa vén og vaaret,
at Roser skal der nok springe frem
og sne med Lilier der i dit Hjem, —

at Hjemmets Hækker skal kjærligt hegne
usynligt om Dig i fjerne Egne,
og Du skal bære i Østens Glans
din Barndoms Sol i din Brudekrans.

VED PETER LORENTZEN HÆREMS JORDFÆSTELSE.

(1878.)

Nys i Begeistringsgløden
han stod med Ungdomsild, —

nu kold og bleg har Døden
hans Øie lukket til;
nys svulmed varme Tanker
for Fremtids Mod og Bør,
nu — staar her fire Planker
for Gravens sorte Dør!

Hvad Peter Hærem tolked,
det kjendes vidt om Land, —
han var et Barn af Folket
i ædleste Forstand;
og rundt om Landet brænder
der Lys, som han har tændt,
og han fik tusind Venner,
han aldrig selv har kjendt.

Ak, saa vi alt, som visner,
fordi vi mangler Tro!
at Livet om os isner,
saa intet grønt vil gro, —
da saa vi og det store
ved Troens rette Brand,
hvad Frugt den gi'r om Fjorde,
hvad herlig Vækst om Land!

Han var saa rigt et Hjerte,
saa fuld af Kjærlighed,
og han bar Troens Kjerte
i hel Enfoldighed.
Han gik i Stormen med den
og frygted' Pustet ei,
hans Frelser gav ham Freden
og skjærmede hans Vei.

Han midt paa Slagets Tilie
fik Budet fra sin Gud,
og nu den frelste Villie
i Himlen springer ud; —

hans Fartøi gled i Døden
med Korset i sit Flag,
det fik et Skjær af Gløden
fra Evighedens Dag.

---

†

LILLA.

Fagre unge Brud,
som gik ind til Gud! —
Mon dit Hjerte mer ei kjender
Sorgens Suk hos Mand og Venner,
Børn og Far og Mor,
Du forlod paa Jord?

Slukt er Øiets Ild,
blegnet hen de Smil,
hvori Sjælen saadan talte,
som i Fryd og Graad slig malte
hver en Tanke, hun
bar i Hjertets Grund; —

hvori Glæden steg
lig en Fugleleg,
medens Grenen smidig vugged
i en Morgen frisk og dugget; —
— hvorfor stansed det,
blev saa stilt med ét? ...

Nu er Panden hvid,
endt al Tvil og Strid,

kommet Lys til al den Længsel,
der slog Vingen mod sit Fængsel,
    vilde opad kun
    selv i gladest Stund!

INDLEDNINGSDIGT TIL „RUTLAND".

Tankerne længes, og Vingen flyr,
kløvende Storm og Taage,
vil mod Landet bag Nordhavs Skyr,
speider som skarpsynt Maage
langt, langt ude fra vilde Hav.

Sætter sig paa et stengraat Skjær,
som gjennem Sjørok steiler, —
kanske findes der Runer der,
Kjøl af en gammel Seiler ...
langt, langt ude i vilde Hav.

Kanske staar og en krøblet Bjerk
der med en Fugl, som synger,
synger en Sang saa høi og stærk,
at Modet i Brystet gynger
langt, langt ude paa vilde Hav.

Vist saa fandt jeg en krøblet Bjerk;
men ingen Fugl, der synger; —
laved en Lur af Næverværk,
blæser, hvad Hjertet tynger,
langt, langt ude fra vilde Hav!

EN GAMMEL NORDSJØFARER.

(Af „Rutland".)

Jeg løb mig af Stablen saa fin som en Dans,
i Rig og i Reisning hang Flagbaand og Krans.
Nu saltgraat er Staget og slitnet mit Vant,
og længst alt det knaged i Tømmer og Spant; —
nu er jeg en Skude fast hundrede Aar,
som gissen og morsken for Pumperne gaar.

(Af „Rutland".)

De Knober har paa Brasen, og med sin gisne Boug
hun drikker som et Asen og seiler som et Traug.

Og Skuden er en Træsko, og Skipperen en Fant,
og Kosten Grød og Nakker med lidt Erter ind iblandt.

De pumper hvert et Etmaal, saalangt som de skal frem;
de pumper sig til Østersjøen og pumper hjem igjen.

STUB AF EN OPSANG.

(Af „Rutland".)

Jeg var i Valparaiso nys,
Hei! — Munken gaar i Enge.
Der hagled det med spanske Kys
og kosted ingen Penge ...

SANG VED BOLLEN.

(Ved Jubilæet for Artiumskamerater fra 1852.)

Slaa fem og tyve Aar iknas, —
det blir et Hav af Dage,
som Du har drukket Glas for Glas,
men oftest glemt at smage!
Nu vil vi vende Tingen om
og smage paa vort Anker
og ro saa sagte udenom
de altfor dybe Tanker.
    Rectissime!
    Strictissime!
Skaal, frater amantissime! —
og ro saa sagte udenom
de altfor dybe Tanker.

Man hopped som „en glader Laks"
op den latinske Bakke,
og Verdens Fremskridt tog man straks
paa sin Studenternakke;
ja, altfor mange tusind Aar
den havde lagt og sludret,
før Raden engang og blev vor
at gjøre Vei i Mudret!
    Rectissime!
    Strictissime!
Skaal, frater amantissime! —
før Raden engang m. m.

Saa hoppede man Trapper tre
og tog sin Stor-Eksamen,
og saa begyndte — ak, o vé! —
først egentlig Tentamen.
Med Regnbuflag og stavet Seil
vi stævned ud i Verden;

men mærked snart, at noget feil
vi havde tænkt os Færden.
    Rectissime!
    Strictissime!
Skaal, frater amantissime! —
men mærked snart m. m.

Der maatte tages Rev paa Rev
for Skuden blot at klare,
og mangen Gang vi laa og drev
paa Idealets Fare.
Saa gik det os paa Verdens Hav
som andre „glade Lakse",
at Livet klipped meget af
med allehaande Sakse.
    Rectissime!
    Strictissime!
Skaal, frater amantissime! —
at Livet klipped m. m.

Men, fik vi fem og tyve hver
paa Nakke, Ryg og Hode, —
vort Liv har dog det samme Skjær,
som da vor Ungdom „trode".
Kanhænde kom lidt tør Forstand
og Støv i Fanens Folder, —
kanhænde voksed og en Mand,
som bedre Fanen holder!
    Rectissime!
    Strictissime!
Skaal, frater amantissime! —
kanhænde, voksed m. m.

Saa mindes vi ikvæld, min Ven!
vor Ungdoms stolte Seiler —
slig, som for vor Erindring den
med hvide Seil sig speiler!

Vist var der ei Kompas ombord;
men der var raske Gutter,
hvis Hjerte viste ret mod Nord,
paa vor latinske Kutter!
Rectissime!
Strictissime!
Skaal, frater amantissime! —
hvis Hjerter viste m. m.

NORDHAVET.

Du vilde Vaag,
Du Bølgedans,
Du Havsens „Leikarvold"!
Du rullende foruden Stans
i Oldets blege Nordlysglans
med Odins Ravn
fra tjæret Stavn
og Rand af Skjold ved Skjold.

Og evig stormer Dønningen
med Hjelmens Kam mod Land,
lig Hus med Røg om Mønningen
fra Sagnets fjerne Strand.

O, stormgraa Hav,
som sletter Navn
og grov ned Sagas Skrift —
Du gjemmer tusind stolte Tog
i Østerled og Vestervaag.
O, syng indunder Norges Kyst
dit Kvad om Havsens vilde Lyst
og Leken paa din Vold!

— — —

AF ET RIMBREV TIL EN DRAMATURG.

TIL HENRIK IBSEN.

(Berchtesgaden 1880.)

... Det kaldes bramfrit dette: — et Liv foruden
Pragt!
og jeg har trot paa akkurat det samme.
Nu tror jeg, det er Armod og Brist paa Saft og
Magt,
paa Glød, som kan slaa ud i Lys og Flamme.
Hvad er vel Livets Glæde med bare graat i graat
i Lede og i Kjede ... og bare smaat i smaat! —
hvor ingen Farver svulmer og intet Regnbuflag,
og matte Kræfter brydes kun i en blygraa Dag?
Nei, ... Rigdom, Lys og Varme, Farver, Kraft og
Ild
og Livet som en Slagplads for hver, som noget vil;
— ja Livet med et Feltraab, en løftet Fanestang,
hvorunder Du kan falde og blive værd en Sang.
Ja Livet som et Bæger ifra Ideens Hav,
en Bølge, hvor Du svømmer, indtil Du skummer af!

Thi al dit Indres Digten, dets dunkle Blink, dets
Tanker,
det er kun Livets Længsel, som i dit Hjerte
banker, —
kun Længsel imod Gjerning som Stænglens imod
Knoppen,
indtil den faar sin Seirsdag med Blomsten i Toppen.
Saa alle Tidens Drømme, dens Blink og dens
Syner,
det er kun som de Kornmod, der over Høsten lyner.
Det er kun Livets Villie, dets Ord for, hvad det
aner,
den dunkle Sang i Stænglen om Blomstringsdagens
Faner,

om at det alt skal samles i herlig, skjøn Forening
og naa en Dag den Skaberstund, som gir det først
sin Mening;
— den Stund, da alt som Puppen af Spindet skal
forvandles,
og Livet se sig herligt og stort i, at der handles!

Men det er Tidens Sygdom, hvorfor sent den faar
Sommer,
at Væksten tviles raadden, inden Maidagen kommer.
Det er vor Folkefare, vi drømmer os ekstatisk;
og det er Sydens Rigdom, der lever de dramatisk!
Og Jordens største Drama, dets blodddøbte Lilie,
det blev kun til ved Offret: — den handlingskronte
Villie;
... Fra Klarhed og til Klarhed det er den Kraftens
Stige,
som gaar fra Hjertets Schakter op til Handlingens
Rige.
Med Sandhed efter Sandhed, i Tankens Kampe
vunden,
mineres kun den Trappe, som rækker op fra
Bunden. —
Hver Gang en Mand kan handle, ham hilser Tidens
Trang;
men, hvor et Folk kan handle, gaar Sagas Jubel-
sang!
— Vort Epos blive skrevet i Ord, i Staal, i Taarer ...
der Tidens Troldstav holdes, hvor Handlingsknop-
pen vaarer.

Naar Tanke blir til Handling,
da er det først,
vi naar til den Forvandling,
som slukker Livets Tørst!

TIL MIN HUSTRU.

Mig Drømmen bar hen til Ungdomstiden,
jeg havde Hast til et Stevne i den.
— Med Lét af Roser og af Skarlagen
i al sin Storhed laa Vinterdagen.
Det var, som saa én med et sig svimmel
af bare hvidt ifra Jord til Himmel.
Vi mødtes mellem de hvide Bakker,
Du stod ved Stupet og var saa vakker,
og Kinden brændte af Hjertets Flammen: —
Fra nu af skulde vi være sammen! —
Med Skøi i Øiet og Haan til Faren,
som Fuglen strøg hun henover Skaren;
— et Blik, som maalte og nok gad se
den, det var værdt at staa bagpaa med!
Her var ei Grublen, her var ei Tvil,
kun Seirens Skjær i det unge Smil.
Og udfor Stupet hun stod i Vinden
som selve Aandredis, Skigudinden!

TIL OLE BULL.

(Visitkort paa hans syttiaarige Fødselsdag. Dresden 1880.)

Skjønt Purpuret ruller
ei over din Skulder,
en Konge dog er Du forvist; —
Geniet er Kaaben,
Du bar ifra Daaben,
og Buen din Ønskekvist!

TIL ERIKA NISSEN.

(Med en Edelweiss. Berchtesgaden 1880.)

Den staar paa vilde Skrænter
og lyser med sit Skjær,
det er den Blomst, de henter
den svimle Afgrund nær.
Den bær saa enkel ensom
sit fløielshvide Blad
og stjerneformet ren, som
den sprang af Luftens Bad. —
Fordi den er saa sjelden,
fordi den er saa fin,
fordi den Blomst man finder
kun paa de høie Tinder,
derfor — saa er den din!

VED AFSLØRINGEN AF HENRIK WERGELANDS STATUE.

(17de Mai 1881.)

Kor:
Nødstid er det, naar Kraften
venter paa Maal og Form,
Morgenstunden faar rinde
op, — om den vil, i Storm.

Tusinde ubrugte Fosse
gjør det i Liderne lyst,
tusinde ubrugte Vinger
fjedrer sig, Folk, i dit Bryst!

Morgenstunden faar rinde
op, som den vil, med Lys;
thi det er Livet, som kommer,
— Livets velsignede Kys!

Solo:

Morgenstunden
steg med Roser
som en Skjønhedsstorm,
— Roser, Roser,
atter Roser
uden Maal og Form!
Thi Du sang et
Drev af Blomster
over Land og Strand,
— Liv i tusinde Velkomster, —
Henrik Wergeland!

Kor:

Morgenstunden faar rinde
op, som den vil, med Lys;
thi det er Livet, som kommer,
— Livets velsignede Kys!

En Eventyrlængsel, som ulmer
og drømmer mod fjerne Kyst,
som farverig blinker og svulmer
og digter i Folkets Bryst, —

en Storhed og Høihed, der minder
om Jotunheimen, jeg saa,
naar Solen rødmed dens Tinder
mod Ætherens dybøi'de Blaa, —

en Vikingevillie, som stiger
i Vækst med de vaagsomme Tørn, —
en Frihedslængsel, som skriger
i Hugen som tørstig Ørn!

Solo:

I hans Hjerte
skalv en Harpe,
i hans Sjæl der
sittred Lyn,
og han Folkets
Taageforhæng
splitted med en
Seers Syn.

Kor:

En Vikingevillie, som stiger
i Vækst med de vaagsomme Tørn, —
en Frihedslængsel, som skriger
i Hugen som tørstig Ørn!

VED KRISTIANIA ARBEIDERSAMFUNDETS FEMOGTYVEAARSFEST.

(17de Februar 1889.)

Jeg ser, som var det end igaar,
bag svundne fem og tyve Aar
den egne Mand, — som var et Snille, —
som var saa lærd og gik saa stille
fortænkt med Skjærfet høit i Nakken
og Øine grundende i Bakken,
— de kunde smile saa og tindre,
som saa de Lys i Tingens Indre.
— Han bar just Lunten i sin Sjæl,
som tændte vores Fest ikvæld,
den Gnist af Tidens store Mening,
som skabte ogsaa vor Forening,

ja tændte, saa med trofast Tag
Arbeidet nu gjør fælles Sag
i sluttet Ring alt Landet rundt.
— Og Manden han hed Eilert Sundt!

Det var et Liv just for de smaa.
Det var for dem, han vilde saa,
dem, al hans Sjæl kun tænkte paa.
Han var vort Samfunds første Formand,
den gjæve Nordmand, stille Stormand!

— — For fem og tyve Aar herfra
med deres Strid hvor stod vi da?
Ja, saa vi did igjen ikvæld,
der vilde stige for vor Sjæl
et Syn paa dette Hav af Dage,
hvor i vort Land lidt efter lidt
sig Arbeidsnæven frem har stridt,
til den fik Tag om Fanestangen
og sig og Sagen frem i Rangen
af dem, hvorom her størst blir stridt;
— ja stridt saa langt, som Hjertet banker
al Jorden rundt af Tidens Tanker! —

... Det var en fattig, fattig Tid!
Der laa end Is paa Vaarens Knoppe,
— saa lidt af Fællestanker oppe,
som Folket kunde samles om.
Det var mest til de høie Toppe,
at Tidens Liv og Straaler kom,
og Folkelivet tog imod det
med bittre Villier, Had i Blodet.

— Ja nok af Kiv. Men ei den Strid,
som freidig heiser Flag for Sagen
og sætter Glæde, Fest i Dagen
og lokker Folkets Rækker frem
til Fællesliv fra hver sit Hjem.

Fordi i Tanken, som den tænder,
dér alles Haab og Hjerter brænder,
og hver en enkelt véd, han er
en Meningsmagt lagt til dens Hær: —
hans Tro, hans Mod, hans Fryd og Harme
er med at give Sagen Varme.
Og, — gaar Du knuget end af Strævet,
en saadan Dag, Du føler levet!
som seilte med Du paa en Strøm,
der speilte alles Fremtidsdrøm.

— — Men det, som Tiden dengang gav,
var smaat kun mod, hvad nu der bruser
og bølger om os som et Hav, —
et Stormveir, der med Syner suser,
som trykker ind af Vinduer, Porte,
og ingen mer kan holde borte, —
som tænder Tvil og reiser Dyst
og Tanker ind i Hvermands Bryst,
og altid nye Undre huser.

Vist Undre! — ei Historien saa
en Tid saa rig paa tændte Fakler,
ja én saa opfyldt af Mirakler,
som den, hvori vi daglig gaa.
Og Fortids Fund kun lidt forslaar
mod Eventyrene i vor,
hvor Gassen blaffer overfløiet,
elektrisk Lys alt blænder Øiet,
elektrisk Kraft blir overført,
og Stemmen snart fra Brevet hørt ...

— Og mer og mer i Lys vi se
just vort Aarhundreds Stor-Idé:
om Broderkjæden rundt om Jorden,
hvis Verdensflag er Trikoloren!
— den Dug, som steg, da otti ni
et modigt Folk slog Arnen fri

og jevnede med Jord Bastillen
og satte øverst Folkevillien;
— den Brodertanke, siden baaret
i Kamp og Storm nu Hundredaaret,
hvor Haand i Haand og Skridt for Skridt
som Bror for Bror blir lidt og stridt, —
der lyste gjennem Tidens Flodgang
og voksed stærk sig just i Modgang,
— saa af de smaa, som gik i Striden,
der staar en Stormagt nu i Tiden. —

— Den Tanke just, vi ser idag
som festtændt Krone i vort Tag!

Og kom den hid først sent et Aar,
den grode frisk som Norges Vaar.
Den bares op mod Strøm og Baarer
af stærke Arme, seige Aarer,
saa Sagen alt har faat sin Glans
nu lidt om sen og hertillands.

Den trænger Villier af det Staal,
som praktisk véd at naa sit Maal,
og bryr sig lidt om Frasefløiten;
men véd, det nytter ei det Døiten,
skal Arbeidssagen føres frem
til Frimandsret i Frimandshjem,
— og naas den store Folkets Seier,
at Hvermands Stemme ogsaa veier!

Thi lad os bringe da ikvæld
et Hurra for vort Samfunds Held!
— for Fremtidshjem med Ruder blanke,
hvor Folkets Børn kan vokse ranke! ...
at mangt et vakkert vundet Slag
maa feires under dette Tag,
og — at en Nytid ringes ind
for Alvor nu i Folkets Sind!

JØRGEN MOE.

(1882.)

Der nord i Fjeldet i Bakkeliden
staar Blink i Blink det med Is fortiden.
Lad Groen længes,
og Blomster stænges,
— det kommer alt den Dag, Isen sprænges
der nord i Fjeldet.

Der nord i Fjeldet der Bækken bruser,
og Fos i Fos det nedover suser,
saa Regnbu tændes
og Farver sendes,
og varme Dugblink i Luften kjendes
der nord i Fjeldet.

Der nord i Fjeldet med Bakker bratte
saamangen gjæv én paa Ski alt satte
og fo'r som Sangen
nedover Vangen
— retsom en Fjeldfos for Folketrangen —
der nord i Fjeldet.

Der nord i Fjeldet nu Klokker ringer,
vemodig Høitid om Landet klinger ...
— i Norges Lier
en Harpe tier.
Den skalv af Vaarluftens Fantasier
der nord i Fjeldet!

NYLÆNDE.

(Indledningsdigt til det norske Kvindetidsskrift „Nylænde".)

Det varsler om Groveir, naar Skyen flyr; —
den modige skimter, hvad Tiden byr, —
med Synet frit
og Hjertet vidt
for al den levende Vækst og Flor,
der ligger som Løfter i muldvaad Jord.

Luk op og lad Friluften strømme ind,
den stryger med Nutidens Morgenvind.
Om de, som saa
dens første graa
og kun for andre fik lidt og stridt,
ei selv naar Dagen, betyr saa lidt.

Her suser og hviner en Rydningstid,
alt vissent hvirvles i Storm og Strid.
Vort Sekels Aand
brød Kvindens Baand, —
og foran os aner vi stort og vidt
et Nylænde, Livet sig til har stridt.

Frigjørelsens Arbeid gaar sent og tungt.
Men Kvindens Hjerte er friskt og ungt,
og i det slaar
den nye Vaar,
som op vil spire og frem skal gaa,
— en Verden af Længsler her banker paa!

VED FUNDET AF VIKINGESKIBET PAA GOGSTAD.

Af Dagenes Hav opløftet igjen,
Dig hilser, jordslaat af Muld,
nu andre Vikinger: — Videns Mænd, —
der seiler i Tidens Rul,
gridske mod Aandens Bytte,
Ideens det fagre Guld.

Som fordum Du pløiede Myren blaa
og væltede Skavlen hvid
og gjorde hel korte Veie
fra Rudaborg og hid, —
gaar Kjølens susende Skumplog
og nu mod den røde Strid.

Det er nok den gamle Storm og Ul
med Bølgebraat op til Raa, —
jeg tænker ei mindre Vaagfærd
end den, Du levede paa, —
ei mindre hugstor en Slagfærd
og Dans mellem Egge blaa.

Du møder den samme Blaaster om Land,
jeg tænker, Du ser ei feil,
det er nok de samme Hjerter,
Du ser i det nye Speil, —
aa ja, Vikingehjerter,
der jager for svære Seil!

FÆRØ.

„Sju Dages Sigling vest af Stat" —
der ligger Færøs vilde Skjær

med Foden hvid af Dragsug,
om Top en Fuglehær;
og vidt ud ingen øiner Land,
kun Bølgerul og saltgraat Vand,
og Himlen stænger disig
ved Horisontens Rand.

Her gik vel mangen ensom Mand,
hvis stille Længsler vide fo'r,
hvis Tanker steg med Ørnen,
som høit i Luften ror,
som kredser ind med brede Sving
om Landets Synskreds Ring paa Ring;
— den blev i Tranghed stækket,
den unge Ørneving.

Thi Havet stængte for det Bur
saa skjæbneroligt ødt og graat,
og paa de snevre Klipper
gik Livet knust i smaat.
Men, hvert et Skib, mod Fjernet fo'r,
— for Længsler der fløi med ombord! ...
som tusind Fugl i Masten,
som Drømme ved dets Ror.

DRONNING GYDA.

(Af „Familien paa Gilje".)

Og det var Dronning Gyda,
den Blomst i Kong Haralds Vaar,
— mon endnu saa stolt en Jomfru
her under Liderne gaar?

Høiættet hun var og storraadig,
Hun vilde ei dele paa;

de hørdske og holmrygske Piger
hun bød ifra Kongen gaa.

Hun vilde det hele Rige
til yderste Odde Land, —
en Konge hel for en Dronning,
for Kvinden den hele Mand!

PETER PIPER.

(Regnveirsvers af „Gaa paa".)

Han sidder bag Flyerne
og piper til Skyerne,
og saa kommer de som Sauerne
over alle Haugerne!

OPSANG.

(Af „Gaa paa".)

Saa ankred vi paa Portlands Bai,
ho—i—o—hiven hal!
men Ankret slugtes af en Hai
ho—i—hiven hal!

Der varped vi paa alle Mand,
ho—i—o—hiven hal!
Gin og Brandy halvt med Vand,
ho—i—hiven hal!

Og Spillet hev sig saa galant,
ho—i—o—hiven hal!
til Frak og Hat blev sat i Pant, —
hei din Hund betal!

Saa fik tilslut vi Smørret solgt
ho—i—o—hiven hal!
paa Negertrade og Ibenholt
ho—i—hiven hal!

Saa dansede vi for vor Hals
ho—i—o—hiven hal!
i fire Aar en Hyrevals:
hei din Hund betal!

FINSKUD.

Finneblod og fremsynt
og — Finskud kanhænde ...
jeg kjender og den Gan-Fin,*)
som kan Skuddene sende!
Jeg følte det ... jeg kjendte det ... jeg vidste det fra før,
jeg kjendes ved den Finmand, som trolder og gjør Bør.

Hjertet lider ilde,
og Sindet det slides,
fordi én aldrig greier,
hvad der helst burde vides.
Jeg følte det ... jeg kjendte det ... jeg vidste det fra før,
jeg kjendes ved den Finmand, som trolder og gjør Bør.

*) „Gan" — finsk Trolddom.

Vrid Dig saa og vræng Dig
og snu Dig for tvende, —
etsteds op i Slægten
er en Finmand kanhænde ...
Jeg følte det ... jeg kjendte det ... jeg vidste det
fra før,
jeg kjendes ved den Finmand, som trolder og gjør
Bør.

Finmand, naar han sigter,
og træffer, kanhænde; —
den skjønte nok Pilen,
som faldt overende.
Jeg følte det ... jeg kjendte det ... jeg vidste det
fra før,
jeg kjendes ved den Finmand, som trolder og gjør
Bør.

HJÆLP NORDPAA!

Ind jager Stormen bidende
med Skyer tunge, graa, —
saa kommer Hvælvet ridende
med ingen Rytter paa,
og bæres Sorgens Tidende
til Enken og de smaa.

Og rundt om driver Aarerne
og Stumper Vrag ved Strand,
de dukker op af Baarerne
med „Mærker" paa tilland —
og kjendes gjennem Taarerne,
de er fra Søn og Mand.

NORDSJØEN.

Om alle de Farer,
som Fædrene døied,
om alle de Furer,
som Kjølene pløied,
laa aabne for Synet
og kunde berette — —
— da fik Du en Høisang,
Du rullende Slette —!
Thi stort er det Kvæde,
Du vælter og gynger,
det er vor Historie,
som „Blaamyren" synger.

TIL EDVARD OG NINA GRIEG

ved deres Sølvbryllup den 11. Juni 1892.

O Tungsind, o Tungsind i tause Fjeld,
Du skreg som en Ørn bag Stængsel!
Kun Drømmen styred
sin lette Hest
til Eventyret
der fjernt i Vest
som Fugl, der fløi af sit Fængsel.
Thi slig om Kvælden, thi slig om Kvælden
den store Stilhed gaar over Sjælen,
og Hugen leker saa underligt.

Og Slægter paa Slægter bag tause Fjeld
de stirred, hvor Havet blinked.
I Bølgens Speil
gik Slot af Guld,
og hvide Seil
paa lange Rul

i Aftnens Sollande vinked.
Thi her i Norden, thi her i Norden
der kimer Klokker indunder Fjorden,
og alting leker saa underligt.

Det hildrer og vildrer bag Skoddehæng,
og Tonen den ler og graater
saa yr og vild
fra Troldehaug
som Morildspil
fra Nøk og Draug,
mens saart fra Grunden det laater.
Bag Bergensvaagen, bag Bergensvaagen
staar Lyderhorn gjemt i Graaveirstaagen,
det ljomer løndomsfuldt underligt.

Han fride det bundne i tause Fjeld,
Hun sang det saa vidt om Lande, —
og Slot af Guld
i Tonens Glød
som Havets Rul
og Brænding brød
mod Verdens fjerneste Strande.
Thi dybt i Drømmen, thi dybt i Drømmen
der lokker Draugen og drager Strømmen,
og Hugen leker saa underligt.

Du lydhøre Skald for det tause Fjeld,
som ud kan dets Længsler ringe,
som Strengen stemte,
saa Fossen sang,
som trofast gjemte
paa Folkets Trang
og gav den din Tones Vinge, —
Du stort fra Norden, Du stort fra Norden
bar Norges Skjønhedsvæld over Jorden,
din Streng den leker saa underligt.

———

TIL HOLGER DRACHMANN.

(Telegram til Jubilæet d. 8. Okt. 1896.)

En Guldørn, som stiger og stiger
mod Skjønhedens svimlende Blaa, —
dit Øie blandt Skyernes Riger
saa dybt ned i Jordlivet saa!

FRITHJOF NANSEN.

Det har sine Grunde, naar Skjæbnen den triller
Guldæbler ned i sit Lykkebarns Skjød, —
Livet har spiret ved skjulteste Kilder,
modnet dem stille i Aandsdybets Glød.

Her, Fædreland, fik Du, hvad øverst Du trængte: —
Genisynet, smid om i Handlingens Staal,
Hjerter, som voved — og Terningen slængte, —
Mandssind, som satte ind Liv paa sit Maal!

TIL EMIL POULSEN.

(Telegram den 2. Nov. 1901.)

Du Seirherre
i hundred Slag,
som stormed Hjerter
med Kunstens Flag.

Som der er Livsmod,
naar Kampen brænder,
vist er der Vemod,
naar Legen ender.

BALLADE*).

Paa et Keiserskib hun fo'r
    med en Czar af Rusland,
og han gav sit stolte Ord:
Du skal være Landets Mor,
    Dronningen af Rusland.

De skal raabe ud dit Navn
    som en Sang i Rusland.
Czarens Hjerte er din Havn,
alt mit Rige er din Favn,
    stolte Brud af Rusland!

Hun var ung, saa ung, dengang
    Jublen gik i Rusland: —
Lykken følge al din Gang,
Folkets Fremtid af dit Fang,
    Dronning-Mor af Rusland!

---

*) I de russiske Keiserinders Begravelsestog gik efter overleveret Skik en sort Ridder med lukket Visir. Rustningen var saa tung, at de stærkeste Mænd maatte udsøges til at bære den, og endda naade han sjelden frem til Kirken, hvor hun bisattes. En dødsdømt kunde derved vinde Benaadning.

Klokken skalv i Kremlins Rund,
    malmed over Rusland:
Ord er git med Haand og Mund, —
Kjærlighed til Dødens Stund,
    Dronning stolt af Rusland!

* * *

Malmen sang fra Kremlins Tind
    Troens Ord i Rusland.
— Czaren havde skiftet Sind,
Kjærlighed og Sommervind,
    Troens Ord i Rusland!

Hun en Dag blev hvid som Kridt,
    Dronningen af Rusland;
— siden saa hun det saa tit,
og hun smilte huldt og blidt,
    Dronningen af Rusland!

Og saa sad hun Aar for Aar,
    Dronningen af Rusland,
sømmed, fældte Taar paa Taar,
sørged for sin visne Vaar,
    Dronningen af Rusland.

Og saa vokste hendes Had,
    — Dronningen af Rusland, —
i den lange Natterad,
mens hun kun om Døden bad,
    Dronningen af Rusland.

Tænkte Hævn og svælged Harm,
    Dronningen af Rusland,
kvalte Tanken i sin Barm,
maalte vildt ved Nat sin Arm,
    Dronningen af Rusland.

Tænkte paa det brudte Ord,
Dronningen af Rusland,
mens det gjennem Sjælen fo'r,
hun var Millioners Mor,
Dronningen af Rusland!

Og saa sad hun lange Aar,
Dronningen af Rusland,
sømmed, fældte ingen Taar,
Sjælen vokste kun saa haard,
Dronningen af Rusland.

Og hun hensov smukt og blidt,
Dronningen af Rusland;
taus hun havde lidt og stridt,
stilt og tyst i Sorgen bidt,
Dronningen af Rusalnd.

Kun én Villie efterlaa
Dronningen af Rusland: —
„Jernklædt skal en Kjæmpe gaa
bag min Baar og følge saa
Dronningen af Rusland.

Om han knæler end i Fod,
Dronningen af Rusland
vil, at det skal være Bod,
sank han om end i sit Blod,
Czar, o Czar af Rusland!"

*   *   *

Hjelm og Rustning frem de bar
for den Czar af Rusland;
— Pladen smedet var saa svar,
at den stærkest Mand ei bar,
som var født i Rusland!

Pladen smedet var for tung: —
Czar, o Czar af Rusland!
saa jeg bar, fra jeg var ung,
paa min Rustning svart og tung, —
Dronningen af Rusland!

CARMEN.

Det var en Yngling i Spaniens Land,
— Blodet koger, og Blodet jager, —
traf ham Gitana'ns Heksebrand,
Carmen, mørkøid og vild og fager.

Flyde han til Valladolid,
— Blodet koger, og Blodet jager, —
valgte sig Munkens fromme Strid,
Kampen er herlig, og Seiren fager!

Carmen blev dømt, og Baalet tændt,
— Striden den gaar paa alle Dager, —
Munken skalv imod Himlen vendt,
hvor var den Onde ung og fager! ...

Skjorten af Haar han bar til Bod,
— Striden den gaar paa alle Dager,—
pisked sig til det røde Blod,
kunde ei glemme, hvor hun var fager!

Kjættere brændtes i tusindtal,
— Svøben svang han saa alle Dager, —
steg han til Abbed og Kardinal,
Kampen er herlig, og Lønnen fager.

Bøiet af Aar, til Kraften brast,
— Striden den gaar paa alle Dager, —
bar han nu Helgenens Glorie fast,
Kampen er herlig, og Seiren fager.

Foran hans Dødsseng de knælte ned,
— Striden den gaar paa alle Dager, —
ydmyge foran hans Hellighed,
Bisper og Præster med Altarstager.

Lytted de til hans sidste Ord,
— Striden den gaar paa alle Dager. —
Skilles han skulde nu fra Jord,
Kampen er herlig, og Seiren fager.

„Herre min Gud", udaanded han,
— Striden den gaar paa alle Dager, —
„giv mig min Del i Livets Land,
Carmen, hun var saa ung og fager!"

EROS.

Eros, Eros, Eros, — din Pil, som kan ramme saa sødt! —
hvi slaar Du med Skaftet af Buen?
Ungdommen sviger sin Lidenskab,
Alderen angrer med Videnskab,
leger med varmeløs Ild
afkjølt for Luernes Spil.
Midtalders Ægtefolk magelig rister sin Bifsteg ved Luen,
som koselig luner dem op de seksten Grader i Stuen.

Eros, straalende Gud!
har vendt sig til Had nu din Ild,
og foragter din seirende Pil
en Slægt, som din Jubel ei vil,
som tæller og regner Dig ud, —
Eros, Du Livbringer, Du! hvi slaar Du med Skaftet
af Buen?

UDE VED VÆRENE.

Ude ved Værene,
vester i Skjærene,
der gaar Dysten
indunder Kysten ...
Der farer Stormen
Vinterdagene
henover Husene,
bragende,
susende,
bjelkeknagende.
Der — i den fraadende,
braatfulde, sprøitende
Havstok, — gaar Baadene,
Jægterne, Skøiterne,
vaade i Klydsene,
revet i Seilene,
vaskende Speilene,
lændsende, krydsende,
jagende, krængende,
ind i det hængende,
regnvaade, stængende,
skoddegraa Tykke; —
dér suser i Taagen
Sildestimen og Hval og Maagen.

TIL EDVARD GRIEG!

(Skrevet i en ham tilsendt Bog. Berchtesgaden 1888.)

Jeg tar, min Ven, min egen Stige
og klyver til dit Tonerige; —
jeg har jo fulgt din Kampens Dag
og glædet mig ved hvert et Slag.
Tillykke med dit Seierstog
paa Tonens skjønne Verdenssprog!
Nu viser Flag i alle Havne
Du blandt de første Norgesnavne.
Dit nationale Tonefald,
din geniale Gnist som Skald
nu tænder Hjertets Stemningsluer
snart Jorden rundt i Sal og Stuer.
Det blev en Fart for Silkeseil,
som skinner alt i Sagas Speil.
Hvor Vinden gaar og Toner strømme,
Du døber dem i Norges Drømme.

* * *

For hver en Stund mig dit Geni
har løftet, — Tak fra

Jonas Lie.

SKJÆRE HAVRE.

Det var sig en Markmus og saa en Ljaa,
og Dansen den skulde i Ak'ren gaa.

Og vel er det Tider tilgangs for en Mus,
som svømmer i Føden og bjerger til Hus!

Der skinner og blinker og vinker sligt Væ'r,
og Langljaaen danser og Havren skjær ...

„Jeg ser rundt omkring mig og tænker paa,
jeg aldrig saa Himlen saa latterlig blaa.

Og Aksene deiser, hei lystig det er,
saa Ljaaen den danser, hør: skjær, skjær, skjær!

En Græshoppe sprætter afsted saa flink,
den svirrer i Lyset af Langljaaens Blink.

En Akerriks kløvtes og Ungen med den,
det gjælder at hoppe behændig, min Ven.

Hei lystig, hei lystig, her lever en Mus,
mens Ljaaen den danser, i Sus og Dus.

For nu er jeg holden til Vinterens Tid,
om Langljaaen rækker ei ogsaa hid."

Og Visen den vared en Sommerdag lang,
mens Musen den hopped, og Ljaaen klang.

REFLEKTION.

Ja, om vi saa fik stilnet ned
al denne Strid og Støi,
al denne Døgnets Bitterhed,
som gaar saa bølgehøi.

Ja, var vi fri for al Kommers
og denne slemme Strid
og fik de gamle Vægtervers
ifra den gode Tid! ...

Saa stod vi med den hele Brist
paa dette Kraftens Spil,
der ene gir den Sandhedsgnist,
som Livet trænger til!

Jeg tænker, fra den svære Flom
vi skrabed samme Stund
med al vor Ebbes Fattigdom
ned paa den nøgne Grund.

Vi blev en taaget Kyst her nord
og aandig ubevægt,
hvor af og til en Hvalfisk stor
har sprøitet Skum og legt.

?

Hvorfor saa Døden tog det Hode,
som bar saa rig en Kundskabs Skat,
som vi saa uundværlig trode
med alt sit „Blik for Folk og Stat?"

Et saadant Arsenal af vunden
Erfaring, vide Livets Syn,
slig aarlang Vækst, saa stærk fra Grunden,
og saa — alt spildt for Stundens Lyn!

Vi græder, vi; — Naturen smiler,
som om den ingenting fornam,
og Somren i sin Skjønhed hviler,
og Verden gaar — foruden ham!

Naturen véd nok, hvad de gamle
erfarne, hvide Hoder véd, —
lad dem sig Tidens Visdom samle
og naa vor „Uundværlighed"!

Den vil ha Liv nok mer end Lygter,
som sindig lyser Livets Gang, —
en kraftberust fremfor en nøgter,
som aldrig tør dets Vovesprang.

Det er de nye Slægters Følger,
— den Strøm af Hjertets Energi,
hvori Fornyelserne bølger, —
dens Ungdom evig suser i.

JENTEN PAA GJERDESGAREN.

Maleri af Erik Werenskiold.

Kunstens levende Poesi,
vil I se den, saa her I har den,
endetil, evig frisk og fri
hængende der paa Gjerdesgaren!

I det Troldglimt, som Livet naar,
fanget er hun og set til Blodet, —
Jenten just, som hun staar og gaar,
slig med Foden og slig med Hodet.

Og nok meget det er og mangt
i det Hode og Kig ved Garen, —
Pigers Tanker kan gaa saa langt,
fanger Du dem, saa tar Du Haren.

Det er just Kunstens Skytteri,
ramme Tingen som Fugl i Luften; —
det er at eie Poesi,
Lykkehaanden, som redder Duften!

PAA ET STAMBOGSVERS.

Saa inderlig jeg end kan hade
de alskens Vers paa Stambogsblade,
saa, — Ingrid, Ingrid, seksten Aar! —
det klinger som den friske Vaar,
naar Fuglen yr paa Grenen gynger,
bedøvet véd ei, hvad den synger
for Livets Sus, som i den gaar,
mens hver dens Jubeltrille spaar:
Du kommer, kommer, Dag, som bringer
en Knop sin Blomst, en Ungfugl Vinger! ...
Hvad Knoppen kjender i sit Fængsel,
det er en svare, svare Længsel; —
Du det forstaar, naar Du blir stor
og vakker — slig som ung din Mor!

JA, VERDEN ER FORUNDERLIG!

Ja, Verden er forunderlig
med alle sine Fif,
jeg misted en gammel Skosaal
og fik den igjen som Bif.

Ja, Verden er forunderlig!
  det sa min Bedstemor,
de Skjørtet, de stjal fra Vasken,
  kom ud som Avis ifjor.

At mange Ting kan drikkes op,
  det havde nok hun hørt,
det var til Papirfabriken
  de solgte hendes Skjørt.

Det hændte og saa mangen Gang,
  at sort blev gjort til hvidt;
men, at et ramsvart Uldskjørt
  blev Dagblad, var for stridt.

Hun trode før saa spigerfast
  som Biblen hvert Bogstav;
nu saa hun bare Filler graa
  og sa Avisen af.

DEN FUGL FØNIX.

Det hændte sig nys i det franske
    Videnskabsakademi,
at Nestor, — den gamle Forsker
    i Nervernes Fysiologi, —
hel hastig besteg Tribunen,
    mens Haanden gav rappe Vink ...
Han stod, som af Seir han smilte,
    og Øiet skjød Gnist og Blink.

Og fyrigt han talte og ildigt,
han gløded af Ild og Kraft,
hans Sølvhaar syntes at ringe
som ungt sig igjen af Saft;
Og Tanken elektrisk lyste;
og Ordet slog ned som Lyn, —
han meldte en Livsgaade fundet
og Seir for Geniets Syn!

* * *

Og selv, selv bar han Beviset: —
Her stod han som kraftig Mand,
han, som de alle jo vidste,
nys vakled ved Gravens Rand.

Han havde saalænge studeret
Cellens og Nervens Gren
og fundet, den kunde fornyes
og gives sin Ungdom igjen.

Med Celler af unge Kaniner
og Nerver af fine Dyr
kan Mennesket faa sin Rygmarv
og Hjerne paany i Fyr!

Han havde experimenteret
just paa sig selv den Sag;
her stod han nu, som de saa ham,
med Livets Seir idag!

Man kunde forny og fornye
og vinde mindst tyve Aar; —
og ingen kan vide, hvor siden
i Videnskaben vi staar,

naar Alderens Snefog ei mere
    kommer og stanser saa brat,
og Hjernen faar magasinere
    Erfarings og Kundskabs Skat. .

„Her Lyset er tændt for en Forskning,
    som uvis i Mørke stod,
saa Grænsen for Livet kan flyttes
    erobrende Fod for Fod.

Her er den store Indvinding
    af Dage for Livets Land; —
og de er som Gulddraaber dyre,
    hver Dag, vi ser Solens Rand,

hver Morgen, vi drikker dens Straaler
    og Sundhedens bankende Saft,
hver Dag, vi kjender, vi lever
    med Aandens og Evnernes Kraft!

Det er, mine Herrer! en Fjær kun
    af Vingen i Menneskets Aand,
der vokser sig ud til at flyve
    i Evighedslovenes Baand.

Det er, mine Herrer, Drømmen, —
    den om de Vises Sten
og Livseliksiren og Yduns
    Æbler, som fandtes igjen! ..."

* * *

Og den, som inderligt trode,
    det var naturligvis jeg,
mens Fantasus gik i mit Hode
    om Menneskeslægtens Vei.

Med Vinger — to ordentlig lange —
jeg rode i Ætherens blaa,
indtil jeg med ét blev bange
og nøgtern Tingen besaa:

En saadan magasineret
aldrende ynget én! —
jeg saa ham blinke med Øiet
og gaa der letsindig igjen, —

og slides af Ungdomsbegjæret, —
den gamle livskloge Mand,
som fik sig et Fange med Brændsel
paanyt ind i Sansernes Brand!

Med Huden hornet og skrunklet
og Haaret som grove Lav,
jeg saa ham trampe som Dyret
med Lasternes løsslupne Krav.

Med Blikket uddød for Glansen
af Ungdommens Smil og Graad,
jeg saa ham hvirvle i Dansen
slig olding-erfaren og klog.

En Slægt det blev af Satyrer,
der hopped i Livets Vaar; — —
— der feiled de høistemte Lyrer
til Ungdommens ildfulde Aar!

Mig lokked den larmende Ære,
et Navn med den prangende Klang, —
nu ønsker jeg ikkun at bære
blandt Sandhedens bølgende Hære
om blot et Frø i min Sang ...

Mer end en glimrende Stjerne
i Nathimlens Dunkelhed, —
et Led af din tænkende Hjerne,
o, kjæmpende Menneskehed!

HØIT OVER VRIMLEN OG STIMLEN.

I Lien høit deroppe
der jager den snarøide Skytte
saa lydløst paa Fod efter Bytte.
Høit over Vrimlen og Stimlen
ser han Himlen
blaa, — o, saa blaa ... evig herlig blaa
imellem Granernes Toppe.

Hys, Løvet skalv dernede ...
langt inde i Skogen det glimter,
to linnede Ærmer han skimter.
Høit over Vrimlen og Stimlen
ser han Himlen
blaa, — o, saa blaa ... evig herlig blaa
imellem Granernes Toppe.

Den svimler hele Lien ...
Lad flyve af Fugle nu tusind,
og Elven gaa paa med sin Susen! —
Høit over Vrimlen og Stimlen
ser han Himlen
blaa, — o, saa blaa ... evig herlig blaa
imellem Granernes Toppe.

VED ASTAS OG DANIELS BRYLLUP.

(Paris, 6. Juli 1891.)

Maria Guldsko og Vianvang
og Hjemmets Susen i Sancthansen
og Klokker blaa i min Brudesang
og vilde Blomster i Kransen.
I Sommersvimlen selv en Siljuvaand,
nu Asta Dansen træ'r ved Daniels Haand.
Ja, naar én faar
den én vil ha',
saa er det morosomt at leve.

Jeg foresynger ei Livsmoral
og Dydens Regler og Fagter,
i Kjærligheden er Fryd som Kval
og Ild og farlige Magter.
Jeg vil kun ønske saa godt, jeg kan,
Gud bjerge Eder for Ildebrand
vare den stilt,
passe den snildt,
saa blir det morosomt at leve!

Og, er i Bruden lidt indisk Blod
og Øienfryndserne dunkle,
lidt af en Strøm der af Ganges Flod,
hvor Minareterne funkle,
saa kan hun drømme, saa hun forstaar,
som Eventyr, hvor hans Tanker gaar —
Ja, naar én faar,
den én vil ha',
saa er det morosomt at leve.

Og, om som Gave han Fjernsyn fik,
og lærd, saa Fyrbaaken skinner,
der ligger mer i en Kvindes Blik,
end hundred Granskere finder.

Gaar Forskerveien trang fra Tvil til Tvil,
der er sligt Hvil i et trofast Smil
Og, naar én faar
den én vil ha',
saa er det morosomt at leve.

Maria Guldsko og Vianvang
og fagre Blomster og vilde,
lidt Skjælv af Graat i min Brudesang
og Hjemmets Tanker de stille.
Hør, — Daniel Isaachsen og Asta Lie,
det klinger rent som en Melodi!
Ja, naar én faar,
den én vil ha',
saa er det morosomt at leve.

CENTENAIRET.

(1789—1889.)

I.

Lummer Stilhed og blytungt Hav,
anende Sind og Tanker ...
ingen Skude ri'r Veiret af,
laa den for stærkest Anker.

Sjøen gliser af hvide Skjær,
havneløs er al Kysten,
Varsler melder, at Storm er nær,
om jeg ser ret paa Dysten.

Thi i en Tid, som op er rørt,
saa den med Grundbraat bryder,
at den blir frem mod Afgjør ført,
Dønningen dump betyder.

Skytungt lummert tilmødesgaar
den nye Tid og den gamle, —
Angstens Aande i Luften spaar:
snart skal et Tidehverv ramle.

II.

Op saa flyver et trefarvet Flag,
— om det sittrer der Syner, —
hundrede Aar af Verdens Slag
ud fra dets Flige lyner!

Hundred Aar af Historiens Sus
fylder Luften med Svimlen,
fra det skjød af Bastillens Grus
til nu, det vaier mod Himlen.

Under det har Geniet lyst,
Heltene for det døde,
Fædrene har det i Aanden kys't
som Fremtidens Morgenrøde.

Slægten skuer med Skjælv i Sind,
Frankrigs trekløvte Lue
flamme fra Eiffeltaarnets Tind
op imod Nattens Bue.

Lafayette med snehvidt Haar
vifter med Trikoloren; — —
det er Frihedens Jubelaar,
Folkenes Fest om Jorden!

TSCHIN-TSCHAN-HO.

Nankins tusind Klokker klinger
fra det Taarn af Porcellæn,
klinger, ringer, klingelinger:
„Alting hænder om igjen!"

Tusind gyldne Dragehoder
gabede med Tunger røde,
tusind Djunker og Pagoder
hilsed festsmykt ham imøde,
Tschin-Tschan-Ho, den lykkelige!
da han kyssed Fædres Jord,
gjensaa atter „Midtens Rige",
hvorfra ud saa fjernt han fo'r, —
helt til Frankernes Paris,
til Sorbonnens Lærestole,
hvor paa Vestens blege Vis
ogsaa skinner lærde Sole; —
han, som skued London, Wien,
Rom, Bologna, München, siden
leved syv Aar i Berlin
for at ta Europas Viden!

Fyldt til Rand med den en Dag
op til Peking saa han reiser
for at holde Foredrag
først paa Bugen for sin Keiser,
dunkende i Gulvet Panden,
der — lig gulnet Svinelæ'r —
huser alt det, som Forstanden
plus Belæsthed indebær ...

— Visdom vuggede hans Hode,
Tankens Lys var festligt tændt,
da, — en vandrende Pagode,
hvorom Silken rigt var spændt, —

foran Tronen frem han sjokked
tøflende - der hælløs, tyst,
mens han tænksomt gik og rokked
og faldt ned saa paa sit Bryst.

To smaa skjæve Øine skinned
klogt og tørt intelligent,
som de lyste over Bindet
af et gammelt Pergament,
der var prøvt og konfereret
Slægt paa Slægt af lærde Mænd,
tusindaarig repeteret
og stadfæstet om igjen.
Med en Skuldertrækning veied
han de store Resultater;
— og han vidste, hvad de eied
nu i alle Vestens Stater:

„Høit der raabes og bedyres
om Balloner, som skal styres! —
Naar de did, da skal vor Jord
føres ind i andre Spor,
i en anden Fremtidshimmel,
som gjør Nutidsblikket svimmel,
fares med elektrisk Ving
Jorden rundt i nogle Sving.
Og vi har ei engang Sanser
nu at fatte, hvor det stanser,
saa at, — om ei Toget glipper! —
i en Vip vor Slægt saa slipper
med sin Møie, Angst og Strid
og sin hele Takkelage,
Spørgsmaal og Problembagage
over i en anden Tid.
Der skal vokse andre Ranker
(rette Stammer kun og Tanker,
— selvsagt — hm, — naturligvis
i sligt Fremtidsparadis! —)

skal huseres, tænkes, drømmes
modsat af, hvad nu her dømmes,
slaaes, summes, brummes, lyves,
medens i Ballon der flyves, —
og vor Aand maaske kan bringe
det paa en ret heldig Dag
til at vove et Par Slag
atter med Ikarus's Vinge ...

Javist kan én bli lidt ør,
særlig med den Tvil paa Bunden,
at maaske er Vingen funden,
— funden ja, — og mistet siden
saadan op igjennem Tiden
endel tusind Gange før! ...
Thi det er et gammelt Uhr,
denne evige Natur:
et Sekund er en Kultur,
og det slaar med Syndflod-Aldre.
Maaske fra de urgraa Dage,
fra en Syndflod langt tilbage
graves ud der en Kanon,
eller i Sibirien tiner
Solen frem igjen Maskiner
af fremskreden Konstruktion.

Hin „elektriske Belysning"
„er" — han sa med stille Nik, —
„kun Kulturen i Forfrysning
under Verdensuhrets Tik,
Lysets Blus, mens Varmen falder,
— Hjertets og Forstandens Alder! —
til, — mærk vel! — paa Cirklens Vis
alting blir den gamle Is."

Og med Hodet saa han nikked
vuggende i sit Bevis,
som en Perpendikel tikked,

paa betænkt kinesisk Vis.
Med sin tommelange Negl
og en langsom Fingersnirkel
linied han i Luft en Snegl,
som betød: — den samme Cirkel,
hvori Verden altid gaar!
„Kun at de, — de Folk der vester, —
tænker, linieret det gaar
og har Tro paa Fremtidspræster!

Slige Ting, som der vi skue,
slig Opfindelsernes Dans,
kommer af, at der en Skrue
løsnet er i Verdens Sans.
Hele Kina nærved ødtes
af den Hændelse engang:
tusind Aar, før Kristus fødtes,
Socialismen kom igang.

Men sig selv kurerer Tiden,
naar den saadan Vinger faar;
og hos os forlængesiden
alt igjen iorden gaar.
Takket Verdensaltets Dreien
om et evigt Ingenting,
er vi gjen i Middelveien,
i dens gyldne, faste Ring!

Klart, at saadan Flugt som Ørn
ender med, at Halsen brækkes,
og at vi som Jordens Børn
maa med vore Fødder tækkes!

Og Beviser!" — Smilet tegned
sig med gammelt gulblegt Skjær; —
„jo Arago selv har regnet
ud, hvor lang Perioden er.

En og tyve tusind Aar,
skriver han, og alting ender;
da, — naar Isens Skuring gaar, —
af sig selv sig Potten vender." ...

Nankins alle Klokker klinger
fra det Taarn af Porcellæn,
klinger, ringer, klingelinger:
alting hænder om igjen!
Nanking, Peking, Peking, Nanking,
Stephens, Watt og Edison,
Dampvogn blir igjen Palankin,
nye Slaver bærer den ...

„Vestens Taarn mod Himlens Midte
med det Navn: Filosofi! —
Jeg kun fandt de gamle slidte,
kjendte Trappetrin deri, —
kun de gamle urgraa Tanker
i en nyslaat logisk Form,
samme Frygtens Digt, som banker
i hvert Bryst for Dødens Orm.
Fandt Nirvanas Trøstens Lære
brugt som Opiat paany,
— kun Forstanden logisk bære
Østens hele Drømmesky; —
selv d e n , at ved Døden Vinger
vindes, saa man bort sig svinger,
den, — ja den, — som der kun Grin a'
gjøres over hele Kina.
— Som ei fangne i sit Bur
holdt os vor Planets Natur!" ...

Nankings tusind Klokker klinger
fra det Taarn af Porcellæn,
klinger, ringer, klingelinger:
alting hænder om igjen.

Nanking, Peking, Peking, Nanking,
Stephens, Watt og Edison,
Dampvogn blir igjen Palankin
om igjen og om igjen!

PEDER DASS.

(Under hans Portræt. Indledningsdigt til Maanedsskriftet „Nordlands Trompet".)

Nu vil jeg sjunge ud Navnet
paa Præsten, som Nordland har gavnet
mer end mange hundred,
som dundred,
slog med Hand i Stol
der i Krav' og Kjol,
— meldte slig Besked
om dets Herlighed,
at, som om det flommer,
her kommer
Skibe med Fremmedfolk hver Sommer.

Alstadhaug, saa heder Huset.
Det staar der af Vinden omsuset,
gammelt, graat med Hæggen
ved Væggen;
og i hundred Aar
Nordlandsvisen gaar
baad' for Seil og Aar,
som tilgagns forslaar.
Han med Rim saa klingre
paa Fingre
Nordlands Trompet fik til at skingre.

Sindrig med Rimet han kimed
om Seien i Havet, som stimed,
Jægter og Fembøring
med Føring,
Rorbaader paa Vær,
alskens Fuglehær,
Hjeldfisk hængt paa Skjær
og, som Skik det er,
kløvet op til Spolen;
— og Solen,
som staar vaak om Nat her ved Polen.

Underlig Land! Du forglemte!
Manden, som tog paa at klemte,
nidkjær os forlysted
i Brystet, —
han hed Peder Dass;
han ei fo'r med Fjas
eller Vis og Vas,
som fik Løbepas;
men, som Verden skrider
og lider,
steg og Nordlandssolen omsider.

Nordlænding agte paa Tiden,
at Du kan bli levendes i den; —
ei staa i Stranden
som Manden,
Strømmen fo'r afsted,
Baaden hans og med!
— saa Du ei faar se,
alskens Fremmede
bære for Dig Fisken
til Disken,
mens Du piber fattig som en Sisken.

HAD.

Du skriver, min Ven, saa trist og saa svart,
og medgives skal det, Du har det og hardt.
Men glæd Dig, har Du kun „Fiender paa Sag",
Venner imorgen om Uven idag.
Man kjæmper og slaas, og man slides og flænges
og ønsker af Hjertet, den anden skal hænges.
Den næste Dag blaaser foranderlig Vind;
den følgende ændres mod Fienden dit Sind.
Nu kan Du bruges; — og begge i Enighed
snart I gjør Korsang i selvsamme Menighed
og elsker og tømmer en jublende Skaal,
begge som Brødre, for selvsamme Maal;
hader af Hjerte og Sjæl ham, — den tredie, —
som nu blev den svarte i Livets Komedie.

Knap til at fatte Du mer er istand,
at Du var Uven med saadan en Mand,
saadan en luende Sjæl for en Sag,
saadan en Kar med saa inderligt Tag! ...
— og rent er det glemt, hvordan Du holdt af'en,
da Fyren saa hjertigt og tog Dig i Kraven.

Af den Sort, én kan ikke ønske sig nok, —
og, lever én fuldblods, gis altid en Flok
af dem, som eier saapas Uforsonlighed,
at Du faar øvet Dig op en Personlighed.
Sligt er blot sjøfriskt, som naar Du tar Brækket
af Braadsjøens susende Ras over Dækket,
feiende væk baade Rathjul og Ror,
skyllende kanske Dig med overbord.
Sligt er kun Fartøiets skummende Duven,
Seilpressets Fart, mens det kniber om Luven;
Taugene spændes og hviner et Kvad:
Livet gaar dristigt, og Manden er glad!

— Aa nei, det er ei af „Fiendskab paa Sag",
Livsstriden brygger de dybtslagne Nag, —
disse, som stille i Bitterhed gjemmes,
disse, som æddre og aldrig kan glemmes,
som pløier Dig Furer og graaner dit Haar
og ligger og værker lig oprevne Saar, —
dem Smilet maa skjule, mens lønlig sig borer
ormstukne Gange bag Hud og bag Porer; —
som skaber, imedens de graver sig ind,
den minkende Mand med det uglade Sind.

Det er ei, hvor Livet og Kræfterne svulmer
i Storhed, der vokser op stinkende Bulmer.

Aa nei, vil Du møde det livslange Nag,
saa — træd en forfængelig Ligtorn en Dag,
stød mod det lille, det smaa just i Sindet,
saa har Du det fuldbaarne Nag, som forblindet
følger din Livsvei saa sikkert og støt
som, at min Mand, Du til Verden er født!
Al Snak om Forsoning hold kun ufornøden;
thi, vid det, min Ven, — Du er hadet til Døden.

Du vakte der Kræfter saa stærke som Trold
og seige som Vidier, der slipper ei Hold.
Du fik der i Hælen en Sporhund, som snuser
for Livstiden op, hvor din Lykke Du huser.

Uheldet var, at det Smaa i hans Sjæl
just skulde komme indunder din Hæl!

Kanske Misundelse, lidt Jalousi ...
Kanske Du viste, din Villie var fri,
hævded, at Venskab dog aldrig kan veie
saa meget, at nogen en anden kan eie.
Kanske Du sa, at hans Næse var rød,
men at slig Smaating dog intet betød;

— tusinde Ting, som én stille kun gjemmer
og indtil Døden saa aldrig én glemmer;
— det troldstærke smaa, det, som sidder derinde
som Arven fra Dyret bag Dannelsens Hinde,
det, som Opdragelsens Opgave just
mener at faa under Tøile og Kust,
saa hin gebræklige Del af Naturen
muligst blir dækket af Aandspolituren,
civilisert væk i Omgang og Skik,
ryddet fuldstændig fra Miner og Blik.
Disse smaa Svagheder, som vi os krymper
saa for at røbe, — vor Del af en Stymper, —
som volder en udannet én sligt Besvær,
og hvoraf vi smiler saa trygge og ler. —

— — Skjønt Manden et Øieblik ei sig forraadte,
dengang saa uheldig hans Ligtorn Du traadte;
men taug som en Mur, — vid, det krænkede Dyr
sidder og passer Dig op i den Fyr.
Den Paafugl med Foden, som saadan Du ærgede,
det Rovdyr, Du uden at vide det tærgede,
den rangsyge Abe, Du ei tog Notits af,
den Kjøter, Du spotted og gjorde en Witz af, —
han kan ikke for det den Fyr, han maa lide,
til Dyret hans engang faar Kans til at bide. — —

Naa, — regne vi maa med det Menageri!
Livet er slig, og vi færdes deri. —
Og det om Centaurer er slet ikke spundet
saa ilde endda eller op saadan fundet; —
halv Hest og halvt Menneske, — aa jo saamæn,
synes jeg, Racen vi kjender igjen.

———————

STEMNING.

Forundret sidder saa jeg her
paa Jordens trange lille Skjær
iblandt de andre Fugle,
og lytter fremmed lidt paa hver;
her synger op saa mangen Stær
og tuder mangen Ugle.
De ivrer hver, som véd de alt;
— men ingen har mig end fortalt,
hvorfor vi alle hid er dalt,
vi stakkars, stakkars Fugle!

BETRAGTNING.

Den Gud, som med Angst Dig kun binder,
    — Du fromle saameget, Du vil, —
paa Bunden af Hjertet Du finder
    et: „Gid Du ikke var til!"

Den Gud, som i Tillid Du favner
    som Livets alkjærlige Lys,
ham — selv mod din Tanke — Du savner
    i Hjertet som Soløiets Kys.

MARERIDT.

Jeg drømte, jeg saa over Havet
did hjem imod Norges Kyst,
jeg havde slig Uro i Blodet,
og alt var saa underlig tyst.

Jeg syntes, Alverden var stille,
og Alting var bleven til Angst ...
der laa kun en Fisker og vugged
og vented ved Snøret paa Fangst.

Det var saadan gult over Bølgen,
og han var saa underlig bleg,
mens Haanden den lodded med Snøret,
og Baadripen sank og steg.

Da lød midt i Angestens Stilhed
den ensomme Morgenstund
et eneste Skvulp, — som om Havet
det sukkede dybt i sin Grund.

MØNSTRING.

Det er, naar Dagen helder
med Solen lidt paa skraa,
at mangeting sig melder,
én før ei rigtig saa.

Jeg mønstrer mine Minder
og ved et Spørgsmaal staar: —
Hvor er de fagre Kvinder
fra mine unge Aar?

Som Døttre de af Solen
fløi ud i Livets Dans
i alle de Kulører,
som Gud har givet Glans,

de blonde, brune, svarte
med hver sin tændte Glød,
— den blege, stille, sarte,
som var saa svag og sød!

Hvor er I, Roser, Lilier,
som blomstred i min Vaar,
I myge, slanke Silier,
jeg husker som igaar?

I unge fulde Knopper,
Konvaller lyse, smaa,
I tunge Nellikdupper,
Forglemmigeier blaa, —

som kunde le og hviske
om ingenting — saa rigt!
og gik saa morgenfriske
i jert Vidunderdigt?

— som svulmede imod Dig
med Livet i sit Blik,
og hilste overmodig
og med saa stolte Nik,

som gik de dronningbaaret
hver til et Fremtidsland
med foreløbig Haaret
snod op som Kronens Rand ...

Ak, fagre Roser, Lilier, —
de fleste for mit Blik
blev skjønne Flyvevillier,
som ingen Vinger fik! ...

To af dem stille visned
og lagdes hen paa Baar,
jeg tror, at Haabet isned
for dem i tidlig Vaar.

En, — Lilla hed den fagre
og som Konvallen skjær, —
jeg saa vemodig flagre
fra Kjærligheden her.

En mødte jeg fornuftig
og tør og giftet rig;
hun var engang saa duftig,
saa rent vidunderlig!

Og hun, — den vilde røde
med slig en Panthervækst! —
hun holder Bønnemøde
og læser Folk sin Tekst.

Og hun, hvis Blikke glittred
som Solens Spil paa Vand,
hun gaar nu der forbittret
og sladdrer om sin Mand.

Jeg Koner ser, hvem Sorger
gav sit Fysiognomi;
men oftest er en Borger
og størknet fast deri.

Som hun med Ravnelokker
og Øiets svarte Brand; —
nu synger der en Klokker
henover Drømmens Land!

Og hun, som fløi og trilled
saa sød og rund og krus,
nu gaar hun der bebrillet
og snakker gammelt Snus.

Hun længst er gift, den kjække.
i Trods saa nydelig;
af Ingenuens Tække
en Rasp forpupped sig.

Og hun, som slig i Knasket
med hvide Tænder bed, —
jeg mødte just en sjasket
Madam, som vagged fed.

Jeg kjender ogsaa Kvinder,
som gjemte Livets Mod,
med aandigt Skjær paa Kinder
og Ilden i sit Blod.

Du ser det som paa Gangen,
paa Blikkets aabne fri,
at her gaar Ungdomssangen
som løftet Melodi, —

at under Livets Slinger
hun redded rank sit Sind
og kan endnu ha Vinger
i Drømmens lette Spind.

Og én af dem som seired
og frelste slig sin Vaar,
hun var igjennem Veiret
min Ven fra unge Aar!

APHORISME.

Set ifra Tankernes Spændvidde
mangt er kun tarvelig sagt,
indenfor Følelsens Brændvidde
faar det forfærdelig Magt.

Dér, som et Digtningens glødende
  Sværd ind i Hjertet slængt,
rammer det sikkert og dødende,
  straks det ei kjendes som — tænkt.

TILBAGEBLIK.

Jeg levte og engang i Drømmen
  om Eiendomsgaard og Grund;
men da jeg kom ud paa Strømmen,
  saa bar det til Havsens Bund.

I dets Sted høit i Ballonen
  nu tyve Aar alt jeg fo'r
med svævende Syn fra Balkonen
  imellem Himmel og Jord.

Og Pennen den blev en Vinge,
  som bar gjennem mange Land,
jeg fægted med Kunstens Klinge
  og blev en farende Mand.

Og alle de Kontrollører,
  som Tankernes Toldvagt var! —
jeg husker de fæle Ører,
  som nogle Bussemænd bar.

Det er ikke, hvad Du kan mene;
  men Tanken med Frihedens Ret,
som gjør, at Du kjender den rene
  Luft under Vingen saa let.

Der gaar som en Frihedskjendsel
  med Skjevr og Bevr i éns Sind,
naar Tanken foruden Bændsel
  én prøver og føler som sin!

Og, om Ballonen end gynger,
  og Huset i Luften staar,
jeg véd, det lille, jeg synger,
  er Grunden, som selv jeg raar.

TROLD

1ste—2den Samling

(1891—1892)

INDLEDNING.

At der er Trold i Mennesker, véd enhver, som har lidt Øie for den Slags.

De ligger inde i Personligheden og binder den som urørligt Fjeldstykke, lunefuldt Hav og ustyrligt Veir, — store og smaa Ubeister, — fra det enkelte vældige Bjerg- eller Havtrold, der kan lægge sig med sin Villie ind i Livsstrømmen, til Nøkken, Alven, Tomtegubben eller Nissen, der huserer og sætter sine lunefulde Indfald, Pudser og Krumspring ind i Folk.

Engang, jeg kjørte i Slæde gjennem en Skog, skvat Hesten for en stor, skræmselsfuld Stenblok, der laa og keg frem i Maaneskinnet under en troldagtig vokset Bjerkelug.

Siden har jeg mødt den igjen i en gammel Jurist, — et paafaldende træet Ansigt, Øine som to mat overtrukne Glansstene, en forunderlig sikker Dømmekraft, utilgjængelig for at rykkes eller vildledes af Indtryk. Omgivelserne blaaste af ham som Veir og Vind; Forstanden saa tusindaarig stensikker, der snød ingen eller intet den. Han var bare en Viser.

Troldskaben lever paa dette Stadium inde i Menneskene som Temperament, Naturvillie, Eksplosivkraft.

Det er egentlig et Skridt længere fremme og over dette, naar den lever som Angst, Mørke- og Spøgelserædsel. Angsten er Menneskehedens første Arbeide i Følelsen for at skille sig fra og løfte sig ud af det elementære, og følges af alskens Kunster og manende Midler for at tvinge det under sig.

Og, hvor langt dette Troldstadium følger Mennesket ogsaa ind i det civiliserede Liv, vilde være en ganske nyttig og belærende Paavisning, maaske ogsaa en noget overraskende.

Tilværelsens Angst, det store ubekjendte om os, som er Grundlaget ogsaa for vor religiøse Følelse, skifter uophørlig Ham og Navne efter de forskjellige Oplysningstrin.

Den lever hos den mystiske Eksperimentalist som Borddans, Aandebanken og den Slags, og hos Lærde under høitklingende videnskabelige Betegnelser som den „fjerde Dimension", der fortiden halvt er blet den Pulterkasse, hvori man putter alt det, man ikke kan forklare sig.

Der er nok adskilligt i vort oplysnings- og kultursikkre Liv, der vilde sprække ligesom Troldskaben for en klar Solstraale.

Og det er vistnok hverken mere eller mindre end vor gamle Mythologis Skib Nagelfare, der var lavet af døde Mænds Negle og satte over til Hel, som langt nordpaa i Mørket gjennem mange Forvandlinger fra Asareligionen til den kristne er bleven staaende fast i Folkeforestillingen som Draugen i den halve Baad. Han kan vel være blet igjen som en Levning af det gamle Utgard.

Hele Lofotvæggens Klipperække ser jo saa inderlig ud, som det kunde være Utgardlokes Trold, der var sat i Sten derude mod Nordhavet.

Og Ofoten, — der hvor nu Viktoriahavn og en Verdensvei pr. Jernbane til Rusland bygges, — er netop Navnet paa et af de Utheims Steder, hvorom Mythologien har sat mest Stygge og Rædsel.

Det var mellem Troldene og Draugene der, at Freia og Freir af Utgardeloke holdtes indseidet i døsig Rus, saa de ikke kunde kjende de Venner fra Asgaard, som kom for at udfri dem; der Freirs Gudenatur forlavede sig fra sin høiere moralske Bevidsthed, saa han gik ind i Hvirvlen af Draugenes elementære, vildt løsslupne, tøilesløse Driftsliv, og Guden bagefter gik stum af Sorg, ikke vilde ses af nogen eller vise sig i Asgaard.

Men alt dette er, som sagt, nu flyttede Sager.

Af det hele Husstel derude har vi kun Draugen og hans halve Baad igjen mellem Skjærene.

Hvordan han ser ud?

Jeg tænker, en Maler ikke vilde være glad, om han sad — som det jo forlanges af Malerne nu, — paa Baadhvælvet og tog ham efter Naturen og saa ham lige ind i Ansigtet.

Ansigtet, ja! Draugen har jo ikke Hode, bare en Tarrevase.

Men derfor kan man lige godt stirre ham ind i Ansigtet, mens han glor paa én med de røde, døde Øine.

Han sidder lige foran Dig paa Hvælvet som Dødsangstens klamme, rædselsfulde Opstigning. Og siger nogen af dem, som klamrer sig fast til Kjølen, at han ser Draugen, saa véd de andre, det er snart forbi med ham.

Naar Hvælvet saa plukkes for Folk, ser Broren sin Bror, Sønnen sin Far dukke op ligbleg og styg mellem Skikkelserne i den halve Draugebaad, som gaar for lavt Seil ved Siden af.

Det er de druknedes Aander, som ikke har faat indviet Jord.

Lystelig er han ikke at møde ved udfalden Fjære, naar den ligger langt og ødt udover i Maaneskinnet med alskens mørke Tarreklatter, Stene og underlige Skyggekast. Han varsles af Gulp som af

dybt Vand; der staar kolde Gufs, og det rasler som af en Skindhyre.

Stygge svarte Havet skimtes som en Rand derude, og man hører hans ulykkevarslende: Baad! Baad! fælt gjennem Natten.

At afbilde Draugen tør være en dunkel, taaget Affære og ingenlunde det samme som at tegne Trold.

Trold, Gygre og Huldre, Nøk og Nisse har mere bestemte Former, saavel i deres veritable Skikkelser som, naar de sættes ind i Folks Fysiognomier og Figurer.

Man staar ikke her opraad for Model.

FRA FJELDBYGDEN.

Der stod pakkende fuldt af Gutter og Jenter til langt ud af Døren.

Felen gik, og Springdansen begyndte, saa Gulvet rystede under de tungsaalede Sko ...

Snart var der ikke mere Plads i Stuen end den lille Ring, hvori der dansedes i stigende Hede, saa Sveden randt i tunge Draaber.

Foran Gutten med ludende Skuldre og Hodet paa Skakke, slængende og ligegyldig, dissende af bare skjult Kraft og spændstigt Behag i hver Muskel, af og til med et lidet Sæt og et Hui, saa det sprættede af Sprækhed baade i Arme og Ben. Jenten havde han slidt frem af Ringen.

Deres gjensidige Tilnærmelse og Undvigen gaar endnu kun fint og upaatagelig for sig; men hendes usikkre Smil siger, at fuld Tryghed føler hun ikke.

Med Haaret nedover Ryggen under den lille sorte Hue, i hvide Særkeærmer og Øinene blygt fæstede ned mod Gulvet tripper hun efter ham sky og ligesom ængstelig for at falde i nogen Snare. Hun tror aabenbart ikke paa Uinteressertheden hos al denne overmodige Kraft; visse vildt opskydende Glimt har forraadt den troløse Understrøm.

Felens Melodi gaar underlig uafbrudt som Duren af en Kværnfos med alle de ubeskrivelige Hvin og Toner op fra Grunden ...

Uventet svinger han hende rundt. Hun snor og vinder sig fra ham.

Paa ny faar han taget det op med hende; — og nu gaar Dansen for Alvor! ...

Det lykkes at faa draget hende ind i stedse hastigere Hvirvler, indtil hendes atkjække Skikkelse i det hvide Skjorteliv med Søljen i Brystet dreier sig under hans Haand paa én Plet, saa den korte, tætfoldede Vadmels Stak staar rundt om hende som et Hjul.

Latteren og Lystigheden stiger i Stuen.

Man er bleven opstemt. Felen hidser, Folk raaber.

Han gaar Dansen paa Taa, snur sig som en Vind paa Hælen og gjør sine Kunster, hvori al Kroppens Spjrækhed udstilles under alskens Ledighed, Skut paa Skulderen, Kjeik og Kjings.

Atter søger han at fange og friste hende frem, — indtil hun igjen er kommet ind under hans Magt og dreier sig rundt paa Gulvet som en Top.

Folket ler og støier, Hui og Raab! Felen tar i som en Fossehvirvel, og saa — et pludseligt Atslæng, saa Stakken staar op over Knæ og Strømpebaand saa koket som i en spansk Fandango ...

Der toges en Hvil. Døren stod aaben ud til Svalen og Tunet, hvor Kornstakkene kastede skraa Skygger i den heldende Eftermiddagssol ...

Tusmørket faldt stærkere paa.

Felen lød indefra, og ude paa Tunet ludede nu Kornstaurene i underlige Skikkelser mellem den lange, mørke Laave med den mystiske Skraabro og Staburet, der løftede sig i Dunkelheden paa de brede, tunge Elefantben ...

I Svalen sad nogle ældre Koner med stille dybtænkte Udtryk under de store, sorte Huer og samsnakkede med ham „Gammel-Ola", Føderaadsmanden, der karvede Bladtobak paa sine Skindbukser henne paa Trappetrinet.

Han var i det rette Hjørne nu; han havde faat to Drammer af Fremmedkaren, som var kommet ned fra Tur i Fjeldet og skulde ha' Nattelogis der.

Gammel-Ola berettede „sandfærdeligen" om mangt, han havde set og hørt i sine Dage baade fra den Tid, han drev paa Skytteri, og naar han ellers laa i Fjeldet med Kreaturerne om Sommeren.

Det turde hænde, der var folksomt nok deroppe til sine Tider! ... Han havde set Bølinger baade med Buhund og Budeie, som hørte til paa andre Gaarde end dem, som Skriver og Fut gi'r Skjøder paa! Og saa tydelig, som han nu hørte Felen derinde, havde han hørt Tromma slaa og Tappenstregen gaa i Berget, da Kria stod paa i Slesvig ...

Det var let at se, at der ikke var én af de mørkhuede, lyttende Kvinder, som ikke inderlig trode paa Huldren og eiede hende fra Barnsben som en undertrykt Del af sin Religion.

Den fremmede henkastede som en mulig Forklaring, at det kunde være nogetslags Luft- eller Lydspeiling. Lydbølger kunde fortone sig kanske tusind Mile borte. Og, var der nu først Luftspeiling til, og Fjeldluften er klarere og mere skinnende af Lys end al anden, — se bare en Sæter med et blankt Fiskevand under, hvilken Glans det faar altsammen, saa én næsten ikke skulde kjende det igjen! — saa var det jo ikke saa unaturligt, om Sætrene og Kjørene og Budeierne paa den anden Side af Fjeldet kunde vise sig ligesom i overjordisk Skin her over, saaat altsaa hun Ragnhild i Gudbrandsdalen, hendes Kjør og Buskab, kom til at vandre som livagtig her i Bakkerne ...

Men denne naturlige Forklaring reiste noget stille, pinligt op i de gamle Koners gule, furede Karakteransigter, — noget, som mindede om, naar en Sten sveder, og endte i hovedrystende Utilgjængelighed.

Disse stumme Ansigtsmure var som vinduløse Kjældere, hvori Døren sloges i, saa de kunde bevare det kjære vante Mørke, de mystiske Eventyrforestillinger, hvori de havde levet et helt Liv. Deres gamle Øine taalte ikke at stirre ind i det ny, som for dem blot tog og intet gav!

Naar det ikke spillede i Bakkerne mere, ikke tuslede af Nisser i Høladerne, ikke drog underjordiske Kreaturbølinger og Bryllupsfærder mellem Hauger og Lider eller stod Slotte inde i Fjeldet, ikke susede Asgaardsreier gjennem Luften over Julens Dans og Knivgang, hvad bød saa Virkeligheden dem uden en fattig, muldnøgen Bygd med en vild Elv i Bunden og deres lave Bjælkestue oppe i en af dens bratte Bakker, — kun et Sted for haardt Stræv og tungt Arbeide! ...

Farer man Norge over fra Aasblaanerne paa Slettelandet øst ved Kjølen til de trange Fjeld- og Fjorddale vest imod Havet, vil man finde en forskjellig Huldre for hver Bygd. Hver har digtet sin egen, og jo længere tilfjelds desto pragtfuldere er hendes Skikkelse, indtil hun oppe i Telemarks- og Bergensfjeldene og i Bygderne omkring Jotunheimen sidder i Liderne med udslagent Haar og spiller paa Langeleik eller lader Luren tone vemodig vidt udover Fjeldensomheden.

Hvert større Dalføre gjemmer sit eget Digt om

hende, om man vil, sin egen Huldre. Man kjender altid Hovedtrækkene igjen.

Og dog, — hvem vil sammenligne den ørnevilde Skikkelse med Guldkronen og det violet skimrende Liv, som sidder oppe i Bergensfjeldene saa vakker, at Hav og Luft skinner af hende ligesom Gerde, med den pene, blege Kone i lang blaa Dragt, som stadig gaar og strikker stueimellem nede paa Rommeriges Lerbakker, eller den forfløine „gælne" Jente, som gantes og driver Spil med Tømmerhuggere og Skytter ude i Skogsmarkerne og altid kommer for Skade enten paa sin Hale i en Tømmerstok eller paa sin Fremtid.

Huldren nede paa Fladlandet passer og røgter Kjør og spiller Folk Pudser; hun oppe i Høifjeldet er Ensomhedens kronte Dronning, som drømmer, digter og længes og sørger i Tungsind for sin Sjæl, — som hendes Halvbroder Nøkken i Elve og Vasdrag. Og, naar hun gantes med Gutterne i Sætrene, da er det paa anderledes farlig og vild Vis.

Er det den graadfagre Vanadis, Gudinden Freia, som saadan gaar igjen?

Kommer vi over Høidedraget, hvor Vand- og Vindskjellet mødes, og Luften staar som en Røgrand paa Fjeldet mellem østlandsk Klarveir og Vestlandets Regntaage, og stiger man ned af de bratte Fjeldrevner, der staar som Høifjeldets Porte ned imod Vestlandsfjordene, — saa sidder ogsaa Huldren der i Fjeldliderne med Ørnen og Sjøvaagen svævende over sig og sender de lange Toner ud over i Kvældstunden, medens Solen siger ude i Fjordgabet ...

Men dernede ved Fjæren og Nøsterne, hvor Maagen kredser over Sildestimerne, Baadene ror, og Seilene skinner i Vige og Bugter, begynder et helt andet Rige end hendes, — Havfruens.

Tæt som Skumgangen mod Fjeldvæggen brydes

og blandes her Havets og Fjeldets Sagn imod hinanden eller rettere om hinanden i Folkets Forestillinger. Den, der er opdraget i et vestlandsk Sjøbrug ved Enden af en saadan Dal, har Dragning baade mod Fjeld og Sjø. Thi Fjeld og Fjord mødes ogsaa inde i hans Bryst!

JO I SJØHOLMENE.

I Forfædrenes Dage, da der bare var daarlige Baade i Nordland, og de maatte hjælpe sig med at kjøbe Bør af Ganfinnen i sækkevis, var det ikke greit at klare Havsjøen i Vinterveiret. Fiskermanden blev ikke gammel da. Det var mest bare Kvindfolk og Børn og vanføre, som fik Begravelse paa Landjorden.

Saa var der et Baadlag fra Thjøttø paa Helgeland, som var ude og prøvede sig helt op i Østlofoten.

Men den Vinter slog Fisket ikke til.

De laa og biede og ventede den ene Uge efter den anden og Maaneden med, og tilslut saa de ingen anden Raad end at vende hjem med Børnskapen og tomme Baaden.

Men han Jo i Sjøholmene bare flirte og sa, at, stod ikke Fisken der, saa fandtes den vel længere nordpaa. De var ikke rod ud bare for at faa ædt op Nisten.

Han var bare Unggutten og havde aldrig været paa Fiske før. Men det var ikke saa ulig Tale det, syntes Høvedsmanden.

Og saa satte de Seil nordover.

Paa næste Fiskepladsen slog det ikke likere til. De drog bare, saavidt de havde til Livs Næring for Dagen.

Og nu vilde de alle spændt og plent snu.

Er det ikke her, saa er det vel længere nordpaa, mente Jo.

Og, havde de faret saa langt, fik de lige saa godt forsøge sig videre.

Slig fristede de Lykken fra Fiskevær til Fiskevær, til de havde vaaget sig helt op til Finmarken.

Men der fik de Uveir, og, alt det de søgte Berging under Næssene, maatte de tilslut sætte ud tilhavs.

Bedre gik det ikke end, at den Baadbryen, de efter de Tider havde, satte Stevnen under Sjøen istedetfor over den og fyldtes udpaa Dagen.

Der sad de raadløse paa Kjølen ude i vilde Havet.

Og alle reiste de Klager mod han Jo, som havde fristet og ført dem hen i Ulykken.

Da det blev mørkt, begyndte de at rakne i Hænderne og tages ud af Sjøen, én efter én.

Men, alt det Jo hørte, helt til den sidste skreg og blev væk, saa var det bare den Jammeren over, at han havde sat dem ud i Elendigheden og for Kjærring og Barn, som skulde svælte og miste Forsørgeren.

Han fik sidde for det, mente Jo. Det blev ikke bedre, om han ogsaa slap sig i Sjøen.

Og saa klemte han Knæerne om Kjøltræet og holdt sig fast, saa han hverken kjendte til Haand eller Fod.

I den kulsvarte blaasendes Natten syntes han, han hørte baade det ene og det andet Baadlag, som skreg.

De har Kjærring og Unger de ogsaa, tænkte han, havde de saavist en Jo at skylde paa.

Medens han laa og drev og drev og syntes, det skulde lakke mod Dagen, kjendte han med ét, Baaden huggede i Dragsuget ved Land.

Og den, som kom sig op, det var Jo.

Men han saa ikke andet end svarte Sjøen og hvide Sneen, hvor han snude sig.

Som han stod og speidede og ledte, røg det langt henne i en Finnegamme under en Bakke, og did fik han kravlet sig hen.

Finnen var saa gammel, at han knap kunde røre sig. Han sad bare inde i varme Asken og murrede i Pæsken og hverken svarte eller snakkede. Store gule Humler surrede ind og ud over Sneen som om det var Midsommer, og der var bare en ung Jente til at tænde op Varmen og gi ham Mad. Sønnesønnerne og Sønnedøttrene hans var med Renen langt inde paa Fjeldet.

Her fik han baade Klædetørk og Hvil. Hun Seimke vidste ikke, hvor godt hun skulde stelle for ham; hun madede ham baade med Renmælk og Marveben, og han fik ligge paa Sølvræveskind.

Lunt og godt var det derinde i Røgen.

Men, som han laa og ikke vidste, enten han var vaagen eller drømte, gik mangt og underligt for sig, syntes han.

Der stod Finnen i Døren og tællede Renene sine, endda de var langt inde i Fjeldmarken. Han stængte for Ulv og truede Bjørn. Han aabned for Skindsækken sin, saa Veiret ulte og peb, og Asken føg inde i Gammen. Og, da det blev stilt, kom der tæt med gule Humler og satte sig i Pæsken hans, medens han mjølkede og murrede, og Finneskallen nikkede.

Men Jo havde andet for Tanken end at undres paa Finnen.

Ikke før gik Søvnen ud af Øinene paa ham, før han strøg nedover til Baaden sin.

Der laa den hvælvet som et Traug og stangede i Fjæren, og Sjøen slibede langs Kjølbordet.

Og saavidt fik han berget den op paa Land, at den gik fri af Sjødraget.

Men saalænge gik han der om Dagen og saa

paa den, til han syntes, at Folk lagede Baadene, som de heller vilde ha Havet ind i dem end udenfor dem. Forenden var ikke andet end et Svinetryne til at bore sig under med, og Bordlægningen ved Kjøltræet saa flad som Bunden paa en Kiste.

Der maatte komme anderledes Skik og Lag paa alting, skulde de høve sig til Sjøbrug. Stevnen fik løftes baade med ét og to Bord, baade være kvas og gjøre sig mjuk, saa den paa engang bøied af og skar igjennem, og Baaden le'ede sig fint i Sjøen.

Paa det tænkte han Nat og Dag. Det var bare saavidt en Afladelse, naar han snakkede og pratede om det med Finnejenten om Kvældene.

Han mærkede godt, at hun Seimke var blet kjær i ham. Hun drog sig efter ham, hvor han gik, og blev altid saa bedrøvet i Øinene, naar hun saa, han gik nedover til Sjøen; hun skjønte nok, han bare stundede efter at fare.

Finnen sad og malte i Asken, saa det dampede og røg af Pæsken.

Men Seimke bare slikkede og lokkede Jo med de brune Øinene sine og gav ham Sødord saa rapt, som Tungen kunde gaa bag den gamle Finneryggen, til hun fik ham saa langt ind i Røgen, at Finnen ikke hørte.

Ganfinnen vendte Synet bag i Nakken.

„Mine Øine er dumme og rinder for Røgen," sa han. „Hvad er det, han Jo holder i Fanget?"

„Sig, det er den hvide Rypen, Du har fanget i Snaren," hviskede hun.

Og Jo kjendte, hun smøg sig op til ham og skalv.

Saa fortalte hun saa tyst som Tanken ligger i Brystet, at Finnen var ond og malte Vrangsyn og jøikede imod Baaden, som Jo vilde bygge. Kom den istand, fik Ganfinnen ikke mere Salg paa Bør over hele Nordland.

Og hun varede ham, at han maatte passe paa og aldrig gaa mellem Finnen og Ganfluerne.

Da skjønte Jo, at det kunde bli Uraad nok for ham med den Baaden. Men jo værre det vendte sig, desmere værkede han efter at faa den rigtig udgrundet.

Og nedover til Fjæren fo'r han, før Finnen endnu fik reist sig i Graalysningen om Morgenen.

Men underligt gik det i Snebakkerne. De blev saa mange og saa lange, og der fo'r han og trødde i dybe Sneen, og aldrig naadde han Fjæren. Aldrig havde han set Nordlyset te sig slig saa langt ud paa Dagen. Det gnistrede og brændte, og lange Ildtunger slikkede og fræste efter ham.

Ikke var han istand til at finde hverken Fjære eller Baad, og heller ikke til at ta nogetslags Kjendsel paa Landet.

Tilslut skjønte han, at han havde faret rent i Ørsken indover Fjeldet istedetfor ned til Sjøen.

Men da han nu vendte om, kom Havskodden saa tæt og graa imod ham, at han ikke saa Haand eller Fod for sig.

I Kvældingen var han næsten opgit af Træthed. Lige raadløst var og blev det.

Natten faldt paa og Snedriverne voksede.

Som han havde sat sig ned paa en Sten og bare grundede og tænkte paa, hvordan han skulde klare det med Livet, kom der et Par Ski glidende saa fint ud af Skodden og stansede lige ved Fødderne hans.

„Er I kommet, faar I ogsaa vise Vei," sa han.

Og saa lod han det staa til, som Skierne bare vilde, udfor alle Hamrer og Bakker.

Ikke saa han for sig, ikke tog han for sig, og, jo fortere han fo'r, des tættere kom Snefoget og Rokket imod ham, saa Vinden holdt paa at ta ham af Skierne.

Nedover og udfor bar det der, hvor han havde

faret om Dagen, og sommetider syntes han, det rent gik i Luften.

Med ét stansede Skierne, og han var lige udenfor Indgangen til Finnegammen.

Der stod Seimke og saa efter ham.

„Jeg sendte Skierne mine efter Dig," sa hun, „for jeg skjønte, Finnen havde forgjort Landet, saa Du ikke skulde finde til Baaden. For Livet er Du tryg, fordi han har git Dig Hus. Men det er ikke raadeligt, at han faar se Dig ikvæld."

Saa listede hun ham indenfor, saa Finnen ikke mærkede det i den tykke Røg, og gav ham Mad og fik ham til Hvile.

Men, da han vaagnede udpaa Natten, hørte han en underlig Lyd, og det summede og sang langt borte i Luften:

Finmand kan ikke Baaden binde,
Fluen kan ikke Faret finde,
surrer sig vilse i Ring herinde.

I Asken sad Finnen og jøikede og malte, saa det durede i Grunden.

Og hun Seimke laa forover med Panden i Gulvegørjen og Hænderne kneppet om Nakken og bad imod Finneguden.

Da forstod Jo, at Finnen endnu ledte efter ham langt ude i Skodden og Snefoget, og at det spøgte for Livet.

Saa klædte han sig paa, før det blev lyst, og kom trampendes ind med Sneen paa sig og sa, han havde været ude og ledt efter Bjørn i Hi. Men aldrig havde han været i slig Skodde; han havde vanket baade vidt og langt, før han fandt hjem til Hus igjen.

Finnen sad med Pæsken fuld af gule Fluer som et Humlebol. Han havde sendt dem ud til alle Kan-

ter for at søge; men tilbage kom de og surrede og summede rundt om ham.

Da han saa Jo i Døren og skjønte, de viste ret, gav Sinnet sig, og han lo, saa det ristede-inde i Finmudden og mumlede:

„Bjørnen binder vi her under Grydesøkket, for Baaden hans har jeg kværvet Syn, og Søvnpinden sætter jeg for ham til Vaaren."

Men samme Dag stod Finnen i Døren og havde travlt med at gjøre Troldtegn og underlige Streger i Luften.

Han sendte ud to stygge Ganfluer, som strøg hver sit Ærinde over Sneen og sved en Solstribe under sig, hvor de fo'r. De skulde sætte Værk og Syge paa en Stue nede i Salten og virke Finskud, som ramte med svindende Sot en ung Brud paa Bodø.

Men Jo tænkte ikke paa andet Nat og Dag end, hvorledes han skulde faa lurt Ganfinnen.

Hun Seimke lokkede og graad og bad ham for sit Livs Skyld ikke mere prøve sig ned til Baaden.

Tilslut saa hun ingen Raad mere, ivei vilde han.

Da kyssede hun paa Hænderne hans og storgraad. Han maatte bare love at vente, til Ganfinnen reiste ind til Jokmok i Sverige.

Men Afreisens Dag gik Finnen i Ring om Gammen med en Brand og beskikkede sit Hus.

Da stod Fjeldmarken med Rener og Hunde og Folk rykket nær. Finnen holdt Tælling paa Dyrene og paalagde Sønnesønnerne ikke at slippe Renen for langt, mens han var borte og ikke kunde passe dem for Ulv og Bjørn.

Saa tog han en Søvndrik og begyndte at dreie sig rundt og danse, til Pusten rent forgik ham, og han svimede af. Der var bare Finmudden igjen efter ham. Aanden blev borte og fo'r ud til Jokmok.

Der sad Troldkarene sammen i Mørkeskodden

under Fjeldet og hviskede om alt, som lønt og dulgt var, og blaaste Aanden i dem, som gik i Læren.

Men Ganfluerne surrede og summede som en gul Ring om Mudden og holdt Vagt.

Om Natten vaagnede Jo af, at det drog og drog ham som nogetsteds langt borte ifra. Det blev som et Sug i Luften, og ud fra Snefoget truede og ropte det:

Før Du svømmer som Ær' eller Steg,
aldrig skal Du faa ruget dit Æg,
vrænge for Vind og stænge for Bør,
Finmand slipper Dig aldrig sør.

Tilslut stod Ganfinnen ludende nær over ham. Ansigtet hang sidt og løst i Huden og fuldt af Skrukker som et gammelt Rénskind, og i Øinene var der svimmel Røg.

Da begyndte det at ise og dovne af i Lemmerne, og han kjendte, at Finnen holdt paa at forgjøre ham.

Saa satte han Synet kvast imod, saa Troldskaben ikke bed paa, og slig stridde de, til Finnen blev grøn i Ansigtet og holdt paa at strypes.

Men borte fra Jokmok satte de Skud paa ham og Skodde for Hugen hans.

Og saa underlig blev det, at, naar Jo grundede paa Baaden og rettede paa ét, blev bestandig noget andet galt, saa den rent gik i Smaaspik i Hodet paa ham.

Da sørgede han meget. Ikke kunde han sanse at faa Baaden sammen, og det saa ligt ud til, at han heller aldrig skulde faa slippe sørover igjen.

Men ud paa Sommeren sad Jo og Seimke sammen paa Næsset i den varme Kvælden, og Myggen summede, og Fisken sprat udenfor Landet i Stillen, og Ærsteggen svømmede.

„Den, som kunde bygge en Baad, som var saa snar og hændig som Fisken og bar sig oppe i Baa-

rerne som Sjøfuglen," klagede og sukkede han, „saa kunde jeg fare!"

„Vil Du, jeg skal skydse Dig til Thjøttø?" sa det op fra Fjæren.

Der stod en Fyr i en flad nedklemt Skindhat, som de ikke saa Ansigtet paa.

Og lige udfor Fjærestenene der, hvor de havde set Ærsteggen, laa der en Baad, lang og smal med høi For- og Agterstevn og speilte Tjærebordene ned i klare Sjøen under sig uden saameget som en Knast i Veden.

„Jeg faar takke for den Skyds, jeg kan faa," svarte Jo.

Da hun Seimke hørte det, begyndte hun at jamre og bære sig.

Hun faldt ham om Halsen og vilde ikke slippe, og snakkede over sig og skreg. Hun lovte ham Skierne sine, som bar gjennem alle Hildringer, og hun skulde stjæle Benteinen fra Ganfinnen, saa han kunde finde alle de gamle Beivisdalerne, som var nedgravede, og lære ham at slaa Garnknuder for Laksen og lokke Renen langt ud i Marken.

Han skulde bli saa rig som Ganfinnen, om han vilde blive og ikke forlade hende.

Men Jo havde bare Øinene ned imod Baaden.

Saa hev hun sig i Marken og rev op det svarte Haaret sit og bandt det om Foden hans, saa nu fik han slide det af først.

„Skal jeg bli her og lege med Dig og Renkalvene, da kommer mangen Kar til at sidde med sprukne Negler paa Baadhvælvet," sa han. „Du faar gjøre op, om Du vil gi mig Favntaget til Farvel, eller jeg skal fare uden."

Saa kasted hun sig op i Armene hans som en Kattekilling og saa gjennem Graaden ind i Øinene paa ham og skalv og lo og var rent fra sig.

Men, da hun saa, der ingen Raad var, fo'r hun og veivede med Armene over Hodet op til Gammen.

Da forstod Jo, at nu vilde hun ta Raad hos Ganfinnen, og at han fik se til at berge sig ud i Baaden, skulde det ikke bli stængt for ham.

Og slig havde Baaden lagt sig til oppe i Fjærestenene, at han bare behøvede at træde ned paa Toften. Styrvollen gled ind i Haanden, og paa skjøns bag Masten sad nogen ved Halsen og heiste og strækkede Seilet; men Ansigtet kunde han ikke se.

Afsted strøg de.

Og slig Baad til at rende for Seilet havde Jo aldrig set. Sjøen stod om den som en dyb Skavl, endda det næsten var stille.

Men langt udover var de ikke kommet, før det begyndte at pibe stygt i Luften. Fuglene skreg og søgte tilland, og Sjøen løftede sig som en svart Væg bag dem.

Det var Ganfinnen, som havde løst op Vindsækken og sendt Veir efter dem.

„En faar gaa for høit Seil her i Finneknipa," sa det bag Masten.

Karen, som raadede for Baaden, tog ikke saameget Ænds af det som at ta en Klo ind.

Da sendte Ganfinnen Tvindeknuder efter dem.

De fo'r i vild Dans udover Fjorden, og Sjøen hvirvlede sig i hvide Røgstøtter, til de naade helt op i Skyen.

Fløi ikke Baaden nu som Fuglen og fortere end den, var de forlorne.

Da lo det fælt oppe i luv Bord:

Han Anfin Ganfin gjør Bør
og blaaser os sør,
den Sprækken i Sækken
gir passe tre Klør!

Og krængende for tre Klør og den svære Halskaren overskrævs paa Ripen med Sjøstøvlen stri-

kende ned i Skumfossen bar det saa gjennem blinde Rokket ud i Storhavet i Vindulen og Suset.

Bølgevæggene gik saa svære, at Jo saavidt kunde se Lysningen af Dag over Raaen, og ikke tog han Greie paa, enten de fo'r over eller under Havskavlerne.

Baaden slap Sjøen saa let og net og sleipt, som det kunde være Spolen paa en Fisk, og den var saa fint lagt i Bordene som Skallet paa et Terneæg. Men aldrig kunde han se et af dem helt til Ende; de blev ligesom halve allesammen, og tilslut syntes han, hele Forenden kom væk i Sjørokket, som om de fo'r i halv Baad under Seilet.

Da Natten faldt paa, gik det gjennem Morilden som i en Ildmørje, og oppe i Luv ulte det langt og fælt i Vinden.

Det svarte med Nødraab og Dødshyl fra alle Baadhvælvene, de strøg forbi, og toges meget stygt blegt Folk ind paa Tofterne. Skjæret af Morilden lyste blaat i Ansigterne paa dem, og de sad og glode og gapte og ulte mod Veiret.

Med ét vak han op af, at det raabte:

„Nu er Du hjemme paa Thjøttø, Jo!"

Og længe havde han ikke sundet sig, før han kjendte sig igjen ovenfor Fjærestenene hjemme ved Nøstvæggen sin. Dragsuget gik saa langt paa Land, at Skumranden lyste helt op i Potetesageren, og han kunde knapt staa paa Benene for Blaasten.

Derinde i Nøstet satte han sig til i svarte Mørke at ripe og mærke af Draugebaaden paa Bordvæggen, til Søvnen tog ham.

Da det blev lyst om Morgenen, kom Søsteren ned til ham med et Madspand. Hun hilsede ikke videre og bar sig ad, som om hun var vant til at komme slig hver Morgen.

Men, da han saa fortalte hende om Finmarksreisen og Ganfinnen og Draugebaaden, han fo'r

hjem med inat, mærkede han, at hun bare flirede og lod ham snakke.

Og saalænge prøvede han sig udover Dagen baade med Søsteren og Brødrene og Moderen oppe i Stuen, til han blev klog paa, at de mente, han ikke var rigtig ved Vettet. Nævnte han Draugebaaden, smaalo de bare mellem sig og snakkede ham vart og fint og snilt efter Munden.

Men saa fik de tro, som de vilde, naar han bare fik stelle, som han vilde, og være i Fred i det bortre gamle Nøstet.

En maatte sætte Seilet efter Vinden, mente han Jo.

Og skulde han være gal og forrykket fra Forstanden, saa var det bedst, han gjorde sligt Spil, at de varede sig for at komme op i Hænderne paa ham og forstyrre Arbeidet hans.

Saa tog han Skindfælden ned i Nøstet og sov der om Nætterne. Men om Dagen satte han den op paa Taget paa en Stang og skreg, at nu seilte han!

Stundimellem red han overskrævs paa Mønningen og huggede Tæljekniven i Tagstokken, saa de mente, han indbildte sig, at han endnu sad ude i Sjøen og holdt sig fast paa Hvælvet.

Saa tit, Folk gik forbi, var han fremme i Nøstdøren og vrængte det hvide i Øinene saa fælt, at de blev rent utrygge. Det var knapt, de hjemme turde stikke Madspandet ind til ham.

Men saa skikkede de det med den mindste lille Søsteren.

Hun vesle Malfri fik sidde og prate med ham paa Plankehaugen og syntes, det var slig Moro, naar han lagede Spil og Leker til hende og fortalte om Baaden, som skulde fare som Fuglen og seile som ingen anden Baad i Verden.

Traf det sig saa, at nogen kom uforvarende over ham og vilde kige efter, hvad han havde fore

derinde i Nøstet, krøb han op paa Bordstabelen og hev og slængte Plankeender og Emnetræer rundt om sig, saa ingen vidste, hvor han kunde træffe, og de var glade, de kom sig afsted.

Men nogen og hver maatte de vende sig oppe i Bakken, naar de hørte, han lo efter dem, saa han laa langflad.

Slig skaffede Jo sig Fred for Folk.

Arbeidet gik som bedst om Natten, naar Veiret rev og ruggede i Stenen og Næveren paa Tørvtaget og Sjødrevet gik lige op til Nøstdøren.

Naar det hven og peb gjennem den utætte Bordvæg, og Snefoget lagde sig saa fint ind igjennem Sprækkerne, stod Skabelonen paa Draugebaaden tydeligst for ham.

Vinterdagene var korte, og Vægen i Tranlampen hang over Arbeidet, fra det mørknede tidligdags til langt ud paa Morgenen, naar han søgte Søvnen i Skindfælden og lagde sig op i al Høvlflisen.

Ikke sparede han hverken Møien eller Umagen. Var der et Bord, som ikke løb ind med i den rette Sveien, om aldrig saa lidt, slog han af baade et og to Omfar og gjorde om igjen og om igjen.

Saa var det en Nat før Jul, han havde ikke mere end øverste Bordlaget og Kjeiperne igjen. Han drev paa saa haardt nu, at han ikke sansede paa Tiden.

Høvljernet tog just som bedst i Flisen, da han braastansede for noget svart, som rørte sig langs Bordplanken.

Det var en stor, styg Flue, som krøb omkring og ledte og naglfo'r Baaden i alle Bordlagene.

Ved det nederste Kjølbord virrede den med Vingerne og summede. Saa lettede den sig og blev svævende i Luften over det, indtil den med ét svirrede afsted ind i Mørket.

Hjertet sak i Livet paa Jo.

Der paakom ham slig Tvivl og Angst. Han

vidste nok, det var ikke for det gode, at Ganfluen surrede over Kjølbordet.

Saa tog han Tranvægen og Træklubben og begyndte at sigte i Stevnen og lyse og banke henover Bordlægningen og gjennemgik Plankerne, én for én.

Og slig fo'r han Baaden over og prøvede den fra Forskotten til agter, baade over og under. Der var ikke en Nagle eller Sammenskjødning, han længere syntes, var rigtig troendes.

Men hverken Maalene eller Façonen vilde nu mere slaa til.

Stevnen var for stor, og Løbet langs Bordene under havde tat et Sving og en Vrid og en Drei, saa det saa ud som to forskjellige halve Baade, og Forenden passede ikke til Agterenden.

Som han holdt paa at forfare med Koldsveden sprækkende ud af Haarrødderne, gik Tranen i Lampen op for ham, saa han stod i stummende Mørket.

Da vidste han ikke mere af sig.

Han hev Klubben og rev op Nøstdøren, og begyndte at svinge og ringe og kime ud i svarte Natten med den store Kobjelden, han havde faat i Haanden.

„Kimer Du paa mig, Jo?" spurgte det. Det æsede som et Dragsug bag ham, og en kold Pust blaaste i Nøstet.

Paa Kjølstokken sad der En i sid graa Sjøtrøie og Toplue ned om Ørene, saa Skallen var bare som en lav Dusk.

Der fo'r et Sæt gjennem Jo. Det var saa nær just den, han i Vildørsken havde tænkt paa.

Da tog han det store Øsekarret og slængte i ham.

Men tvert igjennem Draugen gik det, saa det skraldede i Væggen, og igjen kom det om Ørene paa Jo, saa han vilde ligget der, havde det truffet.

Gamlingen plirede bare hvidt gridsk i Øinene.

„Tvi!" skreg Jo og spyttede imod Utysket.

Og tilbage lige i Synet fik han en sviende svær blød Manet.

„Der har Du Klysen din igjen!" lo det.

Men med det samme, Jo fik op Øinene, saa han et helt Baadbyggeri i Stranden.

Og færdig og rigget ude paa blankt Vand laa der en Ottring saa fin og lang og speilendes, at han rent mistede sig i Synet.

Den gamle blinkede godkyndt. Øinene lyste mere og mere gloende.

„Har jeg skydset Dig til Helgeland, saa faar jeg ogsaa skaffe Dig Levebrød," mente han.

„Men lidt Afgift faar Du betale. I hver syvende Baad, Du bygger, er det mig, som sætter ind det underste Kjølbordet med Bresten og Svigten i."

Da fik Jo Pusten i Vrangstruben. Han forstod, den Baaden drog ham lige i Gabet paa Styggen.

„Eller mente Du, Du rent skulde lure af mig Façonen for ingenting?" gren og gabte det.

Saa skurede det, som om noget svært lettede og reiste sig i Nøstet, og det lo:

„Vil Du ha Sjøbaat, faar Du ta Dødbaat!

Banker Du inat tre Gange med Klubben paa Kjøltræet, saa skal Du faa slig Hjælp til at bygge, at der aldrig er set Mage til Baader i Nordland."

To Gange løftede Jo Klubben den Nat og vilde banke i Kjøltræet, og to Gange la han den bort igjen.

Men Ottringen laa og legte og speilede sig i Sjøen for Øinene hans slig, som han havde set den, ny og lys af Tjæren med netop indlagt Taug og Redskab.

Han prøvede og dissede med Foden i den fine slanke Baaden for at se, hvor let og høit den bar sig, og hvor lækkert den løb i Vandlinien.

Og Klubben smald en Gang og to Gange og tre Gange i Kjøltræet.

Saa blev første Baaden bygget i Sjøholmene.

Tykt som Fugl stod Folk i Utallighed paa Næsset om Høsten og saa paa, at han Jo og Brødrene hans la ud med den ny Ottringen.

Den fo'r gjennem Strømsjøen, saa Skummet vaskede om den.

Væk var den, og op dukkede den igjen som Sjøfuglen, og forbi Odder og Skjær strøg den som Pilen.

Ude i Fiskeværene laa Folk paa Aarerne og glante. Slig Baad havde de aldrig set.

Men var det i det første Aar en lang Ottring, saa blev det i det næste en svær, bred Fembøring, Folk ude paa Vinterfisket fik at spile Øinene op paa.

Og lettere under Aarerne og bedre seilendes og finere at se til blev den ene Baad end den anden.

Men gjildest og størst var den sidste, som stod paa Stiverne i Stranden.

Det var den syvende.

Jo gik til og fra; men, naar han kom ned til den om Morgenen, var det saa underligt, at den altid var vokset om Natten. Den blev dertil saa urimelig vakker, at han rent maatte falde i Staver.

Tilslut laa den der færdig.

Og nok af Folk var der, som gjorde Bud paa den.

Men over al Helgeland raadede dengang en Fut, som tog Skatten ud efter dobbelt Vægt og Tal baade af Fisk og Dun, og billigere var han ikke hverken med Tiende eller Offerskjæppe.

Der hans Karer fo'r, blev der baade rensket og ribbet.

Aldrig saasnart hørte han Rygte om de nye Baadene, før han sendte Folk ud for at forfare, hvad Sandhed der var i det. Han drev selv Fiske med stort Mandskab ude i Værene.

Men, da de kom hjem og fortalte det, de havde set, blev Futen saa forhippen, at han straks paa Sommeren fo'r langveis udover til Sjøholmene.

Og der kom han en Dag som en Hauk over han Jo:

Hverken Skat eller Tiende havde han betalt af Næringen, og nu skulde han bøde saa mange halve Mærker Sølv, som han havde gjort Baader.

Han skreg altid bedskere og harskere, at Jo skulde lægges i Bolt og Jern og transporteres nord i Skraaven og komme i slig Klemme, at han hverken saa Sol eller Maane mere.

Men, medens Futen rode rundt omkring Fembøringen og glisede i Øinene af, hvor fin og lækker den var, blev det tilslut saa, at han vilde lade Naade gaa for Ret og nøie sig med at ta Fembøringen for Bod.

Da tog Jo Huen af og sa, at var der nogen, han undte en slig Baad, saa var det Futen.

Saa seilte Øvrigheden afsted.

Moderen og Søsteren og Brødrene graad omkaps for den vakkre Fembøringen.

Men Jo stod oppe paa Nøsttaget og lo, saa han holdt paa at revne.

Og ud paa Høsten spurgtes det, at Futen med alle otte Mand i Skyds var kommet bort med Fembøringen ude paa Vestfjorden.

Men i de Dage blev der som et Baadskifte over hele Nordland, og Jo rak ikke at bygge Tiendeparten af de Baade, som begjærtes.

Folk baade nær og langveis fra hang op ved Nøstvæggen hans, og det var rent som en Naade, om nogen kunde faa kjøbt eller bestilt.

Over Sneset stod de under Skur nedover Stranden.

Ikke tog han længere Greie paa, hvad der skulde regnes for syvende Baaden. Ikke brød han sig om det heller. Fik nogen Vand i Vrangstruben af den ene, saa blev der saa mangfoldig flere berget og kom sig til Velstand i de andre, og saa fik Regningen gaa flust over det hele. Folk kunde selv se efter og ta ud den, de likte.

Men Jo blev saare stor og mægtig, og det var ikke raadeligt for nogen at lægge sig tvært for der, hvor han styrede og regjerte.

Sølvpengene stod i Rad i Skjæpper paa Loftet, og Baadbyggeriet rak udover alle Sjøholmene.

Saa var det en Søndag, Brødrene hans og vesle Malfri var reist til Kirke i den ny Fembøringen.

Da de ikke kom hjem udpaa Kvældingen, gik Baadsvenden ind og mente, det kunde være bedst, om nogen seilte ud og saa efter dem; Veiret la paa.

Jo sad ved Lodsnøret og Maalene til den ny Baad, som skulde bli endda større og gjildere end nogen af de andre, og var ikke god at komme nær.

„Tror Du, de farer med de gamle væltne Traugene!" skreg han.

Og ud blev Baadsvenden kjørt saa fort, som han var kommen ind.

Men udover Natten laa Jo og hørte, Vinden tog med Hvin i Væggene, og lange Raab ude fra Sjøen.

Ret som det var, bankede det og ropte paa ham.

Gaa did, hvor I kom fra, mente han, og snudde sig bare i Sengen.

Lidt efter kom der nogle smaa Fingre og kramsede og bankede paa Døren.

Nattefred vilde han ha, tordnede han, om han saa skulde tømre sig en ny Stue.

Men udenfor holdt det ved at række sig og ta efter Klinken og sope over Døren, som det var nogen, der ikke kunde naa op.

Og høiere og høiere imod Klinken strøg det.

Men den, som lo, var Jo. Fembøringerne fra Sjøholmene seilte sig ikke fulde, om det blaaste, spottede han.

Da hakkede og hoppede Klinken, til den sprang op.

Og i Døraabningen stod vesle Malfri og Moderen og Brødrene. Morilden lyste om dem, og Vandet randt.

De var blege og graa i Ansigterne og forbidte i Mundvigerne, som de netop var gaat over Dødskrampen. Malfri havde en opreven stiv Arm om Nakken paa Moderen efter sidste Grebet. Hun jamrede og klagede og krævede ham for sit unge Liv.

Saa skjønte han, hvor de var blet af.

Og ud bar det i svarte Natten og Veiret at søge med Baade og Folk, saamange der fandtes.

Seilte og ledte gjorde de, og omsonst var det.

Men ud paa Dagen kom Fembøringen drivende ind med Bunden iveiret og et gabende tomt Rum efter Kjølbordet.

Da vidste han ogsaa, hvem som havde voldt det.

Men siden den Nat, da hele Slægten hans Jo kom bort, blev det anderledes i Sjøholmene.

Om Dagen, saalænge Hamringen og Bankningen og Høvlingen og Klinkningen sang om Ørene paa ham, gik det skurendes, og Spant ved Spant reiste Baadene sig saa tæt som Fugl paa et Æggevær.

Men aldrig saa snart blev der stilt om Kvælden, før han fik Selskab. Mor hans tuslede og stullede om i Huset og trak og lukkede paa Skuffer og Skabe, og det knagede af tunge Trin i Trappen, som Brødrene søgte op til Soverummene sine.

Om Nætterne fik han ikke Søvn paa Øinene.

Ret som det var, kom hun vesle Malfri paa Døren og sukkede og stønnede.

Saa tog han paa at ligge og grunde og tælle efter, hvormange Baade med falske Kjølbord, han kunde ha ude i Sjøen.

Og jo længere han regnede, des flere Draugebord blev det.

Da skvat han til og listede sig i svarte Mørket nedover til Skurene og Nøstene.

Der lyste han under Baadene og bankede og forfo'r Kjølbordene med Klubben, om han kunde finde det syvende.

Men ikke hørte han, og ikke kjendte han, at det

ene Bord smald eller gav sig anderledes end det andet. Fine og faste var de alle og hvide og friske i Veden, hvor han skavede under Tjæren.

En Nat kom der slig Uro paa ham for den ny Sekstringen, som laa udenfor Bryggen færdig til at fare om Morgenen. Han fik ikke Fred, han maatte ned og prøve den i Kjølbordet.

Men, medens han sad i Baaden og ludede sig over Toften med Lygten, gulpede det ude i Sjøen, og der kom en slig lei, raadden Lugt.

Idetsamme hørte han, det vassede i Fjæren som af mange Folk, der lagde tillands.

Og opover mod Nøstene saa han, der drog et Baadlag.

Alle var de kantede i Skikkelsen, og alle ludede de forover og strakte Armene ud for sig. Alt, hvad de mødte, baade Sten og Staur, gik tvertigjennem dem, og der var ikke en Lyd af Skridt.

Bag dem kom et nyt Baadfølge, store og smaa, voksne og Barn knirkende og skranglende.

Og Baadlag efter Baadlag landede i Fjæren og steg opefter Nøstveien.

Naar Maanen gløttede, saa han lige ind i Bengrinderne, og i Ansigterne lyste og gliste Tænderne gapendes aabne, som de havde svælget Vand.

De kom i Hauger og Hobe, det ene Følge efter det andet, saa det myldrede.

Da skjønte Jo, at her var de, alle de, han laa og tællede og regnede efter, og der paakom ham et Raseri.

Han reiste sig i Baaden og slog sig bag paa Skindbukserne til dem og ropte:

„I var blet endda flere, end I er, havde han Jo ikke bygget Baadene sine!"

Men som et stille, isnende Sus kom de nu alle nedover imod ham med de hule Øine.

Tænderne gnissede, og de sukkede og stønnede hver for sit Liv.

Da la Jo i Forfærdelse ud fra Sjøholmene.

Men Seilet slaknede, og han gled ind i Dødvande.

Der, midt i Stillen, flød fuldt af raadne, vastrukne Baadplanker.

Alle var de ens skabt og tilbøiede, og alle var de sprukne og brudte, og Slim og Grønske og Gørje og Styghed hang der ved dem.

Døde Hænder krabbede med de hvide Knoger op om Kanterne og kunde ikke gribe fat. De strakte sig op over Vandet og sank i igjen.

Da stak Jo alle Kløer ud og seilte og seilte og lod staa til slig, som Vinden blaaste.

Han gløttede bag sig i Braattene, om de var efter ham.

Under i Sjøen kravlede alle de døde Hænderne, og ud ifra Skodden vilde de hugge Kleppen i ham.

Saa kom en Rosse med Sus og Hvin, og Baaden fo'r mellem hvide, kogende Skumskavler.

Veiret tyknede, tætte Skumfnokker fyldte Luften, og Braattene blev grønnere.

Om Dagen tog han Skarven langt inde i Graaveiret til Med, om Natten skreg de om Ørene paa ham.

Og bestandig flyttede Fuglen sig.

Men Jo sad bare og saa ud paa al den stygge Skarven.

Saa lettede endelig Skodden, og det begyndte at summe med blanke, svarte Fluer i Luften.

Solen stak, og det blinkede over al den hvide Snevidden paa Landet indenfor.

Han skulde vel kjende det Næsset og Stranden, hvor han kunde lægge til.

Der røg det af Gammen oppe i Snebakken.

I Døren saa han Ganfinnen. Han fo'r med den spidse Huen op og ned og ned og op paa en Senetraad, som gik tvertigjennem ham, saa Pæsken slang.

Og deroppe var hun Seimke.

Hun saa gammel og kroget ud, mens hun bøiede sig over Renfælden, som hun la ud i Solveiret.

Men saa keg hun under Armen saa snygt og vevert som Røskatten, og Solen skinte og lyste i Ansigtet og over det begsvarte Haaret.

Hun sprat op saa levende og skyggede med Haanden og saa nedover til ham.

Hunden gjøede, og hun hyttede til den, for at Finnen ikke skulde mærke noget.

Da tog der ham slig svar Længsel, og tillands la han.

Han stod hos hende, og hun slog Armene over Hodet og lo og skalv og smøg sig ind til ham og graad og bad og snakkede og vidste ikke af sig og dukkede ind i Brystet paa ham og fo'r om Halsen og kyssede og kjælede ham og vilde aldrig slippe.

Men Ganfinnen havde mærket Uraad og sad alt i Mudden og malte og mante Ganfluerne til sig, saa Jo ikke turde gaa ind mellem ham og Døren.

Finnen var ond.

Siden det var blet Baadskifte over hele Nordland, og han ikke mere fik sælge Bør, var det gaat rent ud med ham, klagede han. Han var nu saa fattig, at han snart maatte fare om og tigge. Og ikke havde han flere Rener igjen end en eneste Hunren, som der gik der indengjærdes.

Da listede Seimke sig bagom Jo og sa, han skulde by sig til at kjøbe den Hunrenen.

Hun tog Renfælden om sig og stillede sig indenfor Gammedøren i Røgen, saa Ganfinnen bare saa i det graa Skindet og trode, det var Renen, de førte ind.

Saa lagde Jo Haanden paa Seimkes Nakke og begyndte at byde.

Den spidse Huen dukkede og nikkede, og han spyttede i Varmen, saa det fræste. Ikke vilde Finnen sælge Renen sin.

Saa la Jo paa Prisen.

Men Finnen hev Asken om sig og truede og skreg. Det føg med Fluer, saa Mudden kryde.

Da Jo saa bød, til det blev saa meget som en hel Skjæppe Sølv, gløttede Finnen ud af Pæsken.

Saa stak han Hodet helt under og jøikede og malte, til det blev syvende Skjæppen med Sølv.

Da lo Ganfinnen, saa han ristede. Han mente, det var blet dyr Ren.

Men Jo løftede Seimke op og bar hende paa Sprang ned i Baaden, og hun holdt Renskindet for sig i Bakken mod Finnen.

Og fra Landet la de ud tilhavs.

Hun Seimke var saa glad og slog Hænderne sammen og skjøv med paa Aaren.

Nordlyset slog sig ud som en Kam, grønrødt og ildskt og slikkede og lekte i Ansigtet paa hende.

Hun snakkede ind i det og fægtede med Armene, og Øinene gnistrede. Hun brugte baade Tunge og Mund og rappe Miner, som hun byttede Ord med det.

Saa skumrede det, og hun lagde sig ind til Brystet hans, saa han kjendte hendes varme Pust.

Haaret laa svart ind til ham, og hun blev saa fin og varm at stryge som Rypen, naar den er frygtsom, og Blodet banker.

Jo la Renskindet over hun Seimke, og Baaden vagged dem i det svære Hav som i en Vugge.

De seilte, alt som Natten faldt paa, til de hverken saa Næs eller Holmer eller Fuglen i Udskjærene længere.

DET ER MÆ!

Saalænge havde de snakket om Jenterne og Stasen nede i Dalen, til Gygras Datter blev kjed og begyndte at hive Stein i Fjeldvæggen.

Nu vilde hun til Bygden og tjene.

„Du faar ned til Bundentroldet og slibe Næsen din og minke og fjelge Dig først og faa Kjøbekam i Haaret istedetfor Jernriva," sa det i Berget.

Saa travede Gygras Datter ivei midt efter Elven, saa Fossen røg og Veiret stod af hende.

Ned bar det til Bundentroldet, og skuret og flid' og kjæmmet blev hun.

En Kvæld kom der saa en stor, grovlemmet Jente ind i Kjøkkenet til Landhandleren og spurgte, om hun kunde faa Tjeneste.

Det fik bli Kokke det da, sa Landhandlermadamen. Hun syntes, Jenten saa ud til at kunne stampe Havregrøden forsvarlig haard og ikke være saa nøie hverken om Vedbøren eller Vandsaaen.

Saa kom hun i Tjenesten.

Grovlemmet var hun, og grovt fo'r hun frem.

Første Vedbøren, hun kom med, skjøv hun op Kjøkkendøren, saa Klinken sprang.

Og alt det, der siden kom Smed paa Døren, var og blev den klinkeløs; for ikke umagede hun sig med at løfte paa den, hun bare skjøv for sig med Børen.

Der blev Opvasken staaende med Kar og Kopper i Haug fra Madmaal til Madmaal, saa Kjøkkenbænken snart ikke rummede mere for alt det, hun gad røre sig.

Og ikke syntes Madamen bedre om Skuringen hendes.

Naar hun Gro tog sig paa Tag med Sandskrubben og satte sig til, bred og lad og skrævede med Kjørelerne i Fanget, fik Træringer og Blik- og Messingtøi være baade stærkt og vel gjort, om de ikke røg itu under Hænderne paa hende.

Bare gisped og gabte gjorde hun, naar Madamen prøvede at vise hende, hvorledes hun skulde gjøre det.

Sligt Stel med Smeld i Kopper og øreløse og hankeløse Fad havde de aldrig før set der i Kjøkkenet.

Og dertil aad hun for sin Part saa meget som alle de andre Tjenestefolkene tilsammen.

Saa klagede Madamen sig for Manden. Jo fortere hun kunde bli kvit hende, desto bedre.

Ud i Kjøkkenet fo'r Landhandleren. Han var rød i Toppen og tog i Døren, saa den ristede. Hun skulde faa andet at gjøre end at sidde i Gruen og stege Bagenden sin.

Da han saa det dørjende lade Bæstet, som hang der over Kjøkkenbænken og bare kopte ud af Ruden ned paa Baadene, som la til Bryggen med Tranen hans, blev han rent vildsint.

Afgaarde skulde hun med engang.

Men hun Gro gliste og lo og blinkede op paa ham og mente, at naar Landhandleren selv kom i Kjøkkenet, skulde han ogsaa faa se, at hun gjorde Nytte for sig.

Saa strøg hun ned til Baaden og fnisede bagover til ham med Armen for Ansigtet.

Trantønden havde hun faat sig paa Ryggen, før nogen fik set sig for.

Og tilbage kom hun i Kjøkkendøren sleikende blid og bad han Far være saa inderlig snil at sige, hvor hun skulde sætte den.

Han stod rent og gabte. Sligt havde han aldrig set.

Og Tønde efter Tønde bar hun saa fra Baaden og op i Boden.

Landhandleren lo, saa han rent pæsede efter Veiret og slog sig paa Laarene, saa langt han kunde række for den tykke Maven.

Han sparede ikke paa Lovordene.

Og ind i Stuen røg han næsten lige saa sint, som han var kommet ud.

Hun Mor skjønte ikke paa, hvad for gjild Taus, hun havde faat sig, sa han.

Men siden rørte hun ikke en Haand til saameget som at faa Vedpinden ind, og havde ikke nogen anden tændt Varmen op, var der blet lidet til Mad. Det var netop saavidt, de kunde faa hende drevet op af Gruen, naar de skulde gjøre op til Maalene.

Naar Madamen klagede sig for det, mente Landhandleren, at hun ikke maatte være for urimelig. Jenten kunde nok trænge til en Hvil ovenpaa slige Karstag, som hun tog.

Men et Øie og et Flir havde hun Gro altid ud af Døren til de Tider, Landhandleren kom fra Boden. Da blev hun saa levendes og rap og gjorde sig Ærinder, saa med Bøtten til Brønden, saa til Staburet efter Brødlever.

Nu, hun skjønte, Madamen fik gi sig, tog hun sig Raadighed til at gjøre, som hun bedst likte, baade i det ene og det andet.

Saa fort, Grødgryden var hængt paa Skjerringen, var det bare at ta den store Spilkummen og hente Sirup nede i Kramboden.

Og for Grødfadet satte hun sig slig, at hun blev først til Slikken. Vilde nogen af Medtjenerne holde sig frem til lige Deling, sa hun bare:

„Det er mæ!"

Saa turde de ikke kny. Siden den Dag, hun havde tat og baaret Trantønderne, vidste de, hun havde Landhandleren med sig.

Men den, som mærkede, hvor det minkede baade i Sirupstønden og Puddersukkeret paa Staburet, var Madamen, og hun skjønte ogsaa, hvor Honningkagerne og alt Smørret og Spegelaarene gik hen. For ud kom Tausen tyggende paa Rugkage og slikkede Sirupen af Fingrene.

Og rund og tyk og fed blev hun, saa hun kunde sprække.

Naar Madamen saa tog Nøglen ind til sig selv, stak hun Gro Hodet ind af Stuedøren og smidskede og flirte til Landhandleren og spurgte, om der var noget at bære op paa Staburet.

Saa maatte han hen i Vinduet og se paa, hvordan hun løftede og bar Sildetønder og Sukkerfustager og Melsække.

Han lo, saa han hostede, og tørkede Sveden og ropte over hele Gaarden, om nogen af Tjenestedrengene kunde ta Børre som hun.

Og da Landhandleren kom hjem silende vaad og valen fra første Høstreisen, var det Gro, som var fremme og fik knappet Olietrøien af og knyttet op Sydvesten og draget af ham de lange Sjøstøvlerne.

Han frøs og huttrede. Men hun var ikke sen om at faa de vaade Strømperne vrængt af ham og komme sig ud efter Næver og et svært Vedfang.

Saa gjorde hun op Baal paa Skorstenen og fik ham ind paa Kjøkkenkrakken.

Madamen var kommet for at gi ham varm Ølost. Men hun blev saa forarget over Tausen, som fo'r og vimsede og fjeskede slig om Manden, at hun gik op paa Salen og tudede.

Tidlig om Morgenen ropte og skreg Landhandleren ned af Trapperne efter de lange Raggestrømperne sine.

Det hørtes, han var grætten og ilsk, fordi han igjen skulde trække i Sjøhyren og de trutne Vandstøvlerne og ud i Styggeveiret.

Han rev op Kjøkkendøren og spurgte i rygende Sinne, hvorlænge de vilde lade ham vente.

Men Munden blev saa vidaaben som Døren, han stod i, og han blinkede saa blid, at det lyste.

Rundt om paa Væggene og i Skorstensmuren hang Sydvesten og Olietrøien og Vadmelsjakken og Undertrøierne og hvert evige Klædesplag, han skulde ha paa, saa tørstegte som Knusk. Og midt paa Kjøkkenbænken saa han Storstøvlerne sine staa saa myge og smurte, at det randt af dem nedover Skafterne helt oppe fra Stroppeørene.

Sligt Tyende til at være betænkt og passe og stelle vel for ham havde Landhandleren aldrig trod var til at faa, ropte han.

Men da kunde Madamen ikke længere dy sig.

Hun viste ham, at Klæderne var baade svidde og brændte, og at hele den ene Flagen paa Olietrøien var krumvrid af Varmen og sprak, bare en tog i den.

Og ind kom hun dragendes fra Spiskammeret med den store Smørstampen, saa han kunde se, hvordan Tausen havde sat begge Støvlerne hans opi den og brugt den til Smurning.

Men Landhandleren stod bare rent fortabt og glante, saa i Stampen og saa paa Støvlerne.

Han kneppede med Hænderne, og det trak til i Ansigtet, og saa begyndte han at tørke Taarerne.

Han skyndte sig at gaa ind, for at de ikke skulde se, han graat.

Hun Mor forstod ikke, hvad for en god Tanke, hun havde havt med det, higstede han. Og, Herregud, om der var gaat Smør til, — saa vel, som hun havde ment det. Aldrig skulde han skille Huset med den Tausen.

Saa fik Madamen rent gi det op og lade den store Kokkejenten regjere, som hun vilde derude.

Og længe gik det ikke heller, før hun Gro lod Stabursnøglen staa i fra Morgen til Aften.

Naar nogen ropte efter, hvem der var derinde, svarte hun bare:

„Det er mæl"

Og hun rikkede sig ikke engang fra Kisten med Honningkagerne der, hun sad og aad, om det saa var for selve Madamen.

Det skulde da være, om hun fik et Kig paa Landhandleren.

Han gjorde altid Moro med hende og spurgte, om hun fik Mad nok og sa', han var ræd for, at han en Dag fandt hende ihjelsvæltet.

Imod Jul, da Folkene skulde rustes ud til Fiske, stræyte og stelte Madamen som vanlig i betids og fik under Bryggekjedlen i Baarstuen til Vasken og Uldstampningen.

Leiekjærringer kjævlede Lefser og stegte paa Takken. Og de fik ind Sildetønden fra Boden og Mel og Flesk og Kjød til Veining og Udnistning.

Men da syntes Tausen, hun aldrig fik Fred for Eftersyn hverken i Stamper eller Daller. Madamen fo'r frem og tilbage mellem Staburet og Baarstuen, saa efter Mel, saa efter Sukker eller Smør og Sirup til Lefserne. Stabursdøren stod ikke for hende saa lang, Dagen var.

Saa blev hun Gro tilslut rent vild. Hun skulde vel faa en Endskab paa det.

Og hun tog sig fore at smøre tykt med Grønsaape paa Staburstærskelen.

Ret som Madamen kom om Morgenen i første Farten med Smørret og Træskeen i Kummen, gled hun og faldt ned i Spriket mellem Trappen og Staburet.

Der laa hun, til Gro fik draget hende op.

Hun bar hende ind til Landhandleren med slig

Tud og Graad, at det hørtes over hele Handelsstedet. Madamen tog rent Livet af sig med al denne Staakingen, sa hun, og nu havde Krypet faldt og brukket Benet.

Men den, som graad og ikke kunde bare sig, da han hørte slig Jammer og Sorg over Konen sin, det var Landhandleren.

Der forstod ingen, hvad den Tausen var værd, sa han.

Og saa blev det hun Gro, som fik staa over hele Bestyret, baade Deling og Udrustning.

Alle Kjævlekjærringerne jog hun paa Dør, de bare aad op Landhandleren.

Lefserne blev lagt sammen Sirupskliningen foruden, og Fedt gav hun for Smør. Selv delte hun det og lagde det ned i Nistebommerne.

Saa fort som det Aaret havde Landhandleren aldrig set det svære Husstellet undafgjort. Det var, saa han maatte forundre sig.

Og han faldt rent i Staver af Forbauselse, da hun Gro viste ham oppe paa Staburet, hvor lidt der var gaat til, og hvordan Spegebogerne og Skinkerne hang under Loftstaget i Rad og Række.

Hun fik stelle som Mor sjøl i Huset hun saalænge, sa han, saa vidste han, det gik, som det skulde nu, Madamen var sengeliggende oppe paa Kammerset.

Og til Julen bagte og slagted Gro — og skifted med, saa Medtjenerne næsten bare fik tygge paa tørre Træskeerne og gnage Kjødknogerne.

Men slig fed Gjøkalv og Ribbenssteg og Lefser, som var fyldt baade med Sirup og Smør, og slig Mølje og drabelig Gjæstebudskost havde der aldrig været at traktere Julefremmederne med.

Da tog Landhandleren hende ved Armen, og lige ned i Butiken bar det.

Hun kunde tage sig ud, hvad hun vilde, baade af Kjoletøier og Tørklæder og Stas, saa hun kunde

klæde sig og gaa ind, som hun var Mor sjøl. Og Perlestas og Silkebaand skulde hun forsyne sig med, naar hun lystede. Det stod ikke paa nogen Ting.

Men, da Lensmanden og Klokkeren sad ved Styrvolten, og hun Gro kom ind for at duge Bordet, holdt de mest paa at rulle af Stolen.

Sligt Syn havde de aldrig set som det, den Tausen havde faat spjoget paa sig med alle de spraglede Tørklæder og Luggen omvirret som en Hesterumpe med blaa og gule og grønne Baand.

Men de sa ingenting for Landhandlerens Skyld, som syntes, hun var saa grum og alt i ét ropte paa hende.

Og det maatte de bekjende, hun sparede ikke paa Maden eller Øllet og Brændevinet, den Tausen.

Og paa tredie Kvælden, da de blev saa drukne, at de ikke vidste af sig, bar hun dem tilsengs som de var Reverbarn.

Slig gik det Slag i Slag med Gjæstebud og Traktement helt til over tyvende Dag Jul.

Hun Gro glorede og gliste inde i Stuen, og, naar de ikke ænsede eller flirte nok til hende, var hun fremme midt paa Gulvet og snudde sig i al Stasen sin og minded sig og sa:

„Det er mæ!"

Og da Gjæsterne fo'r fra Huset, maatte de gi Landhandleren Ret i det, han sa, at sligt Kvindfolk skulde en lede efter.

Men, at hun Gro havde Raadigheden paa Landhandlerstedet, fik Folkene at mærke, som havde faat sin Udnistning til Fisket.

Det gik, som en kunde vente, at de blev madløse før Tiden og maatte gjøre Vendereise just som Seien kom som bedst sigende, og alle de andre fo'r ud og gjorde Storfiske.

Landhandleren blev, saa han holdt paa at faa

Slag den Dagen, han saa Baadene sine lægge tomme til Bryggen midt i bedste Fisketiden.

I Flok og Følge kom de op til Butiken med den ældste Høvedsmanden i Spidsen og klagede.

Det var ikke, saa det kunde kaldes Folkemad det, de havde faat med sig i Nistebommerne. Lefserne havde de maattet maule mugne og skimlede med harskt Fedt til, knap Synet til Flesk, og af Spegebogerne var der ikke mange Fliserne at skave, før de filte paa tørre Benskanken.

Op i Baarstuen fo'r Landhandleren som en Vind.

Men hun Gro slog Hænderne over sig og mente, at det kunde være saa vel nok, at han stod for de dyre Udlæggene for Angler og Kroge og Snører til at fiske med, om de ikke ogsaa skulde ha baade Sild og Flesk og Smør og Lefser og den brændte Kaffen til. De sultede ikke, naar de havde Fisken lige for sig i Sjøen.

Og saa rakte hun ham til Prøve en af sine egne Lefser, som hun stod og fyldte og lod ham smage.

Og smagte og aad gjorde han, saa Sirupen randt ham ned af begge Mundvigerne. Saa godt gjødde Lefser havde han aldrig kjendt.

Da holdt Landhandleren ordentlig Justits.

Han var saa rød som Buvæggen, og ud af Butikdøren kom de hovedstupende, nogle tre Alen og nogle fire, eftersom han fik Tag i dem. Og han Gammel-Thore, som havde styret den store Femboringen paa Fiske baade hos ham og Far hans, blev sat ud af Brødet.

Men Kjel, Gjætergutten, havde gjemt sig undaf paa Laaven, mens Spektakelen stod paa, og Landhandleren skreg og ropte som værst paa Gaarden. Han stod der og lurte i Gluggen.

Da fik han se Madamen, som ikke havde været ude af Sengen paa ni Uger, hinke sig frem og gløtte paa Kammersvinduet.

Hun tog paa at graate og vred de magre Hænderne, da hun saa gamle Høvedsmanden deres gaa der fantejaget og tulle med Luen i Haanden, som han ikke vidste af sig.

Men hun turde ikke saameget som rope et Ord til ham, for hun Gro stod der bred og diger i Baarstudøren med Møljesleven og hyttede efter ham.

Da blev Kjel mest paa Graaten; han snød sig i Fingrene og slængte i Væggen. Længe skulde den tykke Groa ikke faa smøre sig med Møljefedtet der i Huset, det skulde han være Kar for.

Og Kjel lurte paa hende ret, som det var. Han undredes paa meget han.

Udpaa Vaaren, da de reiste Masten paa den ny store Jægten, som skulde fare til første Bergensstevne, var Landhandleren saa glad, at han rendte op og ned fra Bryggen til Stuen hele Dagen. Han havde aldrig trod, den skulde blet saa gjild og fin.

Og da de havde Takkel og Vant fuldsat og heiste paa Raaen, dreiede han sig om paa Hælen og knepsede i Fingrene:

Hun Gro skulde være med ham til Bergen!

End han, som ikke havde tænkt paa det før.

Hun havde aldrig set Byen, stakkar, og hun Mor havde været med tre Gange hun.

Men Kjel syntes, han saa det, som ingen anden saa.

Og nu, hun Gro skulde fare til Bergen, holdt hun et Bask og et Bas og et Braak.

Der var ikke det i Butiken, som var for godt, og ikke den Hylde, hun ikke fik endevendt for at finde den Pynt og Stas, som gløste mest.

Og om Kvælden, naar de andre vel havde lagt sig, strøg hun med Lygte over til Staburet.

Men han Kjel havde ikke mere braat om at sove end, at han var efter hende da ogsaa og keg gjennem Lysningen i Dørsprækken.

Der skar hun op Niste og la den ene Godbiten

ovenpaa den anden, Lefser og Sødkager og Flesk og Rullepølser ned i den store Kisten, hun havde gjemt bag Sildetønderne.

Og sidste Kvælden, før de skulde reise, havde hun faat Madkisten sin saa fuld, at hun maatte sætte sig paa den diger og tung, som hun var, for at perse den igjen.

Men Laaset vilde ikke ta alt det, hun strævede, og saa reiste hun sig og stampede baglænds i Laaget, saa det dundrede.

Javist røg det igjen.

Men Hælen, hun satte i, saa ligere ud som Hoven paa en Hest end Foden paa et Menneske, syntes Kjel.

Og Kisten bar hun hen paa Laskjærren for at lure den ombord, saa ingen saa det.

Saa gik hun ind i Stalden og løste Hesten af Spiltouget.

Men da blev der et Styr derinde.

Hesten kjendte, det var Troldskab, og vilde ikke lade sig trække ud for Kjærren.

Hun Gro drog, og Hesten spændte og slog. Tilslut brugte Tausen Bagbenene akkurat som Mærra.

Sligt Spil skulde en aldrig ha set.

Og lige op til Landhandleren fo'r Kjel og fik ham ud med sig.

I Maaneskinnet spændtes hun Gro og den blakkede Hesten Tag om Tag, saa Hovene smald oppe i Stalddørkarmen.

De lange Benene fo'r skiftevis over Staldvæggen, og Gnisterne føg, saa det lyste.

Da blev Landhandleren, saa han ravede.

Blodet flød af Næsen paa ham, og Kjel maatte hjælpe ham ind i Kjøkkenet og faa Hodet hans ned i Vasstampen.

Men den Natten kom Landhandleren ikke tilsengs.

Han gik oppe og spankede, saa det dunkede i Gulvet.

Og det var ikke blet saameget som lyst næste Morgenen, før han skikkede Kjel afsted med en Daler i Næven til Gammel-Thore, Høvedsmanden.

Og saa ivei rundt Stranden til alle Baadfolkene.

Han Thore skulde ta paa sig Helgedagsklæderne og sætte ud Fembøringen og selv ro Madamen ombord med sidste Indlastningen.

Hun skulde fare med ham til Bergen. Der skulde hun faa baade Silkekjole og Sjal og Gulduhr og Kjæde med og fæste sig en Bergenstaus.

Langt led det ikke paa Dag, saa laa Jægten ude paa Bugten fuldfærdig og flaggede for Reisen.

Da de havde Seilet oppe, kom hun Gro, diger og stor, hæseblæsende nedover til Bryggen i fuld Stas med Ringe paa alle Fingrene, saa de sprikede, og alle de gule og grønne og røde Baand, hun bare havde faat heist paa sig.

Der stod hun og ventede paa, at de skulde komme tilbage med den gjilde Fembøringen og sætte hende ombord.

Og, da de begyndte at hive i Ankeret, og Landhandleren kom paa Agterdækket med den store Merskumspiben og Kikkerten, smidskede hun og téde sig frem og vendte og dreiede paa sig og raabte:

„Det er mæ!"

Hun mente, han vilde kige paa Stasen hendes.

Men med ét saa hun, Madamen stod ved Siden af ham i fulde Reiseklæder og skjønte, de vilde seile hende foruden.

Da spændte hun, saa det braged og sang i Bryggeplankerne.

Lige paa Sjøen fo'r hun og tog om Ankeret og drog og holdt igjen helt, til Kjættingen røg.

Og overende laa hun med begge Hoverne iveiret.

Men Jægten strøg udover for fuldt Seil, og Landhandleren stod og lo, saa han bikkede bagover.

ANDVÆRS-SKARVEN.

Udenfor Andvær ligger der en Fugleholme, som ingen kan komme iland paa, om Havet er aldrig saa roligt. Dønningen sætter slig Dragsug og Braat om den.

Paa en vakker Sommerdag glinser det gjennem Sjørøgen, som der laa en stor Guldring. Og Folk har fra gamle Dage ment, at der var en Skat der efter nogetslags Sjørøverskib.

I Solnedgangen hildrer der sig undertiden frem et Fartøi med Agterkastel og blinker i et gammeldags høit Galleri. Det ligger som i svært Veir og graver sig ned mellem tunge, hvide Braat.

Langs Skjæret sidder Skarven svart paa Rad og kiger efter Seien.

Men der var en Tid, da en akkurat havde Tal paa dem. Der blev aldrig hverken flere eller færre end tolv, og paa en Sten ude i Sjørøgen sad den trettende, saa en ikke saa den uden hver Gang den lettede sig og fløi udover.

De eneste, som bode paa Været udenfor Fisketiden om Vinteren, var et Kvindfolk og en Fremslængning af et Pigebarn.

Deres Fortjeneste havde de af at passe Hjeldstængerne for Rovfugl og Ravn, som var saa slem til at hakke op Hjeldbaandene.

Jentungen havde tykt, kulsvart Haar og et Par

Øine, som keg saa underlig paa Folk, næsten saa en skulde sagt, hun lignede paa Skarvene derude.

Og stort andet havde hun ikke set for sig. For, hvem der var Far hendes, vidste ingen.

Slig levede de, til Jenten blev voksen.

Da hændte det, naar Jægterne paa Sommertiden skulde ud til Været og hente Tørfisken, at Unggutterne begyndte at underbyde hverandre for at fare didud.

Somme gav efter baade paa Part og Hyre, og Opslag paa Trolovelser blev der klaget over inde i Bygderne.

Men den, som voldte det, var Jenten derude med de rare Øinene.

Saa ilde stelt og fjelgt, hun gik der, havde hun et Lag, saa de, hun snakkede med, kom ind i en Ørsk og syntes, de ikke kunde leve hende foruden.

Den første Vinter fride en Gut, som havde baade Gaard og Sjøbod.

„Om Du kommer igjen ved Sommerleite og gir mig den rette Guldringen, jeg vil fæstes med," sa hun, „kan det nok bli."

Og den, som kom igjen til Sommeren, var Gutten.

Han havde meget Fisk at hente. Og Guldring kunde hun faa saa tung og gjild, hun bare vilde ha den.

„Den, jeg maa ha, ligger under Hanken paa Jernskrinet derude paa Holmen," sa hun. „Det er, om Du holder af mig slig, at Du tør hente den."

Men da blev Gutten bleg.

Han saa, Havboren sank og steg som en hvid Skumvæg derude i den blanke, varme Sommerdag. Og paa Holmene sad Skarvene og sov i Solen.

„Meget holder jeg af Dig," sa han. „Men dette blir til Ligfærds og ikke til Bryllups."

I det samme lettede den trettende Skarven sig fra Stenen i Skumrøgen og fløi udover.

Den næste Vinter fride Styrmanden paa en Jægt. Han havde gaat ulykkelig i to Aar for hendes Skyld.

Og samme Besked fik han.

„Kommer Du igjen ved Sommerleite og gir mig den rette Guldringen, jeg vil fæstes med, saa kan det bli."

Ud til Været kom han igjen ved Sankthanstid.

Men, da han hørte, hvor Guldringen laa, sad han og græd hele Dagen og Kvælden, til Solen begyndte at danse nordvest i Havet.

Da lettede Skarven sig og fløi udover.

Den tredie Vinteren var der stygge Uveir.

Der kuldseilede mangfoldige. Og paa et Baadhvælv, som kom drivende ind, hang der en afsvimet Unggut efter Knivbeltet.

Men Liv var de ikke istand til at faa i ham, alt det, de stellede med ham og rullede ham inde i Nøstet.

Da kom Jenten til.

„Der er min Brudgom," sa hun.

Og hun la ham i Fanget sit og sad hele Natten og varmede Hjertet paa ham.

Da Morgenen kom, slog det.

„Jeg syntes, jeg sad mellem Vingerne paa en Skarv og holdt Hodet mod Dunbrystet," sa han.

Gutten var lys og vakker med krøllet Haar, og Øinene kunde han ikke faa fra Jenten.

Han tog Arbeide paa Været.

Men hen maatte han og snakke med hende om aldrig saa tidlig og aldrig saa sent.

Saa gik det ham som de andre.

Han syntes ikke, han kunde leve hende foruden. Og samme Dag, han skulde fare, fride han.

„Dig vil jeg ikke narre," sa hun. „Du har ligget ved mit Bryst, og, kunde jeg spare Dig for Sorgen, gav jeg gjerne Livet.

Faa mig kan Du, om Du sætter Trolovelses-

ringen paa min Finger. Men beholde mig, faar Du ikke længere end Dagen varer.

Og vente vil jeg nu og længes efter Dig med Gru, til Sommeren kommer."

Ved Sankthansleite kom Gutten didud alene i Baaden sin.

Og saa fortalte hun om Ringen, han maatte hente ude paa Skjæret.

„Har Du tat mig af Baadhvælvet, kan Du lægge mig didud igjen", sa Gutten. „Uden Dig kan jeg ikke leve."

Men, som han tog til Aarerne for at ro udover, steg hun op i Baaden til ham og satte sig paa Agtertoften. Hun var saa hvid og underlig.

Det var vakkert Sommerveir, og Havet gik med lange, blanke Dønninger.

Gutten sad bare og saa paa hende og rode helt, til Dragsuget tordnede og bragede om Skjæret, og Grundbraattene og Skumfraaden sprøitede som Taarn.

„Har Du Livet kjært, saa vender Du nu," sa hun.

„Dig har jeg kjærere end Livet," svarte han.

Men, som Gutten syntes, Forstevnen grov sig under, og Døden gabte, blev det med ét blikkende stille, saa Baaden kunde lægge til uden at der løftede sig en Baare.

Der paa Holmen laa et gammelt rustet Skibsanker halvt op af Sjøen.

„I Jernskrinet, som ligger under Ankeret, er min Medgift," sa hun. „Bær det op i Baaden din.

Og sæt Ringen, Du ser, paa min Finger. Med den trolover Du mig.

Saa er jeg din, til Solen danser inat nordvest ude i Havet."

Det var en Guldring med en rød Sten i, og den satte han paa hendes Finger og kyssede hende.

Paa Skjæret i en Revne var der en grøn Græsflek.

Der satte de sig. Og opvartet blev de paa noget Vis, som han ikke skjønte og ikke brød sig om at tænke paa for sin store Glæde.

„Sankthansdagen er vakker," sa hun, „og jeg er ung, og Du er min Brudgom. Og nu gaar vi til vor Brudeseng."

Hun var saa fin, at han ikke vidste af sig for Kjærlighed.

Men, da Solen begyndte at danse derude i Havet for Natten, kyssede hun ham og fældte Taarer.

„Sommerdagen er vakker," sa hun; „og Kvælden er endnu vakkrere. Men nu skumrer det."

Han syntes med ét, hun blev ældre og ældre og ligesom svandt hen.

Da Solen gik under i Havranden, laa der kun noget smuldret Lintøi foran ham paa Skjæret.

Stille var Sjøen, og i den lyse Sankthansnat fløi der tolv Skarver udover Havet.

ISAK OG BRØNØPRÆSTEN.

Paa Helgeland var der en Fisker, som hed Isak.

Engang han var ude paa Kveitefangst, kjendte han noget tungt paa Krogen. Han drog op, og saa kom der en Sjøstøvle.

„Det var en underlig en," sa han. Han sad længe og saa paa den.

Den saa ligt ud til, at det kunde være hans Brors, som havde seilt sig under i det store Uveiret forrige Vinter, da han fo'r hjem fra Fisket.

Der sad ligesom endnu noget inderst inde i den; men han turde ikke se efter.

Og ikke rigtig vidste han heller, hvad han skulde gjøre med den Sjøstøvlen.

Ta den hjem med sig og forskrække Mor sin vilde han ikke, og ud i Sjøen igjen havde han heller ikke Sind til at kaste den.

Saa fandt han ud, at han vilde reise indom til Brønø-Præsten og be ham begrave den paa kristelig Vis.

„Kan da ikke begrave en Sjøstøvle," sa Præsten.

„Nei, nei," mente Gutten.

Men saa vilde han dog gjerne spørge, hvor meget der skulde til af et Menneske, for at det kunde nyde kristsømmelig Begravelse.

„Det kan jeg ikke rigtig svare Dig paa," sa Præsten. „En lyser hverken over en Tand eller en

Finger eller afklippet Haar. Der faar ialfald være saa meget til Rest, at en kan skjønne, Sjælen har været i det.

Og ikke gaar det an at bruge den hellige Læst over Taaen i en Sjøstøvle."

Men saa listede Isak sig til at faa den i Jorden inde paa Kirkegaarden alligevel.

Og hjem fo'r han.

Han syntes, han havde gjort det bedste, han kunde. Det var dog likere, at noget af Broren laa der saa nær ved Guds Hus end, om han havde hevet Støvlen i svarte Havet igjen.

Men saa hændte det udpaa Høsten, mens han laa derude ved Holmene efter Kobben, og Strømmen drev med Tangvaser i Smaasundene, at han fiskede op et Knivbelte og en tom Slire med Aarebladet.

Han kjendte straks, at det var Brorens.

Begsomstraaden var raknet op og vasket hvid i Sjøen. Og han huskede nok, da Broren sad og skomagererede paa den Sliren, hvordan han havde snakket og raadført sig med ham om Læderet til Beltet, som han tog af den gamle Hesten, de slog ihjel.

Spænden havde de kjøbt sammen over hos Landhandleren den Lørdagen, Moderen solgte Multebærrene og Storfuglen og de tre Pund Uld. De var blet lidt fulde og havde slig Moro med Kjærringen over paa Næsset, som fo'r med Bastematten til Seil.

Knivbeltet tog han med sig og nævnte ikke noget om det.

Det var ikke værd at volde Sorg hen i Unytten, mente han.

Men, jo længere det led udpaa Vinteren, desmere kom han i underlige Funderinger over det, Brønøpræsten havde sagt.

Og ikke vidste han, hvad han skulde gjøre, om

der kom nok en Støvle eller noget, Akkeren eller Fisken eller Krabben havde faret med, eller det, Haakjærringen havde bidt tvært af.

Han begyndte rent at bli ræd for at ro Sjøen derude ved Holmene.

Og alligevel var det, som det bestandig drog ham didud, om han kanske kunde komme over noget, saa der blev saameget til Rest, at Præsten skjønte, Sjælen havde været i det og vilde gi en kristelig Begravelse.

Han gik for sig selv med det i tungsomme Tanker.

Og dertil fik han saa stygge Drømme.

Døren gik op midt om Natten for kolde Sjøgufs, og han syntes, Broren gik om i Stuen og hinkede og skreg paa, at han maatte ha Foden sin, Draugene drog og sled ham saa.

Han stod i lange Stunder over Arbeidet uden at røre en Haand og glante bare i femte Væggen.

Tilslut kjendte han, at han rent holdt paa at gaa fra Vettet for det store Ansvar, han havde tat paa sig, da han grov Foden ned ved Kirkegaardsgrunden.

Ikke vilde han slippe den ud i Sjøen igjen, ikke kunde den ligge der.

Det bares ham saa vist for, at Broren ikke kunde bli salig, og han gik og tænkte paa alt det, som kunde ligge og drive og ræke derude mellem Holmene.

Saa tog han sig for at sokne og laa derude ved Havkanten med Taug og Hager. Men det, han fik op i Baaden, blev bare Tang og Tarre og Korskrabber og anden Uhumskhed.

Som han engang sad derude ved Skjærene om Kvælden og prøvede Fiskelykken, og Stenen og Linen fo'r ud med alle Krogene i, hagede den sidste af Anglerne fat i det ene Øiet hans.

Og tilbunds gik Øiet.

Det var ikke noget at se efter; han fik ro hjem uden det.

Om Natten laa han med Bind for Øiet vaagen af Pinen og tænkte, til det rent blev svart for ham. Der var nok ingen i Verden stedt som han.

Med ét blev det saa underligt.

Han syntes, han saa om sig dybt nede i Sjøen, hvorledes Fiskene strøg og smat der i Mørket mellem Tarren og Tangen rundt om Linesnøret. De bed over Agnet og vred og vilde slide sig af, saa en Torsk, saa en Lange, saa en Sei. Saa stod der en Hyse stille og smaatyggede Vandet, som den studerede, før den slugte.

Og han saa det, han ikke fik Øinene fra, ligesom Ryggen af en Mand i Skindklæder, med det ene Ærmeflaget indunder en Fembøringsdræg.

Saa kom der en svær hvid Kveite og slugte over Angelen, og det blev stum mørkt.

„Den store Kveiten maa Du slippe ud igjen, naar Du trækker den imorgen," sa det; „Angelen slider mig saa saart i Munden. Det nytter ikke at sokne uden om Kvælden, naar Strømmen vender sig i Sundet."

Næste Dag reiste han hen og tog et Stykke af en Ligsten paa Kirkegaarden til Bundsøk paa Tauget, og om Kvælden, som Strømmen vendte sig, laa han igjen ude i Sundet og soknede.

Straks halte han op en Fembøringsdræg, som havde Kløerne haget i en Skindhyre med Resterne af en Arm i.

Fiskene havde faret med den saa langt, de kunde, inde i Klæderne.

Og til Præsten blev det rod.

„Vil Du nu, jeg skal læse over en gammel vastrukken Skindhyre?" sa Brønøpræsten.

„Jeg skjøder paa med Sjøstøvlen," svarte Isak.

„Fundne Klæder og af Havet hittet Gods lyser man op paa Kirkebakken," tordnede Præsten.

Men da saa Isak Brønøpræsten stivt ind i Øinene:

„Sjøstøvlen har været tung nok, om jeg ikke skal faa Skindhyren ogsaa at drages med," mente han.

„Ikke kaster jeg Kirkens viede Jord fra mig i Vinden," sa Præsten; han blev arg.

„Nei nei," mente Isak.

Og med den Besked maatte han fare hjem.

Men Isak fik hverken Rist eller Ro. Der laa slig en svar Tyngsel paa ham.

Om Nætterne saa han igjen den store, hvide Kveiten. Den gik saa sørgmodig og langsomt i samme runde Ringen der dybt under i Sjøen.

Det var, som der stod nogetslags usynligt Garn omkring den, og den hele Tiden ledte i Maskerne for at slippe ud.

Han laa og saa og saa, til det værkede i det blinde Øiet.

Saa tit, han var ude og soknede og slap Tauget ud, kom der en styg, svær Akker og sprutede Sjøen svart for ham.

Men en Kvæld lod han Baaden drive, som Strømmen bar den, udenom Skjærene og indenom Holmene.

Tilslut laa den paa én Plet som for Ile, og det blev saa underlig stilt, ikke Fugl i Luften, ikke Liv i Sjøen.

Med ét steg der op en stor Blære lige ud for Kjeipen, og han hørte et tungt, svært Suk, da den brast.

Men Isak saa det, han saa.

„Og nu skal det bli Brønøpræsten, som skal faa sørge for Ligfærden," sa han.

Siden den Dag spurgtes og rygtedes det, at han var blet synen, og saa mangt om sig, som var dulgt for andre.

Han kunde sandsige, hvor Fisken stod i Sjøen

ude paa Bankerne og, hvor den blev væk. Og naar de spurgte ham, sa han:

„Ved ikke jeg det, saa ved Bror min det."

Saa var det engang, Brønøpræsten maatte ud til Havkanten i Sjælesorg, og Isak var med at ro Skydsen.

Afsted bar det for strygende Bør.

Vel kom Præsten frem, og snar var han til at røgte sine Ærinder, for næste Dag var det Kirketjeneste.

„Fjorden ser mig ud til at bli tung, og det lider mod Kvælden," sa han; „men, har vi faret frem, faar vi ogsaa fare tilbage."

De var heller ikke langt paa Hjemveien, før der suste og hven op et Uveir, saa det bare var at faa de fire Kløer sat.

Og afsted fo'r de, mens Roket og Snefoget røg om Ørene paa dem, og Sjøskavlen voksede og steg som Hus.

Sligt Veir havde Brønøpræsten aldrig været ude i før. De seilte Sjøen ind og de seilte den ud.

Det blev svarte Natten.

Havet lyste som Snefonner, og Ilingerne la heller paa end tog af.

Isak havde just sat ogsaa femte Kloen, da et af Midtrumsbordene røg, saa Sjøen fossede ind, og Brønøpræsten og Mandskabet sprang op i Baadripen og skreg paa, at det bar under.

„Jeg tænker, det nauer ikke," sa Isak; han blev siddende der, han sad, ved Styrvollen.

Men, som Maanen gløttede frem under Haglbygen, saa de, der stod en fremmed Halskar i Øserummet og lænsede Austern ud af Baaden saa fort, som den væltede ind.

„Ikke ved jeg, at jeg har leiet den Mand i Skydsfærd," sa Brønøpræsten; „han synes mig at øse med en Sjøstøvle. Heller ikke synes han mig

at ha hverken Bukser eller Skind paa Benene, og oventil er der bare en tom, flagsende Skindhyre."

„Præsten har nok set ham før," sa Isak.

Da blev Brønøpræsten sint.

„Jeg reiser mig i mit hellige Embede," sa han, „og maner ham bort fra Toften."

„Ja ja," svarte Isak; „kan Præsten ogsaa stemme for Planken, som er sprunget?"

Da betænkte Brønøpræsten sig i den yderste Havsnød.

„Manden synes mig dødstærk, og megen Brug har vi for ham," sa han. „Hellerikke er det Synd at hjælpe en Guds Tjener over Sjøen. Men vide vil jeg, hvad han forlanger i Leie," raabte han.

Braattene bruste og Vinden suste om ham.

„Det er bare tre Skuffer Jord det paa en raadden Sjøstøvle og en morsken Skindhyre," sa Isak.

„Kan Du vandre igjen, kan Du ogsaa indgaa til Salighed," raabte Brønøpræsten. „Og din Jordpaakastelse skal Du faa."

Just, som han havde sagt det, blev det med ét smult Vand indom Skjærene, og seilte Præstebaaden sig tør op i Sandfjæren, saa Masten knak.

SLÆRKA OG LADDA.

Slærka og Ladda hed en Enkemand og en Enkekjærring, som bode paa hver sin Side oppe i Aasen.

Da Barna deres vokste til, vilde Laddas Søn gifte sig med Slærkas Datter.

Men ingen af dem turde sige det til Forældrene sine, for Slærka og Ladda var saa sinte og harske paa hinanden fra gammelt, at den ene gjerne kunde hugge Øinene ud paa den anden.

Og dermed hang det saa ihob, at de to ogsaa engang skulde ha giftet sig.

Men saa var de saa iversyge og mistænkelige, at de laa og lurte bag Busk og Gjærde paa hverandre, om de skulde lege Kjæreste med nogen anden. Trættede og skjændtes og truede med Opslag gjorde de hele Dagen. For begge syntes, de bestandig saa nogen, som gik og loverte.

Tilslut blev de saa ustyrlig ilske og fortærende gale, at de fo'r hver sin Vei og giftede sig rent hen i Daarligheden.

Og der sad de nu Enkemand og Enke og glefsed og la ud om hverandre oppe i Aasen.

Men Sønnen til Ladda trode, Ørene var faldt af ham. For, da han sa, at han mente at gifte sig med Datter til Slærka, begyndte Mor hans at tralle i Taget og danse i Træskoene.

Og ikke værre gik det borte hos Slærka.

Da Datteren kom saa inderlig tynd i Stemmen og sa Far sin, at Sønnen til Ladda havde friet, og at hun nok tænkte at ta ham, knepsede han i Fingrene og begyndte at plystre og le, saa han sad kroget.

Og hver Dag bagefter spurgte han bare, om hun trode, Fyren vilde hænge ved hende, til Lysningen var over, og de var vel vied.

Men Slærka og Ladda stelte hver for sig færdig det, som de vilde gi dem til at sidde og ligge paa, naar de flyttede sammen.

De drog det paa hver sin Kjærre til Bryllupsstuen, men læssede det ikke af.

Da de sad over Bryllupsbordet, og alt var sagt og ønsket, som siges og ønskes skulde for Brud og Brudgom, baade af Kjøgemèstèr og Spillemand, saa ingenting kunde gaa om igen, ludede gamle Ladda sig hen til Slærka og sa:

„Jeg er saa glad idag, saa det hopper i mig. For uslere Kræk og elendigere Stakkar end min Søn kunde din Datter aldrig faat."

„Og vil Du saa vide, hvorfor jeg liker Giftermaalet?" hvisked han:

„Værre Tufs og Trase af et Kvindfolk end Datter min, kunde din Søn ikke kommet ud for, om han havde ledt og søgt Bygden rundt."

Saa sad de en Stund og var fornøiede hver med sit.

Da kom Tiden, de skulde gi Brudeskjænk og Udstyr.

Og saa læssed de hver af sin Kjærre og slængte ihob ét for ét.

Det var Aaklæder og Tørklæder og Halsduger og Brystkraver og Kammer og Huepynt, som de havde git hinanden dengang de var Kjærester.

Og sintere og mere skrigendes og ropendes blev

de, saa Folk tilslut maatte faa dem fra hinanden og ind igjen paa Bænken.

Men saa røg gamle Kallen aldeles vild ud igjen og ropte og sa, at han heller vilde gi Penger i Skaalen end alt dette Filleriet og Førkestasen.

Og i Hælene paa ham var Kjærringen.

Hun vilde ogsaa ha alt sit Skrab igjen og heller gi i Skaalen.

Saa læssede de paa Kjærren igjen og vilde hjem hver med sit.

Men i Bakken røg Læsset i Fødderne paa Kallen, saa han laa overende.

Og Kjærringen skrigende fra sit og hen og hjælpe og reise Gamlen op og pudse ham.

Og der var ingen Ende paa alt det, hun spurgte og undersøgte og vilde ha Greie paa, om han havde slaat sig.

Saa bandt hun Stangen i Slærkas Kjærre bag til sin og satte Gamlen, som havde slaat sig, paa.

Og, da Barna deres, som gifte var, vilde ivei for at hjælpe dem, jog Ladda dem tilbage.

„Ser I ikke, hvor godt og mageligt han sidder," sa hun.

„Vi trækker saa utrolig bra sammen. Og paa Læsset har vi det, vi behøver."

VINDTROLDET.

Der var en Skipper i Dyrevigen, som hed Bardun. Han var saa uvorren, at han ikke var til at raade med. Det, han satte sig for, skulde gaa lukt gjennem alle Haugene, sa han.

Lovte han sig til Dans, kunde Jenterne lide paa, han var der, om det saa blaaste Himmelsveir og haglede med Troldkjærringer.

Kom gjorde han i Rok og Fok ridende paa Færingen til Far sin.

Den ene Jenten stod og ventede paa ham bagom den anden. Han sloges med Kjæresterne deres og trampede Gulvet Tørn om Tørn.

Førstemand maatte han være.

Haakjærringen drog han og tog med Kleppen saa langt ude i Sjøen, at bare Storfartøierne gik der.

Var der noget, ingen anden vaagede, saa turde Bardun. Og vel gik det, om det var aldrig saa galt lagt ivei, saa Folk altid maatte snakke om ham.

Men ude i Havleden laa der et stort Fuglebjerg, hvor Handelsmanden, som eiede det, hvert Aar tog sig rig paa Dun.

Langt nede paa Fjeldvæggen var der en Sprække. Ingen kunde vide, hvor langt indover i Berget den gik. Og saa utilkommelig var den, at Eieren havde sagt, at hver, som vilde, kunde ta Dunen der.

Det gik som et Ord, naar noget var ugjørligt, at det var ligesaa umuligt som at ta Dunen i Dyrevigsfjeldet.

Men saa længe fo'r Bardun der forbi og keg op til Sprækken og saa al Himmelens Hær af Fugl lette sig op af den, til han kjendte, han maatte friste Legen.

Og ivei bar det saa tidlig, Solen randt i Sommernatten.

Han havde tat med sig et langt Taug. Det slog han baade to og tre Gange om Fjeldknarten, og saa firede han sig nedover Bergvæggen, til han var lige foran Sprækken. Der slang og svang han sig indover helt, til han fik Fodfæste.

Og saa til at sanke Dun og stoppe i Sækkene.

Han søgte saa langt ind i Fjeldet, at han bare saavidt saa Solskjæret ude i Aabningen, og han kunde ikke ta Hundredeparten af, hvad der var.

Det blev senkvælds, før han gav sig.

Men, da han kom ud igjen, var Stenen væk, som han havde lagt over og fæstet Tauget med.

Og nu hang det der løst og slang udfor Fjeldvæggen.

Vinden tog det ind og ud og hid og did.

Draget i Luften bar den gale Veien, saa det altid vilde udover.

Saa stod han der og prøvede og prøvede at faa Tag i det helt, til Solen laa lige nede i Havet.

Da den sprat igjen til Morgenen, og Havgulen kom, hørte han, det ovenfra alt i ét sa:

„Det blaaser fra. Det blaaser fra."

Og, da han saa op, sad der et stort Kvindfolk og holdt Tauget ud fra Fjeldvæggen.

Hvergang han greb efter det, slang og vred hun det udover, og det skrattede og lo i Bergvæggen:

„Det blaaser fra. Det blaaser fra."

Tauget drev igjen ind og ud og hid og did.

Bedre at ta Spranget straks, end naar Du er træt, tænkte han.

Det var lidt langt; men saa tog han forsvarlig Tilsprang og hoppede til.

Bardun var ikke den, som greb feil. Tag i Tauget fik han.

Og saa rart var det, at det gik af sig selv opefter Bergvæggen, som han skulde være heist.

Men indenfor Fjeldknarten hørte han, det suste og sa:

„Jeg er Datter af Vindtroldet, og nu har Du vundet over mig.

Naar det hviner og blaaser om Dig, er det mig, som længes.

Og her har Du Styrvollen, som gir Dig Lykke og Bør, hvor Du farer.

Den, som er Dig til Villies, skal trives. Den, som er Dig imod, skal lide Kuldseiling og Forlis. For jeg er i Rossen."

Saa blev det med ét stilt. Men nede paa Sjøen gik der et svært Rok.

Bardun stod igjen med en Styrvol i Haanden. Og saa meget skjønte han, at det ikke var værd at kaste den bort.

Hjemover styrede han for strygende Bør. Og ikke havde han seilet langt, før han mødte en Galeas, som gav ham Bergensprisen for Dunen.

Men Bardun lod det ikke bli bare med den ene Gangen.

Ret som det var, fo'r han fra Dyrevigsfjeldet med Baaden stablet fuld af Dunsække til høit paa Masten.

Gaarde og Jægtebrug kjøbte han, mægtigere og mægtigere blev han.

Og længe varede det ikke, før han eiede Fiskevær baade i Sør og Nord.

De, som gav sig under ham og gjorde ham til Villies, kom til Velstand og gode Dage.

Men alle de, som stod ham iveien, gik der Forlis og Ruin over paa Sjøen.

For Vindtroldet saa i hans Hug.

Saa gik det i Rok og Fok. Det, som var strygende Bør for ham, blev Undergang for alle dem, som i noget Mon var ham imod.

Tilslut blev han saa mægtig og rig, at han eiede hver evige Handelsplads og Vær over hele Finmarken, og sendte Fartøier ud helt til Spitsbergen.

Ingen turde sælge Fisk der nord uden til ham. Og til Bergen seilte hans Jægter atten paa Rad.

Dømte og holdt Ret gjorde han efter eget Tykke.

— Men Øvrigheden syntes, det blev formeget for én Mand, og begyndte at forhøre og ta Spurlag efter, hvordan han styrede og stelte med Folket.

Og saa budsendte den ham.

Men Loven sad i Styrvollen hans, mente Bardun.

Da stevnte Øvrigheden ham til Thinge for at stande tilrette.

Det blaaste Bardun bare af.

Og slig gik det, at Øvrigheden kom ud for et rygende Uveir og seilte sig under i Finmarkshavet.

Saa blev Bardun indsat til Befalingsmand, indtil Kongen fik sendt op en ny.

Men længe havde den ny Mand, som kom, heller ikke siddet deroppe i Embedet, før han syntes, det var Bardun, som raadede, og ikke han.

Og ligedan gik det.

Bardun stevntes til Things. Og Øvrigheden seilte sig under.

Men, da den næste beskikkedes, kom bare Kjølen af Kongens Skib drivende ind fra Havet.

Tilslut vilde ingen vaage sig op i Ulykken længere, og Bardun blev alene over al Ting.

Da var han saa mægtig i Finmarken, at han styrede som Kongen selv.

Men han havde bare ét Barn, en Datter.

Hun hed Boel og voksede sig op saa staut og vakker, at det lyste af hende.

For hende var ingen Brudgom for god, om det saa var Kongssønnen selv.

Der fik søges vide Veie. Hun skulde faa slig Medgift, som ingen før der nord.

Saa kom der et Aar en ganske ung Befalingsmand didop med Kongens Brev. Klæderne var stive af Guld og glinsede helt over.

Bardun tog vel imod ham og hjalp ham, som Kongen bød.

Men saa glad havde han ikke været, siden han var ung og selv fik Jaordet, som den Dagen, Boel kom og sa, at Befalingsmanden havde friet til hende, og at hun gik lige paa Sjøen, fik hun ham ikke.

Paa det Vis kom hans Æt til at klæde Høisædet og styre og raade efter ham.

Mens Befalingsmanden var ude paa Reiser og gav Lov og Ret om Sommeren, satte han hundrede Mand i Arbeide med at tømre Hus for dem.

Som et Slot skulde det skinne og lyse med Sale og Stuer og Vinduer paa lang Led. Og Skind og Gyldenstykke og blanke Tagsten blev der hentet sørfra.

Og om Høsten stod Bryluppet, saa det hørtes og spurgtes over alt Land.

Men længe varede det ikke, før Bardun skjønte paa det, som rygtedes, at han, som havde faat hans Datter, nok helst vilde fare frem efter sit eget Hode.

Han satte Lov og Ret som sjelve Bardun og tvertover ham baade her og der.

Saa gik han til Boel og sa, at hun fik se til at bænke paa Manden sin. Han havde ikke set den, som ikke gjorde Bruden sin tillags i den Tiden, de endnu spiste bare Honning.

Men Boel mente, hun havde ikke giftet sig med en mindre Mand end Far hendes var. Og at det var Kongens Lov og Ret, han skulde overholde.

Ungt Folk var let at omsnakke, tænkte Bardun. De var som en Leke, naar de bare trode, de fik Villien sin.

Og det var saa underligt, hvor en kunde naa frem, naar en ventede og lirkede med det gode.

Det, som vrangt var, skulde han nok ta igjen, naar han fik Tag i Tømmene.

Saa lovpriste han Svigersønnen i alt, hvad han gjorde, og talte stort om ham, saa der var ikke Ende paa det. Han var glad, sa han, over, at der var kommet en saa vis og gjild Styresmand i hans Sted nu, han selv blev gammel.

Og saa gjorde han sig smaa og skalv i Røsten, som han skulde være baade syg og værkbrudden.

Men hun Boel saa nok, hvorledes han tog i Dørene og slog med Stokken, saa det gnistrede i Stenene.

Anderledes gik det ikke paa Thinget næste Gang heller end, at Bardun blev lagt i Skat og Tiende af al sin Eiendom, som Kongens Lov og Ret var.

Da begyndte han at synes, at det spøgte for, at dette kunde ende paa den gamle Vis med Øvrigheden.

Men alle Kvindfolk likte Stas, og hun Boel var nu vel ikke anderledes end andre, mente han. Og heller ikke var hun hans Datter, om hun ikke kunde raade med Manden sin.

Saa kjøbte han Guldstas og Herligheder.

Den ene Dagen kom han med en Armring og den anden med en Kjæde og saa med et Belte og guldspændte Sko.

Og hver Gang sa han, at det var fordi hun var det kjæreste, han eiede. Han vidste ikke det, som var for dyrebart til hende.

Saa nævnte han bare saa pent og stilfærdigt, at hun maatte se til at snakke Manden sin den andre Veien.

Men lige lidet nyttede det.

Og ligedan gik det om Høsten. Kongens Lov gik før hans.

Da begyndte han at grue og ræddes for, hvordan dette skulde gaa.

Han blev saa sprudende i Øinene, at ingen turde komme nær ham.

Men om Nætterne gik han oppe og ropte og skreg paa Datteren og gav hende alskens Kjælenavne.

Og ind til Boel kom han saa en Dag med en tung, svær Guldkrone fuld af de dyreste Stene.

Hun skulde være Dronning i Finmarken og Spitsbergen, sa han, om Manden hendes vilde gjøre ham til Villies.

Nu saa hun ham stivt i Øinene og sa, at aldrig vilde hun forlede sin Husbonde til at rygge Kongens Lov.

Da blev han saa hvid som Væggen og kastede Guldkronen i Gulvet, saa Stenene føg og sprat udover.

Hun maatte vide, at det var hendes Far og ingen anden, som var Kongen.

Og nu skulde Befalingsmanden faa mærke, hvordan det gik den, som satte sig i hans Sæde.

Da vred Boel Hænderne over Far'en.

Men sin Husbonde raadede hun til at fare.

Og paa tredie Dagen ladede hun ind Brudestasen og fo'r afsted paa Fartøiet med Befalingsmanden.

Da slog Bardun Hodet mod Væggen og lo om Natten, saa det hørtes langt udover og graad for Datter sin.

Uveir blev det, saa Havet stod hvidt hele Ugen.

Og længe varede det ikke, før Budet kom, at Skibet, de seilte med, var gaat under, og Spilrerne laa og flød mellem Skjærene.

Da tog han Styrvollen, han havde faat af Veirtroldet, og satte den i Roret paa den allerstørste Jægten sin.

Nu var han Gud selv, sa han, og kunde styre med Bør og raade, hvor han vilde i Verden.

Og sørover seilte han med strygende Vind og Sjøen efter sig som Hauger og Aaser.

Sværere og sværere blev Havet helt, til det gik som hvide Fjeld og Berg saa høie som Lofotvæggen.

Det kunde ikke mindre være, naar han skulde raade med hele Verden, ropte han.

Og saa holdt han Styrvollen ret i Sør.

Aldrig minked han Seil, og værre og værre blaaste det, og høiere og høiere gik Havet.

For nu styrede han lige ind i Solen.

TRA TRARA—RA!

Der var engang en Gut, som hed Carelius.

Han var fuld af alskens Paafund og Galskaber, bar sig saa underlig ad og var ikke rigtig som andre.

Han havde en Trompet, og den blaaste han i, for at Folk skulde komme og se, naar han havde faat noget rigtig rart istand.

Og ind ifra Gaderne samlede de sig, Gutter og Jenter, unge og gamle.

Tra tra-la la — ra ra ra.

Saa havde han faat Drikkevandet til at rinde ud af en Veistolpe. Saa Bækken til at stampe Vasken med en Træklubbe. Og saa malet en Veirhane til at gale.

Men, da han fandt paa at lave Taug af Hamp og sælge i skillingsvis, og Skillingen begyndte at gjøre sig til Dalere, blev Folk meget vrede.

Han gik de rigtige i Næringen, sa de.

Og saa lagde de sig sammen om, at ingen skulde kjøbe hos ham.

Men nu fik de ingenting at gifte sig paa, klagede vesle Calla. Hun var Kjæresten hans, og de havde tænkt at begynde med den Taughandelen.

„Det er det samme," sa Carelius. „Jeg har en Trompet; naar jeg blaaser i den, skal jeg erobre hele Verden."

Og Tra tra tra-ra ra-tra, blaaste han.

Nu vilde han gifte sig. De skulde høre det over hele Staden.

Og hørte, gjorde de ogsaa og forargede sig storligen.

Ikke skjønte de, at de to fattige Ungdommerne kunde ha saameget som Skillingerne til Præsten, endsige noget til Bryllupsstas og Gjæstebud.

Men en svare Nysgjerrighed blev der.

Baade høie og lave, og unge og gamle, samlede sig paa Værtshuset, hvor de vidste, at Bryllupsparret skulde komme fra Kirken og holde Kalaset.

Og medens de ventede, rekvirerede nogle Øl og andre Vin, saa der blev megen Lystighed og Jønen over, hvad de nu skulde faa se for noget nyt af Carelius.

Da det drog ud med Tiden, rekvirerede de mere, og Lystigheden blev større og større.

Men, medens de snakkede om Brylluppet, som skulde gaa for sig paa tørre Træpinder, begyndte de selv at bli sultne, og fandt de tilslut paa at ha Moro af de to nygifte og gjøre alting istand, til de kom.

De fik Dug paa det længste Bord, der var, og saa staselige Tallerkener og Glas og Terriner og Blomstervaser, som Værten bare eiede.

Saa overbød de hverandre som paa en Auktion, saa der ret skulde være Spektakel. Og kom der Vin og Laks og Fisk og Steg og Kalkun og Dyreryg og Fasaner, baade Sølv og Guld, og Vagtler og Hanekamme i Sauce og Appelsiner og Vincrême og Syltetøier og Æble og Ferskener i Gelée og Figener og Vindruer og Marcipan.

Slig raabte og bød den ene staseligere end den anden.

Der var ingen Ende paa Narrestregerne, og, da de havde naat til den tredivte Ret, kom Brudeparret.

Da havde Pigerne fnist og gjort istand Ring og

Myrthekrans og Slør og faat paa Bruden den fineste Silkekjole med Slæb, før hun traadte ind.

For nu vilde ingen staa tilbage.

Da Døren sloges op paa vid Gab for dem, satte Brudgommen Trompeten for Munden og blaaste:

Tra tra ra — tratera — tra.

Saa det sang i Salsruderne.

Var Folk lystige før, saa blev de det endnu mere nu.

Og ved Bryllupsbordet gik det med Skaaler og Taler for Brudgom og Brud og Dans, saa det feiede til den lyse Morgen.

Der huskede ingen paa, de skulde gjøre Nar af dem, saa staseligt var der blevet, og saa mange store og høie Personer baade af Øvrigheden og andre sad der forsamlet.

„Der kan Du se," sa Carelius.

Men Dagen efter syntes hele Byen, den havde tat sig selv ved Næsen, og Forargelsen var uden Maade.

De bare nævnte det ikke, den ene turde næsten ikke snakke til den anden.

Det sved i Øinene bare at se paa dem. De var blet alt for overmodige og vigtige, og der var gjort rent for meget Væsen af dem.

Og alle keg de ud af Ruderne og mente, de skulde ikke faa mange Ben at gnave. Hun Calla kom nok snart til at sælge Silkekjolen for Maden.

Men den samme Vaar blev der svær Flom. Alt Tømmeret lagde sig i Knude op mod Brokarrene.

Og, medens Elven voksede, blev Tømmerhaugen større og større, saa der opstod stor Angst i Byen for, at Broen skulde ryge.

Søndag Eftermiddag stod der sort af Mennesker rundt om paa Bredderne og bare ventede paa, hvad der kunde hænde i næste Øieblik.

Med ét saa de Carelius ballancerende med en Baadshage høit oppe paa Toppen af Tømmerhaugen.

Der stødte og halede og trak og stak han i en Stok, som stod ende tilveirs, og hørte ikke, at Folk ropte og skreg, at han maatte komme iland. De vilde ikke vide af Narrestregerne hans.

Han bare skjøv og stak med den lange Baadshagen.

Og netop, som Borgmesteren brølte sig rød gjennem Næverne, at han skulde bli mulkteret, om han gjorde Ende paa sig, gik Stokken løs, som bandt hele Tømmerknuden, og bergede Carelius sig efter Baadshagen op paa Broen.

Tra tra rara — trara ra ra — tra—a—.

Der løste hele Tømmerbingen sig fra hverandre og seg sin rette Vei under Brobuerne med Stokkene stupende og fygende i Fossen.

Og ingen Slut blev der paa Hurraerne.

Fra begge Sider stimlede Folk omkap ud paa Broen og sloges om at faa bære ham paa Guldstol.

Toget gik helt op paa Torvet.

Saa blev der holdt Taler, og fik han en Belønning og mange Gaver. Og Hurraerne gav sig ikke, før det blev mørkt.

„Der kan Du se," sa Carelius til Calla.

Men der var straks dem, som syntes, at det var nok Ære, han havde faat bare for at ha trukket væk en Tømmerstok.

Da de nu ogsaa hørte, han ansøgte om at faa passe Tømmeret i Elven, blev de meget forargede.

Det var en, som vilde stikke Næsen op. De fik se til at bli kvit ham paa peneste Vis.

Og saa nikkede og bukkede de saa snilt og venligt til ham.

Men Afslag fik han, hvor han kom. De raadede og mente, han vilde gjøre det saa godt straks, han kom til Nabobyen.

Da stødte han i Trompeten:

Trararara — trarara — ra —: Stor Erindringsfest, før han drog fra sin Fødeby.

Naa, den vilde de rigtignok se.

Sukker skulde det ikke mangle paa Grøden, bare de blev kvit ham. De var saa lei af Trompeten hans, at de kunde krepere.

Og ud af Byen skulde de fragte ham saa galant som en Greve.

Men, som Kalaset gik paa som bedst, og Moroen stod høit i Taget, steg han op paa Krakken og satte Trompeten for Munden.

Tra tra ra — tra rara ra —.

Han maatte takke for sig, sa han. Saa snille Mennesker at leve og virke iblandt som i hans Fødeby, fandtes der ikke i Verden. Og, at de skulde faa Ære af sit Byesbarn, det skulde han vise, naar han kom til Nabostaden.

Nu vilde han betro dem en Opfindelse, han havde tænkt at gjøre.

Han havde før faat en Veirhane til at gale, sa han. Og nu trode han nok ogsaa, naar han fik spekuleret lidt, at han skulde faa den store Hanen paa Kirketaarnet der borte i Nabobyen til at lægge Æg tre Gange om Aaret. Men om de blev helt eller halvt eller bare en Trediedel fyldte med Guldpenge, det vidste han ikke endnu. Det blev, eftersom han fik Æggegulerne store til.

Men de, som var sluest og sad i Raadet, begyndte at grunde og se og blinke til hverandre.

Ingenting var ganske umuligt, og Pokker tro ham, tænkte de. Han havde gjort saa meget rart før, og, fandt han ikke paa det, saa fandt han kanske paa noget andet og blev baaret baade paa Guldstol og sat i Høisædet.

Slap de den Fyren til Nabobyen, var de bra dumme.

Og saa stod den ældste og klogeste af Raadmændene op og mente, at det var paatide, man sørgede for, at han fik et ordentligt borgerligt Ar-

beide i sin Hjemstavn, saa han kunde slaa sig igjennem.

Han skulde faa den Bestilling at skaffe Skarnet og Uhumskheden af Byen, som Folk kastede ud i Gaden. Taksten skulde være to Skilling for hvert Hus.

Fik han slig æretuld Bestilling, saa maatte de ogsaa skaffe ham et Sted, hvor han kunde bygge og bo, sa Carelius. Han vilde ikke bede om andet end den stygge Myren ovenfor Byen, som der seg saameget Vand fra nedover i Kjælderne.

Og det fik han ja til.

Tra trara tra-tra trara— blaaste han, saa det skalv og durede i Ruderne. Nu var han Bestillingsmand.

Men alle lo de, som de var gale, og smettrede med Munden efter Trompeten. Tra tra tra — tratra ra ra ra—.

Den, som lo sidst, lo bedst. Nu var han blet Byens Skarnmager og fik det, han fortjente, over sig. Betalingen var derefter.

Saa laa han og grov hele Maaneden deroppe ved Gaasedammen i det vaade Myrstykke.

Folk trode, at han holdt paa at stride og slide med at faa Tomt istand til Huset sit. De saa bare, at han gjorde en stor Rende og havde holdt op at forundre sig.

Tra tra ra-ra — tra tra ra—

trompeterede det tidlig en Lørdag Morgen. Folk fik passe sig i Gaderne, for nu kom Vandet, som skulde renske dem for Ugen.

Og saa strømmede og suste og skyllede det af Renden, saa Byen fik sin Storvask og Puds, og Gaderne blev som nyskurede Gulv.

Men Hus for Hus fik de betale.

„Hvad sa jeg," ropte han.

Men, da Raadmændene og Byens Ældste saa, at dette blev et helt Embede, som var at eftertragte,

stak de Hoderne sammen og mente, der var stor Fare ved den Vandskyllingen.

Der indestod ingen for, at ikke Børn, om det saa var Borgermesterens, kunde drukne, naar de laa i Gaden, eller Heste og Kjør fordrikke sig, til de blev sprængte. Heller ikke fik Svinene nogen Plads længere til at vælte sig, slig Værdi, som de havde for Byen. Og Konerne deres gik og hostede, fordi de var blet vaade paa Fødderne, da de skulde tiltorvs.

Saa blev Renden forseglet, indtil den kunde borttages.

Men, da han fik sligt Afslag i Fortjenesten, bad han bare om at faa Lov til at passe Byens Sprøiter og bløde dem i Myren sin. Som det nu var, laa de og gisnede og mugnede i Brandhuset. Det var altid et Tillæg.

De brugtes ikke uden, hvergang Brandmandskabet trak ud og paraderede for Kommandanten paa Kongens Geburtsdag og forestillede Sprøitning, og at der var Ildebrand nær ved Byens Krudttaarn. Da klattrede de paa Tagene og hængte ud Seil, og der vankede baade Forfremmelser og Medaljer.

For i den Stad var der aldrig Brand uden i Skorstenspiberne.

Men saa skulde det nu hænde engang, og det tilgavns.

Luen stod tilveirs i Hampmagasinet ved den ny Reberbane oppe i Byen.

Og alle Borgerne frygtede storligen for, at det skulde naa Krudtmagasinet. Fløi det i Luften, vilde ikke bare Kommandanten, som bode nær ved, men hele Byen være blaast væk og Grunden saa bar som bag paa en Haand.

Styggere og styggere og rødere og rødere lyste det i Kvælden.

Der blev et Jammerskrig og en Raaben, efter-

som Ilden trak sig opover, og Folk tumlede ud paa Gaden for at flygte.

Da hørte de:

Tra tra ra — tra ra ra — ra—

Sprøiten duskede udover Tagene.

Og alle blev de glade og raabte Hurra.

Men lidt efter duskede det ikke der, hvor de syntes, det trængte som haardest, og det var paa den Kant, som vendte mod Krudttaarnet.

Da kom Kommandanten og Raadmændene i Spidsen og Folket efter farende hæseblæsende op til Carelius og bad og tiggede ham om at sprøite rigtig. Han skulde faa, hvad han begjærte, bergede han Byen.

Carelius lod som ingenting, og bare sprøitede, som han vilde.

Men, da Ilden fattede i Mønningen paa det Hus, som den ældste og klogeste af Raadmændene eiede, rev han sig i Haaret og raabte, at, om Carelius satte Sprøiten der, skulde han bli Borgermester efter ham, som netop nu var død.

Saa kom Sprøiten did, saa det skyllede.

Og dermed var alting over og slukket.

Og Carelius Borgermester.

Tra tratra — tra ra ra ra — ra—.

„Hvad sa jeg!"

LEGEN I KRAAKELUNDEN.

Der var engang en Kraake, som holdt til ensom for sig selv langt oppe i Grøgaardsaasen.

Der stod en Stump Gjærde igjen efter en nedlagt Husmandsplads, og der paa Stauren sad den slig, at ingen kunde se den for Skogen. Men selv saa den udover alle Lensmandsjorderne og alting baade vidt og langt. Det svarte Hodet holdt den paaskakke, for den havde bare ét Øie at sigte og kige med.

Men med det saa og fandt den ud saa meget, som gik for sig i Verden, at det var rent forunderligt.

Og, blev den til sine Tider saa forhakkende sint og gal, at den hoppede og hug i Stauren, saa varede det ikke længe, før Øiet blinkede og glinsede igjen af Moro.

Naar Kraakeflokken kom fra Schwartzenland, skilte den sig straks ud og nedlod sig der i Aasen, medens de andre fløi indover Havnehager og Skogholt og Bærmyrer i Lensmandsmarken paa den anden Side af Elven.

Og der kunde de drive sit Leben saameget, de vilde, for Grøgaardskraaken; hun satte ikke saameget Værd paa det.

Men saa maatte hun jo fare ned paa Stauren ret, som det var, og se, hvad de tog sig for.

De sad to og tre sammen i Skogbrynet og nikkede med Næbbene og duppede med Spidskjolerne og sladrede og bagtalte istedetfor at passe Næringen og Æg og Unger borte i Reden. Og saa gav de Høgen Skylden, naar det gik galt.

Lidt fornøieligt var det jo ogsaa at se, naar de to mødtes, som vidste om det samme Fuglerede og vilde hen og røve, hvordan de lurede hinanden og hilste og lod, som de fo'r i ganske andet Ærinde.

Slig var det, hver var Tyv i sin Næring.

Hun saa mange Ting, Grøgaardskraaken, og kunde nok melde et Ord om, hvem der var ude om Natten med de sværnæbbede Ungeflokkerne sine og renskede Lensmandageren for Saakornet, naar den var nypløiet, og siden om Morgenen saa uegennyttig førte den øvrige Kraakeflokken ud paa den. Og ogsaa om, hvem der var Høgen, som gastererede hjemme i Rederne deres og aad baade Æg og Unger, naar de vel var skreget ind til Forsamling og Thing i Kraakelunden.

Sankede de sig i smaa eller store Flokke paa Udhustagene eller om Taarnet i Kirkebygden, vidste Grøgaardskraaken saa vel, at der var noget paafærde, og at det igjen var en eller anden Stakkar, som var kommet iveien for Lensmandskraaken og skulde plukkes.

For den var nu den viseste og forfarneste og i alle Farer den modigste af alle Kraaker. Det var den og ingen anden, som vidste den eneste rigtige Vei mellem der og Schwartzenland, saa den maatte ribbes, som stod op med en anden Mening.

Men den Vaar, de igjen kom fra Schwartzenland, fik Grøgaardskraaken Besøg af en af de ældste tilvoksne Børnene sine. Den klagede sig saa bitterlig over, at den ikke kunde komme frem i Verden.

I alt, hvad en Kraake skulde kunne, var den flinkere end andre ved alle Prøver. To Gange havde den spaad Veiret, og det havde vist sig, at Lens-

mandskraaken havde valgt en gal Faredag. Og ikke saameget som til en af de smaa Taarnvægterbestillingerne i Bygden slap den frem.

Nu, de skulde besætte en Post i Udkigstroppen, havde Lensmandskraaken været ude og ladet et Ord falde om, at man ikke noksom kunde sikkre Samfundsbevogtningen mod løse og altfor livlige Hoder. Der maatte tages sikkre og paalidelige Karakterer.

Saa Udsigterne blev stængte der ogsaa.

Men Grøgaardskraaken sad bare og blunkede stille og hørte.

Og saa gav den Ungen det Raad, som nok skulde hjælpe den frem.

Den skulde paa næste Søndag flyve hen i Furumarken, hvor Lensmandskraaken havde Redet, og be saa pent om at faa Lov til at ta en af de Fjær, som den havde fældet, og sige, at der var mere Visdom i den ene Fjæren end i alle de andre Kraaker tilsammen, og at han vilde raadspørge den paa Udkigen, om hvordan Vinden blaaste.

Og saaledes gik det til, at Grøgaardskraakens Søn paa Thinget med engang blev ansat som øverste Udkigs- og Speiderkraake.

Men den ny Vagtmand var ude og færdedes baade sent og tidlig og bragte Meldinger gjennem Taage og Dise saa langt fra, at alle forundrede sig.

Der blev et Kra—kra og en Forsamling af nysgjerrige som foran et Posthus, hvergang den kom med de nyeste Nyheder og Beretninger.

Men nu satte Lensmandskraaken sig til at fundere og studere oppe i Furuen sin paa, hvad den havde gjort. Den grov og pilkede og trak sig i Fjærene med Næbbet og kradsede sig i Nakken med Kloen og grundede.

Den hakkede i Barken, saa Grenen ristede. Nu angrede den snart, at den havde bragt den slig op i Anseelse og rost den.

Naar Vagtmanden nu kom med sine Meldinger, rystede den betænkt paa Hodet, saa alle skjønte, den ikke rigtig turde lide paa den. Den kraede paa en anden og fløi uden at høre den tilende.

Men til en af dem, som sad i Tremandsraadet i Kraakelunden, betroede den sine Tvil, om den ny Vagtkraaken ikke saa for langt. Forfængelige Aander var ikke bra at ha i praktiske Betjeninger. Og det turde maaske være rigtigst, om man undlod at anvende den mere paa de betroede fjerne Udkigsposter.

Men det, som Lensmandskraaken havde ymtet om, hviskedes overalt, hvor to og tre sad sammen paa Stubben.

De veiede med Kroppene og satte Næbbet ret iveiret og hoppede op og flyttede sig om hverandre for at høre. Alle var de enige om, at den Ophøielse og store Ros, som var blevet Grøgaardskraakens Søn tildel, kunde trænge til lidt Paatale.

Flokkene hobede sig sammen tættere og tættere i Forargelsen.

Og der blev en almindelig Fryd over Tuer og Tage, da den saa en Dag virkelig blev kaldt tilbage fra Udkigstjenesten og ansat i en ringe Post lige inde ved Kirken bare som Taarnvægter.

Der kunde den faa bruge Øinene sine saa langt, den bare aarkede.

Men Grøgaardskraaken veiede og rystede paa Hodet og grundede og saa ned i Marken som efter en Orm. Saa la hun Hodet lunt paaskakke:

„Ros Lensmandskraaken flitteligen," sa hun, „skrig op om den fra Kirketaarnet og pluk Affaldsfjær, og vær taalmodig, saa kan Du tilslut bli Konge af Polen."

Men slig var nu ikke den unge tilsinds.

Og, medens den sad der paa Taarntaget og sled som Bygdevægter med Kløerne i Jerndækket og altid

maatte hoppe efter nyt Fæste, havde den Tid til at grunde ud baade et og andet.

Og paa næste Thing fløi den unge Kraaken med engang midt ind i Kredsen lige foran Næbbene paa alle de ældste.

Den havde en Nyhed at forkynde saa stor, saa den ikke havde været større, siden Bygden blev til.

Saalænge havde den set paa Træerne, de mærkede ud, og Maalene, Bygmesteren tog oppe i Taarnet, at den var blet sikker paa, at Kirken skulde nedrives og Kraakelunden omhugges for at bygge en ny.

Og nu gjaldt det om at sørge for alle de gamle Rederne.

De ældste Kraaker klemte i Forfærdelse Kloen fast i Barken og hæsede med Næbbet, de unge kraed og skreg om hverandre.

Da aabnede Lensmandskraaken langsomt Næbbet, og alt blev tyst og stille:

De maatte huske og betænke, at Dansen i Kraakelunden havde gaat gjennem alle Forfædrenes Tider i hundreder og hundreder Aar.

Den keg besindig op mod Taarnet og sa, at efter dens uforgribelige Formening kunde Flokken være tryg endnu mindst i hundrede og femti eller seksti Aar. Siden kunde man jo ikke vide det saa sikkert. Men man maatte vel vogte sig for løse og uansvarlige Individer, som fo'r med Paafund og Opviglerier. Nyhedsmagere, som ophidsede og satte Uro, skulde dømmes i Raadet og straffes.

Saa hævede den Kroppen og kradsede sig med Kloen i Bagfjærene, for at faa Kjolesnipperne i Orden, slog saa langsomt med Vingerne og fløi bort.

Da var det bare saavidt, at den unge Kraake slap med Livet. Havde ikke Thingfreden været, var den blet hakket ihjel paa Stedet.

Afsat blev den ogsaa fra Taarnvægtertjenesten.

Og paa Flytfærden sydover blev den stødt i Bagtroppen og baade foragtet og ilde hugget.

Men, da de igjen kom fra Schwartzenland, begyndte Lensmandskraaken at kredse og kredse, og, da den øvrige Hær saa det, gjorde den det samme. De saa hverken Spir eller Fløi eller Taarn, og Kraakelunden med alle Rederne var bare en Stubbemark.

Da blev der et Kra, kra og en Flugt rundt i Ring, saa det suste, om den gamle Tomten.

Og efter dette sad Lensmandskraaken i Furuen sin og pilkede sig i Fjærene om Dagene og gløttede paa, hvorledes de sankede sig nede paa Stubbemarken om Ungkraaken.

Der dukkede de Hoderne sammen bag Tuer og Grøfter, saa en bare saa Stjerten, og gik og svandsede vigtig med Snibelen og hoppede sidelænds paa Rad, naar Ungkraaken flyttede sig.

Det var ikke godt, at den unge Kraaken gik der og trak Hoben efter sig, tænkte den. Bedst at skaffe den afveien paa noget Vis.

Saa sørgede den for, at den fik Ansættelse i Forpostkjæden som Vedet mod Jægerne i den store Majorskogen.

Hvergang de jagede opover Skogaasen og Myrerne, og Hundene halsede, var det den, som blev betroet at rapportere. Og den maatte saa nær, at den kjendte Haglene krille sig i Fjærene.

Men jo bedre den rapporterte, des mere blev den brugt, og des nærmere maatte den Bøssepiberne.

Og en Dag gik det ikke bedre end, at Ungkraaken vingeskudt og dalende søgte op i Grøgaardsaasen.

Da skjønte Grøgaardskraaken, hvordan den var stedt, og at dette vilde blive dens visse Død.

Var den vingeskudt nu, saa var der nok den, som vilde sørge for at den kom saa nær, at Haglene ramte Brystet næste Gang.

Det var kanske paatide, den rørte lidt paa sig, mente den.

Og ikke fik Lensmandskraaken Hodet op af Vingen fra Natteblunden næste Morgen og Øinene saavidt vaake, før den saa Grøgaardskraaken i Furuen lige over for sig.

Den trode først, det var en Synsvildelse af, at den havde set lige imod Solrendingen.

Men, sad der, gjorde den, med Hodet paaskakke og blunkede og keg med det ene Øie, den havde.

Den saa saa underlig godslig og fornøielig ud.

Lensmandskraaken holdt op at pudse sig. Den tog fat med Kløerne og vendte sig og hæsede op med Næbbet, og Nakkefjærene strittede. Den var ikke tryg paa, at den anden ikke havde den til Nar.

Kra, kra, hilste Grøgaardskraaken.

Men den anden snudde sig og vendte Stjerten til.

„Jeg har nu siddet saa mange Aar alene derover i Aasen og ikke havt andet at gjøre end at kige paa Dig og Furuen din," begyndte den. „Fra tidlig om Morgenen til sent om Kvælden har jeg set og mærket mig alt det vise, Du gjorde til Efterfølgelse, saa jeg syntes, jeg maatte over en Dag og hilse paa Dig og takke for Lærdommen."

Da snudde Lensmandskraaken sig fort og hilste venskabelig, for den kunde kanske ha set mere end det, som vel var.

„Jeg vilde saa gjerne vide, hvordan Høgen drikker Æggene vore," sa Grøgaardskraaken. „Om den ved at prikke Hul paa begge Sider, for saa kunde en straks skjelne, om det var Høg eller Kraake, som havde været i Rederne."

Da gjorde Lensmandskraaken sig meget hellig forbauset. Den skreg, at noget saa utroligt som, at en Kraake skulde røve Kraakeæg og drikke sine Medbrødres Blod, havde den aldrig før hørt i denne Verden.

Men Grøgaardskraaken sad og blunkede polisk med Hodet helt paaskakke og lettede sig bare af og til lidt for at faa bedre Kig over i Redet.

Da blev Lensmandskraaken meget urolig. Hodet og Næbbet stak den ned i Bunden paa Redet og huggede og plukkede og fik saa travlt med at gjøre rent for Morgenen.

Under det grundede og tænkte den paa, hvordan den paa bedste Maade skulde bli Besøget kvit. For den skjønte, at det ikke var for ingenting, den anden kom slig og spurgte om, hvordan en aad Kraakeæg.

Men Grøgaardskraaken blunkede troværdig med Hodet paaskakke og sa, at Lensmandskraaken nok huskede, hvordan den havde dømt den af med Øiet, dengang den havde foreslaat den ny bene Vei, som de nu alle fo'r paa Flytfærden.

Ja det var nu længe siden og rent glemt, nikkede den. Nu sad den alene deroppe i Aasen og bare keg paa Verden. Men den saa vist saa galt med det ene Øiet sit. For, hvergang det hed, at Høgen var i Rederne deres, saa det livagtig ud for den oppe fra Aasen, som det var en stor Kraake, der lettede sig akkurat her fra Furuen.

Saa begyndte Fjærene at reise sig paa Lensmandskraaken.

Den hoppede med ét op paa Kanten af Redet og rev og kløde sig bag i Hodet.

Nu kom den til at huske noget, skreg den. Og det var, at Grøgaardskraakens Søn, til Løn for dens store Dygtighed og, fordi den var saaret i Tjenesten, idag i Raadet vilde bli udnævnt til Løitnant i Speiderkorpset.

Men Grøgaardskraaken bare sad og lod, som ingenting var.

Saa hvæsede Lensmandskraaken sint og spurgte, om den ikke hørte, det var Kaptein, den sa.

Grøgaardskraaken sad som før. Den lettede sig

bare af og til saa lunt for at faa se lidt bedre ind i Redet.

Da kraede Lensmandskraaken saa stygt, at det skurrede og skarrede og hæsede langt nede fra Halsen, om den ikke hørte, at det var Oberst, den sa.

Jo nu hørte Grøgaardskraaken. Den blunkede fornøieligt og takkede for sig.

Da den vel var borte, hoppede Lensmandskraaken, saa det ristede i Grenene og hvæssede Næbbet og huggede i Barken.

Den fløi op i Furutoppen og skreg og kraede saa fælt, at det hørtes over al Skogen.

Men hele Dagen bagefter sad den ganske slunken og stille paa Kanten af Redet og grundede.

Saa fo'r den udover Ugen i Husbesøg.

Naar den hørte, de havde mistet Æg og mente, det var Høgen, som havde tat dem, rystede den fordægtig med Hodet og vendte det svære Næbbet hen mod Grøgaardsaasen og bad dem passe vel paa.

Og til andre ymtede den, at man nok kunde ha sine egne Tanker om, hvorfor Grøgaardskraaken holdt sig saa alene der oppe i Aasen. Den turde ha Grunde til ikke at ha Naboer for nær sig.

Saa begyndte en og anden at veire, at der var underlige Ting i Luften, og sætte sig stille paa Lur.

Af og til løftede de sig høit for at se indover Grøgaardsaasen.

Røveren maatte være en, som var bra huskjendt, undslap det Lensmandskraaken; den vuggede og veiede mere og mere betænkt paa Hodet.

Og flere og flere blev det, som løftede sig og keg indover Grøgaardsaasen.

To og to gik der Kraaker gjemte i Engen, saa en knap kunde se Hoderne, som nikkede og dukkede i Græsset:

Det maatte være en, som var umættelig graadig. Og en, som sad saa høit, at den kunde se over det hele.

Og saa kunde det ikke være nogen anden end —

De snudde sig og nikkede og pikkede op imod Aasen.

Og paa Stubbemarken spadserede de frem og tilbage forbi hverandre og svaiede paa Svandserne og satte Næbbet tilveirs, hvergang de vendte sig og mødtes.

Endelig slap Navnet ud.

Og sortere og mere skrigende flokkede de sig. Der kom Bevis paa Bevis for, at det maatte være Kraake og ikke Høg.

Tilslut trak de frem veritable store Fjær, de havde fundet ved de plyndrede Reder.

Da blev Lensmandskraaken meget betaget og altereret. Den vilde straks forvare Fjæren hos sig selv paa et sikkert Sted.

Men nu skulde der straks tillyses stort Retterthing.

Grøgaardskraaken skulde under Standret hugges og plukkes ihjel uden Frist eller Vidneførsel:

For Fjær var Bevis, afgjorde den.

Og indkaldt blev Grøgaardskraaken ved to Stevnevidner i Løvtræ til at møde inden næste Solemærke paa stort Kraakething sør for Majorskogen.

Næste Dag fløi der syv Flokke paa hundrede hver og en i Spidsen indover Skogtoppene.

Lensmandskraaken havde meldt Forfald. Den taalte ikke paa sine gamle Dage at overvære saa stygge Afrettelser.

Nogle seilte paa Vingerne lavt langs Markerne og satte sig af og til og saa paa, hvad Solen led, og brynede hidsig Næbbene. Der skulde ikke bli Stykket eller Beten igjen af Grøgaardskraaken for alle de Æg og Unger, den saa lumskelig havde røvet gjennem Aarene.

Andre skreg og kraede med lange Halser høit oppe fra paa Hævn, saa det sang i Luften.

Endelig kredsede de alle om Lunden sør for Majorskogen for at sætte Thing.

Men der sad Grøgaardskraaken alt paa Stubben. Den saa ud, som ingenting var paafærde, og gløttede lunt op i Veiret, som den undredes paa, hvad de nu vilde komme med.

Dette var for frækt.

Og der blev et Kra, kra, som Himlen skulde rives istykker.

Nedover den suste de forlængs og sidelængs og baglængs og begyndte Plukningen uden Lov og Dom, Fjær efter Fjær.

Det var for Æggene, hakkede de, og det var for Ungerne, og det for dens Falskhed, og det for dens Lumskhed.

Og Pluk i Pluk gik det i Fjær og Kjød.

De trængtes, saa de laa og væltede og flagsede i store Hobe over hverandre og hug iblinde.

Med ét slog Grøgaardskraaken ud med de tynde Vingefjærene, den havde igjen.

Den havde et lidet Ord at sige, før den døde, erklærede den.

Og saa syntes Hoben, det øgede Straffen, om det trak lidt ud.

Nysgjerrige blev de ogsaa, og gjerne vilde de ha at fortælle hjemme, hvad den kraede paa sit sidste.

Saa nedlod de sig truende og tyst i Kreds paa Marken og Stubbene rundt om den, Næb og Hoder saa tæt, en bare saa.

Men Grøgaardskraaken sad saa naken, den var, og blunkede og sigtede paa dem:

Nu havde den holdt til der i Aasen og grundet og grublet i mangfoldige Aar, og det var sikkert, at Kraakerne var de viseste af alle Fugle.

Men ét kunde den ikke begribe. Og det var, at de i deres Visdom ikke havde lagt Mærke til, at hvergang de blev sendt tilthings, huserede Røveren hjemme i Rederne deres.

Da saa de paa hverandre.

Med ét kraede og fløi de op alle med engang, saa Himmelen blev svart, og det brusede som et Veir af alle Vingerne.

Og hjemover suste de som Skygger i Luften med Næbbet og Stjerten strakt og Fødderne flade under sig.

Men der var et Syn.

Rede paa Rede tømt og rensket, saa Skallene laa der, og Æggehviden randt.

Og af Ungerne bare Smaadun igjen.

Flere og flere fandt de plyndret.

Men dybt inde i Baglunden kom de over sjelve Lensmandskraaken endnu i bedste Smausen paa Randen af et Rede.

Den drak og mæskede sig med Ægget helt over Næbbet, saa den ikke kunde se.

Men, inden den fik gløttet op, var den hakket og plukket og revet og ribbet, saa Fjærene føg imellem dem.

Og fandtes der ingen Lensmandskraake i Bygden mere.

Men samme Kvæld stimede de alle op i Aasen til Grøgaardskraaken.

Nu vilde de vælge Sønnen dens til Anfører.

Grøgaardskraaken dreiede paa den afpillede og plukkede Halsen og takkede. Det ene Øiet blev saa blinkende blankt.

Den maatte rent forundre sig, sa den, over, hvordan de havde vidst at gjennemskue Lensmandskraaken.

Javist var Kraakerne de viseste af alle Fugle.

Saa blev der et Kra, kra og Udnævnelsesfest med stort Skrig og Dans i Kraakelunden.

Men Grøgaardskraaken sad med det ene Øiet sit og keg til og pudsede og pyntede paa de faa Fjærene, den havde igjen.

JORDEN DRAGER.

Hos Handelsmanden i Sørvaag var der engang en ung Kjøbsvend.

Han var lys og krøllet i Haaret med kloge Øine og saa vig og smidig og vakker, at alle Bygdens Piger gjorde sig Ærinde og sogned til Boden bare for at se ham. Og dertil var han saa dygtig i al sin Gjerning, at Handelsmanden aldrig vilde skille sig med ham.

Saa var det engang, han fo'r ud til Fiskeværet for Principalen.

Strømmen bar strid imod, og han rode langs Landet.

Med ét saa han en liden Ring i Bergvæggen lidt ovenfor Flodmærket. Han tænkte, det var af den Slags, som bruges til at fortøie Baade med.

Saa mente han, det kunde ikke skade at holde en liden Hvil og lægge til Land for at ta sig lidt Niste; han havde trukket paa Aarerne fra tidlig om Morgenen.

Men da han tog i Ringen for at stikke Fangelinen ind, blev den saa trang om Fingeren, at han maatte rykke til.

Og ud af Berget fo'r der en stor Skuffe. Den var pakkende fuld af Silketørklæder og Kvindfolkestas.

Han undrede sig og stod i Beraad.

Da saa han, der var rustne Jernflækker i Rader bortover hele Fjeldvæggen ligedan som ved Skuffen.

Han havde faat Ringen paa Fingeren og maatte prøve, om den vilde lukke op ogsaa der.

Og ud trak han saa Skuffe efter Skuffe fyldt med Guld- og Sølvbaand, Glasperler, Søljer og Ringer, Brystsmekker og Huestas, Garn, Topluer cg Uldtrøier, Kaffe, Sukker, Gryn, Tobakspiber, Hæljern, Knapper, Hægter, Kniver, Økser og Ljaaer.

Han trak og trak, og der var ingen Ende paa Herligheden.

Men rundt om sig hørte han som en Summen af Folk og Tramp af Sjøstøvler. Det larmede, som de rullede Tønder paa en Brygge og heisede i Vinden, og ude fra Sjøen lød Aareslag og Støi af Baade, som lagde tillands.

Da begyndte han at skjønne noget af hvert, at han havde belagt Baaden ved en Moringsring, som hørte de underjordiske til, og var kommet lige ind paa Landhandlerstedet deres.

Han stod og saa i en Skuffe fuld af Merskumspiber med store, blanke Sølvbeslag. De var vakkrere end han havde trodd, de fandtes i Verden.

Da kjendte han et Tag som af en tung Haand, der vilde slænge ham afveien; men nogen lo saa lystigt lige ved.

I det samme saa han et ungt Kvindfolk i Boden indenfor. Hun lænede sig med de brede Skuldre og haarede Arme over en Melsæk.

Øinene lo og sprudede Gnister som fra en Smidie i Mørke, men Ansigtet var saa underlig esseblegt.

Væk svandt hun og altsammen som et Syn.

Han var glad, han kom sig ned i Baaden igjen og fik lagt fra og rod undaf.

Men, da han naade ud i Sundet og sagtnede lidt paa Farten, saa han, at Ringen endnu sad paa Fingeren.

Det første, han tænkte, var at slænge den af og kaste den i Sjøen; men saa sad den ganske trangt.

Den var saa rart snoet og virret og indgravet, at han maatte undersøge den.

Og jo længere, han saa, des underligere skinnende af Guld syntes han, den lyste.

Han fik ligesom aldrig set den helt rundt, alt det han dreiede paa den og fulgte Virringerne.

Men, som han sad der og saa og saa, kom de svarte spragende og gnistrende Øinene i det blege Ansigt tydeligere og tydeligere frem for ham. Han vidste ikke, enten han skulde synes, hun var styg eller vakker, sligt Utyske.

Ringen vilde han nu alligevel beholde.

Og hjem rode han og snakkede ikke til nogen om, hvad der var hændt.

Men der var kommet slig Uro i ham.

Naar han veiede ud i Boden eller maalte op, stod han i Ørsken og syntes, han var henne i Landhandleriet i Fjeldet, og det svarte Kvindfolket lo til ham ved Melsækken.

Han maatte vaage sig didud, om det saa skulde gjælde Livet, og prøve Ringen igjen.

Og udover Sommeren laa Baaden hans nu derhenne under Fjeldet ret, som det var.

Naar han lukkede op med Guldringen, fik han Syn paa det svære skulderbrede Kvindfolket. Hun lyste og blikkede vild i Øinene og kigede nysgjerrig paa ham.

Og ligesom mere ventet kom han hver Gang, og gladere téde hun sig.

Det var, som de blev saa godt kjendte, og hun altid gik der og bare biede paa ham.

Men hjemme blev han tungsindig og stille.

Alt det han tænkte paa Troldskaben, og at Armene var haarede næsten som paa et Dyr, og alt det, han foresatte sig og prøvede, kunde han ikke lade være at fare didud.

Naar han saa havde været borte fra hende hele Ugen, var hun rent uregjerlig og lo og skreg imod ham.

Han hørte altid, hvorledes det vrimlede af Folk og Travlhed om ham derude, men ingen saa han.

Bare syntes han, de la afveien allesammen og halede Farkosterne tilside for ham.

Baaden hans blev fint øst, Aarer og Seil lagt tilrette og Fangelinen fæstet, naar han kom, og kastet til ham, naar han reiste.

Hun stelte det altimellem saa, at han fik Gløt af Syn ind i Pakboder og blanke Stuer i Fjeldet, og vilde ligesom lokke ham ind efter sig.

Men paa Hjemveien grøssede det i ham. Han tænkte paa, om Bergvæggen kunde lukket sig for ham, og han var hver Gang glad, fordi han havde passet sig saavidt og var sluppet undaf.

Og nu udover Høsten fik han ligesom mere Fred i sig. Han mente nok, han skulde prøve at aflade fra de Reiser.

Han arbeidede og tog fat, saa der ikke blev Tid til Tanker, og fo'r som en Ild i Forretningen.

Men, da det lakkede imod Jul med Snefog og Mørke, kom der slige Syner paa ham.

Hvor han gik i de svarte, blaasende Krogene, saa han den stærke, sværbyggede Skikkelse for sig. Hun lo til ham og ropte og skreg og sendte ham Bud med Veiret.

Længselen kom saa stærk over ham.

Og en Dag aarkede han ikke længere at staa imod, men fo'r didud.

Han syntes, han skimtede hende alt paa lang Led. Hun væltede Fjeldstykker afveien for at se og følge Baaden og vinkede og hilsede gjennem Bygerne og Taagen.

Det var, som Strømmen hele Tiden drog didhen.

Da han kom frem, fossede Sjøen af dem, han

ikke saa. De vadede ud og tog imod Baaden, og Trappe og Brygge laa der for hans Fod.

Men deroppe stod hun og trak Veiret svært og ludede sig imod ham og drog ham med de stærke Øinene i det natblege Ansigt.

Hun gik braat ind, saa sig tilbage og vinkede ham efter sig.

Der slog hun op Døren til et gammelt Jernskab midt i Væggen.

Paa Hylderne lyste en Brudekrone, og skinnede Bælte og Brystatykke og Stak og alskens Brudestas.

Hun stod og silte Pusten tungt og hedt mellem de hvide Tænder og smilte og legte med Øinene.

Han kjendte, hun tog ham, og det ligesom mørknede.

Da saa han med ét som i en Skumring hele Landhandlerstedet stort og gjildt og rigt om sig med Havn og Pakboder og Jægter.

Hun bredte ud Haanden og viste paa det, som hun vilde sige, at nu skulde han bli Herre over det altsammen.

Det isede i ham; han skjønte, at dette bar lige ind i Berget.

Og ud fo'r han.

Fangelinen skar han over med Kniven, og Ringen rev han af Fingeren og kastede den efter sig.

Bort rode han, saa Fossen stod om Stevnen.

Da han kom hjem til Julehandelen og Travlheden, kjendte han sig, som han var vaagnet op af en tung Søvnørske og ond Drøm.

Han var saa let tilsinds. Praten med Kunderne gik lystig over Disken, saa der igjen blev som det gamle Liv og Leben. Og han greiede alting, saa det gik som smurt.

Men Handelsmandens Datter stak baade en og anden Gang Hodet ind i Butiken. Hun saa og smilte saa sky og forundret til ham.

Og aldrig havde han før mærket det Tække, som fulgte med hende, eller set, hvor lys og skjær, hun var, og hvor let og smidig hun stod i Døren.

Men, siden Handelsmandens Datter havde set saa underlig paa ham, brød han sig ikke om at tænke paa andet end hende, hvad for et eget Lag hun havde med Hodet, hvor rank hun gik, og de blaa Øine, som var saa levende og kvikke, at de ligesom skjød Stjerner af Moro.

Om Nætterne laa han og syntes, han havde gjort slig tung og styg Synd, da han havde nedladt sig til et Utyske. Og han var glad, han havde kastet Ringen.

Men Julekvælden, da Boden blev stængt, og Husfolk og Tjenere gjorde sig istand til Høitiden i Kjøkken og Stue, tog Handelsmanden ham ind paa Kontoret.

Likte han hans Datter, sa han, saa var der ingenting iveien. Han fik ta Mod til sig og fri, for han havde vel mærket, at hun gik der og blev syg af Kjærlighed til ham. Selv var han gammel og vilde overgi Forretningen.

Og den, som fride og fik Ja, før Julekosten kom paa Bordet, var den vakkre Kjøbsvenden.

Saa gik Aarene for dem med Lykke og Trivsel baade i Hus og Handel.

Vakkre og flinke Børn fik de, og Konen sin var han glad i, og ingenting var godt nok for hende. Lindt maatte hun bæres og høit maatte hun æres, enten de var hjemme eller ude.

Men det syvende Aar, da det led under Jul, fik han slig Uro paa sig. Han gik for sig selv og havde ikke Fred til at være noget Sted.

Konen ængstede sig og sørgede. Hun vidste ikke, hvad det kunde være, og syntes, han veg saa underlig fra hende.

Men inde paa det mørke Pakhusloftet stod og drev og vandrede han lange Stunder mellem Kasser

og Fustager og Tønder og Sække, og det var, som han ikke likte, at Folkene kom didind.

Saa hændte det Dagen før Lille-Juleaften, at en af Arbeidskarerne skulde hente noget derinde.

Da stod han stille i Tanker ved en af Melsækkene og stirrede ned for sig.

„Ser Du den Jernringen der i Gulvet?" spurgte han.

Men Manden saa ingen Ring.

„Da ser jeg den, — Jorden drager," sukkede han tungt.

Lille-Juleaften var han intetsteds at finde.

Og ikke Dagen efter heller, alt det de søgte og ledte efter ham midt under Julestudsen og forhørte paa alle Kanter.

Men Juleaften, som de gik i værste Uroen og ikke vidste, om de turde duge Bordet, kom han med ét ind af Døren.

Han trængte baade til Mad og Drikke, sa han, og var saa glad og munter og spøgende hele Kvælden, at alle glemte den Forfærdelse, de havde været i.

Hele Aaret efter var han pratsom og omgjængelig som før, og Konen sin var han urimelig glad i. Han bar hende paa Hænderne og vidste ikke, hvor vel han skulde gjøre det for hende.

Men, da det drog sig ud i værste Mørketiden under Jul igjen, kom den samme Urolighed over ham.

Det var, som de bare saa Skyggen af ham her og der, og inde paa Pakloftet drev han igjen og holdt til.

Paa Lille-Juleaften gik det som forrige Gang, borte blev han.

Konen og Husfolkene gik der i stor Forskrækkelse og ængstede sig og undredes.

Og Juleaften traadte han med ét ind i Stuen og var lystig og glad, som det ellers var hans Skik.

Men, da Lysene var brændt ned, og alle gaat tilsengs, kunde Konen ikke tie længere. Hun graat og bad ham sige sig, hvor han havde været.

Da stødte han hende haardt fra sig, og det gnistrede i Øinene paa ham, saa hun blev rent vetskræmt. Han bønfaldt hende for deres Lykkes Skyld om aldrig at spørge slig mere.

Tiden gik. Og det samme hændte hvert Aar.

Naar Dagene blev mørke, vandrede han tungsindig og stille for sig selv og gjemte sig ligesom undaf for Folk. Lille-Juleaften blev han borte uden at nogen saa, han reiste. Og paa Juleaften netop, som de skulde duge Bordet, kom han med ét ind af Døren, glad i dem alle og fornøiet.

Men for hver Høst, mod Mørketiden, kom Uroligheden altid tidligere paa ham, og stillere og mere folkesky gik han med det.

Aldrig spurgte Konen ham. Men det laa som en Sorg over hende, og hun syntes, den blev sværere og tungsommere den Tid, hun ikke skjønte sig paa ham, og han ligesom ikke hørte hende til.

Saa var det igjen mod Jul engang, han havde gaat der saa tung og bøiet.

Og Dagen før Lille-Juleaften tog han Konen med sig ind paa Pakhusloftet.

,,Ser Du noget der ved Melsækken?" spurgte han.

Men hun saa ingenting.

Da greb han hende ved Haanden og bad og besvor hende, at hun skulde blive og gaa med ham der om Natten. Han vilde saa gjerne som sit Liv prøve at bli hjemme, sa han.

Udover Natten klemte han hende Gang efter Gang haardt i Haanden og sukkede og stønnede. Hun kjendte, han holdt paa hende og stred svært og af al Magt imod noget.

Da Morgenen kom, var det over. Han var saa lettet og glad, som hun ikke havde set ham paa lange Tider.

Og hjemme blev han.

Men til den Julekvæld blev der baaret op baade fra Bod og Kjælder og Lys tændt, saa det skinnede i Ruderne.

Det var den første rigtige Helg, han havde havt i sit eget Hus, sa han, og der skulde være Høitid.

Men, da Husfolkene kom ind en for en som Skikken var, og drak med Husbond og Madmor, blev han blegere og blegere og hvidere og hvidere, som om Blodet veg og sugedes fra ham.

„Jorden drager!" skreg han, og der kom som en Forfærdelse i Øinene paa ham.

Lige efter sad han der død.

I BORGE SYSSEL OG SKYLD HERRED.

Etsteds laa en By, som var kommet til stor Velstand, dengang Fisken stod under Kysten der.

Saa blev den Velsignelse væk, og Aarene gik.

Men endda slog Folket lige stort paa. Fisken maatte jo komme igjen, tænkte de.

Den ene byggede gjildere og finere end den anden, og der var en Gasterering, som de var Herremænd allesammen.

Sønnerne, som arvede Kontorkrakkene og Bøgerne og Skiltene og Husene, syntes, de intet bedre kunde foretage sig end at gjøre som deres Far og Bedstefar før dem, bukke og være fornemme og hilse stort og ærbødigt paa hinanden og vente paa Fisken.

Saa turede de og trakterede og titulerede hverandre og vilde for al Ting ikke, det skulde vises, at Midlerne var sluppet op.

Men, jo mere Beholdningen sank i Jernskabene, des større og forsvarligere Laase og Slaaer skaffede de sig, og des mere skrød og basunerede de ud til fremmede Skippere og Kjøbmænd om Byens Rigdomme.

Saa forskrev de sine Lagre og Paklofter fulde af herlige Vine og Silketøier og allehaande dyre Varer fra Ind- og Udlandet og indrettede prægtige Butiker

med Forgyldning og Speilglas, saa det lyste og skinnede i Gaderne.

Og den ene kjøbte af den anden og gjorde Selskab for ham for at slippe at bli krævet. Og den anden borgede igjen og gjorde endda større Kalas.

Naar nogen af de fremmede Kjøbmænd blev ængstelige for Betalingen og kom og forhørte sig i Byen, rystede de bedste Borgere bare paa Hodet, kneb Øinene lunt sammen og tilbød at indestaa, om det saa var for en hel Tønde Guld.

Og de gjorde store Selskaber for ham med gammeldags Sølvtøi paa Bordet og Taler og Skaaler og lod ham vederfares slig Ære og Berømmelse, at han heller laante dem flere Penge end krævede. Han forstod, at de maatte være meget rige, og reiste gladere, end han kom.

De mindre Borgere sa aldrig noget om, hvad de mente, til udenbys Folk, for, naar Rigdommen flød over de store, dryppede den ogsaa ned paa de smaa.

Saalunde gik det ene Aar efter det andet i stor Velstand og Glæde. Gjæstebud og Fornøielighed var der hver Dag, og drukket blev der paa Byens Velstand baade sent og tidlig.

I den Stad taalte ingen at staa i Skyld for Gjæstfrihed, saa, naar en havde holdt et Middagsselskab, svarte den anden med et endda gjildere.

Og hver, som havde lidt Forstand og Tanke, begreb, at man maatte følge med Tiden, skulde Byen ikke komme til at regnes blandt de agterudseilede og gammelmodige og synke og dale ned til en Ravnekrog.

Saa kappedes Husmødrene om at lade deres Mænd forskrive Damaskes Duge af nyeste Mønstre, jo finere des bedre, for at Middagsbordene kunde skinne festligt. Og dertil høie Vaser og Glas og alskens Karafler af slebet Krystal og tindrende,

spillende Lysekroner hængende to og tre i Loftet over Bordet, saa Gjæsterne ret kunde frydes og skue, hvorledes alt var af allersidste og fineste Sort.

Delikate og sjeldne Krydderier til at opfriske Smagen og tillave udsøgte Madretter duftede op af Kister og Kasser baade i Butik og Pakbod. Mærkværdige nedlagte Frugter og Soyaer forskreves to Gange om Aaret, saa der altid var en Herrens Overflødighed at ta til saavel af det som overhovedet af alt, hvad en Husmor, der skal føre et stort Hus med megen Gjæstfrihed og mange Tjenere, kunde tiltrænge.

Og allehaande Slagt og fedede Gjæs og Høns og Grønt og Rødder, som Bønderne kom kjørende med, aflæssede de inde i de rummelige Kjøbmandsgaarde og fik derfor gode Varer tilbage paa Læsset.

Penge brugtes ikke i den Handel. De var saa sjeldne at se, at en Otteskilling af Sølv med Kongens Billede ude paa Landet blandt Bønderne hængtes i Glas og Ramme og mentes at maatte opbevares som en Lykkepenge.

Paa det Vis opstod der Liv og Rørelse og en stor Trafik, og det var som et Vidunder, hvorledes denne Stad florerede og gik frem i Trivsel og Velstand.

Herskabsvogne og Jagtvogne, Kjøkkenvogne og Bondelæs rullede gjennem Gaderne. Man havde ondt for at faa banet sig Vei gjennem den Stimmel af Folk, som var ude for at gjøre Indkjøb i Butikerne og faa indskrevet deres Debet i Kontrabøgerne. Og om Eftermiddagene var Fortogene sorte af Mennesker, som spadserede og hilste og keg paa hverandre og viste sine ny Kostumer.

Den fornemste af Borgerne, som gik med Guldknap paa Stokken og eiede det største Hus og skyldte mest, mente, at det stærkeste Bevis paa

Byens stedse stigende Velmagt og Velstand var den store Luksus, den udfoldede.

Men hvis skulde Æren være uden de driftige og foretagsomme gjæve Mænd, som vidste at drage Kapital og Kredit til Stedet.

Derfor holdtes der Æresmiddage og Jubilæer og Fødselsdagsfester og Opvartninger med Faner og Fakkeltog paa Sølv- og Guldbryllupper. Og for Fem og sytti og Hundredeaarsdagene, fra deres Farfar eller Oldefar steg iland paa Byens Brygge, eller Grundstenen blev lagt til deres Hus, som gjennem Slægtled var blevet saa tilbygget, udvidet og forstørret, at man aldrig skulde kunnet tænke sig, af hvor ringe en Begyndelse det hele var fremgaat.

Og, naar en af Byens Fædre afgik ved Døden, holdtes der Sørgehøitid uden Lige. Hele Staden flagede paa halv Stang, saavelsom Lystjagterne og Seilbaaderne paa Havnen, og alle Butikerne lukkedes. Sort dyrebart Klæde forskreves til at dække Gaderne, Sangforeninger og alle Societeter rykkede frem saa at sige i et endeløst Tog under dump Hornmusik, og paa Kisten, som ikke kunde ses for Blomster, laa Palmer og Egekranse. Ved Graven blev der sunget i Kor og kaldte Præsten alle tilstedeværende til Vidne paa, hvilken ædel Vært og gjæstfri Mand, den hedengangne havde været.

Men en og anden Særling — af dem, der gaar for sig selv og aldrig tænker som andre, og som ingen By er fri for, — undrede sig over, hvoraf Staden egentlig kunde leve.

Ikke laa der andre Skibe paa Havnen end Seilbaade og Lystjagter, ikke var der Fiskeri, og til Landsiden laa hverken Skove, som gav Tømmer, eller Bjergværker, som kunde skaffe Fortjeneste. Hellerikke var der Fabrikker, eller forarbeidede Haandværkerne Gjenstande af nogensomhelst Art, som kunde kjøbes af fremmede.

Men Stadens Folk ærgrede sig over, at der skulde herske nogensomhelst Tvil i en Sag, som saa væsentlig berørte Byens Eksistentse.

Det var dem en Mislyd.

Og omsider fik de Spørgsmaalet bragt ind for det høie Universitet.

Fakultetets alle tre Lærde strøg sig om Hagen og gav sig til at gruble for at gjennemskue Sagen.

I ét Punkt udtalte alle tre Herrer Doktores sig fuldt enige, nemlig, at ingen By kunde tænkes at eksistere uden Næringskilder.

Men saa kom Spørgsmaalets egentlige Knude.

For den omhandlede Stad kunde der ikke, uagtet de nøiagtigste og mest indgaaende Undersøgelser, paavises end en eneste saadan.

Og alligevel eksisterede den bevislig.

Og her stod deres Tanker stille, og maatte de tumle sig paa et Gebet af kun løse Formodninger.

Den ældste og mest berømte af Professorerne, som havde udgivet et Skrift om Statsgjælden og vist, at jo større Gjæld des lykkeligere Folk, formodede, at noget lignende ogsaa kunde være Tilfældet her; men forbeholdt alt og vilde for Tiden ikke udtale sig.

Den anden af Professorerne paapegede, at store Have, som eksempelvis det kaspiske, vitterlig eksisterede uden, at man havde opdaget nogetsomhelst synligt Afløb, og at et saadant Naturens Spil ogsaa kunde tænkes at finde Sted her.

Men det gjendrev den tredie i et skarpt og bittert Skrift med, at her spurgtes ikke om Afløb, men om Tilløb, — akkurat det polvendt modsatte.

Striden mellem de to fortsattes yderst voldsomt i forskjellige Tidsskrifter.

Den vilde være holdt gaaende endnu, om det ikke pludselig var lykkedes hin nævnte første og største af Professorerne uigjendrivelig og til Evi-

dents at bringe den Sandhed for Dagen, at Borgerne i omspurgte By ene og udelukkende levede af hverandre indbyrdes.

Og han beviste i et Værk paa seks Bind, at det samme var Tilfældet med mange andre Byer i Verden.

VEST i BLAAFJELDET.

Der var engang en Gaardmandssøn, som skulde hen paa Moen og eksersere.

Han var tat til Trommeslager, og Veien did la han tvertover Fjeldmarken. Der kunde han frit øve sig og ta Hvirvlen op igjen og op igjen uden at Folk lo og Smaagutterne hang efter ham som Bikjer fra alle Gaardene.

Hvergang han kom forbi en Sæter, slog han Tappenstregen for at faa Jenterne frem, saa de stod og hang og glante efter ham ved alle Gjærderne.

Det var midt i den allervarmeste Sommertid. Han havde øvet og trommet fra tidlig om Morgenen, til han var blet baade træt og lei af det. Og nu, han gik opefter en brat Bjerkeli, havde han kastet Trommen paa Ryggen og sat Stikkerne i Bandolæret.

Solen brændte og stegte i Bakken; men der stod som en Svalning af Fossen, som sprutede og susede. Hele Veien yrrede det af Blaabær paa Tuerne, saa han maatte bukke sig og plukke alt i ét, og det gik sent opover.

Saa kom han op i et Bergheld, hvor der stod høit Ormegræs og Bjerkebusker.

Det blev saa godt og skyggesvalt, syntes han, og saa kunde han ikke la være at ta' en Lur.

Trommen tog han af sig, Trøien la han under Hodet, Huen over Ansigtet, og saa til at sove.

Men, som han blundede, drømte han, at nogen kildrede ham under Næsen med et Straa, saa han ikke fik Fred.

Og, idetsamme han vaagnede, syntes han, det kniste og lo.

Da havde Solen alt begyndt at lægge Skygge og staa paa skraa, og langt nedenfor mod Dalen laa Varmedisen, og drog og spandt Røgen sig ørfint henover.

Som han tog efter Trøien, saa han en Orm, som laa og blikkede paa ham med slige rappe, gløgge Øine.

Men, da han kastede en Sten efter den, bed den sig i Halen og trindsede væk som et Hjul.

Igjen ligesom fniste og knistrede det borte i Buskene.

Saa vilde han ta Trommen paa og fare videre. Men da var begge Trommestikkerne væk fra Bandolæret.

Han til at lede og lede.

Og altid ligesom kniste og fniste det.

Nu hørte han det mellem nogle Bjerketrær, som stod med slig underlig Sol over sig af, at det regnede og støvrøg fra Fossen. Det glinsede og blinkede i Draaberne, saa han ikke rigtig kunde se.

Men det var, som noget rørte sig der.

Og han vilde gi Livet paa, at han skimtede i en lys, fin, rank Jente, som lo og gjorde Skøi med ham. Hun keg under Haanden for Solen og havde opbrættede Ærmer.

Lidt efter kom der et mørkeblaat Skjørt frem ovenfor i Kratskogen.

Og straks var han efter.

Han sprang og sprang og holdt paa at opgi det. Men saa glittrede Livstykket og Skulderen mellem en Aabning i Løvet.

Og ivei bar det igjen alt, han aarkede, helt til han begyndte at tro, at det maatte vel være Hovedørske alligevel.

Da saa han hende lige i Kanten af Grønningen. Haaret var revet ud af, at hun havde fløiet saa gjennem Buskerne.

Hun stansede og saa sig tilbage, som hun var svært forskrækket.

Men Gutten tænkte, at, havde hun rendt med Trommestikkerne hans, saa skulde hun da faa betale det.

Og løb gjorde de, hun foran og han efter.

Af og til vendte hun sig og lo og ærtede og gjorde Kast og Vrik paa sig, saa det saa ud, som det lange, side Haar slog og slængte og vred sig som en Haledusk.

Tilslut vendte hun sig i Bakken, skrattede og hev Trommestikkerne til ham.

Men nu vilde han fange hende.

Han var saa nær, at han greb og greb, og just, som han skulde faa Tag i hende ved et Gjærde, var hun over, og han tumlede efter ind paa et Sætertun.

Der raabte og skreg hun op til Stuen:

„Randi og Brandi og Gyri og Gunna!"

Og ud kom fire Jenter farende nedover Volden.

Men den sidste, som havde fin rødagtig Let og svært guldrødt Haar, stansede og hilste saa undselig med nedslagne Øine, som hun var rent lei over, at de drev sligt Jøn og Flokseri med Fremmedkaren.

Hun stod haandfalden og uvis, stakkar, som et Barn, om hun turde sige noget; men flyttede sig alt nærmere og nærmere til ham. Da slog hun op de blaa Øinene saa nær til hans, at Haaret rørte ind paa ham.

Men forfærdelig hvas var hun i Blikket.

„Kom heller med mig, saa skal Du faa danse,

eller er Du træt, Gut," ropte en Jente med blaasvart Haar og vild, mørk Brand i Øinene og trippede og klaskede i Hænderne. Hun havde hvide Tænder og varm Pust og vilde drage afsted med ham.

„Bind op bag Dig først, Svarte-Gyri!" fniste de til hende.

Og straks slap hun Gutten og snudde og dreiede sig og gik saa underlig baglænds.

Han kunde ikke la være at gløtte hen paa den svarte Jenten, som stod og snudde og dreiede sig saa forlegen, som hun gjemte noget bag sig og med ét var blet saa spag.

Men den fine lyse med det ranke, smale Liv, som havde faret slig foran ham, og som han syntes, var den vakkreste af dem alle, begyndte igjen at le og ærte ham.

Ikke skulde han naa hende, jønte og gjækkede hun, hvor længe han saa løb, og ikke skulde han finde Trommestikkerne sine igjen.

Men saa slog hun om og hev sig overende og begyndte at graate.

Hun havde fulgt Trommen hans hele Dagen. Og aldrig havde hun hørt nogen Kar slaa slig Hvirvel. Heller aldrig havde hun set en Gut, som var saa vakker, naar han sov. „Da kyssede jeg Dig," sa hun og smilte sørgmodig op til ham.

„Agte Dig for Ormungen, at den ikke hugger, Svend! Den er værst, naar den leker slig," hviskede den undselige med det guldrøde Haar. Hun vilde saa stille liste sig mellem dem.

Svend kom med ét til at huske paa Ormen, fin og smal og myg og spillende som Jenten laa der paa Bakken og graat og gjorde Skøi paa engang og blikkede underlig gløgt og rapt.

Men en duknakket, lidt ulenkelig en stak Hodet braat til og smilte forborgent til ham, som hun vidste og kunde sige ham saa meget. Øinene lyste langt ind, og over Ansigtet gik der et gulblegt

Skjær, som naar den allersidste Sol drager sig opefter Liden.

„Hos mig skal Du faa høre Langeleiken slig, som endnu ingen har hørt den," sa hun. „Jeg skal spille for Dig, og Du skal faa lytte til ukjendte Ting, alt som synger og ler og graater i Roden af Træ og Fjed og al Vækst, saa Du aldrig vil bry Dig om noget andet i Verden."

Da haanlo det.

Og oppe paa en Sten saa han en høi, storbygget Jente, med Guldbaand i Haaret og violet Stak.

Hun løftede en Lur med slige vakkre, kraftige Arme, kneiste saa stolt og staut med Nakken og stod saa bred og fast i Hoften, medens hun blaaste.

Og det tonte saa langt og vide i Sommerkvælden og sang tilbage bortover i Bakkerne.

Men hun, den vakkreste lyse fine, som havde kastet sig ned paa Volden, stak Fingrene i Ørene og jepede efter hende og ærtede og lo.

Saa keg hun med ét blaat opigjennem det askegule Haaret og hviskede:

„Vil Du ha mig Svend, saa reis mig op."

Hun tog ganske fast og stærkt i Haanden, syntes Svend, for et lindt Kvindfolk at være.

„Om Du kan ta mig," ropte hun.

Og opover til Stuen fo'r de, hun først og han efter.

Hun stansede og strakte sig med begge Hænder i Hofterne og saa ham ind i Øinene. „Liker Du mig?" spurgte hun.

Svend kunde ikke sige nei til det. Nu havde han da naad hende og vilde ta om hende.

„Det er saameget Du hører paa, Far," tog hun med engang i og raabte, „han Svend vil fæste mig!"

Og hun trak ham hastig hen til Stuedøren.

Der sad en liden graaklædt gammel Kal med

Kollue og gløttede paa Buskapen oppe i Aasen. Han havde et stort Sølvkrus foran sig.

„Det er vel Gaarden vest i Blaabjerget, han gaar efter han ogsaa?" nikkede Gubben ful i Øinene.

„Haa, haa, bar det den Veien!" tænkte Svend. Men høit sa han:

„Det er et stort Tilbud, men saa kommer det noget braat. Nede i vor Bygd er det nu Skikken at sende to Friersmænd for sig først i det Ombud."

„Her er de to, Du sendte for Dig," tog hun rapt i og la frem begge Trommestikkerne hans.

„Og saa bruger vi hos os at se lidt paa Gaarden først, for Jenten er nu gjild nok og mere end det," mente han.

Da blev hun saa smaa og stikkende i Øinene, og det blikstrede og lyste grønt i dem:

„Har Du ikke gaat efter mig i hele Dag og fæstet mig her lige ud paa Tunet, saa Far min baade saa og hørte det," ropte hun.

„Vakkre Jenter pleier at gi lidt Taal," jønte Svend, han skjønte han fik være fin, og her var ikke bare Elsken.

Da krummede hun ligesom Kroppen bagover og skjød Hodet og Halsen frem og Øinene lyste.

Men Kallen løftede Stokken ud fra Knæet, og saa stod hun der like blid og lekende igjen.

Hun strakte sig høi og stram med Hænderne ved Sølvbeltet og lo ham ind i Øinene og spurgte, om han var af de Karerne, som var ræd for Kvindfolk. Det turde nok hænde, han fik løbe sig sved nok engang, om han vilde ta hende.

Saa trippede hun og bøiede sig og vilde ærte ham efter sig igjen.

Men alt i et saa han bag hende paa Volden ligesom Skyggen af noget, som buskede og duskede og slog Sving og vred Krumninger eftersom hun gjorde sig lækker.

Det maatte være lang og rar Flette det, undredes

Trommeslageren. De var rappe til at ville faa Klaven paa ham; men ikke skulde de faa ham til Gifte og Bryllup saa fort som til Eksersits.

Og saa sa han braat, at han var kommet hid for at faa igjen Trommestikkerne sine og ikke for at fri. Og Tak skulde de ha nu, han havde faat dem.

„Du faar se Dig lidt om først, Svend," mente Kallen og pegte med Stokken.

Med ét saa han, der græssede store brandrøde Kjør opefter alle Liderne i Aasen, og Kobjelderne hørtes i hverandre som Klokkespil. Spand og Kar skinnede af blankeste Kobber, og aldrig havde han heller set Jenter saa fint og staselig klædte. Saa her maatte være stor Rigdom.

„Du tænker kanske, det er en liden Fillegaard, jeg har vest i Blaafjeldet," sa hun og satte sig til at prate paa Høsaaten. „Men der er fire slige Sætre som denne. Og Morsarven min er tolv Gange saa stor."

Men Trommeslageren havde set det, han havde set. De var svært forlegne her for at sætte Gaard paa ham.

Og saa mente han, at til en saa vigtig Gjerning fik han først betænke sig.

Saa tog Jenten til at graate og bære sig og spurgte, om han mente, det gik an at narre et uskyldigt Blod, som ingenting vidste, og forfølge og jage hende rent fra Vettet. Og som hun nu havde sat al sin Hu og Tanke til ham, tudede hun.

Hun sad saa rent utrøstelig og vuggede sig med Haaret foran Ansigtet, saa Trommeslageren rent begyndte at synes Synd i hende og næsten angre sig. Hun var vist oprigtig og godtroende alligevel.

Med ét vred hun sig rundt og kastede og rullede sig i Kaadhed fra Høsaaten. Øinene speidede og

forskede smaa og stikkende op paa ham og lo og gjækkede.

Han kvap til. Det var igjen akkurat, som han saa Ormen under Bjerketræet dernede, da den trindsede rundt.

Og nu vilde han plent afsted; han brød sig ikke længere med at sige Tak for sig.

Da røg hun op, saa det hvislede. Hun glemte sig, og en lang Rove hang og buskede sig nedenfor Stakken.

Ikke slap han fra hende paa det Vis, skreg hun. Han skulde da først faa kjende Bygdetugten og Bygdemeningen fra Grænd til Grænd.

Og saa ropte hun paa Far sin.

Da kjendte Trommeslageren et Tag i Trøien, saa han lettedes og løftedes.

Ind blev han slængt i et tomt Fjøsrum og Døren stængt.

Der stod han og havde ingenting andet at se paa end en Gjedebuk foran Dørsprækken, som var saa rar gul i Øinene og lignede Kallen, og saa Solstrimen fra Gluggen, som drog og drog sig op efter de tomme Baasene, helt til det blev sen Kvæld, og den sluknede.

Men ud paa Natten sa det sagte „Svend, Svend!" udenfor. Og i Maaneskinnet saa han, det skyggede i Gluggen.

„Hys, hys, Kallen sover paa den anden Side af Væggen," lød det.

Han hørte paa Røsten, at det var hende, den guldrøde, som havde tét sig saa pent og undselig straks, han kom idag.

„Sig bare, Du véd, at hun Ormaug har havt Fæstemand før, havde hun saa sandt havt Medgift. Den er min, maa Du vide, Gaarden vest i Blaafjeldet. Og svar Kallen, at det var mig, hun Brandi, Du fo'r tilgaards efter.

Hys hys, der kommer Gamlen," hviskede hun og smat væk.

Men i Maanelyset i Gluggen skyggede det igjen, og den duknakkede stak Hodet langt ind og keg.

„Svend, Svend, er Du vaagen?

Hun Ormaug vil sætte Dig ud for Bygdesnakket. Hun er ond og stinger. Men Gaarden vest i Blaafjeldet, den er min den, og naar jeg spiller der, gaar Portene op under Fjeldet til did, hvor Kræfterne ligger navnløse. Sig bare, det var mig, hun Randi, Du fo'r efter, for hun spiller saa vent paa Langeleik.

Hys, hys, Gamlen tusler ved Væggen." Hun vinkede og var væk.

Lidt efter mørknede Gluggen næsten helt, og han kjendte den svarte paa Røsten.

„Svend, Svend," hviskede det.

„Jeg maatte binde op Stakken min idag, saa vi fik ikke gaa Hallingen sammen paa Volden. Men Gaarden i Blaafjeldet, den er min rette Odel. Og sig til Kallen, at det var hun galne Gyri, Du fo'r tilgaards efter, for Du er saa rivendes glad i at danse Springer og Halling."

Hun kom til at klaske i Hænderne, saa hun blev ræd, hun havde vækket Gamlen.

Og borte var hun.

Men Gutten sad derinde og spekulerede og saa op paa den tynde, blege Sommermaanen. Han syntes, han var kommet ud for det værste i Verden.

Stundimellem hørte han, det rørte sig og skurede og fnystrede ude ved Væggen af Gammelkallen, som laa der og passede paa ham.

„Du Svend," sa det igjen ved Gluggen.

Det var hende, som stod paa Stenen saa fast i Hofterne og stor i Røsten.

„I tre hundrede Aar har jeg blaast paa Langeluren i Sommerkvældene fjernt og vide; men aldrig har den rukket did vest til Blaafjeldet.

Og det skal Du vide, at gaardløse er vi alle, og alt det, Du ser, er bare Skin og Kraakesølv. Mange er blet narret og lokket hid gjennem Tiderne. Men ikke under jeg de andre Jenterne Gifte før mig. Og hellere end, at nogen af dem skal faa Dig, vil jeg fri Dig ud af Fjeldet.

Med det samme, Solen rinder og stikker, blir Gamlen ræd og tyr ind i Krogen sin. Agt da paa. Skyv vrangt paa Lemmen til Høloftet og skynd Dig at komme udenfor Gjærdet, saa er Du fri af vor Magt."

Det Raad var Trommeslageren ikke sen til at følge.

Ud smøg han sig med det samme Solen stak, og et ordentligt Hop gjorde han over Skigarden.

Før han vidste Ordet af, stod han igjen helt nede i Liden.

Og langt, langt borte mod Solrendingen i Fjeldene hørte han Luren hendes.

Trommen kastede han paa Ryggen, og afsted til Eksersitsen paa Moen drog han.

Men aldrig skulde han slaa Hvirvelen og tromme for Jenterne mere — for da kunde han komme vest i Blaafjeldet, før han tænkte det.

VOMBATTEN I EN SNEVER VENDING.

Uden Vombatten skete ingenting i hans By.

Og det var ikke at undres over. For Vombatternes Fædre og Forfædre havde levet i Rigdom og Anseelse der, saalænge Stedet havde staat.

Og endnu langt længere tilbage havde de eiet Grunden der om Fjorden, hvor Byen senere blev bygget.

Da hed Hovedgaarden endnu Vombotten, som siden blev til Familienavnet Vombatten.

Og Vombatterne havde mærkelige Ting at fremvise fra deres tidligste Herkomst.

Særlig et ældgammelt udskaaret blommet Skab, som var nedarvet i umindelige Tider, Led efter Led.

Paa Skabdøren saas et Ansigt, som skulde være det første Familieportræt. Malingen var næsten afslidt; men endnu skjelede de to sorte stive Prikker, som var Øinene, storagtig ned paa den svære, høit opbaarne Næse.

Som den Kar skatterede sig selv, kunde det ikke været nogen ringe Størrelse.

At man her havde den oprindelige Næse for sig, skulde ingen, som vilde sammenligne, tvile paa den Dag i Dag.

Led for Led og Slægt efter Slægt havde de gaat og set paa den Træmanden i Skabdøren.

Derfor havde den bevaret sig gjennem Tiderne

og var blet til den store Familiens, og man kunde gjerne sige, Byens Næse, som nu sad paa dens første Mand.

Om den Næsen havde Generationer bølget og brudt sig, som mod en Sjøbodstolpe. Den havde altid pegt ud Retningen.

Den Næsen kunde ingen komme forbi, den var ude baade sent og tidlig og snusede.

Naar Folk kom paa Bryggen, forhørte han altid efter, hvad de havde at gjøre i Byen.

Det nyttede ikke at fortælle Vombatten noget, som han ikke vidste før; han bare mysede. Alt muligt havde han hørt og set og veiret for længe siden.

En og anden kunde vel ha en Idé, som Byen kunde slaa sig op paa. Men til Vombatten maatte de først med det.

Det var og blev nu ham, som sa, hvor Flagstangen skulde staa.

Saa udfandt en af Borgerne, at det vilde være saare fornuftigt at gjøre Byen til et Badested, nær og bekvemt, som den laa til Sjøen.

Og alle blev de grebne af Tanken og vilde ta Aktier. Det var rent til at slaa Kapital af, mente de.

Men Vombatten bare mysede og gren og satte Næsen ret ud. Ikke sa han et Ord.

Da begyndte de at tvile.

Kanske var Vandet ikke salt nok eller kanske altfor salt. Eller Byen for udsat for Vinden. Eller Bølgeslaget for svagt, eller kanske Strømmen for stærk. Eller der var noget ved Grunden, kanske Tangen eller Tarren, eller formeget farligt Sjøgræs, som kunde sno sig om Benene paa de badende.

Det var ikke godt at vide, hvori det stak, tænkte de; men, naar Vombatten kun saadan smilte af Sagen, saa —

I den By klædte de sig og søgte at gaa ligesom han med slentrende Skridt, den ene Haand paa

Ryggen og se lige frem. Saa fra Dampskibet saa det ud, som der drev bare smaa og store Vombattener paa Bryggen.

Men stadig passerede der flere reisende gjennem Byen for at besøge og bese de smukke Dalfører indenfor, og i Sommertiden vrimlede der en spraglet Strøm af fremmede fra alle Lande.

Reisende kom og reisende fo'r.

I Mangel af et tidsmæssigt Herberge opholdt de sig der blot saalænge, til de fik bestilt Skyds. Saa sveipede de afsted.

Da begyndte endel Borgere med megen Hede at motionere og agitere for, at man skulde slutte sig sammen og faa opført et større modernt indrettet Hotel, der kunde trække de reisende til Stedet.

Men Vombatten trak paa Næsen saa tit, Sagen kom paa Tale, og snudde sig og gik. Ansigtet var som Træ saa urørligt, og den store, urokkelige Næse med det skraasikkre Drag under bare ligesom smilte det væk. Tænkte de, han tog feil, kunde de helst gaa hjem og lægge sig.

Og de fik den største og ærbødigste Respekt.

Mon han syntes, denne Fremmedtrafik var en for løs og usikker Næring at bygge paa og lægge Kapital i, undredes de? Kanske den afhang for meget af Vind og Veir. Havde det endda været Slid istedetfor nogle nysgjerrige lystreisende, som kunde ha sine Kapricer iaar og andre næste Aar, mente han vel.

Og, da der saa bagefter blev stærk Tale om ialfald at subskribere til et Fjorddampskib, som kunde fragte de reisende indover, vandrede han bare paa sin Planke nede ved Bryggen med Haanden paa Ryggen og Næsen ret ud som et Bougspryd.

Vombatten veirede sit, tænkte de.

Mon han mente, at Fjorden afgav en for kort og risikabel Rute. Eller trode han, dette bare var

en overgaaende Fremmedrus. Eller at Turisterne heller tog Landeveien.

Men de fremmede spurgte ikke om Lov til at ta Veien over Byen til Fjorden og den vakkre Egn indenfor.

Og saa lod Borgerne dem gaa og komme, som de betalte sig frem.

Saa hændte det, at der stod en reisende i Gaden, og, da han saa Vombatten, tænkte han, at Manden med den store Næsen maatte kunne sige ham, hvor Veien gik ned til Bryggen.

„Hei, min Mand," raabte han og vinkede.

Men der tog Personen feil.

Vombatten var ikke hei, min Mand. Og saa mysede han fornemt og strøg forbi.

Men, da han senere med Posten fik Hovedstadens illustrerede Avis, saa han selvsamme Mand afbildet i Skottehue og simpel Turistdragt og læste, at det var Prinsen, som den Dag var passeret inkognito gjennem hans By.

Næsen sænkede sig længere og længere ned over Hagen, og han følte sig usigelig ilde ved det Misgreb, her var begaaet.

Den hele Eftermiddag gik han alene i sin Have. Tanken paa den ulyksalige Hændelse nagede ham og vilde ikke forlade ham.

Hvergang der siden taltes eller berettedes om, at en eller anden Storhed færdedes inkognito paa Reiser i Landet, berørte det ham høist pinligt, og, naar han saa afbrød og mørk indesluttet fortsatte sin Gang, var det, som han hørte: Hei, min Mand! hei, min Mand! indtil han endelig ved et Suk lettede sig fra sine Tanker, rettede sig og saa sig om. Holdningen blev dobbelt strunk og Næsen pegte høit.

Naar han kom hjem, førte hans Trang ham med en vis Fart til Speilet over Konsolen.

Der besaa han kritisk sin Person med Hatten

paa, Hodet i Stilling, saa Næsen fortonede sig i dens mest imponerende Urokkelighed.

Som oftest forlod han det nogenlunde indvendig gjenopreist, om end haabløs, forsaavidt det gjaldt om at begribe eller forklare sig Feiltagelsen.

Denne fortvilede Hilsehistorie var hans sorte Punkt.

En Dag saa han af Aviserne, at en Fyrste af ikke mindre end Parma, Piacenza og Guastella færdedes i strengeste Inkognito i Landet, og at hans Rute vilde berøre Stedet.

Det sidste gjorde ham vaagen, og han sørgede vel for, at hans Vei i den risikable Tid ikke paa noget Vis kom til at krydse Turisternes.

Men, som han en Dag gik sin vanlige Eftermiddagstur ned paa Pakboden for at tilse Folkene, laa et af Dampskibene og kogte og suste og manøvrerede med Skovlerne for at faa lagt ind til Bryggen.

Fra Boden saa han skraat ned paa Dækket og hilste til sin Ven, Chefen, paa Kommandobrettet.

Der stod Passagererne med sine Haandkufferter og Pakkenelliker og ventede paa at Toldvæsenet skulde komme ombord og faa afgjort sine Visitationer, og Landgangsbryggen blive lagt.

Vombattens overskuende Blik blev mere og mere hængende ved en olivenbrun, sortskjægget ung Mand, som stod ved Faldrebstrappen tydelig utaalmodig efter at komme iland.

Han saa med et eneste Øiekast, at dette var noget særlig sydlandsk. Af hans store Haandkuffert vistes blot den ene Side, som var stærk luksuriøst messingbeslaat.

Der steg som Lynet en Mistanke.

Han mønstrede ham skarpt, og, da han derpaa betydningsfuldt nikkede over til Chefen, forekom det ham, som denne midt i sin Travlhed svarede med et kort, mystisk Plir.

Men aldeles klar blev Sagen, da han paa Kuf-

fertens midterste Messingplade tydeligen læste „Parma" med store graverede Sving om.

Fyrsten af Parma, Piacenza og Guastella, stod der præget i hans Hukommelse.

Hans Næse gjorde et pludseligt Kast iveiret. Her var Anledningen til at gjenopreise sig, saa Vombatten blev Vombatten alligevel.

Han knappede Frakken tæt og beslutsomt. Byen burde repræsenteres.

Som en Pil fløi Budet hjem efter hans Vogn, og Tjeneren blev paalagt at nøde den fremmede op i den, saasnart han steg over Landgangsbryggen.

Selv hastede han op til Hotellet og fik slaat Allarm.

Alt maatte i en Ruf gjøres festlig istand til at modtage den fremmede Fyrste, saa Byen ikke fik nogen Skam af det.

Og, medens Dampskibet laa der og signaliserede og manøvrerede og fortoldede, blev der et Rend.

En sprang ned til Bryggen og Fartøierne efter Flag. En fo'r til Enkemadame Andersen, som havde Blomsterpotter og Bladplanter tilleie for festlige Anledninger. Og en til Klubben efter de to Buster.

Selv gik Vombatten allerede i hvidt Slips og med Handsker i Haanden op og ned paa Gangen og stansede og rettede sig og gjentog de faa fyndige Ord, hvormed han paa engelsk vilde hilse velkommen fra Trappen, — hans fyrstelige Høihed forstod naturligvis de forskjellige Verdenssprog, — og forsikkre den ophøiede Personlighed om, at hans Inkognito omhyggelig skulde blive bevaret.

Da Vognen stansede foran Trappen, havde der alt samlet sig en hel Stimmel af Mennesker, Herrer og Damer i lyse Sommertoiletter, for at se den fremmede italienske Fyrste.

Som han steg ud, vilde han i sit dybe Inkognito selv ta sin Kuffert, — den turde maaske ogsaa

gjemme Dyrebarheder, — men forhindredes af Hotellets Tjener, som øieblikkelig bemægtigede sig den.

Fyrsten syntes noget anstrengt at søge at forstaa de Ord, Vombatten henvendte til ham; men nikkede og smilte og yttrede et Par bifaldende Ord, vistnok paa italiensk.

Vombatten slog nu ud med Haanden og viste ham foran sig op ad Trappen.

Fyrstens italienske Fløielsjakke saavelsom Permissioner og tykke Sko viste tydelig Spor af en lang Turistfærd.

Oppe paa Salen kastede han sin storbræmmede, bløde Hat hen i det aabne Vindu og saa ret tilfreds ned paa den stedse tiltagende Mængde, der nu greb Øieblikket og raabte et kraftigt Hurra.

Straks efter var han selv inde i Sideværelset og hentede den beslagne Kuffert, hvis Overtræk han afdækkede.

Og op paa hans Skulder fo'r der en liden Abekat i Liberi og med trekantet Hat.

Fra Kuffertens Underside slog han ud et Stativ.

Med et Ryk i Læderremmen placerede han den ved Vinduet, og —

„En nyfødt Sol i Østen gløder," skingrede ud, medens han ufortrødent dreiede Positivet.

Vombatten holdt paa at rave; han greb bagover efter noget at støtte sig ved, medens Maasenæsen famlede forvirret i Luften og sank, som paa en anskudt Fugl.

Men det gjaldt alt. Han havde den uundgaaelige Prostitution udenfor Vinduerne.

Han rettede sig og samlede al sin Aandsnærværelse.

Med en Haandbevægelse paabød han Positivmanden et Øiebliks Stilhed, og med hele sin gamle faste, ubevægelige Værdighed traadte han hen til Vinduet.

Det var idag, yttrede han efter en Stunds re-

spektindgydende Overblik paa Publikum, en stor og minderig Mærkedag i den Vombattenske Slægt. Han havde ved en lille Spas villet berede sine Bysbørn en Overraskelse, og de indbødes herved alle til Folkefest og Dans efter Positivet i Hotellets Lokale.

Hans urokkelige Træansigt vendte sig om mod Lirendreieren, og han vinkede let, at han havde at fortsætte.

Knæk, knæk, og „Sidste Rose" tonede udover.

Hyllet i Melodien steg der et dybt Lettelsens Suk fra Vombattens Bryst, og Næsen pegede igjen frit.

Han havde udført sit Livs største og snarraadigste Kraftstykke, og Vombatternes Honnør var reddet.

EVINA FEIER.

Langt inde paa Finskogen ved Vermundsjøen bode en ensom Svediefin, som om Vinteren fo'r ned til Bygden og tjente Skillinger ved at feie Skorstene.

Han havde en Datter, som Evina.

Stuen laa mange Mile fra Folk, og foruden dem var der bare en liden Udflytterplads paa den anden Side af Sjøen.

Der bode et Par gamle Folk og Vermund, Sønnen deres. De havde ryddet og brændt Braate og saat Rug og faat istand den lille Hytte med Indgjærdingen, som det lysnede og røg af derover paa den anden Side.

Fuldt op var der af deilig sprættende Røi og anden Fisk i Sjøen og af Fugl i Skogen, saa der altid var til Livets Ophold.

Men Mennesker andre end en og anden Tømmerhugger eller Jæger og langfarende saa de aldrig uden de Par Gange om Aaret, de fo'r til Kirke eller, naar de solgte Fisk og Fugl nede i Bygden.

Naar Evina laa ude med Prammen og fiskede, havde hun altid, fra hun var liden af, slig Moro af at synge.

Mange Steder svarte det saa klart og vakkert igjen, og naar hun sad der udover Kvælden, bar

Lyden sig saa langt, langt indover alle de forgyldte Skogtoppene.

Hun fik det til paa saa mangfoldig Vis, og kunde ta Tonen som den fineste Siljufløite og sætte i at trille saa skringrende klart efter Fuglen, naar den steg kviddrende ret op i Luften og saa med ét sank. Og hun kunde gaa dybere end Orren, som spillede i Furuen.

Der var ikke den Fugl i Skogen, hun ikke kunde synge over og faa til at skamme sig.

Men, naar hun tog i og ljomede i Aasene, slap Vermund Øksen og Arbeidet. For da vidste han, at hun vilde ha ham til at være med at fiske eller følge sig i Bærmyren.

Og bedre vidste han ikke end, at der fulgte slig Sang med alle Jenter.

Men da de kom til den voksne Alder, begyndte Vermund at synes, det blev rent kjedt de Dagene, han ikke fik se eller snakke med hende. Han stundede og længtede og gik der arbeidsløs og passede paa, om han ikke snart skulde høre hende nogetsteds igjen.

Og mere og mere syntes han, det maatte være gjildt, om han kunde havt hende bestandig over i Stuen hos sig istedetfor, at hun skulde gaa der og rope og hauke til ham. Dertil var Vermundsjøen baade bred og styg, naar det blaaste. Og, naar Isen la sig om Høsten og gik op om Vaaren, var den i lange Uger ikke til at komme over.

Saa begyndte han at fare til Bygden med Fisk og Fugl for at faa Skillinger, og hjem kom han med Kringler og Honningkager og Sukkertøi og Mjød.

Altid havde han noget lækkert i Baaden til hende. Og ventede ikke han paa hende, saa var det hende, som biede og ventede paa ham.

Men alle Mennesker nede i Bygden giftede sig, mente Vermund, saa kunde de ogsaa gjøre det.

Det var bare at fare indom Landhandleren med Fisk og Fugl for at faa Penge og saa indom Præsten og bestille Lysning.

Saa blev det til det.

Og sent og tidlig sang og haukede hun over til ham i de sidste Sommerdagene.

Løvet om Vermundsjøen begyndte at bli gult og rødt og speile sig blankt, og de havde ikke mere end tre Søndage igjen, til de skulde til Kirke.

Da gik hun og sang og sang.

Det var saa stilt og lydhørt i Høstdagen, Tonen gik saa langt og klingende klart og kom tilbage igjen saa vidt fra. Aldrig havde hun faat den til saa stor og vakker, og aldrig havde hun kjendt sig saa forvildrende glad.

Nu var det bare tre Uger igjen, saa flyttede hun over Sjøen.

Over, over, over laat det slig, at det trillede i Luften og ljomede i Aasen og drog sig i store, fulde Toner langt udover Vermundsjøen.

Hun havde just faat det til som bedst en Dag, da nogle Storkarer og fine Jægere med Hunde i Baand og Horn om Skulderen ropte paa hende fra Skogholtet lige bag.

De havde siddet der og holdt Rast og lyttet, og slig Stemme havde de aldrig før hørt i noget Land, sa de.

Og det syntes hun, ikke var saa urimeligt heller, for aldrig havde hun tænkt andet end, at det var hende, som sang øverst paa hele store Finskogen.

Saa maatte hun sige dem, hvor hun bode, og følge dem hjem til Far sin.

Han var Feier paa Bygden, sa hun, og havde de Skorstener, saa kostede det otte Skilling og Maden for hver Feiing.

Mellem sig talte de et Sprog, hun ikke skjønte, og de saa paa hende og nikkede til hverandre og snakkede høirøstet.

Da de kom til Stuen, sad Feieren og skar og bandt Riskvister til de lange Fiskelimene sine.

Han havde set fine Folk før og skjønte nok, det ikke var for at bestille Feiing, de kom. Og saa bad han Datteren holde Kjæft, saa han kunde høre, hvad de sa.

Men han skvat ordentlig op, da Manden, som havde det blanke Messinghornet, la en rød Hundrededalerseddel ned paa Sopelimen og sa, at Datteren hans straks maatte følge med dem til Byen og synge. Der kom hun til at faa Stas og Guldnaaler og saamange Penge, at hun kunde kjøbe en Gaard for dem, inden Aaret var omme.

Aldrig havde Evina tænkt, hun skulde komme til Byen nogengang. Heller ikke vidste hun rigtig, hvor den laa henne bagom Bygden. Men gjerne vilde hun did og synge.

Bare bad hun saa inderlig, om hun ikke kunde faa gifte sig først med ham Vermund.

Men det var der ikke Snak om.

Naar hun blev rig, kunde hun fare hjem og gifte sig alt det, hun bare vilde. Nu fik hun følge med dem, straks samme Kvælden.

Baadskyds over Sjøen fik de af Feieren.

Og, medens de roede Fjerdingmilen nedover til Elveoset, sang og haukede hun saa forgraatende vakkert til han Vermund for at sige Farvel, at de fine Karerne sad rent fortabte og bare saa og nikkede til hverandre.

Men den, hun mente var den rigeste, han med Hornet, som havde leveret Hundrededalerseddelen, var alt i et op i Øinene med et Tørklæde, og jamen graat han, endda han ikke kjendte det Gran til Vermund.

Saa maatte de gaa en Timestid med Far hendes til at vise Sti, før de kom ned paa Kongeveien.

Der stod to Vogne med Hus og Vinduer, og paa Forsædet sad fine Styrekarer med lange Svøber.

Saa bar det afsted til Staden.

Aldrig havde hun ligget som den Natten i en saa bløđ og fin Seng, aldrig tænkt, der fandtes slige Stuer eller noget saa gjildt, som alt det, hun rørte ved. Det var bare det, at hun syntes, der blev saa stængt, at hun maatte ud i Luften.

Og midt paa Natten røg hun paa Døren og vilde hjem.

Men der var nu baade laast og lukket.

Og saa laa hun og storgraat helt, til der kom Kaffe og Sukker og en hel Stabel med deilig varmt Hvedebrød ind til hende paa Sengen om Morgenen.

Siden kom der snille Mennesker, som lærte hende, hvordan hun maatte bære sig ad, naar hun skulde synge for Folk. De gav hende fine Kjoler og Stas og øvede hende paa en stor Sal med Lys i Taget, Kvæld efter Kvæld, i at gaa ind og neie og synge. Og neie og gaa ud igjen, naar han med Hornet klappede i Hænderne. Og komme ind igjen og neie saa tit, han igjen klappede og ropte.

Saa kom Kvælden, da Folk skulde høre hende.

Der var Spil af mangfoldige Musikanter. Og, da hun kom frem, sad de Hode ved Hode indover, saa hun med ét huskede paa alle Skogtoppene og han Vermund.

Og da satte hun i saa klokkende klart og sølvrent. Hun perlede og trillede ivei og ivei op i Luften som Smaafuglen hjemme, gladere og gladere, og Tonerne voksede sig saa lange og store og mægtige, som de skulde naa over Vermundsjøen.

Da hun sluttede, blev det tyst over hele Skogen, syntes hun. Ingen klappede og bar sig ad, som Manden med Hornet havde sagt.

Og saa gjorde hun, som hun var lært, neiede og gik baglænds ud.

Men da bragede det løs, og Evina, Evina, skreg de og klappede og dundrede som Trold.

Og værre og værre ropte de og skreg de og slog Hænderne sammen for hver Gang, hun sang.

Tilslut fik hun ikke andet at gjøre end at plukke og ta op af de fineste Blomster og saa neie og neie og gaa baglænds ud.

Straks næste Morgen kom der en sortsmudsket Fyr, som hilsede fra Manden med Hornet, og satte et pent Pengeskrin med Nøgle i foran hende paa Bordet. Det var smækfuldt af Sedler og blanke Penge i Ruller.

Og, da han sa, at det var hendes altsammen, vilde hun straks ta Skrinet og fare hjemover til Vermund.

Men da blinkede han og lo. Dette her var bare en ør, ør liden Begyndelse. Vilde hun lære endda bedre at synge og saa reise med ham til andre Lande, skulde det bli saa mange slige Skrin at ta med sig hjem til Vermund, at hun kunde kjøbe den største Gaard.

Da betænkte hun sig.

Urimelig morsomt var det at synge, saa alle de Folk under Lysekronerne blev hovedøre og gælne og skreg paa hende, og klogest var det vel at bie til Pengehaugen, hun kunde fare til Huse med, blev rigtig stor.

Saa kom der en Maëstro, som lærte hende at ta Sangen efter Noder. Og saa en, som øvede hende i at staa og gaa og faa den rigtige Holdning. Efter hans Time var det Modehandlerinder og Sømmersker, som prøvede den ene Kjole gjildere end den anden, og saa alle de, hun maatte kjøbe Guldstas og Perler og Stene af.

Saa sang hun og lærte og reiste med Manden, som hed Impresario, fra Stad til Stad og fra Land til Land.

Hun lærte sig til at snakke Sprog og drikke Champagne og like saa meget lækkert, som hun i Begyndelsen ikke havde forstaat sig paa.

Og nu vilde de ha hende did, hvor det var størst og herligst at synge, til Operaen.

Did kom hun.

Og berømt blev hun, saa alle snakkede om hende.

Jo længere hun reiste, des galere skreg de, og værre klappede de i Hænderne og ropte Bravo og paa Signora Elvira.

Og des sværere blev baade Blomsterhaugene om Kvælden og Pengeskrinet den næste Morgen, og Konger og Keisere gav hende Armbaand med Perler og Diamanter.

Naar Folk havde skreget og ropt sig trætte paa la Diva, spændte de sig for Vognen og drog hende hjem. Og til Hotellet, hvor hun bode, sendte de Honorarer og Presenter, saa hun knap huskede at spørge efter dem.

Paa det Vis sang og kjørte hun i Blomster Verden rundt.

Penge kom og Penge gik. Hvad hun eiede, vidste hun ikke.

Hjem til Faderen fik hun sendt et Pengebrev, hun kunde lidet med at skrive; men modtog det Svar fra Bygdens Præst, at han var død.

Om Sommeren reiste hun til sin Villa i Pyrenæerne. Og Tjenerne og Følget og Reisen kostede store Summer, som hun altid bare anviste i Banken.

Slig var det gaat saa længe og i saa mange Aar, at hun knap huskede, hun havde vanket som en fattig Pige ved Vermundsjøen.

Saa var det en Kvæld, hun sang. Huset var fyldt fra Gulvet til Taget. I Logen med Kronen over sad Keiseren og Keiserinden og Prinserne og Hoffets fornemste.

Hun hævede just Blikket ved det herligste Sted i Sangen, da hun saa et Ansigt, som hang udover og stirrede paa hende.

Blodet satte med et til Hjertet. Hun kom til at tænke paa Vermund.

Det var vel bare noget, som mindede og lignede, tænkte hun.

Men se og se paa ham og vende sig did, maatte hun hele Tiden under Spillet.

At han skulde sidde der nu, var saa umuligt som at Vermundsjøen kom.

Og, jo mere hun saa, des mere syntes hun, det var ham, og at hun skulde kjende saa vel, saa vel igjen baade Laget med Hodet og Faldet med Haaret, som han sad slig og lyttede, og de stærke Mundvigerne, der trak sig til, naar noget gik ind paa ham.

Saa tog hun Tonerne saa bævende i Graad og mægtige, som hun ikke havde faat dem til siden dengang, da hun var hjemme ved Vermundsjøen.

Men, da han drog op et blaatærnet Lommetørklæde og tørkede saa det ene Øie og saa det andet og la det sammen igjen, holdt hun paa rent at komme ud af Rollen.

Nu vidste hun sikkert, at det var Vermund.

Og hun blev med ét saa kogende vild i Blodet og glad, at hun røg frem til Lamperækken og sang og haukede paa sit eget Maal som i gamle Dage:

„Vermund, Vermund, kom over — over — over —"

Saa reiste Keiseren sig og klappede, og Huset tordnede og skalv af Bravoer. De tænkte, dette underlige vakkre var lagt ind for den store Divaens Skyld.

Og efter Slutningsarien kastedes Blomster og kostbare Smykker ind paa Scenen.

Syv Gange maatte hun frem og neie.

Men, da de ropte og kaldte og skreg paa hende den ottende, og mange stormede ud og vilde spænde fra Hestene og trække hende hjem, var hun borte.

Evina havde ladet sin Vogn holde udenfor og passet Vermund op.

Og da fortalte han, at han havde gaat og biet og længtet og ventet paa hende, helt til han ikke aarkede at være hjemme mere.

I Bygden læsté de i Aviserne og snakkede om Evina Feier, som var kommet slig til og sang øverst i Verden. Men, naar han spurgte efter hende hos Landhandleren og slog paa, at hun vilde komme hjem til Finskogen igjen, bare blinkede han og lo.

Saa havde han git sig ivei og tjent sig frem fra Stad til Stad og tat Hyre over Sjøen helt, til han kom hid og hørte, hun skulde synge ikvæld.

Og Spørgsmaal og Forhøringer rydde af hende som en Fos nu, hun fik snakke ud paa sit eget Maal om alt sit, som hun ikke havde kunnet nævne for nogen i alle de Aarene og knap havt Tid at tænke paa.

Praten gik i Virvar og Vase fra ét til andet om alting hjemme, om Husene og Rydningen og Braaten og Dattersønnen af Trofast, Hunden, som var i hendes Tid, og om Vermundsjøen og Prammen og Røien og Ørreten og Tiurlegen og det ny Spandet, hun fik, som hang efter hende, og Gjederne og Hesten, han tænkte at kjøbe, naar han kom hjem, og hundrede Ting, som der hverken blev Slut eller Greie paa, før Vognen stansede ved Hotellet, og han maatte med op for at prate videre.

Men der kom alt i ét fine Folk farende op af Trappen, som vilde hilse paa la Diva og Signora Elvira, og som takkede og prisede og snakkede og fægtede med Hattene i Hænderne. Aldrig havde hun endnu sunget saa herligt som den Kvæld, ropte de.

Og fra Keiseren kom der et blinkende Armbaand, som hun maatte takke for og staa længe og snakke om.

Saa Fred blev der ikke, og han maatte love at komme igjen den næste Morgen, straks hun havde Tid for Prøven.

Om Natten aarkede hun ikke at sove for alt det hjemmefra, som med ét var kommet saa underlig over hende. Hun laa bare og tænkte paa Vermund og længtede efter, at det skulde bli Dag, saa hun kunde faa vise ham al Herligheden og lade ham se alt det rare, han maatte forundre sig over, og hvordan hun nu levede.

Hun syntes, hun laa i Feierkøien igjen og skulde op, naar Solen sprat og faa Prammen ud og fiske. Hver Knytting i Fiskesnøret huskede hun, og hun rode og rode, men kunde ikke komme frem for alt det leie Sivgræsset under Land, som altid hagede i og sled Angelen af.

Og, da han saa kom, snakkede og lo og pratede de igjen saa fort, som Kværnen bare kunde gaa. Det vilde ingen Ende ta om alt baade gammelt og nyt derhjemme, hvor de to Smaastuerne røg paa hver sin Side af Sjøen.

Hun glemte alting og snakkede sig ind slig, som hun endnu gik og var der.

Men, da hun saa vilde til at hauke: Vermund, Vermund, kom over, og alt satte Haanden til Munden, tog hun sig med ét.

Da skjønte han, at der ikke kunde være Snak om sligt som Giftermaal nu.

Saa vilde hun kjøre ham ud i Vogn og vise ham de vilde Dyr, baade Løver og Tigre og Slanger og alt det, som morsomt var i Staden.

Ud rullede de med Tjenere paa Bukken, og Hatten strøg Folk af for dem, hvor de kom.

Og saa og saa gjorde de alt det, de kunde overkomme, saa lang Dagen var.

Men, da de stod ved Løven, var det om Ulven igjen havde vist sig hjemme paa Skogen, de snakkede, og ved de rare Strudsene og Pelikanerne blev det om Heirene ude paa alle Næssene i Vermundsjøen.

Andet end det hjemme, huskede de ikke paa.

Da de saa kom tilbage til hendes Hotel, stod Bordet duget i et lidet Værelse med skinnende Sølvtøi og Krystal og Opsatser og Blomster, saa det blinkede i Øinene.

Og Tjenerne kom med Ret efter Ret.

Men der sad de og snakkede bare om Honningkagerne og Kringlerne og Sukkertøiet, de havde delt paa Toften hjemme i Baaden, helt til de begge rent mistede Madhugen.

Til Sommeren vilde hun hjem til Vermundsjøen, ikke til Villaen i Pyrenæerne.

Hun var blet rent opsat paa det. Og Penge skulde han faa med sig til at gjøre istand den forfaldne Hytte efter Feieren, Far hendes. Hun vilde bo der og ha det akkurat som i gamle Dage, sa hun.

Saa tog han tilslut Farvel og reiste.

Men, alt det Landhandleren nede i Bygden derhjemme blinkede og trak paa det, hvergang Vermund sa, at hun havde lovet sig til Finskogen til Sommeren, saa kom hun alligevel engang.

I to Dage og tre og Ugen udover vankede hun omkring der og sang og haukede fra Skog og Sjø paa alle de Steder, hvor det havde lydt som vakkrest, da hun gik der som ung Jente. Med Vermund drog hun ud i Prammen og prøvede Snøret paa de gamle Fiskepladserne helt nedover til Oset.

Noget saa godt som den Røien og Ørreten, hun selv havde været ude og fisket, og Multerne, hun sankede paa Bærmyren, syntes hun ikke, hun havde spist, siden hun sidst var her.

Og Luften var saa frisk og ren og sommervarm at færdes i.

Men en Morgen vaagnede hun med, at det regnede og var graat i graat og hang tung Skodde over alle Skogtoppene.

Den næste Dag var Veiret ikke bedre, det regnede og regnede og gik med Byger over Sjøen.

Og kjedt og trist og ensomt blev det at sidde der hele Dagen, mens det drev og silede paa Ruden.

Saa reiste hun pludselig.

Og fra Stationen hos Landhandleren gik det i Kaleschevogn med to Heste og Forspand i fygende Fart nedigjennem Bygden og videre helt til den Stad, hvor Impresarioen ventede paa hende.

Ud i Verden bar det igjen paa Reiser og Turnéer, Aar efter Aar.

Penge kom og Penge gik.

Og om Somrene opholdt hun sig ikke mere paa sin Villa i Pyrenæerne, men paa Kursteder, hvor der var Styrkelse for Halsen.

For mere og mere begyndte Aviserne at nævne om, at de høieste Toner ikke naades saa fuldt og rent, og Impresarioen at bede hende tage nøie vare paa sin Stemme.

Og flere og flere blev de, som skulde have Penge af hende, og mere og fjernere hen maatte hun reise for at drive op alle de Honorarer, som tiltrængtes.

Og længere blev bestandig Kurene for Halsen.

Slige høie Stemmer varede aldrig mange Aar, sa Lægerne. Hendes burde været forsigtig sparet og varet fra først af, istedetfor at der blindt hen var ødslet med den.

Saa gik der endnu nogle Aar.

At høre og se en Verdensstørrelse var altid underligt og trak Folk til.

Men Klappene og Bravoraabene og Blomsterne blev færre, og Honorarerne altid mindre.

Saa kom den Tid, da Aviserne kjede og vrede tog Bladet fra Munden og forargede kaldte hende for et Orgel, hvori Piberne var brustne og sluppet op.

Da var Smykker og Diamanter og Kostbarheder længst pantsatte, og Villaen i Pyrenæerne vandret over til Kreditorerne.

Og hun selv gik der tilovers mellem alle de Mennesker, for hvem hun havde lyst som den store Stjerne. De veg og trak sig undaf.

Saa begyndte Vermundsjøen at minde sig og blinke for hende underlig blankt og blaat.

Der kunde hun endnu synge og hauke udover de forgyldte Skogtopper, der skreg ingen Aviser, og klagede ingen Impresario, og Feierhytten var ikke Reisen værdt for Kreditorerne.

Og en Dag i Sommeren saa Vermund, det røg derover.

Det maatte være nogen Indflytter, tænkte han. Men han havde nu passet og stelt med den Hytten i saa mange Aar for hende. som engang kunde komme, at han syntes, han havde en Ret til den og fik reise over og se.

Og der sad Evina i Gruen og kogte Kaffe paa Morgenstunden.

Hun havde taget Baadskyds nede fra Elveoset Kvælden iforveien.

Det var ikke synderlig mere, hun havde med sig nu, hun kom, end da hun reiste.

Men Vermund syntes, det var nok, for jo mindre hun havde, des fastere sad hun der. Og Levemaade skulde han skaffe, mente han.

Saa var han derover med Baaden hver Dag og dyttede med Mose i Vinduskarm og Væg og hug Ved og gjorde istand og kom med Fugl og Fisk.

Sammen delte de igjen Sukker og Kaffe, naar han havde været nede i Bygden og handlet, og sammen rode de ud og trak Garnene og fiskede helt, til Isen begyndte at krave sig ud paa Høsten, og det blev ondt at komme over.

Da stod hun en Dag og vinkede.

Han skjønte, hun haukede; men Røsten rak ikke til.

Det var saavidt, han fik slaat sig didover med

Prammen gjennem Ménisen, og da var alt i Huset sluppet op for hende.

Saa mente han, det var det bedste, om hun fulgte ham hjem med Prammen med det samme, istedetfor at sidde der raadløs og bare vinke og rope.

Sneen la sig over Skogen, og Vinteren gik.

Og nede i Bygden syntes de, det var en forunderlig Begivenhed, at hun, som engang havde været saa berømt udover Verden, nu igjen var blet til bare Evina Feier og havde giftet sig med Vermund oppe ved Sjøen.

Men deroppe i Tømmerhytten kogte og stellede de og sankede Kvist og Ved og bar til Hus, og levede og stræevede de.

Om Kvældene sad Evina ved Gløderne og rørte i Gryden og nynnede og sang paa Stumper af Arier og Operamelodier, alt som de kom over hende, lig en gammel Fugl, der hæsede og bare af og til fik Røsten ud.

Og mere og mere randt de sammen for hendes Minde, de lyse Sale fulde af Hoder og Raab og Jubel og Hyldninger med alle de forgyldte Skogtopperne ved Vermundsjøen.

DE SYV TROLDKJÆRRINGER I STYGGE-DALSUREN.

Troldene var ude i Styggedalsuren og brød Sten til den store ny Laaven, de skulde bygge.

Og nu havde de seks Kjærringerne deres faat frem Kaffekjedlen og sad saa hyggeligt og pratede.

De roste hverandre flittig op i Øinene baade for Husstel og Unger; der skulde være slig Fred og Snilhed, saalænge den varme Kaffedraaben varede.

Og, medens de snakkede over Koppen, bøiede en Hodet undaf hid og vred en Kroppen did, og holdt de Hænderne bag Øret for at høre hverandre. For Ungerne deres skreg og tvinede borte i Bakken og morede sig med at slænge alskens Styghed af raadne Vedstubber og Grene ind imellem dem.

Da de vel havde faat hevet Haaret til hun Bølvi Myrsøkket fuldt af Møg, begyndte de at sigte efter Trynet til Siri Purkehaugen, saa hun alt i ét snøftede og ristede paa Hodet.

Men hun lod som ingenting og gav sig til at storrose Ungerne deres, en efter en, og rope op om alt det spillende Liv og alle de Streger og Pudser, der var i dem, og hvordan de tegnede til at bli saa akkurat lig enten Far eller Mor sin, helt til alle Kjærringerne gren og lo og gabte og slumpede

af Kaffen deres opi til hende. For alle var de saa forkopendes glade i sine egne.

Saa saa de, Flaabergkjærringen — det var Konen til det syvende Troldet — kom skrævendes opefter fra Bygden med de lange Elgeskankerne sine og den vriede, skrigende Ungen, som hun altid drog med sig paa Ryggen.

„Nu lugter hun Kaffe," sa Siri Purkehaugen, hun rodede og snusede med den lange Næsen ned i Gruggen, om der var mere paa Kjedlen, og lo, saa hun higstede, over, at der ingenting var igjen.

I det samme stak Haarbusten og den lange tynde ludende Ryggen paa Flaabergkjærringen ind af Døren.

Hun saa sig om og spurgte straks efter Kaffeskvætten.

Men de gjorde sig saa hellige allesammen. Det var da saa leit, at den just var gaat op til aller, allersidste Draaben.

Og den gode, fede Grisemelken ogsaa, der stod bare lidt Komelk igjen i en Kop.

„Lad mig faa den hid," sa hun.

Og saa lod hun Ungen sin drikke Komelk.

De sa ingenting de andre Kjærringerne; men hver tænkte sit. Der var Maade paa daarligt Ungestel.

Bare Gumpe-Guri lettede sig af Krakken og vilde ha den Moro at se paa, hvordan Ungen spyttede det fra sig igjen.

Men den lille drak saa pent, at Guri ludede sig ned og saa paa, hvordan den tog det, og hvor lys og fin og hvid og rød og dagskjær dén var i Huden.

Og saa god og varm.

Hun maatte prøve at lade den ta med den lille Haanden om den store krogede Lillefingeren sin; det kjendtes saa lindt og fint.

Og lidt efter stod de alle, hun Siri Purkehaugen med den lange Hugtanden og Hornklova og Pesta

og Ro Stindvommen og Gumpe-Guri og Bølvi Myrsøkket om Flaabergkjærringen og bukkede og bøiede sig over den lille Ungen og saa paa, hvorledes den pustede og drak og trak til sig.

De rettede sig først, da den slog op de blanke, blaa Øinene.

Og saa fortalte Flaabergkjærringen, hvordan hun om Natten havde faat lagt Troldungen sin i Vuggen hos en Skipperkone nede i Bygden, mens Manden var borte paa Reis, og byttet til sig hendes Barn istedet.

Da gløttede Kjærringerne snygt til hverandre.

Skulde Flaabergkjærringen nu fare om med en Unge, som var likere end deres, tænkte de.

Og saa ropte og gneldrede de hver paa sin Unge og begyndte at stelle og gjøre Moro og lade dem sprætte og hoppe op paa Knæerne deres, saa de ilskreg i Luften, og lod dem trille Kulbøtter bortover i Tuerne og Møgen. Og hvergang lo og skrattede de til hverandre over, hvor gjilde de syntes, Ungerne deres var.

Med ét fik de slig Hast paa sig. De havde siddet der saa forlænge, og Mændene deres kunde alt være hjemme, sa de.

Men i Døren snakkede de sig imellem høit, for at Flaabergkjærringen skulde høre det, om hvor rent svært galt det vilde bli for hende nu, hun ikke fik gjort andet hele den udslagne Dag og Natten med end at passe og gjete det fremmede Barnet. Hun kom nok snart til at lægge det tilbage igjen did, hvor hun havde tat det fra.

Vri'de hun Halsen om paa det og slog det ihjel, døde hendes egen Unge, saa det fik hun nok la være, ropte de.

Det var sørgeligt, hvordan hun havde sat sig selv Bét.

Og saa alt Maset og Strævet med at faa Ungen

lurt op paa Bakken i Solen. Det blev vel Manden hendes, som fik slide med det, kjendte de hende ret.

Og paa Veien snakkede og skvaldrede de ikke om andet end om Flaabergkjærringen og spyttede Tvi til i Bakken alt i ét.

Nu, hun havde faat det dagskjære Menneskebarnet, kom hun til at holde sig for bedre end dem allesammen der i Haugene og rent at sprække af Vigtighed. Pas bare paa, sa de, vi andre Kjærringer skal holde os afveien med vore simple Unger og gi hende Plads.

Og, da de kom hjem, satte de Mændene sine op.

Hun Bølvi Myrsøkket gik og gren og harkede og slængte Speord til Manden sin, han Lurk. Hun slog Troldkryl paa Ryggen og æstimerede ikke at se did, hvor han var engang.

Nu fik han kræke pent efter og langt nede i Bakken, hvergang Flaabergen og Kjærringen hans kom anstigendes med den rare Ungen deres. Han Lurk fik vel komme ihug, at la være at sprike ud med Benene nu og gaa med Næverne stramt i Bukselommerne og sparke og spytte og være Førstemand.

Og, hvor skulde hun stakkars elendige Bølvi holde ud den Skam. Hun kunde ligesaa godt bli liggende der i Myrsøkket med det samme og aldrig komme frem igjen.

Saa gav hun sig til at sparke der, hun laa, saa Myrgørjen skvat som Regn i Veiret, og ynke sig og gaule paa, at hun havde faat Krampen og var saa syg og vilde dø, saa Manden ikke skulde faa se hende mere i Verden, helt til han Lurk fik de lange Armene sine ned om hende og trøstede og bad og lovede og svor, at han skulde knuse hvert Ben paa Flaabergen og Kjærringen hans med, om han prøvede nogetslags Baslemaner eller Vigtighed.

Bedre gik det ikke for sig hjemme hos de andre.

Og, mens Mændene stod langs Laaveväggen i Mørkningen med Hænderne i Buksesmekkerne og

spyttede, blev de enige om, at, kræke bagefter Flaabergfolkene vilde ingen af dem. Det skulde være saa vist og sikkert, som at Styggedalsfjeldet stod der.

Men, hvordan det var, kom saa den ene og saa den anden af Kjærringerne stikkende indom Døren til Flaabergkonen paa et lidet Besøg. De kunde ikke dy sig, de var saa forpikkende nysgjerrige efter at se paa Menneskebarnet, som laa og legte saa snil og blid i Øinene, naar det havde faat byttet paa sig.

Men, naar de kom hjem igjen, snakkede de sig saa sinte og galne, at de fræste.

Den ene havde ikke set Syn til Næseskaft paa Barnet, den anden ikke det, som var ligt til Brand og Mod i Øinene eller Klo paa Neglerne, den tredie ikke Spor eller Mærke til Takker i Tænderne og ikke Bust i Haaret.

Det maatte være en ren Tomsing, Flaabergen havde faat i Huset. Og Manden deres kunde være glad, de ikke havde draget slig Elendighed paa ham.

Men storagtige og hoffærdige af Ungen var de alligevel, saa det stod paa Maal. Naar Flaabergen gik paa Tunet og spyttede, havde Siri Purkehaugen tydelig set, at det var akkurat mod den Kant, hvor hun bode, og, aarkede Manden hendes at finde sig i det, var han mere end snil.

Siden tog de alle deres Mærke paa Flaabergen, naar han stod udenfor Døren.

Stindvomma røg straks første Dagen lige hjem til Ketil Dunder, Manden sin, for nu var det lige mod Bakken deres.

Og efter hende kom Purke-Siri springende med de lave Fødderne og Hugtanden skummende og Gumpe-Guri humpende og vrikkende paa Bagen og Bølvi Myrsøkket hoppende og skrævende med de krogede Laarene og Pesta hinkende og farende lavhalt høit op paa det lange og dump ned paa det

korte Benet, hver hjemover til sine Karer, for at berette om al den Foragt, der gik udover dem.

Alle havde de set, han spyttede tvi mod deres Bakke.

Og længere end til næste Morgen varede det ikke, før de kom ansættende til Flaaberget, den ene efter den anden, seks Trold høi med han Lurk i Spidsen, saa Kjærringen der fo'r bagom Laaven.

I det samme hev de Økserne i Væggen, og var de paa Døren og bankede og truede.

Og saa brød de ind til Ungen, han Lurk med Stauren først.

Men der laa Menneskebarnet saa lyst og skjært og smilte og legte og lallede og saa paa dem.

Det rakte saa fornøiet de smaa Armene op mod han Lurk, for at han skulde løfte det op, at Troldene gabte og énstirrede paa det.

Og slig blev de staaende og stikke Bustehoderne sammen og se paa, hvor vakkert og snilt og forstandigt det lille Guttebarnet lo til dem og hvor stærk og klar han var i Øinene, til de begyndte at lure sig sagte ud den ene efter den anden.

Ude paa Tunet mødte de Flaabergmanden, som ingenting vidste. Han var kommet hjem fra Marken og stod der betænkt og spyttede mod Husvæggen.

Da lo de og gabte.

For saameget skjønte de, at han ikke kunde spytte Foragten paa sit eget Hus, og at de havde faret efter Kjærringskvalder.

Men da de kom hjem, fik de høre nok om den Færd.

Flaabergen var den rette Lurifaksen til at narre dem op i Stry, skreg Bølvi og de andre Kjærringer. Den Storfulingen gik saa lunt og stilt med det, og vidste nok, hvordan han skulde faa sat Labben paa Nakken af dem allesammen, slige Godtomsinger, de var.

Men, alt det de snakkede, voksede Menneskegutten sig baade stor og vakker.

Han fo'r og legte med de andre Troldungerne der i Bakkerne baade Gutter og Jenter, og vidste ikke andet end, at han var som en af dem.

Da fik Kjærringerne rigtig deres Fryd og Fornøielse.

For nu kunde de vise Mændene, hvad Forskjel der var paa den fremmede Gutten og deres egne slig, som d e kunde holde Styr og var fulde af Puds og Paafund.

Ret, som de ventede Troldgubberne sine hjem til Kvældsverden og fo'r paa Staburet for at hente Mad, stod Ungerne, han Bust og hun Sølvi og han Raud og hele Flokken indenfor Døren og havde vri'd om Laasen, saa de ikke kunde faa den op. De knisede og fnisede og huserede.

„Nei, se de søte Ungerne, naar de sætter sig paa noget," ropte Kjærringerne alt i ét.

Og der stod de i en Time og to Timer og godsnakkede og prøvede paa at komme ind.

Saa blev Gumpe-Guri sint og snudde sig og vilde trykke op Døren.

Men, da havde de sat Storslaaen saa vel for, at hun bare fik Stakken skuret af sig. Og saa keg de ud og hujede og sparkede og hoppede Kraake derinde, saa det dundrede i Gulvet.

Men, da Mændene kom ansættende gnistrende sinte, fordi Kvældsverden ikke var færdig, undskyldte Kjærringerne sig med, at de ikke kunde komme ind paa Staburet for disse trolddeilige Ungerne, som var saa fulde af Spilopper og Moro.

Og vesle Sølvi Myrsøkket stak Hodet ud af Gluggen og satte Trut imod dem og jepede og rakte Tungen ud og spyttede.

Nei, aldrig havde Kjærringerne set noget saa sødt i Verden som det lille trodsige Jentefjæset.

De slog rent Hænderne sammen. Mændene maatte da ha Øine i Hodet!

Og saa havde heller ikke de set noget saa vakkert i Verden og gav sig til at luske hen til Dørhellen for at se, naar hun stak Hodet frem igjen, helt til hun Sølvi blev lei af det og løb ud og lod Døren staa aaben efter sig.

Men Ungerne spændte og sparkede og bed og klorede og vilde endda ikke la nogen slippe ind.

Der var Fyr i Øinene og Marg og Spræt og Liv i de Ungerne!

Det var andet end Fremmedgutten, som kunde sidde og sipe og graate, fordi Sønnen til Hornklova borede Øinene ud af Katten med Fingeren. Han aarkede ikke engang at se paa, men la Hodet ned i Bakken.

Og da Ungerne havde sin Moro af at flaa Kalven levende og se, hvordan den sprang og bar sig, la Stakkaren til Skogs.

Og dengang Datter til Gumpe-Guri agede paa Bagen med Mikkel Ræv, helt til hun fik slidt Rumpen af den, og Mænd og Kjærringer lo oppe i Bakkerne, saa de stod krogede, løb han bent hjem til Mor sin, rarere Kar var han ikke.

Men, da Gutten blev større, vilde Troldgubberne gjerne ha ham med sig, naar de var ude i Skog og Mark. Hverken hev han Maden væk for at lette paa Nistesækken, han bar, eller aad han op det lækkreste, eller blev han borte i Bærmyrerne for dem, som de andre Troldungerne. Aldrig gjemte han heller bort Økserne deres eller gjorde dem opraad med Tværhed og Streger.

Men til Gavn og Hjælp vilde han gjerne være, saa med at snøre Vidieknude om Vedfanget, saa med at finde den fedeste Tyrien, saa med at læsse paa. Og altid raadede han saa forstandig, at de kom lige paa der, hvor de ellers vilde ha gjort Krog og

Omvei og tat vrangt for ret, saa de syntes, der blev dobbelt udrettet om Dagen.

Men da fik Kjærringerne igjen fuldt op paa Snakkekværnen om, hvad for Blindkjukinger de var, som ikke saa, at Gutten gik der og daskede efter dem saa spag og tam som en Bjeldeko nede i Bygden. Det viste sig, at Komelken kom igjen, sa de. Det var det ægte, vilde Blodet og Spruten i Øinene og Sprætten i Kroppen, han manglede.

Sent og tidlig slog de paa, at Mændene deres gik der og ikke skjønte, at de blev oversete af Flaabergtroldene.

Siri Purkehaugen kom saa stilt indom Døren og gløttede i Øienkrogene og ymtede og drog paa og lod sig mærke med baade ét og andet, helt til der kom Kaffe.

Hun vidste nok, hvorfor Flaabergkallen gik saa betænkt og vallunderede og studerede deroppe i Styggedalsuren og skjøv saa én Sten og saa en anden indover til Tunet sit.

Der var ikke mindre i hans Tanker end at bygge et gjildt Slot for Gutten, til han blev voksen. Det skulde mures af svært Fjeld og Kampesten og bli jevnhøit med Styggedalsnuten, saa Røgen af dets Skorsten drev over Kammen, og alt, hvad Trold nogengang havde reist der i Marken, bare blev til Husmandsstuer og Smaakratel.

Men nu syntes Troldene, der kunde være Maade med Flaabergen.

Saa la de Hoderne sammen og luskede og hviskede bag Laaveväggen.

Ikke vilde de ud med, hvad de tænkte paa, for de kjendte Kjærringerne og vidste, at de maatte skravle, om det skulde være aldrig saa lønt.

Men borte i Bakkerne lo de, saa det dundrede.

Saa drog de ivei, seks Trold høi og han Lurk i Spidsen, med svære Jernstænger paa Skuldrene.

Og til at sætte dem i Bakken og brække og

bryde lige indunder Styggedalsuren, saa Stenen rullede baade Dag og Nat.

Ikke gav de sig, før de havde holdt paa et Aar.

De havde gravet saa langt indunder, at, bare de slog væk Grundstenen, vilde Uren styrte ned og tordne som et Himmelskred og ta med sig hele det store Slottet, Flaabergen byggede paa, og dertil ham selv og Kjærringen med, saa var de kvit dem.

Og nu vilde de didop og se, hvor langt han var kommet og, om det var Tiden.

Saa steg de ivei, den ene efter den anden.

Men der oppe i Marken saa de ingenting, alt det de glante, uden Flaabergmanden, som gik og bar Sten til det gamle Gjærdet sit, som var ramlet ned ifjor.

Da snudde de sig med ét og fo'r hjemover alt det, de kunde skræve, seks Trold høi og han Lurk i Spidsen, i rykende, forgnistrende Sinne.

Jernstængerne hev de sammen ude paa Tunet slig, at Jorden sprøjtede, og Huset rystede, og Kjærring og Unger rendte og skreg.

Aldrig skulde de høre efter Kjærringsladder mere i Verden.

— Men, som Tiden gik, blev den søte Truten til hun Sølvi mere og mere til Tryne, og voksede der Buster og Rag ud af Ansigterne paa Troldungerne. Der kom Hængelæber og Griseøine og Svineører, og Benene blev vredne og Fødderne klumpede, og Knuder og Skakheder stak frem.

Og Deiligheden og Sødheden blev til Troldvillie og Arrigskab.

Alt det, Kjærringerne roste og priste dem og vanagtede og rev ned paa den, som var af Menneskeæt, kunde Mændene deres alligevel ikke andet end se efter ham og kope og glo.

Saa begyndte Kjærringerne igjen at ægge og ærte med Flaabergfolket, hvordan de hovmodede sig. Det var ikke for andet, de fra først af havde

bosat sig øverst oppe i Uren, end for at gaa over Hoderne paa dem allesammen.

Og, at Flaabergen skulde opgit at bygge, var det likt! Det skulde bare være af Træ istedetfor af Sten.

Baade Bølvi Myrsøkket og Ro Stindvommen vidste om, at han gik saa lønt i Skogen og mærkede ud Tømmer.

Og, havde han gjort det i alle de Aarene, saa vilde Slottet hans bli baade en og to Gange saa høit som Styggedalsnuten.

Men aldrig vilde Troldene mere fæste Lid til Kjærringskvalder, det havde de lovet sig.

Og først da Ketil Dunder selv fik se Flaabergen drage nedover med Tømmerslæden sin, skjønte de, at Kjærringerne havde havt Ret.

Saa ilde havde de ikke trot om ham.

Da betænkte og grundede de og la op Raad.

Og, da de var kommet til Endskab, lo de, saa det sang i Bakkerne.

Tilskogs fo'r de ved Nattens Tide med Tømmerøkserne paa Nakken, seks Trold høi og han Lurk i Spidsen.

Og hug og fældte Træer gjorde de i et Aar, til hele Storskogen laa overende.

Nu skulde Flaabergtroldet slippe at ta Træer mere til det store Slottet sit.

Saa steg de ivei op over Styggedalsuren for at se, hvor høit det var kommet med Bygningen.

Men, alt det de glante om sig, saa de ingenting uden Flaabergen, som stod og strævede med at lægge nyt Tømmer ind i den raadne Fjøsvæggen sin.

Da blev de saa sprakende gale, som de aldrig havde været i Verden før.

Og nedover røg de, seks Trold høi og han Lurk i Spidsen, med saa lange Skridt, som Benene bare aarkede at række.

Men da Kjærringerne saa dem komme anstigende slig oppe i Fjeldet, skjønte de, hvordan det var fat og hvad der kunde vanke.

Og saa i Hui og Hast til at koge og base og sætte frem Skinker og Smørstykker og Mølje og Mysost og Lefser og alt det, Staburet eiede, saa da Troldene naade ind paa Tunet, var der dækket op som til Bryllups.

De var forhakkende gale og stampede og dundrede og hev Økserne foran sig langveis fra, saa de stod i Væggen og føg om Ørene paa Kjærringerne.

Men der saa de alle Slags gjild Mad og Godbiter staa i Hauger for sig.

Han Lurk var endnu saa dansende gal, at han tog Syltegrisen ved Labben og vilde slænge den i Væggen. Men da summede han sig.

Og, da Sinnet saa randt af dem, kom Kjærringerne og mente, de maatte være bra sultne, og fik dem tilbords, hver foran det, de bedst likte.

Da Troldene saa havde spist og drukket og begyndte at bli godlynte, snakkede og pratede Kjærringerne om, hvad for en god Reise, de havde gjort. Det var vel et Svedetag værd, mente de, at komme til sand Kundskab om, hvor gode og beskedne Naboer de havde i Flaabergtroldene.

Siden nappede hver Kjærring sagte og listig i sin Gubbe og fik ham hen i en Krog.

Der hviskede de og sa, at de længe havde gaat og tænkt paa, hvor godt denne pene, vakkre, lyse Fremmedgutten kunde høve som Mand for Datter deres.

Men om det maatte han ikke nævne saameget som et Ord, for ellers vilde de andre Kjærringerne, hun Gumpe-Guri og Purke-Siri og Pesta og Stindvommen og Hornklova trække ham til sine Døttre.

De havde længe mærket, hvorledes de gik og sigtede og lurte efter ham. Og, naar de havde saa

travelt med at snakke ilde om ham og bringe ham i Vanagt, saa var det bare for at faa beholde ham for sig selv.

Efter den Dag vidste Kjærringerne ikke, hvad godt de i Løn skulde sige om ham til Manden sin, eller hvor stort de skulde rose ham.

De passede at sætte al den Stas, de eiede, paa Døttrene, for at de skulde te sig frem som finest for Gutten. Og de bad ham ind og puttede til ham alt det, som godt var.

Men Gutten likte sig ikke. Han kunde ikke gaa i Marken uden at alle de bustede og raggede og trynede Troldjenterne hængte efter ham.

Saa var det en Dag, han drev gjennem Storskogen. Og efter ham hang de helt, til de kom did, hvor Kallene havde hugget ned alle Træerne, og Solen skinnede og lyste.

Længere kunde Troldene ikke følge.

Men, da Gutten kjendte den varme Sol, blev det saa underligt for ham.

Han syntes, at Verden med ét blev saa vakker og mangfoldig deilig farvet, og at han hørte til derude i Dagen.

Videre og videre gik han.

— Men hjemme i Styggedalsuren ledte Flaabergfolkene og de andre Troldene efter ham baade høit og lavt.

Borte var og blev han.

Saa paa tredie Dagen kom der en ung Sprætjunker med Uhrkjæde dinglende udenpaa Vesten og Sølvknap paa Stokken og spurgte sig fore i Styggedalsfjeldene efter Veien.

Han havde kroget Næse og Elgeskanker akkurat som Flaabergkjærringen.

Da drog de Mistanke.

Og en efter en var de henne og luskede og saa paa ham.

Men da de fandt Klippet i det venstre Øret,

som var Troldmærket hans, skjønte de, at dette var den, Flaabergkjærringen havde byttet bort nede hos Skipperkonen for Menneskebarnet.

Og alle Troldjenterne spilte Øinene op og glante, for slig Sprade havde der aldrig været i Fjeldet før.

Men hun Sølvi Myrsøkket blev den, som fik ham.

Og Bryllup stod der med Herlighed og Glæde, saa det rapede og rullede og dundrede i tre samfulde Dage i Styggedalsuren.

—— - - - - ——

VARSLER OG VÆTTER.

Der var et sligt underligt gult Skjær ligesom efter Regn, saa en saa alting, Sten og Ur, saa nyvaadt og nær. Det nederste af Haugene laa endnu i Skyggen.

Ude i Døren paa en grøn Kol stod der en Kjærring med rødt Liv og løst graat Skaut og raabte over til han Tarand i Bakken.

Der hørtes ligesom Ekko af nogen, som hug Ved derborte tidlig i Sommermorgenen.

Saa snakkede det henne i Bergsiden, og det blev levende i Haugene. Folk gik ind og ud.

Det var fra den underjordiske Kirke, det prækede, og Luften fyldtes af et Orgel, som var løssluppet i alle Piberne.

Under det var alligevel Stilhed, saa en maatte høre alting.

Nu revnede der nogle Fjeldstykker borte i Nuten, saa der blev store, svarte Sprækker.

„Det er Krigen," sa det lydhørt.

Og der lagde sig en stiv, stille Rædsel udover Dalen.

En styg Gygre satte det ene nakne, svulne Benet ud. Det svarte Buskehodet vistes fremme i Skaret, saa det skurede og brak og knak i Skogen.

„Storberget rister," hvæste Gygren hæst og slap med Sus en svær gul, skidden Fos nedover Uren.

„Nu blev hun ræd, hun Gyri Gygre," skogrede det ondskabsfuldt i en Fjeldkol.

Bergvæggen tværtover sprak med et Gufs som af indestængt Pest.

„Det er Krigen," sa det igjen underlig lydhørt nedefra Dalen, „det koger ude i Skjærene, og Staurhenningen og Vagnhunden gaar op paa Land."

Og alt, hvad de underjordiske snakkede sig imellem, hørtes saa tydelig i det vaade, gule Morgenskjær.

Under Stilheden suste og ulte Orgelet vildt af alle Piber ud i Luften og mante Magter op af Grunden, og prækede Præsten uophørlig med fjerne Ord.

Vætterne skulde ud og værge og kværve Syn og gjøre Gnist til Brand og Styggedunst til Vildelse og lægge Uføre og bundløs Myr for Fienden, og Bakken bratte sig, og Veispor vise vild, og Strømmen bli vrang, og Eneren vri' sig, og Torn og Busk og Furu vende Taggen imod.

„Og rope galint, rope galint!" gneldrede en vild Gygrestemme udover Dalen.

FINNEBLOD.

I Svartfjorden nordpaa ved Senjen bode en Gut, som hed Eilert. Nabofolkene var Sjøfinner, og mellem deres Børn var der en liden bleg Pige, der var mærkværdig ved sit store mørke Haar og sine store Øine. De bode bag Fjeldhammeren paa den anden Side af Odden lige nede ved Sjøen og drev Fiskeri ligesom Eilerts Forældre; men deraf kom det ogsaa, at der ikke var videre Venskab mellem dem; thi den nærmeste Fiskeplads var liden, og hver vilde helst ro den alene.

Uagtet Forældrene aldrig likte det videre og tidt forbød det, sneg Eilert sig dog jevnlig ned til Finnens. De fortalte der altid Eventyr, og han fik vide underlige Ting om alt det, som var til inde paa Fjeldet, hvor Finnerne har sin Hjemstavn, og hvor der i gamle Dage bode troldkyndige Finnekonger, samt tillige om det, som var til under Havet, hvor Havmanden og Draugene har sit Rige.

Naar Eilert i Mørkningen skyndte sig hjemover Veien om Odden langs Stranden over „Tangnæsleren", turde han næppe se sig om, og Sveden kunde mangengang perle ham af Panden.

Eftersom Uvenskabet steg med Forældrene, fik de meget at udsætte paa hinanden, og Eilert hørte hjemme adskilligt ondt om Folket nede hos Finnens.

Han hørte ogsaa at det var Skam at have Finne-

blod i sig, og at det var, fordi Finnerne ikke var saa gode som andre Folk, at Øvrigheden gav dem deres egen afsondrede Begravelsesteig paa Kirkegaarden og deres særskilte „Finnebaaser" inde i Kirken. Dette havde Eilert set med sine egne Øine i Bergs Kirke.

Alt dette gjorde ham meget ondt, thi han kunde ikke for, at han holdt af Folkene nede hos Finnens og især af den lille Zilla, med hvem han altid var sammen. Han havde nu faat ond Samvittighed ved at lege med hende, og, naar hun stirrede paa ham med de store, sorte Øine, hændte det, at han holdt paa at blive ræd — han tænkte da paa, at hun og hendes hørte til de fordømte.

Hun studsede ofte ved hans underlige Væsen mod hende, og gav sig da til at le og ærte ham.

En Dag fandt han hende siddende paa en Sten nede i Fjæren. I Fanget havde hun en E'fugl, som var skudt og nylig maatte være død, thi den var endnu varm, og hun græd bitterlig over den. Det var, hulkede hun, den samme Fugl, som hvert Aar havde havt sin Rede i deres Udhusskjul — hun kjendte den godt og viste ham en rødfarvet Fjær i dens hvide Bryst. Den var bleven truffet af ét Hagl, og der var kun kommet en eneste rød Blodsdraabe ud; den havde søgt at naa Reden, men var død underveis i Stranden. Hun græd, som om Hjertet skulde briste, og tørrede efter Finnernes ivrige Maade Ansigtet i sit Haar.

Eilert lo gutteagtigt af hende, men han var derunder baade bleg og meget overdreven i sit Væsen. Han turde ikke fortælle hende, at han den Dag bagom Næsset havde afskudt sin Faders Gevær paa maafaa efter en Fugl, som et langt Stykke ude kom svømmende indover.

En Høst var Eilerts Far fortvilet. Det viste sig Dag efter Dag ude paa Fiskepladsen, at hans Liner hang saagodtsom tomme for Fisk, mens han sam-

tidig maatte se paa, at Finnen drog det ene rige Dræt efter det andet. I hans Stue herskede der nu dobbelt Bitterhed mod dem, og det blev tilslut en afgjort og vis Sag, at der var Finnetrolddom med i Spillet.

Herimod var der kun ét Raad, nemlig at stryge Kirkegaardsmuld paa Linerne, men det turde ikke bruges, da man derved fornærmer de døde.

Eilert grublede haardt over dette; han syntes næsten, han havde Del med i den Gjerning, fordi han var saa vel kjendt med Finnefolkene.

Den følgende Søndag var baade de og Finnefolkene ude ved Bergs Kirke, og han listede da hemmelig en Haandfuld Muld ned i Lommen fra en af Finnegravene.

Samme Aften, da de kom hjem, strøede han ubemærket Mulden over sin Fars Linesnører.

Forunderlig nok viste det sig næste Gang, denne trak sine Liner, at der kom Fisk paa som før. Men Eilerts Ansigt blev efter dette ubeskriveligt. At bede den døde „om Forladelse", er det eneste Middel, som hjælper mod den Slags Gjerning, ellers drages man en Nat af en usynlig Haand hen til Kirkegaarden — det nytter ikke, om man saa var surret fast med en Jægtetrosse.

Men, da Eilert blev voksen og færdedes mere ude blandt Folk i Bygden, begyndte han at synes, at det gamle Kjendskab var leit for Folks Skyld. Der var ingen, som ikke mente, at der jo var Skam i Finneblod, og han søgte derfor altid at gaa undaf Zilla, hvor flere var sammen.

Pigen forstod det nok; thi hun holdt sig i den senere Tid afveien fra hans Gang.

Men engang kom hun alligevel, som hun havde for Skik fra Barnstid, over i Stuen og bad om at faa følge med, naar de rode til Kirke den næste Dag. Der var da netop Fremmedfolk tilstede inden-

ifra Bygden, og saa svarede han haanligt: „For Finnetroldskab hjælper kanske Kirketvæt! —"

Siden talte hun ikke til ham.

Saa hændte det en Vinter, at Eilert laa alene ude paa Haakjærringfiske. Da bed en Haakjærring paa. Baaden var liden, og „Haabranden" stor; heller ikke vilde Eilert give sig, og Enden paa Basketaget blev da, at Baaden hans kantrede.

Han laa siden hele Natten paa Hvælvet i Taage og haard Sjø.

Som han sad næsten hensovnet i Døsigheden og sløvt kjendte, at det kunde ende, naar det skulde være, saa han med ét en Mand i Sjøklæder sidde overskrævs paa den anden Ende af Hvælvet og glo stygt paa sig med et Par matte, rødlige Øine; — han var saa svær, at Hvælvet holdt paa at synke langsomt ned paa den Kant, hvor han sad. Saa blev han pludselig borte, men Eilert syntes nu, at Skodden aabnede sig — det var med ét blevet stilt i Sjøen med kun sagte Duvninger, og foran ham laa en liden lav, graa Holme, henimod hvilken Baaden langsomt drev.

Skjæret var vaadt, som om Sjøen nylig havde flydt over det, og oppe paa det saa han en bleg Pige med saadanne vakkre Øine. Hun bar et grønt Klædesskjørt og om Livet et bredt Sølvbelte med Figurer i. Livstykket var af tarrebrunt Skind, og under Snøringerne foran, som var af grønt Sjøgræs, sad et skumhvidt Særkestykke som Fjærbrystet paa en Sjøfugl.

Da Baaden kom ind paa Holmen, steg hun ned imod ham og sagde, som om hun kjendte ham godt: „Kommer Du nu endelig, Eilert, — jeg har ventet paa Dig længe!"

Eilert syntes, at der gik ham ligesom et iskoldt Gys gjennem Kroppen, da han tog den Haand, der hjalp ham iland.

Midt paa Holmen viste der sig en Aabning med

en messingbeslaat Trappe som ned til en rigtig gjild Kahyt. Mens han stod og betænkte sig lidt, saa han to svære Haabrande svømme nær ved.

Som de steg ned, sænkede de to Haabrande sig, forunderlig nok, retsom om Skjæret var gjennemsigtigt, langsomt ned med dem, en paa hver Side af Trappen.

Da Pigen mærkede, at han var ængstelig, sagde hun, at det bare var hendes Fars Livvagt. Hun vilde nu føre ham ned til ham, og lagde til, at, om han syntes, at den gamle ikke var saa farlig vakker, saa maatte han bare ikke blive ræd, og hellerikke undre sig formeget over, hvad han saa.

Der var en vid Sandgrund med kridhvide, røde, blaa og sølvglinsende Skjæl, Enge af forskjellige Sjøgræs, Fjelde med tyk Buskskog af Tang og Tarre, og om Siderne gik der Fisk ligesom Fuglene myldrer om Fuglebjerge.

Høit oppe saa han noget, der lignede en mørk Sky med hvide Bræmmer.

„Det, Du ser der, er et Fartøi," sagde hun. „Der er haardt Veir deroppe nu, og under det gaar han, som sad oppe hos Dig paa Hvælvet inat. Forliser det, hører det os til."

Idet hun sagde dette, kom der et vildt, rovgjerrigt Glimt i hendes Øine, som imidlertid straks forsvandt.

Overhovedet var det ikke let at komme paa det rene med hendes Øine. I Reglen var de uudgrundelig sorte, med en Glans som en Natbølge, hvori Morilden spiller; men saa kom der undertiden et lyst, sjøgrønt Skjær, som naar Solen skinner dybt ned igjennem Sjøen.

Af og til kom de forbi en i Sanden halvt begravet Baad eller et Fartøi, af hvis Kahytdør og Vinduer Fiskene svømmede ud og ind.

Ved Vragene vandrede Menneskeskikkelser, der syntes at bestaa af bare blaa Røg. Hans Ledsager-

ske forklarede, at dette var Aander af druknede, som ikke havde faat kristen Jord.

Længere henne gik Veien tværtover en dyb, mørk Dal, der strakte sig nordostover under Finmarken, sagde hun, og her bode de gamle Finnekonger, der var omkomne paa Havet.

Der sad paa en Stenblok en runken, gul Fin med rindende Øine og en mørkerød, blank Guldkrone. Det store Hoved rokkede frem og tilbage paa en tynd, vissen Hals, som om det bevægedes af Strømningen i Vandet.

Midt paa en Slette, der aabnede sig foran dem ved en Svingning af Veien, stod endel Huse sammen som en liden By, og et Stykke fra saa han en omvendt Kirke uden Spir, der stod med det lange, spidse Taarn ligesom speilet ned i Vandet. I Husene, forklarede Pigen, bode hendes Far, og Kirken var en af de syv, som stod i hans Rige, der rak over hele Helgeland, Salten og Finmarken. Nogen Tjeneste holdtes der endnu ikke i dem, men den kom nok, naar den druknede Bisp, som sad udenfor og grundede, bare kunde komme paa den Herres Navn, som skulde tjenes, — da skulde alle Draugene faa Kirketvæt. Nu havde han siddet der og grundet i otte hundrede Aar.

Ved dette blev Eilert hel underlig tilmode og endnu mere, da han tænkte sig om og mærkede, at han nu ogsaa selv havde glemt det.

Mens han stod i de Tanker, saa Pigen angstfuldt paa ham, næsten som om hun vilde hjælpe ham at lede, og blev saa med engang ligbleg.

Havdraugens Hus, som de nu kom til, var bygget af Baadhvælv og store Vrag, i hvis Indsænkninger der lig et Tørvtag voksede alskens Sjøgræs og slimet Grønske. Tre kjæmpesvære, grønne Stolper fulde af Skjæl dannede Indgangen, og Døren bestod af bundsunkne Vragplanker med Klinksøm i. Midt i den sad som et Haandtag en svær, rusten

Fortøiningsring af Jern med en afslidt Stump af en tyk Skibstrosse hængende ved. Da de kom did, strakte en stor, mørk Arm sig ud og trak Porten op.

De var nu i en hvælvet Stue med fint Skjælsand paa Gulvet. I Krogene laa der alskens Toug, Garn og Baadredskab og mellem dem Tønder og forskjelligt Skibsinventar.

Paa en Garndynge med et gammelt, rødbarket Seil over saa Eilert Havdraugen, en bredskuldret, sværtbygget Kar med Blankhatten skjøvet tilbage høit op paa Hodet, med mørkerødt, stridtottet Haar og Skjæg, smaa graadige Haakjærringøine og en bred Mund, om hvilken der for Øieblikket laa et godsligt Sjømandsgrin. Huden var mørk og lodden ved Halsen, og det øverste af Fingrene sammenvokset.

Han sad med nedbrættede Sjøstøvler, og de tykke, graa Uldstrømper rakte langt op paa Laaret. Den rummelige Skindtrøie var aaben, og om Halsen havde han et rødt, uldent Kjøbeskjærf.

Da Eilert kom, reiste han lidt paa sig og sagde godsligt: „Goddag, Eilert, — Du havde nok et haardt Basketag igaar!" — og dermed sendte han en Straale Tobakssaft ud som Sprøiten af en Hval.

Med den ene Fod, der til det Brug med engang blev helt forunderlig lang, krøgede han frem fra Krogen en Hvalfiskeryghvirvel til Kubbestol for ham og skjød derpaa med Haanden frem en lang Skibskiste, hvorpaa stod opdækket de kosteligste Retter.

Han begyndte nu at snakke baade om et og andet. Men hvergang han lo, blev Eilert fælen; thi Munden gabte betænkeligt svært og viste en grønlig, spids Tandrad med lange Rum mellem hver Tand, saa de lignede en Række Baadkjeiper.

„Du sled haardt igaarnat, Eilert; men det var ikke gaat Dig saa ilde, dersom Du ikke havde strøget Dødmulden paa Snøret og nægtet Datter min Kir-

ket" — her brød han sig pludselig af, som om han var kommet til at sige formeget og Eilert opfangede idetsamme et Øiekast hen paa sig saa dødelig hadefuldt, at det grøssede nedefter Ryggen. Han kjendte Pusten af den andens Latter som en kold Rosse om sig.

Naar Folk bare vilde slippe Baadene sine, vedblev Havdraugen, saa var han ikke saa begjærlig efter Mandskabet, men det var Rækveden og Drivtømmeret, som det nu engang var hans Forretning at sørge for. Naar der blev Mangel maatte han have Baad eller Fartøi, deri kunde ingen fortænke ham.

Han stirrede en Stund stivt og ligesom grundende hen for sig, strakte sig saa bagover med Kroppen og Fødderne langt ud paa Gulvet og gispede slig, at Over- og Underkjæben lignede to modvendte Baadhvælv. Derpaa sovnede han ind med Nakken mod Seilet.

Da stod Pigen atter ved Siden af Eilert og bad ham følge sig.

Og straks stod de igjen oppe paa Skjæret.

Og nu gjaldt det at berge Livet.

Sit svære, mørke Haar slog Pigen om hans Ansigt som et Omhæng, og Kinden følte han hvile op til en hvid Sjøfuglebarm, der var saa lun og søvngivende, — en enkelt rødlig Fjær, som sad i, fremkaldte et dunkelt Minde.

Efterhaanden sank han hen i en Døs og hørte hende nynne en Vise, der mindede om Bølgegangen, naar den en rolig Soldag skvulper op og ned i Stranden:

— — „Aa sig, kan Du mindes de tusinde Gange
vi løb ned i Fjæren for Smaamort at fange?
Med Dragsuget sprang vi saa begge omkap,
fra Kallen i Havet bestandig vi slap.

Ja, mangt skal Du mindes, imens jeg Dig vugger,
og Havgulen blæser og Bølgerne rugger,
— hun sidder og graater nu over din Kind,
som gav Dig sin Sjæl, men kun lev'te ved din.

Men engang som E'fugl ind Fjæren jeg styred,
da laa Du bag Stenen med Riflen og fyred,
Du traf mig i Brystet, og Blodstriben der
er, Vennen min, Mærket, jeg efter Dig bær."

Det forekom Eilert, som om hun sad og graat over ham, og at der af og til faldt en Draabe som et Sjøskvæt ned paa hans Ansigt. Han følte nu, at han holdt saa inderlig af hende.

Saa blev han igjen urolig.

Han syntes, der kom en Hvalfisk til Skjæret, som sagde, at han maatte skynde sig, og, da han stod paa Ryggen af den, stak han et Aareskaft ned i Luftbordet for at hindre den fra at skyde under Sjøen igjen. Han mærkede, at Hvalen paa det Vis kunde styres, eftersom han lagde Aaren over paa høire eller venstre Side, og nu gik det opefter hele Finmarkslandet, saa Øerne føg forbi som smaa Holmer. Bag sig saa han Draugen i sin halve Baad i slig Fart, at Skumskavlen stod midtmasters.

Lidt efter laa han igjen paa Skjæret og syntes, Pigen bøiede sig over ham og sagde: „Det er mig, Eilert!"

Ved dette vaagnede han og saa, at Solstraalerne netop randt over det vaade Skjær, og at Havjomfruen endnu sad ved Siden af ham.

Men lidt efter forandrede det hele sig for ham, og blev til Solen, som randt gjennem Ruden ind paa Sengen i Stuen hos Finnens, og ved Siden af sad Finnepigen og støttede ham om Ryggen. De havde trot, at han skulde dø. Han havde ligget i Vildelse

slig i seks Uger, siden Finnen havde berget ham ind efter Forliset.

Siden syntes han, at han aldrig havde hørt en urimeligere og mere hoffærdig Tale, end at der skulde hænge Skam eller noget ringt ved at være af Finneblod. Og samme Vaar blev han og Finnepigen Zilla trolovede og til Høsten gifte.

———

VED ENARESJØEN.

Den unge Fjeldfin Elis skulde have Mathis Vuolabs Datter. Det var Overenskomst mellem Forældrene, som var mægtige i Ren begge to.

Elis og Silla mødtes hver Sommer, naar Familierne havde deres Telte ude ved Fjorden, og Renen skulde drikke Sjøvand.

Der havde de legt og plukket Bær sammen ude paa Multemyrerne og faat Lov til at give hinanden Renkalver, medens de var smaa, og, da de voksede til, forærede han hende Perlesnorer fra Handelsmanden og Skind af Sølvræv og Maar, som han skjød om Vinteren. Paa Flytveiene med Renen lagde de Tegn og Mærker indover Vidden ved Sten og Busk til hinanden. Og den lange Vinter i Jordgammen længtes Elis bare efter den Tid, da Solen kom, og han igjen skulde faa se den svartøiede Silla, som var snartænkt som Pilen og rap og lystig, saa Tiden altid blev for kort, naar de var sammen.

Naar det lakkede mod Tiden, da de skulde drage indover Fjeldet igjen, reiste Elis ned til Handelsmanden i Alten med Skind og Tunge og Sløike og Bær. Han fik Kaffe og Varer hjem med sig igjen og Guldbaand og farvet Sytraad og Tørklæder og mange Ting, som han vidste, vilde gjøre Silla glad, og som passede til Gaver for Mathis Vuolabs Datter.

Nu var det saa med Elis, at han selv var svært vakker, saa alle Piger, hvor han kom, stod efter ham og vilde have bam, og alle Øine sagde, de syntes om ham. Men han var stolt og lod, som han ikke mærkede det; hans Hu stod til Silla. —

En Søndag, han var i Alten Kirke, fik han se en høi ung Kvinde, der sad lige foran Prækestolen.

Han syntes aldrig, han havde set noget saa vakkert i sine Livsens Dage. Hun var saa lys og finvokset som en Birk ved St. Hans, Øinene blinkede som en blaa Bæk, og Haaret var langt og askegult, Hænderne som et Barns saa hvide og smaa og ligesom for gode til at tage i noget, som hører Jorden til.

Hendes Blik gled hen paa ham, og hun smilte, som hun kunde se, hvad han tænkte. Da hun gik ud af Kirkedøren, vendte hun sig to Gange og saa hen paa ham.

Det var Sorenskriverens Datter, sagde de.

* * *

Næste Gang Teltene stod ude ved den salte Fjord, gik Elis helst taus og alene for sig selv langt inde i Marken hos Renen.

Naar han vendte hjem sent i de lyse Kvælder, tog han Veie, som om han frygtede for, at nogen skulde gjætte hans Gang. Det gjorde næsten ondt, naar Sillas sorte Øine saa paa ham, som de spurgte.

Hun var som en tjatrende Fugl, der skreg op om Ensomheden.

Men, da de skulde skilles den Høst, sad Silla en Kvæld paa hans Vei med Mufti og græd og klagede:

Hun havde længtes mere efter ham i denne Sommer, Teltene stod ved samme Vig, end nogen af de lange Vintre! ... Det nyttede ikke at lægge Mærker i Træerne længere; hans Øine var forgjorte

af en ond Aand. Hun kjendte sig som en Rype i Snaren ...

Efter den Dag blev Elis endnu mere tungsindig. — Den næste Sommer drog han ikke med sin Far ud til Fjorden, men blev alene med en Renflok inde ved Rusland.

Paa Fjeldet laa han ofte i Ensomheden og syntes han hørte det sukkede og lød, som Silla klagede ...

Og til sine Tider igjen kunde han se ind i Alten Kirke akkurat, som den Søndag Formiddag, da Solen skinnede gjennem Ruden hen i Stolen, hvor Sorenskriverdatteren sad ...

* * *

En Sommernat omkring St. Hanstid laa han alene i sit Telt under en bjerkbevokset Aas inde ved Enaresjøen, hvor Trækfugleskarer fra hele Jorden samler sig.

Som han laa og tænkte, kom der en vever og finvoksen Pige med mørkt, glinsende Haar og grønt Klædesskjørt kantet med Guldborder, ind til ham og satte sig ved hans Leie. Hun havde et Livstykke med rød Bringedug og et bredt Guldbælte.

Hun bøiede sig ned over ham, saa han kjendte hendes hede Aande paa sit Ansigt, og, da han prøvede at lukke Øinene for at blive Synet kvit, sagde hun:

„Se kun op, Elis, der findes nok dem, der kan være lige saa vakkre som Skriverdatteren!"

Hun viste ham gjennem Teltdøren nogle store, fede, sorte Kjør og Faar med blaa Uld. Paa Græsgangene nedenfor gik de i store Flokke; hun eiede dem alle og dertil en Utallighed af Rensdyr.

Hun talte saa rapt og overtalende og holdt ved at bede ham følge sig. Hendes Øine var nær hans;

de var brunsorte og dybe, og der brændte i dem ligesom en Skadevarme i en mørk Nat. Hun var brun af Let, og Huden, som han næsten kjendte ind til sin Kind, var saa fin som Fløil.

Medens Elis laa urolig i Heden og kanske havde sovet ind igjen en Stund, kom der nok en Pige endda vakkrere end den første.

Hun havde en blaa Kjortel af en forunderlig bevægelig Glans; paa Fødderne fine Sko som af bøieligt Sølv eller de blankeste Fiskeskjæl, og ned over Ryggen hang det gule Haar udslaget og ravgult som naar Solen skinner i Havskummet.

Hun vinkede med den lille, hvide Haand og bad ham se ud af Teltdøren.

Der stod hele Enaresjøen paa Ende som et uhyre luende Speil i Midnatssolen, og ved en Vig skinnede et Hus med Tagsten af Guld, Nøster og Pakbod som et stort Landhandlersted. Foran laa Jægter og Baade med Masterne bag hverandre tæt i tæt, og udover Skjærene stod Hjeldstængerne med Fisken paa saa vidt og langt, han bare kunde øine.

Det svimlede for ham, og det var, som begge Skikkelserne voksede og blev større.

Den brunes Blikke lyste som Gløder, medens den lyslettes Øine blinkede, som med kolde, blaa Knivsegge, og hendes ravgule Haar ligesom skummede og fraadede. Begge fo'r de til Døraabningen.

Da de stødte sammen, slog den mørke sine krummede Hænder ligesom Klør fast i sin Modstanderske, og nu bar det afsted ned Bakken under en svær Kamp.

Nede paa Sjøen saa Elis en underlig Strid! ... En svær Hunørn havde slaat Kløerne i Ryggen paa en Lax, der var den for tung. Det gik som en Pil henad Vandskorpen; snart havde Ørnen, snart Laxen Overtaget, — og saa blev det ved, saa langt ud, han kunde øine ...

Samme Dag flyttede Elis sine Rener bort fra den Grund.

* * *

En Nat, da Elis igjen laa ved Enare, syntes han, at han saa Kirketjenesten paa Søndag Formiddag saa tydelig som aldrig før. Sorenskriverens Datter sad borte i Stolen og vendte sig af og til mod ham med den hvide lille Haand over Øiet for at undgaa Solskjæret og smilte og nikkede.

Lidt efter kom hun ligesom svævende hen, bøiede sig over ham og saa ham ind i Øinene. Haaret bølgede ned til begge Sider. Han følte hendes Aande som et friskt kjølende Pust ind fra Sjøen i den hede, blanke Sommernat; Rødmen kom og gik over hendes Ansigt som et vekslende Solskjær, og Øinene blev stedse dybere og dybere; de drog som den blaastride Strøm ...

— Den næste Dag flød Elis i Enaresjøen under Berget lige nedenfor Teltet. Renen gik uden Røgt.

Men i Løvliden ude ved Fjorden græd Silla og klagede sørgmodig i Kvældene.

MOSKENÆSSTRØMMEN.*)

Værømanden og Moskenæskjærringen havde havt Hushold og levet godt og vel sammen saa langt tilbage, som Mindet rak og længere end saa.

Ved Flod satte han Stauren i Suppegryden og rørte og dreiede, og ved Fjære satte hun Sleven i. Af Fisk, som seg ind fra Havet, var der altid nok i Gryden.

Men saa hændte det en Dag, som Regnskaadden lettede og Værøkallen laa og saa udover Havet, at den ene vene Jomfruen efter den anden synte sig frem af Hildringerne.

Og der stod de tilslut alle „de syv Søstre paa Helgeland" i den blanke Luft, saa det skinnede i de hvide Forklæderne deres.

Kallen bare glomede og saa; ikke vidste han, hvem af dem han skulde synes, var den vakkreste.

„Lig ikke der og lad Dig," skreg Kjærringen hans, „ser Du ikke, de Storjenterne øser Fisken op lige foran Suppegryden vor."

Saa drog Værøkallen Sjøstøvlerne paa og la ud over.

Han saa ikke om sig, før han var midt ude i blanke Hildringen, hvor det lyste baade i Luft og Hav, saa det svimlede for ham.

---

*) Malstrømmen mellem Lofotodden, Værø og Røst.

Der stod de alle syv, den ene mere rank og høiløftet op mod Himmelblaanet end den anden, og saa stormægtige var de, at Sjøfuglen ikke engang naade dem til Hofterne.

Han glante høit og høiere end høit, til han saa det skinnede i Guldkammene deres.

Men, da Solen begyndte at drage sig med alskens Let og Farve og blaane og leke deroppe, blev Værøkallen rent staaende og gabe.

„Er Du Værømanden Du, som altid ligger med Mørkeskaadden i Hatten og kiger i Tarren," spurgte den yngste af Søstrene.

Ja, det var han da.

„Og det er Kjærringen din, hun, som staar derinde svart og kroget og rører med Sleven," ropte hun igjen.

Jo, det var det nok ogsaa.

„Styg Kjærring og vakker Kar," lo hun saa det ljomede.

„Værøkal, Værøkal, Du har vel ikke set noget blankt dernede i al Tangen. Maanekronen vor er trillet ned i Sjøen, og vi er faret alt hid nord for at lede."

Var det likt, at han havde set den. Værøkallen gjorde ikke andet end kope sig væk paa den vakkre Jomfruen.

„Vil Du holde op i den ene Snippen paa Forklædet mit kanske, mens jeg leder."

Saa glemte Værøkallen alting og stod og holdt i Forklædsnippen og tænkte: Vakker Kar og styg Kjærring, vakker Kar og styg Kjærring.

Han havde aldrig før vidst andet end, at det var Kjærringen hans, som var vakker, og han, som var styg. For saa havde hun sagt.

Og nu syntes han, hun var baade svart og kroget af al den Kogningen, og Fiskeslo og Affald og Manæt og Styghed laa klinet opefter Stakken og i Haaret hendes.

Og saa begyndte han at gjøre sig lækker og fortælle om, hvor rig han var, saa det ikke blev Ende paa de Fiskebanker, han aatte. Han gapte i ét Glis og Flir og bare trippede med Foden.

De andre Søstrene stod hvide og høibaarne og ikke saameget som ænsede ham. De saa roligt ned i Sjøen efter Maanekronen.

Men den yngste, som havde ladet ham holde i Forklædsnippen, sendte Blink i Blink med Spot og Latter ned paa den nøgne gamle Skallen hans, som var skurvet og hvid helt over efter Affaldet fra al Sjøfuglen.

Bie og kope gjorde han saa langt, som Kvælden led, og helt til Fuglen begyndte at sætte sig paa Skjærene for Natten.

Da kjendte han, at han ikke havde faat Mad den hele Dag.

Saa vassede han hjem.

Men Toppene tændte sig en efter en i de syv Søstrene og lyste med kolde haanlige Glyt nedover Skutryggen, den kollede runde Bagstudsen hans og de korte knudede Ben.

Da var han saa flad og liden, at han bare krøb op i Fjæren til Kjærringen.

Men hun vørrede ham ikke saa meget som at glytte ud af Døren, alt det hun hørte, han slog Havet ud af Sjøstøvlerne og tramped og banked.

Saa fik han sidde ude i Manætgørjen.

Og værre Nat havde Værøkallen aldrig havt, som Svelten sved og Manæten brandt.

Kjærringen bare styrede i Sinne derinde med at lægge sig, og, ret som det var, dundersnorkede hun ud til ham.

Men saa mente han, hun kom vel ud engang, slig som hun vidste, Kallen hendes sad der i Dragsuget og Blaasten.

Det led og det skred først Flodtid og saa Fjæretid.

Den, som lod ham sidde der og selv sov alt det, hun aarkede, var Kjærringen.

Men, da det lysnede og steg til Flod igjen om Morgenen, fo'r Moskenæskjærringen med Sleven ud af Døren og til Gryden uden engang at se til den Kant, hvor Kallen sad.

Og saa begyndte hun at røre i den, saa Strømmen svellede op og fræste, og Skumdotterne føg som et Sneveir.

Men, da Værøkallen saa, hvordan hun tog i alene, blev han rent paa Livet ræd for, at han skulde miste Kjærringen sin og, at hun ikke skulde ville ha ham med længere om Gryden.

Saa fo'r han ud med Stauren og satte den i, saa det sprutede, og til at hjælpe hende med at røre.

Men Kjærringen dreiede og rørte med Sleven tvært imod, saa Sjøen hvirvlede og malte i Ring som en Trakt.

Og, naar Værøkallen prøvede at dreie efter, rørte hun igjen tvært imod, saa Strømmen gik rundt som en hvid Kværnfos og saa høit som midt paa Fjeldet.

Da skjønte Værøkallen, hvad for Kjærring, han havde.

De fine Jomfruerne kunde faa staa der, de stod, ikke passede de til at sætte Stauren i Gryden.

Og saa begyndte han at smiske saa fint som legende Solskin.

Nei for Lag hun havde med Sleven. Det var en, som kunde ta i og koge det. Aldrig havde han set, at hun havde saa gjild en Stak slig, som den slængte om hende i Sjødrevet. Saa ferm en Kjærring fandtes der ikke.

Samme Kvælden sad de forligte og delte Fisken som før.

Men saa tit, som Ny- eller Fuldmaanen blinker og skinner som en Krone i Strømmen, husker Mo-

skenæskjærringen paa de syv Søstre og blir vild og gal igjen og farer ud med Sleven.

Og saa Værøkallen efter med Stauren.

Og da rører og maler hun imod ham, saa Havet gaar som Elv og Fos, og Malstrømmen hvirvler rundt som en Trakt mellem Moskenæs og Værø, helt til de blir forligte igjen.

BYLGJA.

Hos et Par gamle Skipperfolk ude ved Havet var der en ung Gut, som var kommet ind med et strandet Fartøi.

Ingen vidste, hvad Land han var fra. Men med den voksne Alder blev han saa hæv og gjæv i Væsen og Vækst, bleg og brændende i Øinene og underlig vakker, at alle skjønte, han var af nogetslags fornemt Folk med høit Sind.

Helst laa han ude paa Næsset og saa udover Havet, det hvide og landløse, som vuggede Dønning bag Dønning og Top bag Top.

Aldrig blev han træt af at se og speide henne i den yderste Rand mellem Hav og Himmel, hvordan Bølgeaasene glittrede og legte, steg og sank.

Fred fik han ikke, før en hvid Bølge løftede sig over de andre snart saa og snart saa.

Han vidste, den maatte komme.

Snart skinnede dens brede hvide Skavl i Solen, snart steg den med et kaadt vildt Sprøit mod Himlen, snart glimtede og gjækkede den bare som Glans fremme i Synsranden. Den skiftede paa utallig ny Vis, — til ham bar den Hilsen.

Og, naar Graagaasen kom om Vaaren og trak

bort om Høsten, blev han aldrig træt af at staa og se efter dem og undres, hvor de fo'r hen.

Men en Kvæld, som han sad der paa Næsset, skjød Bølgen op én Gang og en Gang til og nok en Gang der langt ude. Den taarnede sig stedse mægtigere op mod Himlen og steg og steg, helt til den rullede sin Skavl som en hvid funklende og glittrende Mur indover Næsset.

Han fik ikke Røst for sig, medens den kom væltende imod ham.

Men ud af den sprang en Pige med et vildt Ansigt, og Øinene lyste af Lyst og Trods. Hun slængte sig paa hans Knæ med Armene om ham og raabte gjennem Suset:

„Jeg heder Bylgja og er evig Uro.

Aldrig fanger Du mig. Det er lige ondt at kjende mig mellem Pigerne som en Bølge mellem Bølgerne.

Men op vil jeg dukke i din Hu. Og al din Længsel og Elsk skal bli navnløs og havnløs fra den Stund, Du har havt Bylgja paa Fang" — sang det i Skumvæggen, som hun igjen veg ind i Suget.

Og fra den Stund søgte og ledte han og mente, at han skulde kjende hende mellem tusinders tusinde.

Naar han saa Kvindernes hvide Skaut røre sig som Bølgerækker indad Kirkedøren, mødte han Blikke baade dulgte og de, som smilte, medens Kinderne skiftede Let og Farve.

Men ingen af dem havde de hendes Øine, der lo som Solskin i Fraaden over det grønne vilde Hav og stak med Blink som af Dybets Hemmeligheder.

Og, naar Pigerne ragede og kastede Høet i de korte Særkeærmer og, brune i Solen, under Latter og Lystighed kappedes, naar det var ham, som kjørte Læsset, hamrede Hjertet i ham, og Øinene

brændte som mørk Ild. Han tænkte paa, om hun, som lo vildest og slængte sig overgivnest i Saaterne, skulde være Bylgja.

Men saasnart hans Blik fangede hende, vendte hans Sind sig braat. Ikke var denne uselige bly Forvirring Bylgjas store Haan og Trods.

Om Høsten, naar de unge i lystigt Følge plukkede Nødder, og Pigernes smidige Liv og Skikkelser og leende Aasyn kom frem og svandt mellem Hasselbuskerne, randt mangt underligt Blik over Bladene. Men tyktes de ham alle som tamme, vingeklippede Fugle i Løvet imod hende, som traadte Dansen altid ny og daarende derude i Havranden.

Men i den stormfulde Vintertid, naar Maagerne og al Himlens Hær af Fugle skreg i den regngraa Dag, og Fangsten østes op af Garnene som det blanke Sølv, medens Pigerne stod i hundreder nede ved Sjøsprøiten og ivrige beredte den med hændige Knive, blev det, som hun, han stundede efter Nat og Dag, kunde være nær.

Og, hvor den løsslupne Latter skingrede ubændigst, og Tungerne slængte spottende og lystige Indfald som friskest ud i Vinden, syntes han, at han fornam Bylgjas salte Havstænk ud af de viltre Blik og Miner.

Men om Uro, som var navnløs og havnløs og kjærere end al Lyst i Livet, vidste de intet, og over hans Længsel skreg og kredsede de alle kun som smaa rappe, begjærlige Maager over det store urolige Hav.

Alt det, han søgte og speidede og prøvede Kvinders mangfoldig fangende Sind — aldrig fandt han hende, som landløs og strandløs i uudsigelig skiftende Fagerhed lokkede hans Hu.

Og han søgte ud fra Menneskene paa Havsens ensomme Veie, hvor Kjølen ikke sætter Spor.

Didud, hvor det lyste i vældige Skimt, styrede han som til Stevnemøde, medens Havet sendte Skumskred og legte med Livet som en Kastebold.

Og, naar han for lavt Seil fo'r over de store tordnende Dønninger, kunde han høre Bylgjas vilde Røst i Skumvæggen om Elsk uden Landefæste, navnløs og havnløs.

HAUK OG HADDING.

Der var i gamle Dage to Næssekonger, som var Naboer og begge navngjetne Vikinger. De var Fostbrødre og levede i stort Venskab.

Hauk og Hadding hed deres Sønner, som skulde tage Rigerne efter dem.

Men, eftersom de voksede til, skjønte Fædrene, at de var af saare forskjellig Sind, begge haarde i Hugen og ikke lette til Enighed.

Dette tyktes dem at bære ilde Varsel.

Og ved et Juleblot førte de dem til Ed ved Balders Knæ i Gudehovet, at aldrig skulde de bære Vaaben mod hinanden; men holde Freden slig, som Fædrene havde holdt den.

Siden faldt de gamle i et stort Slag mod syv andre Næssekonger.

De blev høilagte i Grænseskjellet mellem deres to Riger, og Offer gjort til Fredens Vætter i alt saaledes, som de havde ønsket.

Fra tidlig om Vaaren, til det blev sent ud paa Høsten, laa nu Hauk og Hadding ude med Langskibe.

Men, fo'r Hauk i Vesterviking, seilede Hadding i Østerled. Og mest Glæde havde de af de Færder, hvis Lykke eller Berømmelighed helst maatte svide og bide den anden i Hugen, fordi han følte sin at være ringere.

Begge vandt de meget Gods. Nye fagre Drikkehaller byggede de sig, og med allehaande kosteligt Pel og Vaaben var de prydede.

Naar de om Høsten kom hjem og lagde Langskibene op, drak de Julen hver med hundrede Mand. medens Kjertesvendenes Blus røg op imod de sodede Bjelker. Hornet signedes til Thor, og mange og dyre Skaaler blev der drukket for Held og Berømmelse og godt Aar paa Sjøen.

Men skadefro Mænd, som kjendte deres Sind, bar Ord og Rygter mellem dem.

En Jul spurgtes der, at Hadding havde nydt stor Ære derude. Af en mægtig Høvding havde han faat en Skarlagens Kappe foret med kostbart Pel i Vennegave.

Da begyndte Hauk at tykkes, at Gjæstebudet varede for længe, og at der var andet at gjøre for Mænd end at tømme Horn og stege sig ved Ildene inde paa Langbænken.

Han lod reise Spanter og bygge og udruste endnu et nyt stort Fartøi, og tingede udvalgte Mænd inde fra Herrederne.

Og, da Vaaren kom, stak han tilhavs med et Langskib mere end Hadding aatte.

Hadding lo og mente, at det skulde være megen Berømmelse, som ikke kunde rummes paa tre Hærskibe. Og han stevnte ikke Mænd til Skibene, før et helt Maaneskifte var ledet.

Saalunde seilede de hver i sin Viking i adskillige Aar.

Aldrig budsendte de hverandre. Men vel agtede de paa hinandens Færd, og syntes hver, det minkede med Glæden over det, han selv havde vundet, naar han hørte, at den anden havde naat mere.

Der var nok af Mænd og løse Kvinder, som vidste at berette det, som mest kunde egge.

En Høst kom Hauk hjem og beredte stort Julegilde. Da havde han faat et herligt Sværd med

Guldhjalte af Torbjørn Herse, som raadede over Vingulmark.

Fagert var det at skue, naar Skinnet af Ilden lyste i Staalet, og saa fin og skarp var Eggen, at Synet kløvedes.

Men paa Hjaltet var der virket Kjærligheds-runer.

Og, som Laget stod paa det prydeligste, og Hornet var signet for Sif, reiste Hauk sig i Høisædet og forkyndte, at til Sommeren skulde Langskibene være nymalede og Dragehoderne skinne, og han og hans Mænd fare i lystig Brudefærd.

Thi drak han under stor Glæde Fæstensskaal med Høvdingens Datter i Vingulmark.

Og slig drog Runerne, at han ikke havde Fred i Hugen for Længsel.

Da kom der en Dag Mænd nordfra paa Ski, og mangt og meget havde de at berette i Hauks Hal om, hvorlunde Julegjæstebudet var forløbet hos Kong Hadding.

Han havde om Sommeren været hos Jarlen nede paa Rygen, der havde fagnet ham med stort Venskab, og fra den Færd bar han en snoet Armring til over halvanden Mark veiet.

Den var lagt i Skikkelse af en Orm med to underlig lysende Stene til Øine. Og saa fint var Guldet vundet og spundet, at de fleste mente, at det maatte være en Kvindegave, — helst siden Hadding selv tiede om det.

Som Hauk sad ved Langilden og hørte til, blev han meget bleg og fæl i Ansigtet.

Thi paa det Vis, Armringen beskreves at være, tyktes han med Vished at skjønne, at den maatte være en Gave fra selve Rygerjarlens Datter.

Siden var Hauk saare faamælt. Heller ikke nævnte han videre, da det spurgtes, at Hadding gjorde store Forberedelser til at bygge et Kvindebur og lægge flere Omfar af Tømmer til Høienloftet. —

Skibene blev saa malede, som Hauk havde bebudet, og Dragehoderne beslagne, og stavede Seil blev der kostet med megen Pragt. Hellerikke manglede det paa udvalgt Mandskab.

Men, da Hauk tidligvaars lagde tilsjøs, sattes Kursen ikke sørover til Vingulmark, men ret vesterud.

Ikke strøg han Seilet, før han kastede Anker over hos Irerkongen.

Og, som han der bød sig til at bli hans Landeværnsmand for Kysten med de fire Langskibe, blev han vel modtaget.

Irerne laa dengang under stor Frygt for Herjinger, og mange var de Vikinger, som feidede paa deres Rige baade østen- og søndenfra.

Tyktes da Kong Hauks Mænd, at de var farne i en underlig Brudefærd, thi Stevn ved Stevn blev der lagt til og haardt bar det frem over Skibsbordene, saa tit de mødtes med Ufredsmændene, og Dækkene ryddedes til helt bag Masten.

Her vandt Hauk saare megen Berømmelse. Men aldrig nævnte han om Lønnen.

Det andet Aar om Høsten fæstede han Irerkongens Datter med rigt Hjemgifte. Og Brylluppet stod med Pragt og Herlighed.

Hjem seilede han saa med Bruden og de irske Terner, som fulgte hende.

Og saare vidspurgt blev denne Kong Hauks Bryllupsreise.

Han lod nu bygge en Gjæstebudshal, der var dobbelt saa stor som Kong Haddings, og et prægtig prydet Kvindebur med Svalgange og udsnittede Dragehoder, som alt saas langt udover Sjøen.

Men om Kvælden sad han taus ved Ilden med Sværdet under Hagen, det, som havde Runerne paa Guldhjaltet, og tænkte paa liden Signe syd i Vingulmark. Og tyktes det ham en Ulyd, naar den

irske Kongedatter revsede høilydt og avede Husfolket med rap og vredagtig Tunge.

Samme Høst vendte ogsaa Hadding hjem fra Tog.

Mange og store Vennegaver havde han faat hos Høvdinger.

Men, da det spurgtes, at Mørejarlen havde forlenet Hadding med saamange Herreder, at de udgjorde Trediedelen af det ganske Fylke nordenfor, udbød Hauk straks Leding og satte alt, hvad han aatte af Skibe, i Sjøen.

Den Sommer holdt han et stort Slag mod tre Næssekonger, som havde deres Havne og Skibsnøster i Fylket søndenfor, og underlagde sig deres Riger. Thi ikke vilde han raade for mindre Land end Hadding.

Begge sad de saa med megen Pragt og Herlighed paa sine Gaarde og med mange gjæve Mænd.

Men, naar Hadding holdt Gjæstebud, spurgte han altid, at Hauk beredte et saa meget herligere og, var nogen berømmelig Kjæmpe Gjæst om Vinteren, gav den ene altid større Gave end den anden, at hans Navn kunde bæres saa meget længere ud.

Slig vogtede og vaagede de paa hverandre, og havde de Mænd ude om Næssene at speide og forfare hinandens Færd.

Men et Aar, da Sendemændene kom hjem hver til sit, havde disse meget at berette:

Kong Hauk havde svoret at fælde Vikingen Hake den svarte.

Og Kong Hadding beredte sig til at fare saa vide som syd igjennem Njørfasund og herje paa Blaaland.

Men, da Hauk spurgte den underlige Færd, som Hadding rustede sig til, blev han meget tvilende og tung i Hu. Det bares ham for, at hint Tog alt til

det fjerne Blaaland kunde bringe Haddings Hæder og Ry anderledes videnom i Folkemunde.

Og han nagedes af Tanken, grublede meget og fik ikke Fred.

Gjorde Kong Hauk saa en Kvæld et Drikkelag og lod Ølbollerne iskjænkes og gaa rundt, til alle hans Mænd var drukne og søvnørske.

Men, da det var blet stille i Hallen, og Ilden var gaat ud, stod han op fra sit Soverum og vækkede Trællen Griot. Ham bød han løse en ung svart Fole af Hestestalden og lede den ned til Skibsbaaden.

Fo'r han saa med Trællen i den svarte Vinternat ud til Hesteskjæret i Braatholmene, hvor Fjorden mynner ud.

Der kogte Troldmænd i Løndom Seid, og vildredes mange Fartøier af den blussende Ild under Kjedlerne, saa de forliste.

Den Nat var tæt Taage og megen Hildring om Skjæret, saa de havde ondt for at finde op til Stedet, og knæggede Folen og skumsvedede.

Tændte saa Trællen op Ild.

Og offrede Hauk der Unghingstens Hjerte til Havtrolden og lod det tages ud af Strømmen, at der skulde hage Vanlykke og Vanskjæbne ved Haddings Færd til Blaaland.

Men, da Offeret var forrettet, sopede Trællen Asken ind i sit Forskind og kastede den ud i Sjøen, at det skulde blive vel dulgt og lønt efter dem.

Der Trællen saa havde gjort og igjen vendte sig, skalv og hakkede han med Tænderne og ravede i Angst, thi han vidste sin usle Skjæbne.

Og stødte Hauk Kniven i hans Strube og overgav ham til Havet.

Da var Taagen blet end tættere med Haglkorn og Isnaale, og der lød Skoggren og lange fæle Skrig fra Havgasten over Holmerne.

Skimtede han saa, at det lyste af nogen anden rød Fakkel, som rørte sig opover Skjæret.

Og slukkede han hastig sit Blus.

Som han søgte ned mod Baaden, kom Fakkelen ud af Taagen lige nær hans Ansigt, og saa han Kong Hadding, som var meget bleg og rimet i Skjægget, at han fo'r i samme Ærinde med Offerdyr til Skjæret.

Hadding drog paa Mundvigen, som han vilde rope, og tog brat til Sværdet.

Deraf skjønte Hauk, at han havde kjendt ham. Og de veg hastelig hver sin Vei ind i Mørket.

Men begge taug de siden for alle om det Møde.

Den Sommer fo'r Hauk i en berømmelig Færd.

Udenfor Hisingen gik det saa hvast til over Skibsbordene, at tre af Hauks Skibe blev ryddede, før han tog Seiren.

Der fældedes Vikingen Hake den svarte.

Hjem kom han saa senhøstes saare plukket i Fjerene. Og mange gode Mænds Minde drukke de den Jul.

Høilig var hans Hæder øget. Thi hin Kamp under Hisingen, og at den onde Viking, Hake, var fældet, spurgtes viden om.

Men mere end alt laa det ham paa at vide, hvorlunde Haddings Færd til Blaaland monne falde ud, om Folk vilde nævne den med større Hæder end hans.

Og, som han altid havde Kong Haddings langfarende Tog for Tanken, grundede han paa at prøve et nyt Storværk og fare helt til Gandvig og Biarmeland, længere nord, end nogen Mand før havde styret, og hvor der er mørkt, og Solen blir borte.

Mange Kjæmper søgte til ham nu, han var bleven saa navnkundig, at han skulde tage dem i sin Tjeneste.

Men ogsaa den Jul drukke de, uden at noget blev spurgt fra Hadding.

Og rustede Hauk da udover Vaaren med største Iver Skibene til Biarmelandstoget.

Som han en Dag stod nede ved Nøstene i megen Travlhed og saa til dem, som skar og sy'de Seil, kom der en Skude ind paa Vaagen med Melding og sikkert Frasagn om, at Kong Hadding var falden i et stort Slag nede i Njørfasund mod en Konge over Morerne.

Men Hauk blev staaende med Maalestangen i Haanden og saa tomt ned i Seilet det længste af Dagen.

Næste Morgen ventede Kjæmperne i Hallen paa ham under stor Raadløshed.

Men, end de biede til langt udover mod Kvælden, kom han ikke. Det hed, at han laa under Felden i sit Soverum.

Og hans Mænd gik Dag paa Dag styresløse og uden Besked.

Kom Kjæmperne saa en Morgen alle tilhobe til ham. Nu led Tiden, og de maatte vide Besked om, naar de skulde lægge ud til Biarmelandsfærden.

Solen stak og lyste i Vaaren og randt indover Gulvet, og fra Døraabningen yrrede Havet blankt og blaat med stort Skin.

Paakom der da Kong Hauk en brat Længsel efter Udfærd, og han fo'r op af Leiet og saa ud i al den fagre Sol.

Lød der da nok Besked:

Saa vide og langt skulde de fare, som ingen før havde spurgt. Hæder og Ære skulde de vinde og nok af kosteligt Pel og dyrebare Skind, saa hver Mands Navn skulde nævnes fra Færden.

Hvas var han i Øinene, og vandrede han i Hallen under mange og store Tanker paa det Tog.

Bort ginge Kjæmperne saare eggede i Hugen og optændte.

Men som Kong Hauk med ét kom ihu, at Haddings Øine aldrig mere skulde vogte paa hans Færd, gren han mod Lysningen fra Døren, snudde sig og gik ind i Hallens Mørke.

Atter la han sig ned paa Felden.

Men om Kvældene sad han taus ved Ilden med Hagen over Guldhjaltet, hvori Runer var ristet, og mindedes liden Signe fra Vingulmark, medens hans smaaøiede Dronning skjældte i Hallen.

Thi siden Hadding var falden, var alt øde og tomt. Der bredte sig en Skygge om ham, og de tuslede alle kun som Gjenfærd i Skummerheden.

Syntes han det nu ikke længere værdt at leve.

Da det led ud paa Vaaren, lod han sit ældste Langskib fylde med Træ og Tjære og Beg og skydes ud paa Fjorden.

Selv stod han i Løftingen tung og bøiet og styrede. De gamle kjendte Hjemnæs og Holmer laa og drev i Sprøiten som døde Hvaler for hans Øine.

Da Trællene optændte Ilden og den steg rød om Masten, mærkede han sig med Geirs Odd og faldt paa sit Spyd.

SPEILTROLDET.

Speiltroldet laa og blinkede ude i Havet.

Og paa det lille Fiskersted saa Folkene mangt derude, som baade kunde og ikke kunde være.

Undertiden steg der frem, omvendt i Luften, en Stad med utallige Huse og Havnen foran fyldt med Skibsmaster.

Det underlige var, at Aasene og Dalen og Havneodderne saa ud, som det skulde være paa deres egen Havneplads alt dette laa.

Forfarne Folk vidste, at dette blot var Spil og Skrømt af Troldet, og at de maatte vare sig for at ro sig vild i Hildringen.

Men paa Stedet levede der en Seilmagersvend, som hev baade Syl og Seilgarn, naar han hørte, den store Stad igjen stod paa Hodet derude. Altid maatte han hen og kige.

Og kope og kige gjorde han, saa han glemte baade Maaltid og de haarde Ord, der vankede fra Mesteren, fordi han blev borte fra Arbeidet.

Det var altfor urimelig vakkert til, at det kunde være Løgn altsammen, mente han.

Saa begav det sig en Dag, at det igjen skimrede frem ude i Havet, og at Staden laa der saa grangiveligen, at de kunde se lige ind i Gaderne. Men nu stod der tillige ved Indseilingen et prægtigt

Fyrtaarn, der kastede sit Skjær langt udover Seilled og Hav.

Da kunde Seilmagersvenden ikke længere dy sig.

Han sprang i Mesterens Baad, som laa ved Bryggen, og rode udover, saa det susede.

Han maatte didud og faa en Greie paa det.

Og, som han rode, kom han det nærmere og nærmere.

Han var næsten lige ind paa det og tog just de sidste Aaretag, da — væk var det.

Men Baaden laa nu akkurat paa det Sted, hvor Fyrtaarnet havde vist sig.

Da undrede han sig og gav ud Fiskesnøret.

Det havde ikke løbet ud mere end et kort Øieblik, saa stoppede det og tog Bund.

Aldrig havde nogen vidst, at der laa et Undervandsskjær.

Da han vilde ta Snøret ind igjen, strammedes det pludselig af noget, der sad fast i Bunden, og han hørte, det gulpede og ligesom troldlo opad Fiskelinen.

Saa trak han op.

Paa Krogen hang blot et Hesteskjæl.

Men, medens han saa paa den underlig spillende Perlemorsglans indeni det, strømmede der som et mangfoldig farvet funklende, stikkende og slikkende Skin af noget blankt ind i Øinene paa ham, saa han rent blændedes, og det blev sort for ham.

Men nede fra Grunden skvulpede og sa det:

Fordi Du har fisket Blinket fra Fyrtaarnet mit, kan Du lægge Lysskjær paa alt, hvad Du ser paa.

Idetsamme han slog Øinene op, viste Skjæret sig igjen med Fyret paa, og Muren var ikke to Aarelængder fra ham.

Da han saa vendte sig, laa Strandstedet som en vældig Stad med utallige ildrøde Vinduer i den nedgaaende Sol, med mastefyldt Havn og Brygger og Moloer.

Hvad det ikke er, kan det bli, tænkte han og rode hjemover.

Da han steg iland og skyndte sig opover Stranden, stod der et Veir af ham, som om han blaaste alting afveien, og Folk vendte sig efter ham.

Seilmagerværkstedet fo'r han forbi og lige hen og bankede paa hos en Skipper.

Da Manden spurgte, hvad han kom efter i slig Hui og Hast, svarede han, at alt stort, som skulde ske, maatte ha en Begyndelse, og at han var her for at fri til hans Datter. Han havde længe næret Kjærlighed til hende og hun til ham; dog hidindtil havde han intet havt at byde hende at gifte sig paa.

Men nu var han kommet med begge Fødder op i Smørtønden.

Han havde fundet et Skjær, som ingen vidste om, og som ved nedfalden Sjø kun laa faa Fod under Vandet.

De store Fartøier, som seilede frem og tilbage i Leden, vilde give mange Penge for at lære det at kjende og afsætte det paa sine Sjøkorter, saa de undgik at støde paa og lide Forlis.

Og, da det laa ret udenfor Indseilingen, skulde det blive baade ham og Stedet en sand Guldgrube. De behøvede kun at anlægge et Fyrtaarn der, saa vilde alle Fartøier ta Mærke af det og søge ind til Strandstedet for Uveir og Sjøskade.

Og hvad der saa vilde blive at gjøre for Seilmagere, lod sig ikke engang overskue.

Som han lagde ud og talte, syntes Skipperen, han livagtig øinede, at Fyrtaarnet lyste, og at Storskibene minkede Seil og styrede ind. Og hans Datter saa et Seilmagerværksted saa stort, at det strakte sig syv Lofter indover fuldt af Svende og Drenge og allehaande Takkelage i Bjelkerne.

Ikke var her nu noget iveien for Bryllup saa hastig, som de bare kunde faa Præst til at vie.

Thi to kunde bedre bjerge ind og passe Formuen end en.

Da Folk paa Stedet hørte, at de skulde gifte sig, tænkte de først, at der maatte være kommet dem en stor Arv til nogetsteds fra. Dog, da det spurgtes, at al den Eiendom, de giftede sig paa, var et Undervandsskjær ude i Havet, mente de, det var bedst, at de fo'r ud og satte sit Bo der med det samme, saa var det afgjort med ét Dyk.

Men, da saavel den gamle Skippers som Brudens Ansigt smilte og lyste af den samme uryggelige Vished, som de saa hos Seilmagersvenden, og det tillige sivede ud, at han agtede at ro ombord og tage Penge af de store Skibe for at vare dem mod Skjæret, som ingen kjendte uden han, blev en og anden af dem betænkte. De stak Pegefingeren op i Mundvigen og saa listelig paa hinanden og mente, at det kanske ikke var en saa umulig Næring, Seilmagersvenden havde fundet sig endda.

Saa hviskedes og snakkedes der meget. Og, eftersom Pratet gik og Rygtet løb, blev Troen fastere paa det Skjær.

Men en Lørdag Aften, Folket stod i Klynger efter Ugens Arbeide, kom Seilmagersvenden og til.

Han sprang op paa en Bordstabel og, pegende over Mængdens Hoder, forespeilede han dem, hvordan det vilde blive og arte sig hos dem der i Fiskerhavnen, om der lige udenfor Indseilingen lyste og skinnede et Fyrtaarn langt udover Havet.

Men alle stod de stumme og stirrede hen for sig, eftersom de aldrig havde tænkt sligt.

Saa spurgte han hver Mand for sig, hvad han mente efter sin Profession.

Og Tømmermanden og Baadbyggeren og Seilmageren og Værtshusholderen og Maleren og Rebslageren og Handelsmanden og Fiskeren fik alle saare fortænkte Ansigter, idet der skælvede og dirrede ligesom et blankt Skin for deres Øine.

De fik som et Skjær af store Ting, der kunde føre megen Velstand til deres Sted.

Og saa stod de og saa og saa, helt til de syntes, det lyste alt af Fyrtaarnet, og at Skibe bøiede didind fra sin Kurs.

Men for hver Dag, som gik, fæstede det sig altid stærkere og saa de altid vissere og tydeligere, at de fra sine svære, nødtørftige og trange Kaar kunde svinge sig op til holdne Mænd, ja rige Herrer.

Og der blev som et Suk over hele Fiskerpladsen, fordi de var for svage og vanmægtige.

Da mente Seilmagersvenden, at ingen var for fattig til at mure sin Lykke.

Han skulde paata sig det altsammen.

Naar Fiskeren gav hver femte Fisk, han drog, til Fyrtaarnet, Rebslageren hver femte Favn af det han spandt, Teglbrænderen hver femte Mursten og saa hver Mand Femtedelen af sit Arbeide, vilde der komme saa mange Penge, at de kunde begynde at fæste Fundamentet.

Var det først færdigt, blev det bare jevnt at lade vokse Stokværk paa Stokværk, helt til de kunde sætte Lygten ind.

Og om de herlig spillende Speilruder i den Lygte berettede han saa længe og saa underdeiligt, at de alle saa næsten gjennem Graaden, hvorledes Fyret skinnede og lyste over deres mægtige og rige Stad.

Da raabte de alle, at saadan Herlighed vel var værd nogle Aars Sult og Trængsel.

Siden den Dag afleverede hver Mand Tiende af hvad han fik for sit Slid til Byens Skatteopkræver.

Og, naar Fiskeren gav af sin Fangst, saa han ikke havde fuldt Maaltid til Kone og Børn hjemme, og Tømmermanden og Baadbyggeren og Maleren og de andre fik afknappet af Daglønnen, plystrede de og blinkede til hinanden og sa morsomme Sprich-

worter om, hvordan Maverne peb og ulede tomme. Thi alle tænkte de blot paa den Tid, da Fyrtaarnet skulde være der.

Saaledes gik de midt i sin trælsomme Slid og fløitede og sang og smaasnakkede fornøiet med sig selv og sine Hustruer. De fleste var alt snedig og klogt forudbetænkte over deres Fremgang og Planer; og Konerne gik og nynnede og tænkte paa de Kjoler og Tørklæder og Sjaler og Gulduhret, Manden alt havde lovet hende.

Og, naar nogen døde, var der stor Nøiagtighed og Hede og Iver ved Arvens Skifte og Deling og megen Strid, om hvem der skulde arve Kaalhaven og hvem Potetesmarken og hvem Grisehuset og hvem Vedskjulet, hvilket alt med stor Betænkthed og Omsigt fordeltes mellem hver af Børnene for dets fremtidige store Værdis Skyld.

— Saa laa Arbeidsfolkene med Prammer ude ved Skjæret og sænkede Stene ned.

Og, eftersom Fundamentet voksede op af Grunden, blev der ikke længere nogen Grænse for deres Tro paa, hvor overflødig Rigdommen skulde komme.

Stadig blev der bygget og opkrævet Skat.

Eftersom Folket daglig færdedes mellem hverandre, saa de ved Vanen ikke hinandens Magerhed og af Sult medtagne blege Ansigter. Men i deres Øine tindrede og skimrede der en vild underlig Brand, som de kun satte al Villie og Kraft paa, at Lygten engang tændtes.

Naar nogen tabte Modet, saa det blev sort for ham, listede han sig i Stilhed hen til Seilmagersvenden, at han kunde vise ham Lygten og lade ham se Byen saadan, som den vilde blive, naar Fyret engang sendte ud sit vældige Skin.

Tid efter Tid løftede Taarnet sig høiere.

Endelig et Aar kneisede det færdigt op mod Luften.

Og den Kvæld i Høsten, da Blusset skulde tæn-

des, stod de alle, unge og gamle, udenfor sine Døre; og mange maatte føres ind igjen, fordi de overvældedes af sin Bevægelse.

Nu skulde herlige Tider oprinde.

Og vel fik Stedet sin taalelige Næring baade for Lodser og Handelsmænd og Haandværkere og Arbeidsfolk, saa det voksede og udvidede sin Gade, ja endog fik Torv og flere Smug og Øvregader.

Men ikke gik det, som de havde tænkt, at Skibe kom styrende Seil ved Seil som en hvid Mur ind fra Leden.

Et Aar løb to Fartøier, et andet fem og nok et Aar endog syv, otte didind for at tage Havn eller proviantere og reparere deres Sjøskader.

Og baade gamle og unge skjelede nu og gren hen til Taarnet og spyttede ad det for den store Indbildning, de havde havt om det.

Thi ikke lignede deres lille, under smaa jevne Arbeidskaar fremadskridende Havneplads i nogen Maade den mægtige og rige Sjøstad, som Seilmagersvenden havde forespeilet dem.

Og, naar de derhos ihukom alt deres Arbeide og Slid og Opoffrelse og al den Tro, de havde sat til det Fyrtaarn, og deres faste Forvisning om, at de skulde gaat som rige Herrer eller store Værftseiere og Redere, blev deres Skuffelse altid bittrere.

Saa gik hver med sin Tanke. Naar han saa for sig i Aanden den store og mægtige Stad, hvorover Fyrtaarnet nu skulde have lyst, haanlo han af sig selv og syntes, han var helt besveget baade for Stenhuse og Pakboder og alt, hvad han havde tænkt.

Ven til Ven og Nabo til Nabo udøste de sin Galde og Forbittrelse for hinanden, og blot de nævnte sin egen By, spyttede de af Foragt.

Da rottede adskillige sig sammen og gik til Seilmageren og haanede ham, idet de spurgte, hvor hans store og mægtige Stad var, og bad ham fore-

vise den. Der havde endnu ingen anden levet godt og faat Ære af den end han.

Men Fyrtaarnet blinkede i Aftenen udenfor.

Og han pegte hen i Lysskjæret og talte og beskrev, hvordan der med den voksende Handel og Skibsfart vilde reise sig Beddinger og Værfter rundt om Havnen, og Skibshandlere og allehaande Kjøbmænd og Vekselerere og Bagere og Haandværksfolk trænges Side om Side med sine Varer og Butiker, saa Husrækkerne idelig kom til at vokse. Og der vilde reises store Bygninger, saavel Bank som Raadhus, og dertil Kirker med Taarn og Fløie. Og, naar Staden først var kommet til den Velmagt, at den drog Handelen langveisfra til sig, kom den til at strække sig som et Hav udover hele Dalen og Skibene ligge Mast ved Mast saa tæt som en Skog.

Da stod de alle og stirrede ud paa Staden, der lyste livagtigen for dem i Solnedgangen.

Og jublende og syngende drog de hjemover og tog fat med nyt Mod.

Men, naar de saa om Vinteren fortalte de fremmede Skippere, som laa der, om sin Stad og udmalte den Storhed og Rigdom, hvortil de mente, den vilde vokse op, trak disse kun paa Skuldrene og kaldte det for Tant og Luftsyn.

Og Skipperne lo og gjorde sig lystige over, at alt Folket her saa sig hartad indbildske og gale paa det blinkende Lygteskin. Af Fyret havde Byen al den Fortjeneste, den kunde vente, erklærede de.

Da kom der en stor Tvil paa mange.

Den ene mysede og saa prøvende paa den anden, om han var en af de skjørhodede godtroende Taaber, som endnu gik og svimlede i Storbygalskaben og tog Luftslotte for Stenhuse.

Altid kom de i større Harme og Ophidselse.

Og de murrede og spottede og snakkede og asede sig mere og mere op.

Hvem bar vel Skylden for, at Folket her i Byen

i mange Aar havde gaat i slige naragtig overdrevne Tanker?

Det var ingen anden end denne stortalende, forskruede Seilmager, som med sine blændende Forestillinger kunde forføre hvem, han vilde.

Da drev de Spot og Løier og Jøn med ham.

Saa tit, han begyndte at tale om den store Stad, overdøvede de ham og peb og gren og lo ham ud.

Gadegutterne raabte og kaldte ham for Millionæren og, at det var han, som gik med et London i hver Lomme. Og naar nogen tog Munden for fuld og overdrev, sa de, det var en Seilmager.

Men Stadens bedste og forstandigste Borgere agtede det for en hel Lykkens Tilskikkelse, at Seilmageren nu blev holdt for en gal Mand og gik i Gaderne som Byens Nar.

Nu endelig vilde da to og to igjen blive fire og ikke seks og syv eller anden Galimathias. Alt skulde faa sit rette Navn, blive nøgternt og sundt og sandt. Ikke længere skulde det kaldes let, som var tungt og trælsomt.

Saaledes kom der en besindig og forstandig Aand i Staden.

Og Hjulene knarrede hos Rebslageren, og Blokkene knagede nede paa Havnen.

Handelsmanden dunkede paa Trantønden for at høre, om den var fuld, og kneb paa Fiskevægten.

Og Bodsvenden skjændtes og trættedes med Jægteskipperen. Naar den ene strøg Toppen af Potetes- eller Æbleskjæppen, vilde den anden ha lagt paa. Og i Butiken strakte de Tøiet vel paa Maalet og løftede hændig Kaffefjerdingen af, naar Vægtskaalen veiede op.

Vindskibelige og flittige trællede de for Næringen. Oppe ved Morgengry, vendte de sture og tause hjem ved Middag og Aftenstid.

Der gnurede Koner og Døttre over Syningen,

og durede Rokken, og knirkede det med Husgrin og Grættenhed.

I Gaderne var det tyst og stille uden, naar nogen gjorde Nar af Seilmageren.

Thi han vedblev med sit, saa de tilsidst maatte sætte ham paa Daareanstalten.

Handelsmanden skelede til Fyrtaarnet, der stod og lyste som en Advarsel mod at gjøre sig store Tanker og Indbildninger. Og, eftersom uforfærdet Mod og Dristighed og Foretagsomhed agtedes for Frugter af de gamle Hjernespind og Storstadsdrømme, vogtedo han sig vel for at spekulere eller ro sig ud i noget uvist nyt.

Saaledes laa Byen i Smaahandelen, enhver holdt sig forsigtig inden sit, og de trællede ligesom for udslukket Lys.

Nede paa Bryggen lød ikke mere de gamle lystige Opsange, som i de Tider, da de alle havde de store Haab og Tanker, og Arbeidet gik som en Dans.

Men, naar Seilmageren saa ud af Ruden i sin ensomme Celle, dvælte hans Blik om Kvældene paa Fyrtaarnet.

Og han smilte med et Skjær i Øiet, som saa han i Aanden, det lyste over en stor og mægtig Stad.

DUEN.

Der var en Mand og en Kone. De levte sammen saa godt og fredelig, og urimelig glade var de i hinanden.

Vakker var Konen, og vakkre Børn havde de, og altid var der fint og skuret og net og varmt og hyggeligt i Huset, saa Manden aldrig brød sig om at være andetsteds end hjemme.

En smuk Have eiede de, som Konen gik og stelte og plantede i og skar Ærter til Middagen, mens han stod og røg Tobak i Vinduet og snakkede ud til hende.

De syntes selv, de var rigtig lykkelige.

Saa var det en Dag i Jagttiden, at Manden spadserede en Morgentur i den blanke Vaarluft, medens Jægerne fo'r og plaffede langs Kanten af Skogaasen.

Da saa han, en Fugl laa og flaksede i Veisporet.

Hvergang han nærmede sig, prøvede den at komme undaf.

Han forstod, at den var skudt i Ryggen, saa begge Fødderne var lamme; den trak dem efter sig, og Vingerne kunde den bare røre halvt.

Den maatte være faldt ned paa Veien fra et af Træerne ovenfor.

Han blev staaende og spekulere paa, hvad han skulde gjøre. Nogen Jæger var han ikke, aldrig havde han dræbt saa meget som en Høne, og Vildduen saa saa angst og ræd op paa ham og rykkede til, hvergang han blot rørte sig.

Men oppe i Træet sad der en anden Due og vogtede paa alt, hvad den saarede gjorde. Den kurrede og fløi vildt urolig, eftersom den anden rørte eller ynkede sig.

Det maatte være dens Mage, som sørgede, tænkte han.

Saa gav han sig til at snakke snilt og medynksomt til den stakkars Due, som laa paaskakke i Veisporet og flaksede og blikkede op til ham.

Og i dens levende, vogtende Øine saa han, at den ligesom forstod ham og tog Haab. Den rykkede ikke længere til, naar han nærmede sig, men laa der stille og saa paa ham, som den havde sat Lid til, at han kunde hjælpe.

Det var saa inderlig Synd i den.

Men ikke aarkede han at ta med Hænderne i en halvdød Fugl, og ikke vidste han, hvad han skulde gjøre med den.

Da steg det op i ham, at han fik slaa sig haard og ende dens Tilværelse.

Og pludselig fo'r han til og gav den et Slag med Stokken.

Dens Mage fløi fortumlet vildt iveiret og skreg og skreg.

Den stakkars Due laa der livløs med udstrakt Hoved og Vingen med den hvide Ring sprikende over Veisporet.

I helt Oprør slog han den engang til og engang til.

Han følte det næsten som en Misgjerning saadan, som han havde vekslet Blikke med den og set, den havde trot paa ham.

Saa spadserede han sin Tur.

Paa Tilbageveien stod han endel betænkt over, om han skulde bære Fuglen hjem med sig. Det vilde ta sig nok saa tappert ud, om han kom med en Vilddue, som han selv havde gjort til Bytte.

Og, da han mente, den nu kunde være blet kold, tog han den forsigtig efter Benene og bar den hjem.

Han ventede baade Lov og Ros af Konen, fordi han havde fældet en Fugl borte i Skogen og det uden Gevær.

Dog den, som næsten ikke gav sig Tid til at se paa den og blot skyndsomt raabte paa Pigen, og lod den bringe ud i Kjøkkenet, var hun.

Da han om Aftenen kom hjem fra Kontoret og fandt Duen anrettet stegt paa Bordet, formaade han ikke at ta en Bid af den, saa levende, som det endnu stod for ham, hvordan han havde set den i Øinene og næsten snakket med den.

Han sad bare og pillede saavidt i den med Gaffelen.

Og saa nødte han Konen, hun maatte da endelig smage paa noget saa fint som Vilddue.

Men med ét røg hun op af Stolen.

Der blev pludselig en Graad og Tuden, saa han ikke vidste sin arme Raad og ikke fik gjort andet end sige søde, søde.

Der var ikke et Ord at faa af hende, bare et bortvendt Ansigt.

Men kjære, hun maatte da ikke ta det saa forfærdeligt, at han havde dræbt den stakkars Duen, mente han.

Aa, han skjønte nok, at det ikke var Duen, som stod dem imellem, brast det ud af hende; men hun vilde ikke sige et Ord om det, han selv bedst vidste.

Da gabte han af Forbauselse, for han vidste slet ingenting.

Men nogen Oplukkelse var der ikke at faa.

Siden blev hun den hele Aften liggende paa Sofaen og sukke og vilde ikke ind i Sovekammeret og lægge sig.

Da blev han tilslut rent desperat og styrtede sig i vildt Sinne i sin Seng.

Som han laa der urolig og endnu kun halv indsovnet, hørte han som et lidet hvast skjærende Skrig, og han huskede pludselig, at det var akkurat saa, Vildduen i sin Angst havde git Lyd.

Du skal se, det er dens Sjæl, som er ude og hævner sig med denne Ufred i Huset, fordi jeg sveg den, gik det i ham. For værre Dag! ...

Morgenen efter bar Konen Tørklæde om Hodet. Hun var og blev lige taus og lige ulykkelig.

Ikke begreb han nogen Ting længere.

Da han saa vilde ta paa sig Yderfrakken, blev hun ligesom urolig og angst og vogtede eget paa ham.

Som han tog i Dørklinken, styrtede Taarerne hende ud af Øinene, og hun raabte:

Ja ja, gaa Du, jeg skal ikke forhindre Dig. Men det spør's, om Du ser mig igjen.

Da forstod han, at her maatte være noget rent galt paafærde.

Saa drog han hende ned paa Sofaen og spurgte og frittede, medens hun vilde slide sig fra ham. Han talte baade mildt og blidt og fint og rasende, helt til hun begyndte at lysne og tvile i Øinene, og han endelig fik det truet ud af hende.

Saa slap det da frem, at igaar, da han kom indover Gaden med Vildduen, havde hun siddet i Vinduet og set i Speilglasset i Spionen, at han havde mødt den smukke Modehandlerinden paa Fortoget. Han havde holdt Duen op i Veiret for hende og smilt saa indsmigrende betydningsfuldt ind i Ansigtet paa hende.

Aldrig havde hun trot sin Mand istand til slig Leflen med andre Kvinder, tudede hun, og aldrig

havde hun set noget saa fælt. Det kom over hende som et Tordenslag paa en klar Dag, og hun havde hele Natten ligget og grublet paa, hvordan hun skulde holde ud at leve længere.

Var hun blet spikende gal, raabte han. Havde hun ikke netop i disse Dage selv plaget ham til at følge med ind i Modebutiken og se paa, at hun prøvede Hat. Saa maatte han da hilse paa Mennesket, og Duen havde han vel holdt op i det samme.

Hvor hun havde lidt.

Men nu var han jo hendes egen gode, bra, trofaste Mand, ikke sandt? spurgte hun og saa ham grædende ind i Øinene.

Jovist, kjære, kjære Millemor. Men hvor kunde Du falde paa dette?

Bekjend bare, at Du var for vigtig og kry af den Fuglen, lo hun endnu skjælvende af Graaten.

Det lysnede og trak sig helt op til Godveir. Hun maatte kysse og kysse ham igjen.

Gudskelov, at alt nu var blet godt igjen, pustede han lettet. Der var som en hel Fred og Sol i Stuen, og Konen saa lekende glad og øm rent, som han havde faat hende paany.

Den næste Morgen, da de havde spist og snakket ved Frokosten, og han skulde ta til Yderfrakken, blev hun pludselig igjen saa stille og fulgte ham underlig med Øinene.

Det var vel ingenting, tænkte han. Kun syntes han, det var lidt rart, at hun ikke fulgte og lukkede Gangdøren efter ham, som hun pleiede.

Siden paa Dagen var hun hellerikke i vanligt Humør. Hun undgik at forhøre efter, hvor han havde været, og hvem han havde truffet, saaledes, som hun ellers altid gjorde.

Saa blev han bekymret og spurgte, om hun var syg.

Men da blev hun ganske stram i Ansigtet.

Hende feilte ingenting, sa hun; gid hun bare var død!

Han søgte nu at nøde hende til at tale oprigtig ud med sig, drog hende ned paa sit Knæ og vilde ha hende til at se sig i Øinene.

Men hun fo'r op saa hastig, som om hun skulde ha rørt ved en Snog, og blev staaende og stirre paa ham med noget som en gjemt Haan.

Det var saa besynderligt, udbrød hun endelig med dirrende Stemme. Der var tre Gader at vælge mellem, naar han skulde ud i Byen om Morgenen. Men altid, absolut altid, gik han den, hvor han vidste, at Modehandlerinden kunde møde ham.

Og andet, andet var det ikke, ropte han. Var det hele Møllestenen? Hun maatte pludselig være blet rent forrykt og se Spøgelser. Han kunde da ikke for, at hans Kontor laa der, hvor det laa, og den samme Gaden havde han nu trasket i syv Aar.

Ja, den var vist blet ham altfor nødvendig, sukkede hun tung og mørk i Hu.

Da stirrede han forbauset paa hende og bemærkede indædt, at de ikke vel kunde leve uden, at han umagede sig hen paa Kontoret.

Og i Sinne fo'r han ud og smeldte Gadedøren efter sig.

Der maatte være noget, som feilte hende, stakkar, tænkte han saa bagefter, nogetslags Sygdom i Blodet kanske, som voldte slig Tyngde i Sindet.

Og under sin stærke Bekymring blev han stedse omsorgsfuldere og varsommere om hende. Han vidste ikke, hvor godt han skulde snakke eller, hvor mange Puder han skulde stikke om hende.

Snilt og venligt var alt det, hun sagde og gjorde, dog noget som et Smil var der ikke at se.

Men hver Morgen, han skulde ud i Byen, blev hun underlig urolig og ligesom borte fra ham.

Saa hændte det en Dag, han kom med en Present til hende, at han fik et Blik saa saaret og

sorgfuldt, at han rent gjøs. Det var just det samme dødssyge Udtryk, han huskede fra Vildduen; den havde netop set saadan paa ham.

Da slog han i Forfærdelse og Angst Armene om hende og skreg, hvad i Guds Navn det da var, hun gik og tiede og bar paa.

Men hun saa fremmed paa ham og drog sig bort.

Hun maatte da forstaa, at hun holdt paa at drive ham rent fra Vettet, ropte han. Var der noget i Verden, han ikke vilde gjøre for hende? Holdt han ikke af hende?

Hun saa bare vemodig paa ham og udtalte, hvor inderlig taknemmelig hun var, fordi han tænkte vel baade paa hende og Børnene og var snil og hæderlig og bra; hun saa jo, han gjorde sit bedste. Men Kjærligheden var en fri Fugl, det forstod hun mere og mere. Og, hvad kunde han for, at hans inderste Sind var vendt fra hende?

Kjøbe Presenter, — Gud! Hun holdt Ansigtet i Hænderne: Tror Du, jeg bryr mig om en slig Gave uden, at der er noget andet, som følger med?

Noget andet?

Har Du virkelig kjendt mig saa lidt, Even? Men jeg skal ikke tvinge Dig, ikke pine og plage Dig, stakkar. Havde jeg bare vidst det fra først af, at Mandfolkene ikke er som vi. Siden jeg har faat Øinene op, kan jeg ikke ta en Avis, ikke en Bog i Haanden uden, at der staar om Troløshed og Dobbeltspil. Læste jeg ikke netop i denne Morgen om et Ægteskabsbrud saa utænkelig forfærdeligt, at Blodet rent isnede i mig, om en Mand, som havde to Familier med Børn i begge, to Koner, som begge svor paa, at han holdt af dem over alt i Verden.

To Koner! forsøgte han lystig. Og jeg, som har saa fuldt nok med én.

Men hun saa kun forskende paa ham, som hun overveiede hans Ansigts Udtryk.

Det er virkelig, som Du med Flid ikke vil gaa ind paa, hvad jeg taler om, udbrød hun.

Paa hvad? Om jeg kunde gjort som Manden i Avisen? Det maatte ialfald været i to Byer, som laa saa langt fra hinanden som her og New-York. Men akkurat i samme By, nei, det blev for snedigt for mig. Det maa ha været Pokker til Kar.

Men selve Tingen var altsaa ikke saa rent, rent utænkelig, er det saa Du mener? Nei, Du skal ikke bare af Pligt hænge Brystnaale og Ringe paa mig, medens dit Sind er andetsteds. Nei, nei, sig mig ikke imod. Jeg er blandt andet for stolt til det, Even. Stik mig heller med Brystnaalen her, lige gjennem Hjertet. Kjend, hvor det banker.

Hun tog hans Haand og lod ham kjende.

Hjertet hamrede virkelig som en Slægge.

Men kjære, kjære Milla, er Du rent borte i Natten. Jeg skulde ha vendt mit Sind fra Dig? Og saa gjør jeg jo ikke andet end gaar og er ulykkelig, rent ud fortvilet, fordi jeg tænker, at Du ikke længere holder af mig. Sig sandt, Milla! er der noget iveien? Er der nogen anden, — jeg mener ikke noget ondt; — men nogen, Du kan ha set eller kanske husket op igjen fra gamle Dage, før vi to — forstaar Du. Tal oprigtig og skjul det ikke.

Milla sad med ét opret i Sofaen:

Men da kan Du jo ikke være glad i nogen anden, Even, kom det straalende.

Ne—i, vedblev hun undrende, — er Du jaloux, virkelig jaloux? Du har aldrig været det nogengang.

Hun hang ham pludselig om Halsen.

Sig sandt, Vennen min, tiggede hun, er der virkelig nogen, Du nødig ser her? For min Skyld?

Hun saa ham i Øinene, som hun vilde læse og udgrunde dem.

Er det, fordi vi kommer sammen med Kaptein Staib, som friede til mig? Nei, aldrig havde jeg

trot, Du kunde være saa gal. Du, Even, — jaloux — og paa mig! — Aa, Du véd ikke, hvor Du har gjort mig glad. Hvergang jeg sætter paa mig denne Brystnaalen, vil jeg komme til at huske, at med den har jeg havt den gladeste Stund i mit Liv.

Jaloux, jaloux — Du, raabte hun efter ham, da han gik.

Endelig, endelig Ro i Huset.

Endelig Tryghed for, at han ikke i Eftermiddag eller i Kvæld igjen stod oppe i dette fortvilet uforstaaelig vanvittige, hun havde sat sig i Hodet. Han havde i den sidste Tid ikke havt Fred en Dag.

Hun var saa glad, hun havde Manden sin igjen, var det jublende Omkvæd hele Aftenen.

Hun pyntede sig for ham, skaffede hans Yndlingsret, fersk Torsk, og satte Toddy frem. Nu var der bare de to i Verden.

Men han maatte nu vel bekjende, lød det tilslut, — nei det gjorde hende ingenting nu; — men han maatte nu vel bekjende, at lidt, lidt Beundring eller nogetslags Dragning havde dog den Modehandlerinden udøvet paa ham. — Sig det bare, Manden min, — lidt, lidt Dragning var der nu —

Ikke Spor.

Aa—aa, Haanden paa Hjertet. Du forstaar det kanske ikke selv; men slige Koketter véd, hvorledes de skal ta disse dumme Mandfolk. De har saa tusind Greb og Kneb, er saa søde, saa ligefremme og ferme, saa bare venskabelige. Men hun maler sig nu rød paa Læben og smiler for Tændernes Skyld. Har Du ikke set det? — hun har mindst to indsatte, om ikke hele Gebisset.

Men kjære, skal vi nu trække frem det Menneske igjen, som aldrig har været i mine Tanker.

Sig Du, siden imorges, Du mødte hende. Naa, naa, jeg mente jo ikke noget ondt. Men det er dog besynderligt, — noget kommer det af, — om Du ikke selv véd det, — en vis Dragning alligevel.

Aa, — bliv ved, bliv ved, — at mit Sind er vendt fra Dig —

Kjære Even —

— i mit allerinderste? ikke sandt? — fo'r han glubende iveiret. Driv paa, driv paa.

Jeg siger jo bare, at —

Der lød et Hvin, og med et Sprang som en Løve paa sit Bytte slog han til det forgyldte Taffeluhr, saa Glaskuppelen røg i Stykker og Splinter.

Men Even, — Even, skreg hun.

Skal alt ødelægges, saa er det bedst at begynde straks. Du ser, jeg gjør det med knusende Ro.

Han løftede Ildskuffen og vilde anbringe den mod det store Speil.

Og bagefter slaar jeg Dig og saa mig selv. Det skal gaa saa roligt til, skal Du se.

Saa slaa da, Even, — værsgod! skreg hun ude af sig selv og stillede sig foran ham.

Dig? — Slaa Dig? Han slap Ildskuffen i Forfærdelse. Røre et Haar paa dit Hode uden for at kysse det, graate over det —

Det endte med inderlig glødende Forsoning.

Og aldrig havde han holdt af hende som nu, lød det den næste Morgen, da han tog Farvel med hende for at gaa i Byen.

Og jeg, som har trot paa, at Du har holdt af mig bestandig, kom det sagte stirrende.

Det har jeg ogsaa naturligvis, bare ikke saa bevidst. Det faldt af sig selv ligesom. Vi maatte jo være vanvittige beggeto, om vi ikke nu skjønte, at vi holdt af hinanden.

Ja, Vennen min, af mig skal Du ikke faa høre et Ord mere om det. Jeg mener bare, at Mandfolkene saa lidt kjender sig selv, hvad der drager dem.

Saa saa —. Han skjøv sig noget rapt ud af Gangdøren, medens han smilte og endnu trykkede hendes Haand.

Men ude paa Trappen slappedes hans Træk; han var rent dødskjed af det.

Denne „Dragningen", dette Vanvid, — han begyndte uhyggelig livagtig at forestille sig et Hampereb.

Der sad hun vel nu ved Speilet i Spionen og saa efter ham. Han kunde jo, naar det skulde være, møde Modehandlerinden, og hilse maatte han.

Om han idag for en Sikkerheds Skyld valgte en anden Gade. Man naade tilslut frem ad en gal Vei ogsaa saavist, som man ved at gaa Jorden rundt kom tilbage til det samme Sted. Saa var han forbi dette skjæbnesvangre.

— Var det virkelig for min Skyld, Du tog Mellemgaden idag, kjælede hun for ham ved Middagstide. Du maa da ikke indbilde Dig, at jeg er jaloux længere, Even! Denne Modedukken kan for mig smile saa farvet rødt, hun bare lyster, til Manden min. Men, man kan nu sige, hvad man vil, de er farlige slige Koketter. Og bare det, at Du nu tar en anden Gade —

— En, som koster mig tyve Minuters Omvei — for din Skyld.

Ja, bare det. Du gjorde da ikke det, var der ikke — jeg siger ikke andet end fra allerførst af, Vennen min, — ialfald en bitte, bitte, — aa vær nu oprigtig, — ganske bitte liden Drag —

Suppeterrinen røg, saa det kogende Indhold flommede.

Der gjordes tydelig Foranstaltning til paa lignende Vis at rydde hele Spisebordet, da hun kastede sig i Armene paa ham.

Kjære, kjære, tilgiv mig, jamrede hun, jeg skal aldrig nævne et Ord mere. Det er saa Synd i mig, Even!

Det var rent hjerteskjærende.

Stakkar, stakkar Dig, Milla. Faar Du aldrig

dette Spøgelset ud af Hodet. Sig mig, holder vi af hinanden, eller holder vi ikke af hinanden?

Ser Du, lad mig forklare Dig lidt, bad hun, da de siden sad ved Kaffen, rolige som to, Uveiret har gaat over. Slipper først den ulykkelige Tanke ind paa en Kone, at hendes Mand kunde svigte hende — kjære, jeg snakker ikke nu om nogen Dragning. Men, faar hun først en Tvil, kommer først Forfærdelsen i Blodet, — hvor skal hun ta Troen fra, saa alt blir som før? Jeg ser jo kjære, kjære Even, hvordan Verden er; jeg kan sidde og gjennemgaa i Hodet hele Gaden nedover alle de noksaa hullede Ægteskaber. Og hvorfor skulde saa vi være en Undtagelse?

Even reiste sig plystrende og gik op og ned med Hænderne i Bukselommerne.

Saa tit jeg tænker paa, hvordan Du stod og løftede Fuglen op for denne Modedukken og smilte hende ind i Øinene, saa er det mig endnu ubegribeligt. Ja, jeg tror, jeg tror Dig, skjønner Du —

Javist skjønner jeg, der er en Skrue løs.

Men jeg har jo sagt Dig det, kjære Ven, jeg har en Skrue løs, en fiks Idé. Jeg grubler undertiden paa, om jeg ikke burde gaa til Doktoren. — Sig, aa sig, at det er Synd i mig. Og, at Du ikke gaar og hader mig, fordi jeg er slig.

Stakkar, stakkar Millemor! vi skal gaa oftere ud i fri Luft og spadsere og søge mere Omgang. Du er altid saa frisk og livlig, naar Du har nogen af dine Veninder hos Dig. Du skal be dem hid rigtig ofte, hører Du.

Hvorfor bare Veninder? Det er saa mærkeligt, det er, som alt blir til Fruentimmer for Dig; vi har da Venner ogsaa. Men nei, — der er noget i din Natur —

Aa be, hvem Pokker Du vil, eller la være at be dem; — han smeldte Døren efter sig.

Han var i Hundehumør og gik og drev om Eftermiddagen.

Ude paa Gaardspladsen vaskede og skyllede Pigerne Lintøi.

Han stod der længe fortænkt og aandsfraværende og stirrede ned i Brønden. Det mørke Hul med det dunkle, blankspillende Vand dybt nede øvede en underlig Tiltrækning.

Han var saa træt.

Hans gode, lykkelige Hjem havde nu gjennem et helt Aar været et rent Pinested. Der var uafladelig og uophørlig øst Tvil over Følelser, som var ham saa kjære som Livet. Og det var hende, han elskede, som stod med den gloende Ildrager og la ham paa Stegepanden og vendte ham først paa den ene og saa paa den anden Side.

Han vaktes af sine Tanker ved, at Pigerne bar Vaskebaljen bort.

Og ind drev han. Sorgen sad saa tæt under Brystet paa ham, og der var intet andet Raad end at arbeide.

Kaffen kom.

Det var til hans Forundring Stuepigen, som bragte den; men han fortsatte sit Arbeide.

Til Aftens maatte han spise alene. Hans Hustru laa i voldsomste Hodepine, forlød det.

Men i Himlens Navn, hvad er det nu igjen? kom han styrtende ind til hende.

Ingenting, ingenting. Hun maatte ialfald ha Ret til at ha Hodepine. Gaa fra mig, siger jeg, gaa fra mig.

Hør nu Milla, sa han bleg, — gaar jeg ikvæld fra Dig, saa gaar jeg did, hvorfra jeg ikke kommer igjen. Nu taler jeg Alvor. Vil Du saa sige mig, hvad Du har at bebreide mig.

Intet, intet, — jeg har jo sagt Dig, at Kjærligheden er fri. Aa, at jeg skal ha bundet Dig, — at

det er mig, mig, som holder saa usigelig af Dig, som netop staar Dig iveien.

Du mener vel for alle Ulykker nu ikke, at jeg endogsaa har havt Tanke paa at gifte mig med denne fikse Modehandlerinden din?

Hende, — det er længe siden jeg har tænkt paa hende. Men har jeg ikke set med mine egne Øine i Eftermiddag, hvorledes Du har kunnet staa og ikke bestille andet end at hænge over de to Piger, som vaskede. Det er din Natur, jeg forstaar det nu saa godt. Du skulde bare ikke ha giftet Dig. Det er din Dragning dette.

Ja ja, jeg skal gjerne for én Gangs Skyld bekjende, at det var en Dragning —

Hvad siger Du! kom det forfærdet.

— at jeg var forelsket —

Even!

— inderligt — i det sorte, blanke Hul i Brønden. Det ligesom sugede og lokkede og drog mig til sig. Krøb jeg didned og gjemte mig, slap jeg at gaa ind til dette Hjem, som er blet mig værre end et Rettersted. Større Fred og Lise end at slippe at ta i Klinken paa Døren gaves der ikke paa Jorden, syntes jeg. Og Du med din evige Tvil og Mistanke, Du kunde kanske bli kureret, overbevist ved samme Leilighed. Det maatte være en slig Fryd at vide, at Du da ialfald kom til at forstaa, — som Du siger, Du saa absolut maa, — om det saa blev lidt vel sent.

Hold op, snak ikke saa, — bare tilgiv mig! Hun slæbte sig hen til ham paa Knæ. — Jeg er jo din egen med Liv og Sjæl, — Din, om Du tramper aldrig saa meget paa mig. Bare ikke gaa fra mig, hører Du, — lad mig faa hænge ved Dig. Du ser jo, at jeg har en fiks Idé, har været besat helt fra dengang ifjor, jeg saa, Du stod slig med den Vildduen —

Han brølte og knyttede Næverne vildt op mod

Taget: — Holdt jeg ikke saa forfærdelig af Dig, — aa, hvor jeg kunde hade Dig for alt det, Du lar mig lide!

Nei, nei, før jeg skal volde Dig mere Sorg, Even, før vil jeg gaa fra Forstanden, mumlede hun. — Ser Du da ikke, at, straks Du bare taler til mig, saa er det altid som strøget af mig. Du har Magten til at fri mig af det, — gjør det, vær barmhjertig, hører Du, og slip mig ikke. Forklar mig bare, — hvordan —

Naar to gale Mennesker elskede hinanden, maatte det være akkurat paa denne Maade, bemærkede han resigneret. Stadig tibage til den gale Idé som en Mølle.

Han hev sig ned i en Stol og begyndte at se paa sine ti udsprikede Fingre. Nu opgav han det hele.

Du holder vanvittigt af mig, det nægter Du jo ikke for. Og jeg holder vanvittigt af Dig, ellers var jeg gaat i Brønden eller havde heist mig op i et Reb eller skilt mig fra Dig, begriber Du vel.

Ja—a, Du kan nok græde. For sligt et Helvede, slig Sjælemarter, slig daglig Oprivning af hver Trevl indeni én — —. Naa, naa, Milla, — Du faar da ikke ta det saadan rent vildt ulykkelig. Du kan jo ikke for det ... Hører Du, det er saa ondt, saa fortvilet ondt, at se disse store, tunge, dryppende Taarer.

Du siger jo, at Du holder vanvittig af mig, — saa maa det jo være vist da, ikke sandt, kjære, kjære Even, smilte hun og strakte Armene imod ham.

At vi er to gale, som skulde bagbindes baade for Guds og Menneskers Domstol, — som steger og piner hinanden som de værste Mordere, — ja det er vist og sandt.

Det er nu et helt Aar, jeg har havt det saa, sukkede hun. Jeg blev saa vildt dødskræmt, da Du stod med den Vildduen; jeg syntes det var mig

og min Kjærlighed, Du havde slaat ihjel og overgav til hende, Du mødte.

Jaha, jaha, — Bitterheden tog ham, — det er et helt Aar, vi har havt al den Galskaben i Huset.

Hun lagde Hodet ind til ham: — Stakkar, stakkar, jeg ser, hvor grænseløst Du har lidt og, hvor Du har været taalmodig —

— Paa Morgensiden den Nat vaagnede hun pludselig.

Hørte Du det Fugleskrig, Even? spurgte hun.

Hørte Du det ogsaa? sa han.

Ja, jeg drømte, at der fløi en Due op fra Hovedpuden og skreg; den havde en hvid Ring i Vingefjæren.

Han sad pludselig opret i Sengen:

En hvid Ring? udbrast han, — det havde ogsaa Vildduen, som jeg dræbte.

Det kjendes, som noget tungt ondt pludselig har forladt mig, — drog hun Pusten dybt befriet, — som jeg er kommet tilbage nogetsteds fra og i lang Tid har været en ganske anden. Det er saadan umaadelig Lettelse.

Det er virkelig som et Mirakel, sa hun en Stund efter; jeg føler, der er hændt noget, som gir mig Ro. Jeg kjender det saa grangivelig her, — hun holdt hans Haand paa sit Hjerte. Nei, kjend fast til, — det banker ikke mere saa voldsomt, som det har gjort nu det hele Aar. Aldrig kommer Du til at høre en Tvil af mig mere. Jeg véd nu vist, at det er gaat bort fra mig.

Besynderligt, sa han, jeg hørte just et sligt Fugleskrig Natten, efterat jeg havde dræbt Vildduen. Det var den nittende Mai. Og idag har vi igjen den nittende Mai. Det er, som det kunde været dens Aand, som er kommet ind i Huset og har hævnet sig, ja rentud besat det. Et Aar kan være Tidsfristen for en saadan Fuglesjæl, før den rent løser sig fra Jorden.

Duen er en underlig Fugl, — grublede han, — den har været brugt til Budbringer, helt fra Noah sendte den ud af Arken.

Og de siger, den er en Kjærlighedsfugl, mente hun, — og da forstaar jeg nu saa godt, at den ikke er noget godmodigt Dyr, men hidsig, mistænkelig, jaloux og hævnlysten, — aa, saa hævnlysten! Det er man i Kjærlighed, ser Du.

De laa en Stund tause hver i sine Tanker.

Hvor trygt det kjendes, mumlede hun. — Aa, nu blir jeg saa rent søvnig, Du; jeg har aldrig faat sove, siden den Duen —

LINDELIN.

Der var engang en Skipper, som fo'r baade sent og tidlig, til han eiede Jægten og Ladningen med.

Og et Aar, han var nord i Værene, havde han fæstet sig en Hustru, som hed Lindelin.

Han var saa rent glad i hende, og alle syntes, hun var det deiligste én kunde se. Hun havde spillende Øine og lo med de hvide Tænder, saa alt det, hun sa, hørtes saa vakkert og morsomt.

Og mere rivende deilig, syntes han, hun var for hver Dag. Han var kryere af hende end af selve Jægten, og skrød gjorde han af hende, saa det stod i Taget, naar han sad sammen med de andre Skippere.

Hun var blid og lekendes, aldrig et usnilt Ord i hendes Mund.

Men saa tit, han vilde ha hende op paa Dækket, var hun uvillig og bad og tryglede saa sødt for sig om at faa slippe. Hun vilde bare, bare være til for hans Skyld, sa hun.

Halve Dagene stod hun nede i Kahytten for Kistespeilet og pyntede sig saa paa ét Vis og saa paa et andet. Og saa maatte han svare paa, om hun var penest slig eller penest slig.

Naar han lod hende vente, graat hun bitterlig og mente, han ikke holdt af hende.

For hun gjorde det bare for hans Skyld, sagde hun.

Det bedste, én kan faa af en Kone, er Kjærligheden, tænkte han, og slig, som hun holdt af ham, skulde én lede Verden rundt efter.

Saa maatte han løbe ned fra Vagt og Vant og svare paa, om hun var vakkrest saa eller saa, paa det Vis eller paa det Vis, om de saa stod med salte Sjøen brydende over Dækket ifærd med at bjerge Seil.

Saaledes gik det hele Reisen sørover. Aldrig havde Skipperen faret Kahytstrappen sin op og ned Tiendeparten saa mange Gange.

Men ikke saa snart havde de fæstet Landtauget ved Bergensbryggen, før hun igjen ikke vilde fra Dækket. Hun sad der hele Dagen i sin fineste Stas.

Der stod de unge Kjøbmandssønnerne og tilsaa Vægten, medens de aflossede Tørfisken. Og saa glemte de at passe Veiningen bare for at se paa hende.

Og glante og glante gjorde en af dem, til han blev tummelumsk i Hodet af Forlibelse. Aldrig havde han set slig Deilighed.

Men, da Skipperen begyndte at harke og mene saa hm, hm, indvendte hun, at hun nok vilde ha et Øie med sin Mands Bedste, hvordan de veiede og stelte deroppe paa Dækket.

Om Kvældene, naar Arbeidet var sluttet og Pakboden lukket, blev Kjøbmandssønnen hængende der og kunde aldrig komme afsted for Latter og Flir mellem dem over alt det, han havde git hende efter paa Vægten.

Og slig holdt de paa, til hun med Haandslag lovede ham, at hun skulde være der paa Dækket tidlig den næste Morgen.

Men Skipperen syntes, han fik som en Klemme for Brystet, og han gik der og spyttede og tvi'de.

Den Kvæld, de saa gjorde op Regnskabet og blev budet ned i Kahytten for at trakteres, var der næsten ikke Mæle i Kjøbmandssønnen.

Og hun satte Øinene langt og tungsindig paa ham og sukkede og smilte derimellem med de hvide skinnende Tænder.

Der blev ikke Ende paa Afskedstagning og Haandtrykken, før det blev ganske mørkt.

Det kunde være saa nok nu med den Hviskingen og Tiskingen, mente Skipperen, han hev op Faldrebstrappen efter ham i fuldt Sinne.

Men paa Veien nordover var hun kjælnere og sødere end nogensinde.

Ikke havde Skipperen været paa Dæk en halv Time, før hun begyndte at kige op af Kahytstrappen efter ham og lo og gjorde Blink og Miner, om han ikke snart kom ned igjen. Hun kunde ikke være fra ham saameget som en Time.

For Skams Skyld maatte han lure sig ned til hende saa efter Raaberten, saa for at hente op en Dram eller, hvad han kunde finde paa, for Mandskabet.

Om igjen og om igjen vilde hun altid vide, om han holdt af hende. Og hun lo og gabte saa rivende deilig til ham og sa, mens Øinene funklede, at hun, nam nam, gjerne kunde spise en hel Skipper.

En Dag, hun sad hos ham paa det allerkjærligste, raabte hun med et „au" og sprang op. Dette fæle Skjægget hans, ømmede hun sig, stak saa med Stubbene.

Og var han rigtig, rigtig snil, saa tog han det væk.

For hendes Skyld gjorde han meget, mente Skipperen; men Skjægget sit fik han da beholde. Det var godt at ha for den, som skulde sætte Ansigtet imod Sjødrev, og dertil bra mod Halseonde.

Og alt det, hun bad og kjælede og brugte Øinene

for at faa ham til at love sig det, saa slog han det bort i bare Moro.

Men ved Middagsbordet vendte hun sig pludselig bort. Huf, hun mistede rent Appetiten af at se paa det Skjægget.

Og, da han senere kom ned i Kahytten, laa hun i Køien med Haanden under Kinden og saa og fulgte ham med stille Øine, hvor han gik eller flyttede sig, indtil han blev rent lei ved det.

Ude paa Stathavet slingrede Jægten i et Himmelveir, saa Folkene knapt kunde staa paa Dækket.

Da han der i et Knibtag fo'r ned i Kahytten efter Kikkerten, skreg hun imod ham, at længere aarkede hun ikke at se paa det Skipperskjægget hans. Nu saa det ud som en drivvaad Skrubbekost, og hun fik rent Kvalme.

Og saa kastede hun sig med ét om imod Væggen og raabte, at han tog Livet af hende, skulde han længere gaa med den Stygheden om Hagen.

Han midt i det haardeste Veir til med Saksen.

Skjægget gik i en Ruf.

Men da hun kjendte paa Stubbene, vilde hun ikke vende sig.

Og alt det, han klippede og klippede, blev det ikke fint nok, bare værre, tvinede hun, saa Ryggen hendes tilslut laa i Rykninger, kryl af Krampe.

Saa frem med Barberkniven.

Og Sæbeskummet manglede ikke, der han stod og ragede sig tilblods med Hodet snart over, snart under Kahytskappen, eftersom Sjøerne kom, og han havde nødig at raabe til Folkene og Styrmanden om Seiladsen.

Men ikke havde Lindelin været gladere, om de var berget af Havsnød end, da hun saa og kjendte med Fingrene over den glatragede fine Hagen hans. Hun hev sig langt ud fra Køien om Halsen hans og kyssede og sugede Blodet i Skaarene efter Kniven, saa han syntes, Tungen ordentlig var skarp,

og hun graat og lo og raabte, at aldrig havde hun tænkt, han var saa vakker.

Nei, at han havde gaat og gjemt sig bag det Skjægget.

Og alt i ét maatte hun op i Ansigtet paa ham og stryge og kjende, og Øinene skinnede og lyste og hang ved det mindste, han sa og gjorde.

Det var bare Solskin og Smør og Kjæleri.

Ikke havde hun set nogen tromme saa fornøielig i Bordet med Fingrene eller sætte Munden og Hagen saa morsomt til, naar han plystrede og lurte i Styrvolten.

Og Stunder fik de nok til at dægges, mens de laa og krydsede for Modvind, saa paa den ene Boug og saa paa den anden.

Hun stellede og hjalp og sørgede for ham hele Dagen baade i Kahytten og oppe paa Dækket, saa han selv knap fik Lov til at trække Klæderne paa sig.

Men javist saa han sig om og tvilte baade for Styrmanden og Folkene, da hun absolut vilde, han skulde sætte Ryg til og hun sy den store Læderlappen i Bagenden af Bukserne hans.

Godt og vel kom de saa frem nordpaa og lastede igjen Fisk ind for at fare til Bergen.

Da havde hun været iland og kjøbt en Skogkat, som netop havde faat Unger, og hun forvarede dem inde i Nathuset, hvor Kompasset var.

Dermed havde hun noget fornøieligt at steile og lege med paa Reisen.

Og hele Dagen sad hun saa ved Kompashuset og passede Vildkattene.

Det var det morsomste, hun vidste, sa hun, at sidde og se Kattemoderen ind i Øienstenene, hvor gule og vilde de var, og hvor de lukkede og aabnede sig og lyste.

Men varm Velling skulde den lære at leppe.

Saa kneb hun den bag Ørene, til den aabnede Gabet, og skoldede Vellingen i den, saa den ulte.

Tredie Morgen, da de skulde sætte Kursen ud tilhavs, blev der Brug for Kompasset.

Hun maatte flytte Kattebolet andetsteds, sa Skipperen, og det gamle Hønseburet havde han gjort istand til dem.

Men noget saa urimeligt havde hun aldrig hørt i sit Liv.

Han maatte da skjønne, at Ungerne straks vilde krable sig ud igjennem Sprinklerne og bli borte til hver sin Kant for hende. Og, blinde, som de Stakkarne var, vilde de styrte ned i Lasten eller skylles ud i Sjøen gjennem Spygatterne.

Da Skipperen saa vilde gjøre det kort af, skreg hun, at Kattene fik han ikke ta ud af Kompashuset, før han rev hende bort med Magt. Ikke havde hun trot, at han var saa lige glad med det, som var hende kjært.

Skipperen vilde i det længste føie Konen sin, eftersom han saa, hvor urimelig glad hun var blet i det Kattebolet.

Saa styred han i Godveiret den hele Dag efter Solen.

Men om Kvælden varskode Udkigsmanden pludselig for Skjær og Brænding.

Nu gjaldt det Livet, og i tre Sprang satte han hen til Nathuset for at hive Kattene væk fra Kompasset.

Da han greb den store ved Nakken, truede og hylte Lindelin, at, skulde den ud, saa hoppede hun lige lukt paa Sjøen.

Og kattehændig stod hun alt ude i Vantet, saa Skjørterne flagrede, og stirrede paa ham med grønne Øine, der ligesom spyde Lys.

Hellere end, at Kjærringen hans gik overbord, fik han lade staa til. Værre var det vel ikke end at krepere; dø skulde én saa alligevel engang.

Det blev en Seilads paa rene Livet.

Og saa vel gik det, at de klarte sig for dennesinde.

Men bagefter smøg Lindelin sig om ham ydmyg og underdanig og vidste ikke, hvor fin og myg hun skulde være. De vakkre Øine tiggede og bad saa hede som Ild om, at han skulde tilgive hende, og hun hang om hans Hals saa sød og blid som en Lege.

Men bagefter, naar han gik alene paa Dækket og drev, hyttede han, ret som det var, til Vildkatten, der lyste med de gulgrønne Øine paa ham og huskede, at han havde tat den i Nakken.

Det gjærede i ham, at hun i hin Stund ti Gange hellere havde set ham slængt paa Sjøen end dette Utyske.

En Dag havde hun igjen faat ham rent forgabet og fortumlet i sig og lod ham staa og sno og vride op sit lange Haar, som hun kjæmmede.

Bedst som de lo og fjasede, kaldte Styrmanden ham op paa Dækket. Der maatte tages Rev og brases.

Bare, bare han først havde viklet op hendes Haar, raabte hun.

Men, da hun saa, at han alligevel tog til Sjøtrøien, kastede hun sig i Armene paa ham for at holde ham tilbage.

Ikke nyttede det at tale Forstand til hende.

Saa stod han paa brændende Fod og gjorde Haanden let og knyttede og lagde Fletterne i Ring om Issen, og alt i ét keg hun op paa ham og lo kjælent; men Øinene lyste gulgrønt og ærtende langt inde fra, som Vildkattens.

Kaadere og kaadere kastede hun Hodet tilbage, hvergang han vilde fæste Fletningen, for at han ikke skulde bli færdig. Men, som hun hidsigt trak Nakken til sig, glap den store vakkre Ring ud af

Øreflippen, og saa han, at Guldet bandt over et fælt, haaret Klip i Øret.

Han grøssede og holdt paa at rave.

Det var ikke til at ta feil af, at det var et Troldmærke.

Men hun kom i slig Befippelse og skjælvende Iver efter at lede op Ørenringen, at hun intet mærkede paa ham.

Og, medens hun forfjamset stak og borede Ringen ind henne ved Kistespeilet, prøvede hun at spøge og mente, at han kunde kjøbe hende Ørenringe med endnu mere spillende grønne Stene i, naar han kom til Bergen.

Men hele Natten efter blev han gaaende paa Dækket.

Da Vagten skiftede, raabte han ned til hende, at han maatte bli deroppe, til de om Morgenen fik kastet Anker paa Bergensvaagen.

Ret som det var, stod han og saa ud i svarte Havet, og plystre og fløite gjorde han paa den samme Visestubben.

Han strøg sig om Hagen og tænkte paa Skjægget sit og ellers paa meget og mangt.

Lige lystelig var det.

Ikke rigtig kunde han sige sig, hvorledes det var gaat til, at han havde faat hende i slig Snarbast der nord i Skjærene. Han var blet saa overvældet af hendes Deilighed, at det bar til Kirke, før han vidste Ordet af.

Men nu skjønte han nok, hvordan det havde sig med, at hun var kommet til at svare nei for ja til Præsten, det, de siden havde havt saamegen Moro og Lystighed af.

Han ræddedes for at kige ned igjennem Skylightet, vidste ikke hvad for Styghed, han kunde komme til at se. Det kunde ikke været værre, syntes han, om der laa en glubende Haakjærring nede i Køien.

Men nu gjaldt det at holde Tungen ret i Munden og ikke la sig mærke med nogenting.

Saasnart de havde ankret i Bergen, og Tørfisken skulde udlosses, saa han, at Kjøbmandssønnen stod paa Bryggen ved Vægten og keg efter, om hun var med ombord.

Da løb Skipperen hastig og med megen Larm og Bulder til Kahytsdøren og raabte og skreg, at dennegang vilde han vide at forsvare sin deilige Skat bedre end sidst.

Saa lukkede han og stængte for hende, at hun ikke ogsaa nu skulde slippe op paa Dækket og føre allehaande Snak og Prat med ham.

Til Kjøbmandssønnen, som passede Vægten, skulede han med Øinene og viste frem, at Nøglen til Kahytsdøren nu laa vel forvaret i hans Pjekkertlomme. Og alt i ét gik han og snuste og saa ved Skylightet, saa Springfyren maatte forstaa, hvor iversyg og bange han var.

Men om Kvældene, naar Arbeidet var endt, og Pakboden lukket, steg han iland og satte sig mellem de andre Sjømænd i noget Skipperhus.

Ved samme Tid stak Lindelin Hodet op af Skylightet, og havde hun og Kjøbmandssønnen deres kjærligste Møder.

Hun jamrede sig og begræd sin Skjæbne, at være bunden til en Mand, som holdt hende slig under Lukke og borte fra al Lystighed og Fornøielse, og hun bad og besvor ham, favnende om hans Hals, at han maatte befri hende.

Paa det Vis gik det Aften efter Aften.

Men den sidste Kvæld, da Jægten laa reisefærdig, pyntede og pudsede Skipperen sig, før han gik iland, og hang han Arbeidspjekkerten, hvori Nøglen var forvaret, op paa en Knag.

Nu kom Kjøbmandssønnen hed af Elskov og fuld af Fortvilelse, fordi de ikke mere skulde ses.

Da vinkede hun til ham ud af Skylightet paa

langt Hold og viste ham, hvor han kunde finde Nøglen til Kahytsdøren.

Dernede stod hun og biede ham i al sin Deilighed og fineste Stas, og Øinene funklede omkaps med de underlig grønne Stene i Ørenringene.

Hun mygede det smalle Liv smidigt til, at han skulde fange om det og løfte hende op af Kahytstrappen.

Og længe var de ikke om at fly iland og søge sig som sikkrest og tryggest i Skjul.

Men Skipperen havde staat oppe i Gaden og passet vel paa.

Aldrig saasnart saa han, de var om Hjørnet, før han strøg ombord, og i største Fart heisede Faldrebstrappen op efter sig.

Landtauget kastedes ind og Seil sattes, saa langt paa Nat og mørkt det var.

Men selv stod han tilrors og overgav ikke Styret, før de var langt tilhavs.

Da steg han ned i Kahytten.

Og lige efter opløftede han et Raab og brølede og skreg over hele Jægten, at hans Kone var rømt med sit Pynteskrin, og at det ikke kunde være nogen anden end Kjøbmandssønnen, som havde ført hende bort.

Den ganske Dag tordnede han græsselige Eder og Forbandelser oppe paa Dækket over den falske Kone, som saa havde sveget ham.

Og, da Skibshunden begyndte at gjø til, sparkede han Vildkatten hen til den, og blev der en Jagt og Halloi med Glam og Halsen over hele Fartøiet, til hver evige Kat var overbord.

Men, da Skipperen sad alene i Kahytten og havde faat den ryddet og tømt og vel sopet for alt, hvad Lindelin og Lindelins var, tog han sig af Skabet en ordentlig og stiv Genever og lo Rid paa Rid, som han var besat.

Om Kjøbmandssønnen og Skipperens Kone er

at berette, at, da de havde spadseret sammen i Maaneskinnet og keget Stjernerne vel to Timer eller tre udover Kvælden, mente de, det var Tid, hun igjen kom ombord, at Skipperen intet skulde mærke.

Og.vandrede de tilbage under megen kjærlig Samtale og Graad, fordi de skulde skilles, og sikkre Løfter om at mødes igjen til næste Aar.

Men, da de stod paa Bryggen, var Jægten væk. De saa kun det øverste af Seilet, som minkede langt ude for en strygende Bør.

Da forstod de, at Skipperen havde nyttet den gode Vind og faret uden at vide, at Konen var iland.

Og hun kastede sig til hans Bryst og klagede under hede Taarer sin Ulykke, den hun alene for sin store Elsk til ham var ført udi.

Javist blev Kjøbmandssønnen lidt lang i Ansigtet.

Han havde ikke netop tænkt det saa alvorligt eller ment slet saa hastig at bli praktiseret i Ægteskabs Stand.

Men, som hun stod der strandsat paa Bryggen, og hun var saare deilig og havde slig Kjærlighed til ham, og han selv var optændt, førte han hende hjem til sine Forældres Hus, tilkjendegivende, at her var den Kvinde, som skulde bli hans Ægtehustru.

Og, saasom de var af de mest agtbare Borgere i Staden, blev Lindelin og Kjøbmandssønnen med indhentet Dispens og Slægtningers gode Samtykke viede tilsammen efter hengangen lovlig Tid.

Vel maatte man prise det Brudepar lykkeligt. Thi ved den Tid var Brudgommens Fader ved Døden bortrykket og Sønnen kommet til stor Rigdom.

Og, da den unge Kjøbmand bar slig Kjærlighed til hende og aldrig vidste det, som var godt nok, overvældede han hende med det fineste og dyreste, han kunde udfinde til Stas og Prunk.

De levede som to Turtelduer. De holdt Gilde og fo'r til Gilde, at ogsaa andre kunde se og blive delagtige i deres Lykke.

Paa det Vis gik det i Fryd og Glæde Aaret rundt.

Ved Sommertid kom Jægterne som vanlig tilbage med baade Stokfisk og Rundfisk.

Og blev der et travelt Spil med alle Vippebommene paa Bryggen, som gik op og ned den hele Dag og svingede Fisken ind til Vægten.

Kjøbmanden maatte da ha Øine til mange Kanter, passe sin Fordel og snakke med Kunderne.

Og under den store Travlhed skikkede han baade en og anden af Skippere og Styrmænd hjem til sin Hustru for, som Skik var, at trakteres.

Men, naar han bagefter mødte dem, var de meget tause og faamælte, og lod de til at vide ham liden Tak.

Dog hjemme skulde han faa vide Aarsagen.

Hans Hustru havde ladet dem alle vises ind i Drenge- eller Borgestuen og skjænkes og beværtes af Tyendet, hvad hun mente var godt nok til dem.

Han fandt hende i saa stor Ophidselse, at hun knap havde Røst for sig og idelig tørrede Taarerne af Øinene.

Da hun endelig overvandt sig til at svare ham, drog hun derunder paa Næsen som af en ulidelig ond Lugt, hun vilde holde sig langt fra:

Ikke havde hun med Fare og Opoffrelse af sit Renommé flyd til ham for at stedes Ansigt til Ansigt med lugtende Skippere.

Da talte han det vakkreste og bedste, han kunde, om, hvad der tilhører en Kjøbmands Forretning.

Men hun mente i stor Hidsighed, at Huset ikke længere vilde være det samme for hende, naar Stuen og hendes fine Gulve skulde trakkes ned som en Kahyt af hver Skipper, som fo'r med Fisk og Tran.

Nu var det med ét blet saa fælt, saa fælt, hylte hun. Andet var ikke til at faa ud af hende.

Da han saa hende overgivet til slig Bedrøvelse, at hun skjælvede i Higsten og Krampe, og Taarerne flød ustanselig, blev han bløt om Hjertet, saa han mente det rettest nu at skaane hende.

Han fik hellere tage sig den Udvei at indbyde Kunderne til at trakteres paa Skipperhus.

Natten efter drømte han underligt.

Han syntes, at en gammel Kvinde med Klør for Negle klemte og truede ham for Brystet, saa han fast holdt paa at opgive Aanden. Hun stirrede langt ind i hans Hoved med grøngule Øine og vilde tvinge ham til noget, han ikke for sit Liv vilde gjøre.

Han vaagnede med et Skrig, og da sad Lindelin ophidset og med lysende Blikke i Sengen over ham.

Det var ikke at undres over, at Maren red ham, klagede hun; thi hun havde selv ikke lukket et Øie den ganske Nat for den onde Fiskelugt, som stod af ham og forpestede hans Aande og stinkede modbydeligt.

Men Kjøbmanden snudde sig til Væggen og sov ind igjen; han havde havt en travl Dag, og tidlig skulde han op og ned paa Bryggen igjen.

Da han saa om Morgenen hastig vilde fare i Klæderne, sprang hans Hustru i sit bare Linned hen og stillede sig for Døren, at han ikke skulde slippe ud.

Der stod hun og stirrede paa ham med stive Øine og hvid som et Lagen.

Bævende og varsomt nærmede han sig paa det kjærligste til hende, saa med et lidet Strøg paa Linnedet og saa paa Kinden.

Men da brast det ud af hende med et Skrig, at aldrig, aldrig kunde hun holde ud, at han blandede sig med saa gemene Folk.

Hun var saa ulykkelig, saa ulykkelig. For det følte hun, at gik han nu ud af denne Dør ned til al den Stank, saa svandt med det samme al Kjærlighed af hendes Bryst. Aldrig kunde hun elske en Mand, som der hang Fiskelugt ved.

Thi her stod hun for at frelse sit Livs Kjærlighed, raabte hun.

Og nu, i denne samme Morgen, fik han vælge mellem hende og Fisken.

Da blev han siddende længe paa Sengekanten med sine Hoser i Haanden og stirre ned i Gulvet og sukke og sukke.

Af og til blev han rasende og vilde springe op og rive hende bort fra Døren for at slippe ned til sin lovlige Handel og Gjerning, hvor nu hver og en ventede paa ham.

Men hun stod der vogtende snart med Bøn, snart med Trudsel sprudende i Øiet, snart igjen hang hun ydmyg og sørgmodig med Nakke og Hode.

Og, som han aldrig havde set hende saa deilig som just nu, lod han sig synke tilbage i Sengedynen.

Der laa han vridende Hænderne, saa de knagede, med ikke andet Ord for sig end:

Jeg arme, arme Mand.

Da hun nu forstod, at han lidet tænkte paa at modstaa hende, løb hun hen til ham i heftigste Glæde.

Hun knælede og kjælede for ham og slyngede sine Arme om hans Hals og kaldte ham for sin Herre, som kunde befale over hendes Liv. Nu først kunde hun rigtig elske ham.

Og saa bandt hun ham, at han ikke eiede Udvei eller Magt til andet end at føie hende.

I al den Tid, Jægterne laa der med Fisken, holdt han nu Sengen, dels for at skuffe Kunderne, dels og for sin store Græmmelse og Sorg over at

maatte slutte med den Forretning, som baade hans Far og hans Farfar før ham var kommet til Velfærd og Rigdom ved.

Om Nætterne drømte han ufladelig, at han holdt paa at kværke en Kat, som altid voksede og blev større, saa han ikke raadde med den.

Og en Nat, han syntes, han viklede dens Hale om sin Haand og slængte den ud paa Gulvet, vaagnede han ved, at Konen jamrede sig ud af Mørket over, at han havde stødt hende ned fra Sengen.

Saa blev det da endelig til, at Kjøbmanden solgte baade Pakbod og Varer og sluttede med al Handel.

Og, for at de kunde være længst borte fra Fiskelugten, saavelsom al Tummel af dem, som drev deres Næring ved Havnen, etablerede han sig i Stenhuset med den høie Trappe og Messinggelænderet for oppe ved Byens Torv, eftersom det saa særlig gefaldt hans Hustru.

Thi der kunde de nyde baade Musiken og Paraden med den stolte Kaptein i Spidsen, som og se al den fornemme og elegante Verden spadsere forbi om Søndagen efter Kirketid.

Ikke havde hans Kone nogensinde havt slig Glæde af Livet, sa hun, som siden hun var kommet didop i den rene og lette Luft, hvor alt bare lugtede fint og fornemt.

Og intet frydede hende mere end, naar Militæret troppede op og spillede.

Men for Fronten tordnede og svang den smukke Kaptein med de begsorte Knebelsbarter sin blanke Sabel, saa hun maatte strække Halsen frem og se, hvor han gik.

Og saa nødte hun sin Mand ud med paa Paraden.

Saa ofte Kapteinen vendte sig og præsenterede, satte hun de spillende Øine forskrækket paa ham og klemte sig med et lidet Skrig ind til Manden. Aa, hvor det var galt, at han ikke var Militær!

Men nu vidste hun, hvad hun vilde. Han skulde kjøbe sig ind i Borgergarden, saa kunde hun altid se ham i Uniform.

Han maatte, maatte det endelig; det høieste, hun vidste i Verden, var at bli Officersfrue.

Men Manden stod derunder med Tungen op i sin hule Jæksel og byttede Fod og tænkte paa Tørfisken baade, hvad Pris, den kunde staa i det Aar, og hvem der vel havde knebet den ene eller den anden af hans gamle Kunder og faat al den store Fortjeneste, som før gik i hans Lomme.

Og, som Musiken spillede, syntes han, Fisken slængtes indover Bryggen, og Vippebommerne gik i Takt, uden at han var med.

Derfor svarede han ja og ha baade til det, hun sa om at gaa ind i Borgergarden og om, at de skulde invitere de militære, som laa der paa Eksercits for Sommeren, til sig.

Men saa tit den smukke Kaptein gik forbi deres Vinduer, saa han ind, og trak hun Øinene hurtig tilbage og rødmede ærbart ned i sit Fang og smilte med de smukke Tænder.

Altid barskere og djærvere stirrede han, snoende sin Knebelsbart, som han kunde true med at storme Huset. Og da fo'r hun op og flygtede forskrækket med Hænderne for Øinene ind i Stuen.

Aa gid, aa gid, hendes Mand vilde se, hvordan Kapteinen holdt Hodet og Skuldrene og bar sin Taille og marscherede i fast Takt med de klirrende Sporer.

Og hun sukkede og vred Hænderne over, at han gik med Fødderne indad og satte Mave til istedetfor Brystet.

Hvordan skulde hun holde det ud, naar han nu blev Borgerofficer og ludede som en Sjauer, der bar Fisk paa Bryggen og stampede og trampede afsted.

Hun var rent utrøstelig ved Tanken paa, at

hans Taille skulde vises endda tykkere, naar han kom til at bære et rødt Skjærf rundt om Livet.

Aldrig blev hun træt af at minde og eksersere ham.

Men, efterat den fine Kaptein var budet til Selskab i deres Hus, indfandt han sig der daglig og blev som en gammel Ven. Intet sparedes for at gjøre ham det komfortabelt og behageligt, saa han altid kom igjen.

Da nu Kjøbmanden som bestaltet Borgerofficer viste sig i sin ny grønne Uniform med rødt Skjærf, blev der mellem hans Kone og Kapteinen en Vekslen af Blikke og Kremten bag hans Ryg. Naar den martialske Kaptein blinkede og lo med Øinene, kunde hun ikke for, at der nogengang kom en liden Leen eller et Jeb og Drag paa Læben.

Og mere og mere gjættede han af hendes nedslagne Øine og Væsen, at hun var inderlig betaget af Skam og Undseelse over sin Mand, og at Hjerte og Hals kjæmpede med Graad over sin Ulykke og Sorg, at hun skulde være fæstet og bundet til en saadan kluntet og lidet velskabt Person.

Men ikke hørte han en Klage af hendes Mund udenfor de bedende Øine, der dvælede ved hans, som de af ham kunde tigge sit Liv.

Der var en slig beskeden skjult Ynde ved den tause Maade, hvorpaa hun bar sit Ægteskabs Ulykke, og dertil havde hun et saa behageligt og muntert Væsen, saa Kapteinen blev stedse mere og mere indtaget i hende, og intet mere presserende vidste end at faa komme i hendes Nærhed.

Mod Høsttiden, da Afmarschen stod for Døren, blev der den største Sorg og Sukken dem imellem, og kunde han knap den korteste Stund være der fra Huset.

Dog, en Dag de sad sammen i Stuen, og Kjøbmanden skred frem og tilbage paa Gulvet i Melankoli over Tørfisken med Hænderne kneppede om-

vendt over sin Bag, saa han, da han pludselig vendte sig, at Kapteinen og hans Hustru fo'r fra hinanden og havde megen Lystighed i Øinene.

Og han fik nu andet at tænke paa end Tørfisken.

Det var, som Gulvet sank under ham, saa fast havde han trot paa sin Hustru, at hun dog elskede ham over alt i Verden.

Hele Natten laa han vaagen i Fortvilelse og grublede og overveiede, indtil han rent holdt paa at gaa fra Forstanden.

At hun, som sov der saa trøstig ved hans Side, — som var saa fin og skjær og saa fuld af Oprigtighed i de varme spillende Øine og havde alle de hede Forsikkringer paa Læben, — at hun skulde bedrage ham, det var hverken til at tænke eller tro.

Saa satte han sig op i Sengen og tændte Lyset.

Naar han rigtig saa ind i hendes uskyldige Ansigt, vilde al Tvil forgaa ham, mente han.

Hun laa paa Puden med Kinden op. Og, da han lyste hen paa hende, fik hun Skjæret i Øinene og fo'r i Ørske iveiret og fræste som en Kat.

Han havde set det haarede Klip og Troldmærket.

Men, da hun mærkede, at hans Blik heftede sig stivt paa hendes Øre, greb hun med sprudende grønne Øine hastig ud efter de store Ørenringe, som laa paa Natbordet.

Dog nu skjønte Kjøbmanden, at det gjaldt Livet.

Og han blev liggende stille som et Lys og lod, som han sov og intet havde opdaget, helt til det var Tid at staa op om Morgenen.

Det gjøs koldt nedover Ryggen, hvergang han prøvede at skjele hen til hende, og han maatte bide Tænderne fast sammen, at de ikke skulde hakke eller klappre.

Men imidlertid gik hans Tanker som Kjepper i Hjul.

Han stirrede ind i sin sørgelige Skjæbne. For

hendes Skyld havde han mistet sin Næring, og ved deres nymodens Levevis minkede hans Formue, saa der snart ikke var langt igjen til Kistebunden.

Han skjønte nu klart, hvi Jægteskipperen saa hastig og hovedkulds var seilet sin Kaas den Nat, og at han kun havde lagt en Fælde for ham.

Om Morgenen ved Hanegal, medens Lindelin endnu sov paa sit grønne Øre, var han oppe af Sengen.

Saa skrev han hende et forskrækkeligt Brev til, at hans Kreditorer vilde være over ham alt den næste Dag og rydde og ribbe Huset for alle Eiendele lige til det sidste, de havde at sidde og ligge paa. Og, eftersom han vilde undgaa at med Arrest behæftes, flydde han nu med grædende Taarer af Land, og bad han hende endeligen om at ihukomme ham og bevare sin Troskab.

Inde i Spisekammeret pakkede han sammen allehaande gode og delikate Madvarer og hentede derefter Tobak og sin Merskumspibe. Dette tog han alt med sig og smeldte haardt i Gadedøren, at det maatte høres af alle i Huset.

Og, da han var vis paa, at ingen gav Agt paa ham, listede han sig ned i Vinkjælderen, hvor han tændte sin Pibe, smøgede og indrettede sig paa det bekvemmeste.

Men, som hans Hustru havde læst Brevet, og hun lidet lystede at stige ned i Armoden, fik hun intet hastigere at gjøre end at tage ind til sig en Krukke med Blaabærsaft. Af den smurte og gned hun sig hist og her, saa hun blev rød og blaa overalt.

Derefter iførte hun sig sine fineste Klæder og dyreste og kosteligste Smykker, saa hun var saa deilig som en Brud. Men Haaret havde hun udslaget, som om nogen kunde revet det ud med Vold.

Saa tog hun Kaaben om sig og Sjal over Hovedet, for at ingen paa Gaden skulde kjende hende.

Og løb hun saa paa Morgenstunden hen til Kapteinens Bolig. Der bankede hun paa og jamrede sig lydeligt.

Da Kapteinen saa lukkede op, styrtede hun med oprakte Hænder imod ham og raabte, at hendes Mand havde opdaget deres Elskov og slaat hende, saa hun var blodig, som han vel saa.

Men for denne Haans og Skams Skyld, vilde hun nu gjøre Ende paa sit Liv.

Og havde hun ikkun derfor pyntet sig, at hun maatte blive funden anstændig og ærbar iklædt, som det passede for hendes Stand.

Dog først vilde hun sige den Mand, som hun elskede over alt i Verden, sit sidste Farvel, at han kunde se, hun døde for hans Skyld.

Da skjælvede Kapteinen saavel af Raseri over, at hun var slagen slig ganske blaa som og af sin hede Elskov.

Og vel higstede og svælgede han adskillig i Struben ved, at han saa brat og uventet skulde tumle ind paa Brudeskamlen. Men saasom hun var saare deilig og bar den heftigste Kjærlighed til ham og af den Aarsag nu var kommet i slig svar Ulykke for hans Skyld, slog han sine Arme om hende og svor ved sit Æresord, saa det bragede i Vinduerne, at hun skulde blive hans Ægtehustru, som han nu fluksens vilde føre med sig.

Imidlertid sad Kjøbmanden bekvemmelig i Trappen til sin Kjælder og stoppede Pibe efter Pibe og smøgede og hørte, hvorledes de deroppe i Stuen pakkede i Lindelins Kufferter, helt til de drog bort om Aftenen.

Men, da Vognen med stor Rammel og Larm durede henover Brostenene, stak han Hodet op af Kjælderlemmen og saa sig forsigtig om.

Og bagefter spankulerede han med Velbehag gjennem alle sine Værelser.

Samme Kvæld hastede han ned at indmelde sig i Skipperklubben og at opsøge sine gamle Kunder.

Den første, han traf, var Jægteskipperen.

De sa ingenting, der de sad sammen udover Aftenen i Skipperhuset, drak blot saare tæt Glas om Glas og smilte listeligen. —

Men i hin anden Stad levede Kapteinen i en Rus og Glæde, saa det ganske Aar var som en eneste Honningmaaned. Han kunde ikke noksom prise Lykken, der havde givet ham en saadan Kvinde.

Og aldrig blev hun træt af at stryge i hans Knebelsbart og kalde ham sin tappre Løve. Blot han trak sin Sabel, skreg hun af Angst og faldt ham heftig om Halsen; hun var jo hans lille Kattepus, som aldrig vilde andet end det, han vilde.

Endelig havde hun faat sit Livs hedeste Begjær opfyldt, at hun fik sin daglige Omgjængelse med ingen uden militære; og det var saa Hjertet hoppede i hende, naar Sporerne klirrede, og hun saa al hans stolte Manddom og Mandhaftighed.

Paa alle de Steder, hvor den fornemme Verden stasede, lyste de to ved hinandens Side, saa at alle maatte vende sig om og se efter dem. Der var ikke en Officer uden, at han hilsede, saa Fjerbusken sopede i Gaden og sagde Fru Lindelin de artigste Komplimenter.

Kapteinen var lige saa stolt af hende som af at præsentere foran Fronten under fuld Musik.

Hver Morgen kom Oppasseren, som Kapteinen havde havt fra gammelt nu i femten Aar, og knakkede paa Døren og slap hans Støvler indenfor med mangehaande Bud og Besked, saavel fra Regimentet som fra Officersklubben.

Men Lindelin vendte sig i Sengen, saa tit han kom. Hun kunde ikke fordrage hans Ansigt, som

var et Tyvefjæs, paastod hun. Og Kapteinen var blind, som ikke forstod, at Fyren baade bedrog og bestjal ham og saa havde gjort i al den Tid, han havde tjent ham.

Dog Kapteinen lo, thi, at han var ærlig og tro, vidste han vel, og det var langt fra ham at skille sig ved sin gamle, prøvede Tjener.

Men en Morgen udbrød hun i stor Heftighed, at hun grant saa paa Karlens Øine, at han spionerede dem ud for at føre Historier om dem til de andre Officerer, saa at de kunde være baade til Spot og Latter for den Slyngels Skyld.

Og hun faldt i utrøstelig Graad over, at hendes Husbond ikke havde større Kjærlighed til hende end til et simpelt og nedrigt Tyende.

Den næste Morgen, da hun saa, at Kapteinen endnu ikke havde git ham sit Løbepas, trods han vidste, hvormeget den Knægt bød hende imod, henfaldt hun i haard og stiv Krampe.

Da kom Kapteinen i stor Vaande og tyggede og sled i sin Knebelsbart.

Saa slog hun sine Arme om hans Hals og bad og tiggede ham for sit Liv om at føie sig i, at hun blev kvit den Skjelm af Huset.

Men Kapteinen kremtede og klappede hende og holdt sig standhaftig for sin gamle Tjeners Skyld.

Dog hun blev kold som Is og skjælvede og veg og satte underlige Øine paa ham. Det var, som hun følte Had ved hans Nærhed og rugede paa, om hun maatte slukke ud al sin Elsk til ham.

Da bad og besvor Kapteinen hende under stor Kvalthed i Røsten, at hun ikke for en slig Grilles Skyld maatte tage sin Kjærlighed fra ham.

Men, saa tit han bønfaldende trak hende til sig, gled hun fra ham lig en Søvngjængerske, som hverken saa eller hørte.

Og mod Kvæld lagde hun sig stiv hen og vilde intet svare.

Da han saa rev sig i Haaret og faldt paa sine Knæ, skreg hun i Vildelse, at enten skulde han gjøre Skilsmisse med hende eller med den Karl. Heller ikke maatte han faa en hæderlig Afsked, men udvises og jages for alles Øine som en utro Tjener.

Men Kapteinen syntes, den smukke Lindelin blev ham for dyr, der han nødt og tvunget maatte handle imod sin egen Ære, saa han ikke mere turde slaa Øinene op paa den ringe Tjener, om han siden mødte ham.

Efter dette var hun igjen hans egen lille Kattekilling og i perlende Humør.

Hun vidste ikke, hvad hun skulde finde paa for at gjøre ham tilpas. Epauletterne skaffede hun skinnende pudset med Kridt og Støvlerne saa blanke, at hele Regimentet kunde speiles i dem.

Medens Musiken spillede, og Trommerne hvirvlede, og Soldaterne marscherede ét to, ét to, og tip tap, kunde hun aldrig blive mæt af at se sin Kaptein, naar han skreg og svang Sabelen i Solen allerforrest.

Og Kapteinen dreiede lunt sin Knebelsbart, naar de andre Officerer skelede og havde sine Øine kun til den Kant, hvor hun var, og kappedes om at række hende de prægtigste Buketter.

Men én Gang just, som han tordnede som værst til Anfald Geværet! hændte det, at alle Tilskuerne pludselig vendte Hoderne efter en ung Præst, som gik op ad Gaden i Samarie og Pibekrave om Halsen.

Og næste Søndag blev Pladsen helt tom for Tilskuere, fordi alle maatte i Kirken og høre paa den ny Præst, som var kommet til Staden. De fineste og fornemste Herrer og Damer stormede did og trængtes i Iver og Heftighed om at komme først.

Da blev ogsaa Lindelin saare begjærlig efter at se og høre ham, som de alle løb efter. Hun var saa forhippet, at hun knap kunde bie til Ugens Ende.

Saasnart det lysnede af Morgen paa Søndagen, vækkede hun Kapteinen, for at de kunde være betids ude.

Og, da de var tidligt ved Kirkedøren, før den aabnedes, og biede og holdt hart ved, naade de frem i den forreste Stol.

Der sad hun den hele Tid stiv som et Lys og stirrede paa Præsten.

Aldrig havde hun set et saa deiligt Ansigt.

Og Natten efter laa hun og kastede sig og græd og tudede over alt det syndige Liv, de førte der i Huset med Kortspil og Turing og alskens Letsindighed, saa Kapteinen ikke fik lukket et Øie for Suk og Jammer.

I de næste Dage talte hun lidet og gik vemodig og resigneret i sin Skjæbne, at hun skulde være bundet i saamegen Verdslighed. Og, naar Kapteinen vilde opmuntre hende og spøgte og lo, saa hun paa ham med bedrøvede Øine, der stumt bebreidede ham, at han kunde henfalde i slig tankeløs Glæde.

For sin gode Freds Skyld, at hun ikke maatte fortvile og fylde Huset med Sukke saa lang, Dagen var, maatte han nu følge hende saavel til Morgenandagt som Høimesse og Aftensang og derhos til alle de opbyggelige Møder i Ugen.

Som Præsten var kommet høilig paa Moden, blev Trængselen større og større.

Og undredes han meget, saa han hartad forvirredes i Talen, over den skjønne unge Frue, som altid sad der urørlig og stille lige foran Prækestolen og stirrede paa ham med funklende Øine, der end mere glimrede af hendes Taarer, saa hun fast saa ud som en Helgen.

Men af og til pintes Kapteinen af Kjede ved den lange Prædiken, saa han kremtede vældigen og satte Hælen i Gulvet og snoede sin Knebelsbart langt ud.

Da gnistrede hendes Øine slig grønt paa ham,

som han vel huskede og kjendte; og straks bøiede han Hodet ned og blev spag.

Hjemme fandt hun nu liden Smag ved alt, hvad han sagde og gjorde efter sin Krigsmands Skik og Vane.

Hvi talte han saa høit, og traadte han saa fast og dundrende, naar han dog vidste, at han gik med Afgrundens Forskrækkelse under Fødderne.

Og denne hans Snurren paa Knebelsbarterne var hende inderlig imod, særlig som han dreiede dem saa trodsig opad istedetfor i Ydmyghed at glatte dem, saa de blev hængende nedad.

Og, naar Kapteinens Støvler nu kom blankede ind, rystede hun sørgmodig misbilligende paa Hodet; thi med dem skulde han efter sit forfærdelige Haandværk vade i Blod, og Sporerne klirrede af Hovmod og al vederstyggelig Grumhed.

Saa tit hun kom fra Forsamlingerne, var hun fast ikke til at tale med for Kapteinen. Hun vred Hænderne og stønnede, at hun var en ulykkelig Kvinde, som sad her fangen i ikkun Verdensglæder, som i et Bur.

Men en Dag iførte hun sig en saare klædelig snever sort Kjole af Silke med fine Kniplinger for Hals og Ærmer og biede den Tid, hun vidste, Præsten kom hjem fra Aftensangen.

Da bankede hun sagte paa hos ham.

Men ved hans Kom ind aabnede hun ikke Døren.

Og atter bankede hun frygtsomt paa, saa han selv tilsidst maatte lukke op.

Hun blev staaende inde paa Gulvet med Bæven, og kun engang imellem slog hun Øinene op med Graad paa ham.

Da nødte han hende til at sidde ned.

Han syntes usigelig Synd i den unge, deilige Kvinde, som var saa opfyldt af Sorg. Og han lagde sin Haand varligt paa hendes og bad hende inder-

ligen, at hun skulde oplukke sig og betro ham, hvad der laa hende saa tungt paa Sinde.

Men hun rystede blot paa Hodet og sukkede, at hun var en stor Synderinde.

Men, som han meget nødte hende, aabenbarede hun ham under svare Sukke sin Samvittigheds Pine og dybe Fortvilelse over at være fæstet og bundet til en Ægtefælle, hvis Haandtering ikkun var Mord og Blodsudgydelse.

Først ved Præstens Røst, der var hende som Himmelens Klokker, var hun blevet vækket, og hendes Øine ret opladte til at indse den Fortabelsens Skjæbne, som hun i sin Troskyldighed var lokket ind i.

Og hun græd bittert, saa Taarerne vædede hans Haand.

Men, da han fornam, at hun var i Sjælenød, talte han længe og mægtig til hende, saa hendes Bedrøvelse meget husvaledes. Og hun bad ydmygeligen med sagte Røst om, at forundes at faa ham slig i Tale nogen Gang igjen, naar hendes Trængsel ikke blev til at udholde.

Og, eftersom han lovede dette, gik hun bort nær med Glæde.

Men den unge Præst drømte siden den ganske Nat om det taknemmelige Smil, hun gav ham til Afsked.

Dog for Kapteinen blev det en haard og strabadserlig Tid; thi ikke manglede det paa, at hun lod ham forstaa, hvilket vidrigt Væsen der fulgte med hans Profession.

Ikke kunde han vægre sig for engang imellem efter sin Omgang og Tur at indbyde Officererne til en L'hombre eller Whist eller Boston, hvorunder de røgte Tobak og nød stærke Drikke og fortalte Historier udover Aftenen, saa Latteren skraldede. Da gjaldt det for Kapteinen at holde Kontenancen, der han sad med svedig Pande og agerede lystig, og

vidste, at hans Hustru gik hel lummer indenfor i Soveværelset.

Og forløb det heller ikke bedre end, at han en Aften, da Officererne under Sang og lystig Tale vel var bortgangne, fandt hende reiseklædt og som færdig at drage af Huset.

Under dybe Støn sukkede hun, at længere kunde hun ikke udholde dette syndige Levnet. Hun maatte ryste Støvet af sine Fødder og forlade dette Verdensglædens og Letsindighedens Hjem og fare ud nogetsteds og gjøre Bod.

Men Kapteinen, som var glad og opstemt efter Soldet, stillede sig i Døren med Favnen vid aaben og raabte, at ikke slap hun ud fra ham i Mulm og Mørke.

Dog, hun saa høitidelig paa ham og knyttede sin Hat under Hagen.

Da blev han forfærdet og fo'r hen og holdt i hendes Kjole. Under mange Kjærtegn bad og tiggede han, at hun dog ikke maatte forlade ham og gjøre ham saa ulykkelig. Hun maatte nævne hvadsomhelst, og han skulde intet nægte hende. Ja, for at se hendes deilige Øine uden Taarer, vilde det endog være hans største Plaisir, om hun inviterede lutter stille geistlige Personer til Huset.

Men hun rystede blot bedrøvet paa Hodet og klagede og jamrede sagte, at for sin Samvittigheds Skyld kunde hun ikke blive i et Hjem, hvor Tobaksluften stinkede og dampede ved Dag og Nat, som en Røgelse til den onde.

Da stirrede Kapteinen en Stund i Gulvet.

Men, som hun rykkede sin Kjole til sig, for at slide sig løs fra ham, raabte han erbarmelig, at aldrig skulde den Urt Tobak dampes af hans Mund eller endog tygges, om hun blot igjen vilde lade sig trøste og forsone.

Saa opgav hun sluttelig sit Forsæt.

Dog Kapteinen skelede siden tit og ofte hen til

Væggen, hvorfra hans Hustru havde nedtaget Piberne, og han tordnede græsselig ude ved Regimentet af sit onde Humør.

Men, ret som det var, tyde Lindelin nu hen til den unge Præst.

Og altid mere vandt han hendes Fortrolighed, saa deres Samtale stedse drog sig længere ud og de ofte hartad havde ondt for at skilles.

Af sit Hjertes Oprigtighed betroede hun ham derunder ogsaa alt, hvad hun vidste om Menigheden, særlig om de andre Fruer og Frøkener, hvordan de hviskede bag deres Lommetørklæder endog i selve Kirken; og lige efter at have fældet Taarer, saa det vel saa ud som den sande Ruelse, fløi som gale efter Pynt og Stas i Selskaber, ja endog dansede med de værste Spottere.

Naar Samtalerne var tilende, og hun igjen var borte, sad Præsten længe og sukkede og længtede saart efter, at hun maatte komme snart igjen.

Men om Søndagene iagttog Kapteinen med rynkede Bryn, hvorledes Præsten hele Tiden kun vendte Talen til hans Hustru, og hendes Øine igjen hang ved hans Læber.

Altid frommere og mere andægtig ludede hun med Hodet. Og, som Kapteinen sad og hang og saa og saa paa hende, skvat han en Dag op og blev ganske hvid i sit Ansigt.

Thi der, hvor Guldbaandet fæstede i Øresnippen, løb som en Rand af noget mørkt Haar, og der var grant at se et-Klip fuldt af grove, tætte Stubber Dyrehaar, som ikke kan tilligge et Menneske.

Nu forstod han Troldets Væsen og begreb hendes vredne og uræsonerlige Villie og Halsstarrighed som og al hendes Troldforlibthed.

Saalænge Tjenesten varede, sad han saa stiv som en Støtte og holdt Haanden paa sit Sværd. Hans Agt var at skille hende af med Hodet, straks de var udenfor Kirkedøren.

Dog, som han overveiede, at Øvrigheden og andre kanske ikke vilde saa som han skjønne og eragte, at hun havde et Trolds Natur, gled Haanden sagtelig ned fra Sværdfæstet.

Han indsaa, at han i dette vanskelige Tilfælde maatte hellere fare listeligen frem.

Da han kom hjem, gik han op og ned af Gulvet med meget betænkt Mine og kastede Blikke paa Hustruen, saa hun rent forundrede sig.

Af og til stansede han foran Væggekartet med de store Globuser af Jordens to Halvdele og tog Maal med Fingrene.

Og for hvert Spand med Pege- og Tommelfinger, regnede han høit et tusind Mile og et tusind og saa et halvt Spand, som var fem hundrede.

Saa rystede han paa Hodet med dybe Sukke og stirrede paa hende.

Lidt efter var han henne og grublede saare fortænkt ved sine Pistoler.

Og, da nu Tiden kom til Aftensangen, undskyldte han sig med mange venlige Ord, at han ikke var istand til at følge hende, eftersom han havde faat et saa alvorligt Anliggende at tænke paa.

Men, hvad det var, kunde han ikke meddele hende før om Aftenen.

Da hun, drevet af sin Nysgjerrighed, ilsomt vendte tilbage i Mørkningen, hørte hun Kapteinen veksle høirøstede Ord med nogen inde paa Kontoret, og hun stillede sig ved Døren for at lytte.

Der taltes om mange underlige og forskrækkelige Ting, om glubende Løver og Tigre, som maatte fældes, om farlige Slanger og græsselige Urangutanger i Urskogene, og om de indfødte, som skjød med giftige Pile og stegte og aad Krigsfanger, men tog de hvide Kvinder til Slavinder, naar de var smukke, og deres lange Haar ikke for stærkt fristede til at skalpere dem og trække af dem Hovedhuden.

Derimellem stønnede og sukkede Kapteinen:

Min stakkars Lindelin, min stakkars Lindelin; jeg véd, hun følger mig til Jordens Ende.

I hel Forfærdelse aabnede hun Døren, og saa da, at den gamle Oppasser, som hun saa inderlig hadede, laa paa Gulvet og pakkede allehaande Reiseklæder og Vaaben, saa at Værelset var i én Forvirring.

Men Kapteinen kom konfus ud, som han endnu ikke havde ventet hende.

I den anden Stue kastede han sig i en Stol, slog sig for Panden og saa bedrøvet paa hende:

Saa var da Stunden kommet, raabte han, da det fik briste eller bære og hendes Kjærlighed staa sin Prøve.

Thi endnu inat, naar Skibet gik, maatte hun være ham følgeagtig til et fjernt bortliggende Land, som kaldtes det sorte Afrika. Der havde han forbundet sig til at føre et Regiment i Krigen mod de vilde.

Dog, hun behøvede ikke at forskrækkes eller frygte; thi saalænge en Draabe Blod fløød i hans Aarer, skulde hun være sikker og tryg mellem Kanibalerne. Og, tog Kampen end endel Aar, vilde Lønnen blive uvisnelig Ære og Berømmelse.

Ingen anden skulde følge ham end hun og hans gamle tro Tjener, som han nu indsaa, han havde gjort den største Uret.

Og derpaa raabte han ind paa Kontoret og spurgte, om Tigerriflen var lagt i Læderhylsteret og Sprænggranaterne vel forvarede.

Da smilte Lindelin blidt og spurgte blot beredvillig om, naar Skibet skulde gaa.

Men Kapteinen kjendte Øinene slikke med grønt Lys paa sig.

Da hun fik høre, at det ikkun var nogle Timer til Afreisen, mente hun, at saa var det paa høie Tid for hende at fare ud i Staden og gjøre de nød-

dige Indkjøb, til hvilken Ende hun maatte ha mange Penge.

Og hastig var hun henne i Lommebogen, og tog, hvad der var.

Lige efter fo'r hun ind i Soveværelset og rapsede af Skuffer og Gjemmer alle sine Smykker og Dyrebarheder, dem hun samlede ned i en Haandkuffert.

Saa smeldte Gangdøren igjen efter hende.

Siden var hun ikke at se i Huset.

Men Kapteinen, som om Eftermiddagen havde været hos den øverstbefalende og faat Permission for at studere Krudtets Sammensætning i de forskjellige europæiske Lande, pakkede sine Reiseeffekter og fo'r ved fastsat Afgangstid i Springmarsch ombord med sin gamle Oppasser.

Samme Nat vækkedes den unge Præst ved, at der ringedes paa hans Dør.

Udenfor i Maaneskinnet laa en Kvinde sammensunken paa Trappen.

Da han saa til, var det den unge Kapteinsfrue.

Hun vred og jamrede sig og hverken talte eller hørte, hvad han sagde.

Men, da han nu reiste hende op, blev hun ganske bleg hvid og besvimede i hans Arme, saa han maatte løfte hende indenfor.

Medens han bar hende, slog hun sine Hænder i Fortvilelse om hans Hals som et Barn, der intet véd af sig, men hænger ved af sin Utrøstelighed.

Da stænkede han hendes Ansigt med Vand og lod hende lugte til nogen stærk Eddike.

Men, da hun en Stund havde ligget stille hen, sprang hun pludselig i Forfærdelse op og stødte ham fra sig og raabte:

Præst, hvi er jeg her? Eller drømmer jeg kun, at Du er hos mig?

Saa spurgte hun hulkende: Hvorfor handlede Du saa, at Du tog en anden Mands Hustru ind i dit Hus, og gjorde os begge den Vanære?

Og med smilende Taarer berettede hun, at hun havde forladt sin Mand i denne Nat, fordi han vilde føre hende ud i et Syndens Liv fuldt af Mord og Drab og slig Vederstyggelighed, at Blodet størknede og stivnede i hendes Aarer af Gru.

Men at lide for sin Samvittigheds Skyld var nu blevet hendes Glæde. Hun vilde ikkun leve for at gjøre Bod og bekjende for Menigheden sin Synd.

Og med nedslagne Øine og dyb Undseelse skriftede hun for ham, at hun havde en stor jordisk Kjærlighed at afbede, saa, naar den Person, hendes Hjerte var henfalden til, ikke var hende nær, blev alt hende som idel Mørke.

Da blev Præsten meget forvirret og omspændt af mange Tanker. Denne deilige Kvinde forstod i sin store Enfoldighed ikke, at Verdens Domme var giftige Pile.

Dog, ikke havde han tænkt at søge hen i den hellige Ægtestand endnu paa mange Aar.

Men, eftersom hun drog ham saa usigelig ved sin Skjønhed og Fromhed, saa hun fast var som et uerfarent Barn paa denne Verdens Ting og dog lig en Helgen i Hjertets Dybde og Renhed, opsteg der i hans Sind en Beslutning.

Og han fæstede sine Øine med stærk Magt ind i hendes og spurgte, om hun efter Skilsmissens lovlige Tid vilde blive hans Hustru?

Bevæget og skjælvende gav hun ham Løftet i et stille Kys, som knap rørte ved hans Pande, fast han kjendte det som Ild.

Men Lindelin vandrede bodfærdig under Skilsmissens Tid og Frist, ensom og ydmyg, altid under et graat Hoveddække.

Og hun blev æret nær som en Helgen.

Saaledes forløb Adskillelsens lovlige Tid.

Da nu Præsten mindede hende om hendes Løfte, sænkede hun Hodet og lovede, at blive ham en Hustru i hans Hus.

Der blev da stor Glæde i Menigheden.

Og bragte hver sin Gave til Brudehuset, saa der skinnede af Sølv og Guld.

Der kom Lysestager og Opsatser, Syborde og Skriveborde og Lintøi og Lagener med allehaande Kniplinger og Gulvtepper af de Brüsseler lige ud i Kjøkkenet, — alt i de tækkelige Mønstre og Farver, som kunde passe i et saadant stille aandeligt Hus.

Og holdtes ogsaa Brylluppet i beskeden Stilfærdighed, saa Bruden og Brudepigerne som ogsaa Følget var klædt kun i mørkt som til en Søndag i Kirke.

Nu oprandt der søde Honningmaaneder i Præstens Hus, saa han nær trode sig i sin fromme og deilige Hustru at eie Himmelen paa Jorden.

Og hendes Iver og Opmuntringer og Formaninger til, at han ikke skulde aflade i sit Kald, blev ikke mattere, som Tilfældet med mange Hustruer; men altid kraftigere.

Trods Regn og Sne og Slud eller Mørke lukkede hun ham ud, at han kunde virke i sit Embede.

Selv samlede hun de frommeste Fruer og Frøkener ved sit Kaffebord til opbyggelig Samtale.

Og randsagede de da i Alvor og Kjærlighed sit Levnet og sine Hjerters Tilstand, der bar Fromheden kun som en Kappe, hvormed de skjulte sit Hovmod eller endog forfængelige Begjær efter at tilvende sig Anseelse i Menigheden.

Der blev sukket over manges Skrøbelighed, og med sænkede Øienlaag kom meget for Dagen, som høilig maatte bedrøve et fromt Hjerte.

Alle lod de af deres Væsen og Tale vel fremskinne, at Lindelin var det stille Lys, ved hvilket Præsten tændte sin Fakkel, og at hans Kraft var hende at tilregne.

Men bagefter gav Præstefruen sin Husbond al nødvendig Besked, at han kunde vide, hvor han

skulde vende sin Nidkjærhed til Revselse og hvor til Trøst og Opmuntring.

Saa tidlig som Morgenen randt, mindede hun ham om, at Dagen var der, og at der altid var en Sjæl at frelse, om han saa skulde søge den paa Gaden.

Naar hun saa havde opfyldt sin Pligt som hans Medhjælp, sov hun trøsteligt og sødeligt ind igjen, saa hun fast murrede og knurrede i sin Hovedpude af sin gode og behagelige Bevidsthed.

En Nat, han mødigen og silde kom hjem, vaagnede hun og strakte sig og sagde, han havde vækket hende af saa skjøn en Drøm. Hun havde set ham blive grebet og pint som Martyr, og de havde just begyndt at vrænge og flænge hans Hud af ham.

Da stirrede han vist paa hende, og Sveden brast ud af hans Pande.

Men hun raabte, medens hendes Øine spillede paa ham i et underligt Lys, han ei før havde set hos noget Menneske, at hun intet hellere vilde ønske end, at han daanede midt i sin Gjerning paa en Søndag for hele Menigheden, saa alle kunde se hendes Nidkjærhed, at hun ikke holdt ham tilbage i noget.

Da prøvede Præsten sig i sit inderste Hjerte og tænkte, han havde været hovmodig, at han i sin Skrøbelighed havde begjæret en Kvinde, der stod saa høit over ham og nær var fuldkommen.

Men ved Fru Lindelins Kaffebord blev der i denne Tid megen Tale om Forargelse.

Hver vidste at berette om Mænd og Kvinder, endog af de mest ansete, som begav sig hen at se det ny Beriderselskab, der var kommet til Staden og holdt Cirkusforestillinger under stor Larm og Tummel og Musik.

Der sukkedes meget over den Fristelse, som her var udlagt som en Snare.

Halvnøgne Mænd, kun i Tricôt, stillede sine

Legemer frækt tilskue, og Kvinder fo'r i de usømmeligste Klædebon fra Hesteryggen gjennem Tøndebaand og gjorde Kulbøtter i Luften, saa hvert Menneske maatte blues.

Store røde Plakater trak som med Helvedes Indskrift paa hvert Hjørne Folket ind ved allehaande besnærende Løfter, medens Trompeterne skingrede ud fra Cirkustaget.

Og de berettede og beskrev, den ene mere mistrøstig end den anden, Fristelsernes Art og Natur og udmalte dem i de nøieste Omstændigheder.

Atter forlød det, at der var ganske nyt Program.

Da talte Fru Lindelin med stor Kraft til Præsten, at her ikke var Tid for Svaghed og Lunkenhed.

Det gjaldt om at bespeide den ondes Fæstninger, om de skulde beseires og overvindes. Derfor maatte han endnu selv samme Aften, som var den første med det ny Program, følge hende til Skuepladsen, saa de begge kunde se og dømme.

Men Præsten rystede paa Hodet af hendes glødende Iver, som ikke ansaa verdslige Hensyn. Og han talte for hende, at saadant ikke sømmede sig for Folk i deres Stilling.

Da haanede hun ham i hans Ansigt og spyttede og jebede af Foragt for hans vamle Frygtagtighed.

Og, som Præsten med varme Ord vidnede, at hans Tanke var ren, svarede hun og mente, hun havde givet sig hen kun til en Hykler, om han ikke beviste det anderledes nu i Gjerning.

Da lovede han med sin dybeste Gravstemme, at han vilde følge hende, om det var lige i Døden.

Og samme Aften sad de paa den Plads i Cirkus, hvor de bedst saa Beriderne, hvor og hele den fornemme Verden var.

Præsten var da den ganske Tid som en bleg Støtte, færdig til at oplade sin Røst. Men hun holdt

ham ved Albuen og hviskede og varede ham, at hans Tid endnu ei var kommet.

Men, naar den behændige Berider suste forbi paa Hesten, saa Sandet sprudede, spillede Lindelins Øine paa ham over Viften, saa hans Blik snart ikke mere aflod fra hende.

Saa tit han elastisk dissede paa Hestens Ryg for at vove Spranget over Linen, smilte han hen til hende.

Og, naar han lykkelig og vel kom ned igjen, udstødte hun et lidet Skrig af sin Angst for ham.

Næste Morgen fik hun knap Søvnen ud af Øinene, før hun med stor Iver udbrød, at nu gjaldt det ikke at være vaklende eller i nogen Maade vige, saa Folk kunde se og skjønne, at det kun var Nidkjærhed, som drev dem.

Og, eftersom Præstens Embede kaldte ham andetsteds, saa hid og saa did, vilde hun for sin Person alene trodse al vrang Udlæggelse og sidde der, hun sad, hos Beridertruppen hver evige Aften baade i denne som og i næste Uge. Hun havde for sikkert hørt, at der igjen vilde komme nyt Program endnu mere lokkende og bestikkende endog, end det forrige.

Som Præsten var en meget øvet og forfaren Sjælekjender, opsteg der et Øieblik som en Tvil i hans Sjæl, om der kunde være noget Element af Fristelse og Dragning ogsaa hos hende.

Dog, da han saa, hvorledes hendes Øine lyste af Begeistring, forkastede han saadan Tanke.

Men, hver Aften, saa snart Musiken lød, og Paukerne dundrede paa Cirkus, indfandt hun sig og tog sin Plads saa nær ved Barrièren, at Sandet sprudede op paa hende af Hestene.

Saa tit den smukke Berider fo'r forbi staaende opreist paa Hesteryggen, bøiede han Hodet med det sorte krøllede Haar, der glinsede af Pomade og

saa langt ildfuldt paa hende med sin fiffige Mine. Og hun gav ham forborgne Smil bag Viften.

Han blev altid holdende med Hesten, hvor hun sad, indtil den trykkede og ryggede mod Gelænderet.

Naar Huset saa rystede af Applaus og Fanfarer, og han kom ganske nær, vidste hun behændig at kaste en enkel Rosenknop, saa den hægtede sig ved hans Bryst eller Sadel.

Og Berideren trykkede med betydningsfulde Blikke Blomsten til sine Læber, og da talte og hviskede de lønlig sammen, medens hendes Øienstene fordækt rullede under Laagene.

Men Præsten gik trøstig i sin travle Gjerning.

Dog, en Aften, han kom hjem til sit Hus tidligere end ellers, og han stod og aftog sin Præstekjole, blev han saare betænkt.

Thi istedetfor de vanlige fromme Toner fra sin Hustrus Læber hørte han, hun gik og nynnede inde i Sovekammeret paa Stumper af letsindige Melodier, dem han syntes, han vel erindrede fra hin Aften, han sad i Larmen og Hestetumlen.

Da han saa ind til hende, stod hun og klædte sig for ogsaa denne Aften at besøge Beriderne.

Hun stod just og vandt op sit Haar med en Rullepinde for at det skulde krølle sig i allehaande Lokker.

Og han maatte vel undre sig, eftersom hun var vant til at bære det tugtigt og glat nedtunget.

Medens hun holdt Lyset op for Speilet for bedre at se, nærmede han sig paa skjælvende Fod.

Men han stansede som slagen af Lynet.

Thi just paa det Sted, hvor Ørenringen med den grønne Sten pleiede at fæste, faldt Lysskjæret lige paa et stygt, haaret Klip, der gabede som det aabenbare Troldmærke.

Medens han endnu som fastnaglet stirrede ind i Speilet, blev hun ham va'r. Der skjød to grønne

Glimt op i hendes Øine, og med ét blaaste hun ud Lyset.

Da det igjen var tændt, havde hun hastig vidst at faa sat Ørenringen ind.

Og hun begyndte at sukke og tale bevægelige Ord om, at hun maatte gaa en daglig Bodsgang til hin Syndens Hule.

Medens hun vedblev at smidske og smyge og glide om ham og spørge til hans Gjerning, tog Præsten ikke Øinene fra hende.

Stirrende stivt paa hende og holdende hende fra sig med Blikket, gik han baglænds ind i sit Studerekammer.

Der fik han grebet i den sorte Bog fra Wittenberg.

Og nu begyndte han at mane.

Under Læsningen slog hun Øinene sky op paa ham og lod uskyldigen, som hun ikke forstod, at det var andet end Præstens Aftenbøn.

Men længere og længere smøg hun sig undaf.

Og hastigere og hastigere svindsede og listede hun om i Skuffer og Rum og rapsede og tog.

For hver Dyrebarhed, hun rørte ved og gjemte ned i Reisesækken, gik det rappere og rappere, som om hendes Fingre brændte.

Guld og Sølv smat ned. Hun sopede til sig som Katten karrer Gløder ud af Ilden med Poten.

Saa gled hun lydløst ud af Døren.

Men paa Cirkus lyste og dundrede det.

Musiken spillede, og Hestene jagedes med hep, hep og slog og dunkede i Barrièren, medens Piskene smeldte, og Publikum skreg og trampede.

Men, da Berideren, som de raabte og klappede til, saa Bygningen rystede, red ud, stod Lindelin pludselig ved hans Hest og strøg den og lo op til ham med funklende Øine.

Og hvergang han igjen kom sprængende ud fra

Arenaen, stod hun der paa samme Vis og klyngede og strakte sig op mod ham.

Og de hviskede og snakkede længe sammen.

Saa spurgte hun med hede Blikke, hvilke var hans to aller raskeste Løbere.

Og, da han pegede ud en sort og en hvid, bød hun Staldmesteren lægge Sadlerne paa dem, saasnart det sidste Ridt var tilende.

Samme Nat var hun flygtet af Byen med den smukke Berider. —

— Og mange Uger gik der ikke, før Truppen holdt Indtog med staselige Heste i en langt bortliggende og fjern Stad.

Musiken og Paukerne dundrede og skingrede, og store blaa og gule og røde Plakater lyste paa alle Gadehjørner med Afbildningen af deres Primadonna, den uforlignelig deilige og hidtil uovertrufne Skolerytterske Lindelin.

Paa Arenaen red hun i lang Fløilskjole med Herrehat og en straalende Agraffe i Brystet.

Af og til berørte hun let Hesten med den fine Ridepisk, hun førte i sin elegant behanskede Haand, og fra den noble Skridtgang slog den saa om i et eller andet nydeligt dansende Gallop, hvortil den var indredet.

Saa tit Fodskiftet forandredes, smilte hun op til de fornemme Loger og gav tilkjende, at hun vidste, de kun rigtig forstod det.

Men til Publikum, som klappede, nikkede hun let, som hun helst ønskede den rette Opmærksomhed og intet for sin Person.

Og, naar hun havde redet det fulde Antal Gange rundt Arenaen, berørte hun Hesten med Pisken paa begge Bove for at lade den knæle til Afsked.

Da brød Tilskuerne, der ikke havde faat Luft for sig for al den Nobelhed, ud i øredøvende Raab og klappede og trampede som rent ude af sig.

Men den anstandsfulde Skolerytterske bevarede

det samme fine vemodige Smil, som viste, hvor uberørt hun var af deres Ros.

Og Aften efter Aften blev Publikum mere stormende begeistret for den skjønne Lindelin.

Men, naar hun fulgt af Bifaldsraabene og Blomsterne kom ud fra Skuepladsen, og den smukke Berider ventede for at modtage hende og løfte hende af Hesten, stødte hun ham nu oftere og oftere heftigt fra sig.

Hendes Øine sprudede stedse vildere, og hun jebede og skreg til ham, at han stinkede af Stald og var i alle sine Lader med sit behagelige Grin saa plump som en Staldknegt.

Dog Berideren havde sin Vis fra Hestene at tugte og dressere for Nykker.

En Aften, da Taalmodigheden forgik ham, tog han sin største Svøbe med ind i Sovekammeret. Og, da hun nu raabte, at derinde ikke var nogen Staldremisse, taug han som en Mur, til det rette Øieblik, da hun var kommet i Natdragten.

I samme Nu hven Svøben i Luften.

Da fo'r hun imod ham og vilde hugge ham i Ansigtet med Neglene.

Men Slagene faldt og sved, og alt det hun krympede og vred og krummede sig og skreg og dansede og baade hylede og tvinede, suste Svøben kun desto ubarmhjertigere, og snode den flettede lange Piskesnert sig om hendes Krop med røde Striber, saa hun tilsidst dreiede sig rundt som en Top.

Pludselig kastede hun sig ned og slæbte sig over Gulvet hen til ham paa sine Knæ, og med Øine fulde af den største Kjærlighed og Anger kyssede hun Piskesnerten.

Og saa elskelig og sød og ydmyg og angrende en Viv som hans Lindelin havde Berideren ikke troet, der kunde gives i Verden.

De næste Aftener viste hun for Tilskuerne et yndigt stille Væsen. Hun red med sænket Hode og

nedslagne Blikke, saa de mørke Fløils Øienfryndser skyggede Kinderne; men, naar hun gløttede op paa Berideren, spyde Øinene Ild.

Blandt dem, som indfandt sig i Cirkus for at se Skoleryttersken, var en høi Statsmand, som nys var ankommet til Byen. Han havde netop mistet sin Hustru, og var rent utrøstelig, og han havde foretaget denne Reise kun for at adsprede sig i sin dybe Sorg.

Vel havde Lindelin før set den lille Mand med det kridhvide Haar og den høie, smalle Skaldepande sidde der paa en af de fløilsbetrukne fornemste Pladser.

Men nu, han kom med de mange Ordener under Overfrakken fra nogen Societet, hvormed de havde æret ham, slog hun pludselig under Ridtet Øinene funklende op lige paa ham, saa han studsede.

Siden saa hun hver Aften hastig og sky op til ham, som en ung, nysgjerrig, sværmende Pige, der aldrig kan faa nok af Synet.

Naar han strakte sig og klappede til hende, opdagede han, at hun skjælvede paa Haanden, som holdt Tøilen, og bøiede sig i usigelig Forvirring over Hestens Hals.

Han mærkede grant, at ved enhver af hendes Præstationer var det ene og alene ham, hun havde i Tankerne.

Da smekkede han paa Snusdaasen og tog sig betænkt den ene Gang efter den anden en Pris.

Og, som han under disse sine smaa Funderinger engang heldede sig langt udover for at se efter hende, tabte han sit Lommetørklæde.

Men Lindelin vendte Hesten med Kaprioler og lod den knæle. Hun tog Tørklædet op paa sin Ridepisk og rakte ham det med en straalende og spillende Fryd i Øinene og et saa henrivende barnsligt Smil fra friske hvide Tænder, saa den gamle sorgfulde Herre blev helt oplivet.

Og den ganske Nat syntes han, det var som en Glæde og Lise at dvæle ved Erindringen om den stolte, noble Skolerytterske, der saadan havde fundet paa at give ham sit Sværmeri.

Ved de efterfølgende Forestillinger var det altid som det glædeligste Gjensyn dem imellem; og gav hun ham, straks hun blev ham va'r, et Overraskelsens Smil, saa hans Hjerte bankede.

Og, naar hendes Øine tilsidst om Aftenen hang dvælende ved ham til Afsked, blev det mere og mere som en sørgelig Skilsmisse.

Da Dagen for den gamle Herres Afreise endelig var fastsat, mente han nu, Aftenen forud, at kunne unde sig et sidste Syn af den fortryllende og interessante Skolerytterske, der i saa høi Grad havde beskjæftiget ham.

Hed og begeistret af at have nydt hendes herlige Ridt og Fremtræden gjennem Programmets første Afdeling, begav han sig under Pausen ud i Staldene for at bese de smukke Heste.

Og Skolerytterskens kom ham glædestraalende og undselig imøde og tilbød selv at udpege ham de ædleste af Dyrene.

Snart stansede hun ved det ene og snart ved det andet af dem og klappede og kjælede og lod Fingrene fare gjennem Hestens Manke, medens hun lo til ham frem over dens Nakke, og hendes Øine funklede og spillede.

Saa maatte ogsaa han stikke Fingrene i Manken, at han kunde kjende Dyrets ædle Finhed.

Og traf det sig saa, at deres Hænder oftere og oftere mødtes og blev hængende altid længere ved hinanden.

Som de stod slig, kastede hun sig pludselig overvældet af sin dybe Bevægelse ind til hans Bryst og brast ud i en Taarestrøm og hulkede, at han var den første Ven, hun under sin store Forladthed havde fundet i Verden, og hun var pint næsten til

Døden af de simple og gemene Omgivelser, hvori hun levede.

Hvordan hun var kommet ind i dem, sukkede hun, kunde hun ikke selv sige.

Det eneste, hun erindrede fra sin tidligste Barndom, var en Vugge med Silketeppe og smaa forgyldte Kroner. Hvem hendes Forældre var, vidste ingen. Aldrig, aldrig havde hun kjendt nogen.

Da saa Musiken igjen begyndte, og Afskeds-Øieblikket var der, formaaede hun næsten ikke at slippe ham.

Hun kyssede ham og smilte til ham og græd utrøstelig ved hans Bryst.

Men den store Statsmand gik til langt ud paa Natten søvnløs i sin Salon hjemme i Hotellet og dreiede og dreiede paa sin Guldsnusdaase.

Det syntes ham, som han i denne paa engang saa stolte og troskyldige Kvinde kunde finde en ny Ungdom og gjenvinde sin tabte Glæde.

Men her gjaldt det at gribe Lykken ved en hans faste Karakter værdig kraftig Beslutning.

Og saaledes gik det til, at den feirede Skolerytterske ved hans mægtige Indflydelse blev udløst af Beridertruppen.

Det følgende Aar berettede Aviserne under stor Opsigt, at den skjønne Lindelin var blevet en berømt Statsmands Hustru.

Men i den samme By, hvor hin Kjøbmand bode, der engang i sin Tid havde havt Lindelin til Ægteviv, ekserserede nu hvert Aar Kapteinen, der endelig var hjemkommet fra sine vidtløftige Reiser. Som Byen og ved Vaar og Sommer jevnlig besøgtes af Jægteskipperen, der sad over stor Rigdom.

Og havde det sig saa, at disse Mænd, som ved nogetslags aandelig Magnetisme eller Attraktion tit

og ofte samledes ved det blankskurede Træbord i Byens bedste Herberge. Og der var altid stor og venlig Strid om, hvem af dem der skulde staa for Trakteringen, medens de fik deres Slag Trekort eller andet morsomt Spil at fordrive Tiden med.

Drak de da Glas om Glas og plirede listeligen til hinanden, men talte ikke uden nogengang om en og anden Byens Nyhed.

Saa begav det sig, at ogsaa Præsten blev kaldt til Sjælehyrde i den By og tog ind i Herberget, indtil han kunde faa leiet sig en Bolig inde i Staden.

Som han fik sin Fortæring ved det samme blankskurede Træbord, kom og Kjøbmanden og Skipperen og Kapteinen og nedlod sig ved Bordenden.

Men nogle tilstedeværende diskuterede med stor Iver og Hede Dagens nyeste nyt, at den deilige Lindelin, som sagdes for faa Aar siden at være bortløbet med en Berider og siden var blevet en stor Statsmands Hustru, nu skulde giftes med en Negerprins, der vor sort som Ibenholt.

Da saa de tre, som sad ved Bordenden, ned i sine Glas og smidskede.

Men Præsten hævede Øinene mod Loftet.

DEN STORE KONG ALPHONS'S AAND.

Der kom engang en Gavtyv til en fremmed By.

Da han stod paa Bryggen i den store Stad, kom Toldens Folk for at efterse, hvad han førte i den Randsel, han bar paa Ryggen.

Men i Randselen havde han et Ekorn, som var saa afrettet, at det, saa tit den aabnedes, sneg sig ind i hans Vams gjennem en Klaf i Læderet.

Og alt det, de ledte og keg, fandt de ingenting.

Vidste I, hvad der var i den, vilde I forundre Jer, sa han. Min Rigdom er ikke af denne Verden.

Da ledte og grov de endnu ivrigere. Hvergang Randselen var lukket, kjendte de grangivelig, at noget rørte sig inde i den, men, naar den aabnedes, var den alligevel tom.

Den, som derinde er, behøver hverken Pas eller Toldbevis, sa han; thi det er den store Kong Alphons's Aand, som nu føres ind i Landet.

Da stimlede der mange Mennesker om ham, som og fulgte ham op til Herberget.

Og meget forundrede de sig, da de saa, at han bankede en Prop i Dørhullet.

Det skede, for at Aanden ikke skulde fare ud, sa han.

Da peb og huiede de og gjorde ham allehaande futile Spørgsmaal, saasom, hvi, — naar han havde

en Aand i sin Randsel, der kunde skaffe ham alt, baade Guld og Rigdom, eftersom den jo sagde sig at være den store Kong Alphons, — hvi han da bode i et saa usselt Herberge?

Og, som Hoben udenfor Porten stadig blev større og større og raabte efter Manden, som havde Aanden i Randselen, fo'r Rygtet hastigen op i Staden, saa allehaande Mennesker samledes og begyndte at snakke paa alle Hjørner.

Men, da Politiet saa, der blev Uro, og erfarede, at den havde sit Ophav af, at der var kommet en Mand til Staden, som paastod sig at bære en Aand i Randselen, mente de straks, at han var en Bedrager.

Og alt tidlig næste Morgen indfandt de sig med Haandjern, for at holde Forhør og faa ham vel forvaret under Laas og Lukke.

Da kastede Gavtyven Randselen paa Ryggen, som om han gjorde sig rede at fare i Arresten.

Ingen kan gjøre for, hvad Følge han faar, sa han, enten det er en Aand til Forherligelse eller Politivagt til Raadstuen.

Saa begyndte de igjen at undersøge og forfare Skræppen.

Naar de følte udenpaa den, kjendte de grangivelig noget, som var levende, og, naar de keg og tog indeni den, var den tom.

Men Politimesteren sagde: Du est alligevel en Bedrager. Bringer Du mig ikke Aanden frem, saa disse mine Mænd kan vidne, at de har set den, inden Sol gaar ned, er Haandjernene Dig visse.

Men Gavtyven tænkte, at disse Mænd var ved sin daglige Haandtering vel øvede og vante til at se Menneskene paa Fingrene og udforske alle Kneb.

Saa raabte han:

Hvad kunde disse ulærde vidne, at der kan blive nogen Vished i denne Sag, som er kun aandelig? Er her ikke viden berømte og vise Doctores i

Staden? Fører mig heller for de ældste og lærdeste Mænd, at de kunne udgranske Sagen og vidne for mig.

Og, som det rygtedes, at han havde paakaldt de største Doctores, blev der en Disputeren og Talen i Staden, og Mængden fulgte efter ham til de lærdes Forsamling.

Men Gavtyven udsaa fluksens de to, som havde de tykkeste Stænger i Brillerne og keg med Næserne dybest i Bogen, — som og traf sig saa, at de var de berømteste, at de kunde forfare hans Sag i Herberget ved den Tid, naar det led mod Kvæld.

Men der var et Værelse indenfor hans med kun en Skyvedør imellem.

Og, som de to lærde Mænd af den høie Skole kom, saa og kigede de straks med stor Skepsis og Dragen paa Læberne under Bordet og Stolene samt i Sengen saa og i Kakkelovnen og Skabe, som og at intet fandtes endog indeni Slaguhret.

Endda hver af dem beføIte og for vist kjendte, at der inde i Randselen rørte sig nogetslags Skabning, som levede, det være af hvilkensomhelst Art, og at den dog var tom saa tit, de greb og søgte ned i den med deres Hænder og lyste til Bunden, undlod de ikke at ryste paa Hodet og anse ham med foragtelige Øiekast, som den, der mente sig at kunne skuffe saa lærde og studerede Mænd.

Men, som det blev mørkere i Værelset, begyndte der at hoppe og vimse et Ekorn omkring Væggene.

Snart blev det borte, snart var det der igjen.

Da blev de begge meget stilfærdige i deres Væsen, og de udspurgte hinanden paa Latin:

Ser Du noget, *Domine frater*, af Skikkelse som et Ekorn, som snart er og snart ikke er?

Og, idet de begge dernæst forvissede sig om, at det nu i det samme Øieblik sad paa og svandt af Slaguhret, og de derom kom til Enighed, stedtes de i adskillig Betænkning.

Hvorpaa de, efter synderlig Raadslagning og Konference, mente, at saadant Syn vel kunde til samme Moment opkomme hos tvende Personer *per phantasiam*, og at de *in casu* havde sig for *effectu imaginationis illusivæ* vel at tage vare eller og for noget sindrigt Skyggespil per *magicam laternam*.

Men, som Ekornet med engang hoppede ned paa deres Skuldre fra den ene til den anden og saa forsvandt inde i Kakkelovnen, stængte den ene af de tvende Doctores fluksens Spjeldet for, og kastede den anden sin Doctorhat og kigede i Hullet.

Men af, at Ekornet ruskede med sin buskede Hale oppe i det trange Rør, kom der ham saa tæt et Sodstøv i hans Ansigt, at han maatte aflade at efterse og reise sig for at hoste og spytte.

Hvorpaa straks den anden Doctor stak Hodet i Ovnshullet, og gik det ham ligedan, at han maatte aflade for at hoste og spytte.

Da raabte der en Røst ned ad Ovnsrøret, som lød saare meget anderledes hul og dump end en vanlig menneskelig Stemme og ligesom fra nogen skjult eller occult Verden:

Jeg er den store Kong Alphons's Aand, som kan ei synes uden i Skikkelse af et Ekorn. Men her, jeg sidder i Ovnsrøret, kan jeg vel kaste om og flytte alle Ting, som er i Værelset.

Da begyndte der et Bulder med Stole og Borde, som skrabede i Gulvet og væltedes, og Ildskuffen, som kastedes. Og Slaguhret slog Timer og Halvtimer, som nogen kunde dreiet Viseren idelig fra Slet til Slet.

Men, at det ikke kunde have sin Aarsag af noget Bedrag af Manden med Randselen, kunde de deraf med Vished se og vide, at han den ganske Tid sprang for deres Øine frem og tilbage for at vare dem for Ulempe og Stød og tilslut tog dem bag sin Ryg ved Slaguhret.

Og, som han truede med høi Røst ad Aanden,

blev den kun desto ustyrligere og raabte, at straks vilde den løfte begge Doctores saa høit op, at de skulde blive hængende i Tagbjelken ved Læderstropperne paa deres Kapper.

Just til samme Tid løftedes de store og krøllede Parykker dem af Hoderne.

Og saa de sandeligen, at de svævede i Luften *per se* og tillige, at de steg og blev hængede i Mørket over dem ved Tagbjelken. Saa de vel maatte betages af Frygt for, at Gespenstet mente at tage sig nogen Revanche paa dem og forgribe sig paa dem videre *in personam.*

Da spottede Aanden og haanede ud af Ovnsrøret og raabte, at det var deres gode Lykke, at de ikke var fast sammenhængende med deres Parykker, som sad dem lige løst som deres Indsigt i de Ting, som var af den skjulte Verden. Og at, om de havde hængt ved, skulde den løftet dem som en Fjer, — ja sendt dem op igjennem Skorstenspiben med slig Hast og Fart, at de først skulde dale ned paa den Stjerne Sirius, som var den Planet, hvor den selv bode. Der vilde de med al deres Lærdom og deres Doctorbreve kun eragtes som Fukser endog mellem Drengene i aller nederste Klasse.

Og, da de ved dette mente helst straks at tage sig den Konduite at retirere ud af Døren, raabte Aanden, at der nu dem intet ondt skulde vederfares, efterdi den kun var kommet i Affekt over deres Vantro. Nu agtede den at aabenbare sig for dem i Skyvedøren.

Men, forlod de Stedet uden at have taget deres fulde Vished med sig, vilde den slaa ned i Kammerset i Skikkelse af et Lyn, og der skulde intet være igjen af dem uden deres Hatte over to graa rygendes og lugtendes Askehobe.

Som de befandt sig i yderste Skjælven og Forvirring, saa de for Skrækken hartad intet sansede eller agtede paa, førte Manden, som havde Randse-

len, dem ved Haanden i hver sit Værelse med Ansigtet til Skyvedøren.

Og, da de stod mod hinanden og intet saa for Mørket, rev han hastig Ild i en Strygestikke af dem med Fosfor paa og holdt den frem i Skyvedøren.

Saa da hver af dem grangiveligen et sort sodet og blaaagtigt Aasyn, som vel kunde være en afdøds eller nogen Aands.

Og geraadede de ved dette Syn i slig Forfærdelse og Alteration, at de skjælvende i deres Knæer flyde ad Trappen og lod Herberget hastig bag sig, menende ikke at være *in salvo*, før de hver paa sit Studiokammer igjen befandt sig.

Men, da det nu rygtedes, at tvende Doctores illustrissimi af saa eminent Lærdom og Berømmelse sagde sig ved Disputation for det høie Fakultet at ville saavel *per inductionem* som *deductionem* bevise og forsvare, at der af dem i samme titnævnte Randsel var en Aand befunden eller noget Væsen *substratu vel consistentia immateriale seu astralica*, kom der saare mange høilærde Mænd til Staden at erkyndige sig, samt drage deres *consequentia* og *ponere deres theses*.

Og der udgik Skrifter over den ganske Verden om den saare mærkelige Opdagelse, der var sket og af de største lærde og Professores bevist og konstateret. —

— Men, da Manden med Ekornet snørede Randselen og under stor Ære og Berømmelse drog af Staden, og der denne Gang intet kjendtes i den, saasom den var fuld af Guldpenge, sagde Politimesteren:

Efterdi Du har faat disse høilærde Doctores at fare med Limstangen, tør jeg Dig intet gjøre. Men Du est dog en Bedrager, — ikkun en af de slueste.

DET GAAR, SAALÆNGE HYSSINGEN HOLDER.

Der var engang en Bygd, der var berømt vidWhen the text is read, continue:denom for sine Indvaaneres Fromhed og Afholdenhed. De gjorde ikke andet end læse hele Dagen, saa de knap fik pløiet og kjørt ud paa Ageren for Studeringer paa de Ting, som er oventil.

Men særlig stod de imod Brændevinet, som en Rod til alt ondt. Gud gav Regn, og han gav i sin Overflod Kilde- og Elvevand at øse af. Men Djævelen korkede sit paa Flasker, og at det vældede op fra hans Rige, kunde enhver grant se og forstaa af, at det brændte med den blaa Lue.

Ikke nogetsomhelst stærkt saameget som nævntes mellem dem. Ikke engang en Lommelærke skulde én finde frem, om én saa ledte og grov al Bygden igjennem. Og, saa saare Doktoren vilde gi de syge det ind i Medicinen, snudde og dreiede de Øinene op mod Loftet og vrængte dem i stor Harme og Afsky, saa det hvide vendtes ud, og raabte, at det var at tage Lægedom af Djævelen.

Men, som mange af de ypperste Mænd i Bygden ikke kunde fordrage Præsten for hans Lunkenheds Skyld, eftersom han aldrig prædikede imod Brændevinet, og de heller ikke syntes, at en Dags Kirkegang i den ganske Uge kunde være nok til Salighed, saa sluttede de sig sammen og holdt egne Møder, hvortil

ingen anden end de udvalgte maatte tilstedes Adgang.

Og var disse Møder i Begyndelsen faste hver Lørdagsaften silde, saa de forsamlede først skiltes ud paa Morgensiden.

Men senere under den store Nidkjærhed og Iver blev de holdte to, ja endog tre Gange i Ugen, saa hos den ene, saa hos den anden, alt efter enhvers Tur og Orden.

Blev da disse Mænd slagne af en slem udvortes Syge, idet Ansigterne blev stærkt røde og særligen Næsen hovnede og bulnede blaa med gule Ædderkveiser og Blemmer.

Og, som de, der lyttede og keg ind af Dørsprækkerne, idelig droges af Lyst til at være med, og der blev stærkt Tilløb, delte de sig i flere Forsamlinger, saa at slige snart afholdtes noget hvert Sted rundt i den ganske Bygd.

Men, efterdi Deltagerne var blevet saa mange, kunde det ikke blive skjult længere, at det just ikke var from Læsning og Salmesang til Opbyggelse, der her gik for sig i Natten og Mørket, men allehaande Drik og Svir.

Og nu henfaldt Folket uden Skam og Blussel i den aabenbare Drukkenskabs Last.

Der lød Sang og Klang med Spot og Latter fra Hus til Hus, og i Vinduer og paa Trapper stod de med opløftede Glas og vinkede og bød hverandre Godmorgen.

Snart gik de saavidt i Uskikken, at Brændevinet kjørtes i Ankere og Tønder paa Læs op til Bygden.

Imidlertid, da de lystige Aar var gaat, og der var turet hos Mand efter Mand i Sus og Dus, saa der allesteds var tomme Hus, var der ingen flere, som havde Penge.

Brændevin maatte de dog ha som en Livsfornødenhed ikke mindre end at drage Aanden.

Saa blev de ved hen i Galskaben, indtil de havde solgt baade Hester og Buskap og tilsidst Klæder af Seng og Krop.

Nu sa Brændevinet stop.

Men saa henfaldne var de blet, at de syntes, de hellere kunde gjøre en Ende paa sit usle Liv med det samme og springe i Fossen end gaa slig og forsmægte af Tørst.

Da fandt Klokkeren en Udvei til at faa læst Fadervoret høilydt bagvendt i Kirken paa tre Søndage, hvilket er af den Kraft, at den onde maa give én hvadsomhelst, man monne begjære.

Og straks Mandagen efter stod der en liden Mand i en ny Bod bag Kirkebakken.

Brændevin kunde de nu faa saameget, de vilde; men det kostede en Sjæl for hvert Anker.

Salg blev der intet af Mandagen og lige til Tirsdag Aften.

Folk flokkedes blot flere og flere under Kirkebakken. Der gik de altid galere i Ring. De truede og knyttede Næverne mod Himlen og svor og raabte og skreg paa, at Handelsmanden var en Blodigle, som vilde tage mere end Livet.

Men just i seneste Laget, som Manden holdt paa at lukke Lemmen for Boden, kom der med engang to løbende til, som snakkede saare lydt og lystigt over sig og mente, at som deres Sjæle var saa alligevel forlorne, kunde de lige godt nytte Krediten, medens Glædens Tid varede.

Og saa ravede de og tumlede og krøgede sig og prækede med Fagter og skjænkede enhver, som vilde drikke, saa der den Kvæld blev en stor og overmaade Lystighed over hele Kirkevolden.

Fra hin Stund gik der Anker efter Anker, et og to om Dagen, saa langt som Aaret var.

Og slig Huseren med Hui og Skraal og Galmandskjørsel i Følger fra Grænd til Grænd og Vræl af drukne Folk fra Veigrøfterne som i denne Bygd,

skulde én aldrig set Mage til. Der var ingen Mand ædru længere, fra Sol stod op, til Sol gik ned, og heller ikke vidste nogen, hvad Dag det var i Ugen, om Søndag eller Virkedag.

De gik og ravede i Veiene og kjørte Grassat og bestilte aldrig det Verdsens Gran.

Men, saalænge havde Bygden nu turet og levet høit paa Ankerne borte fra Kirkebakken, at der ikke fandtes én Sjæl mere at kjøbe for.

Da kom Fanden en Dag traskende for at kræve sit. Og Veien la han indom Rebslageren.

Saa daarligt var det blet med den Handelen hans nede i Bygden, klagede han, at nu maatte han realisere.

Og saa vilde han kjøbe Hyssing til Haaven, han skulde fange ind alle Sjælene med.

Det kunde der nok være Raad til, mente Rebslageren, han kløede sig bag Øret. Men saa solgte han nu ikke mindre end en hel Snelle ad Gangen. Og saa fik han vente til en Dag i Ugen, han havde Stunder til at maale den op.

Men det, mente Fanden, skulde være fort gjort.

Han behøvede bare at fly tilveirs med det, indtil Vindslet stoppede, saa kunde Rebslageren regne det efter Øiemaal.

Ja, Fanden var raus nok med Tilbud, mente Rebslageren; men ellers var han kjendt for en utryg Kar i Handel og for at ha noget hvert i Baghaanden. Han kunde nok finde paa sligt, som at slide af Snøret, før Snellen var løbet ud, og bare betale for Stumpen.

Men da blev Fanden sint. Røg Snøret, skulde han gjerne gi igjen hver evige Sjæl, han skulde ha for Brændevinet, og Brændevinet med, skreg han.

Og ikke før havde Rebslageren samtykket, før han tog Snøret mellem Tænderne og fo'r tilveirs saa fort, at Hjulet med Snellen trindsede Smek i Smek.

Men, da det lakkede imod, at Snellen var udgaat, bandt Rebslageren Enden paa et nyt Vindsel.

Og saa, smek smek, maatte Fanden fare høiere.

Slig gik det paa, til han var saa høit tilveirs, at han ikke var til at øine mere, og Hjulet gik alt langsommere og forsigtigere, smek smek, af, at han blev ræddere og ræddere for at slide Hyssingen af.

Da fo'r Rebslageren ud i Bygden og fortalte, hvorledes det stod til. Og at nu fik de krafse til med at skaffe Hyssing og Snøre og Garnstumper alt det, de bare kunde finde og faa fat i, saa at der altid var noget at skjøde til, naar Beholdningen i Rebslageriet tog Slut.

Der blev en Leden fra Kjælder til Loft.

De bestilte ikke andet end at fare med Hyssingstubber for at knytte til.

Men drikke og ture gjorde de værre end før.

Og drikke og ture gjør de den Dag i Dag.

Det gaar nok, mener de, saalænge Hyssingen holder.

TROLDBEGJÆR.

En gammel Mand levede ensom og uden nogen, der kunde arve ham.

Han elskede sine Penge og vidste ikke større Glæde end, naar han kunde stige ned i sin Kjælder og tælle og tælle dem og lægge de Skillinger, han ved allehaande Afsavn havde opsparet, til de øvrige.

Med krogede Fingre og Knæer og mange Suk for sin krumme Ryg var han en Dag igjen steget op af Kjælderen, da en prægtig klædt Mand i rød Krigsdragt hastig fo'r ham forbi og gjemte sig bag Skorstensmuren.

Og lige efter kom en Afdeling Ryttere med dragne Sabler i fuldt Jag galoperende om Hjørnet.

De stansede brat, straks de saa ham, og spurgte, idet de keg gjennem Ruderne ind i Hytten, med truende Ord og Miner, om han havde set en Mand med Guld og Skarlagen paa Klæderne fare forbi.

Da paakom der pludselig den gamle en stor Angst for, at de skulde undersøge Huset og finde hans Penge.

Saa satte han hastig Foden paa Ringen til Kjælderlemmen, for at de ikke skulde opdage den, og pegte did, hvor Landeveien krummede sig indover mod Skogen.

Da nikkede de og hug Sporerne i Hestenes Sider.

Og i susende Galop fo'r Rytterne afsted efter Flygtningen.

Eftersom Dundret af Hovene i Landeveien blev fjernere, begyndte den gamle at ryste i Knæerne og skjælve for sine Penge og for, at han skulde have givet en Røver Ly i sit Hus.

Da steg den fornemme Herre frem fra sit Skjul og saa paa ham med stærke Øine men stor Blidhed i sin Mine.

Han var Landets Konge, som havde faret vild i Taagen fra sin Hær og nu forfulgtes af Fiender.

Han saa sig om og begjærede kun en Drik Vand.

Og endnu, medens han nød den, kom der ilende Officerer og Generaler med Fjerbuske i Hatten og altid flere og flere af hans Soldater, som raabte og jublede og slog Vagt om Huset.

Men Kongen kaldte den gamle Mand til sig.

Fordi hans Liv var frelst af en svag og rystende Olding, vilde han vise ikke blot ham men ogsaa alle de andre paa det lille Sted, som led under Alderdommen, sin overflødige Naade, saa de ikke blot skulde være sikkrede alt til Livsens Ophold, men i alle Maader faa det paa deres sidste Dage, som de selv kunde ønske det.

Vilde de ha Huse og Haver med Blomster og Folk, der kunde pleie og tilse dem paa al Vis; eller ønskede nogen af dem at flytte til en af de Dale, der laa sydligst i hans Rige, og hvor den, som frøs af Alderdom, kunde ha Sol og Varme at sidde i ved Husvæggen det ganske Aar rundt, saa fik enhver nu vælge det bedste, han magtede at optænke for Resten af sine Dage.

Da ønskede én sig et og én et andet.

De fleste blev ved det Sted, de var vant til, men nævnte derhos mange Herligheder, saasom gode og vel bolstrede Senge, som gamle Folk gjerne vil ha sin Hvile i, og Frugt og Blomsterhaver og Gaarde

med Skog og vakkert Land til, som de slap selv at dyrke og bemøie sig med.

Nogle vilde ogsaa flyttes did, hvor de altid kunde se blaa Himmel og nyde Solens Lys og Varme til sin sidste Stund.

Men den gamle, som havde frelst hans Liv, tog Kongen selv for sig.

Og han udspurgte ham paa mange Vis om hans inderste Ønske og Lyst og bød ham endog sit eget Slot i hin sydlige Dal og dertil Hæder og Ære af alle som Landets Velgjører.

Da stammede Oldingen med Øine, der gløttede op og tindrede af Begjærlighed, at han ønskede at sidde alene i sin Kjælders inderste Rum og faa saamange Guldpenge, som han kunde tælle, og at dette aldrig maatte ophøre, før han drog sit sidste Aandedrag.

Da flyttede Kongen sig fra ham, som fra noget stygt.

Dog, efterat have betænkt sig, svarede han, at sit Ønske skulde han faa opfyldt.

Og Kongen lod Sække med Guld føres did til Stuen fra sit Skatkammer og forsvarlig indmures og vogtes.

Men i Gulvet blev der sat en stor Jerntrakt med en Tud, saa Guldpengene kunde rinde uafladelig derovenfra og falde og klinge ned i Kjælderen saa hurtigt, som den gamle formaade at tælle.

Saa sad den gjerrige og nød med graadige Blikke sin største Lykke, at kjende det altid øgende Guld i Haanden.

Hans vilde Glæde var at ta Lygten og se henover Pengestablerne, som strakte sig over hele Rummet og voksede altid høiere og høiere.

Men endog dette kunde han tilsidst ikke unde sig, eftersom han derved tabte Tid til at tælle.

Guldet randt som en Flod. Og talte og talte gjorde han, medens Øinene funklede som en Gribs

bag Lygten, til han heller ikke kunde bære over sit Sind at sætte Pengene i Stabler.

Han kjendte ikke Værken i sin stivnede Ryg eller at hans Knæer og Ledemode ikke længer lod sig rette.

Naar det sortnede for hans Øine, og Træthed og Søvn overvældede ham, blinkede der snart igjen gult, og randt Guldstykkerne i Drømme som Skygger gjennem hans Fingre. Han tællede og tællede, indtil han vaagnede op i Angst og syntes, noget gled væk.

Altid kortere Tid undte han sig til Maaltiderne. Han slugte Maden, medens Øinene stirrede ud af deres Hulinger og kun vogtede paa Kjælderlemmen.

Og hen til Guldstrømmen krøb han saa igjen som et Dyr, der maa slukke sin ulidelige Tørst.

De af Kraft forladte udpinte Lemmer kunde ikke længere bære ham, og skjælvende og dirrende famlede han med Hænderne og søgte at tælle, indtil de sidste Trækninger af hans magre, krogede Fingre ikke længere havde Kraft til at gribe.

Og, som han faldt tilbage i Døden, stirrede de vidtaabne, brustne Øine hen paa Aabningen i Trakten, hvor Guldet randt.

Da de, som vogtede Skatkammeret, blev va'r, at Pengene ikke mere minkede og sank ned gjennem Gulvet, aabnede de Kjælderen og berettede Kongen den gamle Mands Død.

Men Kongen sa:

Sandelig, det kostede mig end ikke en Styver at lade denne gjerrige Mand eie og sluge, om det saa var hele mit Skatkammer, eftersom han intet Brug gjorde af Pengene. Før dem kun ovenpaa igjen.

ET HØNSEHODE.

Der var engang et Æg, som laa og rullede saa uroligt, at Hønen altid maatte sparke det tilrette igjen og mente, der maatte være en underlig én indeni.

Og knap var Kyllingen kommet til Verden og havde faat Skallet halvt af Hodet, før den reiste Top og kaglede og skreg paa, hvad det skulde betyde?

Moderen flaksede forskrækket ved sligt myndigt Spørgsmaal, og hun maatte overbevise sig to Gange, før hun kunde tro, at det ikke var en Hane.

Hun kunde ikke andet end følge den med Øinene fremfor de andre hele Dagen. Saa stansede den her, og saa stansede den der og satte op Mine som: Naa, det maatte den sige!

Og da Hønen i Solnedgangen lokkede Kyllingerne ind, blev den lille toppede staaende og mukke.

Da hun saa jog og hakkede den, udstødte den forargede Pip: — put put, suk suk, uk uk, u—u—uk —

Ikke kunde den begribe, hvorfor de skulde op paa Pinden og sove akkurat om Natten. Hvorfor ikke ligesaa godt om Dagen?

Den var endnu ikke kommet saa langt, at den kunde faa istand en liden Kaglen, før den strakte

Halsen indigneret paa skjeve imod Kokkepigen, som raabte tippe, tippe og kastede Korn og Ærter.

Som Kyllinger bare skulde være til for at komme der paa Pletten!

Og put put, suk suk, uk uk, u—u—uk —, slet ikke indsaa den, hvorfor de unge skulde gaa der i bare gul Dun, medens de ældre havde baade brune og sorte og spraglede Fjer.

Men, som den voksede til, blev Kaglingen baade tydeligere og lydeligere.

Og, — ut ut ut, — ut, — u—u—ut, — var der Spor af Mening i, at Hønsene gik saagodtsom barhodede, naar Hanen skulde ha baade rød Kam og anden Herlighed, og dertil Ret til at gale høiest i hele Gaarden.

Og, kyk kyk, kyk kyk, kykeli kyk, — disse Vindmagere af Smaahaner, som spankulerede saa vigtige, at de kunde sprække, og galte som Herrer og Mestre længe, før de fik nogen Kam, — det maatte virkelig være tilladt at spørge, om det var dem, som la Æggene?

Bare vende dem Ryggen og lade som én ikke ser dem, klukkede den forarget til de andre. Enhver, som respekterede sig selv, maatte ha det uafviselige Krav at demonstrere ved at fly, saasnart de blot øinede Toppen af en Hanekam.

Men efterhaanden, som baade den ene og den anden af Unghønerne ved hendes Indblanding forstyrredes i et sødt Kluk og vidste med sig selv, at de havde faat et ømt Baand sønderrevet ved hendes indignerede Spørgsmaal og Kontrol, steg Vreden og Harmen slig, at de alle fo'r paa hende, bare hun aabnede Næbbet, og nappede og bed hende i Fjerene, saa hun rent ud ikke kunde vise sig eller være præsentabel.

Saa satte den sig til at sture.

Og, som den grundede og fandt Urede baade her og der, begyndte den ogsaa lidt efter lidt at

faa sine Mistanker og undres over, hvordan det gik til baade med Æg og Kyllinger og Hønsene med.

Alt det, der værpedes og værpedes i Hønsegaarden og lagdes Æg i snesevis, blev der jo aldrig flere, hverken af Kyllinger eller Høns. Men, hver evige Morgen sankede Madamen en Mængde Æg i Forklædet og bar dem ind.

Saa rendte de stakkars Hønsene forstyrret rundt og ledte og ledte og sørgede; men glemte alligevel alt, straks Hanen kaglede og kaldte. Og næste Morgen laa de igjen lige tankeløse og trøstige og frydefulde paa de ny Æg.

Det kunde virkelig ikke skade at se sig lidt om, hvad Vei det tog altsammen, tænkte den. For Hønsene sa bare, at det bares ud af denne Verden saa, som det skulde være.

Saa trippede den og saa og keg gjennem Sprinklerne i Gjærdet.

Der laa Skarnbingen ganske hvid helt over af Æggeskal, som var kastet ud!

Hun blev rent tungsindig og gjorde ikke andet end sørge og tænke paa det Nat og Dag. Alt det Hønsene værpede og værpede, blev det ikke til mere.

Did, hvor alle Skallene laa som Dødningeben, gik det altsaa.

Alle de Længsler og Drømme og rørende og betydningsfulde Kluk og Sværmerier, al den Moderværdighed, Hønerne spankulerede saa stolte og trygge med, — alt, alt endte det paa Skarnbingen!

Den stirrede og stirrede sig bedrøvet paa de brustne Æggeskal, der laa der som paa en Kirkegaard.

Og overvældet oplod den Røsten og profeterede og kaglede vildt op om, hvor forfærdelig ubetænksomme og uvidende og troskyldige de var, som endda blev ved i det gamle Vanegjængeri med at lægge Æg.

Men da puttrede de alle forarget i Munden

paa hinanden, at den snakkede om det, den ikke forstod. Vidste den noget om en Moders Fryd, naar hun laa og rugede paa Æggene og tænkte og regnede over, hvormange Gange Solen endnu skulde gaa ned, før der blev Kyllinger, og om de blev hvide eller spraglede eller sorte eller brune eller, hvor mange af dem kanske blev Haner og lignede deres Far.

Og, naar de kom frem gule og trippende og pippende og egne og rare og tossede og trodsige, saa en Mor havde al sin Møie med at holde Styr paa dem, mens hun vandrede med dem alle om sig og havde saa mange Bekymringer for dem, at hun var ør i Hodet, — da fik hun saamænd ganske andet at gjøre end at fylde sig med overspændte Ideer. Ørkesløse Tanker havde én ingenting med, naar én gik i sin lovlige Gjerning.

Og, stod der nogenting paa med Katten eller Høgen eller anden Ulykke, affærdigede de hende, saa havde de jo Hanen. Ham maatte de da stole paa. Men ikke forstod den med al sin Vigtighed og Superklogskab, hvordan Hjertet bankede, naar han paa sin Vagt opstemte Røsten og fyldte Luften med sit omsorgsfulde og trygge Kykeliky.

Nu opgav den toppede dem helt. Gjorde de andet end at tænke paa Hanen, stunde til Hanen, snakke og drømme om Hanen? Ikke en Tanke for andet!

Men den skulde endda times at opleve videre Afsløringer af Tilværelsens hemmelige Rædsler.

Som den en Dag fløi op paa Hønsehustaget, hvor den kunde se over Gjærdet, stod Kokkepigen paa Kjøkkentrappen med Kniven og skar Hoderne af baade Kyllinger og Høns saa fort, hun fik dem op af Forklædet, saa de flaksede hovedløse om mod Mur og Væg.

Nu vidste den da endelig hel Besked paa, hvordan Verden var.

Halsen snørede sig, og hun drog Røsten hæst: Hvad nyttede det at ligge og ruge sig mager over Æggene og glæde sig til, at Kyllingen engang skulde gi sit Pip, eller bagefter at gaa der moderblind og overglad og plukke de første Korn til dem og lære dem op, naar der saa alligevel ikke var Fremtid i det? Bare at opelske for Slagterbænk og Gryde, — i næste Stund maatte de under den blodige Kniv!

Hun grublede og grublede og tænkte, saa hendes Hønsehode værkede over det græsselige Ansvar, som der var ved at lægge Æg.

Naar hun forestillede sig den uafværgelige bittre Skuffelse ved, at Æggene toges varme, som de var værpede, væk fra Moderen. Og saa det gruelige at, om der saa virkelig blev Kyllinger, og de pippede tillidsfulde og glade om hende paa deres smaa Ben, saa — hun formaade ikke at tænke det ud, — var der intet andet at gjøre end at fordølge dem deres Skjæbne og underholde dem i Livsvildfarelsen, helt til den forfærdelige Stund kom.

Al den Løgn, der da kom ind i Moderkjærligheden, som skulde være det sandeste i Verden, — hun svimlede og faldt af Pinden.

Det eneste Raad, hun kunde se, var, at hele Hønseslægten rent ud nægtede at værpe.

Hun rendte sanseløs rundt i Ring og nappede Pennefjere af sig i Stjerten og mente, hun maatte skrive for at redde Efterslægten fra al denne unævnelige Jammer.

Med disse tunge Tanker gjemte hun sig bort i Skyggen mellem Buskene længst nede i Hønsegaarden ved Stakittet. Der gik hun alene for at faa Fred og Lise i denne skuffende Verdens Bedrag.

En Nat, hun ikke kunde faa sove, trippede hun endnu før Solopgangen frem og tilbage dernede. Det beroligede saa af og til at faa kjøle det hede,

fortænkte Hode i den kolde Muld og det duggede Græs.

Men, som hun trykkede sig gjennem et opsparket Hul under Stakittet, faldt det første Gløt af Solen hende lige i Øinene.

Og udenfor, paa Toppen af Skarnbingen med alle Æggeskallene, stod en ung Hane og strakte sig just som høiest og galede mod den stikkende opgaaende Sol.

Inden hun havde sundet sig eller kunde begribe hvorledes, var hun derude.

Og hun blev staaende ubevægelig og stirre paa dens underfuldt herlige Skikkelse og Reisning, den skinnende luespillende Fjerklædning, de grønglinsende Svingfjere og den høit opbuede Halepragt.

Den spankulerede majestætisk frem og tilbage med stolte, afmaalte Skridt og høit løftede sporede Ben. Blodrød i Kammen og med aabent Næb, som den just vilde støde i Krigstrompeten, slængte den sin uforfærdede Udfordring til hver Fiende, som truede Hønsegaarden.

Mellem hver Gang, den strakte sig og satte i sin modige Galen, gløttede den ned paa hende, saa hun fortabt og svimmel, beruset af dens Herlighed syntes, hun kunde give sit Liv for den.

Og nærmere og nærmere kom den kneisende, saa Æggeskallene sparkedes og sprat om dens Fod, ridderlig med galante Lader og stigende Ild i Røsten.

Dens bedaarende Kykeliky—hy skingrede over al Gaarden, indtil hun fornam dens Fjeres Susen om sig som et brusende Veir og, sødt overvældet, glemte hun alt og gav sig hen i dens Deilighed.

I yndig Forvirring begreb hun, at hun var blet Hanens Brud.

HUNØRNEN.

Der langt, langt borte, hvor Fjeldene blaanede mod Himlen, og Toppe, Takker og Tinder skjød Glimt og Glød i underlige violette Farver, havde den vældige Hunørn sit Rede i en vild, steil Klippevæg. Skogklædte Dalfører, hvori Elvene suste, furede sig did opover som stedse smallere, tilslut forsvindende Revner.

Naar Ørnen paa de mægtige Vinger i Gryet af en ny Dag seilede speidende efter Bytte høiere end noget Menneskeblik kunde øine, skjelnede den grant den mindste Markmus, der rørte sig nede paa Jorden. Den fornøielseslystne Gjedekilling, som legte og dansede og foreviste det Kunststykke at ballancere paa Gjærdestolpen, kom uventet til at gjøre en anderledes vidtløftig Fart tilveirs. Og Haren, der endnu sad og gned Øinene og pudsede og morgnede sig, fik pludselig et Syn paa Verden saa høit oppe fra, at Kirkespirene i syv Sogne svimlede den for Øinene.

Andre Jagtdage kredsede Ørnen de hundrede Mile indover Stenvidden med vilde Klipper, skyggesorte Afgrunde og mosegraa Sletter under sig.

Og langt ude blaanede Bjergkjæde bag Bjergkjæde saa fjernt vest som ud til det vilde Ishav.

Fjeldrækkerne var Grænsegjærder for Riger

bortenfor Riger, hvori Ørnen gjennem Aarene havde indsat sit Afkom som enevældige Konger og Dronninger. Og vé den uberettigede, som vovede at trænge sig ind paa deres Jagtgebet.

Selv maatte den gamle Hunørn ogsaa af og til bestaa en Kamp mod en fordreven Fyrste af dens egen Æt.

Det blev et Luftens Slag, saa Fjerene sank og snede mere og mere blodige, indtil én af de kjæmpende pludselig styrtede som en livløs Klump til Jorden.

Der var Ørneblod paa Grænsestenene.

En Dag susede den, fra en hundrede Miles Morgenjagt indover Stenvidderne, hjem til sin Unge med en nybaaren Rensimle i Kløerne.

Som den dalte ned mod Redet, slog den hastig og voldsomt med Vingerne, og et vildt skurrende Skrig gjenlød mangfoldigt i Fjeldgryden.

De stærke Grene, som havde dannet Redets Underlag, hang med lange Trevler af smudsig fjeret og blodig Mose paa Afsatser nedover Klippevæggen.

Dens Bo var plyndret og ødelagt, og Ungen, som daglig havde øvet sin Vinge og prøvet Klo og Næb paa stedse større Bytte, var borte.

Hunørnen løftede sig høiere og høiere, indtil Ekkoet af dens Skrig ikke længere lød i Fjeldensomheden.

Den kredsede speidende.

Pludelig hæste og hvæste det over Hoderne paa to Jægere, som styrtede ud fra en Sti i Skogen langt nede.

Den ene bar en fangen Ørneunge paa Ryggen i en Vidiekurv.

Og medens de to Mænd skridtede Mil efter Mil den lange Vei nedover til en af de øverste Bondegaarde i Dalen, seilede Ørnen høit i Luften aarvaagent vogtende.

Gjennem forrevne blaa Aabninger i Skyerne iagt-

tog dens gløgge Øine, hvorledes store og smaa ved Ankomsten inde paa Tunet stimlede om Vidiekurven.

Hele Dagen kredsede den deroppe.

Da Skumringen faldt paa, dalte den lavt ned mod Husrøgen. Og i Mørket om Kvælden hørte Folkene paa Gaarden et underligt fælt Skrig over Taget.

Tidligst, — som Solen bare begyndte at gylle i Morgengryet, — svævede den igjen der høit oppe med det skarpe Blik ned paa Bondegaarden.

Den iagttog, hvorledes Bondens Sønner tæljede med Øks og skar Træstikker udenfor Døren, medens Børnene stod og saa paa.

Længere ud paa Morgenen bar de ud paa Gaardspladsen et Bur, gjennem hvis aabne Sprinkler den tydelig kunde følge, hvorledes Ungen flaksede og huggede derinde under uafladeligt Arbeide for at befri sig.

Buret blev staaende der forladt, uden at noget Menneske længere viste sig.

Det stod der, medens Solen steg høiere og høiere udover den varme Formiddag.

Ørnen seilede og kredsede deroppe bag Skyerne og skjelnede hver Bevægelse af Ungen, hvorledes den satte det krumme Næb iveiret og hæsede, medens Kløerne i Fortvivlelsen greb om Spilrerne.

Det led over Middagstid.

Endnu viste der sig intet levende Væsen derude ved Buret. En gul Kat forlod søvnig den solhede Husvæg og strøg nysgjerrig om i en stor respektfuld Bue, idet den angstfuld skjød Ryg.

Og Hunørnen hvilte altid med samme rolige Fart paa Vingerne, skjult deroppe mellem Skyerne.

Dens vare Sans havde ladet den drage Mistanke af Stilheden dernede paa Gaarden, og den holdt sig iagttagende.

Den havde sin Erfaring og kløgtige Gjætning om Fare. Mangen en Fælde var der opstillet for

den, og med mangt et lækkert Dyr var den blet fristet, medens Jægeren selv laa paa Lur. Og mangen Kugle var sust gjennem dens Vingefjer i alle de Aar, den havde svævet over Dalen lig en blodig Tiendetager, som valgte sin Tid til at slaa ned.

Skyggen af Husene, Træerne og Indhegningerne blev længere og længere.

Buret havde staat dernede paa den folketomme Gaardsplads hele den varme lange Dag og fristet og lokket, mens Bondens Sønner skjult inde i Huset vekselvis stod beredte og færdige med Geværet.

Ørneungen hakkede uafladelig med Næbbet og trykkede og pinte Hode, Hals og den ene Vinge ud snart af en, snart af en anden af de rummelige Sprinkler.

Men nu, det lakkede mod Aften, begyndte Børnene at løbe frem og tilbage mellem Husdøren og Buret; og lidt efter legte de alle lystigt ude paa Tunet.

En og anden af de voksne kom ud og optog deres vanlige Gaardsgjerning.

I den stille Kvæld havde den unge Sønnekone lagt Diebarnet fra sig paa Blegen, medens hun skyllede noget Linned ved Brønden.

Paa Ladetaget vippede et Par travle Skjærer, som havde sit Rede i Piletræet ved Hovedbygningen, og nede paa Gaardspladsen hoppede nogle Spurve og plukkede Korn mellem Affaldet.

Med et mørknede der som en lynsnar Skygge gjennem Luften.

Der lød i Stilheden en underlig brusende Lyd, et mægtigt Vingesus.

Idet Konen hastig saa sig om, lettede der sig en svær Ørn op fra Blegen.

Hun reiste sig i isnende Rædsel, endnu med det vaade Tøi i Haanden.

Rovfuglen holdt hendes Barn mellem Kløerne, og hendes stive Blik fulgte et langt Sekund, hvor-

ledes den steg, og Luften blaanede mellem Barnet og Jorden.

Den vilde, vanvittige Angst indgav hende Inspirationen.

Hun fo'r hen til Buret, trak Ørneungen ud og holdt den jamrende og skrigende med begge Arme iveiret uden at bryde sig om, at den hakkede og hug hendes Ansigt og Hode blodige.

Hunørnen svævede et Øieblik stille i Luften, og Konen saa, med blinkende Øine for hver enkelt Gang, den slog med Vingerne for at holde sig oppe, Barnet hænge i sit Svøb, som en Orm ned mellem dens Klør.

Pludselig syntes hun, den sænkte sig.

Og aandeløs fulgte hun, hvorledes Rovfuglen sagte dalede ned igjen paa Volden.

Hun slap Ørneungen og tumlede sanseløs hen til sit Barn.

De to nødstedte Moderinstinkter havde forstaat hinanden.

Men, som Ørnen slap sit Bytte og igjen hævede sig, glimtede der et Skud inde fra Huset.

Og den mægtige Hunørn styrtede med vidtstrakte Vinger livløs ned paa Blegen, medens den befriede Ørneunge stilede med kort hastig Flugt indover Skogtopperne.

MEMURUGUBBEN.

Dengang Tiderne var i sin Begyndelse, brød Melkedøla fager op af Nysneen og speilte sig i Bygdinsjøen, og Maanen i Natten syntes bare som hendes Bringesmykke.

Dertil sad hun med saa utalligt Buskap under Fonden, at Melken susede og sprudede ned som en hvid skummende Fos.

Memurumanden var da alt en tilkommen Kar. Og, længe saa han sig ikke om, før han vidste, at, fik han det Gifte, blev det de to, som raadede for hele Jotunheimen.

Saa blinkede og blikkede og legte og stegte Memurubræen i bare stikkende Solbrand.

Og tilgaards til Melkedøla kom han ridende i Frierfærd, saa det durede i alle Fjeld af hans Mægtighed.

Men da havde Jotunjomfruen alt set den, som var baade yngre og vakkrere end han, og vendt sin Hu til Torfingutten, som stod med de to forvovne Himmeltoppe og speilede Sølvknapperne sine i Bygdinsjøen.

Nok af Melken fik Memurumanden at drikke der i Gaarden; men ikke det Svar, han vilde.

Hun var endnu for ung til at tænke paa Gifte, undskyldte hun sig, og vilde sidde som Mø over sit eget.

Men Memurumanden var ikke blindere end, at han mærkede, hvem hun stod og keg paa ned i Sjøen.

Og hjem red han i Ul og Storm og Mørke og Ilinger af Hagl, saa Fondene stod i Røg som en Snevæg mellem Himmel og Jord.

Melkedøla frøs da til, saa hun fik sit Jomfrubur femten Favne under Jøkelisen og ikke saa Dagslyset, før Sol fik smeltet og Sten smuldret.

Derfor var hun siden som paa Livet for, at Memurugubben skulde komme igjen og fri. Og aldrig turde hun lade mærke andet end, at hun altid vilde leve i ugift Stand.

Men Memurugubben laa med blaasende kold Vind over Bræen. Og Isen voksede som blaagrønne Mure og trykkede og trykkede paa Torfinsnuten.

Naar han fik trængt og skubbet han Torfin ud i Bygdinsjøen, mente han, der skulde bli et ordentligt Skvalp i Melkebøtten.

Og Veirgufsen tog ned igjennem Skarene, væltede Rullestene og rev Fjeldvæggene bare for Mose og Kvist og Reder. Alt hang med Istapper, og Vinden hven og tudede og hvæsede mellem sine egne Tænder.

Hvert hundrede Aar brast der saa en Revne i Torfinsnuten med et Brag, som Verden skulde forgaa, og det dundrede ned med Fjeldstykker og Sten af, at Memuruen lo, saa det hørtes over al Jotunheimen.

Og han Torfin i Nuten ropte over til Memurugubben, at han snart fik ta bort denne Isen, ellers blev den for tung.

Men Memurugubben sendte bare et hæst, koldt Gufs — hø, hø, hø. —

Der er søte Blommer og Bær der, hvor Solen kysser, susede Melkedøla kjælent. Stop til Sprækker med Lyng og Vidie, saa stø'r jeg bag Dig med den snehvide Skuldren min, saa Gubben ikke ser det.

Og hvert Aar la hun sine skinnende Fonder som Lagener længere og længere op mod Torfinsnuten.

Men Memurugubben er gløg og ser grant gjennem Tinder og blaa Skar, naar Skyggerne af Torfinsnuten i de rosenrøde Kvælder tusler og tasler i Hauger og Ur og Koller borte ved Melkedøla.

Da klør og river han sig i Haaret, saa han faar hele Vildrenflokken mellem Neglene, og Stormgufsen staar, saa Sten vælter og Skaraen ryger og fyger, og Fondene og Skreddene tordner.

Men Torfinsgutten og Melkedøla leger Kjærlighed bag Væggen i Kvældene, naar Memurugubben ikke ser det.

SKOGEN.

Der laa etsteds en Skog, som strakte sig saa langt, at ingen vidste Enden paa den.

Den var mørk og vild og ukjendt, og derinde i Tykningen huserede baade Ulv og Bjørn, Ræv og Ekorn, Hare og Røskat, Hjort og Daadyr.

Aldrig havde nogen Menneskefod traadt der, eller Hunde halset eller noget Jægerhorn tonet i Skogaaserne.

Ikke steg der Røg af nogen Hytte ved Fiskevandene. Der byggede Bæveren i Fred, og var den og Oteren alene om Fangsten.

Og oppe i de mosede, mulddybe Bjerkelier redte Bjørnen sig betids om Høsten sit Hi for Vinteren og dormede og sude paa Labben til Varmen kom igjen om Vaaren, og Bjørnefar og Bjørnemor kunde indrette ordentlig Bo og Stel for sig og Ungerne.

I Skogtoppene hæsede og skreg Vilddue og Aarhane og Tiur for Livet, naar Ørn og Falk og Høg slog ned og satte Næb og Klør i dem.

Haren tumlede og peb, naar Ræven fik Tænder i den.

Og Vildsvinet hvinte og skreg, saa det hørtes over fem Aaser, naar Bamsen skulde ha Steg.

Og Ulven glammede hæst, medens den fo'r som en graa Skygge mellem Træstammerne efter Ræ-

ven, og, fik den Tag i den, blev der et evigt Gnelder, før Ræven slap Livet sit.

Men Daadyret vaklede og knælte i Døden med stum Klage i Øinene, naar Ulven var naat til at overraske det.

Saaledes gik alt til, som det maatte og skulde.

Og ingen kunde havt noget at klage, om det ikke havde været den stadige Strid paa rene Livet med Skogtroldet, som alle Dyrene sukkede under.

Ret som det var, havde de det over sig.

Snart kom en Næve saa uskyldig stikkende frem som en Trærod, snart pludselig et Tryne op af Mosen, snart fo'r de lige i Gabet paa det i Hul eller Sprækker. Troldet skabte sig om til Træ eller Tjern og var lige farlig for Fugle som for Dyr, der løb paa Jorden.

Og voksede og voksede gjorde det af alt det, det smaskede og aad, og det strakte sig under Grunden, saa retnu intet Sted længere var sikkert for det i hele Skogen.

Da hørte Keiseren i Riget om den store Nød med Troldet. Og han mente, det var hans Pligt at forsvare ogsaa Dyrene, naar de levte i hans Land.

Saa udbød han tusinder af Soldater til at lufte og rydde op Skogen med Økser, saa én Mil og saa én Mil.

De huggede og kvistede og renskede, saa der blev magelig vid Plads mellem hvert Træ og klart Syn op til Himmelblaanet.

Og med det holdt de ved Aar efter Aar og Mil efter Mil.

Da begyndte Troldet at bli rent lei af alt det Styr og Raab og al den Øksehugging i Rod og Kvist, som forstyrrede Mørket og Ensomheden.

Og, efterat de havde hugget og rensket endnu nogle Aar og gjort Vei for Sol og Dag, saa der blev lyst helt langt indigjennem Skogen baade i Dal og

Lid, hørte de en skurende og sopende Lyd, som om Troldet snudde og reiste paa sig, og det snufsede og gryntede.

Med Brag og Sus og Knæk i Træer og Buske trak det sent og seigt og langsomt de milelange Rødder og Forgreninger, som var dets Arme og Fingre og Fødder og Tæer, til sig op af Jorden.

Mange raadne og med Grønske overgroede Tjern, som havde været Troldøine, blev nu klare og friskrindende igjen. Og svarte Fjeldkløfter og Revner, som havde været dets Gab, og Hul og svigefulde Hæng over Elv og Myr og vildførende Skogdrag og Stier, altsammen svandt det bort.

Saa var det Syn nok for, hvor Utysket slap sit Tag.

Langt om længe kom Troldet sig saa helt ud af Skogen.

Og da var Dyrene saa glade, at de trippede og dansede i otte Dage om hverandre, Bjørn og Elg, Ræv og Hare, Gaupe og Daadyr, Ulv og Hjort, Markmus og Røskat, — husk i Ring!

Og over dem kredsede Ørn og Aarfugl, Høg og Due, Kraaker og Sangfugle skreg og sang og kraede rundt.

For nu skulde der efter Keiserens Befaling bli Fred og Lands Ret ogsaa i Skogen.

Saa indfandt der sig Vogtere og Jægere og Forstmænd med Sabler og Geværer og Snorer paa Frakken foran hvert Træ, hvert Hi og hvert Rede.

De regnede og skrev op Æggene og forhørte og tog Rede paa hvert Træ, hvor høit det var, og hvad det holdt i Omkreds. De noterede hvert Ekorn, hvormange af Hankjøn og hvormange af Hunkjøn og hvormange Unger og hvormange Haler, at der kunde blive lagt ordentlig Skat paa Pelsen.

Bjørnen blev takseret saavel for Feld som Skinker og fik udvist sit fast opmaalte Jagtterritorium.

Bæveren blev derhos lagt i Bygningsskat med Tilhold at assurere for Vandskade, og Oteren maatte op og tørre sig i to Dage, naar dens mørke Skind skulde vurderes.

Men Røskatten med de grønne Øine blev tildelt keiserligt Regale for sit fine Hermelin og fik sine visse Smuthuller, for at den ikke skulde forvilde sig udover i Skogen og bli ordinær.

Slig holdt de ved at indregistrere alle Dyrene, saa tilslut var de optalte og skrevne og regnede i Skat og fortoldede paa al Vis.

Og Dyrene vimsede og brummede og summede og brølte og kviddrede og snakkede og sa efter, hvad der blev sagt før dem, at nu levede de i en lysere Tid.

Men Bjørnen begyndte først at riste paa Hodet og se sig om:

Det var alligevel ikke som før, dengang Skogen laa saa lun, mørk og ensom, og han kunde slaa Labben i en Elg eller Hjort uden at tænke saa nøie paa Skatten og, hvad han skulde svare og opgive for den snorede Betjent.

Han vilde drage sin Vei og flytte ind i den svarte Skog vest imellem Fjeldene.

Lidt efter fo'r Ørnen, saa Furutoppen ristede efter den. Og Ravnen klunkede, og Hakkespætten skreg: her er kjedt, her er kjedt.

Og siden luskede Ulven, og drog og gled og smed Gaupen og Ræven og Røskatten væk, og pilte Oteren og kravlede Bæveren sin Vei.

Hellere vilde de nu ha Troldet igjen med baade Rædselen for Livet og Forskrækkelsen og al den Strid, de havde med det.

Paa det Vis blev Skogen tom for Dyr.

Bare Dompap og Sisik og Rødstjert og Sisken og Stær og Maaltrost og de andre Sangfugle blev igjen.

Og de kviddrede og sang i Kor, saa Keiseren

græd; og hele det vældige Skogtag suste i Kronerne af Glæde over, at nu var den evige Fred kommet.

En slig Skog gaves der ikke i Verden, sa Keiseren.

Og derfor skulde den faa brede sig og kaste sine Frø helt ud til Havet.

Saa trivedes og voksede den udover, og Fuglene sang i Toppene, og Keiseren frydede sig.

Og Busk skjød op foran Busk og Træ foran Træ, helt til Skogen stansede ved Havet.

Da blev der efterhaanden Suk og Klage i Grunden fra alle de utællelige Frø og Grankongler og smaa Skud og Spirer, som vilde op og vokse.

Og værre og værre blev Graaden og Jammeren.

Der var ikke Plads for dem, raabte de, og andet end Klage og Bitterhed var der ikke at høre.

Det var de store Trær, der sugede og trak al Saften og Kraften fra de smaa. Og de spurgte og skreg op mod Himmelen, om det kunde være ret, at der skulde de ligge og raadne i Jorden i millionvis bare, for at ét eneste af Stortræerne skulde faa brede sin svære og prunkende Krone saa meget videre ud.

Da forstod den vise Keiser, at Krigen, som aad og tog Liv, igjen var kommet ind i Skogen.

Og han grundede og grublede meget over, hvorledes dette Onde igjen kunde udryddes.

Endelig tog han det Raad at lade sine frommeste Mænd udgaa, to og to, og banke paa hver Stamme og spørge, om Træet for at udrydde den onde Krig vilde love at minske sin Høide og Vækst med Halvparten eller endog blot Trediedelen, for at saa mange flere af de smaa kunde faa trives og leve. Thi da vilde der igjen blive Rum og Plads.

Da knagede og stønnede Træstammerne for Livet med underlig mørk Susen, og de dirrede og rystede, som de kjendte Øksehug.

Saa strakte de sig i Harme kun desto høiere og videre og bredere Top over Top.

Og intet eneste Træ vilde for alt i Verden love bort det ringeste af, hvad det bar i sig af Saft og Kraft til Vækst, ikke engang minske det sidste Aarsskud i sin Krone.

Men der blev taust over hele Skogen.

Og Keiseren sukkede.

KVÆRNKALLEN.

Der var engang en Skytte, som var kommet saa langt ind i svarte Fjeldet, at han ikke længer rigtig vidste, hvor han var.

Fra tidligste Graalysningen havde han gaat og gaat langs en styrtende vild Elv, som fossede og skummede, saa Sprøitet stod høit op i Fjeldvæggen.

Men alt det han søgte, blev der endnu bestandig ingen Raad til at komme over paa den anden Side.

Kløften blev brattere og brattere.

Etsteds, hvor Elven kneb sig ind til et Fossekog, stansede han og saa sig om i Revner og Sprækker efter en Mulighed for Overkomst.

Der laa et Klippestykke og kløvede Løbet. Snart var det bart, og snart begravedes det af Fosseskavlen, som steg og sank, saa myrgul og saa svulmende op i hvidt Fræs, eftersom den dreiede sig og voksede.

Det lød og snakkede op med alle Mæler.

Og nedenfor tordnede Faldet med hult Dunder som af, at der mo'l nogen Jettegryde under Grunden.

Men midt i den sydende og kogende Hvirvel laa der som et dybt sort, underlig stille Øie.

Da saa han med ét, at det glisende Fjeldstykke var et Kværnhus, som stod midt i Fossen med aaben Dør.

Nu og da øinede han gjennem Skumrøgen Møllestenene, som gik, og Vimset af Skovlerne.

Det malte rundt og rundt, Skum og Skum, saa det føg og drev.

En ser mangt i Fjeldet, som ikke er at bry sig om, mente Tore Skytte.

Men, da han vilde videre, hørte han, det skrattede ondskabsfuldt.

Det kom saa underligt lydt dernedefra.

Og Haanlatteren voksede, til den steg rent ubændig op af Skumgropen:

Nu kommer Tore til
Vrangebækken,
Vrangebækken,
Vrangebækken —.

Og saa gik Kværnen rundt, saa det susede og skurede:

Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Véd ikke sjøl, han har
Mjøl i Sækken,
Mjøl i Sækken,
Mjøl i Sækken —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

En kunde se sig baade ør og tullet der i Fossesusen, tænkte han.

Men værre og værre skurede og gnussede Kværnstenene i vild, graadig Fryd:

Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Spræke Tor Sølvesen
Flobergskjellet,
Flobergskjellet,
Flobergskjellet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

Naa er han vildret i
Vættefjeldet,
Vættefjeldet,
Vættefjeldet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Agte Dig Tore for
Høidalsstupet,
Høidalsstupet,
Høidalsstupet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Jenten din ligger i
Fosseglupet,
Fosseglupet,
Fosseglupet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

Han kunde ikke faa Synet bort fra det stille, blanke Øie, som laa midt i Skummalet, medens Fossen i store Vridninger dreiede og susede og sydede rundt, og det dundrede dybt under fra med tusind forunderlige Lyd.

Men altid kom ét og det samme dumpe Døn igjen.

Og tydeligere og tydeligere hørte han, at det var hans eget Navn, der grov og grov og malte rundt dernede, saa han tilslut syntes Grunden ristede.

Det var og det blev:

Spræke Tor Sølvesen
Flobergskjellet,
Flobergskjellet,
Flobergskjellet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

Inde i Skumtaagen gik Skovlerne som noget skiftende mørkt med rasende Fart, medens de knuste og slængte hvid Fos om sig ud i Røgen.

Lidt efter kom der en høi, skjærende Lyd som af et Sagblad:

Spræke Tor Sølvesen
Flobergskjellet,
Flobergskjellet,
Flobergskjellet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Navnet dit skreg hun i
Fossevældet,
Fossevældet,
Fossevældet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Heisa'n og hopsa'n og
spræt i Laget,
spræt i Laget,
spræt i Laget —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
her kan du spænde i
Kværnhustaget,
Kværnhustaget,
Kværnhustaget —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Hohoho—huhuhu
Valborg Engen,
Valborg Engen,
Valborg Engen —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Her har hun hoppet i
Brudesengen,
Brudesengen,

Brudesengen —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

Han kjendte, at Svimlen holdt paa at faa Tag i ham, og han prøvede at komme fra det underlige stille, svarte Øie og se opover, hvor Strømmen randt glat og mørk og dyb.

Da gled der ud gjennem Skumrøgen som en Skygge af en Jente med Skaut og bøiet Hode.

Det var som noget, han saa og ikke saa.

Den svævede op paa den anden Bred.

Han skulde vel kjende Skikkelsen, og Hjertet stansede i ham af Angst for, at hun skulde vende sig og se paa ham.

Men hun gled indover Fjeldsiden paa samme Vis sørgmodig med bøiet Hode under Skautet.

Han prøvede at flytte Foden, og han trode, han gjorde det.

Da hørte han, det graat og laat som af en Lur borti Bakkerne:

— Blomster de søde
gule og røde,
Vianvang, Vianvang,
Sommerkvælden paa hans Fang —

Og siden klagede det:

Jeg blaaste i Uren,
jeg blaaste i Uren,
til Hjertet mit blev til Blod i Luren.
Kvældsol den søde
gule og røde
gløtter i Stupet og
leger paa Bene,
vækker den døde
dybt mellem Stene
— varmeløst — varmeløst. —

Saa blev der stilt, og Lurlokken tonede hen i bestandig sagtere Sukke.

Bare Gasten go'l i Fjeldvæggen, og Kværnkallen malede og skoggrede.

Det hørtes i Latterskraldet:

— Bagefter angrer de
fleste Faldet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

Spræke Tor Sølvesen
Flobergskjellet,
Flobergskjellet,
Flobergskjellet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Skynd Dig til Stupet og
kōm med Mjelet,
kom med Mjelet,
kom med Mjelet —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

Og Fossen mo'l, og Gasten go'l.

Og det stille Øie laa og saa og drog med altid forfærdeligere Rædselsmagt.

Hohoho — huhuhu
Kværnen venter,
Kværnen venter,
Kværnen venter —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—
Snart er det Gutter, og
snart er det Jenter,
snart er det Jenter,
snart er det Jenter —
Rrrr—rrrr—rrrr—rr—
rrrr—rrrr—rrrr—rr—

INDHOLD

AF

TIENDE BIND.

Side

Digte og Sange:

Side

